

BERETNING AFGIVET AF BLEKINGEGADE-KOMMISSIONEN

**Kommissionen til undersøgelse af centrale
myndigheders rolle i Blekingegade-sagen**

Kapitel 3

3.4 Lyngby

BIND 4

Beretning afgivet af Blekingegade-kommissionen

Kommissionen til undersøgelse af centrale myndigheders rolle i Blekingegade-sagen

Kapitel 3.4

Publikationen kan bestilles
via Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)
eller hos
Rosendahls – Schultz Distribution
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon: 43 22 73 00
Fax: 43 63 19 69
distribution@rosendahls.dk

ISBN: 978-87-92760-67-8
ISBN: 978-87-92760-68-6 (Internet)
Design/Tryk: Rosendahls A/S

3.4 Røveriet den 2. marts 1983 mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby og behandlingen af spørgsmålene om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP samt udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris

3.4.1 Indledning

Da en pengetransportbil fra Den Danske Bank onsdag den 2. marts 1983 ankom til dagens sidste bankafdeling, og den ene af de to bankbetjente steg ud bilen med en tom pengesæk og en pakke penge for at gå ind i banken, blev han slået i baghovedet og grebet bagfra. Imidlertid fik han vristet sig løs og løb hen mod banken. Inden han nåede så vidt, hørte han et højt råb. Da han vendte sig om, så han overfaldsmanden, der sigtede på ham med en pistol. Han kastede sig på jorden, hvor han forblev. Den anden bankbetjent var samtidig blevet overfaldet inde i bilen af en medgerningsmand, der havde tildelt ham et hårdt slag i panden med et redskab. Efterfølgende var han blevet hevet ud af bilen og kastet om på jorden. Her havde han fået flere slag. De to overfaldsmænd kørte fra stedet i pengetransportbilen med et kontant udbytte på ca. 8.294.000 kr. og ca. 30.000 kr. i udenlandsk valuta.

Efterforskningen af dette forhold, herunder behandlingen af spørgsmålet om udlevering fra Frankrig til Danmark af to PFLP-relaterede personer der den 26. marts 1983 var blevet anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris i besiddelse af 6 mio. d.kr. i sedler, som - kunne det formodes - stammede fra røveriet i Lyngby, og behandlingen af spørgsmålet om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, gennemgås i det følgende i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er beskrevet i indledningen til kapitel 3. Desuden gennemgås PET's overvågning af Appel-gruppen¹ i tiden november 1982 til februar 1985.

3.4.2 Dokumentation

Kommissionen har gennemgået et meget stort materiale vedrørende røveriet den 2. marts 1983 mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby og behandlingen af de to udleveringsspørgsmål samt PET's overvågning af Appel-

¹ Efter opdagelsen i maj 1989 af Appel-gruppens dæklejlighed i Blekingegade fik gruppen i pressen navnet Blekingegadebanden.

gruppen i den ovenfor angivne periode. Den del af materialet, der er af væsentlig interesse, er gengivet nedenfor.

Af aflytningsudskrifter af Sati Bakiers telefon i november 1982 fremgår, at Sati Bakiers hustru den 11. gav ham Peter Døllners telefonnummer, at en herboende palæstinenser den 15. over for Sati Bakier omtalte, at en person ved navn Ghazi ville ankomme til København, og at Sati Bakier den 17. talte med en Mahmoud, der befandt sig i Stockholm. Mahmoud ville ankomme til København den 19. november 1982, hvor han gerne ville mødes med Sati Bakier. Mahmoud oplyste under samtalen bl.a., at en Ghazi fra Amerika var ankommet dagen før, og bekræftede, at Ghazi var ham "med brillerne".

Af "NOTAT OM Virksomheden i det palæstinensiske sagsområde November 1982." fra PET fremgår bl.a., at et højtstående PFLP-medlem var på "lynvisit" den 16. november 1982 i København, hvor han mødtes med bl.a. Sati Bakier og Talal Zouabi. Samme aften rejste PFLP-medlemmet til Sverige, hvorfra han den 21. november 1982 ville returnere til København. To andre PFLP-ledere ankom den 19. november 1982 til København, og med stor sikkerhed overnattede den ene hos Talal Zouabi. Den 20. november 1982 blev der afholdt et møde med deltagelse af bl.a. de to PFLP-ledere og Sati Bakier og Hassan Abu-Daya. De to PFLP-ledere, der den 19. november 1982 var ankommet til København, fløj den 21. november 1982 til Paris, uden at det var lykkedes at gennemføre et planlagt møde med det højtstående PFLP-medlem, der den 21. november 1982 skulle returnere til København. Yderligere fremgår det af notatet:

"...

Sati BAKIR gjorde sig den 24. november store anstrengelser for, ved henvendelse til PFLP-folk i Paris, at den sidste PFLP-leder kunne mødes med de to øvrige i Paris, da denne leder, netop den 24. november, ville ankomme til Paris med toget fra København.

Disse tre PFLP-lederes ophold og aktiviteter i Danmark blev omgærdet med et helt usædvanligt "hemmeligheds-kræmmeri" af den herboende PFLP-kærne, og kun de samme personers fortællelser i enkeltstående tilfælde omkring fornavne og bynavne har muliggjort en identificering, hvis rigtighed pt. nærmere kontrolleres. Det bør i denne forbindelse nævnes, at de fleste fortællelser kom fra PFLP-repræsentanten i Gøteborg, ...

De tre tilrejsende:

1. Ghazi Ahmad Ali MASOUD,
fødedata pt. ukendt,

skulle i dag være leder af PFLP's terroraktiviteter i Vesteuropa.

2. Mohamed Abdel-Rahman Abdel-Kader TOMAN,

...

skulle i dag være leder af PFLP-aktiviteter i Berlin.

3. ...

Rejseplanerne for MASOUD og TOMAN skulle være som følger:

19. NOV. 82: *Stockholm – København med SAS/SK 405,
afg. 10.25. ank. 11.35,*

21. NOV. 82: *København – Paris med SAS/SK 567,
afg. 14.45. – ank. 16.35,*

...

*Da der via navnet på den stærkt belastede terrorist ... (det var nævnel-
sen af hans navn og hans " venner " i Skandinavien, der " slog hul " på
identificeringen), kan fastslås en forbindelse mellem omh. TOMAN og
Talal ZOUABI, skønnes det derfor, at TOMAN var indkvarteret hos ZOUABI.
Dette underbygges af, at ... til Sati BAKIR udtalte: " ham mister G har ikke
betalt for opholdet hos mig ", og denne mister G er uden tvivl MASOUD.*

*Via bookinglisterne er det fastslået, at MASOUD og TOMAN som kontakt-
person i Danmark opgav Sati BAKIR's telefonnummer ..."*

Ved telex af 25. november 1982 underrettede PET en samarbejdspartner om de tre nævnte PFLP-medlemmers ophold i Danmark og deres rejse til Frankrig. PET bad samtidig om oplysninger, der kunne tjene til identificering af de tre personer.

En samarbejdspartner oplyste ved telex af 1. december 1982 til PET bl.a., at Ghazi var PFLP-medlem og havde fra 1971 til 1981 boet i USA, hvor han havde været den lokale leder af PFLP. Ud over sin tilknytning til PFLP havde han også arbejdet på PLO's kontor i New York. I juni 1981 var han blevet deporteret fra USA til Libanon, hvor han tilsyneladende var blevet en del af PFLP's udenrigsforbindelsesafdeling. For nylig var han flyttet til Damaskus og var ansvarlig for forbindelser og koordination af terroristaktiviteter i Vesteuropa.

Ved telex af 10. december 1982 fra PET til en samarbejdspartner blev bl.a. oplysningerne om de tre nævnte PFLP-medlemmers identitet videregivet.

Af notits af 15. december 1982 "Vedr.: Torkil LAUESEN ..." fremgår bl.a.:

"...

I december 1981 var der telegram i boxen og en af de personer som afhentede telegrammet blev identificeret som Lauesen.

Der har i perioden op til dato været stille om gruppen "The Apple", men dette er ikke ensbetydende med, at den ikke eksisterer eller udfører ting for PFLP her i landet.

Sådanne episoder er blot ikke kommet herværende tjeneste for øre.

Det skal i den forbindelse oplyses, at der den 1. december 1982 blev betalt for yderligere tre måneders boxleje i brevboxcentret på Vesterbrogade i København, hvorfor det stærkt må formodes, at gruppens eksistens og evt. virke stadig er aktuel.

..."

Ovennævnte notits er påført et stempel af 22. december 1982 fra Tilsynsudvalget vedrørende Politiets Efterretningstjeneste med angivelse af, at notitsens oplysninger må videregives.

I PET's afdeling T's årsberetning for 1982 anførtes bl.a.:

"...

Sluttelig skal det bemærkes, at den i 1970'erne dannede gruppe "The APPLE", en gruppe af danske PFLP-sympatisører, formentlig ikke har haft kontakt til PFLP i løbet af 1982.

Den postbox som gruppen lejede i København betales dog fortsat med kr. 300 i kvartalet.

Det er konstateret, at boxen indtil nu har været benyttet af PFLP-ledelsen i Beirut. At der ikke har været kontakt i 1982, skal muligvis ses i relation til krigen i Libanon og PFLP'S evakuering fra Beirut.

..."

Ved telex af 28. januar 1983 fra en samarbejdspartner fik PET bl.a. oplysning om Ghazi Masouds fødselsdag, fødested og pas.

Af opsummerende rapport fra Københavns Politi "vedr. røveri af særlig farlig karakter forøvet onsdag d. 2. 3. 1983 kl. ca. 14.07 på Lyngbygårdsvej ud for nr. 143, 2800 Lyngby, overfor pengetransport fra Den Danske Bank." af 13. januar 1989 – udfærdiget i forbindelse med efterforskningen efter røveriet mod Købmagergade Postkontor og drabet på en politibetjent den 3. november 1988 – fremgår bl.a., at da en pengetransportbil fra Den Danske Bank den 2. marts 1983 var ankommet til dagens sidste bankafdeling omkring kl. 14.10, og den ene af de to bankbetjente i bilen netop var steget ud af bilen med en tom pengesæk og en pakke penge for at gå ind i banken, mærkede han et slag i baghovedet, da han var ved at låse bildøren. Da han forsøgte at beskytte sig, fik han endnu et slag i baghovedet, samtidig med at han blev grebet bagfra. Imidlertid fik han vristet sig løs og løb hen mod banken. Inden han nåede hen til banken, hørte han et højt råb, hvorefter han vendte sig om og så en mand, der sigtede på ham med en pistol. Bankbetjenten kastede sig derefter på jorden, hvor han forblev, indtil gerningsmændene var kørt fra stedet. Den anden bankbetjent var før dette blevet overfaldet inde i bilen, hvor han havde fået et hårdt slag i panden med et redskab. Efterfølgende var han blevet hevet ud af bilen og kastet på jorden, hvor han havde fået flere slag, inden de to gerningsmænd var kørt fra stedet i pengetransportbilen. Gerningsmændene kørte pengetransportbilen ind på et stisystem, der førte under Helsingørsmotorvejen. Bilen blev efterladt ved en sti i nærheden af en buslomme. Inden gerningsmændene forlod bilen, havde de tømt den for indhold. De havde fået hjælp hertil af en mand og en kvinde, som vidner forinden havde set stående ved en forbindelsessti til buslommen. Gerningsmændene blev af et vidne set sætte sig ind i en sølvgrå Mazda 929, der holdt i buslommen. Udbyttet fra røveriet var blevet anbragt i bagagerummet. På flugtbilen var monteret svensk nationalitetsmærke og svensk nummerplade. Mazdaen kørte fra buslommen med høj hastighed mod nord ad Helsingørsmotorvejen. Det kontante udbytte ved røveriet var ca. 8.294.000 kr. og ca. 30.000 kr. i udenlandsk valuta. Af rapporten fremgår følgende om signalementer:

“...

Signalement af g-mændene kan oplyses som følgende efter oplysning fra vidner/forurettede:

A: Mand, alder ?, højde ?, bygn. ?,
iført grå elefanthue m/kun øjne fri, muligt mørk trøje el. jakke
samt cowboybukser.

ad A: Mand, 20-25 år, alm. højde, alm. bygn.,
iført lyseblå anorak m/mørkeblåt skulderparti, hætte
snøret om hoved/ansigt.

ad A: Mand, i 20-erne,
iført blå anorak med hætte.

ad A: Mand, alder ?, ca. 185 cm, alm. bygn.,
iført hvid nylonjakke m/hætte.

B: Mand,
iført brunlig el. grålig anorak, neutralt tøj, hætte snøret til hoved/
ansigt.

ad B: Mand, 25-35 år, 180-185 cm, alm. bygn., iført lys anorak
m/hætte op om ansigt.

ad B: Mand, 30-35 år, ca. 185 cm, lysblondt ørelangt hår, kan-
tet ansigt alm. bygn., iført hvid nylonjakke m/hætte.

C: Kvinde – der henvises til særskilt bilag.

D: Mand – kan ikke beskrives nærmere.

...

Yderligere fremgår bl.a. følgende af rapporten:

“...

Som flugtbil blev benyttet 1 stk. sølvgrå MAZDA 929 L personvogn (ind-
reg.nr. JC 24 609) forsynet med svensk nationalitetsmærke S samt svensk
nummerplader med nr. EJK 571. De svenske nr.plader fjernet fra hvid VOL-
VO AMAZON årg. 1959 i tiden mellem medio december 1982 og 22.1.1983
medens vognen henstod bag gl. ladebygning ved nedlagt gård i udkanten
af byen Falkenberg beliggende ved hovedvej E 6 mellem Halmstad og Gø-
teborg i Sverige.

Vognen oprindeligt brugsstjålet mellem d. 22.2.83 og 23.2.83 fra gaden ud
for adr. Rådvaadvej 140, 2400 NV.

...

Vognens tændingslåsescylinder fjernet og ledninger klippet over. Der var
ikke isat nogen erstatningscylinder i tændingslåsen ved fundet af vognen.

Vognens dørlåse undersøgt, da der ikke kunne findes umiddelbare spor af opbrydning på vognen. Undersøgelsen af dørlåsene negativ – ingen spor efter opbrydning.

Observationer mod gerningsstedet kan ikke med sikkerhed fastslås, men der er observeret 1 varevogn holdende ved ESSO-tanken skråt overfor g-stedet og på selve gerningsdagen er der af flere vidner gjort iagttagelser af varevogn i buslomme ved Helsingørmotorvejens nordgående kørebanelanddel umiddelbart nord for Klampenborgvej (buslommen hvor flugtbilen ventede). Denne/disse varevogne er beskrevet med forskelligt udseende såvel i grålige som blålige nuancer og på størrelse med et VW "rugbrød" eller måske større. Ingen konkrete oplysninger om evt. reg.nr. el.lign..

Vedr. sikrede spor i sagen kan anføres, at der er sikret brudstykke af fingeraftryk fra papirlab fundet i foret på den jakke, som blev fundet på toilet-sisterne sammen med lærredspose fra Den Danske Bank.

...

Under TA.nr. 987/83 er der sikret 3 hår fra foran anførte jakkes krave, 4 stk. afrevne tændstikker, ^{x1}cigaretskod m/filter samt opsug fra gulv og sæder i den sølvgrå Mazda 929, der blev benyttet som flugtvogn.

Koster: 1 stk. blå stofpose strr. 18 x 30 cm på ene side forsynet med DDB's bomærke fundet ca. 100 m fra hovedvej A 1 (østlige side) ved Sorø Sø. Jfr. rapp. 0-177.

^{x1} af mrkt. Garant (formentlig hjemmerullede)

1 stk. blå mellemjakke m/mørkeblå partier på skuldre og hætte til at have over hovedet samt 1 lys lærredspose strr. 63 x 36 cm med Den Danske Banks symbol påtrykt i rødt fundet og sikret fra cisterne på herretoilet på Vedbæk station torsdag d. 3.3.83.

..."

Af rapport af 10. maj 1983 fra Lyngby Politi udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen fremgår bl.a.:

..."

Flugtbilen blev d. 2.3.83 om aftenen fundet på en parkeringsplads nær ved Vedbæk station. I en vejafvandingsbrønd tæt ved bilen blev de svenske nummerplader fundet stukket ned.

På herretoilettet på Vedbæk station blev der gemt bag en cisterne fundet 1 stk. herrejakke, der ifl. isiddende mærkat er solgt i et svensk Tempovarehus i tiden fra ca. oktober 1982 og frem til gerningstidspunktet.

Bag jakkens foer blev fundet 1 svensk lotteribon trukket i en automat i Tempovarehuset i Halmstad engang i januar 1983.

Sammen med lotteribonen blev fundet en papirseddel med notater til indkøb af madvarer – sedlen skrevet på svensk.

På herretoilettet blev sammen med jakken fundet 1. stk. pengesæk, der kunne fastslås at hidrøre fra røveriet i Lyngby. Pgl. pengesæk var sprættet op på langs ved fundet.

..."

Af rapport af 2. marts 1983 "Vedr. overfald på pengetransport Den danske Bank, på Lyngbygårdsvej 143, Lyngby" underskrevet af kriminalassistent Jan Svendsen, Lyngby Politi, fremgår:

"... Jim Olsen, ... forklarede på Nærum færdselspolitistation, at han kom kørende i sin bil i dag ca. kl. 1415 el. 1420 ad Helsingørmotorvejen i nordlig retning. Da han passerede tilkørselsvejen fra Klampenborgvej bemærkede han, at der i buslommen umiddelbart nord for tilkørselsvejen holdt en grå Toyota/personbil, EJK 571 (metalgrå). I bilen sad en kvinde på bagsædet og en mand ved siden af. Frem fra et buskads bag buslommen kom 2 mænd halvejs løbende bærende på et blå/hvid stribet dynebetræklignende tøj mellem sig. De smed "dynebetrækket" ind i xxxxxx bilen på bagsædet ved kvinden. Afhørte korrigerede oplysningen om de i bilen siddende personer til, at manden sad bag rattet. De to mænd, der bar "dynebetrækket" satte sig henholdsvis på bagsædet ved siden af kvinden og den anden på passagersædet ved siden af føreren. De kørte derefter stille og roligt ad Helsingørmotorvejen mod nord. Inde i vognen begyndte de 3 passagerer at klæde sig om. De tog nogle nylonjakker af, hvis hætter var snøret godt til om hovedet, da de kom løbende. Afhørte tabte herefter kontakten med bilen ved frakørslen til Nærum. Afhørte havde ikke meget benzin på bilen og ville derfor hurtigst muligt kontakte Nærum færdselspoliti.

Afhørte beskriver de 2 bærende mænd som:

A. *mand, alder? ca.185 cm
høj, alm. bygning*

iført: Blå nylonjakke med
hætte
kan ikke genkendes

B. mand, 30-35 år, ca. 185 cm
høj, lysblondt ørelangt hår,
kantet i ansigtet, alm. byg-
ning
iført: Hvid nylonjakke med
hætte
kan genkendes

Afhørte beskriver kvinden som:

C: Kvinde, 28-32 år, højde
men synede lavere (10-15
cm i siddende stilling) end
B, mørkeblond hår med
længde længere end skul-
deren, smalt ansigt, spin-
kel af bygning iført hvid
bluse
kan genkendes

Føreren af bilen

D: mand, kan ikke beskrives
yderligere

Under kørselen ad Helsingørmotorvejen vendte B sig om en gang og kig-
gede sig orienterende bagud. Afhørte mener ikke, at B fattede mistanke til,
at de var blevet iagttaget."

Det fremgår af rapport af 2. marts 1983 fra Lyngby Politi "vedr. vidnet Jim Olsens
gennemsyn af fotos i FOTETEKET i anledning af røverisk overfald på pengetrans-
port fra Den Danske bank på Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby." underskrevet af
kriminalassistent S. Neergaard Larsen bl.a.:

"...

Som t y p e på B udtog han

1) ...,

181 cm høj,

men B var mere bred omkring kæbepartiet end ..., hvis hår, jfr. fotoet, i øvrigt var for langt og for mørkt.

Endvidere udtog han 2) ...,
183 cm høj

som t y p e på B, men ...'s ansigt var for aflangt i forhold til B.

./././ Fotos af 1) og 2) vedlægges.

Vidnet blev gjort bekendt med, at 1) og 2) var ret forskellige typer, hvilket vidnet erkendte. Han havde udtaget disse personer, oplyste han, p.g.a. deres brede kæbeparti

Endvidere udtog vidnet som t y p e på C foto af

3) ...

hvis hårfarve og næse passede fint på C. Derimod var C lidt smallere i ansigtet. Frisuren passede nogenlunde.

Fotos af 3) fandtes ikke i fototeket, men er bestilt til herv. afdeling."

Af afhøringsrapport af 3. marts 1983 fra Lyngby Politi fremgår bl.a.:

"Lærerstuderende, Nils Rygaard Hansen, ... truffet på Lundtoftegårdsvej, hvor "skolestien" føres under til Trongårdsvej.

Han oplyste, at han sammen med sin veninde ... kom cyklende ad "skolestien" i vestlig retning fra Trongårdsvej mod Lyngby.

Umiddelbart inden tunnellen, hvor stien føres under Helsingørmotorvejen, så de en rød/hvid malet Opel Kadett varebil, tilhørende Den Danske Bank, der på en meget "hidsig" måde kom imod dem fra Lyngbysiden.

Bilen standsede ganske kort efter, at have passeret vidnet, og han vendte sig efter bilen og så

A: mand, ca. 30 år, ca. 180 cm, lys alm. ansigtsform, muligvis briller, lyst hår, der var skjult af hætte, bundet meget tæt om ansigtet, blå lang terme/dynefrakke

manden havde en synlig pistol i hånden, en sølvgrå automatpistol meget kantet.

Denne person var den første, der sprang ud af bilen, formentlig fra førersiden. Denne person blev efterfulgt af

B: mand. ca. 30 år, spinkel, intet om højde, men meget lille, ligeledes blå termo/dynefrakke og hætte, der var snørret tæt til ansigtet.
ellers intet.

B bar på en sæk, og de løb op ad skrænten mod holdepladsen på Helsingørsmotorvejen.

Vidnet lagde ikke mærke til mere, da hans pige råbte ham an, da de havde konstateret, at mændene var bevæbnet med en pistol. De forlod derfor stedet skyndsomt.

Intet set om ventende biler eller ventende medgerningsmænd

Vidnet stiller sig villigt til disposition, hvis der skulle være behov for yderligere uddybende oplysninger.

...

Fortsat den 15. marts 83.

Tidl. afhørte, Niels Rygaard Hansen er d.d. truffet hos sin veninde, ...

Afh. forklarede som tidligere, at han cyklede 5-6 m bag ... ad stien mod tunnellen under H-vejen.

Idet han var ved at cykle ind i tunnellen, så han en rød/hvid bankbil, der "stadig rullede" med tydeligvis var under opbremsning.

Samtidig så han, at ... havde passeret bilen og var stået af cyklen.

Afh. cyklede videre og passerede bilen højre om. I samme øjeblik afh. passerede bilen, så afh., at en person steg ud af bilen fra passagersiden.

Afh. beskriver personen

- A. mand, ca. 30 år, ca. 180 cm, alm. bygn., % skæg. briller ? formentlig lyst kort hår. iført lyseblå dynejakke med hætte over håret. Ansigtet frit. Idet han steg ud, holdt han en ret stor lys pistol i højre hånd. (afh. kender skydevåben fra sin tid i militæret) kan genkendes, muligt også foto.

Afh. cyklede videre og passerede bilen helt,.

Han bemærkede, at føreren i bilen blev siddende.

Da afh. havde passeret bilen, standsede han ca. 6-8 m fra den og vendte sig om, idet han fandt adfæren mærkelig.

Han så nu

- B. mand, ca. 25-30 år, ca. 170 cm, tyndt ansigt, iført brun/beige vindjakke med hættens snøret godt til omkring ansigtet. kan ikke genkendes.

B stod uden for bilen og var i færd med at hale en sæk ud fra bilens bagsæde.

Afh. så ikke, hvad der var blevet af A, og så kun A og B ved sine observationer. D.v.s. at han ikke bemærkede nogen 3. diemand.

B forsvandt herpå ud fra tunnellen.

Afh. har ikke bemærket nogen personer "stående afventenede"

Det er aftalt, at undertegnede henter vidnet i morgen kl. 1300 og transporterer ham til fototeket med henblik på søgning af A.

...

Fortsat den 16/3.83.

Vidnet Niels Rygaard har i dag gennemset fotos i fototeket, men var ikke i stand til at udtage nogen person som værende identisk med A.

Som "emner", der lignede A udtog han.

1. ...
2. ...
3. ...

4. ...

5. ...

KR-print vedr. de pgl. vedl.

..."

Af et kartotekskort fra PET fremgår bl.a.:

"Møder i MARTS 1983

...

2/ bl. begå.røveri mod pengetransp.fra D.Da.Bank,Lyngby

..."

I akterne vedrørende røveriet den 2. marts 1983 fra Lyngby Politi fremgår følgende af et bilag, som angiveligt blev modtaget den 3. marts 1983:

"Oplysninger om evt. emner modtaget fra PET"

Bilaget indeholder folkeregisteroplysninger om en række personer uden relation til Appel-gruppen.

Af rapport af 4. marts 1983 fra Lyngby Politi underskrevet af kriminalassistent Jan Svendsen fremgår bl.a.:

"... Jim Olsen, ...Lyngby, ... (vidnet til omladningen til Mazdaen på Helsingørsmotorvejen) telefonerede i dag kl. 1815 her til stationen og oplyste, at han havde set et foto i BT af d.d. af en mand, som han genkendte som manden der under omladningen havde været iført den hvide jakke og som senere satte sig ind på bagsædet i Mazdaen i højre side.

... og undertegnede transporterede i dag Jim Olsen til fototeket på PG i Kbh, hvor han gennemså en kassette med 31 stk. dias af mænd i aldersgruppen 38-42 år fra Norge, Sverige og Finland i højden 181-185 cm. Da han kom til nr. 26 dvælede han længe ved dette billede, hvorpå han så resten af kassettebillederne færdig. Derpå "kørte" han tilbage til nr. 26, som han herefter erklærede med 100% sikkerhed var identisk med manden i den hvide jakke, som satte sig ind til højre på bagsædet i Mazdaen.

Foto nr. 26 er af:

Rolf Kenneth Karlsson

... i Sverige

Foto nr. 26 er optaget i 1974.

...

Fortsat den 6. marts 1983.

Vidnet Jim Olsen, ..., blev i dag kl. 1545 truffet ved ka. Jan Svendsen og undertegnedes [ka. Vagn Olsen] henvendelse på hans bopæl.

Han blev herefter anmodet om at køre med os for at rekonstruere turen han havde kørt den 2. marts 1983 ca. kl. 1420 på Helsingørmotorvejen i Lyngby, hvilket han ikke havde noget imod.

Vi kørte herefter til Helsingørmotorvejen, hvor vi i den nordgående kørebane bragte patruljevognen til standsning i en nedlagt busholdeplads med nødtelefon [1412], der er beliggende ved Skolestien ca. 500 meter nord for Klampenborgvej. Det var her, at vidnet første gang bemærkede den sølvgrå Mazda 929 med reg.nr. EJK 571 – svensk reg. -. Vidnet kørte på dette tidspunkt i sin egen varebil – en gul Morris Mascot – ad Helsingørmotorvejen mod nord med en hastighed af ca. 80 km/t. Herunder blev han opmærksom på den grå Mazda personbil, der holdt parkeret ca. midt på den nedlagte busholdeplads. Umiddelbart herefter blev han opmærksom på to mænd, der kom løbene ad en sti fra holdepladsens sydlige ende og hen imod personbilen. Afhørte beskrev disse personer som:

A: *mand, 35 – 40 år, ca. 185 cm, alm. af bygning, iført en blå nylonjakke med hætte, der var trukket over hovedet og bundet sammen, således at kun den midterste del af ansigtet var synligt. Endvidere var han iført mørke benklæder samt mørke form. brune sko.*

Kan ikke genkendes.

B: *mand, 30 – 35 år, ca. 180 cm, alm. af bygning, iført en hvid nylonjakke med hætte, der var trukket over hovedet og bundet sammen, således at kun den midterste del af ansigtet var synligt. Endvidere var han iført blå forvaskede cowboybenklæder samt sorte sko.*

Kan genkendes også efter foto, idet pgl. blev set senere uden hætte over hovedet.

A og B bar mellem sig en blå/hvid-stribet sæk – form. et dynebetræk – hvori der befandt sig noget tungt, som afhørte dog ikke kunne se, hvad var. A, der gik forrest, bar med sin venstre hånd og B, der gik bagest, bar med sin højre hånd.

Da A og B nåede hen til den parkerede sølvgrå personbil, blev sækken/dynebetrækket smidt ind på bilens bagsæde via den højre bageste dør i bilen. A satte sig herefter ind på bilens højre forsæde og B satte sig ind på bagsædet i den højre side.

Afhørte fandt disse iagttagelser for mærkelige, hvorfor han nedsatte hastigheden på sin bil. Herefter bemærkede afhørte, at den sølvgrå personbil satte hurtigt igang og herefter med stor hastighed blev ført ad Helsingørsmotorvejen mod nord. Ca. 300 meter længere mod nord blev afhørte overhalet af den sølvgrå personbil, der på dette tidspunkt form. blev ført med en hastighed af ca. 120 km/t. Herefter bemærket afhørte, at der på bilens bagsæde i venstre side sad en kvinde, som han beskrev som:

C: kvinde, 28 – 30 år, spinkel af bygning, og virkede noget mindre-end B, der sad i højre side på bagsædet. Hun havde sort skinnende glat hår, der gik lidt længere ned end skulderne. Hun havde endvidere et smalt ansigt samt en opstoppernæse. Pgl. virkede meget solbrun eller mørklødet i ansigtet Hun var iført en hvid strikket bluse.

Kan form. genkendes også efter foto.

Blinn blev ført af en person, der beskrives som:

D: mand, kort mørkt hår, intet yderligere.

Afhørte kunne ikke give yderligere beskrivelse af D, som han ikke lagde særligt meget mærke til.

Afhørte var dog sikker på, at der i bilen kun befandt sig fire personer.

Samtidig med at afhørte blev overhalet af den sølvgrå personbil, begyndte afhørte selv at accelerere sin varebil og ca. ud for broen, hvor Rævehøjvej bliver ført over Helsingørsmotorvejen, fik afhørte igen kontakt med den sølvgrå personbil, som han herefter fulgte bagefter i en afstand af 30 meter indtil de passerede stedet, hvor Mølleåen bliver ført under Helsingørsmotorvejen. Umiddelbart efter at de havde passeret Rævehøjvej, bemærkede

afhørte, at A og B tog deres nylonjakker af. Herefter følte de sig form. forfulgt eller iagttaget, idet B og C, der sad på bagsædet flere gange vendte sig om og så efter afhørte eller form. efter evt. patruljevogne. Efter at B havde taget sin nylonjakke af, kunne afhørte give følgende yderligere beskrivelse af ham:

B: pgl. havde brunt hår, der fortil var meget kortere og ved siderne samt bagtil var så langt, at kun hans øreflipper var synlige. Pgl. havde form. en antydning af en skildning i højre side. Afhørte var dog ikke helt sikker på sidstnævnte iagttagelse.

Afhørte var 100 % sikker på, at B var identisk med personen, som han i fototeket den 4. marts 1983 havde udtaget et billede af som værende identisk med:

*Rolf Kenneth Karlsson,
... i Sverige.*

Medens afhørte fulgte efter den sølvgrå personbil iagttog han også bilens reg. nr. som værende:

EJK 571

samt at der mellem bogstaverne og tallene var anbragt

*en gul mærkat, hvori der form.
stod tallet 7.*

Afhørte var på nuværende tidspunkt ikke helt sikker på tallet syv i den gule mærkat. Han var dog helt sikker på, at den gule mærkat havde været anbragt som ovenfor nævnt.

Afhørte, der ikke er nogen særlig god bilkender, forsøgte også at aflæse bilens navn, hvorefter han mente, at der på bilen stod Toyota, hvilket han dog senere blev klar over var forkert, idet han i avisen havde læst, at bilen rettelig var en Mazda 929.

På strækningen fra Rævehøjvej til Mølleåen, hvor afhørte havde fulgt efter i en afstand af ca. 30 meter, havde de kørt med en hastighed af ca. 110 km/t. Efter at de havde passeret Mølleåen, begyndte afhørte at sætte hastigheden op til ca. 120 km/t, hvorefter han lagde sig ud i overhalingsbanen.

Det skal endvidere bemærkes, at afhørte også havde bemærket at bilen til højre for bageste nr. plade havde påsat

en oval hvid nationalitetsmærkat med bogstavet S, der var sort.

På strækningen umiddelbart nord for Mølleåen og til umiddelbart syd for frakørslen ved Nærum, kørte afhørte ved siden af den sølvgrå personbil, og herefter iagttog han flere gange B og C, der sad på bagsædet. Afhørte befandt sig på dette tidspunkt i en afstand af 3 - 4 meter fra dem, hvorfor han var helt sikker på det opgivne signalement af personerne.

Umiddelbart syd for frakørslen ved Nærum kørte afhørte ind foran den sølvgrå personbil og kørte fra ved afkørslen, idet han ikke længere turde følge efter, da han ikke havde ret meget benzin på sin egen bil. Den grå personbil fortsatte herefter med uændret hastighed ad Helsingørsmotorvejen mod nord.

Afhørte kørte straks ind ved færdselspolitiet i Nærum, hvorfra han gjorde anmeldelse om sine iagttagelser.

./.. Skitse over den pågældende strækning af Helsingørsmotorvejen vedlægges."

Af brev af 4. marts 1983 fra Arne Siezing, Rigspolitiets rejseafdeling, til kriminalkommissær Willy Pedersen, Lyngby Politi, fremgår bl.a., at Arne Siezing, der da opholdt sig i Nibe, henvendte sig vedrørende fire personer, herunder en kvinde, der efter hans mening kunne være gerningsmændene til røveriet i Lyngby. Personerne var kendte kriminelle, der ingen tilknytning havde til Appel-gruppen.

Det fremgår af rapport af 8. marts 1983 fra Lyngby Politi bl.a.:

"Vidnet Jim Olsen,, gav i dag efter aftale møde her på stationen, hvor han gennemgik de ovennævnte fotomapper fra Sverige. Herefter udtog han et billede af:

*Rolf Kenneth Karlsson,
... i Sverige.*

som værende 100 % identisk med personen, som han den 2. marts 1983 havde set siddende i højre side på bagsædet i den sølvgrå Mazda 929, som han i sin egen bil havde forfuldt ad Helsingørsmotorvejen i Lyngby.

Afhørte kunne dog oplyse, at Rolf Kenneth Karlsson i dag havde en anelse kortere hår samt bakkenbarter og virkede mere velfriseret.

Afhørte kunne ikke udtage andre foto af interesse for sagen.”

I rapport af 9. marts 1983 fra Lyngby Politi var anført:

”Vidnet Jim Olsen, ..., blev i dag truffet ved ka. Jan Svendsen og undertegnedes [ka. Vagn Olsen] henvendelse på hans bopæl.

Han fik herunder forevist en fotomappe af kvinder, hvori der var indsat et foto af ... i Sverige, idet pgl. i forening med Clark Oderht Olafsson, Rolf Kenneth Karlsson og ... var sigtet i forbindelse med bankrøveriet i Handelsbanken, Strandvejen 8, København, den 4. april 1975.

Vidnet har to gange tidligere i herværende sag udtaget et billede af Rolf Kenneth Karlsson som værende 100 % identisk med en af personerne, der havde deltaget i herværende røveri.

Ved gennemgang af fotomappen udtog vidnet billedet af

... i Sverige,

som han med 50 % sikkerhed mente var identisk med kvinden, som han den 2. marts 1983 havde set siddende i venstre side på bagsædet i den sølvgrå Mazda 929, der blev benyttet ved røveriet.

Vidnet blev herefter foreholdt, at han i signalementet af kvinden havde oplyst, at hun skulle have sort hår og at ovennævnte kvinde efter billedet at skønne form. havde blondt eller lyseblondt hår. Herefter oplyste vidnet, at det sorte hår ikke havde virket naturligt, hvorfor han ikke ville udelukke, at kvinden kunne have farvet sit hår eller muligt kunne have anvendt paryk.

Vidnet fik herefter forevist et billede der var taget i fuld størrelse af ... i forening med Clark Oderht Olafsson.

Efter at have set dette billede oplyste vidnet, at han nu med 75 % sikkerhed mente, at ... var identisk med kvinden han havde set i den sølvgrå Mazda 929, som blev benyttet ved røveriet. Hun måtte dog have farvet sit hår eller benyttet paryk. Hendes ansigt svarede nøje til kvinden, som han havde set i den sølvgrå Mazda. Det var derfor udelukkende grundet håret, at vidnet

ikke med 100 % sikkerhed kunne sige, at hun var identisk med kvinden, som han havde set i ovennævnte bil."

Det fremgår af rapport af 9. marts 1983 fra PET "Vedr.: Røveri mod pengetransport fra Den Danske Bank på Lyngbygårdsvej i Lyngby den 2.3.1983 kl. 14.00. ..." bl.a., at en kriminalassistent fra Lyngby Politi telefonisk havde oplyst, at sporene i sagen pegede på en tidligere røveridømt person, der var kendt som medlem af sekten "Ananda Marga". I den forbindelse blev kriminalassistenten fra Lyngby orienteret om "Ananda Marga", herunder om yderligere personer med tilknytning til sekten. Af senere tilførsler i rapporten fremgår bl.a., at PET frem til den 25. marts 1983 bistod Lyngby Politi med en række oplysninger vedrørende dette spor.

Af rapport af 18. marts 1983 fra Lyngby Politi fremgår:

"Vidnet Jim Olsen, ..., gav i dag efter tilsigelse møde her på kontoret,, hvor han fik forevist billeder – fremsendt af det svenske politi – af 10 kvinder. Efter at have set billederne oplyste han, at ingen af kvinderne var identiske med kvinden, som han havde set i den sølvgrå Mazda 929.

*Som type udtog han et billede af
... i Sverige.*

Vidnet oplyste dog, at han – som tiden gik – havde sværere ved at huske personerne, som han havde set i den sølvgrå Mazda 929."

I rapport af 21. marts 1983 fra Lyngby Politi hedder det:

"... Jim Olsen, ... fik i dag forevist stationens fotomappe nr. 3. Han startede med at gennemse 5 sider fotos ...gang 1944 forud for 1945 og kom derefter til årgang 1945. På den 3. side årgang 1945 pegede han straks på foto nr. 126032 af:

*Rolf Kenneth Karlsson
... i Sverige*

og udtalte, at han virkede bekendt. Han havde set ham før og forbandt ham med den mand, som afhørte tidligere ved gennemgang af fotos og dias har udpeget som værende den mand, der var ikklædt en hvid jakke og som satte sig på bagsædet i Mazdaen på Helsingørmotorvejen. Bakkenbarterne var

blot smallere. Han fik herefter forevist et farvefoto nr. 126280 og udtalte, at der ikke var noget at tage fejl af. "Den næse kan jeg ikke tage fejl af".

Afhørte udtalte, at udseendet svarede nærmere til udseendet på 1974 fotoet end på det i dag udpegede nr. 126082. Manden var mere mager i ansigtet, hårlængden var kortere, til ørene, men hårfarven passede på foto nr. 126280.

Afhørte er stadig ikke i tvivl om, at den udpegede mand er identisk med den ovenanførte i hvid jakke.

Ovenanførte genkendelse er sket med 100% sikkerhed."

På et kartotekskort hos PET er bl.a. følgende noteret:

*"...
25/3-83. PET. Vedr.:røveri mod pengetrans. 2/3-83 fra D. da.bank, Lyngby-gårdsv. Lyngby. Sporene peger i retn.af ANANDA MARGA-medl. bl.a. ... d. tidl.har væ.m.i et røveri"*

Det fremgår af rapport af 26. marts 1983 (oversat) fra toldvæsenet i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris bl.a., at Hassan Mahmood Munder, ambassadesekretær i Damaskus med diplomatpas fra Yemen, og Abdul Mohammed Toman med pas fra Tyskland og Yemen kort tid inden deres afrejse med fly til Damaskus var blevet anholdt for overtrædelse af valutabestemmelserne. I en håndkuffert, som Hassan Mahmood Munder havde været i besiddelse af, var der fundet to pakker med danske pengesedler, og i foret på den anorak, som han bar over armen, var der desuden blevet fundet bundter af danske pengesedler. Desuden blev der i en kuffert registreret som tilhørende Abdul Mohammed Toman fundet yderligere bundter af danske pengesedler. Hassan Mahmood Munder havde forklaret, at pengene var indsamlet i Frankrig og var beregnet til at hjælpe flygtninge i Damaskus. Abdul Mohammed Toman havde forklaret, at han intet kendskab havde til pengene. Kufferten registreret som tilhørende ham tilhørte rettelig Hassan Mahmood Munder. I alt blev der taget 6 mio. d.kr. i bevaring.

Af telex af 29. marts 1983 (oversat) fra en samarbejdspartner til bl.a. et efterretningsnetværk, som PET var en del af, fremgår bl.a., at der ved telexen blev orienteret om toldmyndighedernes anholdelse af Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris i besiddelse af 4,5 mio. franc i d.kr. Førstnævnte var kendt som en af PFLP-repræsentanterne i Vest-Berlin, og den anden angav at være 1. sekretær ved Syd-Yemens ambas-

sade i Damaskus. De var den 22. marts 1983 ankommet til Paris fra Frankfurt. Munder Hassan Mahmood, der var ukendt af samarbejdspartneren, skulle i henhold til sine egne udtalelser have besøgt sin fætter i 1982 i Sverige. Samarbejdspartneren anmodede PET om oplysninger om de to anholdte.

Af telex af 5. april 1983 fra PET til den ovennævnte samarbejdspartner fremgår bl.a.:

”...

1. *at vi ikke har kendskab til, at TOMAN skulle have været i Danmark siden NOV 1982,*
2. *at vi ikke har kendskab til det nævnte pengebeløb af værdi 4,5 millioner francs,*
3. *Munder Hassan MAHMOUD, ..., er ukendt.*

For den interesse det måtte have, skal vi samtidig oplyse:

4. *i dagene 19.-20. MAR 83 afholdtes i København en samarbejds- og solidaritetskonference for europæiske organisationer, der yder støtte til den palæstinensiske sag,*

...

7. *flere identificerede PFLP-medlemmer deltog i konferencen, bl.a., Sati BAKIR og Talal ZOUABI,*
8. *vi har dog svært ved at tro, at den her omhandlede pengesum kommer fra denne konference.*

...”

Det fremgår af rapport af 6. april 1983 fra Lyngby Politi udarbejdet af Willy Pedersen bl.a.:

”En person, der er mig bekendt, rettede i dag kl. 1035 telf. henvendelse her til stationen og oplyste, at han havde erfaret, at der den 26. marts 1983 var anholdt 2 arabere i Charles de Gaulle lufthavnen i Paris.

De pgl. personer var tilbageholdt af det franske toldvæsen, idet de medbragte ca. 6 mill. danske kroner, som de ikke ønskede at fortælle om deres adkomst til.

— — —

Den danske Interpol afdeling har ikke modtaget underretning om ovenstående fra Interpol i Paris.

Det blev overfor mig oplyst, at de pgl. personer bl.a. havde været i besiddelse af flybilletter som viste, at de havde været i Frankfurt.

— — —

Efter aftale med kk. Harry Thomsen, Interpol, er der herfra afsendt telex med anmodning om nærmere oplysninger vedr. anholdelsen af de nævnte arabere til Interpol i Paris.

...

Fortsat den 7. april 1983.

Fra Interpol, København er modtaget radiogram 9/4/83 hvoraf fremgår, at de i Paris anholdte arabere er identisk med: Mohamed Abdel Rehman Toman, ... og Munder Hassen Mahmood, ...

Såvidt det indtil nu har kunnet oplyses har ingen af de anholdte arabere villet forklare det franske politi om deres adkomst til de 6 mill. danske kroner. Een af de anholdte skulle være i besiddelse af et diplomatpas fra Yemen. Den anden skulle være studerende og bo i Berlin.

... Kbh.s kriminalpoliti, afdeling N. skal, efter det oplyste, rejse til et møde i Paris lørdag den 9. april d.å.. Efter anmodning herfra ville han kontakte den politiafdeling, som har med de to anholdte arabere at gøre, for om muligt at få flere oplysninger om disse personer og deres adkomst til de 6 mill. danske kroner."

I radiogram af 6. april 1983 skrev Harry Thomsen, Interpol København, til Interpol Paris bl.a., at man ønskede verificeret oplysninger om, at Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood var blevet anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris med 4,5 mio. franc i d.kr., og hvis det var korrekt, ønskede man alle relevante oplysninger herom. Der blev i øvrigt henvist til tidligere radiogrammer af 24. marts 1983 fra Interpol København vedrørende væbnet røveri i Lyngby den 2. marts 1983 og den deri nævnte Rolf Kenneth "Karlsson".

Af fremsendelsesnoter af samme dato fra Interpol København til henholdsvis Lyngby Politi og PET fremgår, at kopi af radiogrammet blev fremsendt til disse politimyndigheder.

Det fremgår af yderligere radiogram af 6. april 1983 fra Interpol Paris til Interpol København, at Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood var ukendte for Interpols afdeling i Paris. Der blev henvist til samtaler samme dag med bl.a. Harry Thomsen.

På kopi i PET's akter af ovennævnte radiogram er i hånden skrevet:

*"PET (sendt 7-4-83)
Kopi Pm Lyngby
Underretning
Sket pr. telefon d. 7.4.83 kl. 0945."
"Foto +fa pr. telefoto.
redegørelse for anh.
hvilke sedler"*

Af radiogram af 8. april 1983 (oversat) modtaget fra Interpol Paris fremgår bl.a., at anholdelsen af Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood bekræftedes, herunder de nævnte omstændigheder i forbindelse hermed. Det fremgik yderligere, at de to anholdte fra ankomsten den 22. marts 1983 til afrejsedagen den 26. marts 1983 havde opholdt sig på hotel Hilton-International i Paris.

I et yderligere radiogram af 8. april 1983 (oversat) fra Interpol Paris blev det oplyst bl.a., at toldmyndigheden, som forestod undersøgelserne i sagen, udelukkende havde beslaglagt 500 kr. og 1.000 kr. sedler, og at sedlerne virkede brugte.

I radiogram af 9. april 1983 fra Interpol København til Interpol Paris beskrev afdelingen i København under henvisning til arrestationen den 26. marts 1983 af Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood omstændighederne i forbindelse med røveriet i Lyngby den 2. marts 1983, herunder udbyttets størrelse, og det blev oplyst, at man ikke havde numrene på de stjålne penge-sedler. Til brug for en vurdering af, om man skulle anmode om tilladelse til, at dansk politi kunne være til stede under afhøringen af Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood, bad man dels om fotos og fingeraftryk af de anholdte, dels om deres forklaringer på, hvorfra pengene stammede.

Det fremgår af "N O T I T S. Vedr.: Anholdelse af 2 arabere i Paris." udarbejdet den 11. april 1983 af PET bl.a.:

"...

P.S.:

Fra VKK, Villy Petersen, Lyngby, foreligger det oplyst, at nævnte MAHMOOD har haft visum til Sverige den 10.02.1983, samt at han på daværende tidspunkt havde oplyst, at han var ansat ved Syd-Yemens ambassade i Stockholm.

Ovennævnte oplysninger stammer fra det svenske "rejsehold", som arbejder sammen med Lyngby Politi p.g.a. bankrøveriet i Den Danske Bank i Lyngby den 02.03.1983, hvor der blev stjålet 8,3 millioner kroner i 500- + 1000 kr. sedler – sedlernes numre og serier er ukendte, da det drejer sig om brugte sedler.

..."

Af telex af 13. april 1983 fra en samarbejdspartner til PET fremgår bl.a.:

"...

TOMAN og MUNDER er fortsat tilbageholdt og nægter stadig at udtale sig.

I henhold til de oplysninger, vi har fået fra dommeren i sagen, skal den sum i danske kroner, der blev fundet hos de to mænd, stamme fra et bankrøveri begået i Danmark.

De danske myndigheder står angiveligt lige for at komme til Frankrig for at foretage nogle undersøgelser i denne forbindelse.

Vi ville være taknemmelige for hurtigst muligt at få at vide, om ovenstående er rigtigt og, hvis det er tilfældet, at modtage alle detaljer i sagen."

Det fremgår af rapport af 13. april 1983 fra Lyngby Politi underskrevet af kriminalassistent Johannes Helmer Pedersen.:

"Vidnet Jim Olsen, ..., der blev truffet ved min personlige henvendelse på bopælen mandag d. 11.4.83, fik forevist fotos af henholdsvis ... i Sverige, der tidl. er udpeget som evt. medgerningsmand ... og af ..., der senest kendt havde bopæl i Belgien og der var bekendt til Rolf Kenneth Karlsson.

Vidnet fik ved forevisningen af ... forevist ialt 23 stk. fotos, hvoriblandt ... 's var.

Vidnet kunne overhovedet ikke udpege nogen af de foreviste fotos som værende i lighed med nogen af de personer, som han så i flugtbilen onsdag d. 2.3.83, da røverne flygtede ad Helsingør Motorvejen i nordlig retning.

Ved forevisning af ... fik vidnet kun forevist fotoet af hende, idet der ikke var lignende (sort/hvid foto samt størrelse) fotos til disposition.

Vidnet udtalte, at den afbildede kvinde havde en ganske stor lighed med den kvinde, der befandt sig i flugtbilen, idet han specielt mente at genkende træk ved kvindens næse og hendes hårs farve og form.

Vidnet anførte i denne forbindelse, at kvinden i flugtbilen ikke havde et ganske glat hår, men et hår med svage tendenser til bølger eller fald.

Vidnet kunne ikke med sikkerhed sige, at den afbildede kvinde var identisk med kvinden fra flugtbilen, men han fastholdt, at der var en ganske stor lighed"

Det fremgår af udkast til telex af 14. april 1983 med en række ulæselige håndskrevne rettelser fra PET til en samarbejdspartner bl.a.:

"...

1/ Vedrørende informationen fra undersøgelsesdommeren, så kan vi oplyse, at vi er vidende om, at en polititjenestemand fra København har været i Paris på grund af en anden verserende sag. Denne tjenestemand har forsøgt at få et møde med forhørsdommeren, hvilket dog ikke lykkedes.

Forhørsdommeren blev dog informeret om, at der forelå en mulighed for, at de fundne 6 mill. danske kroner kunne stamme fra et røveri begået i Lyngby, nord for København.

Polititjenestemanden fik af forhørsdommeren oplyst, at såfremt dansk politi kom med en retshjælpbegæring afsagt af en danske dommer, så ville hun ikke modsætte sig, at dansk politi evt. kunne foretage afhøring af Toman og Munder.

...

3/ Vi er vidende om, at politiet i Lyngby, som forestår efterforskningen af omhandlende røveri, i øjeblikket overvejer at fremskaffe en retshjælp-begæring.

4/ Vi vil gerne medvirke til, såfremt De finder det formålstjenligt, at der rejser en polititjenestemand fra Lyngby sammen med én fra vor tjeneste til Paris.

Vi vil gøre Dem opmærksom på, at der ikke findes "sikre" [overstreget i udkastet] beviser på, at de fundne 6 mill. dkr. stammer fra nævnte røveri. Teorien om et sammenhæng bygges på, at de fundne 6 mill. er i brugte 500 + 1000 kr.sedler, hvilket er de samme seddeltyper som blev stjålet ved røveriet.

Desuden er røverne tilsyneladende flygtet til Sverige efter røveriet.

Munder har ifølge deres ... af 29.3.1983 familie i Sverige, ligesom han har besøgt Sverige i 1982.

Fra anden side er vi blevet informeret om, at Munder også har fået udstedt visum til Sverige d. 10.2.83 samt at han på dette tidspunkt hævdede, at han var ansat ved Syd-Yemens ambassade i Stockholm."

Af begæring om retsanmodning af 14. april 1983 fra Lyngby Politi til Retten i Lyngby fremgår bl.a., at Lyngby Politi under henvisning til Den Europæiske Konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager anmodede om, at det i anledning af røveriet i Lyngby den 2. marts 1983 måtte blive bestemt, at Lyngby Politi gennem det franske politi og med den franske undersøgelsesdommers godkendelse måtte have lejlighed til at afhøre Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood, der var varetægtsfængslede som sigtet for overtrædelse af den franske valutalovgivning ved udsalg af 6 mio. d.kr. fra Frankrig til Damaskus. Desuden ønskedes der tilladelse til visitation af de pågældende og mulighed for gennemsyn af de personlige effekter, som måtte være fratrækket dem, herunder gennemsyn af de danske pengesedler. Yderligere ønskedes fransk politis bistand til bl.a. eftersyn af hotelbog, gæstekartotek eller lignende for hotel Hilton-International i Paris for så vidt angik marts 1983. Endelig ønskedes fotos og fingeraftryk af de pågældende udleveret.

Ved kendelse af 15. april 1983 fra Retten i Lyngby tog retten politiets begæring om retsanmodning til følge.

Af rapport af 18. april 1983 fra Lyngby Politi fremgår bl.a., at ifølge Harry Thomsen, havde de to anholdte ved anholdelsen haft en hel del navne og telefonnumre på sig, herunder et dansk telefonnummer. Dette telefonnummer tilhørte Sati Bakier.

Det fremgår af telex af 21. april 1983 fra PET til en samarbejdspartner bl.a., at der den 25. april 1983 ville ankomme to kriminalassistenter til Paris, og at de ville være ledsaget af AA fra PET. Interpol ville afhente selskabet i lufthavnen. Der var aftalt møde med Interpol Københavns repræsentant i Paris den 25. april og med den franske undersøgelsesdommer den 26. april. AA skulle bo på et andet hotel end kriminalassistenterne fra Lyngby Politi. AA ville medbringe materiale om sagen og forventede derfor at blive kontaktet af samarbejdspartneren.

Af telex af 21. april 1983 fremgår bl.a.:

"...

h a s t e r

til interpol kbh. ...

i forbindelse med efterforskning i paris angående røveri forøvet d. 2.3.1983

i lyngby politikreds, hvor der blev stjålet ca. d.kr. 8,3 mill., meddeles, at

ka. høypetersen,

ka. [AA] og

ka. johs. pedersen

mandag d. 25.4.1983 kl. 1325 ankommer til paris, charles de gaulle, med flight af 793.

hotelreservation er foretaget herfra.

sendt af ka. johs. pedersen ..."

Det fremgår af brev af 22. april 1983 (oversat) fra den franske efterretningstjeneste til den franske statsadvokats stedfortræder ved distriktsdomstolen i Bobigny bl.a., at Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood var kendt af direktoratet for deres aktiviteter til fordel for PFLP. Det blev oplyst, at Munder Hassan Mahmood sandsynligvis var identisk med Ghazi Ali Massoud.

Af radiogram af 25. april 1983 (oversat) fra Interpol Paris til Interpol København stilet til Politimesteren i Lyngby og PET fremgår bl.a., at den franske undersøgelsesdommer havde gennemgået retsanmodningen af 15. april 1983 fra Retten i

Lyngby, men i henhold til fransk lovgivning kunne hun ikke give tilladelse til ransagning hos de anholdte, der var fængslet i en anden sag i Frankrig. Ransagning af deres personlige effekter kunne heller ikke tillades. Der ville dog være mulighed for at give Lyngby Politi oplysning om ethvert dokument, som de anholdte var i besiddelse af f.eks. pas, adresser osv. For "at gøre dette muligt skal deres internationale retsanmodning udtrykkeligt anføre dette punkt. derfor boer udtrykket "de paagaeldende visitere, og der foretages gennemgang af deres personlige effekter, som maatte være frtaget" udskiftes med "fremsende kopier af ethvert dokument eller papir eller noteshæfte, som de paagaeldende maatte være fundet i besiddelse af ved anholdelsen, og som kan være af interesse for efterforskningen af tyveriet den 2.3.1983 i Lyngby." De øvrige dele af retsanmodningen ville kunne udføres på normal vis. Undersøgelsesdommeren anmodede i øvrigt om et resumé af omstændighederne ved "tyveriet".

Det fremgår af retsbog af 25. april 1983 fra Retten i Lyngby bl.a., at retten efter anmodning fra Lyngby Politi i fortsættelse af den tidligere nævnte retsanmodning af 15. april 1983 bestemte, at Lyngby Politi var berettiget til at modtage kopier af ethvert dokument, papir eller noteshæfte, som Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood måtte være fundet i besiddelse af, og som kunne være interessante for efterforskningen af røveriet i Lyngby.

Af radiogram af 25. april 1983 fra Interpol København til Interpol Paris følger, at retsbogen blev sendt til Interpol Paris, og samtidig blev PET uden følgebrev orienteret herom.

Det fremgår af rapport af 26. april 1983 fra Lyngby Politi bl.a.:

"...

Instruktionsdommer madame Thomas, Bobigny retskreds, der er sagsbehandler vedr. de 2 anholdte arabere, oplyste d.d. ved vores personlige henvendelse i Bobigny, at hun havde modtaget retsanmodningerne om assistance, som hun godkendte, men hun ville gerne have et resumé af sagen og kopier af rapporter, der viser en evt. sammenhæng mellem vores røveri den 020383 og de fundne penge fra Paris.

Iflg. fransk retspleje er det den sagsbehandlende instruktionsdommer, der skal give tilladelse til, at fransk politi foretager de anmodede undersøgelser, eller også skal instruktionssommeren selv foretage undersøgelserne og afhøringerne.

På grund af frygt for attentater imod de 2 fængslede arabere valgte instruktionsdommer Thomas at lade præsidenten for instruktionsdommerne i Paris-området, som samtidig var instruktionsdommer i Fleury Retskreds, hvor fængslet, hvor de 2 arabere sidder fængslet, er beliggende, give tilladelsen til afhøringen og undersøgelserne omkring de 2 arabere.

Madame Thomas oplyste, at vi ville få udleveret kopier af de fængslede pas, adressebog, foto og fingeraftryk.

Præsident for instruktionsdommerne hr. Tardif, Fleury Retskreds ved Paris, gav d.d. ved vores personlige henvendelse tilladelse til, at vi foretog de anmodede undersøgelser og afhøringer sammen med fransk politi fra Direction Centrale De La Police Judiciare 6. Section, ved kriminalassistenterne Christian Grard og Philippe Guillouare."

Af rapport af 3. maj 1983 fra Lyngby Politi udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen vedrørende afhøring af Mohamed Abdel Rahman Toman fremgår bl.a.:

"...

Onsdag d. 27.4.1983 blev begge de anholdte indbragt fra fængslet i Fleury til 6. sektionens lokaler i Paris, hvor afhøringen fandt sted under medvirken af Frank Madsen, IP-Paris, samt 2 franske kriminalfolk, hvoraf een virkede som tolk fransk-tysk, idet Toman foretrak at blive afhørt på tysk.

Toman fremstod til fransk rapport (Proces Verbal) ... kl. 1115. ...

...

Han forklarede, at han kun een gang har været i Skandinavien og det var i november 1982, da han rejste med fly fra Berling til Stockholm for at besøge en fætter ved navn Fajat, der har boet i Sverige i ca. 10 år og nu er gift med en svensk kvinde.

...

Han angav kun at have været i Stockholm under besøget. Han var alene på rejsen og han havde ikke været i København på noget tidspunkt.

Vedr. sin færden fra d. 2.3.1983 og indtil anholdelsen, oplyste han, at han opholdt sig i Damaskus i tiden frem til han d. 21.3.1983 rejste fra Damaskus med fly til Paris via Frankfurt. Han var på denne rejse i selskab med den medanholdte Hassan Munder.

Rejsens formål var for afhørte udelukkende et spørgsmål om turisme. Han kendte ikke Munders grund for rejsen.

...

Han angav, at han tidl. har besøgt Belgien een gang, hvorimod han har besøgt Holland flere gange. Han kunne/ville ikke sige, hvornår disse besøg har fundet sted, men han henviste til sit pas, hvoraf han mente rejsetids-punkterne fremgik.

Han nægtede ligeledes, at han under opholdene i Holland/Belgien havde haft møder med skandinaviske personer.

Han blev foreholdt vedr. sin Stockholmrejse, at det overfor politiet er fremkommet, at han rejste med fly fra Berlin til Stockholm, men derfra havde han videre flybillet via Kbh. til Paris, Bruxelles, London og Damaskus. Han blev videre gjort bekendt med, at politiet var klar over, at han havde været i Kbh. i nov. 1982.

Afhørte nægtede totalt at udtale sig om dette, da han henviste til, at det var hans personlige spørgsmål, som han ikke ville diskutere med politiet.

Denne del af afhøringen blev afsluttet onsdag 27.4.83 kl. 12.30, hvorefter der blev foretaget afhøring af medanholdte Munder.

Politiinspektør Christian Brard, 6. sektion, oplyste, at der under den foretagne afhøring ikke på noget tidspunkt måtte stilles spørgsmål vedr. de kontanter i dansk valuta, som pgl. var fundet i besiddelse af ved anholdelsen i lufthavnen, da denne sag blev behandlet af instruktionsdommer madame Thomas og derfor ikke måtte berøres af politiet.

De anholdte vil på et senere tidspunkt blive afhørt af instruktionsdommeren om pengene og deres oprindelse. Kopi af disse akter vil kunne udleveres mod en retsanmodning fra herv. afd..

Afhørte Toman fremstod på ny d. 27.4.83 kl. 15.20 til rapporten og forklarede, at han og Munder var alene på rejsen fra Damaskus via Frankfurt til Paris.

..."

I rapport fra "Generaldirektoratet for Statspolitiet" (oversat) vedrørende den fortsatte afhøring kl. 15.25 af Mohamed Abdel Rahman Toman anførtes bl.a., at

kriminalassistenterne Pedersen, Petersen, AA m.fl. deltog. Herudover fremgår bl.a.:

”...

På ny afhørt Mohamed TOMAN, der forklarer:

...

SPØRGSMÅL: HAR DE HELE TIDEN VÆRET SAMMEN MED DERES VEN I KØBENHAVN?

SVAR: ”Jeg svarer ikke på dette spørgsmål.”

...

SPØRGSMÅL: HAR DE BESØGT ANDRE SKANDINAVISKE LANDE?

SVAR: ”Jeg har ikke besøgt noget andet skandinavisk land.”

SPØRGSMÅL: DEN 2. MARTS 1983 BLEV DER I LYNGBY BEGÅET ET VÆBNET RØVERI, HVORUNDER DER BLEV STJÅLET 8 MILLIONER DANSKE KRONER. HVOR VAR DE DEN 2. MARTS 1983?

SVAR: ”Den 2 marts 1983 befandt jeg mig i DAMASKUS, og mit pas kan bevise det.”

”Det er første gang i dag, jeg hører tale om et væbnet røveri, begået i Danmark.”

...

SPØRGSMÅL: BORTSET FRA DENNE FÆTTER, SOM DE KENDER I SVERIGE, KENDER DE SÅ ANDRE PERSONER I SKANDINAVIEN?

SVAR: ”Jeg kender kun de personer, der er nævnt i begyndelsen af rapporten.”

SPØRGSMÅL: HAR DE UNDER DERES OPHOLD MØDT NOGLE SKANDINAVER?

SVAR: ”Jeg har ikke mødt nogen.”

...

SPØRGSMÅL: KENDER DE PERSONEN PÅ FOTOGRAFIET (vedlagt) ?

SVAR: ”Nej. Jeg har aldrig været i forbindelse med skandinaver.”

SPØRGSMÅL: DEN 19. OKTOBER 1982 REJSE DE FRA STOCKHOLM TIL KØBENHAVN. DET KAN VI BEVISE. DE LYVER ALTSÅ, NÅR DE SIGER, AT DE TOG FRA STOCKHOLM TIL BERLIN.

SVAR: "Jeg har ikke noget svar på det."

SPØRGSMÅL: DEN 21. NOVEMBER 1982 TOG DE FRA KØBENHAVN TIL PARIS. DE TOG SLET IKKE TIL BERLIN DEN DAG?

SVAR: "Jeg har ikke noget svar på det."

..."

Johannes Helmer Pedersen udarbejdede den 4. maj 1983 rapport vedrørende afhøringen af Hassan Mahmood Munder. Heraf fremgår bl.a.:

"...

Munder fremstod til fransk rapport (Procés Verbal) onsdag d. 27.4.83 kl. 1245. Han oplyste sine generalia som

Hassan Mahmood MUNDER.

...

Han nægtede derefter konsekvent at svare på nogen spørgsmål overhovedet fra såvel fransk som dansk politi.

Han blev udspurgt vedr. sin identitet samt personlige forhold men nægtede overhovedet at svare på disse spørgsmål.

Han blev gjort bekendt med anledningen til vor tilstedeværelse men nægtede også at svare på spørgsmål vedr. vort røveri.

Afhøringen afsluttet ... kl. 1255.

...

Ved undersøgelse af hans forhold blev det senere fastslået, at han ikke arbejdede som diplomat, men virkede som leder af terrororganisationen PFLP, hvorfor han blev udvist af USA i juni 1981."

AA udarbejdede den 2. maj 1983 en rapport med bl.a. følgende indhold:

...

I tiden 25. - 30.4. 1983 deltog ka.erne Johannes Petersen og Høy Petersen, Lyngby, og jeg i efterforskningen mod de 2 arabere i samarbejde med Paris ' kriminalpolitets 6. afdeling (antiterrorafd.) og DST's antiterrorafdeling.

...

Ved sammenligning af foto, som DST har modtaget bilateralt af ..., er der så store ligheder, at MAHMOOD med altovervejende sandsynlighed er identisk med

Ghazi Ahmed Ali MASSOUD

...

der indtil 1981 var bosiddende i USA.

Fotoet er modtaget underhånden og vedlægges om bilag 3.

MAHMOODs fingeraftryk er sendt til USA med henblik på endelig identifikation.

...

DST havde efter anholdelsen lejlighed til at afhøre de anholdte i 10 minutter. Herved var fremkommet det allerede fremsendte.

De var herefter overført til den lokale instruktionsdommer og fængslet på ubestemt tid uden beskikkelse af forsvarere. Hverken DST eller politi vil siden deltage i efterforskningen, som helt vil blive forestået af instruktionsdommeren.

Efter retspraksis vil de 6 mill. kroner blive konfiskeret og de fængslede blive idømt en bøde svarende til 12 mill. kr. og hver 2 års fængsel. De 12 mill. kan/skal også afsones.

DST havde (ikke nærmere begrundede) oplysninger om, at MAHMOOD ville blive likvideret, hvorfor instruktionsdommeren kun nødtvungent besluttede, at de måtte udtages til afhøring.

Iflg. fransk retspleje måtte de fængslede ikke afhøres om ting, der blot tangerede den verserende sag i Paris.

MAHMOOD nægtede at udtale sig.

TOMAN nægtede at sværge på at sige sandheden, hele sandheden mv.

...

TOMAN fik forevist foto af Rolf Carlsson, der er mistænkt for Lyngby-røveriet. Han kendte ikke Carlsson. Han havde aldrig hørt tale om røveriet og havde intet kendskab til udbyttet.

..."

Af rapport af 3. maj 1983 fra Lyngby Politi "vedr. gennemsyn/kontrol af pengesedler i CH. De Gaulle lufthavnen, Paris, fredag d. 29.4.83." udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen fremgår bl.a.:

"...

Pengene var anbragt i bankhvælvning under bank i anf. lufthavn.

De var anbragt i 5 store pakker, hvoraf 3 pakker var med 1000 kr.sedler og 2 pakker med 500 kr.sedler.

Der var ialt 5000 stk. 1000 kr.sedler og 2000 500 kr.sedler.

Samtlige sedler lå i 10 stk. bundter.

Blandt 1000 kr.sedlerne var en del tilsyneladende helt nye og ubrugte, mens tilsyneladende alle 500 kr.sedlerne var brugte, idet de virkede mere eller mindre nussede og let krøllede.

...

Under gennemgangen blev følgende numre på 1000 kr.sedler noteret op, idet en del af disse sedler var nye og ubrugte:

...

Samtlige pengesedler forblev i det franske toldvæsens bevaring, idet de senere skal xx konfiskeres i retten som følge af trældelse af den franske regerings bestemmelser om udførsel af fremmed valuta.

..."

I et notat af 5. maj 1983 (oversat) udarbejdet af kriminalassistent C. Grard, Generaldirektoratet for Statspolitiet, til "Kriminalkommissæren, Chef for 6. sektion", med beskrivelse af bl.a. røveriet i Lyngby, afhøringerne af de to arabere, undersøgelser vedrørende deres hotelophold i Paris og deres rejserute, anførtes det i konklusionen:

"...

Den foretagne undersøgelse har ikke gjort det muligt at godtgøre de pågældendes deltagelse i det væbnede røveri, ligesom der ikke er noget materielt forhold, der kan påvise en forbindelse mellem de stjålne penge og de penge, som MUNDER og TOMAN var i besiddelse af.

Imidlertid udelukker de danske efterforskere ikke, at der gennem en kommende international retsanmodning vil blive anmodet om en undersøgelse af fingeraftryk på pengesedlerne med henblik på en sammenligning med de danske bankfunktionærers fingeraftryk.

..."

PET holdt den 9. maj 1983 Marwan el Fahoum under observation, og af observationsrapporten fremgår, at PET holdt øje med Marwan el Fahoum, fra hans ankomst til Danmark med flyvebåd fra Sverige til han senere på dagen fløj til Sofia fra Kastrup Lufthavn. Han mødte ingen personer, mens han blev observeret.

Det fremgår af rapport af 9. maj 1983 fra Lyngby Politi bl.a., at Karsten Høj Petersen og Johannes Helmer Pedersen – på baggrund af de tidligere nævnte oplysninger fra Interpol om, at Sati Bakiers telefonnummer var fundet hos de to anholdte i Paris – den 9. maj 1983 kl. 17.30 henvendte sig forgæves til Sati Bakier på bopælen. I kontinuationspåtegning af 10. maj 1983 anførtes, at kl. 0800 blev Sati Bakier truffet på bopælen. Sati Bakiers forklaring blev i afhøringsrapporten gengivet som følger:

"...

Forespurgt om der havde været en indsamling i Danmark til fordel for palæstinenserne, hvor der kunne være indsamlet 6 mil. kroner, svarede han, at de havde en indsamling, og den var endnu ikke afsluttet. Gennem 3 organisationer havde man indsamlet 250.000 – 300.000 kr. i Danmark. Pengene var brugt til indkøb af medicin, madvarer og 3 ambulancer, der alt var kørt direkte til Røde Halvmåne i Damaskus, hvor man ligeledes overrakte Røde Halvmåne 6.000 US dollars.

Der havde ikke været andre indsamlinger i Danmark, og det ville være umuligt at indsamle 6 mil. kroner i Skandinavien, uden at afhørte havde haft kendskab til dette, ligesom han havde medvirket til indsamlingen.

Man havde aldrig givet dansk valuta til nogen person eller organisation i udlandet eller i Danmark, og i fremtiden ville man fortsat bruge indsamlede midler til indkøb af medicin og madvarer og sende dette direkte til Damaskus, hvorfra det blev fordelt.

Forevist foto af de anholdte Toman og Munder i Paris, nægtede afhørte først, at han kendte dem eller havde set dem tidligere. Senere erkendte han dog, at han havde set Toman for 3-4 år siden til et møde i Berlin, hvor Toman var formand for de palæstinensiske flygtninge. Afhørte kendte imidlertid ikke pgl.s navn, og han har aldrig haft besøg i Danmark af den pgl.

Munder havde afhørte aldrig set før.

Han kunne ikke give yderligere oplysninger om de pgl.

Gjort bekendt med, at det var Toman og Munder, der blev anholdt i Paris, hvor de var i besiddelse af 6 mil. danske kroner, nægtede afhørte ethvert kendskab til disse penge. Den eneste forklaring han kunne give på, at de pgl. var i besiddelse af så mange danske penge var, at de måtte have begået noget kriminelt.

De havde ikke fået pengene af afhørte eller hans organisation.

Pengene kunne heller ikke være indsamlet i Norge og Sverige, idet der f.eks. kun boede ca. 15 palæstinensere i Norge, og hvis pengene var indsamlet i Sverige, så ville man ikke have vekslet til danske penge.

Afhørte havde ikke hørt noget om den store pengetransport fra sin organisation, men han ville undersøge sagen nærmere, dog var han helt sikker på, at pengene ikke hidrørte fra nogen indsamling i Skandinavien, de kunne kun hidrøre fra noget kriminelt.

...

I rapporten af 10. maj 1983 fra Lyngby Politi, der er delvist gengivet i begyndelsen af dette dokumentationsafsnit, var der ud over det tidligere gengivne bl.a. en længere redegørelse for efterforskningen vedrørende Rolf Kenneth Carlsson

og en kort beskrivelse af fundet af de 6 mio. d.kr. hos de to arabere i Paris samt afhøringen af Sati Bakier.

Undersøgelsesdommeren i arabernes sag fik med brev af 11. maj 1983 fra direktøren for Generaldirektoratet for Statspolitiet tilsendt det tidligere nævnte notat af 5. maj 1983 fra samme myndighed.

Karsten Høy Petersen foretog den 16. maj 1983 følgende tilføjelse på den tidligere nævnte rapport fra Lyngby Politi af 3. maj 1983 "vedr. gennemsyn/kontrol af pengesedler i CH. De Gaulle lufthavnen, Paris, fredag d. 29.4.83.":

"...

Direktør Elboth, Den Danske Bank, ..., oplyste d.d. ved min personlige henvendelse, at det var umuligt for Den Danske Bank at finde ud af, at nogen af de nedskrevne numre på pengesedlerne i Paris skulle hidrøre fra røveriet den 020383, idet der ikke blev ført nogen form for nummerkontrol i bankerne.

Han henviste til Nationalbanken, der muligvis kunne give oplysninger."

Den 16. maj 1983 skrev Nationalbanken følgende til politimesteren i Lyngby:

"I skrivelse af 10. maj 1983 har De meddelt, at der under en anholdelse i Paris fornylig blev beslaglagt 6 mill. kr.

Pengene, der skal undersøges for fingeraftryk, vil herefter være ubrugelige som betalingsmiddel. De har derfor på vegne det franske politi anmodet Nationalbanken om en bekræftelse på, at pengene efter en undersøgelse for fingeraftryk kan ombyttes i Nationalbanken.

I den anledning bekræftes det herved, at Danmarks Nationalbank er villig til – under forudsætning af sedlernes ægthed – at ombytte ovennævnte beløb med nye sedler."

Af telex af 19. maj 1983 fra PET til en samarbejdspartner med anmodning om kommentarer vedrørende de to anholdte arabere og røveriet i Lyngby fremgår bl.a.:

"...

2. *Efterforskningen har vist, at der formentlig er svenske kriminelle personer involveret i røveriet, bl.a., Rolf Kenneth CARLSSON.*

3. *Gennem samarbejdet mellem efterforskningsgruppen fra Danmark og Svensk Politis "rejsehold" har vi bragt i erfaring, at Munder Hassan MAHMOOD havde fået visum til Sverige den 10. FEB 1983, idet han udgav sig for at være diplomat ved Syd-Yemens ambassade i Stockholm. Han skulle også have været i Sverige i 1982 for at besøge sin "familie".*
4. *Vi mener, at Munder Hassan MAHMOOD er identisk med Ghazi Ahmed Ali MASSOUD, f. ..., der er medlem af PFLP's "Foreign Spheres Department", og at han i den anledning er koordinator for nogle lande i Europa.*
5. *Den 19. NOV 1982 med SAS-fly SK 405 fra Stockholm til København indrejste både MAHMOOD og TOMAN i Danmark.*
...
7. *MAHMOOD og TOMAN havde på deres flybilletter anført tlf. nr. ... i Stockholm som reference, medens referencen i Danmark var den herboende PFLP-leder Sati Awad Suleiman BAKIR.*
..."

Nationalbanken skrev den 20. maj 1983 følgende til politimesteren i Lyngby:

"Under henvisning til den den 16. d.m. fremsendte kopi af rapport vedr. gennemsyn i Paris af pengesedler, som muligvis kan have forbindelse med røveriet mod en pengetransport i Lyngby den 2. marts 1983, skal vi meddele, at Nationalbanken ikke er i stand til at oplyse, hvornår og til hvilket pengeinstitut pengesedlerne med de i rapporten anførte numre er udbetalt. Derimod kan det med en meget høj grad af sikkerhed konstateres, at sedlerne er udbetalt før den 2. marts 1983.
..."

Af brev af 27. maj 1983 fra politimesteren i Lyngby Politi til Interpol København fremgår bl.a.:

..."
Kriminalpolitiet i Lyngby ved 2 kriminalassistenter har i tiden fra den 25. april 1983 til den 30. april 1983 opholdt sig i Paris for med bistand af politiet fra 6. afd. i Paris at afhøre arrestanterne i forbindelse med røverisagen, men har ikke fået lov til at stille spørgsmål til arrestanterne om:

- 1) hvor de havde fået 6 millioner danske kr.,
- 2) hvordan de havde fået pengene,
- 3) fra hvem de har modtaget pengene,
- 4) hvilket kendskab de har til røveriet den 2. marts 1983 i Lyngby,
- 5) hvordan de i Damaskus blev underrettet om, at pengene skulle hentes i Paris, og
- 6) at stille andre relevante spørgsmål, som deres forklaring måtte give anledning til.

Det bedes oplyst, hvilke formaliteter der efter fransk ret skal være opfyldt for, at den ønskede afhøring af arrestanterne til røverisagen i Lyngby kan foretages, herunder om dansk kriminalpoliti kan deltage i afhøringen og stille supplerende spørgsmål.

Dernæst bede de i fransk ret gældende regler for en arrestants valg af forsvarer oplyst, herunder indenfor hvilken frist en forsvarer skal være valgt eller eventuelt beskikket, og hvilke konsekvenser, det måtte have, hvis arrestanten ikke har valgt eller nægter at vælge en forsvarer indenfor den gældende frist.

Endvidere bedes oplyst, hvilke formaliteter der efter fransk ret skal være opfyldt for, at der kan foretages en undersøgelse for fingeraftryk på de hos arrestanterne fundne 6 millioner danske kr. og for, at en dansk politimand fra Centralbureauet for Identifikation kan deltage i undersøgelsen medbringende relevante fingeraftryk til sammenligning.

Det tilføjes, at Danmarks Nationalbank har givet tilsagn om, at pengesedler, der beskadiges ved undersøgelsen for fingeraftryk, vil blive ombyttet med fejlfri pengesedler.

... ”

Det følger af tilførsel af 31. maj 1983 til den tidligere nævnte rapport af 9. maj 1983 fra Lyngby Politi vedrørende afhøring af Sati Bakier, at Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen på ny havde henvendt sig til Sati Bakier, og at han havde forklaret, at han havde haft kontakt til Palæstina-komitéen og Den Rejsende Højskole, men ingen havde kendskab til de 6 mio. d.kr. eller de to arabere i Paris. Sati Bakier ville gennem sine kontakter til Røde Halvmåne i Damaskus forsøge at få yderligere oplysninger om bl.a., hvorfor de to arabere rejste til Paris, og hvem der skulle have pengene.

Af aflytning af 31. maj 1983 af telefonen i Sati Bakiers kiosk fremgår bl.a., at Sati Bakiers bror ringede til ham og fortalte, at to personer, der formentlig var fra efterretningsvæsenet, havde været og spørge efter ham. I en senere samtale fortalte Sati Bakier, at han nu havde talt med de to politifolk, og at han havde oplyst dem om, at han intet havde hørt om det forhold, som de efterforskede, og at han havde lovet dem at prøve at få oplysninger om, hvem de to arabere skulle mødes med, og hvor de havde været mv.

Det fremgår af telex af 10. juni 1983 "Vedr.: MUNDER-TOMAN sagen" (oversat) fra den franske efterretningstjeneste til PET bl.a.:

"...

1. *Munder har over for den dommer, der har sagen indrømmet, at han i virkeligheden hedder GHAZI MAHSOUD.*

Han påstod, at han brugte falsk identitet for at beskytte sig mod "sionistiske terrorister" og i denne forbindelse at have benyttet sig af hjælp fra Syd-Yemen, traditionel støtte for palæstinenserne.

Han erklærede, at han tilhørte en komité for beskyttelse af personer udvist af Libanon, og at han i PLO kun var menigt medlem.

I henhold til hans udtalelser rejser han meget i Europa (USSR, Sverige, Danmark, Frankrig) af personlige grunde (især for at få sine øjne behandlet).

Før den sidste rejse (den hvor han blev arresteret i Paris) bad en vis Abu Khalil (pseudonym), leder af ovennævnte komité, ham om at gøre sig en tjeneste under hans besøg i Paris: modtage en sum penge, som vis Schmidt eller Smith, europæer, der taler engelsk, ville komme og give ham på hotel Hilton den 25. marts. Ghazi gjorde ham angiveligt denne tjeneste. Pengene skulle være resultatet af en indsamling foretaget hos sympatisører og militante i Europa.

...

2. *I henhold til en troværdig kilde, som er yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kommer de penge, der blev beslagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skal være blevet bragt til Frankrig, måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark, og overgivet til Ghazi i Paris.*

Vi beder Dem være yderst forsigtige i bruge af ovenstående oplysninger, men beder Dem samtidig hurtigst muligt meddele os, hvad De mener.

3. Munder og Ghazi's (sic!) advokater har faktisk til hensigt at bede om et forlig til udenretlig bødevedtagelse, så deres klienter kan blive sat på fri fod.

..."

Af påtegning af 17. juni 1983 udarbejdet af Frank Madsen, Interpol Paris, til Interpol København vedrørende det tidligere nævnte brev af 27. maj 1983 fra politimesteren i Lyngby til Interpol fremgår bl.a.:

"...

En ny international retsanmodning skal udformes.

Spørgsmaalene anført af politimesteren under 1-6 skal detaljeret indskrives i denne. Instruktionsdommeren, Fr. THOMAS, Bobigny retskreds, til hvem denne sag er betroet, kan ikke afslaa en afhøring af de sigtede vedr. disse punkter, men kan selv afgøre, om en saadan afhøring skal foretages af fransk politi (ved en saakaldt subdelegation). I benaegtende fald vil instruktionsdommeren selv foretage afhøringen.

Punkt [a]

Instruktionsdommeren afgør, hvis hun vælger selv at foretage afhøringen, eneraadende, om dansk politi kan være til stede under afhøringen, og om, i bekræftende fald, supplerende spørgsmål vil kunne stilles.

...

Punkt [c]

Sagkyndig fra C.f.I. vil ikke kunne deltage i saadan undersøgelse. Fransk politis eksperter vil i givet fald foretage undersøgelsen paa begaering af dansk politi og formentlig paa dettes bekostning. Sammenligningsaftryk vil i saa fald kunne fremsendes gennem Interpol og vil efter endt brug blive destrueret eller returneret.

En saadan anmodning skal indskrives i nævnte internationale retsanmodning, idet det da skal tilføjes deri, at Danmarks Nationalbank har givet det af politimesteren anførte tilsagn vedr. eventuelle ved undersøgelsen ødelagte pengesedler.

..."

Efter anmodning fra Lyngby Politi udfærdigede Retten i Lyngby retsbog af 28. juni 1983 med følgende retsanmodning:

” ...

I fortsættelse af min den 14. april 1983 fremsatte retsanmodning vedrørende det den 2. marts 1983 ud for Lyngbygårdsvej 143 i Lyngby mod en pengetransport begåede væbnede røveri, ved hvilket der blev røvet 8.304.800 danske kroner, skal jeg under henvisning til artikel 3 i bekendtgørelsen af den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig hjælp i straffesager, som er ratificeret af Danmark ved kongelig resolution af 30. maj 1962 og af Frankrig den 21. august 1967 anmode om, at der må blive foretaget en undersøgelse for fingeraftryk på de hos arrestanterne Mohamed Abdel Rahman Toman (Gazi), ..., og Hassan Mahmood Munder, ..., fundne 6 millioner danske kroner, der er taget i bevaring af det franske toldvæsen.

Fingeraftryk optaget i Danmark af en række personer, der har haft berøring med de pengesedler, der blev røvet ved røveriet i Lyngby, vil blive stillet til rådighed af dansk politi, der er villigt til at bistå ved undersøgelsen af fingeraftrykkene.

Eventuelle udgifter ved foretagelse af den nævnte undersøgelse af pengesedlerne vil blive afholdt af dansk politi, ligesom Danmarks Nationalbank har givet tilsagn om, at pengesedler, der måtte blive beskadiget ved undersøgelsen for fingeraftryk, vil blive ombyttet med fejlfrie pengesedler.

Alternativt anmodes om frigivelse af de i bevaring tagne 6 millioner danske kroner og oversendelse af beløbet til Rigspolitichefen, Centralbureauet for Identifikation, Politivet 14, 1588 København V. Danmarks Nationalbank har givet tilsagn om, at der vil blive sendt et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed.

... ”²

2 Den i retsanmodningen omtalte tidligere fremsatte retsanmodning var rettelig af 15. april 1983, hvor retten havde taget Lyngby Politis begæring af 14. april 1983 om udfærdigelse af retsanmodning til følge.

Af endeligt anklageskrift af 1. juli 1983 (oversat) mod Ali Masoud Ghazi og Hassan Mahmood Munder fremgår bl.a.:

”...

For dennes vedkommende erkendte han, at han i virkeligheden hed GHAZI ALI MASSOUD, og forklarede, at han hos regeringen i YEMEN havde fået et pas på navnet MASSSOUD, fordi han, da han var palæstinenser, kunne være skydeskive for modstridende terroristiske bevægelser, at han havde handlet sådan af personlige sikkerhedsgrunde. Han forklarede om de talrige visa, der var i hans pas, at han havde foretaget mange turistrejser, og at han desuden havde besøgt visse lande for at udbrede kendskabet til den palæstinensiske sag, alt mens han vogtede sig for at være et ”aktivt” element.

Han forklarede, at han af solidaritet var gået med til at samarbejde med de humanitære foretagender, og at han i forbindelse med dette samarbejde var blevet kontaktet af et medlem af Nationalkomiteen til Beskyttelse af de fra Libanon Udviste, som havde anmodet ham om at transportere et betydeligt beløb, der stammede fra en indsamling, til Damaskus.

Han understregede, at han var blevet valgt, fordi han havde et diplomatpas og var solidarisk med den palæstinensiske sag.

Hvad angår den rolle, der blev tildelt TOMAN, forklarede sigtede, at han havde påvirket denne til at ledsage ham, og var meget undvigende med hensyn til, om sidstnævnte havde kendskab til bagagens indhold.

På dette trin i sagen udstedte undersøgelsesdommeren en retsanmodning for at få alle nødvendige oplysninger om NATIONALKOMITEEN TIL BESKYTTELSE AF DE FRA LIBANON UDVISTE, for hvem GHAZI fastholdt at have transporteret pengene.

Den undersøgelse, der blev iværksat i medfør af denne retsanmodning, viste sig uheldigvis negativ, da der ikke kunne skaffes nogen oplysning om dette organ, hvis det findes.

Det fremgår således af det foregående, at de konkrete overtrædelser, som de sigtede foreholdes, uanset de af de sigtede påberåbte motiver, er fuldt ud godtgjort.

...

I betragtning af, at der af forundersøgelsen fremgår tilstrækkelig belastning mod:

GHAZI ALI MASSOUD

TOMAN Abdel Mohamed

For, den 27. marts 1983, i hvert fald inden for et tidsrum, der ikke medfører forældelse, i lufthavnen CHARLES DE GAULLE, i ROISSY I FRANKRIG i BOBIGNY's retskreds:

1) at have overtrådt bestemmelserne om økonomiske forbindelser med udlandet, ved uden forudgående tilladelse at have udført betalingsmidler, i det foreliggende tilfælde 6.000.000 danske kroner.

2) at have begået den overtrædelse, der består i smugleri, ved at udføre betalingsmidler, ved at gå forbi toldkontoret og unddrage sig undersøgelse i denne afdeling ved hemmeligholdelse i særligt indrettet skjulested.

GHAZI ALI MASSOUD

For, under de samme omstændigheder, hvad angår tid og sted, at have gjort brug af en identitet, der var egnet til at anføre forkerte oplysninger i en tredjemands generalieblad, idet han har præsenteret sig som og er sigtet under identiteten MAHMOOD MUNDER Hassan, selv om han i virkeligheden hedder AGHAZI ALI MASSOUD.

..."

Ved brev af 6. juli 1983 fremsendte Justitsministeriet retsanmodningen af 28. juni 1983 til det franske Justitsministerium. Det blev i fremsendelsesbrevet anført bl.a., at den nærmere aftale om retsanmodningens praktiske gennemførelse kunne træffes direkte med politimesteren i Lyngby, eventuelt gennem Interpol. Det blev tilføjet, at den i retsanmodningen omtalte retsanmodning af 14. april 1983³ på grund af sagens hastende karakter var fremsendt direkte gennem Interpol, og at den var blevet imødekommet af en fransk domstol.

I radiogram af 25. juli 1983 fra Interpol København til Interpol Paris bad man om oplysning om bl.a., hvornår der med henvisning til Justitsministeriets fremsendelse af 6. juli 1983 af retsanmodningen til det franske Justitsministerium kunne forventes svar vedrørende undersøgelse af pengesedlerne, som de to arabere

3 Se note 2.

havde været i besiddelse af. Desuden anmodedes om oplysning om, hvilken dato de to arabere kunne blive løsladt.

Den 27. juli 1983 fik Lyngby Politi kopi af ovennævnte radiogram tilsendt.

Det fremgår af rapport af 4. august 1983 fra PET bl.a.:

”...

Vkk. Willy Petersen, Lyngby kripol., forespurgte mig i dag telefonisk, om Lyngby politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de 2 PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået i PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Han skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds.

WP oplyste, at han havde bragt i erfaring, at de 2 anholdte formentlig stod foran løsladelse, og at de formentlig kun ville blive sigtet for valutasmugling.

Lyngby politi ville også kontakte JM med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men ville forinden gerne spørge, om de måtte bruge den anførte oplysning.

— — —

Det er aftalt med WP, at Lyngby politi ikke må anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådan skridt.
...”

På ovennævnte rapport er i hånden påført:

”PM orienteret/kopi 5/8-83 ...”

Af ”T E L E X i m i d i a t e” af 4. august 1983 fra PET til den franske efterretningstjeneste fremgår:

”...

Da vi har bragt i erfaring, at det danske kriminalpoliti vil søge TOMAN og MUNDER udleveret til Danmark, skal vi anmode om Deres stillingtagen til, hvorvidt oplysningen i Deres telex nr. ... af 10 JUN 83 pkt. 2, omh. oplysningen om, at de beslagte penge hidrører fra et røveri i Danmark, kan

indgå som en information i den udleveringsbegæring, der fremsendes til de franske myndigheder.”

Som svar på radiogrammet af 25. juli 1983 meddelte Interpol Paris i radiogram af 6. august 1983 Interpol København, at retsanmodningen var blevet videredelegeret til den ældste instruktionsdommer, der ville udpege de eksperter, som skulle foretage de begærede undersøgelser.

Af Lyngby Politis akter fremgår af en side med kronologiske oplysninger om sagsforløbet bl.a.:

“...
6/8-83 Meddelelse via Interpol, at retsanmodningen havde siddet fast i systemet i Frankrig ??? Den var nu fremkommet og sendt til den ældste instruktionsdommer, som ville udpege de eksperter, som skal foretage undersøgelsen af pengesedlerne.”

Ved telex af 11. august 1983 rykkede PET den franske efterretningstjeneste for svar på telexen af 4. august 1983, under henvisning til at PET var bekendt med, at sagen mod de to arabere snarest kunne forventes færdigbehandlet i Frankrig, og at en løsladelse i Frankrig af araberne utvivlsomt ville have til følge, at de danske politimyndigheder næppe ville kunne komme videre med efterforskningen af røverisagen.

Den franske efterretningstjeneste svarede PET ved telex af 11. august 1983:

“...
Vi er indforstået med, at De bruger oplysningerne i pkt. 2 i vor telex af 10.06.1983 – ... formuleret således: “De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en ventlignende tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne”.”

På et løst papir dateret 11. august 1983 blandt Lyngby Politis akter var den franske tjenestes formulering af oplysningen i ovennævnte telex ordret gengivet.

Af radiogram af 16. august 1983 fra Interpol Paris til Interpol København fremgår bl.a., at de to arabere ville blive stillet for retten den 22. august 1983. I den forbindelse anmodedes om relevante og meget udførlige oplysninger og præciseringer om omstændighederne ved røveriet i Lyngby.

Det fremgår af kendelse af 16. august 1983 fra Retten i Lyngby bl.a., at anklagemyndigheden (Lyngby Politi) begærede Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mahmood Munder varetægtsfængslet som sigtede for medvirken til røveri, subsidiært for hæleri med hensyn til røveri. Retten bestemte, under henvisning til at der forelå begrundet mistanke om, at Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mahmood Munder havde gjort sig skyldige i hæleri i Danmark med hensyn til de 6 mio. d.kr., som de begge var fængslet i Paris for at have søgt at udsmugle fra Frankrig til Damaskus, at de skulle varetægtsfængsles. Retten traf desuden på anklagemyndighedens begæring afgørelse om beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr., som det franske toldvæsen havde taget i bevaring.

Af retsanmodning af 16. august 1983 fra Retten i Lyngby fremgår bl.a.:

”...

Under henvisning til artikel 1 i den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere skal jeg anmode om, at de formentlig yementitiske statsborgere Mohamed Abdel Rahman Toman (Gazi), født ..., og Hassan Mahmood Munder, født ..., der er varetægtsfængslede og hensidder i fængslet i Fleury Merogis, Paris, Frankrig, sigtet for overtrædelse af den franske valutaloggivning i forbindelse med forsøg på udsmugling af 6 millioner danske kroner til Damaskus, Syrien, må blive udleveret til Danmark til videre retsforfølgning.

I henhold til Lyngby rets kendelse af 16. august 1983 er der afsagt fængslingsbeslutning mod de pågældende som med følge er sigtet for hæleri med hensyn til røveri efter straffelovens § 284, jfr. § 288, stk. 2, idet der er begrundet mistanke om, at de i Frankrig beslaglagte 6 millioner danske kroner hidrører fra det den 2. marts 1983 på Lyngbygårdsvej ud for nr. 143 begåede væbnede røveri af 8.304.800 danske kroner fra en pengetransport.

Under henvisning til den nævnte konventions artikel 20 skal jeg endvidere anmode om, at der sker beslaglæggelse af de hos de pågældende ved anholdelsen i bevaring tagne 6 millioner danske kroner for at forhindre, at der ved en eventuel domfældelse i Frankrig af de pågældende sker udlevering af disse penge eller nogle af disse til de pågældende.

...”

Ved brev af 17. august 1983 henvendte politimesteren i Lyngby sig til Statsadvokaten for Sjælland og skrev bl.a.:

”...

Efterforskningen i sagen har blandt andet været rettet imod de to varetægtsarrestanter og de fundne penge. Efter retsanmodning af 15. april 1983 fra Lyngby ret har de pågældende været afhørt i Frankrig under overværelse af dansk politi. Den 28. juni 1983 fremsattes yderligere retsanmodning om at lade de i bevaring tagne pengesedler undersøge for fingeraftryk. Retsbogsudskrifter for Lyngby ret af 15. april 1983 og 28. juni 1983 vedlægges. Den sidstnævnte retsanmodning er den 6. juli 1983 af det danske justitsministerium fremsendt til det franske justitsministerium. Politiet i Lyngby har endnu ikke modtaget officiel meddelelse om retsanmodningen kan imødekommes.

Den 12. august 1983 blev det overfor Lyngby politibekræftet, at de i bevaring tagne penge i henhold til troværdig kilde i en venligsindet tjenestegæst kommer fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på P.F.L.P.s (Folkefronten til Palæstinas Befrielse) vegne. På denne baggrund har Lyngby ret i går i henhold til min begæring af 12. august 1983 afsagt vedlagte kendelse om fængsling af de ovennævnte to udlændinge som sigtet for hæleri med hensyn til røveri efter straffelovens § 284, jfr. § 288, stk. 2, samt truffet beslutning om beslaglæggelse af de af det franske toldvæsen i bevaring tagne 6 millioner danske kroner for at forhindre, at der ved en eventuel domfældelse i Frankrig af de pågældende måtte ske udlevering af disse penge eller nogle af disse til de pågældende.

...

Jeg skal indstille, at der i overensstemmelse med vedlagte retsanmodning fra retten i Lyngby af 16. august 1983 så vidt muligt omgående overfor de franske myndigheder fremsættes begæring om udlevering af de ovennævnte to varetægtsarrestanter til retsforfølgning her i landet samt om beslaglæggelse af de i bevaring tagne 6 millioner danske kroner.

Jeg skal anmode om, at der i henhold til artikel 16 i den europæiske udleveringskonvention fremsættes anmodning om foreløbig anholdelse og fængsling af de pågældende, indtil officiel begæring om udlevering foreligger for de franske myndigheder efter fremsendelse ad sædvanlig diplomatisk vej.”

Af oversigt over sagsgangen i Statsadvokaturens sag fremgår bl.a., at statsadvokaten samme dag videresendte ovennævnte anmodning til Justitsministeriet med samme indstilling som politimesteren.

Ved radiogram af 17. august 1983 fra Interpol København til Interpol Paris informerede man bl.a. om Retten i Lyngbys beslutning om anholdelse af de to arabere og beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. Oversættelse af beslutningerne ville blive fremsendt næste dag. Desuden blev det oplyst, at beslutningerne også ville blive fremsendt ad officielle kanaler.

Det fremgår af radiogram af 18. august 1983 fra Interpol København til Interpol Paris bl.a., at undersøgelsesdommeren i Paris havde haft en samtale med dommeren ved Retten i Lyngby, og at det var blevet oplyst, at det var nødvendigt, at en dansk politimand inden den 22. august 1983 bragte de fingeraftryk til Paris, der skulle sammenlignes med de fingeraftryk, som man evt. kunne finde på de beslaglagte sedler. Lyngby Politi skulle desuden bede om en ny afhøring af de toldere, der havde fundet pengene, og få tilladelse til at overvære denne afhøring. Interpol København bad om oplysning om, hvorvidt dette krævede en retsanmodning, og derudover ønskedes det oplyst, hvad undersøgelsesdommeren havde sagt til dommeren i Lyngby.

Med følgebrev af 18. august 1983 fra Interpol København til Interpol Paris fremsendtes fingeraftryk af bankpersonale i Den Danske Bank, der kunne have været i kontakt med de beslaglagte pengesedler.

Ved radiogram af 18. august 1983 fra Interpol København til Interpol Paris bad man Interpol Paris om at stille Frank Madsen til disposition for dansk politi, med henblik på at han skulle være til stede under retsmøderne den 22. og 23. august 1983 i sagen mod de to arabere, idet der herunder kunne fremkomme oplysninger af interesse for det danske politi.

Det fremgår af radiogram af 19. august 1983 fra Interpol København til Interpol Paris bl.a., at man anmodede om oplysning om, hvorvidt den emballage (plastikposer, papirposer osv.), som pengene havde befundet sig i, tillige var blevet beslaglagt. I bekræftende fald kunne det være nyttigt at sammenligne denne emballage med emballage, der anvendtes til at emballere de stjålne penge i Lyngby med.

Ovennævnte radiogram blev uden følgebrev samme dag sendt til "ka. Høy" Lyngby Politi til underretning.

Af radiogram af 19. august 1983 (oversat) fra Interpol Paris til Interpol København fremgår:

”...

Vi fremsender hermed en meddelelse fra frk. FILIPPI, den ældste af instruktionsdommerne ved retten i BOBIGNY:

Citat start:

Jeg bekræfter vor telefonsamtale af 17.8.83 vedrørende Deres retsanmodning af den 1.7.83, sag nr. 127/83 mod Mohamed Abdel Rahman TOMAN og Hassan Mahmood MUNDER: under denne samtale bad jeg Dem hurtigst muligt tilsende mig fingeraftryk optaget i Danmark af de personer, der har rørt de stjålne pengesedler, således at disse kan blive overdraget til eksperter, der har fået til opgave at afsløre aftryk på de sedler, der er beslaglagt i ROISSY, med henblik på sammenligning. Det er absolut nødvendigt at afsige en international retsanmodning for under tilstedeværelsen af danske politifolk at foretage ny afhøring af de toldere, der beslaglagde sedler i ROISSY. De bedes videresende denne meddelelse til dommer SOLLING ved retten i LYNGBY/Danmark.

Citat slut.

...”

Ifølge en påtegning af 22. august 1983 på ovennævnte radiogram havde Frank Madsen meddelt, at fingeraftrykkene den 19. august 1983 var ankommet til Paris, og at han samme dag den 22. august 1983 ville deltage i retsmøde i Bobigny.

Af radiogram af 30. august 1983 (oversat) fra Interpol Paris til Interpol København fremgår, at det blev oplyst, at de beslaglagte penge ved beslaglæggelsen ikke befandt sig i emballage så som plastikposer eller papirposer. Pengene lå derimod i de anholdtes lommer, en attachétaske og en rejsetaske. Ingen af taskerne var beslaglagt.

Det fremgår af uformel oversættelse foretaget af ”Høj Petersen, ka.” af telex af 1. september 1983 fra Interpol Paris udarbejdet af Frank Madsen bl.a., at han inden det nævnte retsmøde den 22. august 1983 havde haft et møde med anklageren, der havde bekræftet, at han havde modtaget fængslingskendelsen af 16. august 1983 fra Retten i Lyngby. Om retsmødet oplyste Frank Madsen, at det havde drejet sig om en afvisningspåstand fra forsvarerne, og at sagen var blevet udsat til den 26. august 1983 på rettens stillingtagen hertil. Retten havde i det efterfølgende møde den 26. august 1983 afgjort, at der ikke var grundlag for at

afvise sagen, og sagens fortsatte behandling var blevet udsat til den 19. september 1983.

Af udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi fremgår:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Følgende fremgår af notits af 14. september 1983 fra Lyngby Politi:

"Interpol i København ved ka. ... meddelte d.d. telefonisk til undertegnede, at instruktionsdommer Philippe i Bobigny ved Paris havde bedt om at videregive følgende besked til dommer Sølling ved Lyngby Ret:

Dommer Sølling anmodes om at ringe fredag den 16/9/83 efter kl. 1430 til instruktionsdommer Philippe på tlf. ..."

Af rapport af 14. september 1983 fra Lyngby Politi fremgår bl.a., at Interpol havde oplyst, at undersøgelsen af pengesedlerne var afsluttet. Der var ikke blevet fundet fingeraftryk, og det havde været umuligt at undersøge pengesedlerne, idet papiret var behandlet eller oversprøjtet med paraffin eller et paraffin lignende lag. Desuden havde Frank Madsen oplyst, at plastemballage omtalt i rapporten af 26. marts 1983 fra toldvæsenet i Charles de Gaulle-lufthavnen ikke kunne findes og formentlig var smidt væk. Karsten Høy Petersen henvendte sig samme dag til Nationalbanken, der kunne oplyse, at danske pengesedler ikke var behandlet med nogen form for paraffin eller andet, der kunne hindre en undersøgelse for fingeraftryk. Nationalbanken ville undersøge mulighederne for at hjælpe politiet med eventuelt at få de 6 mio. d.kr. til Danmark.

Det fremgår af tilførsel af 15. september 1983 på førnævnte notits af 14. september 1983 fra Lyngby Politi:

”

Iflg. PM gives beskeden ikke videre, og via Interpol gøres instr. dommer Phillippe bekendt med, at dommer Sølling ikke har noget med sagen at gøre.”

Af tilførsel af 15. september 1983 til den tidligere nævnte rapport af 14. september 1983 fra Lyngby Politi fremgår, at Centralbureauet for Identifikation (CFI) havde oplyst, at CFI flere gange havde undersøgt pengesedler for fingeraftryk. Det var svært, men det var muligt, og man var villig til at undersøge de 6 mio. d.kr. fra Paris, hvis pengene kom til Danmark. CFI havde aldrig været ude for en paraffin lignende hinde på danske pengesedler. Samme dag anmodede Lyngby Politi Interpol om at rette forespørgsel til de franske myndigheder og søge oplyst, hvornår der ville fremkomme en erklæring vedrørende undersøgelsen af pengesedlerne. Også samme dag oplyste Nationalbanken, at man gerne ville hjælpe i sagen, men der var ikke mulighed for, at Nationalbanken kunne forlange eller anmode om at få udleveret de 6 mio. d.kr. Nationalbanken havde tidligere været ude for, at dansk politi havde været interesseret i danske penge beslaglagt i udlandet, men disse penge fik man aldrig ”fat i”, idet de blev solgt videre til andre landes valutamarkeder. ”Det eneste man kunne tilbyde på nuværende tidspunkt, idet man også fra Nationalbanken kendte til fransk bureaukrati”, var, at man kunne holde øje med eventuelt paraffin behandlede pengesedler i Nationalbanken, men dog uden at man kunne garantere, at disse stammede fra de 6 mio. d.kr.

Det fremgår af radiogram af 15. september 1983 bl.a., at Interpol København anmodede Interpol Paris om at oplyse, hvorvidt den sagkyndige undersøgelse af de 6 mio. d.kr. var afsluttet. I givet fald bad man om resultatet heraf.

Af yderligere tilførsel af 16. september 1983 til den tidligere nævnte notits af 14. september 1983 fra Lyngby Politi fremgår:

”

Interpol ved ... meddelte d.d. tlf., at han havde været i kontakt med Frank Madsen i Paris, der ikke ville rette henvendelse til inst.dommer Phillippe og gøre hende bekendt med, at dansk politi ikke kunne give en dansk dommer besked på at ringe til hende. Man kunne ikke rette henvendelse til hende om noget sådant, i Frankrig var det hende, der gav ordrene.

Fra Lyngby politi foretages ikke yderligere.”

Det fremgår af endnu en tilførsel af 16. september 1983 til den tidligere nævnte rapport af 14. september 1983 fra Lyngby Politi bl.a., at Interpol havde fået oplyst, at man ved undersøgelsen af pengesedlerne i Paris havde anvendt otte forskellige metoder til at fremkalde fingeraftryk. Interpol havde været i forbindelse med CFI, der havde oplyst, at man anvendte ninhydrin-metoden i Danmark. Interpol havde ikke kendskab til, om man havde anvendt denne metode i Paris.

Af tilførsel af 19. september 1983 til samme rapport fremgår, at franskmændene over for Interpol havde nægtet, at der den 26. marts 1983 skulle have været nogen plastikindpakning af pengesedlerne i lufthavnen. Frank Madsen havde derfor foreslået Lyngby Politi, at der under henvisning til rapporten om fundet af pengene skulle udfærdiges en retsanmodning, der gik ud på, at man ønskede de omtalte plastikindpakninger undersøgt for fingeraftryk. Hvis man fremsendte en sådan retsanmodning, ville man fra fransk side være nødt til enten at erkende, at man havde smidt plastikindpakningen væk, eller også måtte man oplyse, hvor indpakningen befandt sig.

Ifølge tilførsel af 23. september 1983 til samme rapport oplyste Nationalbanken, at hvis pengene blev indleveret til Banque de France, ville Nationalbanken have mulighed for direkte at anmode om at få pengene til Danmark. Hvis Nationalbanken skulle anmode om at få pengene hjem, ville en sådan anmodning blive stilet til politiet.

Af rapport af 23. september 1983 fra Lyngby Politi udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen fremgår:

”...

Onsdag d. 21.9.83 blev der til dommeren, Sølling, i Lyngby Ret givet besked, at han samme dag kl. 1445 skulle henvende sig til den ældste undersøgelsesdommer i Bobigny retskreds i Paris, Frankrig, Philippe, der ønskede at tale med herv. dommer angående undersøgelse af de i Paris beslaglagte 6 mill. d.kr., der er anmodet undersøgt for evt. fingeraftryk.

Ved opbringningen her fra Lyngby Ret var foruden dommer Sølling 1 kvindelig tolk, pm. Søren Sørensen, vpm. Galle, kk. Thor Pedersen samt vkk. Willy Petersen.

Det blev fra undersøgelsesdommer Philippe oplyst, at man i Frankrig havde afsluttet undersøgelsen af pengesedlerne, da der ikke var fundet nogen brugelige aftryk.

På forespørgsel om hvormange sedler der var undersøgt og efter hvilken metode, oplyste dommer Philippe, at der var foretaget stikprøvevis undersøgelse af et antal sedler og det var sket under anvendelse af 8 forskellige metoder herunder bl.a. nenhydrin metoden.

Det blev yderligere oplyst fra Frankrig, at man mente de danske pengesedler var belagt med formentlig parafin, der vanskeliggjorde undersøgelsen.

Herfra fremsat anmodning om undersøgelse af ALLE 7000 stk. danske pengesedler, hvilket helt klart kunne imødekommes fra fransk side. Det blev samtidig aftalt, at en dansk politimand fra CFI. kunne deltage i de videre undersøgelser af pengene i Paris, idet man så ville undersøge sedlerne efter den danske nenhydrin metode.

Den danske CFI-mand skulle forinden påbegyndelse af arbejdet i Paris fremstille sig for undersøgelsesdommer Philippe, der så ville "godkende" pgl. til undersøgelsesarbejdet.

Det blev oplyst fra fransk side, at man forventede valutasagen mod de 2 arabere afsluttet d. 29.9.83. Dommer Philippe, kunne naturligvis ikke 100 % fastslå dommen på forhånd, men det ville være sandsynligt, at de pgl. ville få en straf som svarer til varetægtstiden og derefter blive udvist og udsendt af Frankrig umiddelbart efter. Hvis undersøgelsen af pengesedlerne er afsluttet ved udsendelsen vil de muligvis få udleveret pengene fra de franske myndigheder.

Der vil ikke komme udlevering af pengene på tale, hvis undersøgelsen ikke er afsluttet.

Ifølge kendelse afsagt i Lyngby Ret vil de 2 arabere blive begæret tilbageholdt i Frankrig som sigtet for hæleri m.h.t. røveri og forlangt udleveret til Danmark ved en løsladelse fra fransk fængsel. Kendelsens ordlyd er pr. telex sendt til undersøgelsesdommeren der har videregivet meddelelsen til retten, hvor arabernes sag skal afgøres.

Den foreløbige telex har kun retsvirkning i 18 døgn fra ikrafttrædelsen (det franske løsladelsestidspunkt), hvorefter den originale kendelse ad diplomatisk vej så skal være fremme.

Originalkendelsen er for tiden i det danske JM., hvor man afventer evt. positivt resultat af fingeraftryksundersøgelsen af pengesedlerne.

Fremgangsmåden m.h.t. originalkendelsen m.v. er aftalt mellem pm. Søren Sørensen, SA Merlung, JM. samt pm. Ole Stig Andersen PET.

Vkk. Willy Petersen er udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris m.v..”

Det fremgår af dom af 6. oktober 1983 (oversat) fra Retten i Bobigny bl.a., at Mohamed Abdel Rahman Toman og Ali Massoud Ghazi blev fundet skyldige i den rejste tiltale, og at de blev idømt henholdsvis 1 års og 2 års fængsel. Desuden blev de 6 mio. d.kr. konfiskeret, og de to dømte skulle betale en bøde af samme størrelse. Det blev samtidig afgjort, at de skulle forblive fængslet.

Af rapport af 11. oktober 1983 fra PET fremgår, at man havde iværksat observation af Torkil Lauesen, Jan Weimann og Niels Jørgensen med det hovedformål at sikre deres finger- og håndaftryk. Desuden skulle eventuelle kontakter til palæstinensiske kredse afdækkes. Det blev angivet, at baggrunden for ønsket om observation og optagelse af finger- og håndaftryk var røveriet i Lyngby og den senere anholdelse i Paris af to PFLP-medlemmer med 6,2 mio. d.kr. i dansk valuta samt oplysningen fra de franske myndigheder om, at pengene hidrørte fra et røveri i Danmark begået af en sympatisørgruppe til PFLP. Dette havde givet mistanke om, at Appel-gruppen muligvis stod bag røveriet i Lyngby.

Ved radiogram af 14. oktober 1983 fra Interpol København blev Interpol Paris anmodet om hurtigst muligt at svare på bl.a. følgende spørgsmål stillet af Lyngby Politi: Var de to arabere blevet dømt den 6. oktober 1983 i Paris, og hvilken straf havde de i givet fald fået? Ville man efter fransk lovgivning kunne blive løsladt, inden dommen skulle fuldbyrdes, og ville de to arabere i givet fald kunne løslades? Til hvilket land ville de to arabere eventuelt blive udvist. Var den danske anholdelsesbeslutning vedrørende de to arabere taget i betragtning i forbindelse med spørgsmålet om udvisning? Hvilke forholdsregler havde man taget som følge af anholdelsesbeslutningen? Hvornår kunne der forventes et resultat af den sagkyndige undersøgelse af pengesedlerne, og var undersøgelsen afsluttet? Desuden anmodedes der om udskrift af dommen.

Det fremgår af tilførsel af 18. oktober 1983 til tidligere nævnte PET-rapport af 11. oktober 1983 fra observationsafdelingen bl.a.:

” ...

I sagens anledning blev der d.d. rettet tlfsk. henvendelse til afd. T, idet her-værende afdelings oplysninger om Torkil LAURSEN, Jan Carl WIEMANN og Niels Jørgensen efterhånden er noget ”forældet”, idet der gennem længe-re tid ikke har været kørt observation på de pgl..

... ”

Af håndskreven tilførsel på samme rapport fremgår, at det var blevet oplyst, at PET allerede havde fingeraftryk af Niels Jørgensen.

Det fremgår af tilførsel af 19. oktober 1983 til samme rapport vedrørende Torkil Lauesen bl.a., at man ved henvendelse til Torkil Lauesen under påskud af sæd-vanligt politiærinde fik ham til at tage fat om et plastikomslag med et billede af en mulig ”gerningsmand” til et overfald i Torkil Lauesens beboelseskvarter. Det eneste brugelige fingeraftryk, som CFI efterfølgende fandt på plastikomslaget, var fra Torkil Lauesens højre pegefinger. Aftrykket var ikke godt nok til, at det kunne bruges til en sikker identifikation. Observationen af Torkil Lauesen blev fortsat, og han blev sammen med sin hustru fulgt til U-landsklunsernes lokaler og hjem igen, hvor der ikke observeredes yderligere af interesse, indtil observa-tionen blev nedtaget kl. 22.00. Af yderligere tilførsel af 20. oktober 1983 til rap-porten fremgår bl.a., at man observerede mod Torkil Lauesen, og det blev bl.a. konstateret, at han og hans hustru kørte til forlaget Manifests lokaler, hvor også Niels Jørgensen opholdt sig. Observatørerne havde placeret en tom ølflaske – med knækket flaskehals og godt aftørret – på Torkil Lauesens bil. Torkil Lauesen fjernede ølflasken fra bilen. Der blev efterfølgende fundet et brugbart aftryk af Torkil Lauesens højre pegefinger på flasken.

Af tilførsel af 28. oktober 1983 til samme rapport fremgår vedrørende Jan Weimann bl.a., at observationsafdelingen den pågældende dag på foranledning af afdeling T forsøgte at få Jan Weimanns fingeraftryk. Man fik Jan Weimann til at tage om en vinflaske med knust hals og et vejskilt, som observatørerne havde anbragt på kølerhjelm af Weimanns bil og op ad højre fordør, men det blev efterfølgende konstateret, at der ikke var brugbare fingeraftryk herpå.

Ved telex af 19. oktober 1983 orienterede en samarbejdspartner PET om resul-tatet af dommen af 6. oktober 1983 vedrørende Mohamed Abdel Rahman Toman og Ali Massoud Ghazi.

Konsul ved Den danske Ambassade i Paris, Bent Andersen, sendte den 31. oktober 1983 et telegram til Udenrigsministeriet med bl.a. følgende indhold:

"...

eventuel udlevering til danmark:

abduel toman f. ... og ali ghazy f. tlf. samtale herluf hansen r. ii/bent andersen af 24.10.1983.

...

den 6. oktober 1983 blev toman idømt 1 aars og ghazy 2 aars ubetinget faengsel for overtraedelse af den franske valutalov ved det 16. strafferechtskammer i bobigny for at have indfoert 6 mio danske kroner i kontanter ulovligt i frankrig.

toman blev forsvaret af advokat dreyfus og ghazy af advokat marie-france schmidlin. begge advokater appellerede straks dommene.

advokat schmidlin har i mellemtiden henvendt sig to gange til institut francais de droit compare og udbedt sig oplysninger om udleveringsproblematikken, og instituttet har hver gang videregivet forespoergslen til ambassaden. den foerste henvendelse blev af ambassaden besvaret med en mundtlig redegøeelse vedroerende saedvaner om udleveringer mellem frankrig og danmark, da de to lande ikke har indgaaet aftale om udlevering. den anden henvendelse, hvor advokaten bad om oplysninger vedroerende intern dansk straffe- og udleveringslovgivning, blev af ambassaden afslaaet under henvisning til, at hun som fransk advokat kunne indhente oplysningerne gennem fransk udenrigstjeneste.

instituttet har i fortrolighed oplyst, at hun ved begge lejligheder optraadte aggressivt, og at hun i denne sag havde '' kraftig stoette i ryggen '', og at man med '' alle til raadighed staaende midler '' ville modsaeette sig en eventuel dansk anmodning om udlevering af de to palaestinsere i forbindelse med opklaringen af roeveriet fra den danske banks lyngby afdeling i marts 1983.

appelsagen bliver behandlet ved la cour d'appel i paris formentlig i november maaned. den noejagtige dato vil blive indberettet om faa dage.

de doemte befinder sig stadig i varetaegtsfaengsel, som efter det for ambassaden oplyste, blev ivaerksat omkring 1. april 1983. det tilfoejes, at faengslede i saadanne sager ofte opnaar en betinget loesladelse, naar halvdelen af straffen er afsonet.

...

Udenrigsministeriet sendte den 1. november 1983 ovennævnte telegram til Justitsministeriets 3. kontor.

Det fremgår af tilførsel af 2. november 1983 til tidligere nævnte PET-rapport af 11. oktober 1983 bl.a., at man fik Jan Weimann til at hjælpe med at skubbe en bil i gang. Der blev herved sikret fingeraftryk af Jan Weimann.

Af telegram af 4. november 1983 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet fremgår bl.a.:

...

generaladvokaten ved appelretten i paris har oplyst, at fastsaettelsen af retsmoedet er blevet udsat paa grund af de undersøgelser, der for øjeblikket finder sted som følge af den danske dommers retsanmodning (undersøgelser af fingeraftryk). datoen vil formentlig blive fastsat i begyndelsen af december og retsmoedet vil formentlig finde sted i midten af december.

da der ikke er indgaaet udleveringsaftale mellem danmark og frankrig, tillader ambassaden sig at henlede opmaerksomheden paa, at frankrig kun er forpligtet til at opretholde varetaegtsfaengsling i 20 dage af en person, mod hvem der er indgivet udleveringsanmodning.

advokat marie-france schmidlin har paany rettet henvendelse til l'institut francais de droit compare, som har foretaget oversaettelse af en del af den danske strafferetslovgivning m.v. for hende. ifølge advokaten har toman og ghazy ikke vaeret i danmark i 1983. de har derimod vaeret paa et 48-timers ophold i danmark i 1982, hvor de havde kontakt med en derboende palaestinenser, som skulle have opnaaet dansk nationalitet, og som i 1982 blev ekskluderet af olp paa grund af svig og underslaeb. ideovrigt havde advokaten beklaget sig over de mange rettergangsfejl, som der skulle vaere sket, baade fra dansk som fra fransk side i denne sag.

ambassaden vender tilbage til sagen, naar datoen for appelsagen er fastsat.
...

Den 7. november 1983 fremsendte Udenrigsministeriet ovennævnte telegram til Justitsministeriets 3. kontor.

Af brev af 9. november 1983 fra Justitsministeriet til Lyngby Politi med genpart til PET fremgår bl.a., at Justitsministeriet ikke havde modtaget svar på retsanmodningen af 28. juni 1983, der angik undersøgelsen af de 6. mio. kr. for fingeraftryk, og som den 6. juli 1983 var sendt til det franske Justitsministerium. Desuden fremsendte Justitsministeriet kopi af det tidligere nævnte telegram af 31. oktober 1983 fra ambassaden i Paris vedrørende den afsagte dom i Frankrig.

Ifølge notits af 10. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen med fortsættelse 21. november 1983 ønskede Jean-Pierre Plantard, direktør i det franske Justitsministerium, et møde med Bent Andersen og ambassadør, Ole Bierring.

Ved fremsendelsespåtegning af 17. november 1983 fremsendte Justitsministeriet til Lyngby Politi med genpart til PET det tidligere nævnte telegram af 4. november 1983 fra ambassaden i Paris.

Af udskrift af aflytning af Sati Bakiers telefon af 21. november 1983 fremgår, at Sati Bakier fortalte en anden palæstinenser, at han ikke længere var medlem af PFLP. I samtalen sagde den anden palæstinenser bl.a., at det var en skam at miste 13 års arbejde. Sati Bakier svarede hertil, at han var ligeglad med de 13 år, men han ville ikke i fængsel i fem år. Den anden person svarede hertil, at Sati Bakiers problem var, at han ikke orienterede dem, at de altid var de sidste til at høre om tingene, og det var hans opgave at informere dem om sandheden. Sati Bakier sagde herpå, at han ikke havde nogen ide om, at nogen ville komme her og fortælle dem om det. Det var for seks måneder siden, at de havde planlagt det.

I en senere samtale samme dag fortalte en anden person Sati Bakier bl.a., at der var kommet nogle personer fra "down under" til klubben, og de havde medbragt en afskedigelsesordre vedrørende Sati Bakier. De havde nomineret Hassan Abu-Daya som deres repræsentant i Skandinavien. Sati Bakier fortalte i samtalen bl.a., at han havde sagt til PFLP, at godt nok var han medlem af PFLP, men han kunne ikke udføre de aktiviteter, som de gav ham ordre om, og han havde sagt, at han ikke var klar til at skulle i fængsel i fire til fem år. Han havde herefter fået valget mellem at udføre opgaven eller blive afskediget.

Af retsbog af 23. november 1983 fremgår, at retten tillod aflytning af Hassan Abu-Dayas telefon. Aflytningen varede uafbrudt indtil den 22. august 1988.

Følgende fremgår af notitser af henholdsvis 21., 22. og 28. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen:

Notits af 21. november 1983:

"Evt. udlevering af Toman og Ghazy

Ifølge Herluf Hansen, R.II, har politimesteren i Lyngby opnået en dommerkendelse, ifølge hvilken de to palæstinensere skal arresteres. Kontorchef Rhedin i justitsministeriets 3. kontor har imidlertid endnu ikke taget stilling til, om begæringen bør fremmes. Forudsætningen herfor er, at der foreligger klart bevis for palæstinenserne skyld i form af det danske bankpersonales fingeraftryk på de pengesedler (6 mill. kr.), som palæstinenserne T og G har indført i Frankrig og som er konfiskerede af de franske myndigheder.

Der er fremsat retsanmodning til Frankrig om undersøgelsen, men da der er konfiskeret ca. 7.000 pengesedler har Frankrig svaret, at det vil taget et år, inden undersøgelsen er tilendebragt. Undersøgelsen vil imidlertid kunne gennemføres hurtigere i Danmark, dersom Frankrig er villig til at udlevere nogle sedler mod godskrivelsesbevis (kvittering).

Herluf Hansen mener, at det, på det forestående møde på ambassaden, er rimeligt, at franskmændene spiller ud og fortæller, hvad den egentlige hensigt med mødet er. Ambassadøren kan naturligvis selv bestemme, om ambassaden kun vil holde sig til ovenstående.

Om nødvendigt vil Ambassadøren imidlertid også kunne gengive Herluf H's personlige opfattelse af sagen, som går ud på, at det danske justitsministeriums stillingtagen er lidt ulden og man i virkeligheden måske ikke ønsker palæstinenserne til Danmark, med de eventuelle følger som dette ville kunne indebære og at man måske vil slå sig til tåls med, at T og G straffes i Frankrig.

Noget tyder på, at vi måske ikke vil kræve udlevering og Herluf H. skulle ikke blive overrasket, dersom hele sagen gik i vasken.

Ambassadøren vil, om ønskes, kunne kontakte kontorchef Rhedin direkte om sagen. De danske myndigheder er meget interesserede i at høre om

mødets forløb og jeg har gentaget det i amtel 693 anførte, at vi indberetter datoen for retsmødet i appelsagen og senere dommen, når denne foreligger.

U.M. er indforstået med, at vi fortæller det franske justitsministerium om advokat Marie - France Schmidlins lidt truende udtalelser."

Notits af 22. november 1983:

"Evt. udlevering af Toman og Ghazy

Fuldmægtig Henning Foged, justitsministeriet, har i fortrolighed meddelt, at det danske politis efterretningstjeneste fra det franske politis efterretningstjeneste har fået oplyst, at der er al mulig grund til at tro, at T og G er medlemmer af den palæstinensiske terroristorganisation P.F.L.P. Denne oplysning må ikke videregives, selv om det franske justitsministerium formentlig er klar over forholdet (P.E.T. må ikke nævnes på mødet).

På baggrund heraf er den danske stilling følgende:

1) Den danske dommer har udstedt arrestordre mod T og G for røveri eller hæleri af 6 ud af de 8 mill. kr. som blev røvet fra Den Danske Bank i Lyngby. Arrestordren bygger på en stærk mistanke. Der har også været tale om, at de i Frankrig indsmuglede penge skulle stamme fra salg af narkotika, hvilket dog er mindre sandsynligt.

2) Det danske j.m. vil ikke konvertere arrestordren til en udleveringsbegæring, medmindre det teknisk kan bevises, ved undersøgelse af alle pengesedler eller ved stikprøver, at pengene, som T og G har indsmuglet i Frankrig, stammer fra bankrøveriet. Det danske j.m. har derfor fremsendt en retsanmodning direkte til det franske j.m. om undersøgelsen. Frankrig har endnu ikke svaret på retsanmodningen og man har derfor rykket for svar for ca. 3 uger siden.

Resultatet er helt afgørende for udleveringen. Iøvrigt er det det teknisk vanskeligt at bevise forbindelsen mellem T og G og Danmark.

3) Hvis beviset ikke kan føres, vil der ikke blive fremsat udleveringsbegæring.

4) Hvis beviset føres vil j.m. overveje spørgsmålet om en eventuel udlevering igen. Det er ikke muligt at gøre det på nuværende tidspunkt.

5) Dersom T og G skulle opnå en betinget løsladelse inden undersøgelsen er afsluttet, vil det danske j.m. græde tørre tårer. Man vil endvidere have forståelse for, at Frankrig ikke vil kunne varetægtsfængsle T og G i mere end 20 dage med henblik på en eventuel udlevering. (Tidsfrist på grund af manglende udleveringsaftale).

6) T og G vil ikke kunne frikendes ved appelretten, da de er taget på fersk gerning i Roissy lufthavn. (I modsat fald ville T og G kunne gøre krav på tilbagelevering af pengene).

7) Dersom der ikke fremsættes begæring om udlevering af T og G, vil Danmark forbeholde sig ret til at kræve pengene udleveret, dersom beviset for forbindelsen til Danmark er ført.

8) Det franske justitsministerium kender formentligt alle disse facetter. Vi må vide, hvad Frankrig vil med T og G. (Formentligt helst sende dem hjem til Yemen).

9) J. M. er enig i ambassadens synspunkt om, at appelsagen ikke vil kunne stilles i bero, indtil den omstændelige undersøgelse er tilendebragt, da varetægtsfængslingen ikke vil kunne udstrække over appeldommens formodede strafudmåling. Dersom appeldommen afsiges først i december og 1. instansdommen stadfæstes, vil i hvert fald T meget hurtigt blive løsladt. Frankrig vil formentligt også hurtigt skaffe sig af med G."

Notits af 28. november 1983:

"Evt. udlevering af Toman og Ghazy

Under Ambassadøren og undertegnedes møde i det franske justitsministerium den 25. ds. gav undertegnede Blantard, som blev sekunderet af tre medarbejdere fra det franske j.m. og u. m., udtryk for, at 1. instansdommen var hård i betragtning af, at der kun var tale om overtrædelse af valutaloven. Det kunne tænkes, at appeldommen den 12. december 1983 blev stadfæstet eller blev mildere. I så fald måtte der regnes med hurtig udvisning af de 2, som iøvrigt hævdede, at pengene stammede fra en indsamling. De xxxxx ved appeldommen have siddet varetægtsfængslet i 9 måneder, (siden marts 83).

Der var begået procedurefejl, fra dansk side. Den første retsanmodning var af den danske dommer sendt direkte til den franske domer, hvilket der godt nok er åbnet mulighed for i den europæiske konv. af 20.4.59, art. 15, § 2. Betingelsen er dog, at den ekspederede retsanmodning returneres gennem j.m. i det ekspederende land samt at dette j.m. også får kopi af den fremsendte retsanmodning samtidig med fremsendelsen til dommeren. Vi lovede at sørge for berigtigelse heraf. Den anden retsanmodning var blevet sendt fra j.m. til j.m., som er det normale og denne anmodning vedrørte optagelse af fingeraftryk.

Undersøgelsen af aftryk ville tage ca. flere måneder, også selv om der kun blev taget stikprøver, xxx da der skulle foretages ca. 10 aftryk af hver seddel. Det kunne formentligt ikke nås inden appelsagen og inden evt. fremsættelse af anmodning om udlevering.

Vi nævnede, at vi var klare over vanskeligheden ved undersøgelsen, at dommeren af denne grund havde anvendt den akutte procedure samt at der ikke ville blive fremsat begæring om udlevering, dersom beviset X for røveri eller hæleri ikke var ført. Begæringenx kunne ikke hvile på mistanke (présomptions). Dette nævnede Blantard, gjorde den franske stilling endnu mere vanskelig.

På vor forespørgsel svarede B, at undersøgelsen ville blive fortsat, uanset om de to blev udvist fra Frankrig og at DK ville kunne få udleveret sedlerne, dersom beviset blev ført. Her var der tale om en modsigelse, idet han forinden havde sagt, at den franske domstol havde foretaget arrest i sedlerne, og en af hans medarbejdere nævnede, at der skulle forhandles herom, især med toldvæsenet som kunne kræve inddækning i sedlerne til at betale toldbøden, som T og G var idømt solidarisk på 2 x 6 mill. kr.

Det var vort indtryk, at Blantard var ude på dybt vand i dette spørgsmål.

Vi fremhævede iøvrigt, at sagen burde gå sin gang og at vi ville bidrage på alle måder til at oplyse sagen. Vi ville rekvirere materiale fra det dsk.j.m. og overgive det snarest til det frsk.j.m. Vi ønskede undersøgelsen fortsat og afsluttet, beviset ført og dersom tiden ikke tillod det for franskmændene at tilbageholde T og G, ville vi subsidært fremsætte krav om tilbagelevering af pengene, da der var lidt et dansk tab.

...

Kont. 28.11 ba

Ovenst. medd. Herluf Hansen, R.II, som var glad for den telefoniske underretning, men som meddelte, at u.m. ikke ønskede indb, da man var koblet af sagen. Han foreslog, at vi, dersom vi primært ikke kunne få pengesedlerne udleveret, kunne forlange dem byttet, således vi vi giver franskmændene nogle andre sedler og får vi konfiskerede edler udleveret til undersøgelse iDK.”⁴

Ved fremsendelsesnote og brev af 5. december 1983 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet fremsendtes oversættelse til fransk af sagsfremstilling vedrørende Lyngby-sagen og det tidligere nævnte brev af 14. april 1983 med Lyngby Politis begæring om retsanmodning til Retten i Lyngby. Justitsministeriet bad om, at det vedlagte blev ”fremsendt pr. telex til Den danske Ambassade i Paris på foranledning af Bent Andersen.” Af den originale sagsfremstillingstekst fremgår bl.a.:

”...

Endvidere fremsatte dommer Sølling, Lyngby ret, den 28. juni 1983 en retsanmodning om, at der må blive foretaget en undersøgelse for fingeraftryk på de hos Mohamed Abdel Rahman Toman (Gazi) og Hassan Mahmood Munder fundne 6 millioner danske kroner med henblik på at fremskaffe bevis for, at de fundne penge hidrører fra røveriet.

Undersøgelsen for fingeraftryk er endnu ikke gennemført.

Der er ikke fra dansk side taget stilling til spørgsmålet om fremsættelse af en udlevering af de pågældende til strafforfølgning i Danmark, idet det bevismæssige grundlag for en sådan eventuel anmodning endnu ikke skønnes at være til stede.

De fra dansk side fremsatte retsanmodninger er fremsat med henblik på at fremskaffe bevismateriale, som ville kunne danne grundlag for en udleveringsbegæring.

På baggrund af den nu foretagne efterforskning er der ikke tilstrækkeligt grundlag for at fremsætte anmodning om udlevering af de pågældende, idet sagen ikke på grundlag af det foreliggende bevismateriale kan ventes at føre til domfældelse af de pågældende.

⁴ Navnet på underdirektøren fra det franske Justitsministerium er gengivet på forskellig vis i dette og følgende citater, men hans navn var rettelig Jean-Pierre Plantard.

Der tages forbehold om fremsættelse af anmodning om frigivelsen af de i bevaring tagne 6 millioner danske kroner."

Udenrigsministeriet telexede samme dag oversættelsen til Bent Andersen.

Det fremgår af brev af 6. december 1983 (oversat) fra Ole Bierring til det franske Justitsministerium, at ambassadøren under henvisning til mødet af 25. november 1983 med Jean-Pierre Plantard som anmodet på mødet fremsendte kopi af telex, som ambassaden havde modtaget samme dag, og som indeholdt sagsfremstillingen vedrørende Lyngby-sagen og Lyngby Politis begæring om retsanmodning af 14. april 1983.

I brev af 6. december 1983 fra Retten i Lyngby til Udenrigsministeriet anmodede dommeren om, at en vedlagt tilladelse til den franske dommer måtte blive sendt pr. telex til ambassaden og herfra videre til den franske dommer. Af tilladelsen fremgik, at den var en opfølgning på de to dommeres telefonsamtale samme dag, hvorunder den danske dommer havde autoriseret den franske dommer til at sende retsanmodningen af 28. juni 1983 til anklageren i Bobigny.

Det fremgår af telex af 7. december 1983 fra ambassaden, at tilladelsen fra dommeren i Lyngby blev videresendt pr. telex til den franske dommer.

Af telex af 7. december 1983 fra ambassaden til Justitsministeriet, att.: Kontorchef P. Rhedin, 3. kt., fremgår:

"...

UNDER HENVISNING TIL TELFONSAMTALE AF D.D. BEKRAEFTES HERVED DE AF KABINETSDIREKTOER BLANTARD D.D. FREMSATTE TILBUD VEDROERENDE UDLEVERINGSSAGEN TOMAN OG GHAZY:

1) PENGESEDLERNE, I HVILKEN DER ER FORETAGET ARREST, FORBLIVER I FRANKRIG, INDTIL UNDERSOEGElsen SOM FINDER STED I FRANKRIG ER TILLENDEBRAGT.

2) DEN TEKNISKE UNDERSOEGELSE AF SEDLERNE FULDFØERES. DER ER INDTIL D.D. UNDERSOEGT EN FJERDEDEL AF SEDLERNE OG DET VIL TAGE CIRKA 6 MAANEDER AT UNDERSOEGE DE RESTERENDE SEDLER.

3) DERSOM DER FØERES BEVIS FOR, AT TOMAN OG GHAZY HAR GJØRT SIG SKYLDIGE I TYVERI AF DE PAAGAELDENDE SEDLER, VIL SEDLERNE BLIVE GIVET TILBAGE TIL DANMARK.

TIL GENGAELD HERFOR ANMODER DET FRANSKE JUSTITSMINISTERIUM OM,

1) AT DEN DANSKE FAENGLINGSKENDELSE TRAEKKES TILBAGE

2) AT MAN I DANMARK IKKE STILLER UNDERSOEGELSERNE I BERO, MEN FORTSAT BESTRAEBER SIG PAA AT FREMSKAFFE DET NOEDVEDIGE BEIVS OG UNDERRETTE DE FRANSKE MYNDIGHEDER OM RESULTET AF DISSE BESTRAEBELSER.

GRUNDLAGET FOR OVENSTAAENDE ER ET FRANSK SYNSPUNKT OM, AT DET IKKE VIL VAERE MULIGT AT TILBAGEHOLDE DE TO PALAESTINENSERE PAA DET NUVAERENDE GRUNDLAG. DET FREMGIK AF SAMTALEN, AT FRANKRIG VILLE STAA FRIT MED HENSYN TIL ANVENDELSEN AF SEDLERNE, DERSOM DET NOEDVENDIGE BEVIS IKKE BLEV FOERT.

TELEXSVAR UDBEDES.

... "

I henhold til telefonsamtale af 8. december 1983 mellem Lise-Lotte Sørensen, Justitsministeriet, og I. Bjerregaard-Pedersen, Udenrigsministeriet, sendte Justitsministeriet samme dag til Udenrigsministeriet uden følgebrev et udateret brev stilet til ambassaden i Paris og underskrevet af Peter Rhedin med anmodning om, at brevet blev sendt pr. telex til ambassaden. Det anførtes i brevet:

"I fortsættelse af den tidligere fremsendte sagsfremstilling i sagen vedrørende et væbnet røveri mod en pengetransport forøvet den 2. marts 1983 i Lyngby skal justitsministeriet meddele, at udleveringsbegæring efter dansk ret fremsættes af justitsministeriet.

Justitsministeriet har som meddelt i sagsfremstillingen ikke fremsat anmodning om udlevering af Mohamed Abdel Rahman Toman (Gazi) og Hassan Mahmood Munder, ligesom justitsministeriet ikke finder tilstrækkeligt grundlag for at fastholde en anmodning herom, som måtte være fremsat gennem Interpol. £

Det tilføjes til orientering, at efterforskningen af sagen i Danmark fortsættes.

Håndskreven tilføjelse:

"Justitsministeriet skal endvidere meddele, at man ikke ønsker at gøre den afsagte fængslingskendelse gældende i Frankrig."

Samme dag telexede Udenrigsministeriet brevet til ambassaden. Den håndskrevne tilføjelse i det ovenfor gengivne udaterede brev fra Justitsministeriet var indsat i teksten.

Af notits af 12. december 1983 udarbejdet af Bent Andersen fremgår:

"Dr.jur. Féron har den 9. ds.aflagt besøg hos undertegnede. Han oplyste, at Me Schmidlin (ca. 50 år gammel) repræsenterede Le Collectif de la Défense de la Liberté, en advokatgruppe, som var meget aktiv, og at advokaten hele sidste uge havde hjemsøgt ham på instituttet og privat i nærværende sag, hvorimod han intet havde hørt fra Me Germain Dreyfuss. Advokaten havde oplyst, at der var begået rettergangsfejl på fransk side, DST havde ransaget kufferterne i lufthavnen uden ejernes tilstedeværelse og der var åbnet post på et posthus m.v.

*Monsieur Blantard har telefonisk meddelt, at der den 9. fandt forhandling sted mellem toldvæsen, advokater og palæstinensere om en "transaction douanière", at advokaterne havde trukket appellen tilbage og at T og G formentligt ville blive løsladt meget hurtigt. M. Blantard ville sende kladde til en diplomatisk note til undertegnede, som efter vor godkendelse ville blive formaliseret gennem Quai d'Orsay
..."*

Ovennævnte notits var den 19. december 1983 påført følgende oplysning:

"Dir. Blantard har tlf. medd, at T og G blev løsladt den 12.12. og at de har opgivet pengene, som nu tilhører toldvæsenet. Bekræfter snarest pr. note."

Jean-Pierre Plantard skrev 20. december 1983 til Bent Andersen, at der herved som aftalt blev fremsendt udkast til verbalnote, som – blev det foreslået – skulle fremsendes ad diplomatisk vej til de danske myndigheder med henblik på at få en konklusion på samtalerne angående sagen mod de to arabere. Jean-Pierre Plantard bad om Bent Andersens bemærkninger hertil. Brevet er med håndskrift påtegnet "akcepteret tlf" underskrevet Bent Andersen.

Det fremgår af ovennævnte udkast (oversat):

“...

I fortsættelse af vore samtaler vedrørende sagerne i Frankrig og i Danmark mod Mohamed Toman og Mamoud Munder kan jeg bekræfte, at det, uanset udfaldet af forfølgningen i Frankrig for overtrædelse af toldlovgivningen, ligger fast, at de franske myndigheder forpligter sig til at sørge for, at de beslaglagte pengesedler forbliver hos de sagkyndige personer, indtil arbejdet hermed er afsluttet, og som er iværksat i henhold til retsanmodning af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby.

Dersom det ved undersøgelsens afslutning måtte vise sig, at de beslaglagte pengesedler stammer fra røveriet den 2. marts 1983, bliver de naturligvis afleveret til de danske myndigheder.

I modsat fald vil de franske toldmyndigheder kunne disponere over beløbet.”

Af rapport af 22. december 1983 vedrørende de franske sagkyndiges undersøgelse af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk fremgår, at de sagkyndige var blevet udpeget til at foretage undersøgelsen ved kendelse af 4. august 1983 fra den franske dommer. Opgaven var at registrere eventuelle spor af fingeraftryk på de 7000 pengesedler og sammenligne dem med aftryk fra 62 personer fra Danmark. Konklusionen på undersøgelsen var, at der ved undersøgelse af 500 sedler var fundet nogle spor af fingeraftryk. Syv spor havde relativt synlige mønstre, men antallet af specifikke karakteristika var for lavt til, at identifikation kunne foretages i henhold til det franske system for optælling af overensstemmelsespunkter.

Ved telex af 23. december 1983 orienterede en samarbejdspartner PET om bl.a., at de to arabere var blevet løsladt den 12. december 1983 efter indgåelse af et forlig med toldvæsenet på grundlag af et forslag fremsat af deres forsvarere, og at sagen var sluttet. De to arabere havde forladt Paris den 15. december 1983 med destination Algier. Pengene, der var fundet i deres besiddelse, var fortsat beslaglagt med henblik på en nærmere undersøgelse.

PET's afdeling C og afdeling T omtalte ikke Appel-gruppen eller efterforskningen af røveriet i Lyngby i deres årsberetninger for 1983.

En avisartikel i BT 30. december 1983 med overskriften "DEN FRANSKE FORBINDELSE" blev ved fremsendelsesnote af 19. januar 1984 sendt fra Justitsministeriet til ambassaden i Paris. Af artiklen fremgik bl.a.:

"...

Ikke et skridt

Trods anholdelsen af de to arabere i Paris med seks mill. kr. af det formodede udbytte fra kuppet er politiet i Lyngby i dag ikke kommet et skridt videre. Lyngby politi har ikke fået lov at afhøre araberne eller undersøge de beslaglagte penge – selv om araberne blev dømt for valutasmugling i oktober. Ali Gazi fik to års fængsel, Mohamed Toman et år.

Lyngby politi må nu se i øjnene at araberne bliver løsladt og forsvinder ud af Frankrig selv om de givetvis har kendskab til røveriet.

Den 6. december blev arabernes sag behandlet i den franske appel-ret, men dansk politi har endnu ikke hørt resultatet.

Afviser

I Frankrig ledes alle efterforskninger af en forhørsdommer og i araber-sagen har den kvindelige dommer fra første færd afvist et samarbejde med Danmark. Først efter flere retsanmodninger gik hun med til at lade de beslaglagte penge undersøge for fingeraftryk. Dansk politi sendte fingeraftryk af en halv snes danske bankfunktionærer, som havde rørt ved pengene, derned – for at få bekræftet at de seks millioner stammede fra rekord-kuppet. Men den franske professor, som forhørs-dommeren havde udpeget til undersøgelserne opgav efter at have forsøgt syv metoder. Først da en dansk fingeraftryks-ekspert havde instrueret ham om en mere effektiv metode gik han igen i gang. Resultatet er stadig ikke kommet.

"Vi har for længst tilbudt Frankrig at bytte de beslaglagte seks millioner kr. med andre sedler fra Nationalbanken, så vi selv kunne få pengene hjem til undersøgelse. Men det er afslået," siger Willy Pedersen.

Dansk politi har sigtet de to arabere for medvirken til røveriet og en udleveringsbegæring ligger klar i Justitsministeriet. Men den afventer de langsommelige undersøgelser af pengesedlerne. Lyngby politi er nødt til officielt at få bekræftet, at pengene stammer fra røveriet, før man kan begære araberne udleveret.

Spørgsmålet er om det nås, inden araberne bliver løsladt.

Pengene

Allerede et par dage efter anholdelsen af araberne sendte Lyngby politi to betjente til Paris. Men de fik ikke lov til at tale med araberne og måtte kun kaste et blik på pengesedlerne i toldvæsenets boks-anlæg.

Hver gang politiet har skullet kommunikere med den franske forhørs-dommer har det måttet ske gennem kriminal-dommeren i Lyngby. Fransk-mændene kan ikke forstå eller acceptere, at i Danmark er det politiet som alene forestår efterforskningen – uden ledelse af en dommer.

Ali Gazi og Mohamad Toman kom fra Damaskus i Syrien til Paris via Frankfurt den 23. marts. Toman indlogerede sig på Hotel Hilton, mens det er uvist, hvor Gazi boede. Men han har formentlig besøgt Toman på Hilton. På hotelregningen kan man se, at to har spist middag på Tomans værelse. Allerede den 26. marts skulle de to rejse retur til Damaskus og blev anholdt i lufthavnen med pengene.

”Det tyder på at eneste formål med turen til Paris var at hente pengene og så rejse til Syrien”, siger vicekriminalkommissær Willy Pedersen.

Hvem mødte de?

Hvem araberne har mødt i Paris er uvist, men ifølge oplysninger under den lukkede retssag i Paris-forstaden Bobigny fik araberne pengene udleveret den 25. marts.

Araberne har stort set nægtet at udtale sig under fængslingen. Mohamed Toman har hævdet, at de seks millioner kr. stammede fra en indsamling.

Der er flere teorier om, hvordan araberne har fået fat i pengene. En er, at røverne har været bestilt til at udføre kuppet, og har fået del i udbyttet. En anden er, at røverne – overraskede over det store udbytte – har solgt de seks mill. kr. til en lille kurs i dollars eller anden hård valuta. Blot for at slippe af med millionerne i en fart.”

Af brev af 12. januar 1984 fra politimesteren i Lyngby til Justitsministeriet fremgår, at politimesteren bl.a. under henvisning til et radiogram af 3. januar 1984 fra Interpol henstillede, at der på ny rettedes henvendelse til ambassaden i Paris med anmodning om, at det måtte blive oplyst, om der nu forelå en afgørelse i appelsagen, eller om den fortsat verserede uanset de tiltaltes løsladelse og udvisning. Hvis der var afsagt dom, udbad politimesteren sig underretning om indholdet heraf, og om den var endelig, samt om de 6 mio. d.kr., der ifølge radi-

ogrammet var blevet taget i forvaring med henblik på ekspertundersøgelse, var blevet endelig konfiskeret til fordel for den franske stat.

Ved tidligere nævnte fremsendelsesnote af 19. januar 1984 til ambassaden fremsendte Justitsministeriet yderligere en artikel af 18. januar 1984 i Aktuelt. Heraf fremgik:

"NÆGTER AT SLIPPE SEKS MILL. FRA DANSK SUPER-KUP

Der er optræk til en diplomatisk strid mellem Danmark og Frankrig om seks millioner kr. Pengene stammer fra Danmarkshistoriens største kup, mener det danske politi.

Den franske stat er kommet i rollen som hæler ved at beslaglægge penge og nægte at slippe dem. Direkte nej, har myndighederne i Paris dog ikke sagt. De undlader blot at svare på de utallige henvendelser fra Danmark.

Gennem Interpol har det efterhånden godt irriterede Lyngby politi for få dage siden rykket endnu en gang. Oven i købet har man tilbudt franskmændene andre seks millioner kr. til gengæld for de penge, som politiet næsten er sikker på stammer fra kuppet mod Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts i fjor.

Den hårdnakkede franske tavshed om de seks millioner og de to arabere, pengene blev fundet på i Charles de Gaullelufthavnen, har lammet efterforskningen af det mest lovende spor i sagen om de 8,3 millioner kr.

De to arabere er for længst dømt henholdsvis et og to års fængsel. Men det franske retsvæsen og politi nægter stadig totalt at give det danske politi adgang til oplysninger i sagen. Med henvisning til den skrappe franske lov mod valuta-udførsel er de seks millioner beslaglagt til fordel for den franske stat.

Fingeraftryk af de bankfolk, som før røveriet havde millionerne i hænderne, er for måneder siden sendt til Paris med anmodning om at checke dem med aftryk på de danske sedler.

Dermed vil det endelig kunne siges, om pengene virkelig stammer fra Lyngby. Franskmændene har ikke reageret, og i Lyngby tvivler man på, at fingeraftrykkene er brugt til en sammenligning. Processen ødelægger

sedlerne, og det er franskmændene næppe interesseret i. Derfor tilbudet om at bytte sedler.

Passer på udbyttet

Også uden dette bevis er politiet dog ret overbevist om pengenes ophavssted: – Vi kan ikke se, hvor de ellers skulle stamme fra. Intet andet kup har givet så mange danske penge. Og hvis det var sorte penge var det naturligt at veksle til mere praktisk valuta, dollars eller DM, siger vicekriminalkommissær Willy Pedersen, Lyngby.

Pengene blev fundet på araberne tre uger efter røveriet, og sedlernes pålydende, 500 og 1000 kr., passer på udbyttet.

Willy Pedersen: – Hvis vi kan bevise, det er vores penge, så bliver det et diplomatisk slagsmål, om de skal udleveres til Danmark. Det er helt sikkert, at den franske lovgivning er anderledes end vor. Den siger, at pengene tilhører staten, fordi de stammer fra et forsøg på ulovlig valuta-udførsel fra Frankrig.”

Bent Andersen skrev i en notits af 19. januar 1984 som følger:

”I anledning af artiklen i Aktuelt af 18.1.84 har kontorchef Rehdins næstkommanderende, fuldmægtig Linde Jensen oplyst, at vicekriminalkommissær Willy Pedersen, Lyngby har udtalt sig på eget initiativ og at hans udtalelser ikke nødvendigvis stemmer overens med justitsministeriets opfattelse.

Ministeriet har ad diplomatisk vej fremsat en retsanmodning gående ud på en forespørgsel til det franske justitsministerium, hvorvidt de pågældende pengesedler er konfiskerede eller om der er foretaget arrest i sedlerne. Man ønsker en præcisering af dette forhold. Samtidig udbedes en standpunktsbeskrivelse af den franske undersøgelse.

Retsanmodningen er endnu ikke ankommet til ambassaden.”

Ambassaden i Paris fremsendte ved brev af 26. januar 1983 til Udenrigsministeriet brev af 25. januar 1984 fra det franske Udenrigsministerium. Brevet af 25. januar 1984 var helt i overensstemmelse med det tidligere nævnte udkast til verbalnote fremsendt den 20. december 1983 fra Jean-Pierre Plantard til Bent Andersen. I fremsendelsesbrevet havde ambassaden tilføjet, at, som det fremgik af telex af 7. december 1983, forudsås undersøgelserne på det tidspunkt at ville

vare endnu seks måneder. Ambassaden anmodede om, at Justitsministeriet blev underrettet om det refererede.

Af notat af 27. januar 1984 udarbejdet af vicepolitimester Jørgen Galle, Lyngby Politi, fremgår:

"Den 26. januar 1984 anmodede den franske undersøgelsesdommer fru Filippi om at blive ringet op af dommer Sølling den 27. januar 1984 kl. 11.30.

Telefonsamtalen fandt sted til den fastsatte tid under medvirken af tolk.

Undersøgelsesdommeren meddelte at hun indenfor en kort frist skulle udlevere det beslaglagte beløb 6 mill. danske kr., der ikke ved dommen af 6. oktober 1983 er blevet konfiskeret til fordel for den franske stat til det franske toldvæsen, der derefter skal beslutte, hvad der videre skal ske med pengene.

Såfremt man fra dansk side fastholder tilbudet om at det beslaglagte beløb oversendes til Danmark mod restitution af et tilsvarende beløb i danske kr., anmoder undersøgelsesdommeren om en fornyet retsanmodning i hvilken der henvises til det i retsanmodningen af 28. juni 1983 fremsatte tilbud, samtidig med at der fremsendes en garanti fra Nationalbanken om at 6 mill. danske kr. vil blive overført til en fransk bank.

Undersøgelsesdommeren udbad sig telefonisk besked om de danske myndigheders holdning til spørgsmålet inden den 5. februar 1984.

På forespørgsel oplyste undersøgelsesdommeren, at en udskrift af dommen af 6. oktober 1983 vil kunne rekvireres hos anklagemyndigheden i Bobigny og at fingeraftryksundersøgelsen ifølge en rapport hun havde modtaget den 26. december 1983 var afsluttet med negativt resultat."

Det fremgår af brev af 27. januar 1984 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet bl.a., at Justitsministeriet bad om, at det søgtes oplyst, hvorvidt der var faldet dom i appelsagen, og i bekræftende fald om dommen var endelig og om dommens indhold. Desuden ønskedes det oplyst, hvorvidt de franske myndigheder havde truffet nogen afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr.

Af brev af 27. januar 1984 fra ambassaden i Paris til det franske Udenrigsministerium fremgår, at man kvitterede for modtagelsen af det tidligere nævnte brev

af 25. januar 1984 fra det franske Udenrigsministerium og samtidig bekræftedes en efterfølgende telefonisk aftale.

Nationalbanken gentog i brev af 30. januar 1984 – under henvisning til telefonsamtale samme dag og bankens brev af 16. maj 1983 – over for Lyngby Politi, at banken fortsat var villig til at ombytte de 6 mio. d.kr. med nye sedler.

Udenrigsministeriet sendte den 31. januar 1984 Justitsministeriets ovennævnte brev af 27. januar 1984 til ambassaden i Paris med anmodning om en udtalelse.

Af retsanmodning af 31. januar 1984 fra Retten i Lyngby fremgår bl.a.:

”...

Under henvisning til Retsanmodning af 29. juni 1983 j.nr. SS 127/83 i sagen vedrørende

Mohammed Toman og
Ali Ghazi (alias Munder),

og vedlagte notat af 27. januar 1984 skal jeg anmode om, at der over for retten Tribunal de grande instance de Bobigny fremsættes anmodning om frigivelse af de af de franske myndigheder i bevaring tagne 6 millioner danske kroner og oversendelse af pengene til Danmark til Rigspolitichefen, Centralbureauet for identifikation, Polititorvet 14, 1558 København V.

Danmarks Nationalbank har afgivet garanti for, at de i bevaring tagne penge vil blive ombyttet med nye sedler.

Garantierklæringerne vedlægges.

Under henvisning til rettens kendelse af 16. august 1983 skal jeg endvidere anmode om, at der over for den franske undersøgelsesdommer fremsættes anmodning om at beslaglæggelsen af de af det franske toldvæsen i bevaring tagne 6 millioner danske kr. opretholdes, jfr. retsplejelovens § 782 stk. 1, idet pengene antages at hidrører fra et den 2. marts 1983 begået væbnet røveri fra en pengetransport i Lyngby.

...”

I notits af 1. februar 1984 om undersøgelsen af pengesedler skrev Bent Andersen følgende:

"Dommer Silippi har oplyst, at fingeraftryksundersøgelsen var afsluttet allerede den 26.12.1983. Hun nægtede at fortælle resultatet. Dommer Sølling har oplyst til mig, at resultatet iflg. Silippi var negativt. Han bad mig meddele dommer Silippi, at der var en ny retsanmodning undervejs gåede ud på, at sedlerne i Frankrig skal byttes til nye danske sedler og de brugte udleveres til undersøgelse i DK. Danmarks Nationalbank garanterer for ombytningen. Dommer Silippi må ikke udlevere sedlerne til de franske toldmyndigheder.

Meddelt dommer Silippi, som akcepterede at holde sedlerne, selv om hendes mandat udløber den 5. 2. 84, på hvilken dato hun skulle aflevere sedlerne til toldvæsenet. Dommeren vil intet vide om ambassadens aftale med de franske myndigheder og akcepterer ingen indblanding fra de franske myndigheder side.

Jeg har underrettet dommer Sølling, Lyngby og vicepolitimester Galle, Lyngby, om vor aftale med det franske uden- og justitsministerium. De havde aldrig hørt om dem og var enig i, at der var et kommunikationsproblem mellem dem og det danske justitsministerium. De ville nu sætte sig i forbindelse med justitsministeriet og bede om en kopi af den note, vi har sendt hjem.

Den nye retsanmodning vil blive fremsendt ad diplomatisk vej.

...⁵

Jørgen Galle anførte i notat af 2. februar 1984:

"Konsul Bent Andersen v. ambassaden i Paris ..., oplyste ved telefonisk henvendelse den 1. februar 1984:

1) at der den 7. december 1983 mellem den danske ambassade og det franske justitsministerium og udenrigsministerium var indgået aftale om, at Danmark gav afkald på udleveringen af de for valutaovertrædelse med hensyn til de 6 mill. danske kr. domfældte Toman og Ghazi, mod at de i be-

5 Navnet på den franske undersøgelsesdommer er gengivet på forskellig vis i dette og følgende citater, men hendes navn var rettelig Augusta Filippi.

varing tagne penge vil blive tilbageleveret til Danmark såfremt den igangværende ekspertundersøgelse af sedlerne for fingeraftryk gav et positivt resultat,

2) at ekspertundersøgelsen antages at ville vare 6 måneder fra december 1983 at regne,

3) at det franske Justitsministerium har forhandlet med det franske toldvæsen om hvad der skal ske med pengene, hvis ekspertundersøgelsens resultat blev negativt. Det blev besluttet, at pengene skal udleveres til Toldvæsenet og forblive hos Toldvæsenet det vil sige gå ind i toldvæsenets kasse.

4) En genpart af eksperterklæringen vedrørende fingeraftrykkene, der ifølge undersøgelsesdommeren fru Filippi er afgivet den 26. december 1983 med negativt resultat, kan rekvireres gennem dommeren i Lyngby.
...

Bent Andersen tilføjede den 2. februar 1984 på den tidligere nævnte notits af 1. februar 1984:

"Kt.ch. Rhédin har tlf. oplyst, at retsanmodningen vil blive frosset i j.m. Der vil derimod komme en retsanmodning, hvori der spørges om sagens stilling (et rykkerbrev). Iflg. Herluf Hansen R.II. kan vi, hvis vi har lyst, overrække noten og sige, at den er forårsaget af, at den franske dommer har medd. den dsk. dommer, at undersøgelsen er afsluttet. Endvidere at vi, om franskmændene måtte ønske det, vil kunne aflevere en retsanmodning, hvori foreslås at sedlerne byttes."

Det fremgår af påtegning af 1. februar 1984 på notitsen, at ambassadens brev af 26. januar 1984 til Udenrigsministeriet, hvormed fremsendes brev af 25. januar 1984 fra det franske Udenrigsministerium, var blevet sendt til Justitsministeriet under henvisning til Justitsministeriets brev af 27. januar 1984 og telefonsamtale af 1. februar 1984 med fuldmægtig Hanne Schmidt.

Af notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester Søren Sørensen fremgår:

"Justitsministeriet, fuldmægtig Linde Jensen, meddeler telefonisk den 2. februar 1984, at justitsministeriet ikke finder, at justitsministeriet bør fremsendes retsanmodningen af 31. januar 1984 til de franske myndigheder.

Det forhold, at den franske dommer har meddelt dommer Sølling, at det franske retsvæsen udleverer de 6 mill. d.kr. til toldvæsenet den 5. februar 1984 forringer ikke de danske myndigheders mulighed for i henhold til den mellem den danske og den franske stat (dækkende også det franske toldvæsen) indgåede aftale (oplyst under vpm. Galles telefonsamtale med ambassaden i Paris den 1. febr. 1984) om at få pengene udleveret. Derfor er der ingen grund til at anmode om ny beslaglæggelse.

Med hensyn til overførslen af pengene til Danmark henholder ministeriet sig til skrivelsen til udenrigsministeriet af 27. januar 1984, hvor man rykker for de franske myndigheders afgørelse heraf.

Justitsministeriet har derfor valgt at nøjes med at orientere udenrigsministeriet om den ny retsanmodning og telefonsamtalen mellem Sølling og den franske dommer.

Sølling er underrettet af justitsministeriet og er enig i afgørelsen. Han vil ifølge justitsministeriet under samtale den 3. februar 1984 underrette den franske dommer om, at udleveringen til det franske toldvæsen tages til efterretning.

...

I PET-notat af 7. februar 1984 hedder det, at det fra CFI var oplyst, under hvilket journalnummer Niels Jørgensens fingeraftryk blev opbevaret. Det bemærkedes samtidig, at fingeraftryk af Jan Weimann og Peter Døllner beroede i de pågældendes egne sagsakter i PET.

Det fremgår af verbalnote af 13. februar 1984 fra ambassaden i Paris til det franske Udenrigsministerium, at man vedlagde oversættelse af brevet af 27. januar 1984 fra det danske Justitsministerium til det danske Udenrigsministerium, idet ambassaden bad om oplysninger med henblik på besvarelse af de rejste spørgsmål.

Af udkast til telex af 22. februar 1984 fra PET til en samarbejdspartner fremgår bl.a.:

...

Vi har ikke kunnet fastlægge, at de 6.3. millioner kroner stammer fra røveri i Lyngby, men via Den Danske Nationalbank foreligger det oplyst, at så stort et beløb ikke lovligt er blevet udført af Danmark, ligesom ingen dan-

ske/udenlandske banker skulle kunne udlevere så stort et beløb i dansk valuta uden at Den Danske Nationalbank ville blive involveret.

Det menes ikke, at TOMAN og MASSOUD direkte deltog i røveriet, hvorimod der er visse indicier som tyder på, at røveriet muligvis blev begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til terrororganisationen PFLP. [Dette afsnit er med håndskrift ændret til: "Det menes ikke, at TOMAN og MASSOUD direkte deltog i røveriet. En af teorierne går på, at røveriet kan være begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til terrororganisationen PFLP."]

Hvor, hvordan og hvornår pengene er overdraget til TOMAN og MASSOUD vides ikke, ligesom der endnu mangler ca. 2 millioner danske kroner fra dette røveri.

..."

Det fremgår af rapport af 5. marts 1984 fra PET bl.a., at Marwan el Fahoum den 18. februar 1984 havde været i Danmark. Her havde han mødtes med den danske PFLP-leder Hassan Abu-Daya.

Af rapport af 5. marts 1984 fra PET følger, at Søren Peter Kornerup fra rejseafdelingen havde ringet og oplyst, at han den 2. marts 1984 havde observeret Peter Døllner på bilfærgen fra Halskov til Knudshoved.

PET oplyste i notits af 16. marts 1984 til retten, at PET ikke ønskede forlængelse af tilladelsen til gennemsyn af forsendelser til postboks 190, der var lejet af Appel-gruppen under navnet Per Mortensen. Baggrunden herfor var, at brevboksen ikke havde været benyttet siden den sidste forlængelse, og at der ikke var betalt leje for længere tid end til december 1983.

Følgende fremgår af notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle:

"Den 23. marts 1984 telefonerede dommer Sølling efter anmodning fra konsul Bent Andersen, Paris, til dommer Filippi, der forespurgte, hvorledes en eventuel udveksling af pengesedler rent praktisk kunne finde sted. Hun var blevet rykket for afleveringen af pengene til Toldvæsenet.

I henhold til referat den 2. februar 1984 af politimesterens samtale med fuldmægtig Linde Jensen, Justitsministeriet, blev der svaret, at der ikke var noget til hinder for, at dommer Filippi udleverede pengene til det franske toldvæsen. Dommeren blev samtidig anmodet om at eksperterklæ-

ringen, som efter hendes udsagn var negativ, blev fremsendt til dommer Sølling, hvortil hun svarede, at den ville blive fremsendt ad diplomatisk vej. Herefter sluttede samtalen.

Nogen tid efter ringede konsul Andersen til dommer Sølling og meddelte, at dommer Filippi ønskede at blive ringet op på ny og præciserede, at man ønskede 510 sedler, der blev ødelagt ved undersøgelsen, erstattet med nye sedler.

Det blev aftalt, at dommer Sølling ville ringe til hende den 26. marts 1984 kl. 11.00. Politimesteren og Justitsministeriet ved sekretær Hanne Schmidt underrettet om ovenstående.

Vedrørende restitution af de 510 ødelagte sedler meddelte kontorchef Rhedin, at begæringen herom skal fremsættes ad diplomatisk vej i overensstemmelse med retshjælpskonventionen.

Under en samtale med dommer Sølling den 26. marts 1984 bemærkede dommeren, at han fandt det rettest, at det var justitsministeriet der kontaktede dommer Filippi i anledning af den fremsatte begæring om restitution af de 510 ødelagte pengesedler.

Efter samråd med politimesteren og kontorchef Rhedin, justitsministeriet, ringede undertegnede til konsul Bent Andersen, Paris, og anmodede ham om at meddele dommer Silippi:

1) at restitutionsbegæringen skal fremsættes ad diplomatisk vej i overensstemmelse med retshjælpskonventionen,

2) at eventuelle fremtidige begæringer fra dommer Filippi til danske myndigheder skal fremsættes ad samme vej.

..."

Af notits af 26. marts 1984 udarbejdet af Bent Andersen fremgår:

"...

På foranledning af en forespørgsel fra dommer Silippi har vicepolitimesteren i Lyngby telefonisk meddelt, at de danske myndigheder, herunder også j.m., var indforstået med at bytte 510 pengesedler, der var blevet ødelagte ved undersøgelsen. J.M. havde bemyndiget ham til at meddele, at Silip-

pi skulle fremsætte sin anmodning ad diplomatisk vej, hvilket også gjaldt fremtidige anmodninger.

Medd. Silippi som var indforstået."

Det fremgår af brev af 27. marts 1984 (oversat) fra den franske undersøgelsesdommer til dommeren i Lyngby:

"...

Jeg bekræfter hermed vore telefonsamtaler under hvilke jeg har orienteret Dem om gennemførelsen af Deres retsanmodning af 30. juni 1983 vedrørende undersøgelse af pengesedler og om nødvendigheden af at sætte mig i stand til at tilbagelevere midlerne til toldvæsenet.

De sagkyndige personer har udført det arbejde, som jeg har pålagt dem, og de har behandlet 500 sedler à 1.000 kroner, hvilke sedler derfor ikke længere kan benyttes.

Med henblik på at jeg til toldvæsenet kan tilbagelevere det samlede antal beslaglagte pengesedler og i henhold til Deres retsanmodning bedes De opfordre Danmarks Nationalbank til at ombytte de fem hundrede sedler à et tusinde danske kroner, som blev beskadiget i forbindelse med undersøgelsen heraf, med intakte pengesedler.

Jeg vil være Dem særdeles taknemmelig for, at denne ombytning ikke trækker ud, hvorfor jeg takker herfor forlods.

Jeg fremsender Deres retsanmodning, så snart De har sat mig i stand til at tilbagelevere pengene til det franske toldvæsen."

Af rapport af 7. juni 1984 fra Lyngby Politi vedrørende afhøring af Rolf Kenneth Carlsson fremgår bl.a., at Rolf Kenneth Carlsson forklarede, at han ikke nærmere kunne huske, hvad han foretog sig omkring den 2. marts 1983, men han mente, at han var sammen med en anden i Hamburg, hvor de boede hos en "negerpige". Den 28. februar 1983 havde han været med til en bokssprængning i Vara i Lidköping, hvor de havde fået et udbytte på 30-40.000 kr. Desuden udførte de den 3. april 1983 en bokssprængning i Perstorp med et udbytte på 500.000 kr., og den 5. april 1983 i Edsbyen, hvor udbyttet var 1 mio. kr. Hvis han havde haft noget med røveriet i Lyngby at gøre, havde det ikke været nødvendigt for ham at fortsætte med sine bokssprængninger så kort tid efter. I øvrigt havde han så gode forbindelser til en bank i Hamburg, at han kunne veksle flere hundrede tusinde kroner

ad gangen til DM, hvorfor han aldrig havde solgt pengene til underkurs til nogen, og han havde heller aldrig givet penge til politiske organisationer.

Det fremgår af rapport af 4. september 1984 fra Lyngby Politi, at man samme dag sendte kopi af afhøringsrapporten vedrørende Rolf Kenneth Carlsson til Interpol København med henblik på videresendelse til Interpol Tyskland for at få kontrolleret hans alibi. Af tilførsel af 12. oktober 1984 fremgår, at Interpol Tyskland havde undersøgt Rolf Kenneth Carlssons oplysninger, der ikke kunne bekræftes.

Bent Andersen skrev den 10. september 1984 til Udenrigsministeriet som følger:

”...

Undertegnede blev igår kaldt til en samtale på Quai d’Orsay med hr. Bruno Delaye, der er Conseiller Technique i Udenrigsminister Cheysson’s kabinnet. Hr. Delaye overgav mig vedlagte Aide Memoire, hvori man kort gør rede for sagen vedrørende Tomans og Munders besiddelse af omkring 6 mill. kroner og disses forbindelse med tyveriet i Lyngby den 2.3.1983.

Som bekendt og som det vil ses af Aide Memorire’t er det aftalt mellem de danske og de franske myndigheder, at i tilfælde hvor en ekspertundersøgelse af de i sagen konfiskerede pengesedler skulle vise at disse stammede fra tyveriet, ville disse blive tilbagegivet de danske myndigheder. I modsat fald vil de pågældende sedler blive tilbageleveret til det franske toldvæsen, der oprindeligt har konfiskeret beløbet.

Den omhandlede undersøgelse er, som det ligeledes fremgår af Aide Memoire’t, afsluttet og har vist sig at være negativ.

Det påpeges i Aide Memoire’t, at den franske undersøgelsesdommer ved skrivelse af 27.3.1984 efter telefonisk drøftelse har anmodet dommer Sølling, retten i Lyngby om at erstatte det antal pengesedler, der er ødelagt ved ekspertundersøgelsen.

Henset til at den franske dommer, Madame Augusta Filippi ikke har modtaget svar på sin skrivelse af 27.3.1984 til dommer Sølling, anmoder det franske udenrigsministerium om, at sagen fremmes og at svar på den omtalte henvendelse gives via Udenrigsministeriet og Ambassaden. Kopi af Madame Filippis skrivelse vedlægges.”

Med påtegning af 12. september 1984 fremsendte Udenrigsministeriet ovennævnte brev til Justitsministeriet.

Af brev af 3. oktober 1984 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet fremgår bl.a.:

"...

Justitsministeriet har nu forstået, at der ikke vil blive foretaget yderligere undersøgelser af pengesedlerne i Frankrig. Justitsministeriet skal dog i den forbindelse anmode om at blive underrettet, såfremt der i Frankrig måtte fremkomme oplysninger, som er relevante for det danske politis efterforskning af det i Lyngby begåede røveri.

I den anledning skal man meddele, at ombytningen af de ødelagte sedler snarest vil finde sted.

Da det er en forudsætning for Danmarks Nationalbanks ombytning af sedlerne, at disse er ægte, skal man anmode om, at de ødelagte sedler sendes til Danmarks Nationalbank. Nærmere aftale om den praktiske gennemførelse af ombytningen kan træffes med den danske ambassade i Paris.

Ovenstående bedes meddelt de franske myndigheder.

..."

Udenrigsministeriet fremsendte med påtegning af 5. oktober 1984 brevet af 3. oktober 1984 til ambassaden i Paris med anmodning om en udtalelse.

Af verbalnote af 16. oktober 1984 fra ambassaden i Paris til det franske Udenrigsministerium fremgår, at ambassaden under henvisning til det i brevet af 10. september 1984 til det danske Udenrigsministerium omtalte "Aide Mémoire" oplyste, at ombytningen af de 500 pengesedler, der blev beskadiget ved undersøgelsen, snart kunne finde sted. Betingelsen for denne ombytning hos Nationalbanken var, at sedlerne var ægte, og det ville derfor være nødvendigt at sende sedlerne til Nationalbanken. Dersom det franske Udenrigsministerium ønskede det, var ambassaden parat til at formidle fremsendelsen. Bent Andersen havde i hånden skrevet på noten:

"...

[Ikke læseligt] har takket for den positive note. Vi vil snarest modtage de ødelagte pengesedler, som skal erstattes af nye sedler. Toldvæsenet ønsker tilbage, hvad de har lånt til dommeren = pengesedler, ikke check.

Evt. tage hele det konfiskerede beløb og konvertere til check!

J.M enig i foretagne [Ikke læseligt]"

Følgende fremgår af brev af 4. december 1984 (oversat) fra undersøgelsesdommeren til dommeren i Lyngby:

"...

Hoslagt fremsendes fotokopi af de dokumenter, som jeg har modtaget fra anklageren i Bobigny, og mit svar i den ovenfor anførte sag.

Jeg vil ikke skjule for Dem, at såfremt jeg havde kunnet se, hvilke besværligheder, jeg ville få i forbindelse med ombytning af de pengesedler, der blev beskadiget ved undersøgelsen, som jeg har foranstaltet på Deres foranledning, ville jeg have returneret Deres retsanmodning uden at have gennemført denne.

Jeg skal i øvrigt erindre Dem om, at jeg personligt kun har kendskab til den rekvirerende dommer i denne sag, det vil sige Dem, og jeg vil bede Dem om, således som jeg allerede har gjort det, idet jeg har fuldført det hverv, som De pålagde mig, at sætte mig i stand til at tilbagelevere de 6 millioner danske kroner til det franske toldvæsen, som jeg med udgangspunkt i Deres anmodning beslaglagde foreløbigt, idet jeg efterfølgende skulle tilbagelevere disse efter endt undersøgelse.

Jeg håber, at De snarest muligt kan imødekomme mig.

..."

I PET's afdeling 2's årsberetning for 1984 var Appel-gruppen og røveriet i Lyngby uomtalt.

Den 16. januar 1985 skrev det franske toldvæsen følgende til den franske undersøgelsesdommer (oversat):

"...

Ved dom af 12. december 1983 har 9. afd. ved appelretten i Paris bestemt, at straffesagen er ophørt ved forvandlingsstraf [o.a.: her betaling af bøde] for så vidt angår:

- Abdul Toman, ...

- Ali Ghasi, ...

Retten har imidlertid ikke udtalt sig om, hvad der skal ske med det af retten bestemte beslaglagte i henhold til retsanmodning af 22. august 1983.

Følgelig og i medfør af ovenanførte paragraf anmoder toldvæsenet om ophævelse af denne beslaglæggelse samt tilbagelevering til toldvæsenet af det i forbindelse med overtrædelsen beslaglagte, som er beskrevet i tolddrapporten af 26. marts 1983, og som er ophørt ved forvandlingsstraf den 10. december 1983, dvs.:

- 5.000 sedler à 1.000 danske kroner,

- 2.000 sedler à 500 danske kroner,

i alt 7.000 sedler svarende til et samlet beløb på seks millioner danske kroner.

..."

Undersøgelsesdommerens svar af 18. januar 1985 var sålydende (oversat):

"...

Hermed anerkendes modtagelse af Deres begæring pr. brev af 16. januar d.å. vedrørende ovenanførte sag.

Beslaglæggelsen, som jeg har foretaget, hos Dem, er foretaget i forbindelse med gennemførelse af retsanmodning fra dommer Sølling, Retten i Lyngby (Danmark). Jeg fremsender ham Deres begæring, og jeg skal ikke undlade at meddele Dem hans svar, så snart jeg modtager dette.

Det tilkommer faktisk den rekvirerende dommer og alene ham at træffe afgørelse angående Deres begæring om tilbagelevering.

..."

Ved brev af 18. januar 1985 henvendte den franske undersøgelsesdommer sig til dommeren i Lyngby. Af brevet (oversat) fremgår bl.a.:

"...

Deres retsanm. af 28. 06. 1983

Vedlagt fremsendes

- 1) – fotokopi af brev, som jeg har sendt Dem ad de diplomatiske kanaler den 4. december 1984,

- 2) – fotokopi af brev, som jeg har modtaget fra toldvæsenet den 16. januar 1984 og mit svar,

- 3) – fotokopi af strafferetsplejelovens § 99.

De bedes træffe alle foranstaltninger for at efterkomme begæringen fremsat af toldvæsenet, som anfører, at alene De er bemyndiget hertil, da man ikke selv har foretaget beslaglæggelse hos de pågældende og kun i forbindelse med gennemførelsen af Deres retsanmodning.

Dersom De anmoder mig om at tilbagelevere de beslaglagte midler til toldvæsenet eller i forbindelse med Deres retsanmodning, bedes De anmode Danmarks Nationalbank om at ombytte pengesedlerne, der er blevet beskadiget i forbindelse med undersøgelsen heraf, idet banken ifølge Deres retsanmodning har forpligtet sig hertil. Beslaglæggelsen omfattede seks millioner danske kroner af sund og sædvanlig kvalitet, og det er udelukket, at samme beløb og af samme kvalitet ikke tilbageleveres.

Deres adfærd, som jeg finder uforståelig, sætter mig i en ubehagelig situation, og jeg vil være Dem taknemmelig for at gøre alt for at få mig ud af denne.

Jeg håber, at De pr. returbrev sender mig svar, som tillader mig at sende Dem Deres gennemførte retsanmodning."

Justitsministeriet skrev den 8. februar 1985 til Udenrigsministeriet bl.a.:

"...

I skrivelse af 18. januar 1985 har dommer Augusta Filippi, retten i Bobigny, rettet henvendelse til dommeren i Lyngby med anmodning om, at en ombytning af de omhandlede pengesedler må ske snarest muligt. Skrivelsen er via politimesteren i Lyngby videresendt til justitsministeriet til videre foranstaltning.

I den anledning skal justitsministeriet anmode udenrigsministeriet om via Den Danske Ambassade i Paris at rette henvendelse til de franske myndigheder og meddele, at aftale om ombytning af pengesedlerne kan træffes med Den danske Ambassade i Paris. Som tidligere meddelt er det en forudsætning for ombytningen at de omhandlede pengesedler er ægte, hvil-

ket forinden en erstatning af pengesedlerne er mulig, må undersøges af Danmarks Nationalbank.

... ”

Udenrigsministeriet videresendte ved påtegning af 13. februar 1985 ovennævnte brev til ambassaden i Paris til videre foranstaltning.

Af telegram af 1. april 1985 fra ambassaden til Udenrigsministeriet fremgår:

” ...

ambassaden indsender samtidig hermed in duplo kopi af ambassadens verbalnote af 16.10.1984 til det franske udenrigsministerium udfaerdiget i overensstemmelse med ministeriets skrivelse nr. ... af 5.10.1984 modtagne instruktion. monsieur brune delaye, teknisk raadgiver i udenrigsministerens kabinet, takkede telefonisk efter modtagelsen for den positive note og det aftaltes, at ambassaden snarest skulle modtage de oedelagte pengesedler til ombytning.

siden har ambassaden intet hoert i sagen fra de franske myndigheder, indtil undertegnede den 27. marts blev kaldt til moede hos monsieur jean-pierre blantard, underdirektoer i justitsministerens kabinet. til stede ved moedet var desuden monsieur jean-claude cousseran, som nu havde overtaget sagen som teknisk raadgiver i udenrigsministerens kabinet.

indledningsvis fremhaevende monsieur blantard det udemærkede samarbejde, som havde fundet sted i denne vanskelige sag mellem de to landes myndigheder. til trods herfor var sagens sidste punkt, ombytningen af de oedelagte pengesedler, gaaet i haardknude paa grund af et internt fransk problem, idet forundersoegelsesdommeren, madame august filippi, naegtete enhver dialog og korrespondance med de franske myndigheder og kun oenskede at modtage henvendelser fra den danske dommer poul soelling. der henvistes i denne forbindelse til de breve, som den franske dommer havde skrevet til dommer soelling, hvoraf ambassaden allerede havde motaget kopier med ministerens ovennaevnte skrivelse. de franske myndigheder var ioevrigt ret chokerede over tonen i den franske dommers breve.

for saa vidt angaar ambassadens note af 16.10.1984 var dennes indhold soegt forkyndt for dommer filippi af den offentlige anklager, men dommeren havde naegtet at modtage forkyndelsen.

for at faa en ende paa sagen anmodede man nu de danske myndigheders bistand og oenskede i denne forbindelse at vide, om det var muligt, at den danske dommer kunne svare den franske dommer, hvortil jeg svarede, at den danske dommer var kompetent til at udstede retsanmodninger, men at overgivelsen af disse normalt skulle ske gennem myndighederne. jeg lovede imidlertid at viderebringe en forespoergsel om, hvorvidt en af dommer soelling udfaerdiget svarskrivelse ad diplomatisk vej ville kunne overleveres til dommer filippi.

ambassaden henstiller, at anmodningen efterkommes. dersom princippet vil kunne imoedekomes vil ambassaden udfaerdige et udkast til ministeriets godkendelse i overensstemmelse med ordlyden i ambassadens note af 16.10.1984. dersom dommer soellings retsanmodning af 28.6.1983 ogsaa omfattede begaering om arrest, vil en passus om tilbagetraekning af begaeringen formentligt ogsaa vaere noedvendig."

Udenrigsministeriet sendte den 9. april 1985 ovennævnte telegram til Justitsministeriet.

Af et telegram af 11. april 1985 fra ambassaden til Udenrigsministeriet fremgår, at ambassaden hermed fremsendte udkast til et brev, som dommeren i Lyngby kunne sende til den franske undersøgelsesdommer. Af brevudkastet (oversat) fremgår:

"I besvarelse af Deres brev af 18. januar 1985 bemyndiger jeg Dem til at hæve beslaglæggelsen af seks millioner danske kroner foretaget i forbindelse med min retsanmodning af 28. juni 1983.

For så vidt angår de 500 pengesedler beskadiget ved undersøgelsen heraf vil ombytning heraf kunne finde sted, når De ønsker det. Betingelsen for denne ombytning hos Danmarks Nationalbank er, at sedlerne er ægte, og det er derfor nødvendigt at sende sedlerne frem til den pågældende bank. Den Kongelige Danske Ambassade er parat til at virke som formidler på dette punkt."

Den 11. april 1985 sendte Udenrigsministeriet ovennævnte telegram til Justitsministeriet.

Ved Lyngby Rets kendelse af 30. april 1985 blev rettens kendelse af 16. august 1983 om beslaglæggelse af de i bevaring tagne 6 mio. d.kr. ophævet. Samtidig tilbagekaldtes retsanmodningen af samme dato.

Det fremgår af brev af 24. maj 1985 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet bl.a., at Justitsministeriet fremsendte kendelsen af 30. april 1985 og et brev fra dommeren i Lyngby til den franske undersøgelsesdommer. Brevteksten var identisk med den tekst, som ambassaden havde foreslået, og som var fremsendt ved telegram af 11. april 1985.

Udenrigsministeriet sendte ved påtegning af 29. maj 1985 ovennævnte brev af 24. maj 1985 til ambassaden i Paris til videre foranstaltning.

Af verbalnote af 3. juni 1985 (oversat), hvori der henvistes til verbalnote af 16. oktober 1984 fra ambassaden i Paris til det franske Udenrigsministerium, fremgår bl.a.:

”...

Ambassaden sender i denne forbindelse vedlagt kopi af kendelse af 30. april 1985 afsagt af dommer Jette Krog, Retten i Lyngby, vedrørende ophævelse af kendelse af 16. august 1984 om beslaglæggelse af de seks millioner danske kroner.

Ministeriet finder ligeledes vedlagt et brev fra samme dommer, og som er stilet til undersøgelsesdommeren ved Tribunal de Grande Instance de Bobigny (underretten for større sager i Bobigny), hvori ovenstående kendelse bekræftes.

Ambassaden tillader sig på ny at henlede Ministeriets opmærksomhed på det forhold, at betingelsen for ombytning af de 500 beskadigede pengesedler er, at de pågældende pengesedler er ægte, hvilket skal undersøges af Danmarks Nationalbank, inden ombytningen kan finde sted. /.

...”

Den 22. august 1985 kvitterede ambassaden for modtagelsen fra det franske toldvæsen af 508 danske pengesedler, der skulle ombyttes i Nationalbanken, og den 29. august 1985 sendte ambassaden pr. kurer en forseglet pakke med sedlerne til Udenrigsministeriet, der ifølge påtegning af 4. september 1985 videresendte brevet med bilag til Nationalbanken. Kopi af brevet blev tillige sendt til Justitsministeriet.

Af udateret brev fra Justitsministeriet til politimesteren i Lyngby med håndskrevne påtegninger af bl.a. 6. september 1985 fremgår, at Justitsministeriet fremsendte nogle dokumenter modtaget fra det franske Udenrigsministerium, og det bemærkedes, at Udenrigsministeriet den 28. august 1985 havde meddelt, at de

pengesedler, der på begæring af de danske myndigheder var blevet undersøgt for fingeraftryk i Frankrig, var afleveret til ambassaden i Paris, og at sedlerne via Udenrigsministeriet ville blive overgivet til Danmarks Nationalbank.

Det fremgår af rapport af 9. september 1985 fra Lyngby Politi bl.a., at Lyngby Politi havde modtaget et brev fra Justitsministeriet, hvoraf fremgik, at Justitsministeriet fra det franske Justitsministerium havde modtaget dokumenter vedrørende de undersøgelser, der var foretaget af pengesedlerne i Frankrig. Der var fremsendt fotos af de pengesedler eller nogle heraf, hvorpå der var fundet fingeraftryk. Desuden var sammenligningsaftrykkene fra bankpersonale i Den Danske Bank medsendt. Det fremgår videre af rapporten, at CFI på forespørgsel fra Willy Pedersen samme dag havde oplyst, at CFI gerne ville se på de fremsendte fotos af de fundne fingeraftryk fra pengesedlerne, og CFI ville også gerne undersøge pengesedlerne. I tilførsel af 10. september 1985 til rapporten var det anført bl.a., at Nationalbanken havde oplyst, at man ikke kunne udlevere alle de modtagne pengesedler til videre undersøgelse, idet banken havde en regel om, at der kun måtte udleveres op til 20.000 kr. Nationalbanken havde dog ikke noget imod, at "der kom en politimand ned for at undersøge pengesedlerne i Nationalbanken". Samme dag aftalte Willy Pedersen med kriminalinspektøren i CFI, at en fingeraftryksekspert tog til Nationalbanken for at undersøge pengesedlerne.

Nationalbanken skrev 20. september 1985 til Udenrigsministeriet, at banken samme dag havde ombyttet de 508 tusindkronesedler modtaget fra Udenrigsministeriet med tilsvarende nye sedler, og at de nye sedler sendtes til Udenrigsministeriet.

Ved brev af 23. september 1985 sendte Udenrigsministeriet de 508 nye tusindkronesedler til ambassaden i Paris til erstatning for de defekte. Ifølge fremsendelsesblanket af 25. september 1985 blev kopi af brevet sendt til Justitsministeriet.

Ambassaden i Paris kvitterede ved brev af 4. oktober 1985 til Udenrigsministeriet for modtagelsen af pengesedlerne og oplyste, at de den 3. oktober 1985 var blevet udleveret til det franske toldvæsen, og ifølge Udenrigsministeriets påtegning af 11. oktober 1985 fik Justitsministeriet tilsendt kopi af ambassadens brev af 4. oktober 1985.

Af notater på PET-personsager vedrørende Jan Weimann og Torkil Lauesen fremgår, at fingeraftryk af Jan Weimann og Torkil Lauesen den 12. november 1985 var blevet udlånt til Johannes Helmer Pedersen, Lyngby Politi.

Følgende fremgår af tilførsel af 13. januar 1986 på den tidligere nævnte rapport af 9. september 1985 fra Lyngby Politi udarbejdet af Willy Pedersen:

"...

Ki. Tolnø, Centralbureauet for Identifikation, oplyste ved min forespørgsel i dag, at Centralbureauet havde undersøgt de pengesedler, som var sendt til Danmarks Nationalbank fra Frankrig, ligesom man havde undersøgt de fotos af de i Frankrig optagne fingeraftryk.

Der blev ved denne undersøgelse fundet et aftryk som kunne bruges. Dog ikke til en 100% identifikation.

Dette aftryk er sammenholdt med aftryk fra 4 herfra opgivne personers finger/håndaftryk, men alt med negativt resultat."

Af notits af 6. februar 1986 underskrevet af Karsten Høy Petersen fremgår, at Lyngby Politi returnerede de indhentede fingeraftryk fra personale i Den Danske Bank til de berørte personer.

I rapport af 28. august 1986 fra PET "Vedr.: APPLE-gruppen." anførtes bl.a.:

"...

6. KRIMINELLE AKTIVITETER

...

Det næste tilfælde af kriminalitet, som Apple-gruppen mistænkes for, fandt sted den 2. marts 1983, da der blev begået et røveri imod en penge-transportbil i Lyngby politikreds, hvor udbyttet var ca. 8 mill. danske kr. Den 26. marts 1983 blev der i Paris anholdt to arabere med tilknytning til PFLP, der var i besiddelse af 6,2 mill. danske kr.

De anholdte var på vej til Damascus, hvor PFLP har sit hovedkvarter. De franske myndigheder fik et anonymt tip om, at pengene hidrørte fra et røveri i Danmark, begået af en dansk sympatisør-gruppe til PFLP. På grund af beløbets størrelse antog man, at der kun kunne være tale om det ca. 8 mill. kr. store røveri i Lyngby.

Også i dette tilfælde blev Apple-gruppen mistænkt, uden at det dog kunne bevises.

..."

Ved notat af 23. december 1988 i "tilslutning til efterforskningen mod Købmagergades posthus samt drab på politimand i samme forbindelse" henvendte Jørn Moos, Kriminalpolitiet København, afdeling C, sig til vicepolitidirektør Annemette Møller. Af notatet fremgår bl.a.:

"...

Lyngby politi siger, at der blev "lagt låg på sagen" fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de 2 anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet.

I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der noget steds skulle "være lagt låg på" – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.

Af hensyn til den overordnede linie i efterforskningen – vil det være af afgørende betydning, at få fastlagt på hvilket grundlag efterforskningen evt. blev indstillet.

..."

Af den opsummerende rapport af 13. januar 1989 fra Københavns Politi "vedr. røveri af særlig farlig karakter forøvet onsdag d. 2. 3. 1983 kl. ca. 14.07 på Lyngbygårdsvej ud for nr. 143, 2800 Lyngby, overfor pengetransport fra Den Danske Bank.", der er nævnt i begyndelsen af dette dokumentationsafsnit, fremgår endvidere bl.a.:

"...

Under sagen tilgik der kredsen oplysninger om, at begge de i Paris anholdte arabere var medlemmer af terrororganisationen PFLP. Det blev videre oplyst, at den ene af de anholdte nogen tid forinden anholdelsen var på rejse i Skandinavien og herunder var i København, hvor han holdt møde med en her kendt kontakthand mellem PFLP og sympatiserende grupper af danske statsborgere.

...

Opmærksomheden blev i forbindelse med kontakthanden mellem PFLP og sympatiserende danske grupper henledt specielt på følgende:

1) Jan Carl Weiman,

...

2) Torkil Lausen,

...

3) Peter Døllner,

...

4) Niels Jørgensen,

...

Det blev anført, at de foran anførte personer udgjorde en gruppe/celle, som stod i tæt kontakt med kontaktmanden fra PFLP og disse personer kunne muligt sættes i forbindelse med grov kriminalitet begået for at skaffe midler til "drift" af bl.a. PFLP.

Trods efterforskning omkring personkredsen kunne der ikke bevises forbindelse til røveriet – modsat kunne personkredsen heller ikke renses for mistanken."

Den 7. marts 1989 foretog Johannes Helmer Pedersen, Kriminalpolitiet København, afdeling C, ny afhøring af Niels Rygaard Hansen.⁶ Af afhøringsrapporten fremgår bl.a.:

"...

Han så bilen komme "trillende" ud af tunellen og stoppe op på stien lige øst for tunellen ud for en lille sti op til en "lomme" ved motorvejens nordgående kørebanehalvdel.

Næsten inden bankbilen stoppede hoppede en mand ud af højre fordør og tog opstilling ud for denne.

Denne mand beskrevet som A i afhøringerne fra 1983.

Denne mandsperson havde i sin højre hånd og holdt helt tydeligt fremme for afhørte en pistol i næsten blankt metal.

Afhørte valgte at køre højre om bankbilen – set fra hans kørselsretning – og herunder kørte han meget langsomt fordi han ikke var sikker på om føreren af bankbilen ville åbne døren og derved spærre afhørte vejen videre frem.

Han passerede således A med stort set kun afstanden af bilens bredde – anslået af ham selv til ca. 3 m – og herunder kikkede han over bilens tag

6 Første af flere afhøringer i 1983 af Niels Rygaard Hansen var den 3. marts 1983.

og mødte A's blik, der helt tydeligt sagde noget i retning af: "fortsæt videre herfra".

Denne sekvens med mødet mellem afhørtes og A's blik brændte sig sådan ind i afhørtes hukommelse så han senere har kunnet genkalde sig den på en måde, så han var meget sikker på, at han var i stand til at genkende personen, hvis han enten mødte ham på gaden eller så et foto af manden igen.
...

Afhørte fik forevist mappe med fotos anbragt i plastlommer indeholdende foto af følgende personer:

Niels Jørgensen,
Jan Weiman + hustru,
Bo Weiman,
...
Torkil Lauesen,
...
Karsten Møller Hansen,
...

Efter gennemgangen af fotomappen udtalte afhørte, at personen beskrevet under A med meget stor sandsynlighed var identisk med foto forestillende Niels Jørgensen, ...

Direkte forespurgt svarede afhørte, at han genkendte personens ansigtsform samt det specielle blik i pgl. øjne, som han så tydeligt huskede endnu.

De øvrige i mappen virkede ikke bekendt for afh..

...

Han oplyste, at han siden afhøringen g.d. havde tænkt hele situationen igennem igen og nu næsten følte sig endnu mere sikker i udtagelsen af Niels Jørgensen som værende identisk med den ene af g_mændene til røveriet mod pengetransporten d. 2.3.1983.

Han genså fotoet og udtalte, at det var samme ansigt som han kiggede i øjnene hen over taget på bankbilen ved tunellen under Helsingørmotorvejen d. 2.3.1983.

..."

I rapport af 7. april 1989 fra Københavns Politi var anført bl.a., at på forespørgsel til det franske toldvæsen, om de 6 mill. kr. stadig befandt sig i toldvæsenets besiddelse, var det oplyst, at de danske penge var tilgået den franske nationalbank, der gennem de danske storbanker havde opkøbt fransk valuta her i landet. Beløbet var således nu opsplittet i mange mindre portioner og kunne ikke længere spores på nogen måde hverken i Frankrig eller i Danmark.

Den 19. december 1989 foretog kriminalpolitiet i København, afdeling C, ny afhøring af Jim Olsen.⁷ Af afhøringsrapporten fremgår bl.a.:

"...

Efter aftale rettede vidnet – Jim Olsen – d.d. tlf. henvendelse til herv. afdeling, hvor han blev forespurgt omkring røveriet forøvet i 1983 og hans eventuelle medvirken ved en fotokonfrontation.

Vidnet, Jim Olsen, oplyste adspurg, at han tydeligt kunne huske hændelsesforløbet, hvor han kørende i sin bil og ved en vigeplads havde bemærket nogle tildels tildækkede personer, som slæbte på en eller to tunge sække.

De tildækkede personer havde bragt sækken/sækkene op til en grå bil holdende på vigepladsen, hvor de havde smidt disse ind i bilen.

Efterfølgende var den grå bil kørt ud på motorvejen foran vidnets bil, hvor vidnet bemærkede, at flere af ialt 4 personer i bilen begyndte at tage jakkerne/hætterne af.

Vidnet kørte et stykke tid efter flugtvognen, hvor henholdsvis kvinden siddende til højre side på bagsædet og en mandlig passager siddende i venstre side på bagsædet vendte sig om og kiggede bagud mod vidnets bil.

Det var her kvinden, der havde kigget mest bagud, hvorfor vidnet havde fået det bedste indtryk af denne.

Vidnet fortsatte med at køre lige bagefter flugtvognen.

På motorvejen og lige efter Storkereden følte vidnet, at man blev noget urolige i bilen foran, hvorfor han besluttede at overhale.

⁷ Første af flere afhøringer af Jim Olsen i 1983 var den 2. marts 1983.

Da vidnet efterfølgende var næsten oppe på siden af flugtbilen, bemærkede han, at den mandlige bagsæde passager havde en pistol i hånden. Pistolen blev holdt, så den pegede op imod loftet i bilen og pegede således ikke direkte mod vidnet.

Idet føreren af bilen begyndte at se tilbage over venstre skulder, bremsede vidnet op midt i overhalingen, hvorefter han drejede ind bag flugtbilen igen.

Kort efter kørte vidnet op ad opkørslen til Nærum, hvor han kørte direkte til det derværende politi.

Forespurgt vedr. personerne i flugtbilen forklarede vidnet, at den mandlige bagsædepassager d.d. stod ret utydeligt i hans hukommelse.

Vedr. kvinden i flugtbilen oplyste vidnet, at der fortsat var nogle træk fra dennes ansigt, som sagde ham noget.

Sluttelig indvilligede vidnet i at medvirke ved en fotokonfrontation, hvis denne kunne foregå på hans bopæl.

..."

Rapporten er fortsat den 21. december 1989. Heraf fremgår bl.a.:

..."

Forespurgt oplyste han, at han som nævnt kørte på motorvejen i nordlig retning, da han bemærkede omhdl. bil, der holdt på en vigeplads eller rettelig en gammel busholdeplads. Han syntes, at det var et mærkeligt sted at holde, hvorfor han straks studsede over dette. Samtidig bemærkede han, at bilens 2 højre døre stod åben, og 2 personer, der kom løbende op ad en skrænt med en eller to sække. Disse sække var så tunge, at de skulle hjælpe hinanden, idet den ene person først løb hen til den holdende bil, men han løb straks tilbage for at hjælpe den anden person med at få sækken/sækkene hen til bilen.

Vidnet bemærkede også, at personerne havde tilsnørede hætter på hovedet, hvorfor han studsede yderligere og tog farten af sin bil, således at han formentlig var helt nede på omkring 40 km/t, og en bil bagved tudede efter ham.

Vidnet bemærkede nu, at den grå bil startede fra vigepladsen med "fuld gas", og der var 4 personer i køretøjet. Den grå bil kørte ud på motorvejen foran en bil, som afh. kørte lige bag efter.

Han overhalede denne bil og kørte op bagved den grå bil, der kørte med en hastighed af ca. 100 km/t.

Kvinden, der sad på bagsædet i bilens højre side, kiggede nu flere gange tilbage og direkte på vidnet, der som nævnt kørte tæt op til den grå bil.

Han bemærkede nu, at personerne i bilen blev noget urolige, idet bilens chauffør også kiggede tilbage, ligesom manden på bagsædet kiggede længe tilbage på vidnet.

Vidnet besluttede nu at overholde og hastigheden var efterhånden oppe på omkring 140 km/t, hvor han som nævnt kom op på siden af bilen og bemærkede, at manden på bagsædet sad med en pistol i hånden, hvorfor vidnet straks faldt tilbage og kørte op ad frakørslen til Nærum. Her kontaktede han omgående den lokale politivagt.

Vidnet bemærkede som nævnt, at personerne på bagsædet klædte om under kørsel på motorvejen, men hvorvidt både manden og kvinden klædte om eller de hjalp hinanden, vidste vidnet ikke.

Han kan huske, at kvinden havde en blå jakke på, og manden en mærk jakke, hvor han krængede hættten ned, samt at de foretog afklædningsbevægelser.

Adspurgt oplyste vidnet, at hun muligvis fortsat kunne genkende kvinden – også efter foto – idet han fortsat havde et billede af hende i sit hoved. Han kan huske signalementerne af 2 af mændene (sign. A og B), men han havde svært ved at huske deres ansigter, hvorfor en genkendelse i dag ikke er sandsynligt. Han kunne dog huske, at den ene af mændene havde tendens til skægvækst – sort markering til skæggrænsen på kinderne.

Vidnet blev nu forespurgt om kvindens signalement, som han huskede det i dag, idet han ikke var gjort bekendt med det forinden fra politiets side.

Han signaliserede kvinden som følger:

ad C: kvinde, 25 – 30 år, noget lavere end sign. B i siddende stilling, spinkel af bygning, mørkt til sort hår, løshængende på skulderen, glat hår, der var klippet kort foran ved panden, mørk i huden (som vidnets kone), mørke øjenbryn, fremhævede kindben, pæn lang, kantet næse, og smalt underansigt.

Vidnet fik herefter forevist foto nr. 1 – 13 af kvinder, hvor han stoppede ved foto nr. 4 af sigtede ..., idet han udbrød spontant: "Det er", hvorefter han afbrød sig selv og bladede videre i fotomappen.

Han udtog herefter foto nr. 4 – foto nr. 7 og foto nr. 10, idet han udtalte, at de resterende foto's i mappen var udelukket.

Vidnet studerede nu nærmere de tre udtagne foto's og udtalte, at kvinden på foto nr. 4 lignede meget specielt på næsen, øjenbryn og håret, men hun var for rundt i ansigtet på fotoet, idet hun skulle være mere markeret.

Kvinden på foto nr. 7 havde det markerede ansigt og høje kindben som beskrevet, men der var flere ting, der ikke passede, og det var specielt munden, der var for bred.

Kvinden på foto nr. 10 havde det lidt "søvnige" udtryk i øjnene, som vidnet også kan huske fra kvinden, og også lidt ved næsen som passede, men der var hos hende også flere ting, der ikke passede, og det var specielt også munden, der var for bred.

Vidnet udtalte, at han herefter udelukkede kvinderne på foto nr. 7 og 10, men han brugte dem til at illustrere fællestræk hos de 3 udtagne foto's.

Vidnet udtalte herefter, at foto nr. 4 lignende utrolig godt den sign. C, og det var som nævnt specielt på håret, øjenbryn og næsen. Direkte adspurgte vidnet herefter, at han var 70 – 75% sikker på, at kvinden på foto nr. 4 var identisk med sign. C, som vidnet så i den grå bil på motorvejen.

Han turde ikke at udtale sig med større sikkerhed på grund af den lange tid, der var forløbet siden iagttagelsestidspunktet.

Han fik herefter forevist foto nr. 1 – 38 af mændene, men han var ikke i stand til at udpege sign. A eller B, heller ikke som type.

Forespurgt oplyste vidnet, at han havde set foto's tidligere i sagen – nærmere på gerningsdagen den 02.03.83 i Fototeket, hvor han ikke kunne udtage nogen. Senere havde han et par gange i løbet af 1983 set fotomapper, dog uden at han kun udpege nogen, men han har kunne påpege nogle træk, der svarede til kvinden, sign. C. Sluttelig havde han set nogle fotos fra Sverige, hvor han udtog en kvinde, men kun som type.

Sluttelig oplyste vidnet, at han var villig til at vidne i retten, men han krævede, at hans navn og adresse blev beskyttet, ligesom han ikke ville stå ansigt til ansigt med de sigtede/tiltalte.

... ”

Fra den 3. september 1990 til den 2. maj 1991 behandlede Østre Landsret den såkaldte Blekingegade-sag som nævningsag. Under sagen afgav bl.a. Johannes Helmer Pedersen vidneforklaring. Af hans forklaring gengivet i retsbogen for den 11. oktober 1989 fremgår bl.a.:

”...

Adspurgt af statsadvokaten forklarede vidnet, at man opgav efterforskningen i Sverige efter anholdelsen af de 2 arabiske personer i Paris. Man anså det som usædvanligt, hvis Rolf Karlsson skulle have givet 6 mill.kr. til de 2 arabere. Man undersøgte, om der havde været andre røverier, hvorfra de 6 mill. kr. kunne stamme. Man mente, Rolf Karlsson ville have beholdt pengene selv, hvilket han også under en afhøring gav udtryk for.

... ”

Af retsbogen for den 15. oktober 1990 fremgår, at Niels Rygaard Hansen forklarede følgende:

”...

Vidnet forklarede, at han den 2. marts 1983 om eftermiddagen kom cyklende sammen med forrige vidne [sin kone], der kørte ca. 5-6 meter foran. Det var overskyet. Da han selv var ved at svinge ned ad stien, råbte hans hustru, at han skulle passe på, for der kom en bil. Det var en bankbil, stationcar. Den kørte stadig, da han så den. Da vidnet befandt sig lidt foran bilens køler, stoppede den op inde i tunnelen. Vidnet bremsede op og trillede stille, roligt og forsigtigt videre. Han så 2 personer i bilen. Han så ingen personer stå i tunnelen eller ved stien.

En mand sprang ud fra passagersædet. Vidnet var på bilens venstre side. Personen løftede højre hånd; han havde en pistol i hånden. Det var nok en form for advarsel; det var meningen, vidnet skulle se pistolen. Personen sagde ikke noget. Han havde en lyseblå regnjakke på med hætte snøret til om ansigtet. Vidnet så hele ansigtet men ikke håret. Det var en lys type med lys hud og blå øjne, omkring 30 år gammel, middelhøj ca. "en nogen og firs". Det var et pænt, normalt ansigt. Han bar ikke briller. Vidnet var stadig i fart, trillende fremad. Vidnet kørte videre men vendte sig om og så tilbage. Der var nu tre personer, der var ved at hive sække ud af bilen. Den sidste mand var mindre end de andre, iført en brun jakke med hætte, snøret meget tæt om ansigtet. Vidnet så vist nok kun ca. 1 sekund på manden med pistolen.

Adspurgt af landsretssagfører Schultz-Lorentzen forklarede vidnet, at personen med pistolen havde et lige ansigt.

På video vistes 7 personer, som vidnet fra fotos i politiets fototek har udtaget som emner ..., og vidnet redegjorde for, hvorfor han har udtaget disse personer som emner.

Vidnet fik på video forevist fotos af Niels Jørgensen, Jan Weimann og hustru, Bo Weimann, Torkil Lauesen og Karsten Møller Hansen m.fl. Herfra udtog vidnet Niels Jørgensen, hvilket han også gjorde over for politiet den 7. marts 1989.

Adspurgt af statsadvokaten forklarede vidnet, at han ikke kan sige, det er den person han så, men det ligner ham. Billedet af personen var blevet noget sløret i årenes løb, men da vidnet så Niels Jørgensens billede i 1989, kom billedet tydeligt frem igen. Vidnet ved ikke, hvad der specielt får ham til at udtage Niels Jørgensen, men udtrykket, at han har udtaget Niels Jørgensens billede med "meget stor sandsynlighed", dækker godt.

Adspurgt af landsretssagfører Schultz-Lorentzen forklarede vidnet, at han og hans hustru i 1983 blev overrasket af en journalist fra BT, der nærmest ville afhøre dem inden politiet. Siden har de ikke udtalt sig til pressen.

Adspurgt af advokat Søltoft Madsen forklarede vidnet, at han er næsten sikker på, personen med pistol ikke sagde noget. Foreholdt artiklen i BT fra februar 1990 fastholder vidnet, at han er sikker på, personen ikke sagde noget, og han har ikke udtalt sig til BT herom ...

Der forevistes fotos af Niels Jørgensen fra 1982.

Forespurgt af retten forklarede landsretssagfører Schultz-Lorentzen, at de oplyste datoer på billederne stammer fra ... og tiltaltes mor.

Statsadvokaten oplyste, at billedet af Niels Jørgensen ... er fra februar 1989. ...

Det fremgår yderligere af retsbogen for den 15. oktober 1990, at Jim Olsen forklarede følgende:

"... Vidnet forklarede, at han kom i forbindelse med politiet umiddelbart efter episoden. Han kom kørende ad Helsingørmotorvejen fra syd mod nord; klokken var ca. 14.00-14.30. Han så en bil, der holdt i en nedlagt buslomme – en grå Mazda. Han satte farten ned. Bilen havde svenske nummerplader. Vidnet satte farten ned, fordi bilen havde åbne døre, og fordi vidnet troede nogen eventuelt behøvede hjælp. To personer kom slæbende med en sæk. De kom fra en sti eller trappe op til buslommen. De fik sækken ind i bilen. Sækken var en lærredssæk. Vidnet kunne ikke bedømme størrelsen. Det så ud, som om den var tung. Personerne havde dynejakker på – 1 blå og 1 hvid – med hætter op om ansigtet; den ene havde cow-boy-bukser på. Det var en mand og en kvinde. I bilen tog de jakkerne af, og da opdagede vidnet først, at den ene var en kvinde. Da personerne havde fået sækken ind i bilen, kørte de bort. Der sad to personer på forsædet i bilen på forhånd. Han så først personernes ansigter, da de var kommet ind i bilen. Han iagttog kun de to personer på bagsædet. Vidnet var lige bagved. Bilen accelererede hurtigt. De to personer klædte om inde i bilen, mens den kørte. Manden var blond. Ansigtet var lidt bredt. Vidnet husker ikke mandens øjenfarve. Kvinden havde skulderlangt mørkt hår; hun var 30-35 år gammel. På et tidspunkt var vidnet oppe på siden af bilen, og en pistol kom frem i venstre bagrude, hvorfor vidnet drejede fra ved frakørslen til Nærum. Vidnet følte det som en trussel. Han husker ikke, om pistolen var pegende. Den kom nærmest lige op over vindueskarmen. Den 4. marts 1983 rettede vidnet igen henvendelse til politiet angående et billede af Rolf Karlsson i BT eller Ekstrabladet, ... Vidnet mente at kunne genkende denne person fra bilen. Han husker ikke, hvad han dengang forklarede om den pågældende. Samme dag gennemså vidnet fotos i politiets fototek. Foreholdt at han skulle have udtalt, at han ved foto af Rolf Karlsson var 100% sikker, forklarede vidnet, at det nok er rigtigt.

Der forevistes fotos af kvinder fra politiets fototek (konfrontationsfotomappe II).

Vidnet forklarede, at han udtog nr. 4. Han er sikker – ikke 100% – på, at det er kvinden fra bilen. Han genkender hår, næse, øjne og kindben. Brillerne, kvinden bar, havde mørke glas.

Vidnet fik forevist fotos ... [bl.a. af de tiltalte], der tillige blev forevist for vidnet Niels Rygård Hansen.

Ingen af disse billeder siger umiddelbart vidnet noget.

Adspurgt af landsretssagfører Schultz-Lorentzen forklarede vidnet, at han erindrer i 1983 hos politiet at have udtaget fotos af kvinder "som typer" med hensyn til næser og kindben. Kvinden, han så i bilen, havde helt glat hår.

Da advokat Høyer fremsatte anmodning om, at der fremskaffes ægte fotografier i stedet for de i ekstrakten s. 56 og 54 gengivne fotokopier, henledte retsformanden advokat Høyers opmærksomhed på, at hans klient ikke er tiltalt i dette forhold.

Advokat Høyer bemærkede hertil, at han fremsatte denne begæring for sin anden klient,

Retsformanden bemærkede, at hun ikke er tiltalt under denne sag, og tog ordet fra advokat Høyer.

Adspurgt af advokat Forsby forklarede vidnet forevist foto af ..., at han ikke erindrer at have set dette foto.

..."

Af notat af 2. november 1990 udarbejdet af Niels Jørgensens beskikkede forsvarer Jan Schultz-Lorentzen til Københavns Politi fremgår bl.a.:

..."

Der savnes fremdeles en forklaring på, hvorfor vidnet (i nævningsagens forhold 8) Niels Rygaard Hansen ikke i marts/april 1983 fik forevist fotografier af netop de personer [Jan Weimann, Torkil Lauesen, Niels Jørgensen og Peter Døllner], på hvem opmærksomheden allerede fra 1982 var henledt.

..."

Det fremgår af rapport af 28. november 1990 fra Københavns Politi med besvarelse af spørgsmål rejst i ovennævnte notat af 2. november 1990 fra advokat Jan Schultz-Lorentzen bl.a.:

"...

Indledningsvis kan det bekræftes, at der fandtes observationsfotografier som anført i notatet.

I det tidligere afgivne svar (rapporten af 040590) fremgår det, at vidnet var i fototeket den 2. april 1983, som på daværende tidspunkt ikke havde fotos af de personer, som opmærksomheden var henledt på (Jan Weimann, Niels Jørgensen, Torkil Lauesen og Peter Døllner). Det kan ikke herfra besvares, hvorfor vidnet ikke har set observationsfotografierne, men billedernes kvalitet samt udelukkelsen af vidnet ved en efterfølgende konfrontation in natura, hvis han havde set de nævnte observationsfotografier, kan have spillet ind.

Det var kriminalpolitiet i Lyngby, der stod for efterforskningen i røveriet mod en pengetransportvogn på Lyngbygårdsvej, hvorfor de måtte have taget en eventuel afgørelse om forevisning af observationsfotografierne, hvis det overhovedet havde været på tale. Der er tale om en afvejelse af nogle efterforskningsmæssige hensyn, og disse overvejelser nedskrives ikke.

..."

Østre Landsret afsagde dom 2. maj 1991. Ifølge anklageskriftet var Niels Jørgensen, Torkil Lauesen, Jan Weimann, Peter Døllner, Karsten Møller Hansen og Bo Weimann tiltalt for at have begået røveriet i Lyngby i forening med den i kapitel 1, afsnit 1.4.1 nævnte læge, som anklagemyndigheden ikke havde rejst tiltale mod. Ved dommen blev de tiltalte frifundet for tiltalen for at have begået røveriet den 2. marts 1983 i Lyngby.

Af notat af 10. oktober 1991 "i anledning af Rigsadvokatens spørgsmål om i hvilket omfang, de tiltalte på gerningstidspunkterne for de tidligere røverier (f.eks. Glostrup, Ved Vesterport og Lyngbygårdsvej) har været mistænkt for disse." udarbejdet af Jørn Moos fremgår bl.a.:

"...

Lyngbygårdsvej, særligt farligt røveri mod pengetransport, begået den 2. marts 1983.

Undersøgelserne foretaget efter forbrydelsen af **Lyngby politi** og **politiets efterretningstjeneste** gav ud fra de **tiltaltes** politiske aktiviteter og mulige færden med 2 i Frankrig anholdte/fængslede personer med et tilhørsforhold til **pflp**, der dengang blev fundet i besiddelse af et stort dansk pengebeløb, **indikationer** men intet konkret mistankegrundlag for de nu tiltaltes forbindelse til forbrydelsen.”

I et fjernsynsprogram med titlen ”Historien om Politiets Efterretningstjeneste” interviewede DR2 tidligere operativchef i PET, Per Larsen. Interviewet blev den 14. oktober 2007 vist i DR2. Heraf fremgår bl.a.:

”...

Journalist Hans Davidsen Nielsen: ... den mest interessante sag for mig at se i forhold til Appel-gruppen er jo røveriet i Lyngby i 1983, hvor PET jo faktisk sagde til Lyngby Politi, at de burde interessere sig for Appel-gruppen i forbindelse med røveriet, men det førte jo aldrig til noget, hvad der for mig at se, den dag i dag, stadigvæk er meget gådefuldt.

Speaker: Et vidne ser faktisk en af gerningsmændene. Vidnet afhøres, men bliver aldrig konfronteret med Blekingegade-banden.

Journalist Hans Davidsen Nielsen: Jeg har egentlig aldrig rigtig kunnet blive klog på det. Jeg har en fornemmelse af, at Lyngby Politi har haft nogle uofficielle billeder, men jeg syntes, at det er meget svært at trænge til bunds i, fordi – når jeg spørger ledende kriminalfolk fra Lyngby Politi, om de kan pege på bestemte ting, hvor de føler, at PET ligesom forholdt dem oplysninger, så kan de ikke nævne det.

Speaker: Per Larsen har i dag ingen forklaring på, hvorfor hjælpen fra PET og et vidne løber ud i sandet.

Per Larsen: Jeg er egentlig ikke i stand til at give et entydigt svar. Der har været meget turbulens omkring PET's rolle kontra det åbne politis rolle – i den her sammenhæng Lyngby Politis rolle. Sådan som jeg umiddelbart husker historien, så mener jeg, at vi var meget åbne over for Lyngby og netop gav dem – hvad skal man sige – fidusen og sagde, jeg tror, vi skal koncentrere os om de her personer, og vi havde i øvrigt også samspil med Lyngbys folk, som i og for sig sad ude i tjenesten og fik lejlighed til at se, hvad vi havde – dele af det vi havde – for vi lukkede jo ikke hele skatkammeret op for alt, hvad der var – vi havde en masse hensyn, der skulle tages. Det, der kunne være meget relevant, blev sorteret ud og sagt, lad os prøve at koncentrere os

*om det her. Hvorfor man så vælger ikke og – for det første – at få taget nogle friske billeder og så vise dem frem – det er et godt spørgsmål.
...”*

Folketingets Retsudvalg stillede den 17. marts 2008 justitsministeren følgende spørgsmål (spørgsmål nr. 470 (Alm. del)):

”Kan ministeren bekræfte, at alle sagsakter/papirer vedrørende Lyngby-røveriet i Blekingegade-sagen er forsvundet eller makuleret i Justitsministeriet, som det fremgår af Peter Øvig Knudsens bøger 2. bind side 232?”

Svaret, der den 1. april 2008 blev sendt til Retsudvalget, lød således:

Justitsministeriet kan oplyse, at ministeriet ikke længere er i besiddelse af akterne i den sag, hvor Justitsministeriet bistod Lyngby Politi med at indhente retshjælp fra Frankrig i forbindelse med, at to personer i 1983 blev anholdt i Paris i besiddelse af 6 millioner danske kroner.

Sagen blev destrueret i 2000, idet sager i den pågældende journalgruppe (sager vedrørende retshjælp til og fra udlandet) i henhold til Justitsministeriets kassationsplan for den pågældende journalperiode kunne kasseres ved udgangen af 1997. Sagen blev således destrueret sammen med Justitsministeriets øvrige sager i den pågældende journalgruppe, som efter Statens Arkivers bestemmelse ikke skulle afleveres til Statens Arkiver.

Det bemærkes, at der findes kopi af korrespondance mellem Justitsministeriet og de franske myndigheder mv. i Udenrigsministeriet, idet korrespondance i retshjælpssager på daværende tidspunkt almindeligvis blev fremsendt via diplomatiske kanaler.

PET-kommissionen har modtaget kopi af disse akter.”

Svaret blev den 3. april 2008 fulgt op af et nyt spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg til justitsministeren (spørgsmål nr. 546 (Alm. del)):

”Ministeren bedes uddybe svaret på spørgsmål 470 for så vidt angår destruktionen af den pågældende sag, herunder uddybende redegøre for grundlaget for destruktionen af sagen og Statens Arkivers bestemmelser herom samt oplyse, om de pågældende regler fortsat er gældende.”

Svar:

Som det fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 1. april 2008 af spørgsmål nr. 470 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg blev den pågældende sag destrueret i 2000 i overensstemmelse med Justitsministeriets kassationsplan for den pågældende journalperiode.

Kassationsplanen fremgår af Rigsarkivets brev af 28. juni 1999 til Justitsministeriet. Kopi af brevet vedlægges til orientering, idet det bemærkes, at den omhandlede sag var journaliseret i gruppe 2011.

Det kan oplyses, at Rigsarkivet har udarbejdet kassationsbestemmelserne på baggrund af en gennemgang af et udvalg af Justitsministeriets sager, i hvilken forbindelse Rigsarkivet har vurderet, hvilke sagstyper der er bevaringsværdige.

De sagsgrupper, der opregnes i kassationsplanen, skal ikke indleveres til Statens Arkiver og kan kasseres, når de efter Justitsministeriets vurdering ikke længere er af retlig eller administrativ betydning. På grund af den meget store sagsmængde foretages der ikke i forbindelse med kassationen en konkret vurdering af de enkelte sagers bevaringsværdighed, men kun en generel vurdering af sagskategorierne.

Den beskrevne fremgangsmåde anvendes fortsat."

I svaret henvistes til Rigsarkivets brev af 28. juni 1999 til Justitsministeriet. Af dette brev fremgår bl.a.:

" Kassationsbestemmelser for arkivalier i Justitsministeriet for journalperioderne 1978-82, 1983-87 og 1988-92.

Rigsarkivet giver hermed kassationsbestemmelser for samtlige arkivalier fra ovennævnte tre journalperioder. Planen tager udgangspunkt i perioden 1978-82 som den mest omfattende. Sagerne kan kasseres, når de efter Justitsministeriets vurdering ikke længere er af retlig eller administrativ betydning.

...

2011 Retsanmodning til og fra udlandet

..."

På Justitsministeriets journalark vedrørende den omtalte retshjælpssag er følgende anført:

..

Justitsmin. j.nr.				Nyt j. nr.	
1983 - 2011-316				Ina	
Navn Toman Mohamed Abdel Rahman f. ...				Bemærkninger	
Og Munder Hassan Mahmood f. ...					
Emne					
Dansk retsanmodning til Frankrig					
Dato ind	fra/vedr.	Sagsbehandler	Dato ud	til/res.	Er.
30/6	Pm. i Lyngby	LS			
1/7	- II -	- II -	1/7	Translation [Ikke læseligt] Boysen 8277	15/7
4/7	Translatør	- II -	6/7	Jmt Paris 8482/84	4/8
4/8	[Ikke læseligt]	- II -	4/8	3 uger	25/8
17/8	Sa. for Sj.	L. F	31/8	Jmt. Paris 10920	
1/11	Telex, [Ikke læseligt]	L S			
7/11	Telex	- II -	9/11	Pm Lyngby 14188/90	9/1-84
			16/11	Pm. Lyngby 14511/53	

..

PET-kommissionen har behandlet bl.a. Justitsministeriets håndtering af udleveringsbegæringen vedrørende de to arabere, der var anholdt i Paris. PET-kommissionen henvendte sig i den sammenhæng til Bent Andersen,⁸ der som pensioneret havde bosat sig Frankrig. Bent Andersen skrev den 9. september 2008 til PET-kommissionen som følger:

“...

I besvarelse af Kommissionens skrivelse af 25.08.2008 skal jeg indledningsvis tillade mig at oplyse, at jeg forlod udenrigstjenesten i 1997 og at jeg ideovrigt har glemt mange af detaljerne i denne 25 aar gamle sag. Jeg husker dog, at ambassadoer Ole Bierring og jeg, efter anholdelsen af de to palaistinsere i lufthavnen i Paris, blev indkaldt til moede hos direktøren for den franske justitsministers kabinet, altsaa en af ministerens naermeste personlige raadgivere. jeg mener ligeledes at huske, at de franske moededeltagere naevnte de mange attentater mod Frankrig og det var mit indtryk, at man paa denne baggrund helst saa, at de anholdte ikke blev udleveret til Danmark.

Antallet af bombeattentater mod Frankrig alene i 1983 fremgaar af det franske opslagsvaerk QUID 2007, pag. 1115 a:

		draebte	saarede	
22.01.	Rejsebureau Paris	0	0	bombe afmonteret
26.02	Joediske fest	0	0	bombe afmonteret
13.03	Marseille	1	0	
22.03	Rejsebureau Paris	1	4	
31.05.	2 raadhuse Paris	0	0	
15.07	“Orly lufthavn	8	0	
27.08	Berlin – Maison de France	1	23	
30.09	Marseille	1	26	
23.10	Libanon franske soldater	58	0	
19.11	Restaurant de l’Orée Paris	0	33	
23.12	Restaurant Véfour Paris	0	12	
31.12	Marseille hovedbanegaard	2	34	
31.12	Tog TGV Paris-Marseille	2	20	
Ialt		74	152	

Derimod erindrer jeg ikke, hvilke overvejelser der blev gjort om sagen i det danske justitsministerium og ejheller om PET’s involvering i sagen.

8 Se ogsaa kapitel 1, afsnit 1.6.3.

Et eventuelt kendskab vil formentligt fremgaa af mine notitser i sagen. Jeg havde den (nogle vil sige daarlige) vane at nedfaelde sagsforloeb paa papir i form af interne notitser.

...

Forhenværende statsadvokat Erik Merlung har den 17. september 2013 afgivet følgende skriftlige besvarelse af 17. september 2013 af spørgsmål fra Blekingegade-kommissionen, jf. undersøgelseskommissionslovens § 9, stk. 2:

"Blekingegade-kommissionen beder Dem ... besvare følgende spørgsmål:

I rapporten af 25. september 1983, 3. og 4. sidste linje er anført:

"Fremgangsmåden mht. originalkendelsen mv. er aftalt mellem pm. Søren Sørensen, sa. Merlung, jm. samt pm. Ole Stig Andersen, PET."

- 1) Har De nogen erindring om den angivelige aftale vedrørende "fremgangsmåden mht. originalkendelsen" og i bekræftende fald hvilken?*

Svar: Ad spm. 1:

Det fremgår af det mig tilsendte materiale, at retsanmodningen til de franske judicielle myndigheder blev videresendt til Justitsministeriet samme dag som den var modtaget i statsadvokaturen. Jeg har ingen spontan erindring om den i politirapporten af 23.9.1983 omtalte fremgangsmåde med hensyn til originalkendelsen m.v. hvilken anføres aftalt med bl.a. mig. Jeg finder det imidlertid påfaldende, at retsanmodningen, der siden 18.8.1983 har beroet i Justitsministeriet, iflg. Politirapporten ikke er videreeksperederet til Frankrig. Som jeg læser politirapporten er det denne omstændighed, der bevirker, at retsanmodningen under det i rapporten beskrevne tidspres må fremsendes pr telex direkte til den franske undersøgelsesdommer. Det er muligt denne "feberredning", der hentydes til med "fremgangsmåden---".

- 2) Har De i øvrigt oplysninger om sagsekspeditionen af betydning for undersøgelseskommissionens kommissorium?*

Svar: Ad spm. 2:

Justitsministeriets tilsyneladende tøvende behandling af politimesterens retsanmodning, en anmodning der i det hele var tiltrådt af

mig, efterlod hos mig – og dette husker jeg tydeligt – en følelse af undren over, hvad der foregik i ministeriet og bevæggrundene herfor. At jeg herunder fik en fornemmelse af, at ministeriet ikke var interesseret i, at have mennesker med tilknytning til terrororganisationen PFLP i dansk varetægt, kan jeg ikke skjule.”

3.4.3 Forklaringer

Efterforskningen af røveriet den 2. marts 1983 mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby og behandlingen af spørgsmålene om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP samt udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris, er indgået i kommissionens afhøring af vidner, der da var ansat i Lyngby Politi, Københavns Politi, Rigspolitiet, PET, Udenrigsministeriet og Justitsministeriet.

Følgende vidner har afgivet forklaring:

Fra Lyngby Politi: Johannes Helmer Pedersen, Karsten Høy Petersen, Bent Harding Spangsberg, Willy Pedersen, Gerhard Rohwer og Søren Sørensen.

Fra Københavns Politi: Jørn Moos, Niels Bach Christensen, Kurt Olsen, Ole Weikop og Annemette Møller.

Fra Rigspolitiet: Arne Siezing, Ernst Søndergaard Pedersen og Erik Justesen.

Fra PET: Poul Erik Dinesen, AA, BB, Paul Erich Ropers, Hilbert Winther-Hinge, Per Larsen, Poul Mose Hansen, Mikael Lyngbo, Ole Stig Andersen og Hanne Bech Hansen.

Fra Udenrigsministeriet: Herluf Hansen og Ib Bjerregaard-Pedersen.

Fra Justitsministeriet: Lise-Lotte Nilas (tidligere Sørensen), Hanne Schmidt, Ida Heide-Jørgensen, Eivind Linde Jensen, Henning Fode, Torsten Hesselbjerg, Carl Christian Duus og Poul Lundbæk Andersen.

Herudover har Jim Olsen afgivet vidneforklaring.

Nedenfor gengives i redigeret form de relevante dele af vidnernes forklaringer. Forklaringerne er i deres helhed medtaget som bilag til beretningen, hvortil der i øvrigt henvises.

Johannes Helmer Pedersen⁹

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at han i 1978 begyndte som kriminalassistent ved kriminalpolitiet i Lyngby og var der, indtil han i 1989 kom til Københavns Politi, hvor han var ansat frem til sin pensionering i 2008.

I forbindelse med røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 blev han straks efter gerningstidspunktet involveret i efterforskningen. Karsten Høy Petersen og han tog, kort efter at alarmen var gået, til Gentofte Hospital for at tale med et bankbud, som var blevet slået ned under røveriet. I løbet af nogle timer kom der informationer om, at der var vidner, som havde set en mistænkelig bil med svenske nummerplader. Bilen blev om aftenen fundet i Vedbæk med nummerpladerne taget af og gemt af vejen tæt ved bilen. Dagene efter blev der fundet en jakke samt en bankpose fra Den Danske Bank på et toilet på Vedbæk Station. Visse ting omkring dette fund pegede også i retning af Sverige. Foreholdt brev af 4. marts 1983 til Willy Pedersen fra Arne Siezing med tip om en navngiven person uden tilknytning til Appel-gruppen som mulig gerningsmand til røveriet, forklarede han, at han ikke hørte om dette tip. Han hørte heller ikke om, at vidnet Jim Olsen den 4. marts 1983 med 100% sikkerhed udpegede Rolf Kenneth Carlsson som en af gerningsmændene til røveriet. Alt pegede i retning af Sverige, og allerede den 3. marts var han sammen med Karsten Høy Petersen sat på det svenske spor, hvorefter de den næste måned befandt sig i Sverige. Han havde derfor ikke selv nogen kontakt med Jim Olsen i denne indledende del af efterforskningen. Det er kun fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90, at han kender til oplysningen om, at Per Larsen fra PET skulle have været en del af et af flere hold politifolk, som afhørte Jim Olsen på gerningsdagen. I Sverige arbejdede de sammen med tre svenske kollegaer, og de prøvede bl.a. at eftersøge Rolf Kenneth Carlsson, som var undvejet fra fængsel.

Efterforskningen hos Lyngby Politi af røveriet var ledet af stationsleder Thor Pedersen. I begyndelsen arbejdede alle mand på stationen på sagen, men Lyngby Politi var en lille station, og efter en uges tid blev indsatsen trappet ned. Det var kun ham og Karsten Høy Petersen, som var på sagen i hele efterforskningsperioden. På juristsiden var det navnlig vicepolitimester Jørgen Galle, som var tilknyttet sagen. Politimester Søren Sørensen var også i et vist omfang inde over sagen.

9 Protokol 20.

Han var i Sverige, indtil Lyngby Politi omkring den 6. – 7. april 1983 fik et tip fra PET om anholdelsen af to palæstinensere i lufthavnen i Paris. På det tidspunkt var Karsten Høy Petersen og en svensk kollega i Holland eller Belgien for at undersøge, om Rolf Kenneth Carlsson eventuelt opholdt sig hos en kvinde der. Han og Karsten Høy Petersen blev ikke umiddelbart orienteret om de anholdte palæstinensere. Thor Pedersen ringede ham op i Sverige og fortalte, at der var kommet en henvendelse fra PET om nogle danskere, som kunne være interessante i forbindelse med røveriet. Det blev herefter aftalt, at han skulle komme hjem snarest muligt med henblik på at forfølge dette spor sammen med Karsten Høy Petersen, som han skulle ringe til i Holland. Det svenske spor blev herefter foreløbig skrinlagt. Da de mødtes på stationen i Lyngby nogle dage efter orienterede Thor Pedersen dem om fundet af pengene på de to palæstinensere i Paris. Han mener ikke, at Willy Pedersen var til stede under dette orienteringsmøde. De fik ikke noget at vide om, hvad forbindelsen mellem fundene i Paris og danskerne skulle være. Der var aftalt et møde i PET, hvor de ville få nærmere oplysninger. Thor Pedersen fortalte, at i første omgang var det politimesteren, som havde fået oplysningerne fra PET med besked om kun at måtte orientere vicepolitimesteren og stationslederen i kriminalpolitiet. Thor Pedersen havde reageret ved at sige, at hvis han ikke måtte orientere ham og Karsten Høy Petersen, da ville han ikke have yderligere med oplysningen at gøre. Herefter havde politimesteren henvendt sig til PET på ny og fået grønt lys til at orientere Karsten Høy Petersen og ham. Til mødet hos PET deltog han selv, Karsten Høy Petersen og Willy Pedersen fra Lyngby Politi. Fra PET deltog juristen Poul Mose Hansen, Per Larsen og nogle sagsbehandlere, herunder en ved navn Poul Erik Dinesen. Han havde ikke tidligere i forbindelse med andre sager prøvet at samarbejde med PET. Der var lagt op til, at dette var et indledende møde, som ville blive fulgt op af et senere møde, hvor de ville få yderligere informationer. Det senere møde skulle aftales med Poul Erik Dinesen.

De blev på det indledende møde orienteret om, at det var en gruppe kaldet Appel-gruppen bestående af Niels Jørgensen, Torkil Lauesen, Jan Weimann og Peter Døllner, som PET satte i forbindelse med de to palæstinensere, der var anholdt i lufthavnen i Paris. Forbindelsen til de anholdte palæstinensere skulle være gennem herboende arabere, navnlig en person ved navn Sati Bakier, som var formand for en palæstinensisk venskabsforening. Desuden fik de oplyst, at de to anholdte palæstinensere et halvt år tidligere havde været i København i et par dage. De blev orienteret om, at det var dybt fortrolige oplysninger, som de ikke måtte tale med andre end ledelsen i Lyngby Politi om, og de fik ikke noget materiale udleveret. Poul Erik Dinesen gav dem pålæg om, at oplysningerne ikke måtte skrives ind i rapporter eller bruges som begrundelse i anmodninger til retten om indgreb i meddelelseshemmeligheden, ligesom det ikke i øvrigt måtte

komme til offentlighedens kendskab, at der var danskere, som havde samarbejdet med terrorister. Det næste møde, som var med Poul Erik Dinesen, var en eller to dage efter og foregik på Poul Erik Dinesens kontor. Han husker ikke, om der var andre end Poul Erik Dinesen fra PET til stede under mødet. Poul Erik Dinesen viste dem nogle personoplysninger vedrørende de fire danskere. Materialet var ikke særligt omfangsrigt. Personsagerne på de fire var højst 3-4 cm tykke. Han mener ikke, at Jens Holger Jensen på noget tidspunkt blev nævnt af PET, og om der lå noget på sagerne vedrørende Jens Holger Jensen, husker han ikke. Der var ikke i nogen af sagerne noget om røveriet mv. i Glostrup den 7. juli 1980. Hvis der havde været oplysninger herom i materialet, ville de have reageret på det. De fik lov at kigge i materialet og tage notater, men de måtte ikke få kopier, og PET ville se deres notater, inden de gik. Han havde ikke noget indtryk af, om PET på dette tidspunkt selv "kørte en efterforskning" mod de nævnte danskere, eller om PET mistænkte dem for andet end det foreliggende røveri. De fik ikke nogen gennemgang af baggrunden for PET's overvågning af Appel-gruppen eller en fuldstændig redegørelse for, hvilket materiale PET havde om gruppen. Han og Karsten Høj Petersen noterede stort set alene navne, personnumre og adresser ned på de fire nævnte personer. Det blev ikke diskuteret i denne forbindelse, om de måtte indlede en efterforskning mod Appel-gruppen. Muligvis var det først på dette møde, at de fik de nærmere oplysninger om forbindelsen mellem Appel-gruppen og de anholdte palæstinensere, herunder disses rejse til København et halvt år tidligere. Materialet, hvoraf disse oplysninger fremgik, fik de ikke at se. På mødet fik de oplyst den rette identitet på de anholdte palæstinensere, hvilket de nogenlunde samtidig også fik oplyst fra Interpol. Oplysningerne herom noterede de også ned. De spurgte, om PET havde fotos og fingeraftryk vedrørende de fire nævnte danskere, hvilket PET oplyste, at man ikke havde. Han mener, at de fik oplysninger om telefonaflytninger, som forbandt Appel-gruppen og Sati Bakier. Det var hans opfattelse, at PET gav dem oplysningerne for at have sit alibi i orden, når det på et tidspunkt kom frem til offentligheden, at der var anholdt to palæstinensere med 6 mio. d.kr. i Paris. De fik ret hurtigt oplysning om, at der var et dansk telefonnummer i en af de anholdtes notesbog. Han husker ikke, om det var gennem PET eller Interpol, at de fik denne oplysning.

Han og Karsten Høj Petersens rejse til Paris blev forberedt med retsanmodning af 14. april 1983,¹⁰ som gik gennem Retten i Lyngby, Justitsministeriet og Udenrigsministeriet. Desuden faxede de retsanmodningen til Interpol i Frankrig for at få en hurtigere godkendelse af de ønskede tiltag. Retsanmodningen og planlæg-

10 Retsanmodningen var rettelig af 15. april 1983, hvor retten tog Lyngby Politis begæring af 14. april 1983 om udfærdigelse af en retsanmodning til følge

ningen af rejsen til Paris blev ikke på forhånd drøftet med PET. Inden afrejsen til Paris var de ude hos PET yderligere en gang. Dette møde var kommet i stand, efter at de hjemkommet fra det andet møde havde beklaget sig i høje toner til både deres stationsleder og politimester over de restriktioner, der var blevet lagt på anvendelsen af oplysningerne, som de havde fået hos PET. Det medførte, at de blev inviteret ud til PET igen. På mødet fik de imidlertid et så kæmpestort materiale stillet til rådighed, at det var helt uoverskueligt. De fik ikke oplysninger om, hvor i materialet der eventuelt kunne være noget af betydning for dem, og det ville tage dem selv flere uger, hvis de skulle læse alt materialet igennem, og den tid havde de ikke til rådighed. Materialet bestod af telefonaflytninger fra en længere periode. Ingen fra PET bistod ved gennemgangen af materialet, som lå på et bord, da de kom. Eftersom ingen andre måtte indvies i de fortrolige oplysninger, var der ikke mulighed for f.eks. at lave et læsehold hos Lyngby Politi. De følte ikke, at der var grobund for at bede om assistance fra PET eller om lov til at indvi andre fra Lyngby i de fortrolige oplysninger. I øvrigt var det tæt på afrejsen til Paris, at de var derude, og de havde meget at se til. Der var kun de to på sagen som efterforskere på dette tidspunkt, og det gjorde, at de tidsmæssigt var meget hængt op.

Ved afrejsen til Paris mødte de i Kastrup Lufthavn en mand fra PET samt dennes kvindelige tolk. Han husker ikke, om de var orienteret herom på forhånd. I Paris blev de fra lufthavnen kørt ind til det franske antiterrorkorps-afdeling, som de skulle arbejde sammen med under opholdet. Dagen efter havde de møde med den franske undersøgelsesdommer, som havde ansvaret for sagen med de to palæstinensere. Undersøgelsesdommeren skulle tillade, at de kunne foretage de i retsanmodningen anførte efterforskningsskridt. Undersøgelsesdommeren følte imidlertid, at der var sådanne politiske undertoner i sagen, at det skulle være præsidenten for undersøgelsesdommerne, som gav tilladelsen. De måtte derfor køre gennem Paris for at komme til dennes kontor. Præsidenten gav dem herefter tilladelsen. Kommunikationen foregik gennem Frank Madsen, som Interpol havde stillet til rådighed for ham og Karsten Høy Petersen bl.a. som tolk. PET-medarbejderen og dennes tolk var med på turen. Dagen efter fik de lejlighed til at tale med de to arrestanter. Den første, de skulle tale med, var Munder, der dog ikke ville udtale sig. Spørgsmålene til arrestanterne blev stillet af en fransk kollega, som også skrev afhøringsrapport. Der var ikke på forhånd nogen aftale om indholdet af spørgsmålene. Under den efterfølgende afhøring af den anden ved navn Toman, fik han imidlertid af den franske udspørger at vide, da han stillede et spørgsmål omkring pengesedlerne, at han ikke måtte stille spørgsmål herom, og spørgsmålet ville ikke blive stillet. Begrundelsen var, at spørgsmålet om pengene henhørte under undersøgelsesdommeren, og det måtte politiet ikke blande sig i. Efterfølgende ringede han hjem til Thor Pedersen

og spurgte, om Thor Pedersen havde været orienteret om denne begrænsning af deres afhøringsstema. Thor Pedersen oplyste, at det havde han ikke hørt om. Afhøringen af Toman endte meget brat. Toman havde benægtet at have været i andre skandinaviske lande end Sverige. Da de foreholdt Toman, at de vidste, at Toman havde været i København på et tidspunkt, ville Toman ikke tale yderligere med dem. PET-medarbejderen og dennes tolk var med til afhøringerne. Under opholdet i Paris talte de ikke med PET-medarbejderen om sagen. PET-medarbejderen ville overvære alt, hvad de foretog sig, mens PET-medarbejderen selv flere gange trak sig tilbage med den franske efterretningsofficer og drøftede nogle ting, som de ikke måtte høre. Der var ikke deciderede gnidninger mellem dem og PET-medarbejderen, men der var ikke tale om et samarbejde, herunder udveksling af oplysninger. Det var ensidigt PET-medarbejderen, som overværede deres efterforskningsskridt. Under opholdet i Paris var de senere ude i lufthavnen og så de beslaglagte pengesedler. De skrev serie- og løbenumre ned på en række af sedlerne i håbet om, at Den Danske Bank eller Nationalbanken på det grundlag ville kunne fastslå, at sedlerne stammede fra røveriet i Lyngby. Efter hjemkomsten viste det sig imidlertid ikke at være muligt. De drøftede ikke med fransk politi eller PET, hvordan de skulle gå videre med efterforskningen, når de kom hjem til Danmark. Heller ikke Sati Bakier blev drøftet.

Først efter hjemkomsten til Danmark fik de klarlagt, at det danske telefonnummer i den ene anholdtes notesbog var Sati Bakiers. De spurgte ikke PET, inden de tog ud og afhørte Sati Bakier, idet de betragtede oplysningen om hans telefonnummer som fremkommet gennem deres egen efterforskning. Herefter ville det være "legalt" at tale med Sati Bakier. Sati Bakier forklarede under samtalen, at han ikke kendte noget til pengene i Paris, og at han ikke troede på, at en indsamling i Danmark til fordel for den palæstinensiske sag ville kunne indbringe 6 mio. d.kr. De foreviste ham fotos af Toman og Munder. I første omgang kunne Sati Bakier ikke genkende dem. Efter nogle yderligere spørgsmål mente Sati Bakier imidlertid, at han nok havde mødt Toman i forbindelse med et møde i Berlin. Han og Karsten Høj Petersen vidste, at han ikke talte sandt, idet de havde oplysningerne fra PET om, at Sati Bakier havde holdt møde med de to palæstinensere året før, men henset til de restriktioner, som PET havde lagt på oplysningerne, kunne de ikke foreholde Sati Bakier dette. Sati Bakier lovede at vende tilbage, hvis han hørte noget af interesse. De hørte imidlertid ikke noget fra Sati Bakier, og senere rettede de derfor selv henvendelse til Sati Bakier, som ikke havde yderligere oplysninger. Han blev foreholdt, at kommissionen har konstateret, at der i PET's akter er kopi af Karsten Høj Petersens rapport af 9. maj 1983 vedrørende afhøringen af Sati Bakier. Hertil forklarede han, at PET ikke automatisk ville få kopi af en sådan rapport. Han husker ikke baggrunden for, at PET har fået

kopi af den foreholdte rapport. Han mindes ikke, at der var kontakt med PET i tiden umiddelbart efter hjemkomsten fra Paris.

Foreholdt resumérapport af 10. maj 1983 "vedr. væbnet røveri mod pengetransportbil onsdag d. 2.3.83 kl. ca. 14.07 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby, hvor der blev røvet ca. d.kr. 8,3 mill." udarbejdet af ham vedrørende bl.a. efterforskning af det svenske spor, forklarede han bl.a., at de drøftede med de svenske rejseholdsfolk, om det kunne være muligt, at Rolf Kenneth Carlsson eller Clark Olofsson havde begået røveriet, og at pengene herefter var endt hos de to palæstinensere. Svenskerne mente, at det var usandsynligt henset til deres kendskab til de to svenske kriminelle og disses kontakter. Selv var de heller ikke i tvivl om, at det rigtige spor var det danske. "Man kan imidlertid aldrig sige aldrig, når man ikke har nagelfaste beviser eller en tilståelse."

Han blev foreholdt brev af 16. maj 1983 fra Nationalbanken til Lyngby Politi om bekræftelse på, at de i Paris beslaglagte pengesedler efter undersøgelse for fingeraftryk ville kunne ombyttes i Nationalbanken. Han forklarede hertil, at det ikke var efter aftale med det franske politi, at Lyngby Politi rettede henvendelse til Nationalbanken. Det var Karsten Høy Petersen, som henvendte sig til Nationalbanken, hvorefter han selv, Karsten Høy Petersen og Willy Pedersen var til møde i Nationalbanken. Det foreholdte brev var svar på deres forespørgsel under mødet. Arbejdsfordelingen mellem ham og Karsten Høy Petersen var således, at det helt overvejende var Karsten Høy Petersen, som tog sig af arbejdet med undersøgelse af pengesedlerne for fingeraftryk mv. Bl.a. indhentede Karsten Høy Petersen fingeraftryk fra de ansatte i de bankfilialer, som de røvede sedler stammede fra, idet man ved en match mellem et fingeraftryk på pengesedlerne i Paris og en af de ansattes fingeraftryk ville have bevis for, at sedlerne stammede fra røveriet i Lyngby.

I forløbet efter hjemkomsten talte de nogle gange i telefon med medarbejdere fra PET, men de holdt ingen møder med PET, som han husker det. De koncentrerede sig om at forfølge de spor, som de havde efter rejsen til Paris. Han blev foreholdt, at der af telex af 19. maj 1983 med "Emne: Anholdelse af PFLP-funktionærerne Mohamed TOMAN, og Munder Hassan MAHMOOD i Paris den 26.03.1983." sendt af PET til en samarbejdspartner bl.a. var oplyst, at efterforskningen havde vist, at der formentlig var svenske kriminelle involveret i røveriet, herunder Rolf Kenneth Carlsson. Desuden fremgik det, at der gennem samarbejdet mellem efterforskningsgruppen fra Danmark og det svenske "rejsehold" var bragt i erfaring, at Munder Hassan Mahmood havde fået visum til Sverige den 10. februar 1983, idet han udgav sig for at være diplomat ved Syd Yemens ambassade i Stockholm, og han skulle også besøge sin "familie". Afslutningsvis var det anført, at PET

mente, at Munder Hassan Mahmood var identisk med Ghazi Ahmed Ali Mas-soud, der var medlem af PFLP's "Foreign Spheres Departement", og at han i den anledning var koordinator for nogle lande i Europa. Han forklarede hertil, at de havde orienteret PET om deres efterforskning mod Rolf Kenneth Carlsson. De fik på et tidspunkt oplysningerne om Munders falske identitet. Han husker ikke, hvornår det var.

Foreholdt brev af 27. maj 1983 fra politimesteren i Lyngby til Interpol med forespørgsel om, hvilke formaliter der efter fransk ret skulle være opfyldt for at afhøre de anholdte palæstinenserne om diverse spørgsmål, foretage undersøgelse af pengesedlerne for fingeraftryk mv., forklarede han, at brevet sandsynligvis blev udarbejdet, efter at han, Karsten Høy Petersen, Thor Pedersen og muligvis en af juristerne havde drøftet, hvordan man kunne komme videre i sagen. De opfattede Frankrig som et vanskeligt land at samarbejde med, og de ville derfor trække på Interpols erfaring med franske forhold.

Han blev foreholdt retsbog af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby, hvorefter de franske myndigheder bl.a. anmodedes om en fingeraftryksundersøgelse af de beslaglagte pengesedler, og det nævntes, at fingeraftryk optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med pengesedlerne fra røveriet i Lyngby, ville blive stillet til rådighed af dansk politi, samt at der alternativt anmodedes om frigivelse af de beslaglagte pengesedler til Rigspolitechefen, Centralbureauet for Identifikation mod, at Nationalbanken sendte et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed. Hertil forklarede han, at det i begyndelsen havde været planen, at det var danske fingeraftryksekspert, som skulle have været til Paris og foretage undersøgelserne medbringende de indhentede fingeraftryk. Til det formål havde Karsten Høy Petersen en aftale med CFI, som havde indvilliget i at stille en mand til rådighed, der kunne rejse til Paris. Imidlertid fik de på et tidspunkt en melding fra Frankrig om, at der ikke skulle komme en dansker og foretage undersøgelserne. Det skulle franskmændene nok selv tage sig af. Forslaget om alternativt at ombytte pengesedlerne var også en idé, som de havde fået i Lyngby Politi. Det ønskede franskmændene imidlertid heller ikke.

I løbet af sommeren 1983, hvor de var ved at løbe tør for efterforskningsmuligheder i sagen, rekvirerede de en kopi af akterne fra sagerne om frihedsberøvelse og forsøg på bankrøveri i Glostrup den 7. juli 1980 og røveriet mod en penge-transport ved Vesterport den 2. april 1982, idet der var lighedspunkter i fremgangsmåden ved disse røverier med røveriet i Lyngby. De ville se, om der i disse sager var oplysninger, som de kunne arbejde videre med. De fik kopi af alle akter i sagerne. I Glostrup-sagen var der ingen oplysninger om Appel-gruppen. Han mindes heller ikke at have set en gennemgang af Glostrup-sagen udarbejdet af

Arne Siezing fra rejseholdet eller i øvrigt materiale vedrørende brandattentaterne i Århus i akterne fra Glostrup. I akterne fra Vesterport-røveriet lå bl.a. en rapport af 19. april 1982 med et tip om de fire navngivne Appel-gruppe medlemmer som mulige gerningsmænd til røveriet. Når der tilsyneladende ikke var foretaget efterforskning mod de fire medlemmer, gik han ud fra, at det skyldtes, at der var lagt restriktioner på anvendelsen af tippet, således at det ville kræve PET's tilladelse at anvende det.

På et tidspunkt i august 1983 kom der en oplysning om, at en af palæstinenserne havde tilstået, at pengene stammede fra røveriet i Danmark. Han husker ikke, hvorfra oplysningen kom. Han blev foreholdt telex af 10. juni 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET, hvoraf bl.a. fremgik, at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom pengene, der var beslaglagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi i Paris. Den franske efterretningstjeneste bad PET om at være yderst forsigtig med brugen af oplysningerne og om hurtigst muligt at meddele, hvad PET mente. Hertil forklarede han, at som han erindrer det, fik de i en telefonsamtale med Interpol eller PET at vide, at det var en af de anholdte, som havde erkendt, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby.

Af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET fremgår bl.a., at Willy Pedersen samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt med Willy Pedersen, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke er bekendt med denne samtale, herunder oplysningen om, at det skulle være en kilde i PFLP, som havde bekræftet, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby. Han havde ikke selv nogen kontakt med PET på dette tidspunkt.

Foreholdt, at Retten i Lyngby i henhold til retsanmodning af 16. august 1983 på foranledning af anmodning fra Lyngby Politi anmodede de franske myndigheder om, at de anholdte palæstinensere måtte blive udleveret til Danmark til videre

retsforfølgning, og at de 6 mio. d.kr. beslaglagdes, forklarede han, at de forinden løbende havde haft drøftelser om at anmode om disse retsskridt. Det var først nu, hvor de kunne henvise til, at pengene stammede fra et røveri i Danmark, at juristerne mente, at der var grundlag for en mistanke om hæleri med hensyn til de røvede penge mod de to anholdte palæstinensere og dermed også grundlag for at fremsætte den foreholdte anmodning. Det blev ikke da overvejet at se nærmere på de bilag, som PET på det tredje møde havde stillet til rådighed for dem. De var travlt optaget med de andre spørgsmål i sagen, og de indgik i den sædvanlige vagtordning hos Lyngby Politi, hvilket optog omkring en uges arbejdstid hver måned. Deres tid var derfor knap. Heller ikke Willy Pedersen eller Thor Pedersen berørte muligheden for at se på materialet hos PET.

Siden de var kommet hjem fra Paris og til midt i august, havde de brugt meget tid på spørgsmålet om fingeraftryk, men når tiden tillod det, foretog navnlig han selv observationer ved de fire navngivne Appel-gruppe medlemmers bopæl, hvor han registrerede deres køretøjer og hvilke personer, de var sammen med. Det var af egen drift, at han gjorde det. Han skrev ikke rapporter om det, idet der aldrig kom noget egentligt brugbart ud af det. På et tidspunkt havde han set et foto af Niels Jørgensen. De øvrige havde han ikke set fotografier af. Thor Pedersen var bekendt med hans observationer mod gruppen. Han drøftede det ikke med Willy Pedersen eller juristerne, men han går ud fra, at i hvert fald Willy Pedersen var orienteret om det af Thor Pedersen. Det var svært at foretage andre efterforskningsskridt mod Appel-gruppen, da de ikke havde oplysninger, som kunne danne grundlag for en aflytnings- eller ransagningskendelse. Der var heller ikke grundlag for at tage dem ind til en samtale. De havde derfor ikke nogen drøftelser med ledelsen om andre tiltag mod gruppen end observationerne.

På et tidspunkt kom Willy Pedersen og fortalte, at undersøgelsesdommeren fra Frankrig ville ringe til dommer Sølling i Lyngby. Under samtalen, som foregik gennem tolk, var Willy Pedersen til stede. Emnet for samtalen var navnlig undersøgelsen af pengesedlerne og spørgsmålet om udlevering af de to anholdte til Danmark. Han blev foreholdt uformel oversættelse af radiogram af 19. august 1983, hvorved Interpol fremsendte meddelelse fra undersøgelsesdommer Filippi til dommer Sølling, hvor undersøgelsesdommeren bl.a. bekræftede deres samtale den 17. august 1983 vedrørende retsanmodning af 1. juli 1983 og en række forhold omkring pengesedlerne. Hertil forklarede han, at han ikke husker, om de i Lyngby Politi drøftede, at retsanmodningen af 16. august 1983 om bl.a. udlevering af de to anholdte ikke blev nævnt i radiogrammet. Vedrørende bemærkningerne i radiogrammet om fingeraftryksundersøgelserne husker han ikke nærmere, idet det som forklaret var Karsten Høj Petersen, som varetog det

meste her omkring. De havde ikke fingeraftryk af Appel-gruppens medlemmer. Det var således alene fingeraftryk fra bankansatte, som var sendt til Frankrig.

Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Røpert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at han ikke kender notatet, og han har ikke deltaget i et møde den 8. september med de nævnte personer eller hørt herom.

Foreholdt rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af ham bl.a. om samtale med den franske undersøgelsesdommer, forklarede han, at han ikke selv var med til mødet. Det var deres indtryk, at franskmændene forhalede sagen og ikke var særlig samarbejdsvillige. Af rapporten fremgår bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vicekriminalkommissær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Hertil forklarede han, at han ikke husker baggrunden for det foreholdte.

Foreholdt, at det fremgår s. 85 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", at Arne Siezing på et tidspunkt i efterforskningsforløbet tippede Willy Pedersen om Appel-gruppens medlemmer som mulige gerningsmænd til røveriet i Lyngby, forklarede han, at han ikke hørte om dette tip dengang. En gang i løbet af sommeren eller hen mod efteråret 1983 hørte han, at Arne Siezing havde været ude på stationen og have en samtale med Willy Pedersen om røveriet i Lyngby, men han hørte ikke nærmere om, hvad samtalen

havde drejet sig om. Han havde fundet det naturligt, at Willy Pedersen havde orienteret ham og Karsten Høy Petersen om et eventuelt tip fra Arne Siezing om Appel-gruppens medlemmer. Efter denne periode var han og Karsten Høy Petersen igen begyndt at få andre sager og var ikke længere fuld tid på røveriet på Lyngbygårdsvej. Af tidsmæssige årsager stoppede hans observationer derfor mod gruppens medlemmer i begyndelsen af efteråret 1983. De tog sig herefter af de oplysninger, som kom ind i sagen, men der var ikke længere nogen aktiv efterforskning. Der var ikke andre spor end pengesedlerne og de anholdte i Frankrig. Han hørte på et tidspunkt, at Karsten Høy Petersen havde en aftale med PET om, at PET skulle prøve at få Torkil Lauesens fingeraftryk, angiveligt ved at Torkil Laesen skulle tage på en ølflaske. Han husker ikke, om det lykkedes at få brugelige fingeraftryk af Appel-gruppens medlemmer.

Ham bekendt blev det ikke overvejet at anmode om assistance fra Københavns Politi. Assistance fra Københavns Politi til overvågning af Appel-gruppens medlemmer ville i øvrigt have indebåret, at medarbejdere fra Københavns Politi skulle orienteres om de fortrolige oplysninger fra PET, hvilket ville have været i strid med PET's instrukser omkring behandlingen af oplysningerne.

Han og Karsten Høy Petersen havde ikke noget med sagens papirgang, som lå hos juristerne, at gøre, og efter at han var overgået til sædvanlig tjeneste i efteråret 1983 fulgte han ikke kommunikationen i sagen løbende. Han og Karsten Høy Petersen hørte, når der var sendt eller modtaget et brev, herunder om dommen over de to anholdte. Der blev rykket flere gange vedrørende udlevering af pengesedlerne. Det gav imidlertid ikke resultat. På et tidspunkt var der en retsanmodning, som skulle fornyes. Foreholdt retsbog af 31. januar 1984 fra Retten i Lyngby om frigivelse af og oversendelse af de 6 mio. d.kr. til Danmark, forklarede han, at der trods den fornyede retsanmodning ikke skete noget. På et tidspunkt fortalte Jørgen Galle, at der var kommet en henvendelse fra Justitsministeriet om, at ministeriet ikke videresendte retsanmodningerne, og at der ikke skulle ske mere i sagen. Ministeriet gav ikke nogen begrundelse for det. Orienteringen herom fik han på et møde, hvor Karsten Høy Petersen, Thor Pedersen og Jørgen Galle deltog. På mødet orienterede Jørgen Galle om, at den foreholdte retsanmodning ikke ville blive videresendt, og i øvrigt skulle de ikke foretage sig mere i sagen. Han blev foreholdt notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester Søren Sørensen.¹¹ Desuden blev han foreholdt notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle.¹²

11 Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

12 Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

Hertil forklarede han, at det ovenfor omtalte møde med Thor Pedersen og Jørgen Galle var i forlængelse af samtalen refereret i notatet af 2. februar 1984. Han og Karsten Høy Petersen protesterede "vildt og højlydt" over, at de blev stoppet. Thor Pedersen var enig med dem. Da de protesterede kraftigt mod beskeden om at stoppe med sagen, fik de at vide, at "de ikke skulle finde på at lave numre og ikke prøve at skaffe pengene hjem gennem personlige kontakter hos de franske kollegaer. Deres tid i politiet ville hurtigt være forbi, hvis de ikke fulgte ordren". Det var hele efterforskningen som sådan, som de skulle stoppe med, hvilket var en konsekvens af, at de ikke kunne få retsanmodningen igennem. Når dette ikke kunne lade sig gøre, havde de ikke flere efterforskningsmuligheder. Han kan ikke sige, om det var Justitsministeriet eller Lyngby Politis ledelse, som traf beslutningen om, at efterforskningen i sin helhed skulle stoppe.

De ovenfor omtalte notater, som hans bisidder har udleveret kopi af til Blekingegade-kommissionen, kom han og Karsten Høy Petersen i besiddelse af en gang i 1990. Han var da i Københavns Politi, afdeling C, og arbejdede med Blekingegade-sagen, da Karsten Høy Petersen på et tidspunkt, hvor der var udarbejdet anklageskrift i Blekingegade-sagen, ringede til ham og fortalte, at en kontordame i Lyngby Politi havde spurgt, om Karsten Høy Petersen var interesseret i at se nogle akter fra sagen om røveriet i Lyngby, inden de blev makuleret. Hun havde fået akterne til makulering fra Søren Sørensen. Akterne var i en kasse, som Søren Sørensen selv havde haft med kopier mv. fra sagen. Kassens indhold bestod af materiale, som man i en efterforskningssag hos politiet ville kalde PØS. Antageligvis har Søren Sørensen ment, at akterne var uden betydning, nu hvor der var udarbejdet anklageskrift i sagen. Nogle dage efter gennemgik han og Karsten Høy Petersen akterne i kassen. De tog kopi af politimesterens og vicepolitimesterens notater, idet de betragtede dem som vigtige akter, der kunne bekræfte, hvordan sagen blev sluttet. Foreholdt, at notaterne er gengivet s. 99 og 102 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegade-sagen", forklarede han, at han ikke har givet kopi af notaterne til dem, der har skrevet bogen.

Foreholdt efterforskningsrapporter af 7. juni 1984 "vedr. røveri mod pengetransport fra Den Danske Bank, forøvet den 020383 på Lyngbygårdsvej i Lyngby" og "vedr. røveri mod 2 postfunktionærer den 020482 kl. 1019 ud for Ved Vesterport nr. 6 i København" udarbejdet af Karsten Høy Petersen om afhøring af Rolf Kenneth Carlsson i fængslet i Kumla i Sverige, forklarede han, at han og Karsten Høy Petersen tog til Sverige og afhørte Rolf Kenneth Carlsson efter dennes anholdelse "for at lukke det svenske spor".

Foreholdt rapport af 4. september 1984 "vedr. væbnet røveri mod pengetransport fra Den Danske Bank den 020383" udarbejdet af Karsten Høy Petersen om an-

modning til Interpol om kontrol af Rolf Kenneth Carlssons oplysninger om alibi for den 2. marts 1983, forklarede han, at han ikke husker denne opfølgning på afhøringen af Rolf Kenneth Carlsson.

Han hørte ikke herefter om forløbet omkring pengesedlerne. Det tog juristerne sig af. Den eneste oplysning, han husker at have fået, var, at resultatet af fingeraftryksundersøgelserne i Frankrig var negativt. Han blev foreholdt rapport af 9. september 1985 med kontinuation af 13. januar 1986 udarbejdet af Willy Pedersen, hvoraf bl.a. fremgår, at CFI den pågældende dag over for Willy Pedersen havde oplyst, at CFI havde undersøgt de pengesedler, som var sendt til Nationalbanken fra Frankrig, ligesom CFI havde undersøgt fotografierne af de i Frankrig optagne fingeraftryk. Der blev ved denne undersøgelse fundet et aftryk, som kunne bruges. Det kunne dog ikke bruges til 100% identifikation. Dette aftryk var sammenholdt med aftryk fra fire fra Lyngby Politi opgivne personers finger/håndaftryk, men det var med negativt resultat. Hertil forklarede han, at han ikke mener, at Lyngby Politi var i besiddelse af fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer, og de fire nævnte fingeraftryk stammer derfor ham bekendt ikke fra Lyngby Politi. Han husker ikke, hvad der konkret skete med Lyngby Politis forslag om at ombytte alle pengesedlerne. Som han husker det, endte det imidlertid med et blankt afslag herpå fra de franske myndigheder. De fik ingen begrundelse herfor.

Herefter havde han først noget med efterforskningen af røveriet i Lyngby at gøre igen efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988. I forbindelse med efterforskningen af dette røveri blev det besluttet at genoptage bl.a. efterforskningen af røveriet i Lyngby. Afdeling C i København forlangte, at der fra hver politikreds, som havde haft en af de genoptagne røveriefterforskninger, blev indstationeret en medarbejder med kendskab til sagen til Københavns Politi. Han var herefter med på efterforskningen af sagen i København fra december 1988 til maj 1991. Han blev foreholdt følgende fra s. 156 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen":

""Da jeg startede i den særlige efterforskningsgruppe inde på Københavns Politigård i december 1988, skulle jeg orientere de andre om Lyngby-kuppet. Jeg startede med at give den "milde" version om sporene til Sverige, om de anholdte, som vi ikke kunne afhøre i Paris, og pengene, som vi ikke kunne få herop" fortæller Johannes Pedersen.

"Den historie medførte en lang række "venlige" spørgsmål fra kollegerne, hvor det nærmest lå indbygget, at Karsten Høy og jeg ikke kunne finde ud af noget som helst. At vi var nogle platfodede panserbasser. "Hvorfor kunne

I ikke finde ud af noget i Frankrig?” og ”Hvorfor stoppede I pludselig arbejdet?” lød det blandt andet.

Johannes Pedersen – der fem år tidligere var blevet truet med fyring, hvis ikke han stoppede sit arbejde, og som end aldrig havde fortalt sine nærmeste ved Lyngby Politi, hvad der egentlig var sket – blev nu så provokeret, at han lagde alle kort på bordet:

”For første gang nogensinde gav jeg den fulde forklaring. Jeg fortalte, hvad der var sket ude i PET, og hvad PET og Justitsministeriet havde gjort over for os. Jeg fortalte direkte, hvordan vi var blevet truet. Det medførte tvivlende blikke fra de tilstedeværende, ikke mindst fra Jørn Moos, der direkte udtrykte, at han tvivlede på min historie, og at han ikke mente, at myndighederne kunne finde på at gøre sådan noget i en efterforskning af et røveri af særlig farlig karakter.”

Hertil forklarede han, at det er en dækkende beskrivelse af, hvordan han oplevede sin start i efterforskningsgruppen i Københavns Politi. Da kollegaerne inklusive Jørn Moos ikke rigtig ville tro på ham, ringede han til Jørgen Galle og spurgte, om han og Jørn Moos måtte besøge ham. De var herefter til møde hos Jørgen Galle, der på mødet bekræftede, hvordan han og Karsten Høj Petersens efterforskning af røveriet i Lyngby var sluttet. Det var dette forløb, som førte til, at Jørn Moos ved notat af 23. december 1988, der er gengivet s. 160 i ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen”, henvendte sig til vicepolitidirektør Annemette Møller for bl.a. at høre, ”om Justitsministeriet havde lagt låg på sagen.” Annemette Møller forespurgte i ministeriet, der meddelte, at det ikke var tilfældet. Han var sammen med hele efterforskningsgruppen til møde i februar 1989, hvor Annemette Møller videregav denne meddelelse. Per Larsen, der fra sin tid i PET i høj grad kendte til sagen, var en af mødedeltagerne. Der var ingen reaktion fra Per Larsens side på spørgsmålet om, hvorvidt der havde været lagt låg på sagen.

Han blev foreholdt følgende fra s. 158 i ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen”:

”Jeg skulle afhøres som vidne under straffesagen mod Blekingegadebanden i Østre Landsret. Kort tid forinden ringede Moos til mig og bad mig om at udelade visse ting fra min forklaring. Det var netop de ting, som den her diskussion handlede om, nemlig om PET og Justitsministeriet. ...”

Hertil forklarede han, at om morgenen inden afhøringen ringede Jørn Moos ham op og sagde, at der under afhøringen jo ikke var nogen grund til at nævne det, som var sket i Lyngby – underforstået baggrunden for at efterforskningen var

stoppet. Det ville Jørn Moos og statsadvokaten derfor gerne have, at han undlod at forklare om. Det var således ikke oplysninger fra selve efterforskningen, som han ikke skulle forklare om.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 13. januar 1989 "vedr. røveri af særlig farlig karakter forøvet onsdag d. 2.3.1983 kl. ca. 1407 på Lyngbygårdsvej ud for nr. 143 2800 Lyngby, overfor pengetransport fra Den Danske Bank" udarbejdet af ham vedrørende Appel-gruppens medlemmer bl.a. fremgår, at der trods efterforskning omkring denne personkreds ikke kunne bevises forbindelse til røveriet, og modsat kunne personkredsen heller ikke renses for mistanken. Hertil forklarede han, at sidste chance for at få et bevis mod gruppens medlemmer i forbindelse med den oprindelige efterforskning havde været gennem en matchning af fingeraftryk.

Karsten Høy Petersen¹³

Karsten Høy Petersen har forklaret bl.a., at han i 1968 blev ansat i ordenspolitiet i Gentofte samtidig med Johannes Helmer Pedersen, som han også havde gået på politiskolen med. I 1972 kom han til Rigspolitiet, Tilsynet med Udlændinge, hvor han bl.a. blev udstationeret som ambassadeattaché. Herefter kom han i 1978 til kriminalpolitiet i Lyngby, hvor han har været indtil sin pensionering i 2006.

I forbindelse med røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 blev han og Johannes Helmer Pedersen, kort efter at alarmen var gået, sendt til Gentofte Hospital for at tale med et bankbud, der var blevet slået ned under røveriet. Dagen efter fik han og Johannes Helmer Pedersen til opgave at efterforske spor til Sverige. Sporene til Sverige bestod i, at et vidne havde set en svensk nummerplade på flugtbilen, og på Vedbæk Station var der bag en WC-cisterne blevet fundet en svensk indkøbt jakke, der angiveligt passede med beskrivelsen af det tøj, som en af gerningsmændene havde på. Desuden var der en indkøbsseddel skrevet på svensk i jakken. Han mener, at han og Johannes Helmer Pedersen tog til Sverige den 3. marts 1983. De næste ca. fire uger var han og Johannes Helmer Pedersen i Sverige. Han er ikke bekendt med, at der i dagene efter røveriet var et vidne, som ved gennemsyn af fototeket udpegede en svensker som gerningsmand. Mens de var i Sverige, havde de ikke fuldt kendskab til den videre efterforskning i Danmark. Han blev foreholdt, at der i 0-rapporterne fra Lyngby-sagen befandt sig et bilag angiveligt modtaget af Lyngby Politi den 3. marts 1983 med påtegning: "Oplysninger om evt. emner

13 Protokol 21.

modtaget fra PET", hvori der er folkeregisteroplysninger om en række personer uden relation til Appel-gruppen. Han forklarede hertil, at han ikke så dette bilag.

Foreholdt rapport af 13. april 1983 "Vedr.: Røveri den 2.3.1983 kl. 1407 ud for Den Danske Bank, Lyngbygårdsvej 143, Lyngby. Emne: ANANDA MARGA" udarbejdet af PET bl.a. vedrørende sekten Ananda Margas leder (guru), forklarede han, at han ikke kender til dette bilag, ligesom han ikke var bekendt med den i bilaget beskrevne kontakt mellem Lyngby Politi og PET om efterforskningen omkring Ananda Marga. Han og Johannes Helmer Pedersen ringede hjem til stationen hver dag fra Sverige, men det var ikke alt, hvad der foregik i Danmark, som de fik refereret.

I begyndelsen af april måned 1983 var han i Haag sammen med en svensk kollega for at eftersøge Rolf Kenneth Carlsson og Clark Olofsson, der var på springtur, og som begge var mistænkte for at være gerningsmænd til røveriet. Mens han var der, ringede Johannes Helmer Pedersen til ham og fortalte, at der var fundet 6 mio. d.kr. på to arabere, som var blevet anholdt i lufthavnen i Paris. Han og Johannes Helmer Pedersen mødtes herefter i Lyngby, hvor de skulle lægge en ny strategi. I Lyngby fortalte kriminalkommissær Thor Pedersen dem, at PET telefonisk havde orienteret politimester Søren Sørensen om pengene og anholdelserne i Paris, herunder at der var tale om to palæstinensere med forbindelse til PFLP. Søren Sørensen havde først fået besked på, at han kun måtte drøfte oplysningerne med sin nærmeste ledelse. Da Søren Sørensen havde videregivet oplysningerne til Thor Pedersen, havde denne sagt, at hvis han ikke måtte dele oplysningerne med efterforskerne på sagen, ønskede han slet ikke informationerne. Herefter havde Søren Sørensen på ny kontaktet PET, som havde indvillet i, at Thor Pedersen måtte orientere Johannes Helmer Pedersen og ham, der havde med efterforskningen at gøre. De fik besked om, at oplysningerne fra PET skulle holdes hemmelige og kun måtte drøftes med ledelsen. Vicepolitimester Jørgen Galle og muligvis souschef Willy Pedersen var til stede, mens Thor Pedersen briefede dem om oplysningerne fra PET. Efterfølgende var han, Johannes Helmer Pedersen og Willy Pedersen til møde hos PET. Til stede fra PET var Per Larsen, Poul Mose Hansen, deres kontaktperson Poul Erik Dinesen og nogle yderligere sagsbehandlere. Han havde ikke før og har heller ikke siden røveriet i Lyngby samarbejdet med PET. På mødet fik de meddelelse om identiteterne på de anholdte palæstinensere, der havde rejst på falske syd-yemenitiske diplomatpas. Derefter blev de orienteret "om Appel-gruppen i Århus", herunder Jens Holger Jensens trafikdrab. Navnene på de øvrige medlemmer af Appel-gruppen blev ikke nævnt. Han spurgte ikke, hvorfor de var interessante. Der var ikke oplysninger om, at gruppen kunne forbindes med andre kriminelle handlinger end brandattentaterne i Århus. Yderligere oplysninger ville de først

få på det næste møde, som skulle aftales med Poul Erik Dinesen og en anden sagsbehandler, som han ikke husker navnet på. Under det næste møde, som muligvis var allerede dagen efter, oplyste de to sagsbehandlere navnene på de mistænkte Appel-gruppe medlemmer, som var Torkil Lauesen, Jan Weimann, Niels Jørgensen og Peter Døllner. Ud over navnene fik de oplysning om de pågældendes personnumre. PET-medarbejderne havde en mappe, der ikke var ret tyk, med oplysninger i. Han spurgte, om de kunne få kopi af akterne i mappen, hvortil han fik at vide, at der ikke måtte udleveres kopier af akterne, men de kunne få lov at tage notater af oplysningerne i materialet. PET skulle herefter, inden de gik, kontrollere notaternes indhold for at sikre sig, at det var oplysninger, som måtte medtages. De spurgte, om PET havde fotos og fingeraftryk af medlemmerne af Appel-gruppen, hvilket blev besvaret benægtende. Desuden spurgte de, om der var oprettet personmapper, hvilket de fik at vide, at man ikke brugte i PET. Det blev indskærpet dem, at de ikke måtte anvende oplysningerne fra PET i egne rapporter eller til indhentelse af tilladelser til indgreb i meddelelseshemmeligheden. De spurgte, hvorfor de ikke måtte bruge oplysningerne. Hertil svarede Poul Erik Dinesen: "Man ønsker ikke, at det kommer til offentlighedens kendskab, at der er etniske danskere, som støtter PFLP". Som han husker det, fik de ikke mere at vide om Appel-gruppens tilknytning til PFLP. Der var ikke oplysninger om, hvorvidt PET selv ville iværksætte en efterforskning mod Appel-gruppen. PET oplyste ikke, at der var fundet et dansk telefonnummer hos en af de anholdte i Frankrig. Det var først, da de selv gennemgik de anholdtes effekter i Paris, at de blev bekendt hermed. På mødet spurgte de desuden til, om der var telefonaflytninger, som de kunne få lov til at gennemse. Det medførte, at de inden afrejsen til Paris var til et yderligere møde hos PET, hvor de blev præsenteret for et skrivebord, der næsten var fyldt med ringbind med udskrifter fra aflytninger. De bladrede ringbindet med de seneste aflytninger i gennem og konstaterede, at det var "fuldstændig uinteressant". Han husker ikke, hvilken person aflytningen havde været rettet mod. Aflytningerne, som de fik stillet til rådighed, var flere år gamle. De følte sig helt til grin, idet de havde forventet, at PET havde helt friske aflytninger, når PET anså gruppen for at være farlig. Det var efter forløbet af møderne deres opfattelse, at PET havde følt sig tvunget til at give Lyngby Politi oplysninger om anholdelsen af de to palæstinensere, idet oplysninger herom henset til det beslaglagte beløbs størrelse på et eller andet tidspunkt ville komme til pressens kundskab. Denne fornemmelse støttedes bl.a. af, at der gik omkring ti dage fra anholdelsen af palæstinenserne, indtil PET orienterede Lyngby Politi herom. Det var deres indtryk, at det således kun var nødtvungent, at PET gav dem oplysninger. Derfor fik de så lidt som overhovedet muligt at vide af PET, og materialet hos PET var sorteret, således at de kun fik det mest neutrale at se. Denne fornemmelse har de fået bekræftet efter at have set tv-udsendelser i 2010, hvor Per Larsen bl.a. udtalte: "De så dele af det, som

vi havde.” ”Der er ingen grund til at give en person en viden, som han ikke må bruge. Så er det bedre at lade dem leve i lykkelig uvidenhed.” ”Ja, men vi åbnede jo ikke hele skatkammeret”. Sin opfattelse af, at PET tilbageholdt oplysninger for dem, støtter han som politimand i det åbne politi i øvrigt på, at det ikke kunne passe, at PET vidste så lidt, som de fortalte dem, når PET havde arbejdet med gruppen så længe og havde så mange udskrifter af telefonaflytninger vedrørende gruppen. Efter hvert af møderne fortalte de Thor Pedersen om forløbet heraf, og Thor Pedersen var lige så frustreret som de.

Interpol underrettede muligvis også Lyngby Politi om anholdelsen af palæstinenserne. Han blev foreholdt, at PET angiveligvis først den 6. april 1983 blev opmærksom på den mulige sammenhæng mellem røveriet i Lyngby og anholdelsen af de to palæstinensere i Paris, og at det fremgår af en påtegning på telex af 6. april 1983 fra Interpol, Paris til Interpol, København, at PET telefonisk underrettede politimesteren i Lyngby herom den 7. april 1983 kl. 9.45. Han forklarede hertil, at han ikke var bekendt med, hvornår PET var blevet opmærksom på den mulige sammenhæng.

Næste skridt var at udarbejde en retsanmodning med henblik på at tage til Paris og afhøre de to anholdte palæstinensere, undersøge pengene mv. I forbindelse med udarbejdelsen af retsanmodningen havde de været i kontakt med chefen for Interpol København, Harry Thomsen, som fortalte dem om proceduren, herunder at det kunne tage lang tid, inden de fik den ønskede tilladelse. Det var imidlertid Harry Thomsens erfaring, at hvis Interpol tillige sendte retsanmodningen direkte til den franske undersøgelsesdommer, som havde sagen, da kunne det gå meget hurtigere, idet undersøgelsesdommeren ville kunne give tilladelse til at foretage de i retsanmodningen ønskede efterforskningsskridt. Retsanmodningen blev derfor også sendt gennem Interpol direkte til undersøgelsesdommeren. Rejsen til Paris blev ikke på forhånd drøftet med PET. Til han og Johannes Helmer Pedersens overraskelse stod der den 25. april 1983 ved afrejsen til Paris i Kastrup Lufthavn to personer fra PET, som skulle med samme fly til Paris. Den ene af de to var en tolk. De havde selv arrangeret, at Frank Madsen fra Interpol Paris skulle fungere som tolk for dem. Da de var ankommet til Paris, tog de til undersøgelsesdommeren for at få tilladelsen. Undersøgelsesdommeren ville imidlertid ikke give dem den. Hun henviste dem til at indhente tilladelsen fra præsidenten for undersøgelsesdommerne, hvilket de gjorde. De fulgtes ikke med PET-medarbejderne under opholdet i Paris. Det var således kun under afhøringerne, at medarbejderne fra PET var der. I øvrigt var PET-medarbejdernes tilstedeværelse under afhøringerne heller ikke aftalt på forhånd mellem dem og PET, ligesom der ikke var nogen aftale om at udveksle oplysninger med medarbejderne fra PET. Under afhøringen stillede de spørgsmålne på dansk til deres

tolk, som oversatte dem til fransk til den franske politimand, som herefter bad sin tolk oversætte dem til arabisk. Spørgsmålene havde de forberedt på forhånd. Den første, som de afhørte, var Munder, som ikke ønskede at besvare spørgsmål. Afhøringen af Toman gik fint, indtil de spurgte til, hvor Toman og Munder havde fået pengene fra. Ved spørgsmålet herom afbrød den franske politimand, der forestod afhøringen, og sagde, at de ikke måtte stille spørgsmål om penge. Det tilkom kun undersøgelsesdommeren, idet spørgsmål om overtrædelse af den franske valutaloggivning henhørte under denne. Det blev de "tosset" over, men der var ikke noget at gøre, selv om de henviste til, at præsidenten for undersøgelsesdommerne havde tilladt dem at stille sådanne spørgsmål. Det var uforståeligt for ham, at en politimand kunne "overrule" præsidenten. Han blev foreholdt, at det af rapport af 3. maj 1983 udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen bl.a. fremgår, at politiinspektør Christian Brard, 6. sektion, oplyste, at der under afhøringen ikke på noget tidspunkt måtte stilles spørgsmål vedrørende de kontanter i dansk valuta, som de pågældende var fundet i besiddelse af ved anholdelsen i lufthavnen, idet denne sag blev behandlet af instruktionsdommer madame Thomas og derfor ikke måtte berøres af politiet. De anholdte ville på et senere tidspunkt blive afhørt af instruktionsdommeren om pengene og deres oprindelse. Kopi af disse akter ville kunne udleveres efter retsanmodning fra Lyngby Politi. Han forklarede hertil, at han ikke har set senere afhøringsrapporter fra Frankrig.

Da de ikke måtte spørge til pengene, var de nødt til at improvisere spørgsmål. De foreholdt Toman, at Toman havde været i Danmark i december 1982 og ville høre, hvem Toman havde besøgt. Herefter ville Toman ikke udtale sig yderligere. Han mener, at de havde oplysningen om Tomans rejse til Danmark fra Tomans pas. Han kan imidlertid ikke afvise, at spørgsmålet blev stillet af medarbejderen fra PET på baggrund af oplysninger, som PET havde. Foreholdt, at PET havde oplysninger om, at Toman havde været i Danmark i november 1982, forklarede han, at det var de ikke bekendt med, men hvis det var tilfældet, har det formentlig været medarbejderen fra PET, som stillede det omtalte spørgsmål. Han blev foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen den 24. februar 2012 over for kommissionen bl.a. forklarede, at de på et af de første møder med PET fik oplysning om, at de to palæstinensere havde været i Danmark omkring et halvt år inden anholdelserne i Paris. Han forklarede hertil, at han ikke husker det. Foreholdt, at det fremgår af oversættelse af det franske politis rapport om afhøringen af Toman, at denne fik forevist et foto og spurgte til sit kendskab til personen på fotoet, forklarede han, at han ikke husker, hvem det var et foto af. Den eneste mistænkte, som de på det tidspunkt havde fotografi af, var Rolf Kenneth Carlsson.

I Paris foretog de også efterforskningsskridt på det hotel, hvor de to palæstinensere havde boet. Bl.a. afhørte de personale og undersøgte gæstebogen, men det gav ingen resultater. Efterforskningen foregik sammen med fransk politi og Frank Madsen fra Interpol. Medarbejderne fra PET var ikke med til denne del af efterforskningen. De var også i lufthavnen i Paris, hvor de fik at se, hvor toldvæsenet opbevarede pengene. De skrev serienumre mv. ned fra nogle bundter pengesedler, med henblik på at Nationalbanken eventuelt kunne oplyse, til hvilke banker pengene oprindeligt var udleveret, herunder Den Danske Bank. Det førte imidlertid ikke til noget.

Efter hjemkomsten til Danmark slog de det telefonnummer op, som de havde fundet hos den ene palæstinenser. Det viste sig at tilhøre Sati Bakier. Henset til, at de selv havde fundet frem til oplysningen, mente de, at det ikke ville være i strid med PET's restriktioner at tage ud og afhøre Sati Bakier, hvilket de herefter gjorde. Han blev foreholdt rapport af 18. april 1983 udarbejdet af ham, hvoraf bl.a. fremgår, at Interpol samme dag bl.a. havde oplyst, at der på den ene af palæstinenserne var fundet et dansk telefonnummer til Sati Bakier. Hertil forklarede han, at de således åbenbart har haft oplysning om kontakten til Sati Bakier inden afrejsen til Paris. Sati Bakier oplyste under afhøringen den 10. maj 1983 på bopælen, at han ikke kendte de to palæstinensere, og da Sati Bakier blev foreholdt, at de havde fundet Sati Bakiers telefonnummer på den ene, mente Sati Bakier, at han muligvis havde mødt denne i Berlin. De var ikke bekendt med, at Sati Bakier tilhørte den gruppe herboende PFLP-medlemmer, som PET aflyttede. Det fik de imidlertid efterfølgende at vide, da Poul Erik Dinesen kom med følgende kommentar: "Nå, det var jer, der var med på den lytter". Han husker ikke, om det kom frem i forbindelse med et møde eller en telefonsamtale med Poul Erik Dinesen. PET havde aldrig tidligere nævnt Sati Bakier for dem. Han kan ikke afvise, at Sati Bakiers navn fremgik af det materiale, som de havde fået stillet til rådighed af PET på det tredje møde, men som nævnt havde materialet et sådant omfang, at de ingen mulighed havde for at gennemgå det. De afhørte også Sati Bakier på dennes bopæl. Under en af afhøringerne tilkendegav Sati Bakier, at det ikke var muligt at indsamle 6 mio. d.kr. i Danmark til fordel for den palæstinensiske sag. Pengene måtte stamme fra noget kriminelt. Han blev foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen den 24. februar 2012 over for kommissionen bl.a. forklarede, at de på et af de første møder hos PET fik oplyst, at Sati Bakier var bindeleddet mellem Appel-gruppen og de to anholdte palæstinensere. Hertil forklarede han, at det husker han ikke. Han kan imidlertid ikke udelukke, at det forholder sig

som forklaret af Johannes Helmer Pedersen. Af Karsten Høy Petersens forklaring afgivet over for PET-kommissionen den 22. april 2008 fremgår bl.a.:

"... Vidnet og Johannes Pedersen havde på et tidspunkt i PET fået at vide, at Sati Bakir her i Danmark skulle være den direkte kontakt til PFLP, og at der var forbindelse mellem Appel-gruppen og Sati Bakir ..."

Hertil forklarede han, at han fortsat mener, at det først var i forbindelse med Poul Erik Dinesens ovennævnte kommentar efter deres afhøring af Sati Bakier, at PET første gang nævnte Sati Bakier. Han havde ikke selv kontakt til PET i månederne efter, at de var kommet tilbage fra Paris. Der tilgik ham heller ikke oplysninger om, at der skulle have været kontakt mellem Lyngby Politis ledelse og PET omkring røveriet i Lyngby i denne periode. Han husker ikke, hvordan de fik oplysningen om, at Munders rette identitet var Ghazi.

Efter hjemkomsten fra Paris var det ham, der tog sig af spørgsmålet omkring fingeraftryk på pengesedlerne. Der var ikke nogen bevidst arbejdsfordeling mellem ham og Johannes Helmer Pedersen. Foreholdt resumérapport af 10. maj 1983 "vedr. væbnet røveri mod pengetransportbil onsdag d. 2.3.83 kl. ca. 14⁰⁷ ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby, hvor der blev røvet ca. d.kr. 8,3 mill.." udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen vedrørende bl.a. efterforskning af det svenske spor, forklarede han, at det var en mulighed, at Rolf Kenneth Carlsson havde solgt de røvede penge til de to palæstinensere. Efter at have afhørt Sati Bakier uden resultat var der stort set ikke andet spor at efterforske end selve pengene. Sedlerne skulle undersøges for fingeraftryk, hvilket imidlertid viste sig at være meget vanskeligt. Det franske politi meddelte, at det ikke var muligt at undersøge pengesedler for fingeraftryk, hvilket ikke var rigtigt, vidste han. Kommunikationen foregik gennem Interpol, idet han ikke talte fransk. Han fik fra Nationalbanken afkræftet en påstand fra fransk side om, at danske pengesedler var belagt med paraffin, således at de ikke kunne undersøges for fingeraftryk. Franskmændene hævdede imidlertid fortsat, at det ikke var muligt at få fingeraftryk fra pengesedler. Han kontaktede derfor CFI og drøftede spørgsmålet med souschefen, der oplyste, at CFI godt kunne hjælpe med at undersøge pengesedlerne for fingeraftryk i Paris. Der blev herefter indgået aftale herom med undersøgelsesdommeren gennem Interpol. Det var ikke da inde i billedet at få udleveret pengene til Danmark. Samme dag, som medarbejdere fra CFI skulle rejse til Paris, blev de imidlertid ringet op af undersøgelsesdommeren, som oplyste, at hun havde fundet et fransk universitetsinstitut, som kunne undersøge pengesedlerne, hvorfor det ikke var nødvendigt, at medarbejderne fra CFI kom til Frankrig. Nogle måneder senere oplyste undersøgelsesdommeren gennem Interpol, at franskmændene havde undersøgt et par hundrede pengesedler for

fingeraftryk uden resultat. De svarede tilbage, at det ikke var nok, at der blev taget stikprøver for fingeraftryk. Det var alle sedlerne, som skulle undersøges for fingeraftryk.

Foreholdt brev af 27. maj 1983 fra politimesteren i Lyngby til Interpol med forespørgsel om, hvilke formaliter der efter fransk ret skulle være opfyldt for at afhøre de anholdte palæstinensere om diverse spørgsmål, foretage undersøgelse af pengesedlerne for fingeraftryk mv., forklarede han, at han ikke så dette brev. Baggrunden for brevet var sandsynligvis hans og Johannes Helmer Pedersens referat til ledelsen om deres besværligheder under rejsen til Paris og efterfølgende med at få undersøgt pengesedlerne for fingeraftryk.

I sommeren 1983, da de var ved at løbe tør for spor, indhentede de akter fra Glostrup Politi fra sagen om frihedsberøvelse og forsøg på bankrøveri i Glostrup den 7. juli 1980 og fra Københavns Politi fra røveriet mod en pengetransport ved Vesterport den 2. april 1982, idet de mente, at der var en hel del lighedspunkter mellem disse sager og røveriet i Lyngby. Johannes Helmer Pedersen læste akterne i Glostrup-sagen, og havde der ligget en rapport fra rejseholdet, ville Johannes Helmer Pedersen med sikkerhed have nævnt det for ham, hvilket ikke skete. Han gennemgik selv materialet vedrørende røveriet ved Vesterport. Han blev foreholdt rapport af 19. april 1982 udarbejdet af Københavns Politi, hvoraf det bl.a. fremgår, at en kollega fra rejseholdet tippede om de fire navngivne Appel-gruppede medlemmer som mulige gerningsmænd til røveriet ved Vesterport. Hertil forklarede han, at denne rapport ikke lå i det materiale, som de havde fået, hvilket formentlig skyldes, at rapporter af denne karakter ikke indgik i det materiale, som de havde indhentet fra Glostrup og Københavns Politi. Efter at have læst akterne var de sikre på, at det var de samme gerningsmænd i Lyngby-røveriet som i sagerne fra Glostrup og Herlev, hvilket de forelagde Thor Pedersen. Han husker ikke Thor Pedersens reaktion herpå. Dengang var der imidlertid en kamp mellem kredsene om at undgå at skulle opklare hinandens sager, hvilket skal forstås således, at det ville trække tænder ud, hvis en lille kreds som Lyngby skulle til at genoptage de tidligere sager. I øvrigt var alle spor færdige efterforsket, og der var således ikke mere at gå videre med.

Han blev foreholdt telex af 10. juni 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET, hvoraf bl.a. fremgik, at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom pengene, der var beslaglagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi i Paris. Den franske efterretningstjeneste bad PET om at være yderst for-

sigtig med brugen af oplysningerne og om hurtigst muligt at meddele, hvad PET mente. Hertil forklarede han, at som han husker det, fik Søren Sørensen i august 1983 et tip fra PET om, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby. Det var Jørgen Galle, som videregav denne oplysning til ham og Johannes Helmer Pedersen.

Foreholdt retsbog af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby, hvorefter de franske myndigheder bl.a. anmodedes om en fingeraftryksundersøgelse af de beslaglagte pengesedler, og det nævntes, at fingeraftryk optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med pengesedlerne fra røveriet i Lyngby, ville blive stillet til rådighed af dansk politi, samt at der alternativt anmodedes om frigivelse af de beslaglagte pengesedler til Rigspolitechefen, CFI mod, at Nationalbanken sendte et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed, forklarede han, at han havde været til møde i Nationalbanken sammen med Willy Pedersen. Nationalbanken ville gerne være dem behjælpelig med at få ombyttet pengesedlerne. Toldmyndighederne i Frankrig havde også i forbindelse med deres besigtigelse af sedlerne luftet, at toldmyndighederne ikke havde problemer med en ombytning.

Af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET fremgår bl.a., at Willy Pedersen samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt med Willy Pedersen, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke var bekendt med drøftelser om brugen af kildeoplysningen fra PET. Han blev foreholdt telex af 11. august 1983 fra den franske efterretnings-tjeneste til PET, hvoraf bl.a. fremgår:

"Vi er indforstået med, at de bruger oplysningerne i pkt. 2 i vor telex af 10.06.1983 ... formuleret således: "De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en venligsinde tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne"."

Hertil forklarede han, at det var først, da kildeoplysningen forelå i denne form, at han blev gjort bekendt med den. Umiddelbart efter modtagelsen af oplysningen udarbejdede han en retsanmodning vedrørende udlevering af pengene og de anholdte. Det er angiveligt denne retsanmodning, som har været behandlet på retsmøde i Retten i Lyngby den 16. august 1983. Det hastede, da det forelå oplyst fra undersøgelsesdommeren, at der snart ville falde dom over de to anholdte palæstinensere, som ville blive udvist straks herefter. Han blev foreholdt brev af 17. august 1983 fra politimesteren i Lyngby til Statsadvokaten for Sjælland, hvor der bl.a. under henvisning til kildeoplysningen indstilledes, at der i overensstemmelse med vedlagt retsanmodning fra Retten i Lyngby af 16. august 1983 så vidt muligt omgående over for de franske myndigheder fremsattes begæring om udlevering af de to anholdte palæstinensere til retsforfølgelse i Danmark og om beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. Han forklarede hertil, at han ikke var involveret i denne ekspedition, idet den efter sin karakter henhørte under juristerne.

Han blev foreholdt uformel oversættelse af radiogram af 19. august 1983 fra Interpol Paris til Interpol København, hvoraf fremgår bl.a.:

”...

Vi fremsender hermed en meddelelse fra frk. FILIPPI, den ældste af instruktionsdommerne ved retten i BOBIGNY:

Citat start:

Jeg bekræfter vor telefonsamtale af den 17.8.83 vedrørende deres retsanmodning af den 1.7.83, sag nr. ... mod ... TOMAN og ... MUNDER: under denne samtale bad jeg Dem hurtigst muligt tilsende mig fingeraftryk optaget i Danmark af de personer, der har rørt de stjålne pengesedler, således at disse kan blive overdraget til eksperter, der har fået til opgave at afsløre aftryk på de sedler, der er beslaglagt i ROISSY, med henblik på sammenligning. ...”

Desuden blev han foreholdt følgende påtegning på oversættelsen:

”OBS!!

Frank Madsen, Paris SG, har d.d. tlf. meddelt, at nævnte fingeraftryk er ankommet til

Paris d. 19/8/83 ...”

Hertil forklarede han, at de fremsendte fingeraftryk må være kontrolfingeraftryk af alle ansatte, som kunne have været i kontakt med pengene i de bankafdelinger, hvor pengetransporten den pågældende dag havde hentet penge, idet Lyngby Politi ikke var i besiddelse af fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer.

Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Røpert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at han ikke har skrevet og ikke tidligere set notatet. Han har ikke været til møde hos PET på det angivne tidspunkt.

Foreholdt rapport af 14. september 1983 med flere continuationer frem til den 23. september 1983 "vedr. undersøgelse af de 6.000.000 kr beslaglagt i Paris den 26.03.83." forklarede han, at forsøgene på at indhente fingeraftryk fra pengesedlerne løb ud i sandet. Der kom intet resultat ud af franskmændenes undersøgelser, og der var fortsat tale om stikprøvevis undersøgelse af sedlerne, hvilket blev bekræftet af undersøgelsesdommeren i en samtale med dommer Sølling fra retten i Lyngby omkring årsskiftet 1983/84. Undersøgelsesdommeren kunne ikke forstå, at det danske retssystem var anderledes end det franske, og hun insisterede derfor på at tale med dommeren, og ikke politiet. Når dommer Sølling havde en samtale med undersøgelsesdommeren, kobede Willy Pedersen forinden en båndoptager til, således at samtalerne kunne optages. Dommer Søllings fransktalende sekretær fungerede som tolk. Hver gang, der havde været en samtale, kom Willy Pedersen tilbage og sagde til ham, at han skulle lægge båndet i sit aflåste skab. Når han spurgte til, hvad der var på båndet, svarede Willy Pedersen, at der ikke var noget af betydning. Han spurgte også, om båndet ikke skulle oversættes og skrives ud, hvilket Willy Pedersen svarede benægtende på. Når der skulle være en ny samtale, kom Willy Pedersen og bad om båndet, hvorefter Willy Pedersen indspillede den nye samtale ind over den seneste. Derfor er der kun en samtale på båndet, som han i øvrigt har fundet blandt sine gamle kassettebånd. En franskkyndig har oplyst ham om, at det af båndet bl.a. fremgår, at franskmændene havde stoppet undersøgelserne, som følge af at de

blev syge af de kemikalier, der anvendtes ved undersøgelserne. Der var derfor kun undersøgt godt 500 sedler. Han blev fra rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen foreholdt bl.a., at det fremgår, at der under samtale med den franske undersøgelsesdommer blev fremsat anmodning om undersøgelse af alle 7000 danske pengesedler, hvilket helt klart kunne imødekommes fra fransk side. Det blev samtidig aftalt, at en dansk politimand fra CFI. kunne deltage i de videre undersøgelser af pengene i Paris, idet man så ville undersøge sedlerne efter den danske "nenhydrin" metode. Af rapporten fremgår yderligere bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vicekriminalkommissær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Hertil forklarede han, at han ikke er bekendt med denne rapport, men han og Johannes Helmer Pedersen talte om det beskrevne.

Han er ikke bekendt med, at Arne Siezing på et tidspunkt skulle have givet et tip til Willy Pedersen eller andre om mulige gerningsmænd til røveriet i Lyngby, men det er da tænkeligt, at de kan have talt sammen, idet Willy Pedersen kom fra rejseholdet, inden han blev souschef i Lyngby.

Det var alene Johannes Helmer Pedersen, som observerede mod Appel-gruppen. Som følge af PET's restriktioner var de afskåret fra at gøre yderligere tiltag mod gruppen. Han og Johannes Helmer Pedersen gjorde ikke forsøg på at indhente fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer. Hvis der var drøftelser med PET om at forsøge at indhente fingeraftryk af Appel-gruppens medlemmer på dette tidspunkt, var han ikke bekendt hermed. Han mener, at de en gang efter afhøringen af Sati Bakier var til møde hos PET, men han husker ikke nærmere herom. De var på et tidspunkt i forløbet, hvor det af hensyn til andre sager var yderst begrænset, hvor meget tid de kunne afsætte til efterforskningen af røveriet på Lyngbygårdsvej. De var 24 kriminalbetjente, heraf 5 ledere. Formentlig allerede fra sommerperioden omkring maj/juni måned, begyndte han igen at deltage i den almindelige vagtplan og sagsfordeling. Det eneste spor var penge i Frankrig. Henset hertil var der ikke opgaver at sætte yderligere ressourcer ind på. Han og Johannes Helmer Pedersen rykkede jævnligt ledelsen for at høre, om der skete noget.

Af telex af 7. december 1983 til Justitsministeriet fra den danske konsul i Paris, Bent Andersen, fremgår bl.a., at dersom der førtes bevis for, at Toman og Ghazi havde gjort sig skyldige i tyveri af de pågældende sedler, ville sedlerne blive givet tilbage til Danmark. Til gengæld herfor anmodede det franske Justitsministe-

rium om, at den danske fængslingskendelse blev trukket tilbage, og at man i Danmark ikke stillede undersøgelserne i bero, men fortsat bestræbte sig på at fremskaffe det nødvendige bevis og underrettede de franske myndigheder om resultatet af bestræbelserne. Grundlaget for det anførte var et fransk synspunkt om, at det ikke ville være muligt at tilbageholde de to palæstinensere på det nuværende grundlag. Frankrig ville stå frit med hensyn til anvendelsen af sedlerne, dersom det nødvendige bevis ikke blev ført. Hertil forklarede han, at han ikke blev orienteret om problemstillingen omkring beviser. Korrespondancen med ambassaden i Paris var han ikke bekendt med. Der foregik på dette tidspunkt ikke yderligere efterforskning hos Lyngby Politi, for der var ikke noget at efterforske. Henset til det tidligere forløb, og da man ikke sådan henvendte sig til PET, forespurgte de ikke PET om, hvorvidt PET havde modtaget yderligere oplysninger.

Foreholdt retsbog af 31. januar 1984 fra Retten i Lyngby om frigivelse af og oversendelse af de 6 mio. d.kr. til Danmark, forklarede han, at han ikke har kendskab til denne retsanmodning, hvilket kan skyldes, at det var anklagemyndigheden hos Lyngby Politi, der forestod indhentelse af retsanmodninger.

I begyndelsen af 1984 blev han og Johannes Helmer Pedersen kaldt ind på Thor Pedersens kontor, hvor Jørgen Galle og muligvis Willy Pedersen allerede sad. Jørgen Galle fortalte dem, at Justitsministeriet havde ringet og tilkendegivet, at ministeriet ikke ville have, at Lyngby Politi fortsatte med at prøve at få de 6 mio. d.kr. til Danmark, og man ønskede heller ikke, at efterforskningen fortsatte. Det fik straks Johannes Helmer Pedersen og ham op "i det røde felt", og de protesterede inderligt herimod. Thor Pedersen var lige så rasende, og de anførte, at både det franske toldvæsen og Nationalbanken var indstillet på at ombytte sedlerne. Imidlertid fik de at vide, at det kunne de ikke imod Justitsministeriets beslutning. Han forstod det således, at det var Jørgen Galle, som var blevet ringet op af Justitsministeriet. De fik ikke yderligere begrundelse for, at efterforskningen skulle stoppe. Jørgen Galle sagde, at hvis de gennem deres kontakter i Paris forsøgte at få pengene til Danmark, var deres tid i politiet forbi. Han blev foreholdt følgende fra sin forklaring den 22. april 2008 for PET-kommissionen:

"... I februar 1984 blev vidnet og Johannes Pedersen kaldt op til vicepolitimesteren. Tilstede var også kriminalkommissær Thor Pedersen og vicekriminalkommissæren. De fik her at vide, at det var slut, og at de godt kunne stoppe efterforskningen. De ville under ingen omstændigheder få pengene til Danmark, og hvis de forsøgte uden om de officielle kilder, som man havde fået nys om, at de var i gang med, ville de blive fyret fra deres job i politiet.

..."

Hertil forklarede han, at han ikke ved, hvordan det skulle være lykkedes dem at få pengene til Danmark uden om Justitsministeriet.

Foreholdt brev af 30. januar 1984 fra Nationalbanken til politimesteren i Lyngby, hvori Nationalbanken bekræftede fortsat at være villig til at ombytte de 6 mio. d.kr. med nye sedler, forklarede han, at det godt kan have været ham, som havde henvendt sig herom til Nationalbanken. "De var desperate".

Han blev foreholdt notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester Søren Sørensen.¹⁴ Desuden blev han foreholdt notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle.¹⁵ Hertil forklarede han, at samtalen med Jørgen Galle må have været i forbindelse med Søren Sørensens samtale med Justitsministeriet den 2. februar 1984. Thor Pedersen blev i forbindelse med samtalen med Jørgen Galle rasende og sagde: "Så er det også lige meget. I lukker de huller, der er i sagen, så vi kan få den henlagt." Hullerne i sagen var at afhøre Rolf Kenneth Carlsson, som var blevet anholdt og sad i Kumla fængslet i Sverige.

Han mener, at Johannes Helmer Pedersen og han kom i besiddelse af de to ovenfor nævnte notater i 1991, hvor der var udarbejdet anklageskrift i Blekingegade-sagen, og det var afleveret til retten. En kontordame i Lyngby Politi, som vidste, at han havde siddet med sagen om røveriet i Lyngby, ringede ham op og sagde, at hun sad med to kasser med resterne af akterne fra Lyngby-sagen. De øvrige akter var tidligere sendt til Københavns Politi. Hun spurgte, om han var interesseret i at se akterne, inden de blev smidt ud. Han ringede og fortalte det til Johannes Helmer Pedersen, og sammen gennemgik de akterne. I kasserne befandt de nævnte notater sig. De blev enige om, at hvis Lyngby-sagen nogensinde skulle undersøges, da var det nogle akter af betydning, og de tog derfor kopi heraf. Materialet i kassen var i øvrigt 0-rapporter og PØS. Han ved ikke, om andre har set materialet. Foreholdt, at der er kopi af notaterne i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegade-sagen", forklarede han, at det ikke er ham, der har videregivet kopi af notaterne. Efter råd fra deres bisidder, advokat Torben Koch, udleverede de ikke notaterne til PET-kommissionen.

Foreholdt efterforskningsrapporter af 7. juni 1984 "vedr. røveri mod pengetransport fra Den Danske Bank, forøvet den 020383 på Lyngbygårdsvej i Lyngby" og "vedr. røveri mod 2 postfunktionærer den 020482 kl. 1019 ud for Ved Vesterport nr. 6 i København" udarbejdet af ham om afhøring af Rolf Kenneth Carlsson i

¹⁴ Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

¹⁵ Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2..

fængslet i Kumla i Sverige, forklarede han, at det var rent pro forma, at de med henblik på at lukke det svenske spor tog til Sverige og afhørte Rolf Kenneth Carlsson. De vidste godt, at han ikke var gerningsmand til røveriet. Når de var i Sverige, var de naturligvis nødt til at stille Rolf Kenneth Carlsson de relevante spørgsmål. Foreholdt rapport af 4. september 1984 "vedr. væbnet røveri mod pengetransport fra Den Danske Bank den 020383" udarbejdet af ham om anmodning til Interpol om kontrol af Rolf Kenneth Carlssons oplysninger om alibi for den 2. marts 1983, forklarede han, at Rolf Kenneth Carlsson fortsat havde status som sigtet. Det var ikke op til ham at afgøre, om Rolf Kenneth Carlsson fortsat var mistænkt.

Han blev foreholdt rapport af 9. september 1985 med continuation af 13. januar 1986 udarbejdet af Willy Pedersen, hvoraf bl.a. fremgår, at CFI den pågældende dag over for Willy Pedersen havde oplyst, at CFI havde undersøgt de pengesedler, som var sendt til Nationalbanken fra Frankrig, ligesom CFI havde undersøgt fotografierne af de i Frankrig optagne fingeraftryk. Der blev ved denne undersøgelse fundet et aftryk, som kunne bruges. Det kunne dog ikke bruges til 100% identifikation. Dette aftryk var sammenholdt med aftryk fra fire fra Lyngby Politi opgivne personers finger/håndaftryk, men det var med negativt resultat. Hertil forklarede han, at han intet kendskab har hertil, herunder hvilke fire personers fingeraftryk der er tale om. Sagen var blevet lukket ned, og han og Johannes Helmer Pedersen arbejdede ikke længere på sagen.

I 2006 blev Johannes Helmer Pedersen kontaktet af Peter Øvig Knudsen med forespørgsel om, hvorvidt Johannes Helmer Pedersen og han ville tale med Peter Øvig Knudsen om Lyngby-sagen, hvilket de indvilligede i. Under samtalen med Peter Øvig Knudsen fortalte de om sagsgangen i forbindelse med en international retsanmodning. Det førte til, at Peter Øvig Knudsen anmodede om aktindsigt hos Udenrigsministeriet. Et par måneder senere fortalte Peter Øvig Knudsen dem, at han havde fået en del akter fra Udenrigsministeriet, hvoraf det bl.a. fremgik, at flere af deres retsanmodninger aldrig var blevet videresendt fra Justitsministeriet til de franske myndigheder. Desuden fortalte han om aftalen mellem det danske og franske Justitsministerium som gengivet i den tidligere nævnte telex af 7. december 1983 til Justitsministeriet fra den danske konsul i Paris, Bent Andersen. Det var første gang, at han hørte herom.

Hele sagen om røveriet i Lyngby er for ham at se et tydeligt eksempel på en sag, hvor det var politik og ikke politi, som bestemte, hvad der skulle ske, og hvornår sagen skulle sluttet. Det har skuffet ham, hvordan han i pressen har kunnet læse, hvordan nogle af de ansvarlige fra dengang har stået frem og skubbet skylden over på Lyngby Politi, Johannes Helmer Pedersen og ham selv. Af hen-

syn til ofrene for de grove røverier og de politifolk, som var involveret i behandlingen heraf, håber han, at de ansvarlige nu står frem og tager deres ansvar, således at kommissionen kan komme til bunds i sagen.

Det er hans sikre opfattelse, at hvis de havde fået PET's fotos af Appel-gruppens medlemmer i 1983, havde de fået et gennembrud i sagen. Han bygger sin opfattelse på, at vidnet, Jim Olsen,¹⁶ genkendte flere af gruppens medlemmer som gerningsmænd til røveriet i Lyngby, da han efter røveriet og drabet ved Købmagergade Postkontor fik forevist fotos af medlemmerne af Appel-gruppen. Foreholdt, at det af rapport af 4. marts 1983 udarbejdet af Lyngby Politi bl.a. fremgår, at Jim Olsen i fototeket med 100% sikkerhed udpegede Rolf Kenneth Carlsson som en af gerningsmændene til røveriet, forklarede han, at han ikke havde kendskab hertil.

Forespurgt, forklarede han, at selv om fotos fra PET ikke var sædvanlige arrestantfotos, ville de kunne anvendes til en konfrontation, hvis også de øvrige fotos i konfrontationen var af samme karakter.

Bent Harding Spangsberg¹⁷

Bent Harding Spangsberg har forklaret bl.a., at han den 1. juli 1985 tiltrådte som kriminalassistent i Gladsaxe Politi, hvor han var et par år, inden han efter ansøgning i 1987 blev ansat i Lyngby Politi.

Han arbejdede med efterforskningen af røveriet mod en pengetransport fra Privatbanken i Herlev den 3. december 1985, indtil han i 1987 kom til Lyngby Politi. Inden han skiftede, var han blevet advaret om, at der internt var ballade i Lyngby Politi. Da han begyndte der, fandt han ud af, at sagens kerne omkring balladen i vidt omfang var, at Karsten Høj Petersen og Johannes Helmer Pedersen følte, at der kunne have været gjort meget mere i forbindelse med efterforskningen af de store røverier i Københavnsområdet. Karsten Høj Petersen fortalte ham, at han og Johannes Helmer Pedersen vidste, hvem gerningsmændene var. Han drøftede ikke sagen med Johannes Helmer Pedersen. Der var et meget dårligt samarbejdsklima fra kriminalkommissær i Lyngby Politi, Gerhard Rohwer, og ned til de almindelige sagsbehandlere. Karsten Høj Petersen og Johannes Helmer Pedersen havde fået "stillet stolen for døren og fået at vide, at der var noget,

16 Karsten Høj Petersen har i bemærkninger til protokollatet modtaget af kommissionen den 16. maj 2012 anført: "For fuldstændighedens skyld ønsker jeg at tilføje, at foruden Jim Olsen er det min opfattelse, at vidnet Niels Rygaard Hansen ville have kunnet genkende flere af gruppens medlemmer".

17 Protokol 37.

som de skulle glemme og lægge bag sig." Det var også et tema på fællesmøder, og der fik Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen at vide, at: "Nu stopper I med det her." Ham bekendt efterforskede de ikke længere på sagen. Det var hans indtryk, at Gerhard Rohwer var i klemme mellem på den ene side Karsten Høy Petersen og på den anden side ledelsen over Gerhard Rohwer. Han var ikke selv på nogen måde involveret i efterforskningen af røveriet i Lyngby.

Willy Pedersen¹⁸

Willy Pedersen har forklaret bl.a., at han i 1959 blev ansat i politiet. Fra 1968 indtil maj 1978 var han i Rigspolitiets rejseafdeling. Omkring 1980/81 kom han til Lyngby Politi som vicekriminalkommissær og var der indtil engang i 1986.

I forbindelse med røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 var han leder af efterforskningen. Alle mand, som kunne frigøres fra deres arbejde, blev straks sat på sagen. Der var et vidne, som så den formodentlige flugtbil med gerningsmændene i. Vidnet blev ifølge sin forklaring til politiet truet med en pistol. Af den grund, og fordi han var ved at løbe tør for benzin, kørte vidnet fra motorvejen ved Nærum og henvendte sig til færdselspolitiet der. I nærheden af Vedbæk Station blev der fundet en bil, som svarede fuldstændig til vidnets beskrivelse af flugtbilen. Et sæt svenske nummerplader, som formentlig var taget af bilen, blev fundet i en kloak i nærheden. Desuden blev der på et toilet på stationen fundet en dynejakke, som var gemt bag en cisterne. En af jakkens lommer indeholdt en indkøbsbon fra et varehus i Sverige. Henset til disse spor, som pegede mod Sverige, blev Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen forholdsvis hurtigt sendt til Sverige for at efterforske der. Han husker ikke, at det omtalte vidne pegede på en svensker som mulig gerningsmand.

Ikke længe efter gerningsdagen blev han ringet op af en af sine tidligere kollegaer fra rejseholdet, Arne Siezing eller Ernst Søndergaard Pedersen, formentlig sidstnævnte, som fortalte ham, at rejseholdet i Århus havde efterforsket mod nogle personer, som interesserede PET. Trafikdrabet på Jens Holger Jensen blev omtalt. Mønsteret i røveriet i Lyngby, herunder brutaliteten, kunne passe på disse personer. Han blev derfor anbefalet at tage kontakt til PET for at høre nærmere om de pågældende, som han ikke fik navnene på. Han er sikker på, at det var en telefonisk henvendelse. Han havde ikke senere i forløbet personligt møde med Arne Siezing eller Ernst Søndergaard Pedersen. Efter henvendelsen ringede han til PET og tog efterfølgende til møde derude. Under mødet var der to medarbejdere fra PET til stede, Paul Erich Ropers og Poul Erik Dinesen. Han

18 Protokol 22.

blev orienteret om personerne, som Arne Siezing og Ernst Søndergaard Pedersen havde efterforsket mod, herunder deres navne, i hvert fald fødselsdata muligvis personnumre, beskæftigelse, bopæl, hvad de var mistænkt for, og at de støttede PFLP bl.a. med penge, hvorfor personerne var mistænkt for at foretage store røverier. Han mener ikke, at han fik oplyst, at personerne blev betegnet som "Appel-gruppen". Han så under mødet nogle fotos af personerne. Der var tale om amatørfotografier, som var taget på lang afstand. Han drøftede ikke med PET at anvende fotografierne til en fotokonfrontation, idet fotografierne efter deres karakter ikke var anvendelige hertil. Mødet lå inden anholdelserne af to palæstinensere i Paris. Han var hos PET i alt tre gange, hver gang alene.¹⁹ I det sidste møde deltog fra PET yderligere en politifuldmægtig Poul Mose Hansen. Det var aftalt, at han måtte se PET's materiale og tage notater, men han måtte ikke tage materiale med derfra. Han noterede ned, hvad han fandt af interesse i sagerne. Det var ikke hans fornemmelse, at PET holdt oplysninger tilbage, men han kunne i sagens natur ikke vide, om det var tilfældet. I Lyngby Politi havde de umiddelbart svært ved at anvende oplysningerne fra PET om Appel-gruppen, idet der ikke var grundlag for at anholde medlemmer af gruppen eller foretage andre indgreb, og de havde ikke ressourcer til at følge gruppens færden i det daglige. Det blev på møderne med PET drøftet, at Lyngby Politi ikke måtte afsløre PET's efterforskning mod gruppen, uden at det i givet fald på forhånd blev drøftet med PET. Derfor blev det aftalt med PET, at PET fortsatte sin efterforskning mod gruppen, og hvis der dukkede noget op af interesse for Lyngby Politi, ville de blive underrettet. Det var hans indtryk, at PET løbende havde Appel-gruppen under observation, men de fik ikke under efterforskningen nærmere oplysninger herom. De respekterede, at PET kun indviede dem i materiale, som var relevant for efterforskningen af røveriet. Han mindes ikke at have hørt om Sati Bakier. PET var bekendt med, at de kun var en lille styrke på sagen. PET havde ikke sat begrænsninger for, hvem han måtte orientere om sine møder. Han var løbende i telefonisk kontakt med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen i Sverige, og han er sikker på, at han under telefonsamtalerne orienterede dem om sine møder med PET. Det står ham ikke klart præcis hvornår i forløbet, at han gjorde det og lige nøjagtig, hvornår møderne fandt sted. Hver morgen var der

19 Willy Pedersens bisidder har i brev af 26. marts 2012 med bemærkninger til protokollatet anført: "Willy Pedersen oplyser, at han er blevet i tvivl om, hvorvidt der er tale om 2 eller 3 møder. Ved det første møde deltog Dinesen og Ropers fra PET, og emnet for mødet var orientering om Appel-gruppen. Det var alene Willy Pedersen, der deltog fra Lyngby Politi.

Andet møde hos PET mener Willy Pedersen formentlig var vedrørende underretning om anholdelserne i Frankrig. Ved dette møde deltog Dinesen, Ropers og Mose Hansen fra PET.

Willy Pedersen kan ikke komme det tredje møde nærmere og er derfor blevet i tvivl om, hvorvidt det har fundet sted."

morgenparole med blandt andre politimesteren og vicepolitimesteren. I forbindelse med disse morgenparoler orienterede han om sine møder med PET.

Foreholdt, at der i 0-rapporterne fra Lyngby-sagen befandt sig et bilag angiveligt modtaget af Lyngby Politi den 3. marts 1983 med "Oplysninger om evt. emner modtaget fra PET", hvori der er folkeregisteroplysninger om en række personer uden relation til Appel-gruppen, forklarede han, at han ikke mener, at Lyngby Politi fik oplysninger om andre mulige gerningsmænd fra PET. Foreholdt, at der i begyndelsen af efterforskningen var kontakt til PET omkring mistænkte med tilknytning til sekten Ananda Marga, forklarede han, at han ingen erindring har herom.

Han husker ikke at have modtaget et skriftligt tip fra Arne Siezing om mulige gerningsmænd til røveriet. Foreholdt, at Arne Siezing ved brev af 4. marts 1983 til ham angav en personkreds uden tilknytning til Appel-gruppen som mulige gerningsmænd, forklarede han, at han utvivlsomt har modtaget brevet, men han har imidlertid ingen erindring om det, eller hvad han gjorde med det.

Det var en stor sag for Lyngby Politi, som havde 23-24 kriminalfolk, og det ville have været en hjælp, hvis man i begyndelsen, såfremt det havde været organisatorisk muligt, kunne have indsat f. eks. fem mand fra rejseholdet. Han mener ikke, at det blev drøftet, om man i forbindelse med efterforskningen af røveriet skulle anmode om assistance fra Københavns Politi eller en af nabokredsene. I givet fald var det en beslutning, som ledelsen skulle træffe. Efter Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersens hjemkomst fra Sverige var der stort set ikke andet at efterforske end det franske spor, og efterforskningsgruppen blev derfor skåret ned til ham og disse to. Ud over det franske spor var der det tidligere omtalte vidne, som havde set flugtbilen, og desuden var der et vidne, der på et stisystem havde set en af gerningsmændene, som imidlertid bar paryk og teatersminke, hvorfor genkendelse ville være utopi.

Han havde på et tidspunkt inden anholdelserne i Paris kontakt med Københavns Politi, hvor det bl.a. blev drøftet, om Københavns Politi havde haft lignende røverier. Københavns Politi nævnte røveriet mod en pengetransport ved Vesterport den 2. april 1982. Han fik adgang til akterne fra denne sag, og det kunne konstateres, at der var lighedspunkter med røveriet i Lyngby. Det drejede sig bl.a. om, at gerningsbilerne til de to røverier var stjålet i samme område i Holte, og der var fundet genstande fra røverierne ved Sorø Sø. Medlemmerne af Appel-gruppen, hvis navne han havde fået oplyst af PET, var ikke nævnt i de Vesterport-akter, som han fik adgang til.

Han blev telefonisk orienteret af Paul Erich Ropers om anholdelserne i Paris. Paul Erich Ropers fortalte, at en samarbejdspartner havde oplyst PET om, at der var anholdt to personer fra Syd Yemen i forbindelse med udrejse fra Charles de Gaulle-lufthavnen. Personerne var blevet stoppet i tolden med mere end 6 mio. d.kr. på sig, hvilket var en overtrædelse af den franske valutalovgivning. En fransk undersøgelsesdommer skulle forestå efterforskningen af sagen i Frankrig. Hos Lyngby Politi var tanken herefter, at man ville prøve at få fingeraftryk fra pengesedlerne med henblik på sammenligning med fingeraftryk fra bankansatte og mistænkte. Lyngby anmodede derfor de franske myndigheder om at undersøge pengesedlerne. Han husker ikke, om det var gennem Justitsministeriet eller Interpol, at politimesteren fremsatte anmodningen herom. Personligt ville han gerne have haft, at sagen var kørt alene gennem Interpol, idet der efter hans opfattelse ville kunne lægges mere pres på Frankrig gennem Interpol, som havde bedre gennemslagskraft. Imidlertid mener han, at Justitsministeriet behandlede sagen. Han husker ikke, at Lyngby Politi i tiden efter anholdelserne i Paris havde kontakt til Interpol. Fremgangsmåden har formentlig været drøftet mellem ham, Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen og derefter forelagt for Thor Pedersen, der derefter har talt med politimesteren, som herefter har truffet de endelige beslutninger. Han erindrer ikke, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen, som var blevet kaldt hjem fra Sverige efter oplysningerne om anholdelserne i Paris, inden afrejsen til Paris skulle have været ude at se materiale hos PET. Efterfølgende havde Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen kontakt med PET. Der var ikke andre end ham og disse to, som under efterforskningen havde kontakt til PET. Hverken Thor Pedersen, vicepolitimesteren eller politimesteren havde således kontakt med PET i forbindelse med efterforskningen.

Foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen over for kommissionen henholdsvis den 24. februar 2012 og den 29. februar 2012 bl.a. har forklaret, at de var til tre møder hos PET inden afrejsen, herunder et møde med deltagelse af Per Larsen, Poul Mose Hansen, Poul Erik Dinesen m.fl., forklarede han, at han ikke husker noget herom. Han har heller ingen erindring om at have hørt, at PET skulle have stillet aflytningsmateriale til rådighed for Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen. Heller ikke i øvrigt har han erindring om aflytninger foretaget af PET.

Foreholdt, at Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen under de nævnte forklaringer for kommissionen bl.a. forklarede, at de havde beklaget sig til ledelsen hos Lyngby Politi over, at de ikke havde fået en god behandling hos PET, herunder at de havde fået vide, at de ikke måtte bruge oplysningerne fra PET, og at materialet var uoverskueligt og forekom sorteret, forklarede han, at

han ligeledes ingen erindring har herom. Da han var hos PET, var der ingen indikationer på, at der skulle være taget noget ud af materialet. Han syntes, at de havde et udmærket samarbejde med PET under efterforskningen. Det er ikke hans indtryk, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen ville være gået uden om ham og direkte til Thor Pedersen med deres kritik af PET. Han havde den tætte forbindelse til de to, mens Thor Pedersen holdt sig i baggrunden.

Han ved ikke, hvem hos Lyngby Politi der tog initiativ til begæring om retsanmodning af 14. april 1983 om tilladelse til afhøring i Paris af de to anholdte mv. Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersens rejse til Paris blev ikke drøftet nærmere med PET, idet det ikke var PET's kontakter, man skulle gøre brug af i Paris. Han var ikke på forhånd klar over, at en medarbejder fra PET samtidig rejste til Paris. Under rejsen ringede Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen et par gange til stationen og orienterede enten ham eller Thor Pedersen om forløbet. Det fremgik, at de løb ind i problemer, herunder at afhøringen i vidt omfang skulle gå gennem en undersøgelsesdommer. Han husker ikke i øvrigt nærmere herom, men resultatet var, at der ikke kom noget ud af rejsen.

Efter Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersens tilbagekomst var der ikke andre efterforskningsmuligheder tilbage end at få fingeraftryk fra pengesedlerne. De anmodede derfor franskmændene om at foretage fingeraftryksundersøgelser af sedlerne. Der gik en rum tid, hvorefter de rykkede for svar. Franskmændene meddelte, at teknikerne blev syge af at anvende fingeraftrykspulveret, og man havde derfor indstillet undersøgelserne. Han tog herefter ind og talte med chefen for CFI, Andersson, som erklærede, at det var noget vrøvl, at teknikerne skulle blive syge af den anvendte metode, der havde været anvendt i mange år i Danmark, uden at nogen var blevet syge heraf. Andersson, der talte fransk, ringede, mens han var der, til Frankrig og orienterede franskmændene om fremgangsmåden ved den anvendte metode. Andersson tilbød franskmændene at sende to danskere til Paris for at bistå med undersøgelserne, hvilket imidlertid straks blev afslået.

Foreholdt brev af 27. maj 1983 fra politimesteren i Lyngby til Interpol med forespørgsel om, hvilke formaliter der efter fransk ret skulle være opfyldt for at afhøre de anholdte palæstinenserne om diverse spørgsmål, foretage undersøgelse af pengesedlerne for fingeraftryk mv., forklarede han, at han ikke husker denne ekspedition, som lå hos juristerne.

Af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengeroveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET fremgår bl.a., at han samme

dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke husker noget om den omtalte kildeoplysning. Den ville i givet fald ikke kunne holde i en retssag.

Han er ikke bekendt med, om Lyngby Politis anmodning om udlevering af de to anholdte til Danmark og beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. som nævnt i retsanmodning af 16. august 1983 på forhånd var drøftet med andre myndigheder.

Efter samtalen med Andersson havde franskmændene genoptaget undersøgelsen af sedlerne i en kort tid, inden de stoppede undersøgelserne på ny og meddelte, at der ikke var fundet nogen fingeraftryk på sedlerne. Til brug for sammenligning havde man på et tidspunkt sendt fingeraftryk til Frankrig fra ansatte i de bankafdelinger, som havde håndteret de røvede penge. Det var ikke muligt at sende fingeraftryk af Appel-gruppens medlemmer, idet Lyngby Politi ikke havde registrerede fingeraftryk af dem. Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at han ikke er bekendt med dette notat eller det omtalte møde. Han husker ikke, om Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen på egen hånd foretog efterforskningsskridt mod Appel-gruppen.

Det blev drøftet med PET at forsøge at indhente fingeraftryk af medlemmerne af Appel-gruppen på uautoriseret vis. Efter forslag fra PET gennemførte PET dette bl.a. ved at få en af medlemmerne til at tage fat om en tom ølflaske anbragt på pågældendes bil. Som han husker det, gav det imidlertid kun brudstykker af fingeraftryk. Omkring det tidspunkt, hvor efterforskningen af sagen blev afsluttet hos Lyngby Politi, udleverede Poul Erik Dinesen eller Paul Erich Ropers på et møde hos PET fingeraftrykkene af Appel-gruppemedlemmerne. Han husker ikke, om han så nye fotos af gruppens medlemmer i forbindelse med udleveringen af fingeraftrykkene. Han lagde fingeraftrykkene ned i en skuffe på sit kontor. Da sagen på et senere tidspunkt blev sat i bero, tog han til CFI og gav den daværende leder, Tolnø, fingeraftrykkene. Han forklarede omstændighederne omkring dem og meddelte, at fingeraftrykkene ikke måtte bruges, idet de ikke var registrerede, men at han syntes, at det var sikrest, nu hvor sagen blev sat i bero, at de lå hos CFI, således at man vidste, hvor de var, hvis de på et senere tidspunkt skulle blive aktuelle. Tolnø lagde aftrykkene i sin egen skuffe. Han blev foreholdt noter fra Jan Weimann og Torkil Lauesens personsager hos PET, hvoraf fremgår, at fingeraftryk den 12. november 1985 blev udlånt til "Johannes Petersen". Hertil forklarede han, at han ikke har nogen erindring herom, men det kan ikke dreje sig om de fingeraftryk, som han afleverede til CFI. Fingeraftrykkene, som han fik af PET, blev ikke sendt til Frankrig. De var ikke af en sådan kvalitet, at de kunne anvendes til identifikation. Aftrykkene ville kun kunne bruges til sandsynliggørelse af muligheden for en egentlig matchning.

Der foregik på et tidspunkt telefonsamtaler mellem undersøgelsesdommeren i Frankrig og dommer Sølling i Lyngby. Baggrunden herfor var, at undersøgelsesdommeren ikke ville tale med det danske politi, men kun med en dommer, hvorefter dommer Sølling stillede sig til rådighed. Samtalerne, der blev optaget på bånd, foregik gennem tolk på dommer Søllings kontor og drejede sig bl.a. om fingeraftryksundersøgelserne. Franskmændene forlangte bl.a., at de undersøgte pengesedler, skulle ombyttes med uskadede sedler, hvilket Justitsministeriet havde sikret sig, at Nationalbanken ville gøre. Han har en svag erindring om et forslag om ombytning af alle sedlerne, hvilket de franske myndigheder "skød i sæk". Han blev fra rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen foreholdt bl.a., at det fremgår, at der under samtale med den franske undersøgelsesdommer blev fremsat anmodning om undersøgelse af alle 7000 danske pengesedler, hvilket helt klart kunne imødekommes

fra fransk side. Det blev samtidig aftalt, at en dansk politimand fra CFI kunne deltage i de videre undersøgelser af pengene i Paris, idet man så ville undersøge sedlerne efter den danske "nenhydrin" metode. Af rapporten fremgår yderligere bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vicekriminalkommissær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Hertil forklarede han, at han ikke husker den refererede samtale mellem dommerne, men åbenbart har hans kontakt til Andersson hos CFI bl.a. om at sende medarbejdere til Paris først været her omkring september måned. Uanset tilkendegivelsen fra undersøgelsesdommeren i det foreholdte endte det med, at franskmændene ikke ønskede, at der kom medarbejdere fra CFI til Paris for at bistå med undersøgelserne. Korrespondancen i den kommende tid med Justitsministeriet m.fl. blev varetaget af juristerne, og han har derfor ikke nærmere kendskab hertil.

Han blev foreholdt, at det af notits af 21. november 1983 udarbejdet af den danske konsul i Paris, Bent Andersen bl.a. fremgår, at ifølge Herluf Hansen, R.II, havde politimesteren i Lyngby opnået en dommerkendelse ifølge hvilken de to palæstinensere skulle arresteres. Kontorchef Peter Rhedin i Justitsministeriets 3. kontor havde imidlertid endnu ikke taget stilling til, om begæringen burde fremmes. Forudsætningen herfor var, at der forelå klart bevis for palæstinenserens skyld i form af det danske bankpersonales fingeraftryk på de pengesedler, som Toman og Ghazi havde indført i Frankrig, og som var konfiskerede af de franske myndigheder. Hertil forklarede han, at Lyngby Politi ikke var bekendt med den nævnte forudsætning om "klart bevis" for udlevering af palæstinenserne. På stationen i Lyngby talte de om, at det franske toldvæsen havde en interesse i, at der ikke kunne findes en sammenhæng mellem røveriet i Lyngby og de beslaglagte penge, idet pengene, hvis en sådan sammenhæng ikke fandtes, efter de franske regler ville tilfalde det franske toldvæsen. Han er ikke klar over, hvorfor franskmændene modsatte sig ideen om ombytning af alle pengene.

Foreholdt retsbog af 31. januar 1984 fra Retten i Lyngby om frigivelse af og oversendelse af de 6 mio. d.kr. til Danmark, forklarede han, at det ikke vækker nogen erindring om, hvordan spørgsmålet om ombytning af alle pengesedlerne konkret endte. Han blev foreholdt, at det af notits af 1. februar 1983 udarbejdet af Bent Andersen, bl.a. fremgår, at den franske undersøgelsesdommer havde oplyst, at fingeraftryksundersøgelsen var afsluttet allerede den 26. december 1983. Hun nægtede at fortælle resultatet. Dommer Sølling havde oplyst Bent Andersen om, at resultatet ifølge den franske undersøgelsesdommer var negativt. Dommer Sølling havde bedt Bent Andersen om at meddele den franske undersøgelsesdommer, at der var en ny retsanmodning undervejs gående ud

på, at sedlerne i Frankrig skulle byttes til nye danske sedler og de brugte skulle udleveres til undersøgelse i Danmark. Danmarks Nationalbank garanterede for ombytningen. Den franske undersøgelsesdommer måtte ikke udlevere sedlerne til de franske toldmyndigheder. Bent Andersen havde underrettet dommer Sølling og vicepolitimester Jørgen Galle om aftalen med det franske Udenrigs- og Justitsministerium. De havde aldrig hørt herom og var enige i, at der var et kommunikationsproblem mellem dem og det danske Justitsministerium. De ville nu sætte sig i forbindelse med Justitsministeriet og bede om en kopi af den note, Den danske Ambassade i Paris havde sendt hjem. Den nye retsanmodning ville blive sendt ad diplomatisk vej. Hertil forklarede han, at han ikke mindes at have fået forelagt disse problemer.

Efterforskningen i Lyngby sluttede, da der ikke var flere spor at forfølge, og sagen blev derefter sat i bero. Han husker ikke nærmere om, hvordan beslutningen om at indstille efterforskningen blev truffet, eller hvordan det blev meddelt Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen. Han blev foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen i deres forklaring over for kommissionen henholdsvis den 24. februar 2012 og den 29. februar 2012 gav udtryk for, at de fik ret kontant ordre om, at efterforskningen var slut, og at de ikke måtte gå videre. Hertil forklarede han, at han ingen erindring har herom.

Han blev foreholdt notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester Søren Sørensen.²⁰ Desuden blev han foreholdt notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle.²¹ Hertil forklarede han, at de undrede sig over, at de først havde fået at vide, at alle sedlerne var undersøgt, og senere fik at vide, at kun 510 sedler var undersøgt. Set tilbage på forløbet havde han en fornemmelse af, at franskmændene ikke var interesserede i at hjælpe, og at der var for mange myndigheder involveret. Han kan ikke konkret pege på, hvad der gav ham denne fornemmelse. Han husker ikke, om der herefter var yderligere efterforskning i sagen.

Foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen i juni 1984 var i Sverige for at afhøre Rolf Kenneth Carlsson, forklarede han, at han ikke kan huske dette.

Han blev foreholdt rapport af 9. september 1985 udarbejdet af ham, hvoraf bl.a. fremgår, at CFI den pågældende dag over for ham havde oplyst, at CFI havde undersøgt de pengesedler, som var sendt til Nationalbanken fra Frankrig, ligesom

20 Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

21 Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

CFI havde undersøgt fotografierne af de i Frankrig optagne fingeraftryk. Der blev ved denne undersøgelse fundet et aftryk, som kunne bruges. Det kunne dog ikke bruges til 100% identifikation. Dette aftryk var sammenholdt med aftryk fra fire fra Lyngby Politi opgivne personers finger/håndaftryk, men det var med negativt resultat. Hertil forklarede han, at de omtalte fingeraftryk fra fire personer, var fingeraftryk af medlemmer af Appel-gruppen.

Gerhard Rohwer²²

Gerhard Rohwer har forklaret bl.a., at han den 1. maj 1985 tiltrådte som kriminalkommissær i Lyngby Politi, hvor han var indtil 1997. Hans forgænger, som kriminalkommissær i Lyngby, var Thor Pedersen.

Da han begyndte i Lyngby, blev han i løbet af de første par måneder orienteret om en række sager, herunder røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983. Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen satte ham mundtligt ind i sagen, og han fik sagens akter til gennemsyn. Der foregik ikke da efterforskning i sagen. Efter sin gennemgang af sagen vurderede han, at der ikke var noget i materialet, som pegede på, at det var muligt "at støve yderligere af interesse op", og han iværksatte derfor ikke yderligere efterforskning. I det skriftlige materiale var det ikke nævnt, at der var mistanke mod Appel-gruppen, men han blev mundtligt orienteret om, at der under efterforskningen havde været en del af en gruppe, som man havde interesseret sig for efter oplysninger herom fra PET. Han husker ikke, om navnene på de pågældende personer blev nævnt. Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen var meget frustrerede over, at de var blevet pålagt ikke at "røre" denne gruppe personer. Han blev ikke klar over, hvorfra dette pålæg kom. Han mener, at han drøftede pålægget med politimesteren, men han husker ikke nærmere herom. Han blev foreholdt, at han over for PET-kommissionen den 7. maj 2008 bl.a. forklarede som følger:

"... Han spurgte til sagen hos politimester Søren Sørensen, men det var yderst begrænset, hvad denne kunne oplyse, men vidnet mener, at Søren Sørensen bekræftede tavshedspålægget ..."

Hertil forklarede han, at han ikke husker, hvad Søren Sørensen sagde om pålægget. Det var spørgsmål omkring pengesedlerne, herunder fingeraftryk, som var i fokus, da han tiltrådte, idet disse spørgsmål var blevet afsluttet lige før hans tiltræden eller blev det lige efter. Han var ikke selv involveret i ekspeditionerne i

22 Protokol 23.

den sammenhæng og har ikke nogen nærmere erindring herom. Korrespondancen med Justitsministeriet, Udenrigsministeriet og andre myndigheder havde juristerne varetaget, og han fik ikke kendskab hertil. Han hørte, at kommunikationen i vidt omfang var gået gennem dommeren i Lyngby, idet undersøgelsesdommeren i Frankrig ikke ville tale med politiet.

Af rapport af 9. september 1985 med continuation af 13. januar 1986 udarbejdet af Willy Pedersen fremgår bl.a., at CFI den pågældende dag over for Willy Pedersen havde oplyst, at CFI havde undersøgt de pengesedler, som var sendt til Nationalbanken fra Frankrig, ligesom CFI havde undersøgt fotografierne af de i Frankrig optagne fingeraftryk. Der blev ved denne undersøgelse fundet et aftryk, som kunne bruges. Det kunne dog ikke bruges til 100% identifikation. Dette aftryk var sammenholdt med aftryk fra fire fra Lyngby Politi opgivne personers finger/håndaftryk, men det var med negativt resultat. Foreholdt dette, forklarede han, at han blev orienteret herom af Willy Pedersen. Om han dengang blev bekendt med, at det var fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer, der var blevet sammenholdt med, erindrer han ikke klart. Han ved ikke, hvorfor det ikke lykkedes at få franskmændene til indgå aftale om at bytte af alle sedlerne.

Foreholdt ovenstående om CFI's undersøgelser, og at det af notater fra Jan Weimann og Torkil Lauesens personsager hos PET bl.a. fremgår, at fingeraftryk den 12. november 1985 blev udlånt til "Johannes Petersen", blev han forespurgt, om han i forbindelse med disse nye sagsskridt drøftede med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen, om tavshedspålægget fortsat måtte anses for gældende. Hertil forklarede han, at han havde været på flere lederkurser, hvor der havde været indlæg fra PET. Efterfølgende blev det drøftet, at såfremt PET gav det almindelige politi fortrolige oplysninger, da måtte fortroligheden respekteres, uanset at man eventuelt ikke kunne få en begrundelse for, hvorfor oplysningerne var fortrolige. Det kunne f.eks. være af hensyn til beskyttelse af kilder. Efter hans opfattelse kan foredragene og drøftelserne herom på lederkurserne have været affødt af en vis utilfredshed hos det almindelige politi over disse vilkår.

Søren Sørensen²³

Søren Sørensen har forklaret bl.a., at han i 1979 blev politimester i Lyngby, hvilket han var til sin pensionering i 2002.

23 Protokol 24.

Efter røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 var vicepolitimester Jørgen Galle leder af efterforskningen, der blev varetaget af kriminalkommissær Thor Pedersen og vicekriminalkommissær Willy Pedersen. Thor Pedersen udpegede kriminalassistenterne Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen som sagsbehandlere og hovedansvarlige for efterforskningen.

I begyndelsen af efterforskningen forfulgte man et svensk spor. Jørgen Galle stod for den konkrete efterforskning, mens han selv tog sig af det mere generelle spørgsmål om sikkerhed i forbindelse med banktransporter, foranlediget af at den røvede banktransport fulgte en fast rute og havde sluttet sin tur på et relativt ubefolket sted, hvilket han tog op med bankverdenen. Der var en daglig morgenparole på hans kontor, hvor vicepolitimesteren, kriminalkommissæren og chefen for ordenspolitiet var til stede. På morgenparolerne blev sagen drøftet. Sporene til Sverige bestod bl.a. i, at man havde konstateret, at en bil med svenske nummerplader var anvendt som flugtbil. Han husker ikke, om der var vidneudsagn, som bestyrkede det svenske spor.

Han har ingen erindring om, hvordan Lyngby Politi blev gjort bekendt med anholdelsen af to palæstinensere med 6 mio. d.kr. i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. Det har været fremme, at han angiveligt skulle have modtaget et telefonopkald fra PET's chef herom, og det ville da også være naturligt, at et sådant opkald gik til ham. Han har heller ingen erindring om kontakt mellem Lyngby Politi og PET inden Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersens rejse til Paris. Det er sandsynligt, at han ville være blevet orienteret om det på morgenparolerne, men han husker ikke noget herom. Henset til de økonomiske udgifter, var det ham, der godkendte rejsen til Paris. Om rejsen blev koordineret med PET, husker han ikke. I hvert fald da Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen kom hjem fra Paris, blev han orienteret om rejsens forløb, herunder at de havde skrevet numre på de beslaglagte pengesedler ned, hvilket han umiddelbart ikke fandt særlig relevant. Denne opfattelse har muligvis været præget af, at det ikke førte til noget. Han husker ikke yderligere om rejsen, herunder om deres afhøringer og efterforskning i Paris i øvrigt var forløbet som ønsket.

Foreholdt begæring om retsanmodning af 14. april 1983 udarbejdet af Jørgen Galle om tilladelse til at afhøre de to anholdte palæstinensere, gennemsyn af de danske pengesedler mv., forklarede han, at han ikke husker drøftelser om denne begæring, ligesom han ikke erindrer, hvordan den blev videreeksperederet.

Efter Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersens hjemkomst fik han det indtryk, at der var fransk modvilje mod at foretage undersøgelse for finger-

aftryk på pengesedlerne. Som følge heraf fik han den tanke, at hvis man fik en erklæring fra Nationalbanken om, at Nationalbanken ville restituere pengene, da ville franskmændene muligvis gå med til en ombytning af disse, således at de beslaglagte pengesedler kunne komme til Danmark og blive undersøgt her i landet. Han gjorde kriminalpolitiet bekendt med, at et forslag om ombytning af pengesedlerne kunne indebære, at franskmændene opfattede det som et udtryk for, at Lyngby Politi ikke havde tiltro til, at franskmændene var i stand til at foretage en kvalificeret undersøgelse af sedlerne. På stationen havde de også drøftet, at det var muligt, at det franske toldvæsen havde en interesse i, at der ikke blev påvist en sammenhæng mellem pengene og røveriet i Lyngby, idet pengene i så fald kunne forventes udleveret til Danmark uden kompensation herfor til Frankrig. Det var desuden muligt, at toldvæsenet, eventuelt tolderne, som havde anholdt palæstinenserne, personligt ville få del i pengene, hvis der ikke blev påvist en forbindelse til røveriet i Lyngby.

Foreholdt brev af 27. maj 1983 til Interpol underskrevet af ham med forespørgsel om, hvilke formaliter der efter fransk ret skulle være opfyldt for at afhøre de anholdte palæstinenserne om diverse spørgsmål, foretage undersøgelse af pengesedlerne for fingeraftryk mv., forklarede han, at han ikke husker noget herom. De fleste breve i sagen blev underskrevet af Jørgen Galle alene, og derfor tyder hans underskrift på dette brev på, at han har været involveret i drøftelser herom.

Han blev foreholdt retsbog af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby, hvorefter de franske myndigheder bl.a. anmodedes om en fingeraftryksundersøgelse af de beslaglagte pengesedler, og det nævntes, at fingeraftryk optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med pengesedlerne fra røveriet i Lyngby, ville blive stillet til rådighed af dansk politi, samt at der alternativt anmodedes om frigivelse af de beslaglagte pengesedler til Rigspolitechefen, CFI, mod, at Nationalbanken sendte et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed. Hertil forklarede han, at det var hans ide, at anmodningen blev formuleret alternativt for at undgå at støde franskmændene. Der var imidlertid ingen tvivl om, at efterforskerne ønskede pengene til Danmark. Han mener ikke, at der da var drøftelser med f.eks. statsadvokaten eller Justitsministeriet om, hvilken fremgangsmåde man skulle følge.

Han blev foreholdt retsanmodning af 16. august 1983 fra retten i Lyngby om at der på begæring af Lyngby Politi skete udlevering af de i Frankrig fængslede 2 palæstinensere til Danmark i overensstemmelse med den danske fængslingskendelse og om beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. Desuden blev han foreholdt det i forbindelse hermed til Statsadvokaten fremsendte brev af 17. august, hvoraf bl.a. fremgår, at det den 12. august 1983 overfor Lyngby Politi var blevet bekræft-

tet, at de i bevaring tagne penge i henhold til troværdig kilde i en venligsinde tjeneste angiveligt kom fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation Danmark på PFLP's vegne. Hertil forklarede han, at han ingen erindring har om denne kildeoplysning. Han husker ikke, om man forud for kildeoplysningen var bekendt med, at gerningsmændene angiveligvis havde tilknytning til PFLP, ligesom han ingen erindring har om kontakt mellem Lyngby Politi og PET forinden.

Proceduren med hensyn til retsanmodninger var, at de skulle sendes fra Politimesteren til Statsadvokaten, derfra videre til Rigsadvokaten og derfra videre til Justitsministeriet. Dette skete også her. Samtidig sendte politiet via Interpol anmodningen direkte til de franske myndigheder med anmodning om at foretage midlertidige skridt til sikring, af, at de pågældende forblev fængslede, medens der skete formel behandling af udleveringsbegæringen. De franske myndigheder reagerede på henvendelsen via Interpol ved at den franske undersøgelsesdommer rettede telefonisk henvendelse til dommer Sølling. Hun ville i øvrigt kun tale med dommer Sølling og ikke med politiet i Lyngby i sagen, hvilket forekom usædvanligt og var årsagen til, at Jørgen Galle bad ham komme med over i retten til dommer Sølling. Da de franske myndigheder reagerede på anmodningen, var man ikke i Lyngby Politi opmærksom på, om Justitsministeriet havde fremsendt den formelle anmodning, men han har ellers aldrig oplevet, at Justitsministeriet ikke ekspederede en udleveringsbegæring fra dag til dag. Man var ikke bekendt med, om der var politiske overvejelser inde i billedet, selvom man havde PFLP's terrorhandlinger i udlandet i frisk erindring. Man drøftede heller ikke med Statsadvokaten eller Justitsministeriet, om sagen havde politiske aspekter, som kunne øve indflydelse på overvejelserne. Han mener, at man kun blev orienteret om forløbet i Frankrig gennem den omtale, der var i pressen heraf. Det var navnlig efter domfældelsen i sagen i Frankrig, at pressen behandlede spørgsmålet om, hvorvidt de domfældte herefter ville blive udleveret til Danmark. Lyngby Politi havde ikke i den efterfølgende periode kontakt med Justits- eller Udenrigsministeriet, idet man som nævnt troede, at retsanmodningen var videresendt til de franske myndigheder.

Han husker ikke, om der blev indhentet fingeraftryk i Danmark til brug for sammenligning med fingeraftryk fra pengesedlerne, ligesom han ikke husker, om

man havde fingeraftryk fra personer i den omtalte ekstremistiske organisation i Danmark. Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at det ikke siger ham noget. Dengang havde han ikke hørt navnene på medlemmerne af Appel-gruppen. Disse navne blev han først bekendt med efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988. Han er ikke bekendt med, om man under efterforskningen af røveriet i Lyngby forsøgte at få fingeraftryk af de fire nævnte personer.

Af rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen fremgår bl.a., at der under samtale med den franske undersøgelsesdommer blev fremsat anmodning om undersøgelse af alle 7000 danske pengesedler, hvilket helt klart kunne imødekommes fra fransk side. Det blev samtidig aftalt, at en dansk politimand fra CFI kunne deltage i de videre undersøgelser af pengene i Paris, idet man så ville undersøge sedlerne efter den danske "nenhydrin" metode. Af rapporten fremgår yderligere bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vizekriminalkommissær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Hertil forklarede han, at han ingen erindring har om at have haft kontakt med Erik Merlung, Justitsministeriet eller Ole Stig Andersen som nævnt i rapporten. Først da han i februar 1984 blev ringet op af Eivind Linde Jensen fra Justitsministeriet, hørte han, at retsanmodningen ikke straks var blevet videreeksperderet, og det tværtimod var blevet besluttet ikke at videresende den. Han udfærdigede et notat om samtalen.

Foreholdt notat af 2. februar 1984 udarbejdet af ham selv,²⁴ bekræftede han, at det var dette notat, som han udfærdigede efter samtalen med Eivind Linde Jensen. Det var ikke sædvanligt, at han tog notat af telefonsamtaler. Imidlertid fandt han anledning til det i denne situation for det tilfældes skyld, at sagen senere skulle blive taget op. Det særlige var, at Justitsministeriet ikke ville bistå med at forfølge sporet vedrørende pengesedlerne, og pengene var det sidste spor at holde sig til, idet palæstinenserne var blevet udsendt af Frankrig. De følte, at sagen herved skred yderligere for dem. Han mindes ikke, om begrundelsen for Justitsministeriets beslutning blev drøftet under telefonsamtalen. Den i notatet omtalte fornyede retsanmodning af 31. januar 1984 om beslaglæggelse af pengene var foranlediget af, at undersøgelsesdommeren havde meddelt Sølling, at pengene nu ville blive udleveret til toldvæsenet. De ville forhindre, at dette skete, således at efterforskningsmulighederne vedrørende pengesedlerne blev opretholdt. Han gav sit notat om samtalen til Jørgen Galle. Han husker ikke Jørgen Galles reaktion på samtalen. Foreholdt, at notatet er gengivet s. 102 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegade-sagen", forklarede han, at han ikke er bekendt med, hvordan ophavsmændene til bogen er kommet i besiddelse af notatet, som i øvrigt også nævnes i Peter Øvig Knudsens bog om Blekingegadebanden.

Han blev foreholdt, at Lyngby Politi på et tidligere tidspunkt – i hvert fald gennem pressen som forklaret af ham – var blevet bekendt med, at palæstinenserne var blevet udsendt af Frankrig. Hertil forklarede han, at oplysningen herom ikke gav anledning til at rykke Justitsministeriet, idet det forholdt sig sådan, at når en sag var sendt til en overordnet myndighed, så rykkede man ikke myndigheden. Den overordnede myndigheds opgave var bl.a. at orientere den underordnede myndighed, når man fandt det relevant. I øvrigt ville det være til statsadvokaten, som Lyngby Politi skulle rette en forespørgsel om sagens gang. Man var bekendt med, at det var en politisk betændt sag, og at udsendelsen muligvis skulle ses i lyset af, at Frankrig havde været udsat for palæstinensisk terror. Han kan ikke udelukke, at spørgsmålet om Justitsministeriets manglende fremsendelse af udleveringsbegæringen af de to palæstinensere til Danmark blev berørt under samtalen med Eivind Linde Jensen, men det er helt sikkert, at han ikke på et tidligere tidspunkt havde fået underretning herom fra Justitsministeriet. Spørgsmål om beviskrav i henhold til Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere blev heller ikke drøftet under samtalen. Da han læste i PET-kommissionens beretning, at Justitsministeriet skulle foretage bevismæssige overvejelser, var det helt nyt for ham. Hvis det var tilfældet, havde

24 Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

han fundet det naturligt, at Justitsministeriet havde anmodet om sagens akter. Det ville i øvrigt også have været naturligt, hvis Justitsministeriet skriftligt havde meddelt, at retsanmodningen ikke ville blive fremsat over for de franske myndigheder. Han blev foreholdt følgende fra notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen:

”...

2) Det danske j.m. vil ikke konvertere arrestordren til en udleveringsbegæring, medmindre det teknisk kan bevises, ved undersøgelse af alle pengesedler eller ved stikprøver, at pengene som T og G har indsmuglet i Frankrig stammer fra bankrøveriet.

Det danske j.m. har derfor fremsendt en retsanmodning direkte til det franske j.m. om undersøgelsen. Frankrig har endnu ikke svaret på retsanmodningen og man har derfor rykket for svar for ca. 3 uger siden.

Resultatet er helt afgørende for udleveringen. I øvrigt er det teknisk vanskeligt at bevise forbindelsen mellem T og G og Danmark.

3) Hvis beviset ikke kan føres, vil der ikke blive fremsat udleveringsbegæring.

4) Hvis beviset føres vil j.m. overveje spørgsmålet om en eventuel udlevering igen. Det er ikke muligt at gøre det på nuværende tidspunkt.

5) Dersom T og G skulle opnå en betinget løsladelse inden undersøgelsen er afsluttet, vil det danske j.m. græde tørre tårer. Man vil endvidere have forståelse for, at Frankrig ikke vil kunne varetægtsfængsle T og G i mere end 20 dage med henblik på udlevering. (Tidsfrist på grund af manglende udleveringsaftale).”

...”

Hertil forklarede han, at med indhentelsen af fængslingskendelsen fra Retten i Lyngby havde Lyngby Politi skaffet det tilstrækkelige grundlag for udleveringen. Det indgik ikke i Lyngby Politis overvejelser, at Justitsministeriet var beføjet til at foretage en yderligere bevisvurdering.

Foreholdt notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle,²⁵ forklarede han, at han ikke husker de i notatet nævnte drøftelser mellem Jørgen Galle og Peter Rhedin.

Han hørte ikke om, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen omkring tidspunktet for hans og Jørgen Galles ovennævnte notater fik meddelelse om, at de ikke skulle efterforske yderligere i sagen. Det var op til kriminalkommissæren at disponere efterforskningen og allokere kriminalpolitifolk til de enkelte opgaver. Det blandede juristerne sig ikke i. Han har ikke været involveret i drøftelser om, hvordan kriminalfolkene skulle håndtere oplysningerne om, at en dansk gruppe, som støttede PFLP, eventuelt var indblandet i røveriet. Han har ikke pålagt dem tavshedspligt med hensyn til disse oplysninger. På et tidspunkt i starten af efterforskningen har han nok hørt, at de skulle gå varsomt til værks med de nævnte oplysninger, men han husker ikke nærmere herom.

Foreholdt, at det fremgår af retsbog af 30. april 1985 fra Retten i Lyngby, at Jørgen Galle mødte og anmodede om, at beslaglæggelseskendelsen vedrørende pengene og retsanmodningen herom blev ophævet, forklarede han, at han ingen erindring har herom.

Af rapport af 9. september 1985 med kontinuation af 13. januar 1986 udarbejdet af Willy Pedersen fremgår bl.a., at CFI den pågældende dag over for Willy Pedersen havde oplyst, at CFI havde undersøgt de pengesedler, som var sendt til Nationalbanken fra Frankrig, ligesom CFI havde undersøgt fotografierne af de i Frankrig optagne fingeraftryk. Der blev ved denne undersøgelse fundet et aftryk, som kunne bruges. Det kunne dog ikke bruges til 100% identifikation. Dette aftryk var sammenholdt med aftryk fra fire fra Lyngby Politi opgivne personers finger/håndaftryk, men det var med negativt resultat. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke er bekendt med, hvilke fire personers fingeraftryk der er tale om.

Jørn Moos²⁶

Jørn Moos har forklaret bl.a., at han i efteråret 1986, hvor han var kriminalassistent, kom til røveriafdelingen i Københavns Politi og blev leder af CX-gruppen. Røveriafdelingens chef var kriminalinspektør Kurt Olsen. I 1989 blev han tilknyttet planlægningsafdelingen i Københavns Politi samtidig med, at han var efterforskningsleder i Blekingegade-sagen. I forbindelse med retssagen mod Blekin-

²⁵ Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

²⁶ Protokol 47.

gegade-banden blev han en form for bisidder for statsadvokat H. C. Abildtrup. Han blev i 1997 kriminalinspektør i Lyngby. Her var han indtil sin pensionering.

Han blev foreholdt notat af 10. oktober 1991 "i anledning af Rigsadvokatens spørgsmål om i hvilket omfang, de tiltalte på gerningstidspunkterne for de tidligere røverier (f.eks. Glostrup, Ved Vesterport og Lyngbygårdsvej) har været mistænkt for disse." udarbejdet af ham, hvoraf bl.a. fremgår:

"...

LYNGBYGÅRDSVEJ, særligt farligt røveri mod pengetransport, begået den 2. marts 1983.

Undersøgelserne foretaget efter forbrydelsen af Lyngby politi og politiets efterretningstjeneste gav ud fra de **tiltaltes** politiske aktiviteter og mulige færden med 2 i Frankrig anholdte/fængslede personer med et tilhørsforhold til **pflp**, der dengang blev fundet i besiddelse af et stort dansk pengebeløb, **indikationer** men intet konkret mistankegrundlag for de nu tiltaltes forbindelse til forbrydelsen."

Hertil forklarede han, at det citerede var udtryk for hans opfattelse på det tidspunkt, hvor han skrev det. I dag er hans opfattelse en anden på baggrund af de efterfølgende oplysninger, som han har fået, herunder om Lyngby Politis oplevelse af samarbejdet med PET. Forløbet af efterforskningen dengang kan bero på flere faktorer, herunder ledelsen i Lyngby Politi, sagsbehandlerne, PET og den daværende politiske situation. Han kan ikke pege konkret på, hvor fejlene blev begået. For hans eget vedkommende havde han altid en solid ledelsesmæssig opbakning i Københavns Politi i forbindelse med kontakt til PET, og hans egen oplevelse af samarbejdet med PET under efterforskningen af Blekingegade-sagen var, at det var fremragende. På et tidspunkt efter sin ansættelse som kriminalinspektør i Lyngby Politi sagde politimester Søren Sørensen under en drøftelse af Lyngby-sagen til ham, at det kunne godt være, at det var gået anderledes med sagen, hvis han med sit "gå-på-mod" da havde været i Lyngby.

Af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 89 f. fremgår bl.a.:

"...

Det er Jim selv, der har ringet til mig så mange år efter. Han er tilsyneladende ivrig efter at fortælle sin historie.

...

I de næste tre-fire timer opholdt Jim Olsen sig på stationen, hvor han blev afhørt af flere forskellige hold af politifolk.

"Igen og igen måtte jeg fortælle min historie. Det andet hold, som afhørte mig, var anført af Københavns nuværende chefkriminalinspektør, Per Larsen, som dengang arbejdede i PET. Det er jeg helt sikker på," fortæller Jim Olsen, ...

...

Kan det virkelig være rigtigt, at PET allerede fra begyndelsen var involveret i Lyngby-sagen? Var Per Larsen i Lyngby allerede samme dag, som røveriet blev begået? ..."

Foreholdt dette, forklarede han, at Jim Olsen i 2008 henvendte sig til ham. Efter at kontakten var skabt, mødtes de i Lyngby, og hans efterfølgende samtale med Jim Olsen blev optaget af TV2 i forbindelse med optagelserne til en dokumentarudsendelse. Jim Olsen havde ikke været kontaktet af fjernsynsstationerne, inden Jim Olsen kom til ham. Hans første tanke, da Jim Olsen fortalte ham, at Per Larsen havde været til stede ved afhøringen af Jim Olsen på gerningsdagen på nærpølitistationen, var, at det ikke kunne passe, men på den anden side kunne han ikke afvise, at Per Larsen som ny kriminalinspektør i PET havde været så nysgerrig, at Per Larsen ville ud og "høre det fra hestens egen mund". Han blev foreholdt, at Per Larsen i sin forklaring for kommissionen den 14. marts 2012 bl.a. forklarede, at det var taget ud af den blå luft, at Per Larsen skulle have afhørt Jim Olsen som beskrevet. Hertil forklarede han, at Per Larsen har givet udtryk for tilsvarende over for ham. Foreholdt, at en af de betjente, som afhørte Jim Olsen på gerningsdagen hed Neergaard Larsen, forklarede han, at da han stillede sig tvivlende over for Jim Olsens oplysning, beskrev Jim Olsen Per Larsens udseende for ham, og Jim Olsen oplyste, at ud fra sit kendskab til Per Larsen fra medierne, var han ikke i tvivl om, at Per Larsen havde deltaget i afhøringen. Han blev foreholdt, at kommissionen ikke har fundet rapporter eller andet, som understøtter Jim Olsens forklaring herom. Hertil forklarede han, at det har han heller ikke i forbindelse med sin gennemgang af Blekingegade-sagen mv., men det er ikke altid, at rapporter og andet materiale befinder sig der, hvor det burde. Han blev foreholdt, at Jim Olsen i sin forklaring for kommissionen den 11. april 2012 bl.a. forklarede, at PET på Jim Olsens arbejdsplads havde forevist denne sort/hvide fotos af dansk udseende personer, at fotografierne var optaget i en park i Paris eller i Schweiz, og at Jim Olsen genkendte en mand og en kvinde på fotografierne. Hertil forklarede han, at det svarer til, hvad Jim Olsen fortalte ham. Han var bekendt med, at PET havde taget fotografier af Blekingegade-bandens medlemmer, og han kunne heller ikke i øvrigt afvise, at Jim Olsens forklaring var korrekt, hvilket også er hans opfattelse i dag. Hvis han ikke havde troet på Jim Olsens forklaring, ville han ikke have gengivet den i bogen.

Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 94:

"...

På dette tidspunkt var Karsten Høy og Johannes Pedersen ikke klar over, om PET rent faktisk lå inde med dugfriske fotos, fingeraftryk og andre detaljer om de mistænkte. Men det var egentlig også ligegyldigt. Lyngby Politi kunne ikke få adgang til mere end det, PET allerede havde vist dem. Det var dog Høy og Pedersens indtryk, at efterretningstjenesten lå inde med meget mere, end man lod dem vide. Og at dømme efter PET's halvfordækte henvendelser til øjenvidner som Jim Olsen må man næsten antage, at PET havde meget mere i ærmet.

..."

Hertil forklarede han, at han efter Jim Olsens henvendelse havde forsøgt at komme til at tale med Per Larsen for at efterprøve nogle af udsagnene fra Jim Olsen. Per Larsen besvarede imidlertid ikke hans henvendelser, og på et tidspunkt fortalte Hanne Bech Hansen ham, at Per Larsen var sur på ham. Han har læst Jim Olsens forklaringer som gengivet i politirapporter, og han har bl.a. konstateret, at Jim Olsen ikke er foreholdt rapporterne og ikke har underskrevet dem eller på anden vis godkendt dem. Journalisterne Jeppe Facius og Anders-Peter Mathiesen havde kontakten med Karsten Høy Petersen i forbindelse med skrivningen af bogen. Gengivelsen af Karsten Høy Petersens og Johannes Helmer Pedersens opfattelse af kontakten med PET er – ud over journalisternes samtaler med dem – baseret på en række yderligere kilder, herunder PET-kommissionens beretning og Peter Øvig Knudsens bog "Blekingegadebanden".

Da det efter omkring en måneds efterforskning efter røveriet og drabet ved Købmagergade Postkontor kunne konstateres, at efterforskningen af de umiddelbare oplysninger i sagen ikke førte til noget, besluttede man at se på uopklarede grove røverier og at inddrage PET-materialet i den overordnede efterforskning. Til det formål blev der nedsat en arbejdsgruppe, hvori der indgik medarbejdere fra Københavns Politi, PET, Gladsaxe Politi og Lyngby Politi. Gruppen kom til at bestå af syv mand. Der havde været enighed om, at man gerne ville have medarbejdere fra alle de berørte politikredse i den nye arbejdsgruppe, og han havde efterfølgende været ude hos Lyngby Politi for at få udlånt en medarbejder til gruppen. Drøftelserne herom havde han haft med Gerhard Rohwer, og efter et "noget trekantet forløb" var det mundet ud i, at Johannes Helmer Pedersen blev udlånt til arbejdsgruppen. Syvmands-gruppen begyndte sit arbejde i begyndelsen af december 1988. Han var leder af gruppen.

I syvmands-gruppen skulle de indledningsvis redegøre for de tidligere røverier og herunder efterforskningen heraf. Johannes Helmer Pedersen skulle som repræsentant for Lyngby Politi redegøre for røveriet i Lyngby. Johannes Helmer Pedersen lagde ud med at fortælle om det svenske spor. De øvrige sagde til Johannes Helmer Pedersen, at den oplysning ikke hang sammen med, at Københavns Politi havde fået et tip fra Lyngby Politi om, at der havde været et samarbejde mellem Lyngby Politi og PET, samt om et spor til pengene i Frankrig og de fire medlemmer af Appel-gruppen. Det blev Johannes Helmer Pedersen, der var et følelsesladet menneske, "mopset" over og ked af. Han foreslog, at Johannes Helmer Pedersen og han sammen kunne tage til Lyngby og tale med vicepolitimester Jørgen Galle, der ville kunne fortælle om det rigtige forløb af sagen. Johannes Helmer Pedersen havde sagt til ham, at hvis Johannes Helmer Pedersen på egen hånd sagde noget om det rigtige forløb, da ville det indebære, at Johannes Helmer Pedersens blev afskediget og mistede sin pension. De tog herefter ud til Lyngby Politi og holdt et møde med Jørgen Galle. Jørgen Galle redegjorde for sagens forløb, herunder at man på et tidspunkt ikke kunne komme videre, da der blev lagt låg på sagen fra PET's og Justitsministeriets side. Hans umiddelbare reaktion var, at det ikke kunne passe, men det fastholdt Jørgen Galle og Johannes Helmer Pedersen, hvilket var baggrunden for, at han skrev et notat af 23. december 1988 til Annemette Møller, hvori han anførte, at det ville være af afgørende betydning at få fastlagt, på hvilket grundlag efterforskningen af røveriet i Lyngby blev indstillet. Kurt Olsen og medarbejderne i syvmands-gruppen var orienteret om hans henvendelse til Annemette Møller. Han blev bl.a. foreholdt følgende fra notatet til Annemette Møller:

"...

I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der er noget steds skulle "være lagt låg på" – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.

..."

Hertil forklarede han, at han anførte dette på baggrund af drøftelser med Per Larsen, som han havde et tæt samarbejde med under efterforskningen. Han husker ikke, om han på forhånd havde fortalt Annemette Møller, at han ville give hende dette notat, men hun var orienteret om problemstillingen. Han bad Annemette Møller henvende sig til Justitsministeriet på baggrund af notatet, og det var således med henblik på at give hende et skriftligt grundlag for henvendelsen til ministeriet, at han havde udarbejdet notatet. De var da i gang med at gennemgå de tidligere sager fra ende til anden, og han havde ikke overblik over, hvem Annemette Møller skulle henvende sig til i Justitsministeriet. Annemette Møller vendte tilbage og meddelte, at der ikke fra nogens side var lagt låg på. Han mener, at Annemette Møller gav tilbagemeldingen i forbindelse med et

møde i syvmands-gruppen. Annemette Møller fortalte ikke, hvem hun havde talt med i Justitsministeriet. Per Larsen blev også informeret om Annemette Møllers tilbagemelding, og i den sammenhæng udtalte Per Larsen, "at det nok var det bondepoliti i Lyngby Politi, som ikke kunne finde ud af tingene", hvilket formentlig er en udtalelse, der er faldet medarbejdere fra Lyngby Politi for brystet. En af genparterne af notatet til Annemette Møller havde han som et af få papirer gemt som et kuriosum hjemme hos sig selv. Under skrivningen af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen" benyttede han sig i øvrigt af, at han, i forbindelse med at han stoppede i Københavns Politi, havde doneret sit eksemplar af akterne i Blekingegade-sagen til Politihistorisk Museum. Han havde således fri adgang til at gennemgå akter i museet og mod kvittering låne enkelte heraf. Notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle gengivet på s. 99 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen" og notat af 2. februar 1984 gengivet samme sted s. 102 havde han ikke set, før end han så dem i manuskriptet til bogen, og han er ikke klar over, hvorfra de stammer.

Af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 85, fremgår bl.a.:

"...

Et ukendt tip

Jeg stirrer vantro på min gamle kollega Arne Siezing, som sidder i sofaen over for mig.

"Siger du, at I også rettede henvendelse til Lyngby Politi efter røveriet mod pengetransporten?" spørger jeg og læner mig frem i stolen.

"Ja. Ernst Søndergaard og jeg var enige om, at det her lignende noget, vi kendte fra vores tid i Århus. At det var 'vores forbrydere'," svarer Siezing uden at fortrække en mine.

"Hvem henvendte du dig til?"

"Jeg kontaktede vicekriminalinspektøren i Lyngby, Villy Petersen, som jeg kendte i forvejen. Ham gav jeg nøjagtig de samme detaljer, som jeg havde videregivet til Regnar Jørgensen hos Røveriafdelingen i København året før," siger Siezing ..."

Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke inden den refererede samtale med Arne Siezing havde hørt om dette tip. Som han husker det, fortalte Arne Siezing, at det var en personlig henvendelse fra Arne Siezing til Willy Pedersen. Han tjekkede, at der ikke lå en skriftlig henvendelse herom fra Arne Siezing i Blekingegade-sagen. Foreholdt, at det fremgår af brev af 4. marts 1983 fra Arne Siezing til Willy Pedersen, at Arne Siezing ved dette brev tippede Lyngby Politi om en helt

anden personkreds, som ingen tilknytning havde til Appel-gruppen, forklarede han, at han godt kan huske dette tip, men der var ikke noget skriftligt tip i sagen fra Arne Siezing vedrørende Appel-gruppens medlemmer.

Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 162 f.:

"...

Det er fortsat min opfattelse, at man i Lyngby kunne have stoppet Blekingegadebanden – hvis Johannes Pedersen og Karsten Høy havde fået muligheden. Det er magtpåliggende for mig at understrege, at jeg på intet tidspunkt har haft grund til at rette kritik mod kriminalassistentene Johannes Pedersen og Karsten Høy. De gennemførte deres efterforskning efter bedste evne – men med ultimative begrænsninger fra deres foresatte i videste forstand. Og senere forsøgte de to politifolk forgæves at råbe andre politikredse op.

..."

Hertil forklarede han, at det refererede fortsat er hans opfattelse. Forløbet af en omfattende efterforskning er bl.a. afhængig af, hvordan man tilrettelægger tingene i en politikreds, hvilket fagligt niveau man har, hvilke ressourcer man har rådighed over, samspillet mellem efterforskere og jurister samt samarbejdet med andre politimyndigheder. I den konkrete sag kunne man desuden, som man i visse sager gør i dag, have rettet henvendelse til Appel-gruppen. Det er muligt, at en sådan henvendelse indebærer, at man taber en sag på gulvet, men man får forhindret gerningsmændene i at fortsætte deres forbrydelser. Han er sikker på, at en type kriminelle som Appel-gruppens medlemmer ville have trukket følehornene til sig, når de blev gjort bekendt med, at de var afdækket. Dette er drivkraften i hans tanker om Blekingegade-banden. Han har noteret sig, at PET efter denne tid har valgt en ny fremgangsmåde med anvendelse af præventive tiltag og samarbejde med de involverede politikredse. Han er opmærksom på, at ressourcerne i PET ikke var de samme i 1983, som de er i dag.

Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 183, hvor der beskrives en episode i forbindelse med en frokost i Politihistorisk Selskab i foråret 2008:

"...

Det er primært PET-kommissionens nye undersøgelse, som bliver tema for diskussionen. Undervejs udtrykker Torsten Hesselbjerg også sin bekymring over, at jeg er så engageret i sagen, at jeg ligefrem holder foredrag

om den. Rigspolitichefen er ikke sikker på, at det er helt foreneligt med min kommende post som næstformand i foreningen. Jeg protesterer. Det viser jo netop mit engagement i politiets historie, argumenterer jeg. Der hersker i det hele taget en noget underlig stemning ved bordet, og jeg fornemmer en vis uvilje mod min person, navnlig fra Torsten Hesselbjerg. På et tidspunkt i diskussionen antyder han, at jeg har optrådt illoyalt over for politiet i mine foredrag. Det afviser jeg på det kraftigste.

"Min eneste interesse er, at Lyngby-sagen bliver fuldt belyst," siger jeg, og det lader til, at de fleste ved bordet giver mig ret. Men midt i diskussionen hører jeg – nærmest som en sidebemærkning – Erik Justesen sige til Hesselbjerg:

"Det var nu alligevel meget godt, at vi i tide fik brændt de sagsakter inde i Justitsministeriet."

Torsten Hesselbjerg nikker indforstået, men jeg mener at kunne se, at han finder det upassende, at hans souschef udtaler sig så kategorisk og provokerende i mit påhør. ..."

Hertil forklarede han, at det er en korrekt gengivelse af, hvad der skete. Der var med sikkerhed ikke tale om "fuldmandssnak" fra Erik Justesens side. Han kan ikke udelukke, at bemærkningen om afbrændingen af akterne var sagt i gemtylighed, men bemærkningen skal ses i lyset af det forudgående forløb, og det førte til, at han blev så vred over episoden, at han gik hjem og i et brev til Torsten Hesselbjerg meldte sig ud af Politihistorisk Selskab. Han mener ikke, at han fik nogen reaktion fra Torsten Hesselbjergs side på brevet. Hans øvrige kendskab til spørgsmålet om makulering af Justitsministeriets akter har han fra Peter Øvig Knudsens bog om Blekingegadebanden.

Niels Bach Christensen²⁷

Niels Bach Christensen har forklaret bl.a., at han i 1977 kom til Københavns Politis røverafdeling, der var en del af afdeling C. Indtil 1982 var han i en specialafdeling ved navn CX-gruppen. Han var derefter på Bellahøj Station til omkring 1984, hvor han blev gruppeleder i Københavns Politis røverafdeling, hvilket han var frem til 1992. Han arbejder nu i NEC under Rigspolitiet.

27 Protokol 50.

Han blev foreholdt bl.a. følgende fra notat af 23. december 1988 til vicepolitidirektør i Københavns Politi, Annemette Møller, udarbejdet af Jørn Moos:

”...

Lyngby Politi siger, at der blev ”lagt låg på sagen” fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de 2 anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet.

I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der noget steds skulle ”være lagt låg på” – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.

...”

Hertil forklarede han, at han ikke husker dette notat. Når PET havde udleveret identiteterne på fire af Appel-gruppens medlemmer til Lyngby Politi, kan det efter hans opfattelse i øvrigt ikke karakteriseres som at have ”lagt låg på”. Han blev foreholdt følgende fra ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen”, s. 158:

”...

I februar 1989 blev der afholdt et stort møde i den særlige gruppe, der jagede Blekingegadebanden. Den dag deltog også en lang række af politiets chefer.

”Det var Røveriafdelingens ledere Kurt Olsen, Per Iver Petersen og Niels Bach samt kriminalinspektør Per Larsen og kriminalkommissær Frank Jensen fra PET. Jørn Moos ledte mødet, og han kunne fortælle, at vicepolitidirektør Annemette Møller havde været i Justitsministeriet, som meddelte, at der ikke var lagt låg på Lyngby-sagen. Det blev meddelt på en måde, så jeg klart og utvetydigt følte mig rubriceret som en utroværdig person, selvom Moos kendte sandheden. En anden mand, der sad ved bordet, og som også kendte den sande historie, var kriminalinspektør Per Larsen fra PET, der dengang personligt havde givet os forbud mod at bruge oplysningerne om Appel-gruppen i vores efterforskning,” siger Johannes Pedersen.

...”

Hertil forklarede han, at han ikke oplevede eller erindrer mødet som beskrevet i det citerede. De faktuelle oplysninger er korrekte, og efter hans opfattelse var der ikke rettet nogen kritik mod Johannes Helmer Pedersen i den måde, som oplysningerne blev videregivet på. Der var intet i retning af en ydmygelse. Det må bero på Johannes Helmer Pedersens subjektive opfattelse. Det blev blot taget til efterretning, at ministeriet havde givet denne besked. Herefter gik mødet videre på normal vis.

Kurt Olsen²⁸

Kurt Olsen har forklaret bl.a., at han i 1984 blev chef for afdeling C i Københavns Politi, hvilket han var frem til sin pensionering i 1998.

Han blev foreholdt bl.a. følgende fra notat af 23. december 1988 til vicepolitidirektør Annemette Møller, Københavns Politi, udarbejdet af Jørn Moos:

“ ...

Lyngby Politi siger, at der blev “lagt låg på sagen” fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de 2 anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet.

I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der noget steds skulle “være lagt låg på” – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.

... ”

Hertil forklarede han, at han ikke husker, om han hørte om dette notat, men det er meget muligt, idet der var mange ting omkring røveriet i Lyngby, som ikke hang sammen, og han var bekendt med, at efterforskningsgruppen følte, at de ikke havde fået alt at vide. Det var derfor rigtigt at gå til Annemette Møller med dette problem. Der manglede klart svar på, hvad de havde, og hvad de vidste, og det ville være Annemette Møller eller politidirektøren, der skulle rette henvendelse herom. Han husker ikke, hvad Annemette Møller konkret foretog sig i anledning af notatet, ligesom han ikke husker, om der kom en tilbagemelding om, hvorvidt der var lagt låg på sagen. Foreholdt, at tidligere vidner har forklaret, at der kom en tilbagemelding, forklarede han, at det ikke bringer yderligere frem i erindringen.

Ole Weikop²⁹

Ole Weikop har forklaret bl.a., at han er advokaturchef ved Københavns Vestegns Politi. På tidspunktet for efterforskningen af røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988 var han politiadvokat i Københavns Politis narkotikaafdeling. Derfor var han ikke involveret i efterforskningen af Købmagergade-forholdet, før han omkring den 1. februar 1989 planmæssigt skiftede fra narkotikaafdelingen til advokatur C, der havde ansvaret for efterforskningen heraf.

28 Protokol 70.

29 Protokol 53.

Det var kun i beskedent omfang, at han arbejdede med efterforskningen af røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983. Han undrede sig over, hvad der var sket, siden de to arabere, som var blevet anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris, ikke var blevet udleveret til Danmark. De fik oplyst, at det skyldtes, at franskmændene ikke var villige hertil. De fik desuden rygtevis at vide, at pengesedlerne ikke blev udleveret, som følge af at anmodningen herom var sendt til de franske toldmyndigheder, men den skulle have været sendt til politiet, eller også var det omvendt, og franskmændene var ikke indstillet på at samarbejde.

Annemette Møller³⁰

Annemette Møller har forklaret bl.a., at hun i 1971 blev cand. jur. og ansat i Københavns Politi. Her blev hun i 1982 2. vicepolitidirektør, hvorunder kriminalpolitiet sorterede, og i 1990 blev hun 1. vicepolitidirektør.

Hun blev foreholdt bl.a. følgende fra notat af 23. december 1988 til hende udarbejdet af Jørn Moos:

“...
Lyngby Politi siger, at der blev ”lagt låg på sagen” fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de 2 anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet.
I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der noget steds skulle ”være lagt låg på” – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.
 ...”

Hertil forklarede hun, at hun ikke husker det pågældende notat, men når det er stilet til hende, har hun utvivlsomt fået det. Hun husker lidt om selve sagen fra Lyngby, men hun husker ikke noget om selve notatet eller den deri nævnte problemstilling. Hun vil tro, at hun er gået videre til politidirektør Poul Eefsen med spørgsmålet. Hun husker ikke, om de foretog sig noget i anledning af notatet, og hun mener ikke, at de i den anledning henvendte sig til ministeriet.

Hun blev foreholdt, at Jørn Moos i sin forklaring for kommissionen den 25. april 2012 bl.a. forklarede, at det var hans ønske, at der på grundlag af notatet blev rettet henvendelse til ministeriet. Hertil forklarede hun, at det ikke bringer yderligere frem i erindringen. Hvis det var kommet til en henvendelse, ville det have

30 Protokol 68.

været naturligt, at det var sket på departementschefniveau, og at det således var Poul Eefsen, der havde henvendt sig til departementschefen.

Hun blev foreholdt, at Jørn Moos i sin forklaring for kommissionen forklarede bl.a., at det var på baggrund af udtalelser fra medarbejdere hos Lyngby Politi, at han udarbejdede notatet. Hertil forklarede hun, at det ikke bringer noget frem i erindringen. Det har i givet fald været Lyngby Politis ledelse, der måtte tage stilling hertil, og der kom ikke henvendelser fra ledelsen i Lyngby Politi til Københavns Politi herom.

Hun blev foreholdt, at Jørn Moos videre har forklaret for kommissionen, at hun efter modtagelsen af notatet vendte tilbage og på et møde oplyste, at der ikke fra nogens side var lagt låg på sagen. Hertil forklarede hun, at hun ikke erindrer dette, men hun kan ikke udelukke, at det var tilfældet. Hvis hun gav en sådan meddelelse til Jørn Moos, var lederen af afdeling C givetvis med inde over. Hun husker imidlertid ikke et eventuelt møde om spørgsmålet, herunder om Per Larsen deltog heri.

Arne Siezing³¹

Arne Siezing har forklaret bl.a., at han i 1966 blev ansat i politiet. Efter nogle år i forskellige afdelinger i Københavns Politi blev han i 1977 ansat i Rigspolitiets rejseafdeling, hvor han hovedparten af tiden var efterforskningsleder.

I forbindelse med røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 tog han ud til Lyngby Politi, Willy Pedersen, der var tidligere kollega fra rejseafdelingen. Han tippede Willy Pedersen om, at medlemmerne af Appel-gruppen kunne være mulige gerningsmænd. Foreholdt, at det fremgår af brev af 4. marts 1983 fra ham til Willy Pedersen, at han ved dette brev tippe- de Lyngby Politi om en helt anden personkreds, som ingen tilknytning havde til Appel-gruppen, forklarede han, at han utvivlsomt har sendt brevet, men han husker ikke brevet eller omstændighederne, i forbindelse med at han sendte det. Der må være sket noget mellem det tidspunkt, hvor han skrev brevet, og til han senere tog ud til Willy Pedersen og fortalte om Appel-gruppen, men han husker ikke hvad. Han havde informeret Ernst Søndergaard Pedersen om, at han ville tippe Lyngby Politi om Appel-gruppens medlemmer. I forbindelse med ethvert røveri af en karakter som dette drøftede han og Ernst Søndergaard Pedersen, om det kunne være Appel-gruppens medlemmer, som stod bag. Det kan godt passe, at han, som han er citeret for s. 86 i "Politiets hemmeligheder – Jørn

31 Protokol 1.

Moos genåbner Blekingegadesagen", i forbindelse med tippet om Appel-gruppens medlemmer, meddelte Lyngby Politi, at de nok kunne få flere oplysninger om sagen hos PET. Ud over tippet var han ikke involveret i efterforskningen af Lyngby-røveriet.

Ernst Søndergaard Pedersen³²

Ernst Søndergaard Pedersen har forklaret bl.a., at han i juni 1967 tiltrådte en stilling i Rigspolitiets rejseafdeling.

Han husker ikke at have været involveret i, at Arne Siezing tippede Lyngby Politi om Appel-gruppens medlemmer som mulige gerningsmænd til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983. Foreholdt, at det fremgår af s. 85 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", at Arne Siezing skulle have drøftet det med ham, inden Arne Siezing gav Lyngby Politi tippet, vil han ikke afvise, at det kan have været tilfældet.

Erik Justesen³³

Erik Justesen har forklaret bl.a., at han i 1969 blev cand.jur. I 1971 blev han ansat i Justitsministeriet, hvor han i 1973 kom til politikontoret. Her var han frem til 1981 senest som kontorchef, inden han blev vicerigspolitichef, hvilket han var frem til sin pensionering i 2009.

I foråret 2008 havde han utvivlsomt læst spørgsmål nr. 470 og 546 fra Folketingets Retsudvalg og justitsministerens svar herpå af henholdsvis 1. april og 16. maj 2008, hvor justitsministeren bl.a. oplyste, at ministeriet ikke længere var i besiddelse af akterne i den sag, hvor Justitsministeriet bistod Lyngby Politi med at indhente retshjælp fra Frankrig, i forbindelse med at to personer i 1983 blev anholdt i Paris i besiddelse af 6 mio. d.kr., og at sagen var blevet destrueret i 2000 i overensstemmelse med Justitsministeriets kassationsplan for den pågældende journalperiode. Rigspolitiet og dermed han havde imidlertid på ingen måde været involveret i sagen, og han havde ikke andet kendskab til spørgsmålet om, hvad der var sket med sagens akter, end hvad der fremgik af disse folketings-spørgsmål og svar. Baggrunden for, at han havde læst spørgsmålene og svarene herpå, var, at en af hans arbejdsopgaver i Rigspolitiet var at sende politiets bidrag til folketingsspørgsmål til Justitsministeriet. Derfor fulgte han nøje med i de spørgsmål, der kom til justitsministeren, og naturligvis svarene herpå.

32 Protokol 3.

33 Protokol 67.

Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 183:

"...

Det er primært PET-Kommissionens nye undersøgelse, som bliver tema for diskussionen. Undervejs udtrykker Torsten Hesselbjerg også sin bekymring over, at jeg er så engageret i sagen, at jeg ligefrem holder foredrag om den. Rigspolitichefen er ikke sikker på, at det er helt foreneligt med min kommende post som næstformand i foreningen. Jeg protesterer. Det viser jo netop mit engagement i politiets historie, argumenterer jeg. Der hersker i det hele taget en noget underlig stemning ved bordet, og jeg fornemmer en vis uvilje mod min person, navnlig fra Torsten Hesselbjerg. På et tidspunkt i diskussionen antyder han, at jeg har optrådt illoyalt over for politiet i mine foredrag. Det afviser jeg på det kraftigste.

"Min eneste interesse er, at Lyngby-sagen bliver fuldt belyst," siger jeg, og det lader til, at de fleste ved bordet giver mig ret. Men midt i diskussionen hører jeg – nærmest som en sidebemærkning – Erik Justesen sige til Hesselbjerg:

"Det var nu alligevel meget godt, at vi i tide fik brændt de sagsakter inde i Justitsministeriet."

Torsten Hesselbjerg nikker indforstået, men jeg mener at kunne se, at han finder det upassende, at hans souschef udtaler sig så kategorisk og provokerende i mit påhør. Selvom bemærkningen ikke bliver uddybet yderligere, føler jeg et stærkt ubehag ved situationen. Der er selvsagt øl på bordet, men Justesens kommentar lyder nu langt fra som det rene fuldemandssnak. Den lyder heller ikke som en spøg. Alligevel nægter jeg at tro på, at to af politiets øverste ledere ligefrem sidder og praler med, at det er lykkedes dem at fjerne vigtige beviser i en sag, som offentligheden har krævet fuldt belyst.

Da jeg forlader Tivoli, kan jeg mærke vreden boble i hele kroppen. Mage til arrogance skal man da lede længe efter.

...

Så snart jeg kommer hjem, skriver jeg en e-mail til Torsten Hesselbjerg, hvor jeg beder ham svare på, om han virkelig mener, at min person er et problem for Politihistorisk Selskab. I så fald har jeg øjeblikkeligt tænkt mig at træde ud af bestyrelsen.

Svaret lader vente på sig. Men kort efter bliver jeg begavet med nogle overraskende oplysninger, som gør, at jeg selv vælger at trække mig fra bestyrelsen i Politihistorisk Selskab.

..."

Hertil forklarede han, at han på det pågældende tidspunkt var kasserer i Politihistorisk Selskab. Jørn Moos var kort tid inden frokosten blevet valgt ind i selskabets bestyrelse. Jørn Moos troede selv, at Jørn Moos skulle være næstformand i bestyrelsen, men det var ikke tilfældet, og han bekendt havde det ikke været på tale. Han havde haft samtalerne med Jørn Moos, da denne blev opfordret til at indtræde i bestyrelsen. Han husker ikke noget fra frokosten, herunder den beskrevne episode, og det er helt sikkert, at han aldrig har udtalt sig om, hvad Justitsministeriet måtte have gjort med akterne i sagen. Han kan ikke svare på, om han i gemytlighed kunne have sagt som citeret. Han havde nok nydt et glas vin eller to til frokosten, men ikke derudover, hvilket skal ses i lyset af, at han altid gik tilbage til arbejdet efter disse frokoster.

Han blev foreholdt, at Torsten Hesselbjerg i sin forklaring for kommissionen den 16. maj 2012 forklarede bl.a., at der meget vel kunne være blevet sagt noget i retning, hvilket Erik Justesen formentlig havde gjort for at drille Jørn Moos, som Erik Justesen var god kollega med. Hertil forklarede han, at det er muligt, men han har ingen erindring herom, herunder om drøftelser af hvorfor og hvordan akterne i sagen var blevet makuleret. Blekingegade-sagen var noget, man drøftede på den tid, og selskabet havde to gange haft Peter Øvig Knudsen til at holde foredrag på grundlag af sine bøger om Blekingegade-banden.

Han blev foreholdt, at Jørn Moos i sin forklaring for kommissionen den 25. april 2012 forklarede bl.a., at Jørn Moos ikke kunne udelukke, at bemærkningen om afbrændingen af akterne var sagt i gemytlighed, men at bemærkningen skulle ses i lyset af det forudgående forløb, hvilket førte til, at Jørn Moos blev så vred over episoden, at Jørn Moos gik hjem og i et brev til selskabets formand, rigspolitichef Torsten Hesselbjerg, meldte sig ud af bestyrelsen i Politihistorisk Selskab. Hertil forklarede han, at han er bekendt med, at Jørn Moos på et tidspunkt efter frokosten sendte et brev til Torsten Hesselbjerg, hvori Jørn Moos bad om at blive fritaget for hvervet som bestyrelsesmedlem. Han mindes ikke, at den beskrevne episode i Tivoli blev nævnt i dette brev. Det er hans opfattelse, at det var den omstændighed, at Jørn Moos ikke blev næstformand i bestyrelsen, der førte til, at Jørn Moos meldte sig ud.

Poul Erik Dinesen³⁴

Poul Erik Dinesen har forklaret bl.a., at han den 1. september 1977 blev ansat i spionageafdelingen i PET. I 1980 kom han til afdelingen for terrorisme, afdeling

34 Protokol 25.

T, hvor han var, indtil han den 1. april 1984 blev leder af PET's regionalafdeling i Slagelse.

Overvågningen af Appel-gruppen henhørte under afdeling C, indre uro, og han havde derfor meget lidt viden om Appel-gruppen inden røveriet mod en penge-transport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983. Eneste erindring han har om at have deltaget i efterforskning mod gruppen var på et tidspunkt efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988. Mens han var i afdeling T, bestod hans viden om gruppen alene i de oplysninger, som han fik, når han lejlighedsvis deltog på parolemøder som stedfortræder for afdelingslederen, Paul Erich Ropers. Hans hovedområde var mellemøst-terrorisme, og arbejdet bestod i vidt omfang i overvågning af diverse kendte herboende grupperinger af personer fra Mellemøsten. Fra sit arbejde hermed er han bekendt med Marwan el Fahoum.

Han blev foreholdt telex af 25. november 1982 udarbejdet af PET med følgende emne: "Tre PFLP-medlemmers indrejse i Frankrig, formentlig den 21. og den 25. november 1982" og telex af 26. november 1982 med følgende emne: "Tre PFLP-medlemmers indrejse i Frankrig." Han forklarede hertil, at tjenestenummeret skrevet med maskinskrift i øverste venstre hjørne på telexerne er hans, og det betyder, at telexerne er blevet givet til ham. I afdeling T havde de på dette tidspunkt stor fokus på PWU, og hvad der i den forbindelse kom ind om Appel-gruppen gik direkte videre til afdeling C, idet afdeling T ingen specifik interesse havde i Appel-gruppen.

Han blev foreholdt telex af 11. marts 1983 "Vedr.: Indrejse i Frankrig af tre PFLP-medlemmer" fra en samarbejdspartner samt udkast til svar herpå udarbejdet af ham. Hertil forklarede han, at han på forespørgsel fra samarbejdspartneren havde set efter, om PET kunne være behjælpelig med identifikation af den ene af de tre indrejste PFLP-medlemmer. PET blev bekendt med anholdelsen af de to palæstinensere i Charles de Gaulle-lufthavnen, da man fik underretning fra Frankrig herom. Præcist hvordan beskeden kom, husker han ikke, ligesom han ikke husker, hvordan PET reagerede på underretningen.

Foreholdt telex af 29. marts 1983 "Vedr.: To arabere, hvoraf den ene er kendt for at tilhøre PFLP, tilbageholdt for overtrædelse af valutaloggivningen", forklarede han, at det er en telex fra en samarbejdspartner til et efterretningsnetværk. På juristniveau foregik der en hel del kommunikation med franskmændene efter meddelelsen om anholdelsen af de to palæstinensere med et stort beløb i dansk valuta, mens PET efterforskningsmæssigt ikke foretog sig noget specielt efter anholdelserne. PET havde ikke inden anholdelserne af de to palæstinensere i

Paris kædet røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 sammen med personer kendt i afdeling T.

Foreholdt udkast af 5. april 1983 til telex, der henviser til telexen af 29. marts 1983, med emnet: "Mohamed Abdel Rahman TOMAN" udarbejdet af PET, forklarede han, at han kan se på de håndskrevne kommaer i udkastet, at han har gennemlæst udkastet, der ikke er udarbejdet af ham.

På et tidspunkt efter anholdelserne i Paris blev han kaldt op til kriminalinspektør Per Larsen. Til stede på hans kontor var tillige Johannes Helmer Pedersen fra Lyngby Politi. Han er ikke bekendt med, hvordan kontakten mellem PET og Lyngby Politi var blevet etableret. Han husker ikke, om der var andre kollegaer fra PET til stede end Per Larsen. Foreholdt, at det fra flere steder foreligger oplyst, at der på det indledende møde med Lyngby Politi efter røveriet i Lyngby – ud over ham selv og Per Larsen – også deltog Poul Mose Hansen og i hvert fald yderligere en sagsbehandler, forklarede han, at han ikke kan udelukke, at det var tilfældet. Johannes Helmer Pedersen var alene fra Lyngby Politi. Så vidt han husker, havde der ikke tidligere været kollegaer, herunder Willy Pedersen fra Lyngby Politi, ude hos PET i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby. Hvis der var kommet en henvendelse til ham fra ledelsen i Lyngby Politi om oplysninger i forbindelse med anholdelserne, ville han ikke selv svare, men henvise til ledelsen i PET, hvilket ville sige kriminalinspektøren, vicepolitimesteren eller politimesteren. Afhængigt af spørgsmålet ville sagen så blive henvist til en sagsbehandler. Det afgørende var, at det kun var ledelsen, der kunne give tilladelse til, at der blev givet oplysninger videre til det åbne politi. Han fik at vide, at han skulle give Johannes Helmer Pedersen adgang til at læse afdeling T's materiale med forbindelse til de to anholdte arabere og de få oplysninger, der måtte være om Appel-gruppen. Det gav han Johannes Helmer Pedersen adgang til. Afdeling T's materiale bestod bl.a. af den foreholdte korrespondance og månedsberetninger. Det er muligt, at der lå fotos af Appel-gruppen i materialet, men han tvivler på, at det var tilfældet. Johannes Helmer Pedersen havde adgang til at stille spørgsmål om materialet til ham, men han gennemgik ikke materialet for eller med ham, herunder med angivelse af hvad der kunne være interessant. Materialet fra afdeling T og C var ud fra "need to know"-princippet ikke samlet et sted, og Johannes Helmer Pedersen måtte derfor se hver afdelings materiale hver for sig. Han ved ikke, hvilket materiale afdeling C stillede til rådighed for Johannes Helmer Pedersen, herunder om navne og cpr-numre på medlemmerne af Appel-gruppen fremgik heraf. Johannes Helmer Pedersen måtte læse materialet og tage notater. Han husker ikke, om PET skulle gennemse notaterne, inden Johannes Helmer Pedersen forlod PET's lokaler. Det lå uden for hans opgave at instruere Johannes Helmer Pedersen i, hvordan han skulle

håndtere oplysningerne fra PET. Han tager det for givet, at Johannes Helmer Pedersen delte oplysningerne fra PET med sin efterforskningsgruppe hos Lyngby Politi, og tilsvarende var det oplagt, at Lyngby Politi ikke måtte tage ud og afhøre Appel-gruppens medlemmer på grundlag af oplysninger fra PET. På et senere tidspunkt var Johannes Helmer Pedersen på ny ude hos PET sammen med en kollega fra Lyngby Politi. Han husker ikke pågældende kollegas navn. Johannes Helmer Pedersen kom flere dage og sad og læste hos PET.

Dengang var han ikke bekendt med, at Johannes Helmer Pedersen sammen med en kollega fra Lyngby Politi skulle til Paris for at efterforske røverisagen. Han vidste godt, at en kollega fra PET skulle til Paris i anledning af anholdelserne. Hvem det var, husker han ikke i dag. Han var på ingen måde involveret i rejsen og husker ikke at have hørt om rejsens forløb.

Han er ikke klar over, om det havde været drøftet med Johannes Helmer Pedersen eller andre fra Lyngby Politi, om Sati Bakier måtte afhøres i anledning af efterforskningen af røveriet i Lyngby, ligesom han ikke ved, om der i materialet i Frankrig blev fundet spor, der pegede mod Danmark, herunder telefonnumre. Han husker ikke at have hørt, at Johannes Helmer Pedersen og dennes kollega efter hjemkomsten fra Paris afhørte Sati Bakier. Foreholdt, at tidligere vidner har forklaret for kommissionen, at PET i forbindelse med en aflytning skulle være blevet klar over, at de to kollegaer fra Lyngby Politi afhørte Sati Bakier, forklarede han, at det husker han ikke.

Han blev foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen den 24. februar 2012 for kommissionen bl.a. forklarede som følger:

"... Til mødet hos PET deltog han selv, Høy Petersen og Willy Pedersen fra Lyngby Politi. Fra PET deltog juristen Mose Hansen, Per Larsen og nogle sagsbehandlere, herunder en ved navn Dinesen. Han havde ikke tidligere i forbindelse med andre sager prøvet at samarbejde med PET. Der var lagt op til, at dette var et indledende møde, som ville blive fulgt op af et senere møde, hvor de ville få yderligere informationer. Det senere møde skulle aftales med Dinesen. De blev på det indledende møde orienteret om, at det var en gruppe kaldet Appel-gruppen bestående af Niels Jørgensen, Torkil Lauesen, Jan Weimann og Peter Døllner, som PET satte i forbindelse med de to palæstinensere, der var anholdt i lufthavnen i Paris. Forbindelsen til de anholdte palæstinensere skulle være gennem herboende arabere, navnlig en person ved navn Sati Bakier, som var formand for en palæstinensisk venskabsforening. Desuden fik de oplyst, at de to anholdte palæstinensere et halvt år tidligere havde været i København i et par dage. De

blev orienteret om, at det var dybt fortrolige oplysninger, som de ikke måtte tale med andre end ledelsen i Lyngby Politi om, og de fik ikke noget materiale udleveret. Dinesen gav dem pålæg om, at oplysningerne ikke måtte skrives ind i rapporter eller bruges som begrundelse i anmodninger til retten om indgreb i meddelelshemmeligheden, ligesom det ikke i øvrigt måtte komme til offentlighedens kendskab, at der var danskere, som havde samarbejdet med terrorister. Det næste møde, som var med Dinesen, var en eller to dage efter og foregik på Dinesens kontor. Han husker ikke, om der var andre end Dinesen fra PET til stede under mødet. Dinesen viste dem nogle personoplysninger vedrørende de fire danskere. Materialet var ikke særlig omfangsrigt. Personsagerne på de fire var højest 3-4 cm tykke.”

Hertil forklarede han, at det ikke bringer yderligere frem i erindringen. Det kan godt passe, at han har oplyst Johannes Helmer Pedersen om, at Lyngby Politi ikke måtte bruge oplysninger fra PET's efterforskning til at indhente tilladelse til telefonaflytning. Hvis Lyngby Politi skulle anvende oplysningerne hertil, ville det kræve, at Lyngby Politis ledelse kontaktede PET's ledelse herom. Han går ud fra, at han orienterede Johannes Helmer Pedersen om dette. Han husker ikke, om det var ham, der viste Johannes Helmer Pedersen personsagerne. Umiddelbart vil han ikke tro det, idet overvågningen af Appel-gruppen foregik i afdeling C. Han blev videre foreholdt følgende fra Johannes Helmer Pedersens forklaring for kommissionen:

”... Der var ikke i nogen af sagerne noget om røveriet mv. i Glostrup den 7. juli 1980. Hvis der havde været oplysninger herom i materialet, ville de have reageret på det. De fik lov at kigge i materialet og tage notater, men de måtte ikke få kopier, og PET ville se deres notater, inden de gik. Han havde ikke noget indtryk af, om PET på dette tidspunkt selv ”kørte en efterforskning” mod de nævnte danskere, eller om PET mistænkte dem for andet end det foreliggende røveri. De fik ikke nogen gennemgang af baggrunden for PET's overvågning af Appel-gruppen eller en fuldstændig redegørelse for, hvilket materiale PET havde om gruppen. Han og Høy Petersen noterede stort set alene navne, personnumre og adresser ned på de fire nævnte personer. Det blev ikke diskuteret i denne forbindelse, om de måtte indlede en efterforskning mod Appel-gruppen. Muligvis var det først på dette møde, at de fik de nærmere oplysninger om forbindelsen mellem Appel-gruppen og de anholdte palæstinensere, herunder disses rejse til København et halvt år tidligere. Materialet, hvoraf disse oplysninger fremgik, fik de ikke at se. På mødet fik de oplyst den rette identitet på de anholdte palæstinensere, hvilket de nogenlunde samtidig også fik oplyst fra Interpol. Oplysningerne herom noterede de også ned. De spurgte, om PET havde fotos og fin-

geraftryk vedrørende de fire nævnte danskere, hvilket PET oplyste, at man ikke havde. Han mener, at de fik oplysninger om telefonaflytninger, som forbandt Appel-gruppen og Sati Bakier. Det var hans opfattelse, at PET gav dem oplysningerne for at have sit alibi i orden, når det på et tidspunkt kom frem til offentligheden, at der var anholdt to palæstinensere med 6 millioner d.kr. i Paris. De fik ret hurtigt oplysning om, at der var et dansk telefonnummer i en af de anholdtes notesbog. Han husker ikke, om det var gennem PET eller Interpol, at de fik denne oplysning.

...

Hertil forklarede han, at han ikke viste Johannes Helmer Pedersen PET's materiale om Appel-gruppen, idet dette materiale befandt sig i afdeling C. Det har således været i denne afdeling, at Johannes Helmer Pedersen så det. Han følte, at han havde et glimrende forhold til Johannes Helmer Pedersen under besøgene.

Han blev foreholdt følgende fra Karsten Høy Petersens forklaring for kommissionen den 29. februar 2012 om sit og Johannes Helmer Pedersens andet møde hos PET:

"... De spurgte, om PET havde fotos og fingeraftryk af medlemmerne af Appel-gruppen, hvilket blev besvaret benægtende. Desuden spurgte de, om der var oprettet personmapper, hvilket de fik at vide, at man ikke brugte i PET. Det blev indskærpet dem, at de ikke måtte anvende oplysningerne fra PET i egne rapporter eller til indhentelse af tilladelser til indgrib i meddelelshemmeligheden. De spurgte, hvorfor de ikke måtte bruge oplysningerne. Hertil svarede Dinesen: "Man ønsker ikke, at det kommer til offentlighedens kendskab, at der er etniske danskere, som støtter PFLP" ..."

Hertil forklarede han, at det ikke var nogen hemmelighed, at Appel-gruppen kom i PWU's lokaler. Han kan derfor ikke have udtalt sig som forklaret af Karsten Høy Petersen. I øvrigt må kollegaerne fra Lyngby Politi have opfattet PET som én samlet enhed, som han var indgangen til, idet de aftalte mødetidspunkterne med ham. I realiteten fulgte han dem imidlertid blot fra afdeling T til afdeling C, hvor de så materialet om Appel-gruppen. Han husker ikke, om der i perioden efter møderne samt Johannes Helmer Pedersens og Karsten Høy Petersens rejse til Paris var kontakt mellem ham og dem.

Han blev foreholdt, at der af telex med "Emne: Anholdelse af PFLP-funktionærerne Mohamed TOMAN, og Munder Hassan MAHMOOD i Paris den 26.03.1983." sendt af PET til et efterretningsnetværk den 20. maj 1983 bl.a. var oplyst, at efterforskningen havde vist, at der formentlig var svenske kriminelle involveret i

røveriet, herunder Rolf Kenneth Carlsson. Desuden fremgik det, at der gennem samarbejdet mellem efterforskningsgruppen fra Danmark og det svenske "rejsehold" var bragt i erfaring, at Munder Hassan Mahmood havde fået visum til Sverige den 10. februar 1983, idet han udgav sig for at være diplomat ved Syd Yemens ambassade i Stockholm, og han skulle også besøge sin "familie". Hertil forklarede han, at han ingen erindring har om, hvor oplysningerne vedrørende Rolf Kenneth Carlsson stammede fra. Når hans tjenestenummer står i venstre hjørne med maskinskrift, betyder det, at han har godkendt, at udkastet til telexen er gået videre. Eventuel kontakt med Lyngby Politi om indhentelse af retsanmodninger er sket på juristniveau, og han har ingen viden herom.

Af telex af 10. juni 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET fremgår bl.a., at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom pengene, der var beslaglagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi i Paris. Den franske efterretningstjeneste bad PET om at være yderst forsigtig med brugen af oplysningerne og om hurtigst muligt at meddele, hvad PET mente. Foreholdt dette, forklarede han, at som telexen er formuleret, må det antages, at kildeoplysningen er indhentet ad teknisk vej, formentlig ved aflytning. Om der var drøftelser om at videregive oplysningen til Lyngby Politi, husker han ikke.

Foreholdt, at Lyngby Politi indhentede retsanmodning af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby, hvorefter de franske myndigheder bl.a. anmodedes om en fingeraftryksundersøgelse af de beslaglagte pengesedler, samt at der alternativt anmodedes om frigivelse af de beslaglagte pengesedler til Rigspolitichefen, CFI, mod, at Nationalbanken sendte et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed, forklarede han, at han ikke hørte herom.

Af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET fremgår bl.a., at Willy Pedersen, Lyngby Politi, samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre

den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Foreholdt dette, forklarede han, at rapporten er skrevet af en kriminalkommissær, der var stedfortræder for kriminalinspektøren. Af påtegning på rapporten kan han se, at han har fået rapporten til underretning. Han husker ikke, om den franske tjeneste gav lov til at anvende kildeoplysningen. Han blev foreholdt telex af 11. august 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET, hvoraf bl.a. fremgår:

"Vi er indforstået med, at de bruger oplysningerne i pkt. 2 i vor telex af 10.06.1983 ... formuleret således: "De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en ventlignende tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne"."

Hertil forklarede han, at påtegningen med hans tjenestenummer viser, at han alene har set telexen til orientering. Han er ikke bekendt med den videre behandling af kildeoplysningen, herunder om Lyngby Politi anvendte den.

Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Røpelt, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at det ikke harmonerer, at de fire medlemmer af Appel-gruppen er nævnt sammen med et møde med folk fra afdeling T, idet Appel-gruppen som nævnt henhørte under afdeling C. Han har ingen erindring om et møde den 8. september 1983 med kollegaer fra Lyngby Politi, ligesom han ikke husker drøftelser omkring dette tidspunkt om spørgsmålet om fingeraftryk fra de ovennævnte medlemmer af Appel-gruppen. Han hørte alene til sagen i Lyngby, når den blev nævnt på parolemøder.

Han blev foreholdt rapport fra oktober/november måned 1983 udarbejdet af PET, hvoraf bl.a. fremgår:

"Vedrørende observation af de nedennævnte tre personer med det hovedformål at sikre de tre.s. finger- og håndaftryk.

Torkil LAUESEN ...

...

Jan WEIMANN ...

...

Niels JØRGENSEN ...

...

Afdeling T sagsområde."

Hertil forklarede han, at han ikke husker noget herom. Foreholdt, at det fremgår af rapporten, at det er medarbejdere i afdeling T, som har rekvireret optagelse af fingeraftryk mv., og at han selv har skrevet i hånden på rapporten under continuationen den 18. oktober 1983, forklarede han, at han ikke kan forstå, hvorfor sagen tilsyneladende er behandlet i afdeling T, idet Appel-gruppen henhørte under afdeling C. Foreholdt, at det fremgår af kontinuation af 21. oktober 1983, at han anmodede observationsafdelingen om at få fat i Jan Weimanns fingeraftryk, da man helst ville undgå at kontakte Jan Weimanns arbejdsplads, forklarede han, at han ikke har noget tilfredsstillende svar på, hvorfor han rekvirerede Jan Weimanns fingeraftryk. Han husker ikke, om det lykkedes at indhente de rekvirerede fingeraftryk af Appel-gruppens medlemmer.

Han blev foreholdt rapport af 7. februar 1984 udarbejdet af ham "Vedr.: Niels JØRGENSEN ... medlem af gruppen "The APPLE". Emne: Fingeraftryk af NJ.", hvoraf fremgår, at det samme dag fra CFI var oplyst, hvilket journalnummer fingeraftryk af Niels Jørgensen blev opbevaret under. I rapporten havde han desuden bemærket, at fingeraftryk af Jan Weimann og Peter Døllner beroede i disse egne sagsakter i PET. Hertil forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen. Han har ikke kendskab til, hvad der efter dette tidspunkt skete med forsøget på at få de beslaglagte penge til Danmark. I øvrigt kan det bemærkes, at som næstkommanderende i afdelingen fik han en lang række dokumenter ind på sit skrivebord fra sagsbehandlerne i afdelingen, og han skulle derefter tage stilling til, hvad der skulle ske med dokumenterne. Derfor findes hans påtegning på mange af dokumenterne fra afdeling T, og der gik en lind strøm af dokumenter over hans bord, uden at han nødvendigvis fik det store kendskab til indholdet af det enkelte dokument. Fra ham gik dokumenterne til Paul Erich Ropers eller til registraturen. Han blev foreholdt, at kommissionen har en række oplysninger,

der peger i retning af, at overvågningen af Appel-gruppen i vidt omfang henhørte under afdeling T, herunder at fokus på Appel-gruppen fra PET's side angiveligt udsprang af gruppens kontakter med de herboende PFLP-medlemmer. Hertil forklarede han, at han fortsat mener, at overvågningen af gruppen hovedsageligt lå i afdeling C.

AA³⁵

AA har forklaret bl.a., at han i 1979 kom til PET's observationsafdeling, hvor han var, indtil han i august 1980 begyndte i terrorafdelingen, afdeling T. Her var han, indtil han i 1987 blev udstationeret i udlandet.

I forbindelse med Lyngby Politis efterforskning af røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 var han først involveret som kontaktperson i forbindelse med PET's bistand til Lyngby Politi med oplysninger vedrørende Ananda Marga-gruppen, som var et af hans sagsområder. Han husker ikke, hvordan medlemmer af denne gruppe var kommet i søgelyset som mulige gerningsmænd til røveriet. Efterforskningen af denne gruppe endte i ingenting.

Han husker ikke, hvordan PET blev orienteret om anholdelsen af to palæstinsere med en stor sum danske penge i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. Da PET efter anholdelsen skulle sende en medarbejder til Paris, blev det ham, idet afdelingens leder, Paul Erich Ropers, som skulle have været af sted, blev forhindret. Det var op til en weekend, at han fik at vide, at han mandag skulle rejse til Paris. Han blev briefet om baggrunden for rejsen af Poul Erik Dinesen eller Paul Erich Ropers. Briefingen bestod i øvrigt ikke i meget andet end udlevering af en stak papirer, som han læste i løbet af weekenden. I materialet var bl.a. telefonaflytninger vedrørende to PFLP-folks besøg i Danmark, og der var passagerlister, som viste, at de havde været i København. Lyngby Politi havde ansvaret for efterforskningen i sagen, så han var med på rejsen "på sidelinjen". Baggrundsmaterialet medbragte han på rejsen, dog ikke de fortrolige aflytningsrapporter, som han kun medbragte notater om. Han husker ikke, om der på de anholdte var fundet andet end pengene, som pegede mod Danmark. Efter at han fik besked om rejsen, havde han først kontakt med kollegaer fra Lyngby Politi efter ankomsten til Paris. Han husker ikke, om kollegaer fra Lyngby Politi inden afrejsen havde været ude hos PET vedrørende PFLP-sporet, eller det først var på et tidspunkt efter hjemkomsten, eller måske både før og efter rejsen. Han husker heller ikke, om han fulgtes med kollegaerne fra Lyngby Politi på rejsen til Paris, og om de

35 Protokol 26.

på forhånd havde koordineret deres opgaver i Paris. Under opholdet havde han rig lejlighed til at tale med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen, idet de havde en hel uges ventetid. Under samtalerne drøftede de sagen og skjulte ikke noget for hinanden. Der var ikke sat nogen begrænsninger for, hvilke oplysninger han måtte give til dem, og han instruerede dem ikke i, hvordan de skulle håndtere oplysningerne. Han husker ikke nærmere, hvilke oplysninger han gav dem. Under opholdet deltog også Lyngby Politis kontakt i Paris, Frank Madsen fra Interpol, i afhøringerne mv. Frank Madsen fungerede i vidt omfang som tolk. PET var ikke inden afrejsen bekendt hermed, hvorfor han medbragte en fransk tolk fra PET. Det havde været tanken, at tolken også skulle bistå kollegaerne fra Lyngby Politi. Ret hurtigt efter ankomsten til Paris var han sammen med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen hos instruktionsdommeren, som havde sagen vedrørende de anholdte palæstinensere. Instruktionsdommeren godkendte ikke retsanmodningen, som den forelå. Kollegaerne fra Lyngby Politi måtte derfor indhente en ændret retsanmodning fra Retten i Lyngby. Den ændrede retsanmodning skulle sendes gennem Justitsministeriet, hvorfor der gik en uge, hvor de måtte vente på den. Han blev foreholdt, at tidligere vidner over for kommissionen har forklaret, at instruktionsdommeren henviste dem til præsidenten for undersøgelsesdommerne, som senere samme dag godkendte de i retsanmodningen ønskede efterforskningsskridt, og at det fremgår af en række bilag, at de afrejste fra Danmark den 25. april 1983, og at afhøringen af de anholdte foregik den 26. april 1983. Hertil forklarede han, at han ikke husker dette. Han mener, at der gik mindst fem dage, inden de fik adgang til at afhøre de anholdte. Da de skulle afhøre de anholdte palæstinensere ønskede den første af dem ikke at udtale sig. Den anden krævede at blive afhørt på tysk, hvorefter der måtte fremskaffes en tysk tolk. Afhøringen var omstændelig, idet der skulle oversættes fra dansk til engelsk til fransk til tysk og tilbage igen. Der deltog blandt andre to franske kriminalassistenter i afhøringen. Den ene af disse fremsatte spørgsmålene over for de anholdte. Gennem kriminalassistenten stillede han selv en række spørgsmål. Imidlertid stod det hurtigt klart, at den anholdte fik mere information ud af spørgsmålene, end de fik ud svarene. Han husker ikke, om spørgsmålene var koordineret med Lyngby Politi, inden afhøringen gik i gang. Kollegaerne fra Lyngby Politi virkede ikke særlig velforberedte. I øvrigt var de blevet begrænset af instruktionsdommeren i, hvilke spørgsmål de måtte stille. Således måtte de ikke stille spørgsmål til pengene eller den konkrete sag i øvrigt, hvilket også den afhørende franske betjent gjorde dem opmærksom på. Han kan ikke udelukke, at det først var under afhøringen, at de blev gjort bekendt med disse begrænsninger. Eftersom Lyngby Politis spørgsmål i vidt omfang var omfattet af begrænsningerne, indebar det, at det hovedsageligt var hans spørgsmål, der kunne stilles. Stort set det eneste, de kunne spørge ind til, var de anholdtes rejseaktivitet, og det var ham, som stillede spørgsmålne

herom. Foreholdt, at det fremgår af rapport vedrørende afhøringen af Toman den 26. april 1983, at denne blev forevist et foto af en person, forklarede han, at han ikke husker, hvem der var på fotoet. Foreholdt, at afhøringen sluttede, efter at det blev foreholdt Toman, at denne beviseligt havde været i København i bl.a. november 1982, forklarede han, at det var ud fra passagerlisterne, at han kunne foreholde Toman dette. Ud over afhøringen af Toman foretog de afhøringer på et hotel og de forsøgte gennem Lufthansa at spore de anholdtes rejserute. Det var Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen som foretog efterforskningen i samarbejde med det franske kriminalpoliti, mens han mest var med som observatør. Desuden havde han selv kontakt med den franske efterretningstjeneste, som han skulle overgive noget materiale. Han drøftede sagen med kollegaerne fra den franske søstertjeneste, men den kunne ikke bidrage med noget af relevans, idet sagen henhørte under instruktionsdommeren. Det var i øvrigt hans indtryk, at både det franske politi og efterretningstjenesten var samarbejdsvillige og ikke holdt oplysninger tilbage. Han husker ikke, om han under opholdet i Paris var ude at spise med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen. Imidlertid var han flere gange inviteret ud at spise med det franske kriminalpoliti og den franske efterretningstjeneste, uden at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen var inviteret med. Franskmændene sagde lige ud til ham, at det skyldtes Johannes Helmer Pedersens og Karsten Høj Petersens påklædning, der ikke rigtig passede med det parisiske politis dresscode. Ved rejsens afslutning aftalte han ikke noget med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen om sagens videre forløb, idet han efter hjemkomsten ikke skulle have mere med sagen at gøre.

Foreholdt rapport af 2. maj 1983 "Vedr.: Efterforskning mod 2 arabere, der er fængslet i Frankrig for overtrædelse af valutaloggivningen" udarbejdet af ham, forklarede han, at rapporten beskrev forløbet af hans rejse til Paris, og den var beregnet for Paul Erich Ropers som afdelingsleder. Rapporten var fortrolig og således ikke til udlevering til Lyngby Politi. Han så ingen rapport om rejsen fra Lyngby Politi. Efter udarbejdelsen af sin rapport havde han ikke mere at gøre med sagen, som han alene fulgte, ud fra hvad han tilfældigt hørte i afdelingen.

Foreholdt, at det af hans rapport bl.a. fremgår, at Toman under afhøringen fik forevist et foto af Rolf Kenneth Carlsson, forklarede han, at det svenske spor var meget aktuelt under opholdet i Paris. Anholdelsen af de to palæstinensere havde således ikke medført, at fokus alene var på Appel-gruppen.

Gennem sit arbejde i afdeling T havde han et godt kendskab til Sati Bakier. Han husker ikke, om det under opholdet i Paris blev drøftet, hvorvidt kollegaerne fra

Lyngby Politi efter hjemkomsten skulle foretage en afhøring af Sati Bakier, og han er ikke bekendt med, om de gjorde det.

Han mener, at det var på et tidspunkt efter hjemkomsten fra Paris, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen var ude hos PET og fik lejlighed til at se alle PET's papirer igennem. De var hos PET mere end en gang. Han deltog ikke selv i Johannes Helmer Pedersens og Karsten Høy Petersens møder hos PET, idet han ikke havde noget med sagen at gøre, men han så dem i afdelingen og spiste sandsynligvis frokost med dem. Han er ikke bekendt med, hvem der deltog i møderne med dem, herunder om der deltog nogen fra ledelsen, ligesom han ikke ved, om Willy Pedersen fra Lyngby Politi på noget tidspunkt var til møde hos PET i forbindelse med sagen.

Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at han ikke er bekendt med et eventuelt møde mellem Lyngby Politi og PET den 8. september 1983. I efteråret 1983 udfoldede PET store bestræbelser på at få fingeraftryk og vellignende fotos af Appel-gruppens medlemmer. Han var ikke selv involveret heri. Formålet var at skaffe fingeraftryk til sammenligning med fingeraftryk fra de beslaglagte pengesedler, som blev forsøgt udleveret fra Frankrig. Efter indhentelsen af brudstykker af fingeraftryk, der ikke kunne bruges til 100% identifikation, og fotos af Appel-gruppens medlemmer blev disse givet til Lyngby Politi. Han husker ikke, om pengesedlerne blev udleveret til Danmark.

I årene efter røveriet i Lyngby fulgte PET fortsat Appel-gruppen. Der dukkede med mellemrum noget op omkring gruppen bl.a. i 1986, hvor PFLP skabte fornyet kontakt til gruppen. Når der var oplysninger af interesse, blev der etableret telefonaflytninger af medlemmerne, men der kom aldrig noget ud heraf. De interessante oplysninger om gruppen fik PET altid gennem overvågning af Sati Bakier og kredsen omkring ham.

BB³⁶

BB har forklaret bl.a., at han i 1979 blev ansat i PET's observationsafdeling. Et år senere rykkede han til terrorafdelingen, afdeling T, hvor han var i ca. to år, inden han kom til at beskæftige sig med PET's uddannelse af livvagter, samtidig med at han havde nogle særlige efterforskningsopgaver i afdeling T. Omkring 1984/85 blev han igen fast tillknyttet afdeling T i anledning af en særlig opgave, som han var fuldtidsbeskæftiget med. Fra januar 1986 og frem til 1992 var han i kontraspionageafdelingen. Hans hovedarbejdsområde i afdeling T var i den første periode tyrkisk terrorisme, og i den anden periode var det en konkret sag, som ikke vedrørte Appel-gruppen.

I forbindelse med røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 kom der et tæt samarbejde mellem Lyngby Politi og PET, som følge af at der var nogle spor, som pegede i retning af, at det kunne være Appel-gruppens medlemmer, som var gerningsmænd til røveriet. Han er ikke bekendt med, hvordan kontakten mellem PET og Lyngby Politi blev etableret efter røveriet. Under efterforskningen heraf blev der placeret to efterforskere fra Lyngby i PET. Han var ikke selv involveret i deres sagsbehandling under deres ophold i PET. Han tror, at de fik adgang alt relevant materiale, men han ved ikke konkret, hvilket materiale de fik. Imidlertid mener han ikke, at der i afdeling T var materiale, som pegede mod Appel-gruppen. De to efterforskere sad og gennemgik PET's materiale med bistand fra PET-medarbejdere. Den ene af efterforskerne fra Lyngby Politi var Johannes Helmer Pedersen, som han af og til spiste frokost med. Johannes Helmer Pedersen sad på et kontor ikke langt fra ham. Han husker ikke navnet på den anden efterforsker. Han mener, at bl.a. Paul Erich Ropers og Christian Medom, som senere blev trukket hjem fra Århus, bistod kollegaerne fra Lyngby Politi. Han husker ikke, hvor længe efter røveriet det var, at kollegaerne fra Lyngby Politi kom ud til PET.

Foreholdt, at Johannes Helmer Pedersen på et tidspunkt efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en

36 Protokol 30.

politibetjent den 3. november 1988 opholdt sig i PET's lokaler og efterforskede røveriet i Lyngby, forklarede han, at han er i tvivl om, fra hvilket tidspunkt hans erindring om, at Johannes Helmer Pedersen og en kollega sad ude hos PET, stammer. Han husker ikke, om der var andre fra Lyngby Politi hos PET i forbindelse med efterforskningen af røveriet, ligesom han ikke erindrer, om nogen fra PET over afdelingslederniveau var med til møder med kollegaerne fra Lyngby Politi. Han har ikke kendskab til, om der var drøftelser med kollegaerne fra Lyngby Politi om håndteringen af de oplysninger, som de fik fra PET. Da de to arabere blev anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris med omkring 6 mio. d.kr. på sig, var man interesseret i at skaffe fingeraftryk fra pengesedlerne til brug for sammenligning med fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer. Der var en medarbejder fra PET, som rejste til Paris for at foretage efterforskning omkring de to anholdte og pengene. Han mener, at det var Paul Erich Ropers, som skulle have været af sted, men han blev forhindret, og derfor blev det AA, som rejste. AA fulgtes med kollegaerne fra Lyngby Politi. Han var ikke selv indblandet i rejsen, men han husker, at AA efterfølgende fortalte, at der havde været en masse problemer bl.a. med, at det hele skulle gennem undersøgelsesdommeren.

Foreholdt notater af 12. november 1985 fra Jan Weimann og Torkil Lauesens personsager udarbejdet af ham, hvoraf fremgår, at fingeraftryk blev udlånt til Lyngby Politi, forklarede han, at han ingen erindring har herom. Han var ikke involveret i sagsbehandlingen omkring Appel-gruppen, hvorfor hans opgave sandsynligvis bare har været at bringe eller udlevere fingeraftrykkene til Lyngby Politi. Han havde hørt kollegaerne tale om indhentelse af fingeraftryk fra gruppens medlemmer, men han deltog ikke selv heri. Han husker ikke, hvordan efterforskningen af røveriet i Lyngby blev afsluttet.

Paul Erich Ropers³⁷

Paul Erich Ropers har forklaret bl.a., at han i 1974 blev ansat i en turnusstilling i PET, hvor han i 1975 blev fastansat i en stilling i afdeling C, uro-afdelingen. Omkring et halvt år senere kom han til terrorafdelingen, hvor han var frem til 1984 alene afbrudt af en periode i Tønder Politi fra den 1. februar 1978 til den 1. december 1978. I 1984 skiftede han område i PET til bl.a. administrative opgaver og havde herefter ikke yderligere med terror at gøre.

Foreholdt ekstrakt af månedsberetning for november 1982, hvoraf bl.a. fremgår, at de to højtstående PFLP-ledere Ghazi Ahmad Ali Masoud og Mohamed Ab-

37 Protokol 18 og 27.

del-Rahman Abdel-Kader Toman angiveligt var i Danmark fra den 19. november 1982 til den 21. november 1982, hvor de rejste til Paris, forklarede han, at han så månedsberetninger som denne. Månedsberetningerne var sammenskrivninger af månedens højdepunkter og blev sendt "videre op i systemet", i hvert fald til politifuldmægtigen. Informationsudveksling i selve afdelingen skete desuden ved en daglig morgenparole. Her deltog alle, og de enkelte medarbejdere fortalte kort, hvad der skete på deres område. De var ikke mange i afdelingen, og det var derfor vigtigt, at de var klar til at behandle hinandens sager under fravær. Ingen over afdelingslederniveau var med til disse morgenparoler.

Han blev foreholdt notits af 15. december 1982 vedrørende Torkil Lauesen med stempel af 22. december 1982 fra Tilsynsudvalget vedrørende Politiets Efterretningstjeneste med angivelse af, at notitsens oplysninger må videregives. Hertil forklarede han, at han ville få en notits som denne at se. Den har formentlig været udarbejdet til brug for tilsynsudvalget, eventuelt til vurdering af, om der var grundlag for registrering af Torkil Lauesen. Han blev foreholdt, at det i notitsen bl.a. var anført, at der i perioden op til den 22. december 1982 havde været stille om gruppen "The Apple", men dette var ikke ensbetydende med, at den ikke eksisterede eller udførte ting for PFLP her i landet. Sådanne episoder var blot ikke kommet PET for øre. I den forbindelse kunne det oplyses, at der den 1. december 1982 var blevet betalt for yderligere tre måneders boksleje i brevboxcentret på Vesterbrogade, hvorfor det stærkt måtte formodes, at gruppens eksistens og eventuelle virke stadig var aktuel. Hertil forklarede han, at han er enig i det anførte. Typisk var der stille om gruppen, indtil de pludselig "lavede et eller andet", i hvilken forbindelse "de var uhyre aktive, og når den ting, de havde lavet, var ovre, så var der total stilhed igen."

Han blev foreholdt udskrift af telefonaflytning af Sati Bakiers telefon den 11. november 1982, hvor der på udskriften er tilføjet Peter Døllners navn ud for et telefonnummer. Hertil forklarede han, at han mener, at PET inden dette tidspunkt var bekendt med Peter Døllner.

Han husker ikke, hvordan han hørte om røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, ligesom han ikke husker, om der var kontakt mellem PET og Lyngby Politi i umiddelbar sammenhæng hermed. Imidlertid ville der typisk hurtigt efter et røveri af denne karakter blive etableret kontakt mellem PET og politikredsen.

Han mener, at PET ved en telex fra en samarbejdspartner blev underrettet om anholdelsen af to palæstinensere med et stort antal millioner i danske kroner på sig i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. Foreholdt telex af 29. marts 1983

”vedr.: To arabere, hvoraf den ene er kendt for at tilhøre PFLP, tilbageholdt for overtrædelse af valutaloggivningen”, forklarede han, at det formentlig er denne telex, han husker, men hvornår PET kædede anholdelsen af de to palæstinensere sammen med røveriet i Lyngby, husker han ikke. Han blev foreholdt, at det af rapport af 6. april 1983 udarbejdet af Willy Pedersen, Lyngby Politi, bl.a. fremgår, at en person, der var Willy Pedersen bekendt, samme dag kl. 10.35 havde henvendt sig telefonisk til Lyngby Politi og oplyst, at han havde erfaret, at der den 26. marts 1983 var anholdt to arabere i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. De pågældende personer var tilbageholdt af det franske toldvæsen, idet de medbragte ca. 6 mio. d.kr., som de ikke ønskede at fortælle om deres adkomst til. Desuden blev han foreholdt, at anholdelsen af de to palæstinensere i Paris og henvisning til tidligere radiogrammer vedrørende bl.a. røveriet i Lyngby nævntes i radiogram af 6. april 1983 fra Interpol Paris til Interpol København videresendt til PET med angivelse af ham som modtager. Hertil forklarede han, at han ikke husker noget herom, herunder om det var ham eller en kollega, der ringede til Willy Pedersen.

Foreholdt, at Willy Pedersen i sin forklaring for kommissionen den 2. marts 2012 bl.a. forklarede, at han efter et tip fra rejseholdet kontaktede PET og fik oplysninger om Appel-gruppen på et tidspunkt inden anholdelsen af de to palæstinensere i Paris, forklarede han, at han ikke har erindring herom, ligesom han ikke erindrer, at Willy Pedersen i forbindelse med efterforskningen af røveriet var ude hos PET.

Han blev foreholdt, at Interpol Paris ved yderligere korrespondance af 6. april 1983 til Interpol København, der blev videresendt til PET med angivelse af ham som modtager, bl.a. oplyste, at de anholdte palæstinensere var ukendte for dem, og at de gerne ville holdes underrettet om udviklingen i sagen. Hertil forklarede han, at han ikke husker noget om kontakten med Interpol omkring dette tidspunkt. Han husker ikke, om PET i forbindelse med røveriet i Lyngby iværksatte systematiseret overvågning af Appel-gruppens medlemmer. Hvis PET ikke iværksatte aflytninger af Appel-gruppens medlemmer på dette tidspunkt, har det givetvis været som følge af, at det blev vurderet, at der ikke var grundlag for at få tilladelse hertil.

Han blev foreholdt, at Karsten Høy Petersen i sin forklaring for kommissionen den 29. februar 2012 bl.a. forklarede, at han sammen med bl.a. Johannes Helmer Pedersen inden afrejsen til Paris var til i alt tre møder hos PET, hvor Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen fik adgang til at læse aflytninger, som lå noget tilbage i tiden. Hertil forklarede han, at det godt kan passe, at der ikke var nyere aflytninger af Appel-gruppen. Han var bekendt med, at Johannes

Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen skulle rejse til Paris for at foretage nærmere efterforskning omkring de anholdte arabere, og der har helt sikkert været et møde eller flere med Lyngby Politi inden rejsen, men han erindrer ikke noget herom. Han mener, at Johannes Helmer Pedersen på et tidspunkt kom dagligt hos PET, og at der var yderligere en fra Lyngby Politi, som kom hos PET, men han husker ikke navnet på vedkommende. Beslutningen om at have en fra det åbne politi siddende på deres gang blev truffet over afdelingslederniveau. De oplysninger om Appel-gruppen, som Lyngby Politi herved fik, måtte Lyngby Politi ikke bruge direkte. Oplysningerne kunne kun bruges i åbne politirapporter mv., hvis oplysningerne var indhentet ad anden vej end fra PET. Imidlertid er han i tvivl om, hvorvidt det var i forbindelse med røveriet i Lyngby, at Johannes Helmer Pedersen havde sin daglige gang i PET, eller det var i forbindelse med efterforskningen efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988. Det var formentlig på det sidstnævnte tidspunkt.

PET sendte AA og en fransk tolk med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen til Paris. Han blev foreholdt, at det af notits af 11. april 1983 "Vedr.: Anholdelse af 2 arabere i Paris" udarbejdet af ham fremgår bl.a., at Willy Pedersen havde oplyst, at Mahmood den 10. februar 1983 havde haft visum til Sverige, samt at Mahmood på daværende tidspunkt havde oplyst, at han var ansat ved Sydyemens ambassade i Stockholm. Oplysningerne herom stammede fra det svenske "rejsehold", som arbejdede sammen med Lyngby Politi i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby den 2. marts 1983. Hertil forklarede han, at han ikke mindes noget om det svenske spor.

Han husker ikke, hvorfor det blev AA, der rejste til Paris, men det har sandsynligvis været, fordi AA havde PFLP som arbejdsområde. På selve rejsen til Paris fulgtes AA og tolken med kollegaerne fra Lyngby Politi. Han husker ikke noget om, hvorvidt og i givet fald i hvilket omfang AA var blevet instrueret i, hvor meget han måtte fortælle til kollegaerne fra Lyngby Politi. Han ved, at Lyngby Politi havde indhentet en retsanmodning bl.a. om udlevering af pengesedlerne, men forretningsgangen var meget træg, til dels som følge af at undersøgelsesdommeren ikke var venligt stemt. Det var Lyngby Politis sag og således Lyngby Politi, der var ansvarlig for efterforskningen i Paris og havde kontakten til undersøgelsesdommeren, mens PET havde kontakten til den franske efterretningstjeneste. Han husker ikke, om han blev holdt løbende orienteret om forløbet i Paris.

Efter hjemkomsten rapporterede AA om rejsen til ham. Han fik bl.a. refereret, at den ene af de anholdte havde nægtet at besvare spørgsmål, og den anden havde kun svaret på enkelte spørgsmål. Overordnet havde rejsen henset til udbyttet

heraf ikke været nogen succes. Han har med sikkerhed også talt med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen efter hjemkomsten, men han husker ikke nærmere herom.

Han blev foreholdt rapport af 2. maj 1983 "Vedr.: Efterforskning mod 2 arabere, der er fængslet i Frankrig for overtrædelse af valutaloggivningen" udarbejdet af AA. Hertil forklarede han, at han ikke husker, om han inden AA's hjemkomst havde hørt om begrænsninger, med hensyn til hvilke spørgsmål der måtte stilles de anholdte. Han husker ikke, om der var andre spor end pengene og de anholdtes tidligere besøg i Danmark, som pegede mod Danmark. Han blev foreholdt, at man havde fundet Sati Bakiers telefonnummer blandt en af de anholdtes ejendele. Hertil forklarede han, at Lyngby Politi godt måtte afhøre Sati Bakier på baggrund heraf, men der måtte ikke under afhøringen anvendes fortrolige oplysninger fra PET. Han husker ikke, om PET inden Lyngby Politis afhøring af Sati Bakier var bekendt med, at Lyngby Politi ville foretage en sådan afhøring.

Af telex af 10. juni 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET fremgår bl.a., at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom pengene, der var beslaglagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi i Paris. Den franske efterretningstjeneste bad PET om at være yderst forsigtig med brugen af oplysningerne og om hurtigst muligt at meddele, hvad PET mente. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke husker nærmere herom, herunder hvordan man håndterede oplysningen. Som telexen er formuleret, må det antages, at oplysningen stammer fra en meddeler.

Af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerrøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET fremgår bl.a., at Willy Pedersen samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Hertil forklarede han, at han ikke husker

nærmere herom. Rapporten er udarbejdet af en kollega. Normalt ville det have været ham selv, som Willy Pedersen skulle have drøftet spørgsmålet med.

Af udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke har nogen erindring om et møde den 8. september 1983 med deltagelse af de nævnte kollegaer fra PET, ligesom han heller ikke i øvrigt kan huske et møde med Lyngby Politi, hvor emnet var fingeraftryk. På et tidspunkt forsøgte PET at skaffe fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer til brug for sammenligning med fingeraftryk fra sagen om frihedsberøvelse og forsøg på bankrøveri i Glostrup den 7. juli 1980, som gruppen var mistænkt for samt til sammenligning med eventuelle fingeraftryk fra pengesedlerne i Paris. Imidlertid ville franskmændene ikke udlevere pengesedlerne til Danmark ved ombytning eller lade danske teknikere undersøge pengesedlerne i Frankrig. PET var ikke involveret i drøftelserne herom, idet det var et anliggende for Lyngby Politi.

I afdeling T var man ikke bekendt med, at udleveringsanmodningen vedrørende de anholdte arabere ikke var videresendt fra Justitsministeriet til de franske myndigheder. Man gik derfor og afventede de franske myndigheders reaktion. Han fulgte imidlertid ikke selv sagsgangen, og han har derfor ikke nogen klar erindring herom. PET fik på et tidspunkt i efteråret 1983 oplysning om, at de anholdte arabere var blevet dømt, og at de snarligt ville blive udsendt af Frankrig. Han husker ikke drøftelser om, hvorvidt det ville være u hensigtsmæssigt at have de anholdte siddende i et dansk fængsel. Sådanne drøftelser ville i givet fald have foregået højere oppe end på afdelingslederniveau. Formentlig ville sådanne overvejelser henhøre under politimesteren og Justitsministeriets departementschef.

Af udkast til telex af 22. februar 1984 "Ref.: Telefonsamtale d. 8. FEB 1984 mellem Hr. ... og Hr. Ropers", hvorpå hans tjenestenummer er angivet, fremgår bl.a.:

"Vi fremsender hermed et kortfattet referat over røveriet i Lyngby den 2. MAR 1983 mod en pengetransportvogn.

...

De 6.3 millioner danske kroner er fortsat tilbageholdt i Frankrig.

TOMAN og MASSOUD har under hele sagen nægtet at oplyse, hvorfra pengene stammede.

Vi har ikke kunnet fastlægge, at de 6.3. millioner kroner stammer fra røveriet i Lyngby, ...

Det menes ikke, at TOMAN og MASSOUD direkte deltog i røveriet, hvorimod der er visse indicier som tyder på, at røveriet muligvis blev begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til terrororganisationen PFLP. [Dette afsnit er med håndskrift ændret til: "Det menes ikke, at TOMAN og MASSOUD direkte deltog i røveriet. En af teorierne går på, at røveriet kan være begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til terrororganisationen PFLP.]

..."

Foreholdt dette, forklarede han, at han formentlig er blevet ringet op af en medarbejder fra en samarbejdspartner, hvorefter han har været med til at lave et udkast til svar, som – kan han se – er underskrevet af Poul Mose Hansen. Han husker ikke nærmere herom, herunder om baggrunden for kontakten med samarbejdspartneren.

Lyngby Politi havde forsøgt at få udleveret de nu dømte arabere, lige indtil der kom meddelelse om, at de var udsendt af Frankrig. Han var ikke dengang bekendt med, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen herefter ikke længere var efterforskere på sagen. Han husker ikke, om PET da overvågede Appel-gruppen. Noget af det sidste, han hørte om gruppen, inden han ved udgangen af 1984 skiftede område fra afdeling T til administration og sikkerhed, var, at Niels Jørgensen foretog nogle rejser. Efter skiftet fik han efter "need to know"-princippet ikke længere kendskab til, hvad der forelå eller skete i forhold til Appel-gruppen. Han ved således ikke, om der var kontakt mellem PET og politikredsene i anledning af røveriet den 3. december 1985 mod en pengetransport fra Privatbanken i Herlev og røveriet den 22. december 1986 mod Daells Varehus.

Hilbert Winther-Hinge³⁸

Hilbert Winther-Hinge har forklaret bl.a., at han i 1966 begyndte i PET's afdeling 2, der beskæftigede sig med uro. Afdelingen skiftede under en omorganisering navn til afdeling C. Senere kom han på "russerholdet", og efterfølgende var han uddannelsesleder. Det kan godt passe, at han var uddannelsesleder fra 1976 til 1978. Derefter var han en kort overgang i observationstjenesten, inden han blev afdelingsleder i afdeling C, hvilket han var til ca. 1989/90. Mens han var afdelingsleder i afdeling C, blev afdelingen en kort overgang lagt sammen med afdeling T, der havde terror som arbejdsområde. Han var afdelingsleder i den sammenlagte afdeling. I forlængelse heraf kom han på ny til observationstjenesten.

Hans eneste arbejdsrelaterede kendskab til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 er, at Johannes Helmer Pedersen fra Lyngby Politi kom ud til PET og "fik lov til at være med i det hele". Han husker ikke, hvordan denne ordning blev etableret, ligesom han ikke husker, hvordan kontakten mellem PET og Lyngby Politi blev etableret. Det foregik antageligvis på chefplan, hvilket vil sige, at det var Per Larsen, der varetog kontakten. Han er ikke klar over, hvad Johannes Helmer Pedersen nærmere foretog sig hos PET. Johannes Helmer Pedersen var alene hos PET og skulle se, hvilket materiale PET lå inde med. Johannes Helmer Pedersen var tilknyttet afdelingen i en periode. Han husker ikke længden af perioden. Mens Johannes Helmer Pedersen var tilknyttet afdelingen, havde Johannes Helmer Pedersen adgang til alle oplysninger. Han husker ikke, hvornår Johannes Helmer Pedersen var tilknyttet afdelingen. Det kan godt have været på et tidspunkt efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 6. april 1983 udarbejdet af Willy Pedersen, Lyngby Politi, bl.a. fremgår, at en person, der var Willy Pedersen bekendt, samme dag kl. 10.35 havde henvendt sig telefonisk til Lyngby Politi og oplyst, at han havde erfaret, at der den 26. marts 1983 var anholdt to arabere i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. De pågældende personer var tilbageholdt af det franske toldvæsen, idet de medbragte ca. 6 mio. d.kr., som de ikke ønskede at fortælle om deres adkomst til. Hertil forklarede han, at han ikke er klar over, om han dengang blev bekendt med anholdelsen af de to arabere i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. Han husker ikke, om der efter anholdelserne blev sendt efterforskere til Paris. Han blev foreholdt, at Karsten Høj Petersen, Johannes Helmer Pedersen og en medarbejder fra PET rejste til Paris. Hertil forklarede han,

38 Protokol 71.

at det ikke bringer noget frem i erindringen. Foreholdt rapport af 2. maj 1983 "Vedr.: Efterforskning mod 2 arabere, der er fængslet i Frankrig for overtrædelse af valutaloggivningen" udarbejdet af PET, forklarede han, at han ikke ville få en rapport som denne at se, da den var udarbejdet af en medarbejder i afdeling T. Indholdet af en sådan rapport ville nok blive gengivet på et morgenparolemøde, men han har ingen erindring om at have hørt om rapportens indhold.

Han blev foreholdt, at PET modtog oplysninger fra den franske efterretnings-tjeneste om, at i henhold til en troværdig kilde, der var yderst sårbar, skulle pengene fundet hos de to arabere stamme fra et røveri begået i Danmark af en ekstremistisk organisation på vegne PFLP. Han forklarede hertil, at han ingen erindring har herom, herunder vedrørende drøftelser af i hvilket omfang oplysningerne i telexen måtte anvendes, ligesom han ingen erindring fra dengang har om, hvordan udleveringssagerne vedrørende de to arabere eller pengene forløb.

Per Claus Larsen³⁹

Per Claus Larsen har forklaret bl.a., at han den 1. februar 1983 fik stillingen som kriminalinspektør i PET. Efter ni år i denne stilling kom han til Glostrup Politi, hvor han var i et års tid, inden han igen kom til Københavns Politi.

Før sin ansættelse i PET havde han ingen videre erfaring fra det åbne politis samarbejde med PET. Dog havde han bl.a. været involveret i nogle aktioner vedrørende besatte bygninger, hvor der havde været et samspil med PET.

I stillingen som kriminalinspektør i PET efterfulgte han Ejgil Dalsgaard, der havde været konstitueret i stillingen. Som det bl.a. fremgår af PET-kommissionens beretning, var der på det tidspunkt en vis turbulens omkring indholdet af kriminalinspektørstillingen, herunder forholdet mellem kriminalinspektøren og juristerne. Problemet havde været, at kriminalinspektøren havde bestemt, at al kommunikation til juristerne skulle gå gennem ham. Inden Ejgil Dalsgaard blev konstitueret, havde ansvarsfordelingen været således, at kriminalinspektøren alene varetog administrative opgaver, mens juristerne havde ansvaret for operationerne. Efter hans tiltræden blev man ret hurtig enig om, hvordan ansvarsfordelingen skulle være, og der faldt ro på. Ansvarsfordelingen blev, at kriminalinspektøren indgik i ledelsen og i tæt samspil med juristerne var leder af operationerne.

39 Protokol 31 og 52.

Informationsudvekslingen mellem afdelingerne i PET var præget af, at man i vidt omfang håndhævede "need to know"-princippet af hensyn til beskyttelsen af kilder og samarbejdspartnere. I hans periode i PET blev der dog blødt noget op på dette princip alt efter oplysningernes klassificering.

Ved sin tiltræden i PET skulle han bl.a. briefes om et betydeligt antal større sager. Kontraspirationedelen var da den mest omfangsrige. Han brugte meget "krudt" på at lære personale og regioner at kende, og der gik mindst et år, inden han for alvor "havde fat i tømmerne". I det daglige blev han orienteret om sagerne i "huset" på morgenparolerne, som blev holdt hver dag. Her deltog ud over ham selv afdelingslederne, vicepolitimesteren og politimesteren. Han havde tæt kommunikation med politimesteren, og hvis der var noget af interesse for ham, hvilket der ofte var, orienterede han politimesteren herom. Tilsvarende orienterede afdelingslederne ham, når der var noget af interesse. Desuden gik han uformelt rundt og hørte, hvad der skete hos de forskellige medarbejdere.

PET havde ingen formaliserede retningslinjer for videregivelse af oplysninger til politikredsene. På sagsbehandlerniveau kunne der godt gives oplysninger videre, men hvis det var oplysninger af en vis betydning, forudsatte det ledelsens godkendelse heraf, idet det var vigtigt at værne om hensynet til kilder og samarbejdspartnere. Håndteringen af videregivelsen af oplysninger udgjorde ikke et problem i dagligdagen, idet den enkelte sagsbehandler var grundigt instrueret ved ansættelsen om sikkerhedsreglerne, og med den høje sikkerhed også internt var ingen i tvivl om, at man skulle være opmærksom på, om en oplysning måtte kommunikeres ud af huset. "Det lå i kulturen i PET". Hvis en sagsbehandler eksempelvis ville give et tip til en politikreds om mulige gerningsmænd til et kriminelt forhold, skulle sagsbehandleren som minimum drøfte det med afdelingslederen, hvilket sagsbehandleren ikke ville være i tvivl om. Han har selv i flere tilfælde givet oplysninger til en politikreds med besked om, at PET havde denne oplysning, som muligvis var interessant, men at man ikke kunne hjælpe med yderligere.

Han blev foreholdt, at der i 0-rapporterne fra Lyngby-sagen bl.a. befandt sig et bilag angiveligt modtaget af Lyngby Politi den 3. marts 1983 med påtegning: "Oplysninger om evt. emner modtaget fra PET", hvori der var folkeregisteroplysninger om en række personer uden relation til Appel-gruppen. Hertil forklarede han, at han ikke har kendskab hertil. Den PET-medarbejder, som er nævnt i bilaget, kan have været PET's kontaktperson til Lyngby Politi. De enkelte politikredse i region 6, Hovedstadsområdet, havde tilknyttet kontaktpersoner i PET's centralafdeling, idet der ikke som i de andre dele af landet var en regionalafdeling til at varetage kontakten.

Formentlig var han ikke blevet briefet om Appel-gruppen, herunder om Jens Holger Jensen, inden røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 blev begået, idet der da var relativt stille om gruppen. Der var mange grupperinger, og "Appel-gruppen stod ikke og blinkede". Som han husker det, var der ikke indgreb i meddelelseshemmeligheden over for gruppen fra 1982 til 1986. Overvågningen af PWU og de herboende palæstinensere omkring denne organisation må have indgået i den generelle briefing, som han fik fra afdeling T, men han husker ikke nærmere herom.

Han mener, at PET først blev rigtigt involveret i sagen om røveriet i Lyngby, da man blev underrettet gennem efterretningsmæssige kanaler og af Interpol om anholdelserne af to arabere i Charles de Gaulle-lufthaven i Paris med en stor sum danske penge på sig. Foreholdt rapport "Vedr.: Røveri mod pengetransport fra Den Danske Bank på Lyngbygårdsvej i Lyngby den 2.3.1983 kl. 14.00. Udbytte 8.500.000 kr." med tilførsler fra den 9. marts 1983 til den 25. marts 1983 udarbejdet af PET vedrørende kontakt mellem PET og Lyngby Politi omkring Ananda Marga-gruppen, forklarede han, at han ikke husker at have hørt om denne kontakt. Kontakten mellem PET og Lyngby Politi vedrørende Ananda Marga-gruppen har efter sin karakter ikke nødvendigvis været forelagt over afdelingslederniveau i PET. Han ved ikke, hvordan kontakten mellem PET og Lyngby Politi blev etableret efter meddelelserne om anholdelserne i Paris. Det har muligvis været på politimesterniveau.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 6. april 1983 udarbejdet af Willy Pedersen, Lyngby Politi, bl.a. fremgår, at en person, der var Willy Pedersen bekendt, samme dag kl. 10.35 havde henvendt sig telefonisk til Lyngby Politi og oplyst, at han havde erfaret, at der den 26. marts 1983 var anholdt to arabere i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. De pågældende personer var tilbageholdt af det franske toldvæsen, idet de medbragte ca. 6 mio. d.kr., som de ikke ønskede at fortælle om deres adkomst til. Hertil forklarede han, at "En person, der er mig bekendt" var en typisk formulering, når der var tale om et tip fra PET. Det bringer ikke yderligere frem i erindringen om, hvem fra PET der gav Lyngby Politi tippet. Det var ikke ham. Henset til, at oplysningerne til dels stammede fra en samarbejdspartner, må spørgsmålet om at give tippet have været drøftet på ledelsesniveau.

Af telex af 29. marts 1983 "Vedr.: To arabere, hvoraf den ene er kendt for at tilhøre PFLP, tilbageholdt for overtrædelse af valutaloggivningen" fremgår til slut:

"Til PET København: enhver aktuel oplysning om Toman vil blive påskønnet."

Foreholdt dette, forklarede han, at telexen er fra en samarbejdspartner til et terrorefterretningsnetværk, som PET var en del af, og med afsnittet rettet direkte til PET har man med sikkerhed drøftet på ledelsesplan, hvilke aktiviteter man skulle iværksætte på baggrund af oplysningerne i telexen.

Han blev foreholdt udkast af 5. april 1983 til telex, der henviste til telexen af 29. marts 1983, med emnet: "Mohamed Abdel Rahman TOMAN" udarbejdet af PET, hvoraf bl.a. fremgår:

"I forbindelse med den nævnte ... kan vi oplyse:

- 1. at vi ikke har kendskab til, at TOMAN skulle have været i Danmark siden NOV 1982,*
- 2. at vi ikke har kendskab til det nævnte pengebeløb af værdi 4,5 millioner francs,*
- ...*
- 4. i dagene 19.-20. MAR 83 afholdtes i København en samarbejds – og solidaritetskonference for europæiske organisationer, der yder støtte til den palæstinensiske sag,*
- ...*
- 7. flere identificerede PFLP-medlemmer deltog i konferencen, bl.a., Sati BAKIR og ...,*
- 8. vi har dog svært ved at tro, at den her omhandlede pengesum kommer fra denne conference.*
- ... "*

Hertil forklarede han, at man anså det for fuldstændig usandsynligt, at pengene stammede fra den nævnte conference. Det har formentlig været omkring dette tidspunkt, at PET henset til oplysningerne om PFLP-forbindelsen kædede røveri i Lyngby sammen med anholdelsen af de to arabere i Paris.

Efter at der var etableret kontakt mellem PET og Lyngby Politi, blev der kort efter holdt et møde med Lyngby Politi hos PET. På mødet gennemgik PET, hvad man havde af oplysninger, og hvilke fornemmelser samt mistanker man havde. Han husker ikke, hvem fra PET der deltog i mødet, men ud over ham selv har det formentlig været afdelingslederen, Paul Erich Ropers, og nogle af sagsbehandlerne, herunder Poul Erik Dinesen fra afdeling T samt Poul Mose Hansen som ansvarlig jurist for afdeling T. Han husker heller ikke, hvem fra Lyngby Politi der deltog i mødet. Det naturlige havde været, at det var Willy Pedersen og sagsbe-

handlerne på sagen. Han mindes ingen forudgående drøftelser med Lyngby Politi om, hvem i Lyngby Politi oplysningerne måtte videregives til. Det normale ville være, at oplysningerne først blev givet på ledelsesniveau. Eftersom PET henledte opmærksomheden på konkrete personer, har det været oplagt, at oplysningerne efterfølgende måtte videregives til de efterforskere, der havde med sagen at gøre, således at de kunne arbejde videre med oplysningerne. Oplysninger af denne karakter ville ingen værdi have, hvis politikredsens ledelse ikke måtte videregive oplysningerne til nogen efterforskere. Meningen fra PET's side med at give oplysninger af denne karakter var at lede efterforskningen i den rigtige retning. Beviser kunne PET ikke give i den konkrete sag, idet PET ikke havde sådanne, men PET kunne give et tip om, hvor opmærksomheden skulle rettes mod, og hvor indsatsen efter PET's opfattelse skulle sættes ind. Ansvar for den videre efterforskning på grundlag af et tip fra PET henhørte under den lokale politikreds. Det var ikke PET, der skulle efterforske sagen, hvilket politikredsen med sikkerhed var helt enig i. Han blev foreholdt følgende fra s. 92 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen":

“... ”

PET fortalte politimesteren, at man lå inde med vigtige oplysninger om en lille gruppe danske statsborgere, der meget vel kunne stå bag røveriet mod Den Danske Banks pengetransport måneden forinden. Efterretningstjenesten understregede dog over for Søren Sørensen, at han kun måtte indvie sine nærmeste underordnede i henvendelsen.

Søren Sørensen gik videre til stationens daglige leder, nu afdøde kriminalinspektør Thor Pedersen, med den kryptiske henvendelse fra PET. Kriminalinspektøren insisterede imidlertid på, at oplysningerne også skulle gives videre til de to kriminalassistenter Karsten Høj og Johannes Pedersen. Ellers ville han ikke selv høre noget som helst om PET's efterretninger. Alene og kun af den grund fik Pedersen og Høj lov at høre om sagen. ...”

Hertil forklarede han, at han ikke genkender det beskrevne forløb. “Det lyder skørt, hvis man gav en melding videre til nogen, som ikke kunne bruge den til noget som helst. Det er klart, at man var nødt til at involvere nogle efterforskere.” Desuden var meningen, at Lyngby Politi skulle foretage en målrettet efterforskning mod de navngivne mistænkte.

Efter det første møde var der en løbende kontakt til Lyngby Politi. På et tidspunkt var i hvert fald Johannes Helmer Pedersen ude hos PET, hvor han blev delagtiggjort i det materiale, som PET havde. Hans egen deltagelse i det første møde har været som overordnet at autorisere samarbejdet med Lyngby Politi. Det var derefter op til afdelingslederen at effektuere samarbejdet rent praktisk.

Når samarbejdet var i gang, skulle han ikke nødvendigvis være til stede ved yderligere møder med Lyngby Politi, og han har ingen erindring om at have deltaget i sådanne eller i øvrigt omstændigheder i forbindelse hermed. Han husker ikke, om man under det første møde drøftede sagens videre forløb og herunder indgik nogle aftaler om opgavefordeling. På det første møde har PET formentlig forklaret Lyngby Politi betingelserne for Lyngby Politis indsigt i klassificerede oplysninger. I det materiale, som PET havde, var der ingen oplysninger, som kunne indikere, at Appel-gruppens medlemmer var gerningsmændene til røveriet i Lyngby. Det var ren og skær fornemmelse fra PET's side. En fornemmelse baseret ikke mindst på grundlag af forhistorien vedrørende røveriet mv. i Glostrup kombineret med, at det var to PFLP-folk, der var blevet anholdt med pengene i Paris. Derfor har PET formentlig sagt, at Lyngby Politi kunne få indsigt i materialet, men de kunne ikke få det med sig, idet det ikke kunne bruges i en straffesag. Baggrunden herfor var, at kom materialet ind i en åben straffesag, ville det afsløre PET's overvågning af de forskellige grupperinger. Hvis Lyngby Politi på et senere tidspunkt fik egentlige bevisligheder mod Appel-gruppen eller andre personer omfattet af dette baggrundsmateriale, da ville det kunne drøftes, om der var dele af baggrundsmaterialet, der var af en sådan relevans, at det skulle indgå i straffesagen, som man også senere så det under Blekingegade-sagen. Han mener, at Lyngby Politi fik oplyst navnene på de fire interessante medlemmer af Appel-gruppen. PET havde nogle gamle fotos af dem. Han husker ikke selv at have været involveret i drøftelser vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt fotografierne måtte udleveres til Lyngby Politi. Imidlertid ville han finde det naturligt, hvis PET ikke havde villet udlevere disse fotos, idet anvendelse af disse kunne ødelægge PET's fremadrettede overvågning af gruppen. Lyngby Politi ville selv kunne tage friske billeder af gruppens medlemmer, når de havde deres navne. Han husker ikke, om det på mødet blev drøftet, hvorvidt PET havde fingeraftryk af de fire medlemmer. I øvrigt mener han, at PET kun havde fingeraftryk af Peter Døllner, der havde været fængslet i forbindelse med efterforskningen efter brandattentaterne mv. i Århus. Det må have fremgået af det materiale, som Lyngby Politi så, at man havde mistænkt gruppen for at stå bag røveriet mv. i Glostrup. Han blev foreholdt følgende fra s. 93 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen":

"...

PET fortalte betjentene fra Lyngby, at Appel-gruppen levede en under cover-tilværelse i Danmark, og at man mente, det var dem, der var gerningsmænd i Lyngby. PET fremlagde også navne og cpr-numre på de fire gruppemedlemmer, som man helt konkret mistænkte for at stå bag røveriet mod pengetransporten ved Fortunbyen på Lyngbygårdsvej. De hed Niels Jørgensen, Jan Weimann, Peter Døllner og Torkil Lauesen.

Oplysningerne var sensationelle. Men der var lige ét problem, meddelte PET-folkene. Lyngby Politi måtte ikke bruge dem til noget. Kriminalbetjentene fra Lyngby måtte love, at de hverken ville benytte PET's informationer til at bede om rettens tilladelse til aflytninger, ransagninger eller anholdelse af de mistænkte, ligesom de fik totalforbud mod overhovedet at orientere andre kollegaer i det øvrige kriminalpoliti om deres nye viden. Ikke engang de kriminalbetjente, der arbejdede med at opklare røveriet, måtte få besked. PET afviste også at stille fotos og fingeraftryk til politiets rådighed. ..."

Hertil forklarede han, at PET ikke kan have afvist at stille fingeraftryk til rådighed, idet man som nævnt ikke havde sådanne vedrørende andre end Peter Døllner, og vedrørende fotos kan han henvise til sine tidligere betragtninger herom. En forhåndsordre om, at man ikke måtte anvende oplysningerne, forekommer ikke særlig sandsynlig, idet meningen med at give Lyngby Politi navnene var, at de skulle foretage en efterforskning mod gruppen. Det kan forholde sig således, at kollegaerne fra Lyngby Politi har misforstået instruktionen om, at de ikke måtte anvende oplysningerne fra PET i en åben straffesag, således at de har forstået det på den måde, at de slet ikke måtte bruge oplysningerne. Oplysningerne i materialet fra PET var i øvrigt af en sådan karakter, at de var en åben straffesag fuldstændig uvedkommende, idet der som nævnt ingen indicier var heri. Materialet bestod i vidt omfang af aflytninger og observationer mod den palæstinensiske gruppe omkring PWU. PET's overvågning af Appel-gruppen kan siges at have taget sin begyndelse i 1960'erne, og det drejede sig gennem årene i vidt omfang om den politiske side af gruppen, og den nyere overvågning omkring Appel-gruppen drejede sig om at afdække, hvad der foregik mellem PFLP, PWU og Appel-gruppen. Spørgsmålet var, om gruppens aktiviteter var rent politiske, eller aktiviteterne inkluderede bistand til terrorisme eller noget helt tredje. Det kunne ikke på grundlag af PET's materiale afklares. Faktisk var det først i forbindelse med anholdelsen af Carsten Nielsen i 1989, at man kom i besiddelse af dokumentation for, hvad gruppen faktisk beskæftigede sig med. I 1983 lå der således et kæmpe materiale, hvori der var momentvise overvågninger af Appel-gruppen. Dette materiale fik Lyngby Politi lejlighed til at læse i gennem.

Af s. 93 f. i ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen” fremgår bl.a. følgende:

”...

Da de tre kriminalfolk noget forvirrede og slukørede forlod Bellahøj, brokkede de sig højlydt til hinanden over de mange restriktioner. For PET’s instrukser betød reelt, at Karsten Høy og Johannes Pedersen var bundet på hænder og fødder. Før mødet stod Lyngby Politi uden gennembrud i sagen, men kunne dog efterforske de spor, der fandtes. Nu var de indviet i et brandvarmt spor, men havde reelt forbud mod at følge det. PET’s mange betingelser og krav var med andre ord en spændetrøje, der forhindrede dem i at foretage sig noget fornuftigt i den videre efterforskning. Så da Høy og Pedersen kom tilbage til stationen, beklagede de sig så højlydt til ledelsen, at det resulterede i endnu en invitation fra PET.”

Foreholdt dette, forklarede han, at der ikke var noget ”brandvarmt spor” vedrørende Appel-gruppen. Det eneste reelle spor var pengene i Paris, og det var ikke et direkte spor til Appel-gruppen. Han husker ikke drøftelser om et yderligere møde. PET havde henvendt sig til Lyngby Politi for at bistå, og han opfattede ikke, at der skulle have været en konflikt. PET forsøgte at hjælpe, alt hvad man kunne. I øvrigt havde han et tæt og godt samarbejde med Johannes Helmer Pedersen efter røveriet mod en pengetransport ved Købmagergade Postkontor i København og drabet på en politibetjent den 3. november 1988 og senere i Københavns Politi, og han hørte og har aldrig hørt noget om, at Johannes Helmer Pedersen skulle have været utilfreds med samarbejdet med PET i 1983.

Han blev foreholdt, at daværende vicekriminalkommissær i Lyngby Politi, Willy Pedersen, i sin forklaring for kommissionen den 2. marts 2012 bl.a. forklarede, at han fik et tip fra rejseholdet kort tid efter røveriet i Lyngby, at han på et efterfølgende møde fik oplysninger hos PET om Appel-gruppen, og at han også senere deltog alene i yderligere to møder hos PET inden anholdelserne i Paris. Hertil forklarede han, at han ikke har kendskab til møder mellem medarbejdere fra PET og Willy Pedersen inden anholdelserne i Paris, men han kan ikke udelukke, at der har været sådanne møder. Inden anholdelserne i Paris ville det alene have drejet sig om Appel-gruppen, da man ikke havde PFLP-spolet fra Paris, og derfor ville henvendelsen og efterfølgende møder med Willy Pedersen ikke nødvendigvis blive drøftet med ham. Da oplysningerne om Appel-gruppen ikke var helt aktuelle, ville Paul Erich Ropers selv kunne håndtere sagen. Først efter anholdelserne i Paris blev det en sag for ledelsen. Det ville have været naturligt, hvis der var lagt et notat om eventuelle møder med Willy Pedersen på de pågæl-

dendes personsager. Tilsvarende burde der have været udarbejdet et notat om mødet med bl.a. Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen.

Han blev foreholdt følgende påtegninger på radiogram af 6. april 1983 fra Interpol Paris til Interpol København, som var videresendt til PET med angivelse af Paul Erich Ropers som modtager:

*"PET (sendt 7-4-83)
Kopi Pm Lyngby
Underretning
Sket pr. telefon d. 7.4.83 kl. 0945."*

*"Foto + fin. pr. telefoto.
redegørelse for anh.
hvilke sedler"*

Hertil forklarede han, at han ikke genkender den håndskrift, som påtegningerne er skrevet med. Efter indholdet af påtegningerne vil han antage, at de er skrevet af en medarbejder hos Interpol.

Foreholdt, at det fremgår af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 88, at et vidne i sagen, Niels Rygaard, har givet udtryk for, at han ville kunne genkende den gerningsmand, som truede ham med en pistol under flugten fra røveriet, og at han ikke er i tvivl om sin genkendelse af Niels Jørgensen som gerningsmand. Imidlertid blev Niels Rygaard ikke dengang forevist fotos af Appel-gruppens medlemmer. Hertil forklarede han, at han ikke husker drøftelser på mødet med Lyngby Politi om, hvorvidt Lyngby Politi skulle vise fotos af Appel-gruppens medlemmer for vidner i sagen. Efter hans opfattelse ville det have været naturligt, hvis Lyngby Politi havde taget fotos af Appel-gruppens medlemmer og vist til Niels Rygaard. Han erindrer ikke, at der da skulle have været drøftelser mellem PET og Lyngby Politi om optagelse af nye fotos. Initiativet hertil lå hos Lyngby Politi, og han mindes ikke en anmodning fra Lyngby Politi på dette tidspunkt om bistand til optagelse af fotos af Appel-gruppens medlemmer. Hvis PET var blevet bedt herom, vil han antage, at man havde assisteret Lyngby Politi hermed, som man også gjorde det i efteråret 1983 i forbindelse med indhentelse af fingeraftryk fra tre af Appel-gruppens medlemmer. Der var praksis for, at PET bistod politikredsene i mange sammenhænge, hvor PET's ekspertise kunne have betydning.

Af s. 90 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen" fremgår bl.a. følgende vedrørende udtalelser fra et vidne i sagen, Jim Olsen, til Jørn Moos om afhøringer på selve gerningsdagen:

"...

I de næste tre-fire timer opholdt Jim Olsen sig på stationen, hvor han blev afhørt af flere forskellige hold af politifolk.

"Igen og igen måtte jeg fortælle min historie. Det andet hold, som afhørte mig, var anført af Københavns nuværende chefkriminalinspektør, Per Larsen, som dengang arbejdede i PET. Det er jeg helt sikker på," fortæller Jim Olsen ..."

Foreholdt dette, forklarede han, at "det er taget ud af den blå luft", at han skulle have afhørt Jim Olsen som beskrevet. Udtalelsen er af mange grunde absurd. En af grundene er, at han ikke var involveret i sagen på gerningsdagen. Det var først væsentligt senere, at han hørte om sagen. Desuden ville det være helt utænkeligt, at den operative chef i PET selv skulle tage ud for at afhøre et vidne. Det er simpelthen usandt, at han skulle have foretaget en sådan afhøring. Han mener heller ikke, at andre fra PET foretog afhøringer i sagen på gerningsdagen. Hvis nogen fra PET skulle have afhørt Jim Olsen, da har det været på et langt senere tidspunkt, og i givet fald skulle der foreligge en afhøringsrapport herom.

Af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90 f., fremgår videre bl.a.:

"...

Herefter afbrød politiet kontakten med Jim Olsen. Men et par måneder senere henvendte ordensmagten sig pludselig igen og bad om hans hjælp.

"De tog mig med til et bryllup. Jeg mener, at det var i Hørsholm Kirke. Her skulle jeg stå et par gader væk og se på en række gæster, som ankom til brylluppet. De ville se, om jeg kunne genkende nogen af dem som røverne. Men det kunne jeg ikke," fortæller Jim Olsen, som i dag mener, at det var Politiets Efterretningstjeneste, der stod bag den aktion.

..."

Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke har noget kendskab hertil.

Fra samme sted blev han yderligere foreholdt følgende:

”...

Flere måneder efter røveriet, i sommeren 1983, kontaktede politiet igen Jim Olsen på hans arbejdsplads, Heka Stillads Service i Vanløse. Han blev hentet ind på kontoret, hvorefter alle andre blev bedt om at forlade rummet.

”Denne gang sagde de direkte, at de kom fra PET. De ville have mig til at se på nogle fotos af nogle mistænkte. Derefter viste de mig billeder af en række personer, som var taget både herhjemme og i udlandet. Jeg kunne genkende tre af dem og udpegede dem som deltagere i røveriet. Det drejede sig om en høj, halvskaldet mand med briller, en kvinde med mørkt pagehår og endelig den lille mand, som havde truet mig med en pistol. Jeg var helt sikker i min sag. Og jeg ved også, at de personer, jeg så, er nogle af dem, der senere blev kendt som Blekingegadebanden,” slutter Jim Olsen.

...”

Hertil forklarede han, at han ikke er bekendt hermed. Hvis Jim Olsen var så sikker i sin sag, forstår han i øvrigt ikke, hvorfor Jim Olsen ikke fremkom med en tilsvarende klar identificering i forbindelse med sin vidneafhøring under Blekingegade-sagen i Østre Landsret. Der ville desuden med sikkerhed være blevet udarbejdet en rapport i tilfælde af, at Jim Olsen havde udpeget tre personer som deltagere i røveriet.

På baggrund af oplysningerne om anholdelserne i Paris var det klart, at nogen skulle rejse til Paris for at foretage yderligere efterforskning der. Lyngby Polit indhentede retsanmodning om foretagelse af diverse efterforskningsskridt, herunder afhøring af de anholdte og adgang til pengene. Sideløbende hermed besluttede PET at sende en mand til Paris for at varetage forbindelsen til den franske efterretningstjeneste og i øvrigt være med på sidelinjen. Han var ikke på nogen måde indblandet i Lyngby Politis indhentelse af den nævnte retsanmodning og senere retsanmodninger. Fra PET var det AA og en tolk, der rejste til Paris. De havde kontakt med kollegaerne fra Lyngby Polit på rejsen. Det var hans indtryk, at AA og kollegaerne fra Lyngby Polit arbejdede lidt hver for sig under opholdet i Paris, og at der havde været lidt uenighed om, hvordan tingene skulle håndteres, men bortset herfra havde der ikke været problemer. Uenigheden bestod i, hvem der skulle besøge den franske efterretningstjeneste, hvilket blev PET. Dette skal ses i lyset af de reservationer, som den franske tjeneste naturligt ville have til medarbejdere fra det åbne politi i et andet land, hvis system man ikke var bekendt med. Af hensyn til kildebeskyttelse var det derfor naturligt, at det var PET, som skulle have kontakten til den franske tjeneste. Han mindes,

at Lyngby Politi havde nogle problemer med undersøgelsesdommeren, som var den eneste, der havde kompetence til at foretage afhøringer vedrørende sagen i Frankrig mod de to anholdte arabere. Det gav nogle problemer i forhold til, hvilke spørgsmål kollegaerne fra Lyngby Politi kunne stille under afhøringerne. Han husker ikke, om AA rapporterede hjem til PET under opholdet i Paris. Efter AA's hjemkomst blev det drøftet hos PET, hvordan man kunne komme videre i sagen. Han husker ikke noget specielt fra AA's afrapportering efter hjemkomsten.

Foreholdt rapport af 2. maj 1983 "Vedr.: Efterforskning mod 2 arabere, der er fængslet i Frankrig for overtrædelse af valutalovgivningen" udarbejdet af AA, forklarede han, at det ikke er utænkeligt, at han så denne rapport, men han husker ikke indholdet heraf nærmere. Han havde ingen fornemmelse af, at den franske tjeneste ikke samarbejdede med PET, eller at Frankrig som følge af de anholdtes forbindelse til PFLP ikke ønskede, at de blev udleveret til Danmark. Eksempelvis gav franskmændene senere oplysning om en kildeoplysning, i henhold til hvilken pengene i Paris stammede fra røveriet i Lyngby, og at røveriet skulle være udført af en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne PFLP.

Han blev foreholdt, at det af telex af 10. juni 1983 fra den franske efterretnings-tjeneste til PET fremgår bl.a., at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom pengene, der var beslaglagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi i Paris. Den franske efterretningstjeneste bad PET om at være yderst forsigtig med brugen af oplysningerne og om hurtigst muligt at meddele, hvad PET mente. Hertil forklarede han, at det er denne kildeoplysning, som han tænker på. Man kan ikke af formuleringen " troværdig kilde, som er yderst sårbar" med sikkerhed udlede, hvilken type kilde der er tale om. Kildeoplysningen var meget interessant i forhold til mistanken mod Appel-gruppen, og det kunne være med til at løfte sagen i retten. Derfor bad PET den franske tjeneste om lov til at give kildeoplysningen videre til Lyngby Politi. Det fik PET lov til. Han husker ikke, om PET orienterede Lyngby Politi, inden man fik tilladelse til at videregive kildeoplysningen til Lyngby Politi.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET bl.a. fremgår, at Willy Pedersen samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder

i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Han forklarede hertil, at han henset til kildeoplysningens karakter og betydningen for samarbejdet med den franske tjeneste med sikkerhed blev orienteret herom. Som nævnt blev selve kontakten til Lyngby Politi efter det første møde varetaget på afdelingslederniveau.

Af telex af 11. august 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET, hvorpå hans tjenestenummer er påført, fremgår bl.a.:

"Vi er indforstået med, at de bruger oplysningerne i pkt. 2 i vor telex af 10.06.1983 ... formuleret således: "De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en venligsindet tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne"."

Foreholdt dette, forklarede han, at tilladelsen blev videreformidlet til Lyngby Politi. Han vil tro, at han på dette tidspunkt kun var involveret i sagen på "underrettningsplan". Om der i forlængelse af kildeoplysningen skulle have været drøftelser med Lyngby Politi om, hvad man herefter skulle gøre, herunder hvorvidt PET kunne bistå med yderligere, erindrer han ikke. Kildeoplysningen tilføjede for så vidt ikke yderligere til efterforskningen. Den understøttede blot den mistanke, som man havde, mod Appel-gruppen. Det ville have været i strid med sædvanlig efterretningsskik at prøve at få den franske tjeneste til at oplyse nærmere om kilden, og den franske tjeneste ville med sikkerhed ikke have gjort det, hvis det var forsøgt. PET havde ikke noget at gøre med, at Lyngby Politi kort efter denne telex fik kendelser om henholdsvis fængsling af de to arabere og beslaglæggelse af pengene i Paris, men han kan ikke udelukke, at PET var orienteret herom.

Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?"

...

Thorkild Lauesen, p. t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at notatet ikke er produceret i PET. Således er Paul Erich Ropers' navn stavet forkert. Han husker ikke at havde deltaget i et møde med Lyngby Politi den 8. september 1983, men hvis der er holdt møde den dag, kan det have været baggrunden for, at PET senere på efteråret iværksatte indhentelse af fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer. Han var naturligvis interesseret i sagen, der var vigtig, men det var som nævnt ikke ham, der stod for den løbende kontakt med Lyngby Politi.

Af rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen bl.a. om samtale mellem dommer Sølling og den franske undersøgelsesdommer fremgår bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vicekriminalkommisær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke husker noget om den omtalte originalkendelse. Hvis Justitsministeriet havde henvendt sig til PET eksempelvis om hensigtsmæssigheden i udlevering af to PFLP-medlemmer til Danmark, da ville henvendelsen være sket til politimesteren. Han er ikke bekendt med, om der har været en sådan henvendelse. Imidlertid ville han efter et rendyrket "need to know"-princip ikke blive orienteret om eventuel henvendelse, medmindre den kunne give anledning til at overveje mulige sikkerhedsforanstaltninger. Der var heller ikke ham bekendt drøftelser med den franske tjeneste om, hvorvidt det ville være uhensigtsmæssigt, at de to anholdte arabere blev udleveret til Danmark, ligesom han ikke er bekendt med, at den franske tjeneste skulle have været tilbageholdende med oplysninger som følge af sagens forbindelse til PFLP.

Han mener ikke, at han hørte om, at Arne Siezing fra rejseholdet skulle have tipet Lyngby Politi om Appel-gruppens medlemmer som mulige gerningsmænd til røveriet i Lyngby. Han ved ikke, om man så på Glostrup-sagen på ny efter den bestyrkede mistanke mod Appel-gruppen på grundlag af kildeoplysningen.

PET havde kopi af en række af rejseholdets akter omkring efterforskningen af røveriet mv. i Glostrup, og det er muligt, at kollegaerne fra Lyngby Politi så dem i forbindelse med gennemgangen af materiale hos PET. PET havde ikke kopi af alle Glostrup Politis akter i sagen.

Han blev foreholdt, at det fremgår af rapport fra oktober/november måned 1983 udarbejdet af PET, at PET iværksatte indhentelse af fingeraftryk fra Niels Jørgensen, Torkil Lauesen og Jan Weimann. Hertil forklarede han, at der på dette tidspunkt fortsat var håb om at få udleveret pengesedlerne fra Frankrig, og det var til brug for sammenligning med fingeraftryk herfra, at man ville indhente fingeraftrykkene fra de tre gruppemedlemmer, som man ikke i forvejen havde fingeraftryk fra. Man havde sammenligningsaftryk af alle de bankansatte, der havde håndteret pengene. Fingeraftryk fra pengesedlerne var den sidste chance for at kæde pengene i Paris sammen med røveriet i Lyngby. Enten en matchning med et fingeraftryk fra en mistænkt eller en bankansat var påkrævet. Han ved, at Lyngby Politi efter indhentelsen af fingeraftrykkene fra Appel-gruppens medlemmer lånte dem i forbindelse med undersøgelsen af de ødelagte pengesedler, som man fik fra Frankrig.

I den sidste del af 1983 hørte han sporadisk om, hvordan sagen med at få fingeraftryk fra pengene i Frankrig forløb, herunder at franskmændene kom med nogle historier om, at det var farligt at undersøge pengesedlerne. Han husker nogle avisartikler, hvor Willy Pedersen gav udtryk for, at det var et meget frustrerende forløb med de franske myndigheder. Han mener ikke, at PET fik henvendelser fra Lyngby Politi om hjælp til at påvirke processen omkring pengesedlerne. Det var ikke en farbar vej, at PET skulle bede den franske efterretningstjeneste om at påvirke forløbet. Han er ikke klar over, hvorfor franskmændene ikke ville ombytte pengesedlerne i Paris med andre pengesedler fra Nationalbanken. Det er ham et mysterium, hvorfor det ikke kunne lade sig gøre. Efter hans opfattelse beroede det på, at undersøgelsesdommeren havde et personligt særstandpunkt. PET var ikke involveret i forhandlingerne vedrørende udlevering af pengesedlerne til Danmark, og under forløbet havde han ikke kendskab til forhandlingerne mellem Lyngby Politi, Justitsministeriet, Udenrigsministeriet, ambassaden og de franske myndigheder. Det var først i forbindelse med, at Peter Øvig Knudsen under sin skrivning af bøgerne om Blekingegadebanden viste ham korrespondance herom, at han blev bekendt hermed. Efter hans opfattelse var disse drøftelser ikke noget, der vedkom PET. Tilsvarende er det også først senere, at han har hørt om de interne problemer i Lyngby Politi, herunder truslerne om at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen ville blive fyret, hvis de fortsatte efterforskningen.

I øvrigt kan det nævnes, at røveriet i Lyngby og forløbet af efterforskningen heraf ikke gav anledning til, at PET intensiverede overvågningen af Appel-gruppen, idet der ikke var nogen nye oplysninger, som gav anledning hertil. Der var således ikke noget grundlag for at få fornyede kendelser om indgreb i meddelelshemmeligheden over for gruppens medlemmer. Overvågningen af gruppen lå som følge heraf stort set død indtil engang i 1986 med undtagelse af sporadiske observationer, men der var ikke nogen konsekvent overvågning af gruppen. Hvis nogle sagsbehandlere på eget initiativ havde observeret mod gruppen i forbindelse med nogle hændelser, burde der ligge rapporter herom på de relevante personers personsager.

Han blev foreholdt, at han i visse sammenhænge bl.a. har udtalt noget i retning af, "at mistanken mod Appel-gruppen i forbindelse med røveriet i Lyngby var bare en "mavefornemmelse", og "at de ikke lukkede op for hele skatkammeret". Hertil forklarede han, at han med "mavefornemmelse" henviste til, at mistanken beroede på intuition på baggrund af en masse informationer, uden at der heri var nogen egentlige beviser. Med udtalelsen om, "at de ikke lukkede op for hele skatkammeret", mente han, at man ikke bare kunne give adgang til alt materiale, som PET havde i alle sagskomplekser. Lyngby Politi fik adgang til alt materiale af relevans.

Foreholdt, at PET i forbindelse med efterforskningen af brandattentaterne mv. i Århus indgik i et samarbejde med rejseholdet og Århus Politi, og at der i forbindelse med røveriet i Lyngby var visse ting, som pegede i retning af Appel-gruppen, forklarede han, at han mener, at PET reagerede relevant og i videst muligt omfang forsøgte at få alle oplysninger frem. Der blev således stillet medarbejdere fra PET til rådighed for Johannes Helmer Pedersens og Karsten Høy Petersens gennemgang af materialet hos PET. Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen var altså i stand til at drøfte materialet med disse medarbejdere. Efter hans opfattelse havde PET ikke mulighed for at hjælpe med mere, end man gjorde. Der var en væsentlig forskel mellem på den ene side brandattentaterne mv. i Århus og Glostrup-sagen og på den anden side røveriet i Lyngby. I sagerne fra Århus og Glostrup var der substans. I Lyngby-sagen var der ikke andet end fornemmelser, og disse gik ud på, at det kunne være Appel-gruppen. Der var imidlertid ikke noget, man kunne konfrontere gruppen med. Når man efter røveriet og drabet ved Købmagergade Postkontor nedsatte en samarbejdsgruppe, skyldtes det, at der nu forelå en række alvorlige uopklarede røverier, og der var blevet dræbt en politibetjent. Derfor foretog man den store "gambling" og satte alle sejl til, hvilket kostede mange ressourcer. Et af de andre røverier var Daells Varehus, hvor den daværende afdelingsleder i afdeling 2, tidligere afdeling T,

Frank Jensen, havde ringet til chefen for Københavns røveriafdeling og sagt, at man burde kigge på Appel-gruppens medlemmer.

Han blev foreholdt, at kommissionen under gennemgang af en flyttekasse med bilag fra hans tidligere kontor hos Københavns Politi har fundet et gult sagsomslag med kopi af notat af 27. januar 1984 udarbejdet af vicepolitimester i Lyngby Politi, Jørgen Galle, om samtale mellem dommer Sølling og den franske undersøgelsesdommer, notat af 2. februar 1984 udarbejdet af samme om telefonsamtale med Bent Andersen, notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester i Lyngby Politi, Søren Sørensen, om samtale med Justitsministeriet og notat af 26. marts 1984 udarbejdet af Jørgen Galle vedrørende samtaler mellem en række personer fra Lyngby Politi, Justitsministeriet, Retten i Lyngby, undersøgelsesdommeren i Frankrig og ambassaden i Paris. Hertil forklarede han, at signaturen øverst til højre på omslaget er hans. Han husker ikke, hvorfra kopierne stammer, og hvorfor han har opbevaret dem. Som det fremgår af kassens indhold i øvrigt, havde han samlet forskellige papirer sammen, herunder en række avisudklip, som måske kunne bruges i en eller anden sammenhæng i forbindelse med Blekingegade-sagen.

Han blev foreholdt bl.a. følgende fra notat af 23. december 1988 til vicepolitidirektør i Københavns Politi, Annemette Møller, udarbejdet af Jørn Moos:

”...
Lyngby Politi siger, at der blev ”lagt låg på sagen” fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de 2 anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet.
I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der noget steds skulle ”være lagt låg på” – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.
 ...”

Hertil forklarede han, at han ikke erindrer at have set notatet eller hørt om Jørn Moos' henvendelse til Annemette Møller. Han husker heller ikke, at der skulle have været et efterfølgende møde med hans deltagelse, hvor Annemette Møller redegjorde for sin opfølgning over for Justitsministeriet på baggrund af notatet, men han kan ikke udelukke, at det var tilfældet. Han blev foreholdt følgende fra ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen”, s. 158:

”...
I februar 1989 blev der afholdt et stort møde i den særlige gruppe, der jagede Blekingegadebanden. Den dag deltog også en lang række af politiets chefer.

"Det var Røveriafdelingens ledere Kurt Olsen, Per Iver Petersen og Niels Bach samt kriminalinspektør Per Larsen og kriminalkommissær Frank Jensen fra PET. Jørn Moos ledte mødet, og han kunne fortælle, at vicepolitidirektør Annemette Møller havde været i Justitsministeriet, som meddelte, at der ikke var lagt låg på Lyngby-sagen. Det blev meddelt på en måde, så jeg klart og utvetydigt følte mig rubriceret som en utroværdig person, selvom Moos kendte sandheden. En anden mand, der sad med ved bordet, og som også kendte den sande historie, var kriminalinspektør Per Larsen fra PET, der dengang personligt havde givet os forbud mod at bruge oplysningerne om Appel-gruppen i vores efterforskning," siger Johannes Pedersen.

...

Hertil forklarede han, at der var et fint samarbejde med Johannes Helmer Pedersen i gruppen, og han havde ikke på dette tidspunkt eller senere i sit samarbejde med Johannes Helmer Pedersen indtryk af, at Johannes Helmer Pedersen var præget af sagen som beskrevet i det citerede. Det er først i de seneste år i forbindelse med den fornyede interesse for Blekingegade-sagen, at han har hørt herom. Han var derimod bekendt med, at Johannes Helmer Pedersen havde været under et vist pres i Lyngby Politi som følge af de kollegiale og ledelsesmæssige forhold i Lyngby Politi. Han hørte ikke om, at Johannes Helmer Pedersen og Jørn Moos var til et møde med vicepolitimester Jørgen Galle i Lyngby for at drøfte omstændighederne i forbindelse med den oprindelige efterforskning af røveriet i Lyngby.

Han blev foreholdt, at Jørn Moos i sin forklaring for kommissionen den 25. april 2012 bl.a. forklarede som følger:

"... Annemette Møller vendte tilbage og meddelte, at der ikke fra nogens side var lagt låg på. Han mener, at Annemette Møller gav tilbagemeldingen i forbindelse med et møde i syrmænds-gruppen. Annemette Møller fortalte ikke, hvem hun havde talt med i Justitsministeriet. Per Larsen blev også informeret om Annemette Møllers tilbagemelding, og i den sammenhæng udtalte Per Larsen, "at det nok var det bondepoliti i Lyngby Politi, som ikke kunne finde ud af tingene", hvilket formentlig er en udtalelse, der er faldet medarbejdere fra Lyngby Politi for brystet. ..."

Hertil forklarede han, at det godt kan være, at han gav udtryk for, at Lyngby Politi efter hans opfattelse selv havde lagt nogle begrænsninger for deres efterforskning af røveriet i Lyngby, og det var en misopfattelse, hvis man mente, at det var

PET, som havde opstillet disse begrænsninger. Han undrer sig fortsat over, at Lyngby Politi ikke efterforskede målrettet mod Appel-gruppen.

Poul Mose Hansen⁴⁰

Poul Mose Hansen har forklaret bl.a., at han fra årsskiftet 1978/79 til 1985/86 var politifuldmægtig i PET. Fra omkring september 1979 hørte afdeling T og C, der tog sig af overvågning af henholdsvis international terrorisme og ekstremisme inden for landets grænser, under hans referat

Foreholdt udskrift af telefonaflytning af Sati Bakiers telefon den 11. november 1982, hvor der på udskriften i tilslutning til angivelsen af et telefonnummer er tilføjet Peter Døllners navn og adresse, forklarede han, at han normalt ikke ville få en sådan udskrift at se. Det var kun, hvis der var noget usædvanligt, at han ville blive orienteret om indholdet af en telefonaflytning. At Peter Døllners telefonnummer blev nævnt over for Sati Bakier i en telefonsamtale, var ikke en oplysning af en sådan karakter, at det i sig selv ville betyde, at han blev orienteret herom. Både afdeling C og T refererede til ham. Afdelingerne kommunikerede uden vanskeligheder sammen bl.a. gennem de to afdelingsledere, og som referent for begge afdelinger kunne han også sikre, at relevante oplysninger blev videregivet. I PET fulgte man "need to know"-princippet, således at ikke alle oplysninger var tilgængelige for alle, men når der var behov for samarbejde, da udvekslede man informationer. Begge afdelinger var bekendt med, at PWU og Sati Bakier blev aflyttet, bl.a. som følge af at det blev omtalt på morgenparoler. Kun i ekstraordinære tilfælde ville et emne have en sådan karakter, at det blev drøftet med politimesteren alene efter morgenparolen. En oplysning om, at PFLP var interesseret i at få kontakt med Appel-gruppen, ville også være kendt i begge afdelinger. Der blev ikke gjort nogen tiltag ud over den sædvanlige informationsudveksling mellem afdelingerne for at koordinere afdeling C's og afdeling T's overvågning af Appel-gruppen. Det var ikke usædvanligt, at der var overlap mellem afdelingernes arbejdsområder. I øvrigt var overvågning foranlediget af international terrorisme et relativt nyt arbejdsområde for PET. Området blev aktuelt som følge af en politisk udvikling op gennem 1970'erne. På det nye område, som der af gode grunde da var afsat begrænsede ressourcer til, "skulle man finde sine ben at stå på." PET's hovedprioritetsområde gennem mange år havde været rettet mod øst og i den forbindelse fremmed efterretningsvirksomhed i Danmark. Afdeling T's område var derfor nyt med overvågning af en anden type aktiviteter end dem, man plejede at holde øje med.

40 Protokol 8 og 28.

Når han tænker tilbage, er det hans opfattelse, at PET – med de dengang forhåndenværende midler – ikke overså noget eller burde have gjort noget anderledes i forhold til Appel-gruppen i den periode, som han kan tale med om. Det er helt sikkert, at PET ikke havde til hensigt at holde relevante oplysninger vedrørende Appel-gruppen tilbage over for det åbne politi. PET havde ikke flere relevante oplysninger om Appel-gruppen end dem, som man gav til det åbne politi i de tilfælde, hvor Appel-gruppens medlemmer var under mistanke. "De havde ikke noget, som de kunne fodre kriminalpolitiet med." I PET havde de en bog ved navn "Den lille røde". Den indeholdt sikkerhedsforskrifter. Han husker ikke, hvorvidt der i denne var fastsat retningslinjer for videregivelse af klassificerede oplysninger til det åbne politi eller i øvrigt. Det var en almindelig regel, at når de videregav oplysninger til det åbne politi, da skete det i fortrolighed, således at der blev taget hensyn til hemmeligholdelse af PET's overvågning. Som han husker det, var dette ikke nedskrevet nogen steder. PET henvendte sig sædvanligvis til en politikreds, når PET havde oplysninger af eventuel relevans for en sag. Det var således ikke almindeligt, at politikredsene henvendte sig til PET for at høre, om PET lå inde med oplysninger af betydning for en sag, som kriminalpolitiet efterforskede. Han var "inde over", hvilke oplysninger PET kunne bidrage med til Lyngby Politi, herunder håndteringen heraf. Han mindes ikke, at der i den forbindelse skulle have været sat nogen grænse for, hvilke oplysninger der måtte videregives til Lyngby Politi. Alt relevant materiale blev stillet til rådighed for Lyngby Politi. Han blev foreholdt følgende fra s. 94 f. i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen":

"...

På dette tidspunkt var Karsten Høy og Johannes Pedersen ikke klar over, om PET rent faktisk lå inde med dugfriske fotos, fingeraftryk og andre detaljer om de mistænkte. Men det var egentlig også ligegyldigt. Lyngby Politi kunne ikke få adgang til mere end det, PET allerede havde vist dem. Det var dog Høy og Pedersens indtryk, at efterretningstjenesten lå inde med meget mere, end man lod dem vide. ..."

Hertil forklarede han, at det er trist, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen har opfattet situationen sådan. PET ønskede ikke at efterlade et sådant indtryk i forbindelse med sit samarbejde med politikredsene. Når Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen alligevel har fået det indtryk, har PET muligvis ikke fået forklaret PET's krav til håndtering af klassificerede oplysninger godt nok for dem. En af realiteterne var, at PET's overvågningsmateriale ikke indeholdt oplysninger, der kunne danne grundlag for, at Lyngby Politi i relation til røveriet i Lyngby kunne få rettens tilladelse til indgreb i meddelelser-

hemmeligheden over for Appel-gruppens medlemmer. Lyngby Politi var derfor nødt til ved egen efterforskning at etablere et sådant grundlag.

Af ekstrakt af månedsberetning for november 1982 fremgår bl.a., at de to højtstående PFLP-ledere, Ghazi Ahmad Ali Masoud og Mohamed Abdel-Rahman Abdel-Kader Toman, angiveligt var i Danmark fra den 19. november 1982 til den 21. november 1982, hvor de rejste til Paris. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke har erindring om at have set månedsberetningen, men han kan ikke udelukke, at det var tilfældet.

Foreholdt notits af 15. december 1982 vedrørende Torkil Lauesen med stempel af 22. december 1982 fra Tilsynsudvalget vedrørende Politiets Efterretningstjeneste med angivelse af, at notitsens oplysninger må videregives, forklarede han, at han var sekretær for Wamberg-udvalget, og han vil derfor have set en notits som den foreholdte. Den har formentlig været udarbejdet til brug for udvalgets vurdering af, om der var grundlag for registrering af Torkil Lauesen. Han blev foreholdt, at det i notitsen bl.a. var anført, at der i perioden op til den 22. december 1982 havde været stille om gruppen "The Apple", men dette var ikke ensbetydende med, at den ikke eksisterede eller udførte ting for PFLP her i landet. Sådanne episoder var blot ikke kommet PET for øre. I den forbindelse kunne det oplyses, at der den 1. december 1982 var blevet betalt for yderligere tre måneders boksleje i brevbokscentret på Vesterbrogade, hvorfor det stærkt måtte formodes, at gruppens eksistens og eventuelle virke stadig var aktuel. Hertil forklarede han, at han er enig i det anførte. Gruppen forholdt sig i ro i perioder, men med PET's kendskab til gruppemedlemmernes holdninger og adfærdsmønstre, var der ikke grund til at tage dette som udtryk for, at gruppen ikke ville fortsætte sine aktiviteter. Det ville være en forsømmelse ikke at betragte gruppen som en "risikogruppe".

Han blev foreholdt telex af 11. marts 1983 "Vedr.: Indrejse i Frankrig af tre PFLP-medlemmer" fra en samarbejdspartner, der bl.a. anmodede om bistand til identifikation af en af de indrejsende PFLP-medlemmer. Hertil forklarede han, at han ikke nødvendigvis ville få en sådan telex at se.

Han husker ikke, hvordan PET blev orienteret om røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, ligesom han ikke husker, hvordan PET blev opmærksom på, at der muligvis var en sammenhæng mellem dette røveri og anholdelsen af to arabere med en stor sum danske penge på sig i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. Han erindrer ikke, om Lyngby Politi inden anholdelserne i Paris havde rettet henvendelse til PET om mulige gerningsmænd til røveriet. Foreholdt, at der kort efter røveriet var kontakt mellem PET

og Lyngby Politi om en mistanke mod medlemmer af gruppen Ananda Marga, forklarede han, at han ikke husker dette. Han husker heller ikke, om der inden anholdelserne i Paris var anden kontakt mellem PET og Lyngby Politi.

Han blev foreholdt, at daværende vicekriminalkommissær i Lyngby Politi, Willy Pedersen, i sin forklaring for kommissionen den 2. marts 2012 bl.a. forklarede, at han fik et tip fra rejseholdet kort tid efter røveriet i Lyngby, at han på et efterfølgende møde, som lå inden anholdelserne i Paris, fik oplysninger hos PET om Appel-gruppen, og at han deltog i et senere møde hos PET, som Poul Mose Hansen skulle have været med til. Hertil forklarede han, at han ikke kan udelukke, at han har været til stede under et møde som forklaret af Willy Pedersen, men han har ingen erindring herom. Der var som allerede oplyst ingen fast procedure for, hvordan man i PET skulle behandle en henvendelse fra det åbne politi om at give eventuelle oplysninger. Henvendelser af den karakter skulle ikke forelægges for politimesteren. Alt efter oplysningernes karakter kunne der godt være kontakt på sagsbehandlerniveau.

Foreholdt telex af 29. marts 1983 "Vedr.: To arabere, hvoraf den ene er kendt for at tilhøre PFLP, tilbageholdt for overtrædelse af valutatilovgivningen", forklarede han, at det er en telex fra en samarbejdspartner til et efterretningsnetværk, som PET var en del af. Hans tjenestenummer er skrevet på i hånden på telexen, hvilket betyder, at han har set den. Imidlertid erindrer han ikke noget nærmere om telexen eller reaktionen herpå. Foreholdt udkast af 5. april 1983 til telex, der henviser til telexen af 29. marts 1983, med emnet: "Mohamed Abdel Rahman TO-MAN" udarbejdet af PET, forklarede han, at PET ikke da var blevet opmærksom på den eventuelle forbindelse mellem røveriet i Lyngby og anholdelserne i Paris.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 6. april 1983 udarbejdet af Willy Pedersen bl.a. fremgår, at en person, der var Willy Pedersen bekendt, samme dag kl. 10.35 havde henvendt sig telefonisk til Lyngby Politi og oplyst, at han havde erfaret, at der den 26. marts 1983 var anholdt to arabere i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. De pågældende personer var tilbageholdt af det franske toldvæsen, idet de medbragte ca. 6 mio. d.kr., som de ikke ønskede at fortælle om deres adkomst til. Hertil forklarede han, at "En person, der er mig bekendt" var en typisk formulering til angivelse af, at henvendelsen kom fra PET. Han ved ikke, hvem fra PET der henvendte sig til Willy Pedersen, men han vil antage, at det var en medarbejder fra afdeling T, idet sagen om anholdelserne i Paris hidtil var blevet behandlet i denne afdeling.

Han blev foreholdt radiogrammer af 6. april 1983 fra Interpol Paris til Interpol København, som var videresendt til PET med angivelse af Paul Erich Ropers som

modtager. Hertil forklarede han, at han vil tro, at han hørte herom. Han mindes ikke, at man hos PET havde drøftelser om, hvorvidt man skulle videregive relevant viden til Lyngby Politi. I hans tid i PET havde PET ikke reservationer i forhold til at give oplysninger til det åbne politi i relation til konkrete efterforskningssager vedrørende kriminelle forhold, og der ville slet ikke være det i en sag vedrørende alvorlig kriminalitet som den foreliggende. Han blev foreholdt følgende fra s. 92 i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen":

"PET kommer på banen

Ifølge den officielle forklaring var det efterretningstjenesten selv, der den 7. april 1983 – mere end en måned efter røveriet – rettede henvendelse til politimesteren i Lyngby, Søren Sørensen. Anledningen var, at to palæstinensere netop var blevet anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris med seks millioner kroner i nytrykte danske pengesedler, der var syet ind i deres tøj og bagage ...

...

PET fortalte politimesteren, at man lå inde med vigtige oplysninger om en lille gruppe danske statsborgere, der meget vel kunne stå bag røveriet mod Den Danske Banks pengetransport måneden forinden. Efterretningstjenesten understregede dog over for Søren Sørensen, at han kun måtte indvie sine nærmeste underordnede i henvendelsen.

Søren Sørensen gik videre til stationens daglige leder, nu afdøde kriminalinspektør Thor Pedersen, med den kryptiske henvendelse fra PET. Kriminalinspektøren insisterede imidlertid på, at oplysningerne også skulle gives videre til de to kriminalassistenter Karsten Høy og Johannes Pedersen. Ellers ville han ikke selv høre noget som helst om PET's efterretninger. Alene og kun af den grund fik Pedersen og Høy lov at høre om sagen. ..."

Hertil forklarede han, at han ikke selv har haft kontakt til politimesteren i Lyngby. Hvis der blev taget kontakt direkte til politimesteren i Lyngby, ville det være godkendt på forhånd af politimesteren i PET. Han husker ikke nærmere om den indledende kontakt til Lyngby Politi, men det ville have været naturligt, hvis han havde hørt herom. Når PET gav fortrolige oplysninger til en politikreds, var det almindeligt, at PET – af hensyn til hemmeligholdelse af PET's overvågning – meddelte, at oplysningerne alene var til brug for dem, som havde behov for disse, og at oplysningerne ikke måtte videregives til andre.

Han husker ikke, om der på de anholdte arabere blev fundet andre spor end pengene, der pegede mod Danmark. Han mindes ikke, at man på et tidligt tidspunkt havde fået oplysning om, at Sati Bakiers telefonnummer var fundet hos en af de anholdte. Efter anholdelserne gik efterforskningen i sagen ud på at skaffe

fingeraftryk fra pengesedlerne og få pengene udleveret til Danmark. Han blev foreholdt, at flere vidner over for kommissionen har forklaret, at der efter anholdelserne i Paris blev holdt flere møder med efterforskere fra Lyngby Politi hos PET, hvor Lyngby Politi fik lejlighed til at gennemgå diverse af PET's materiale. Hertil forklarede han, at han ingen erindring har om selv at have deltaget heri, men han hørte givetvis om møderne.

Foreholdt, at tidligere vidner over for kommissionen også har forklaret, at han deltog i et indledende møde, forklarede han, at han ikke kan udelukke, at det har været tilfældet, men han husker det ikke. Han har ingen erindring om, hvilke oplysninger og hvilket materiale Lyngby Politi fik adgang til, men som tidligere nævnt var der ingen reservationer fra PET's side med hensyn til at give relevante oplysninger, og det har også gjort sig gældende i forhold til efterforskningen af røveriet i Lyngby. Som han husker det, fik PET den tanke, at det kunne være Appel-gruppen, som havde begået røveriet, men man havde ingen konkrete holdepunkter eller viden herom. Herefter gjorde PET, hvad man kunne, for at hjælpe Lyngby Politi. Man henledte således Lyngby Politis opmærksomhed på Appel-gruppen og gav adgang til det materiale, som var grundlaget for tanken om, at det kunne være medlemmerne af denne gruppe, der var gerningsmænd til røveriet.

Der blev sendt medarbejdere både fra Lyngby Politi og fra PET til Paris for at foretage efterforskning omkring de anholdte arabere og pengene. Fra PET var det en sagsbehandler og en tolk, som rejste til Paris. Den praktiske tilrettelæggelse af rejsen, som blev planlagt i samarbejde med Lyngby Politi, deltog han ikke selv i, men han var med til at træffe beslutningen om at sende medarbejdere fra PET til Paris, og han hørte efterfølgende, hvad der var kommet ud af rejsen. Baggrunden for PET's deltagelse i rejsen var at dække den efterretningsmæssige side af sagen ind, og måske kunne PET åbne døre, som Lyngby Politi ikke kunne. Som han husker det, mundede rejsen ud i, at såvel Lyngby Politi som PET var frustrerede over, "at franskmændene ikke rigtig spillede med". Han husker ikke, at sagsbehandleren fra PET på rejsen til Paris var AA, og om det egentlig var Paul Erich Ropers, der skulle have deltaget i rejsen, husker han heller ikke, ligesom han ikke mindes, hvilket sagsområde AA havde i afdeling T. Det ville være normalt, hvis der under rejsen har været løbende rapporteringer fra AA til Centralafdelingen. Han blev foreholdt rapport af 2. maj 1983 "Vedr.: Efterforskning mod 2 arabere, der er fængslet i Frankrig for overtrædelse af valutaloggivningen" udarbejdet af AA. Hertil forklarede han, at han utvivlsomt har set en rapport som den foreholdte. Som han husker det, var det allerede i forbindelse med AA's rejse, at de fik en fornemmelse af, at franskmændene var modvillige. Hvad denne fornemmelse konkret bundede i, husker han ikke. Han kan ikke komme

det nærmere end, at de ikke fik det udbytte af rejsen, som de havde forventet. Allerede da var der problemer vedrørende udlevering af pengene og fremskaffelse af fingeraftryk fra sedlerne.

Efter hjemkomsten fra Paris var det fortsat Lyngby Politi, der skulle "sætte dagsordenen", idet det var Lyngby Politis sag og dermed Lyngby Politi, der havde ansvaret for efterforskningen. Således var det Lyngby Politi, der bestemte, om der skulle anmodes om udlevering af de anholdte mv., og PET blev alene orienteret herom. Der var ingen aftale efter hjemkomsten om, at PET konkret skulle foretage yderligere. PET fortsatte sin overvågning af PFLP-området og holdt øje med, om der dukkede oplysninger af interesse for efterforskningen af røveriet op, men PET var ikke som sådan involveret i efterforskningen af røveriet. Det var helt i overensstemmelse med instruksen til chefen for PET, hvorefter den lokale politimester har kompetencen til og ansvaret for at efterforske en konkret sag. PET måtte ikke blande sig i den lokale politimesters kompetence, hvilket PET tog ganske alvorligt. PET havde derimod en pligt til at hjælpe og bistå, hvilket man gjorde i videst muligt omfang.

Han blev foreholdt, at det i telex med "Emne: Anholdelse af PFLP-funktionærerne Mohamed TOMAN, og Munder Hassan MAHMOOD i Paris den 26.03.1983." sendt af PET til et efterretningsnetværk den 20. maj 1983 bl.a. var oplyst, at efterforskningen havde vist, at der formentlig var svenske kriminelle involveret i røveriet, herunder Rolf Kenneth Carlsson. Desuden fremgik det, at der gennem samarbejdet mellem efterforskningsgruppen fra Danmark og det svenske "rejsehold" var bragt i erfaring, at Munder Hassan Mahmood den 10. februar 1983 havde fået visum til Sverige, idet han udgav sig for at være diplomat ved Syd Yemens ambassade i Stockholm, og han skulle også besøge sin "familie". Hertil forklarede han, at oplysningerne om det svenske spor kom fra Lyngby Politi. Han har ikke erindring om kontakt mellem PET og Lyngby Politi efter rejsen til Paris.

Af telex af 10. juni 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET fremgår bl.a., at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom pengene, der var beslaglagt hos Toman og Munder, fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne af PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi i Paris. Den franske efterretningstjeneste bad PET om at være yderst forsigtig med brugen af oplysningerne og om hurtigst muligt at meddele, hvad PET mente. Foreholdt dette, forklarede han, at hans tjenestenummer er påført telexen, hvilket betyder, at han har set den. Man kan ikke af formuleringen " troværdig kilde, som er yderst sårbar" med sikkerhed udlede, hvilken type kilde der er tale om. Han husker ikke,

om PET videregav kildeoplysningen til Lyngby Politi. Der ville ikke være noget til hinder for at orientere Lyngby Politi herom.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerrøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET bl.a. fremgår, at Willy Pedersen samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Hertil forklarede han, at han ikke husker nærmere om kontakten mellem PET og Lyngby Politi vedrørende kildeoplysningen.

Han blev foreholdt telex af 11. august 1983 "Vedr.: Anholdelse af PFLP-medlemmerne TOMAN og MUNDER", hvorved PET rykkede den franske efterretningstjeneste for svar på anmodning af 4. august 1983 om tilladelse til, at kildeoplysningen i den fremmede tjenestes telex af 10. juni 1983 kunne indgå som information i en udleveringsbegæring til de franske myndigheder. Hertil forklarede han, at hans signatur på telexen betyder, at han har godkendt den.

Af telex af 11. august 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET, hvorpå hans tjenestenummer er påført, fremgår bl.a.:

"Vi er indforstået med, at De bruger oplysningerne i pkt. 2 i vor telex af 10.06.1983 ... formuleret således: "De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en venligsindet tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne"."

Foreholdt dette, forklarede han, at PET's håndtering, som den fremgår af de foreholdte telexer, af anvendelsen af kildeoplysningen i forhold til den franske tjeneste var sædvanlig, idet der skulle tages hensyn til, at oplysningen ikke blev anvendt på en måde, som den franske tjeneste ikke var indforstået med. Han var næppe involveret i videregivelsen af tilladelsen til at anvende oplysningen til Lyngby Politi. Afdeling T stod formentlig herfor.

PET var ikke involveret i, at Lyngby Politi kort efter denne telex fik kendelser om henholdsvis fængsling af de to arabere og beslaglæggelse af pengene i Paris, men PET var orienteret herom. Han husker ikke, hvordan PET fik orienteringen. Han har ikke erindring om yderligere kontakt til den franske tjeneste vedrørende denne sag. PET havde ingen grund til at have en holdning til spørgsmålet om, hvorvidt det ville være politisk uhensigtsmæssigt at få de to arabere til Danmark, idet Lyngby Politi varetog efterforskningen i sagen, og Justitsministeriet behandlede udleveringsspørgsmålet. Han er ikke bekendt med, om den franske søster-tjeneste havde en holdning til spørgsmålet, og hvad den var i givet fald. PET var ikke inddraget i drøftelser om dette spørgsmål, og han mener ikke at have set korrespondance herom.

Han blev foreholdt udateret notat fundet i akter angiveligt fra Lyngby Politi. Af notatet fremgår bl.a.:

"Niels Jørgensen, fingre?

...

Thorkild Lauesen, p.t. formtl. uden beskæftigelse.

...

Peter Dølner, foto + fingre

...

Jan Carl Weimann, ansat bl.a. i regnecentralen.

...

Møde den 8. sept. med Ki. Per Larsen, pfm. Mose Hansen, ka. Ropert, ka. Dinesen.

Liste til Sæpo over beboerne i Falkenberg i området, hvor nr. pl. blev stjålet."

Hertil forklarede han, at han ikke husker at have deltaget i et møde som nævnt i notatet, ligesom han heller ikke i øvrigt kan erindre at have deltaget i et møde om fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer. Det var ikke da unormalt, hvis kriminalinspektøren deltog i et møde om fingeraftryk fra Appel-gruppen. Der havde således siden hans ansættelse i 1978 i PET været en udvikling, hvor kriminalinspektøren i PET var gået fra primært at have administrative opgaver til, at kriminalinspektøren indgik mere i det operationelle arbejde.

Han husker ikke, om PET blev indblandet i at fremskaffe fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer. Han blev foreholdt rapport fra oktober/november måned 1983 udarbejdet af PET, hvoraf bl.a. fremgår:

"Vedrørende observation af de nedennævnte tre personer med det hovedformål at sikre de tre.s. finger- og håndaftryk.

Torkil LAUESEN ...

...

Jan WEIMANN ...

...

Niels JØRGENSEN ...

...

Afdeling T sagsområde."

Hertil forklarede han, at det ikke bringer yderligere frem i erindringen. Han har ikke haft at gøre med udlevering af fingeraftryk til Lyngby Politi.

Han mener ikke, at han hørte om, at Arne Siezing fra rejseholdet skulle have tipet Lyngby Politi om Appel-gruppens medlemmer som mulige gerningsmænd til røveriet i Lyngby.

Sagen mod de to anholdte arabere i Frankrig endte med, at de blev dømt og senere udsendt af Frankrig, og at franskmændene beholdt pengene. PET var ikke involveret i forhandlingerne om udlevering af pengesedlerne til Danmark. Han mener, at PET var orienteret om franskmændenes betingelser til en udlevering. Kravet om, at Danmark skulle bevise, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, før end franskmændene ville udlevere pengesedlerne, var en "catch-22"-situation, idet man først kunne få taget fingeraftryk fra pengesedlerne, hvis man fik dem udleveret.

Af telex, hvorpå hans tjenestenummer er påført, af 23. december 1983 "Vedr.: Løsladelse af de ansvarlige for PFLP's europæiske anliggender "TOMAN Mohamed og GHAZI Ali Masoud (alias MUNDER Hassan Mahmoud)" fra en samarbejdspartner fremgår bl.a.:

"...

I denne anledning kom advokaterne ... og ..., PFLP-sympatisører, til Paris. Det skal bemærkes, at repræsentanten for PFLP-cellen i Paris, ..., i stor udstrækning har bistået advokaterne.

..."

Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke har noget kendskab til, om PFLP lagde pres på de franske myndigheder. Det ville i givet fald aldrig blive oplyst.

Han hørte ikke, om det var et problem, at den franske undersøgelsesdommer kun ville tale med den danske dommer eller om andre problemer med at følge den diplomatiske vej. Han hørte heller ikke om, hvordan sagen blev afsluttet hos Lyngby Politi, herunder om der var givet efterforskerne på sagen pålæg om, i hvilket omfang de måtte bruge deres viden om bl.a. Appel-gruppen eller eventuelt efterforske videre i sagen. Han mindes ikke, at der i forbindelse med sagens afslutning hos Lyngby Politi eller på noget andet tidspunkt efter de indledende møder skulle have været en opfølgning fra PET's side vedrørende Lyngby Politis håndtering af de fortrolige oplysninger. Foreholdt, at det af notater fra politimesteren og vicepolitimesteren i Lyngby Politi fremgår, at der var nogle samtaler mellem Lyngby Politi og Justitsministeriet op til sagens afslutning, forklarede han, at det ikke var noget, som han havde kendskab til.

Han blev foreholdt udkast til telex af 22. februar 1984 "Ref.: Telefonsamtale d. 8. FEB 1984 mellem Hr. ... og Hr. Ropers". Af telexen fremgår bl.a.:

"Vi fremsender hermed et kortfattet referat over røveriet i Lyngby 2. MAR 1983 mod en pengetransportvogn.

...

De 6.3 millioner danske kroner er fortsat tilbageholdt i Frankrig.

TOMAN og MASSOUD har under hele sagen nægtet at oplyse, hvorfra pengene stammede.

Vi har ikke kunnet fastlægge, at de 6.3. millioner kroner stammer fra røveriet i Lyngby, ...

Det menes ikke, at TOMAN og MASSOUD direkte deltog i røveriet, hvorimod der er visse indicier som tyder på, at røveriet muligvis blev begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til terrororganisationen PFLP. [Dette afsnit er med håndskrift ændret til: "Det menes ikke, at TOMAN og MASSOUD direkte deltog i røveriet. En af teorierne går på, at røveriet kan være begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til terrororganisationen PFLP.]

..."

Hertil forklarede han, at det er ham, som har foretaget de håndskrevne ændringer i udkastet. Baggrunden for ændringerne var, at "indicier" efter hans opfattelse var for stærkt et ord, hvorfor han ville svække formuleringen. De skulle ikke give udtryk for noget, som der ikke var grundlag for. Han husker ikke baggrunden for telexen.

Mikael Lyngbo⁴¹

Mikael Lyngbo har forklaret bl.a., at han den 15. august 1983 tiltrådte som vicepolitimester i PET, hvor han var til sin udnævnelse til vicesstatsadvokat for Fyn den 15. januar 1989.

Indholdet af vicepolitimesterstillingen i PET varierede en del, alt efter hvem der var politimester. Indtil 1984 var det Ole Stig Andersen. Derefter var det frem til 1988 Henning Fode, der blev afløst af Anders Walsted Hansen. Endelig var Hanne Bech Hansen politimester i den sidste del af hans ansættelsesperiode. Ledelsesgruppen i PET bestod af politimesteren, ham selv og kriminalinspektøren, der var Per Larsen, som han kendte fra sin ansættelse i Københavns Politi, hvor de havde haft et godt samarbejde. Ledelsesgruppen havde som de eneste i PET adgang til alle oplysninger. I sagens natur havde de dog ikke fuldt kendskab her til, hvilket navnlig gjaldt for ham, idet han som vicepolitimester ofte var ude at rejse. Arbejdsfordelingen mellem ham og kriminalinspektøren var ikke skriftligt fastlagt, og overgangen mellem deres områder var i praksis flydende. Som det er bekendt, havde der kort inden hans tiltræden været en del uro omkring afgrænsningen mellem kriminalinspektørens og juristernes opgaver. Efterhånden blev det sådan, at han fik ansvar for alle områder med bi- og multilaterale kontakter. PET havde et forholdsvis omfangsrigt internationalt samarbejde, idet Danmark var medlem af en række internationale organisationer, hvor specielt kontraterror, kontraspionage og i mindre grad kontrasubversion hørte til blandt områderne. Uanset at international kontakt henhørte under ham, ville en skriftlig henvendelse fra udlandet typisk ikke blive lagt til ham. Den ville i almindelighed gå direkte til den afdeling, hvis sag eller område den vedrørte. Drejede det sig derimod om personlige møder med kontakter fra udlandet foregik de sædvanligvis via ham. Ud over det internationale arbejde var hans anden hovedopgave retsarbejdet, herunder indhentelse af kendelser om indgreb i meddelelsseshemmeligheden. Stort set alle anmodninger herom passerende hans bord for at sikre, at den mødende anklager ikke på grund af manglende kendskab til alle oplysninger på operationsområdet kom med ukorrekte oplysninger i retten. Han bestemte, hvem der skulle møde som anklager i de forskellige sager. Endelig bestod hans arbejde som vicepolitimester i at være stedfortrædende politimester. Kriminalinspektørens arbejde bestod i hovedsagen i at varetage den daglige ledelse af operationerne og personalet. Det betød bl.a., at såfremt der skulle videregives oplysninger til en politikreds, da hørte det ind under kriminalinspektørens arbejdsområde. Han har således ingen erindring om på noget tidspunkt personligt at have videregivet oplysninger til en politikreds. Politimesteren vare-

41 Protokol 34.

tog rapportering til Justitsministeriet og drøftelser med samme. Forbindelsen var direkte til departementschefen. Som stedfortræder for politimesteren varetog han om nødvendigt denne kontakt. Ledelsen i PET mødtes til en morgenparole hver morgen.

Hvis PET i forbindelse med en overvågning fik oplysninger af relevans for efterforskning af et kriminelt forhold, måtte det overvejes, om oplysningen skulle videregives til den pågældende politikreds. I vurderingen heraf indgik bl.a. kildebeskyttelseshensynet. Der var ingen skriftlige retningslinjer vedrørende videregivelse af oplysninger til politikredsene, og han mindes heller ikke, at der skulle have været nogen fast praksis, idet det var meget konkrete vurderinger. Det var dog således, at en oplysning ikke blev videregivet til en politikreds, uden at det havde været drøftet med ledelsen.

Han blev først ansat i PET et halvt år efter, at røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 fandt sted, og han har ingen erindring om, hvorledes PET var involveret i sagsforløbet omkring efterforskningen heraf. Hans eneste erindring fra dengang om Appel-gruppen er en enkelt oplysning om, at nogle af medlemmerne i gruppen havde været i PFLP-træningslejr i Libanon. Ligesådan har han ingen erindring fra dengang om anholdelserne i Paris af to arabere med en stor sum danske penge på sig og de efterfølgende forsøg på at få pengene udleveret til Danmark. Han kan ikke udelukke, at han var indblandet, men han har ingen erindring herom. Den viden, han har om røveriet i Lyngby og efterforskningen heraf, er alene efterfølgende viden. Han har således ingen erindring fra dengang om, at der var kollegaer fra Lyngby Politis ude at se materiale hos PET i forbindelse med Lyngby Politis efterforskning af røveriet. Han blev foreholdt notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen.⁴² Hertil forklarede han, at uanset at der er tale om en international kontakt mellem PET og den franske efterretningstjeneste, har han ingen konkret erindring herom. Hvis PET var involveret i spørgsmålene om udlevering af de to anholdte arabere og pengene, kan han ikke udelukke, at han var inde over, men han vil tro, at drøftelser herom var mellem Ole Stig Andersen og departementschef Niels Madsen. Han har ingen samtidig erindring om, hvordan sagen vedrørende de to anholdte arabere og pengene endte. Det kan bemærkes, at det er svært at adskille, hvad han da vidste, og hvad han efterfølgende er blevet bekendt med gennem omtale af Blekingegade-sagen mv. Generelt kan han sige, at Appel-gruppen var en blandt mange grupperinger, som PET overvågede, og overvågningen, der udsprang af overvågningen af de herboende PFLP-medlemmer, var ikke specielt

⁴² Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

spektakulær. Overvågningen af de herboende PFLP-medlemmer var han fra et tidligt tidspunkt af sin ansættelse bekendt med som en meget vigtig operation, men han mindes ikke nogen kobling mellem denne overvågning og røveriet i Lyngby.

Ole Stig Andersen⁴³

Ole Stig Andersen har forklaret bl.a., at han fra august 1975 til slutningen af 1984 var politimester i PET.

I forbindelse med røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 fik PET oplysning om, at der var anholdt to arabere i Frankrig med en stor sum danske penge på sig. Det var på den måde, at PFLP-vinklen kom ind i sagen. Han var glad for, at PET her fik en oplysning, som PET kunne hjælpe det åbne politi med, idet det ellers hed sig, at det hele var "skæg og blå briller" i PET. PET's mulighed for dengang at yde bistand til det åbne politi skal ses i lyset af, at PET ikke havde samme ressourcer, som PET har i dag. Der var alene omkring 60 polititjenestemænd, der var beskæftiget med den egentlige efterretningsvirksomhed. Da PET tippede Lyngby Politi om Appel-gruppen med angivelse af medlemmernes navne som mulige gerningsmænd til røveriet i Lyngby, vidste PET ikke, om de var gerningsmændene, men der kunne være en kobling. Imidlertid gjorde Lyngby Politi tilsyneladende ingenting for at følge op på dette tip, hvilket han blev meget irriteret over. Han kan ikke erindre, hvordan forbindelsen mellem PET og Lyngby Politi blev etableret, ligesom han ikke husker, at der blev sendt en sagsbehandler og en tolk fra PET til Paris for at undersøge omstændighederne vedrørende de anholdte arabere og pengene nærmere, men han er naturligvis blevet fuldt tilfredsstillende orienteret. Kontakten til den franske efterretningstjeneste er med sikkerhed godkendt af ham. Han har spekuleret på, om han selv talte med den franske efterretningschef i anledning af sagen, men han tror ikke, at det var tilfældet.

Han blev foreholdt, at det af rapport af 4. august 1983 "Vedr.: De i Paris anholdte PFLP-folk, der mistænkes for pengerøveri i Lyngby pkr." udarbejdet af PET bl.a. fremgår, at Willy Pedersen samme dag telefonisk havde spurgt PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to PFLP-folk måtte bruge en oplysning, som de havde fået af PET under efterforskningen. Det drejede sig om en oplysning til den franske tjeneste fra en af dennes kilder i PFLP. Kilden skulle have bekræftet over for franskmændene, at pengene fra røveriet stammede fra det røveri, som var foregået i Lyngby politikreds. Lyngby

43 Protokol 35.

Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd i en sådan udleveringssag, men forinden ville de spørge PET, om de måtte bruge den anførte oplysning. Det blev aftalt, at Lyngby Politi ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage et sådant skridt. Her-til forklarede han, at han ingen erindring har om dette bilag eller oplysningerne heri, men han er utvivlsomt blevet orienteret, hvilket fremgår af toppen af bilaget, hvorefter "PM orienteret/kopi 5/8-83 ...".

Af telex af 11. august 1983 fra den franske efterretningstjeneste til PET, fremgår bl.a.:

"Vi er indforstået med, at de bruger oplysningerne i pkt. 2 i vor telex af 10.06.1983 ... formuleret således: "De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en venligsindet tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne"."

Foreholdt dette, forklarede han, at den konkrete telex husker han ikke. Han mødte den franske chef tre til fire gange om året som led i det multilaterale samarbejde. Han er næsten sikker på, at sagen ikke er blevet drøftet med den franske chef på et af disse møder. Bilateralt har han kun været på besøg i Paris to gange. Den ene gang var et besøg af helt privat karakter. Det andet var på Allehelgensdag og meget vel i 1983. Han kan ikke huske mødets formål, men det kunne have været i anledning af Lyngby-sagen.

Han husker ikke nærmere om forløbet i efteråret 1983 vedrørende spørgsmålet om udlevering af de to anholdte arabere og pengene, herunder om forbindelsen til PFLP gav anledning til særlige overvejelser. Ud fra sin almindelige erfaring som politimester i PET vil han antage, at han har drøftet spørgsmålene med Justitsministeriet, herunder hvad PET's holdning til sagen var, men han har ingen erindring herom. PET havde ingen selvstændig interesse i, at araberne blev udleveret til Danmark, hvilket han i givet fald ville have svaret kontorchef Peter Rhedin i Justitsministeriet, hvis han havde spurgt. Den franske tjeneste var involveret i sagen, og man kunne ikke udelukke, at den franske tjeneste var imod udlevering af de to arabere til Danmark. Sikkerhedsmæssigt var det ikke optimalt at have de to PFLP-folk siddende i et dansk fængsel, og det ville ikke have givet mening at få dem udleveret til Danmark. Det var professionelle folk, og de ville aldrig røbe, hvem der havde begået bankrøveriet i Lyngby, hvis de i det hele taget havde viden herom. PET ville dog aldrig have modsat sig en udlevering, hvis Justitsministeriet havde støttet Lyngby Politi i denne sag. Han husker imidlertid ikke drøftelse om udleveringsproblematikken med Justitsministeriet.

Af rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen bl.a. om samtale mellem dommer Sølling og den franske undersøgelsesdommer fremgår bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vicekriminalkommissær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke har holdt møde med Erik Merlung og Søren Sørensen i sagen om røveriet i Lyngby. Det ville han kunne huske, hvis det havde været tilfældet. Den omtalte aftale er i givet fald indgået telefonisk eller mere sandsynligt indirekte på hans vegne. Han har imidlertid ingen erindring om en sådan aftale eller omstændighederne i øvrigt. Det foresvæver ham, at Peter Rhedin ringede til ham om sagen, men han husker ikke nærmere herom. Departementschefen ville først blive involveret, hvis det var en sag, som der kunne være anledning til at orientere ministeren om. Her var der tale om en retsanmodning, som ministeren som udgangspunkt ikke skulle orienteres om.

Han har ingen erindring om forløbet af forhandlingerne mellem Lyngby Politi, Justitsministeriet og de franske myndigheder om udlevering af de to arabere og pengene fra Frankrig, ligesom han ingen erindring har om fingeraftryksundersøgelserne. Han tvivler på, at han i det hele taget har været inddraget i disse forhandlinger.

Han blev foreholdt notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen.⁴⁴ Hertil forklarede han, at det ikke vækker nogen erindring om eventuel kontakt som beskrevet i det foreholdte mellem PET og den franske efterretningstjeneste. Det kan være, at det er en henvisning til den tidligere foreholdte kildeoplysning. Om Lyngby-sagen blev berørt Allehelgensdag på mødet mellem ham og chefen for den franske efterretningstjeneste, husker han fortsat ikke, ligesom han ikke husker i øvrigt at have drøftet hensigtsmæssigheden af udlevering af de to arabere til Danmark med franskmændene.

Ud over opfattelsen af, at Lyngby Politi ikke fulgte op i fornødent omfang på oplysningerne om Appel-gruppens medlemmer, husker han ikke nærmere om samarbejdet mellem PET og Lyngby Politi i denne sag. Hans tanke var, at når Lyngby Politi havde navnene på medlemmerne af Appel-gruppen, og der angiveligt var et vidne, som havde set gerningsmændene, så ville Lyngby Politi ved at tage fotografier af Appel-gruppens medlemmer og foreholde disse for vidnet

44 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2..

kunne få afklaret, om det var Appel-gruppens medlemmer, der var gerningsmænd til røveriet. Han husker ikke, om der var drøftelser om, hvorvidt PET skulle hjælpe Lyngby Politi med at skaffe fotos af Appel-gruppens medlemmer, ligesom han ikke husker drøftelser om, i hvilket omfang Lyngby Politi måtte bruge de oplysninger, som PET videregav til dem. Han er overbevist om, at han slet ikke blev inddraget i disse detaljer, men han har i dag fuld forståelse for holdningen i PET. Han husker ikke, hvornår han bemærkede, at der ikke var den forventede fremdrift i Lyngby Politis efterforskning. I forløbet talte han ikke med Søren Sørensen. Han ville have syntes, at det var naturligt, hvis Søren Sørensen selv havde kontaktet ham, hvis der var utilfredshed med PET's bistand og håndtering af samarbejdet. Han kunne naturligvis også selv have kontaktet Søren Sørensen, men det havde han undladt. Den pågældende havde, da han var chef for Fremmedpolitiet, afvist at agere på en væsentlig oplysning fra PET, selvom der havde været al mulig grund til dette.

Hanne Bech Hansen⁴⁵

Hanne Bech Hansen har forklaret bl.a., at hun i slutningen af august 1988 blev politimester i PET, hvilket hun var frem til den 1. april 1993, hvor hun blev statsadvokat for København.

Hun blev foreholdt blandt andet følgende fra notat af 23. december 1988 til vicepolitidirektør Annemette Møller, Københavns Politi, udarbejdet af Jørn Moos:

“...
Lyngby Politi siger, at der blev "lagt låg på sagen" fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de 2 anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet.
I PET findes ingen notater i sagen – hvoraf at der noget steds skulle "være lagt låg på" – PET har stillet alt materiale til rådighed for sagen.
 ...”

Hertil forklarede hun, at hun hørte, at der var et stormøde, hvor Annemette Møller fortalte, at Annemette Møller havde været i Justitsministeriet, der havde oplyst, at der ikke var lagt låg på noget som helst, hvorfor de bare kunne gå videre. Hun opfattede det ikke sådan, at problemstillingen var et skisma i forhold til PET.

45 Protokol 65.

Herluf Hansen⁴⁶

Herluf Hansen har forklaret bl.a., at han i sin tid var ansat i Udenrigsministeriets konsulære kontor først som fuldmægtig og senere som kontorchef. Han husker ikke, hvornår han blev udnævnt til kontorchef. Kontoret var en del af Udenrigsministeriets retsafdeling, hvis afdelingschef var Niels Boel. Imidlertid havde kontoret en meget selvstændig rolle, og kun i ganske særlige tilfælde behøvede de at drøfte en sag med afdelingschefen eller direktøren.

Når der kom en indberetning fra f.eks. Den danske Ambassade i Paris, ville man i konsulærkontoret foretage de eventuelle ekspeditioner, som indberetningen gav anledning til, og ellers ville man lægge indberetningen på sagen. En videreekspedition til en anden dansk myndighed ville sædvanligvis ikke skulle forelægges "højere oppe i systemet". Deres sædvanlige samarbejdspartner på dette område var Justitsministeriets strafferetskontor, 3. kontor, som de fungerede som "forlænget arm" for. Justitsministeriet involverede Udenrigsministeriet i sager om retsanmodninger. I den type sager var Udenrigsministeriet nærmest et "postkontor". Efter modtagelsen af en anmodning fra ressortministeriet bad Udenrigsministeriet vedkommende repræsentation om at iværksætte det anmodede. En retsanmodning i henhold til de europæiske konventioner skulle gå gennem Udenrigsministeriet. Justitsministeriet kunne ikke fremsætte en sådan anmodning direkte over for f.eks. det franske Justitsministerium, men Justitsministeriet ville selvfølgelig ved siden af kontakten gennem Udenrigsministeriet kunne have anden kontakt med det franske Justitsministerium.

Som han husker det, blev Udenrigsministeriet involveret i sagen om anholdelse af to arabere i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris med en stor sum danske penge, i forbindelse med at der skulle videresendes en udleveringsbegæring fra Justitsministeriet. Han blev foreholdt telegram af 31. oktober 1983 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet vedrørende eventuel udlevering til Danmark af Toman og Ghazi med reference til telefonsamtale med ham den 24. oktober 1983.⁴⁷ Hertil forklarede han, at Bent Andersen var den danske konsul på ambassaden i Paris. Han erindrer ikke noget om telegrammet. Et telegram som det foreholdte ville konsulærkontoret uden yderligere sagsbehandling videresende til Justitsministeriet.

⁴⁶ Protokol 32.

⁴⁷ Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

Foreholdt notits af 21. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen,⁴⁸ forklarede han, at grundlaget for hans udtalelser til Bent Andersen var nogle samtaler med Justitsministeriet, men han husker ikke nærmere herom, herunder hvem i Justitsministeriet han talte med, hvilket skal ses i lyset af, at der meget hyppigt var samtaler med Justitsministeriets 3. kontor. Der er efter hans opfattelse ikke noget usædvanligt i, at Bent Andersen, som han kendte som en pligtopfyldende og dygtig medarbejder, udfærdigede en notits om sin samtale med ham. Notitsen har kunnet anvendes til briefing af ambassadøren. At Justitsministeriets holdning til sagen var "ulden", må han have udledt af samtalerne med Justitsministeriet. Han talte som nævnt ofte med medarbejderne fra Justitsministeriet og kendte dem derfor godt, hvorfor de kunne "sige alt muligt" til hinanden. Det kan godt være, at der var en fra Justitsministeriet, der havde sagt, "vi græder tørre tårer, hvis vi ikke får dem udleveret". Han tror ikke, at anvisningen om, at ambassadøren eventuelt kunne gengive hans personlige opfattelse af sagen, har været drøftet med Justitsministeriet, der næppe "ville blande sig i, hvordan de skulle instruere ambassadøren". Justitsministeriet ville aldrig tilkendegive, at de franske myndigheder måtte gøres bekendt med, at ministeriets holdning var "ulden", idet det reelt ville være en kontraordre. Han erindrer ikke situationen klart, men han må have fundet anledning til at få den opfattelse af Justitsministeriets holdning til sagen. Han husker ikke, om han fik en tilbagemelding om forløbet af mødet mellem ambassadøren og de franske myndigheder.

Han blev foreholdt notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen.⁴⁹ Hertil forklarede han, at han ikke mindes at have været indblandet i problemstillingen omtalt i notitsens første afsnit om videregivelse af oplysningen om Toman og Ghazis mulige tilknytning til PFLP.

Foreholdt notits af 28. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen,⁵⁰ forklarede han, at baggrunden for, at Udenrigsministeriet som beskrevet i kontinuationspåtegningen var "koblet af sagen", var, at der på det tidspunkt var direkte kontakt mellem myndighederne, og at udleveringen af pengesedlerne beroede på tekniske forhold. Udenrigsministeriet havde andet at tage sig af, og hvis ministeriet var involveret i det videre forløb, har det fortsat alene været som postkontor. Han er bekendt med, at der ikke skete udlevering, men han husker ikke nærmere herom, herunder hvorfor franskmændene ikke ville ombytte sedlerne med andre sedler fra Nationalbanken. Sagen var ikke af en sådan karakter, at han skulle

48 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

49 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

50 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

forelægge den på højere niveau i Udenrigsministeriet, og han er sikker på, at han ikke har drøftet sagen med afdelingschefen.

Han blev foreholdt notits af 1. februar 1984 med continuation af 2. februar 1984 udarbejdet af Bent Andersen.⁵¹ Hertil forklarede han, at han ikke husker noget om denne ekspedition.

Af påtegning skrevet af Bent Andersen på "N O T E V E R B A L E" af 16. oktober 1984 fra Bent Andersen til de franske myndigheder fremgår:

"Evt. tage hele det konfiskerede beløb og konvertere til check! J.M. enig, forelægge første forslag."

Foreholdt dette, forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen om, hvorfor forslaget om ombytning af pengesedlerne ikke blev gennemført. Ambassaden varetog drøftelserne herom med de franske myndigheder, og det var op til ambassadens vurdering, om det forholdt sig sådan, at franskmændene ikke var interesserede i at hjælpe, men det forekommer som en nærliggende tanke, at det var tilfældet. "Det var juristeri ud over alle grænser". Han mener ikke, at han drøftede med Bent Andersen eller andre, om de franske myndigheder reelt havde en dagsorden om, at Toman og Ghazi snarest muligt skulle udsendes af Frankrig til deres hjemland og ikke til Danmark. Det var mærkeligt, at det franske Justitsministerium og efterretningsvæsen ikke spillede med åbne kort. Efter hans erfaring også fra andre sager med de franske myndigheder var de meget "trekantede og kunne finde på alle mulige krumspring". Fremgangsmåden i henhold til Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere blev fulgt, idet Frankrig efterlevede konventionens bestemmelser, uanset at Frankrig ikke havde tiltrådt konventionen. Det var et spørgsmål om reciprocitet. Med hensyn til Justitsministeriets holdning var der ingen tvivl om, at man ønskede pengesedlerne udleveret, mens han ikke vil udelukke, at ministeriets holdning i forhold til udlevering af Toman og Ghazi var "ulden".

Han blev foreholdt telegram af 1. april 1985 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet.⁵² Hertil forklarede han, at han ikke mindes noget om den beskrevne problemstilling med den franske undersøgelsesdommer.

51 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

52 Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

Ib Bjerregaard-Pedersen⁵³

Ib Bjerregaard-Pedersen har forklaret bl.a., at han den 1. april 1983 kom til Udenrigsministeriets retsafdeling, 2. kontor, efter at have været udsendt til ambassaden i Tel Aviv. Da han begyndte i kontoret, var Herluf Hansen hans nærmeste overordnede, og Birger Abrahamsson var kontorchef.

Han foretog en del ekspeditioner, i forbindelse med at nogle arabere var blevet anholdt i lufthavnen i Paris med en stor sum danske penge på sig. Der var mistanke om, at pengene stammede fra røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983. Udenrigsministeriets sagsbehandling i denne sag havde mest karakter af, at ministeriet var "postkontor". Gennem ambassaden i Paris fik de underretning om anholdelserne, og han videreeksperederede indberetningen til Justitsministeriet som ressortministerium. Han blev foreholdt telegram af 31. oktober 1983 fra konsul på ambassaden i Paris, Bent Andersen, til Udenrigsministeriet om eventuel udlevering til Danmark af Toman og Ghazi med reference til telefonsamtale med Herluf Hansen den 24. oktober 1983.⁵⁴ Telegrammet blev videresendt den 1. november 1983 til Justitsministeriet. Hertil forklarede han, at videresendelsesblanketten af 1. november 1983 til Justitsministeriet er underskrevet af ham. Det er også ham, der har skrevet påtegningen på blanketten, hvor det anføres, at indberetningen fremsendes under henvisning til telefonsamtale med Lise Lotte Sørensen. Udenrigsministeriet foretog ikke anden sagsbehandling i anledning af indberetningen end at videreeksperedere den til Justitsministeriet.

Han blev foreholdt notits af 21. november 1983 og notits af 22. november 1983 begge udarbejdet af Bent Andersen.⁵⁵ Hertil forklarede han, at han mener, at han så disse notits, men han husker ikke nærmere herom, herunder eventuelle drøftelser om notitserne, samtaler med Justitsministeriet i forbindelse hermed eller andet.

Foreholdt notits af 28. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen,⁵⁶ forklarede han, at han ikke husker drøftelser i Udenrigsministeriet på dette tidspunkt om, at man "var koblet af sagen", ligesom han ikke husker, hvordan spørgsmålet om ombytning af pengesedlerne endte.

⁵³ Protokol 33.

⁵⁴ Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁵⁵ Notitserne er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁵⁶ Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

Han mener ikke, at han selv havde samtaler med Justitsministeriet om Justitsministeriets nærmere holdning til sagen. Han husker ikke at have haft drøftelser med medarbejdere i Justitsministeriet eller kollegaer i Udenrigsministeriet om, hvorvidt franskmændene reelt ikke var interesseret i at udlevere de to fængslede arabere til Danmark, idet de var tilknyttet PFLP, ligesom han ikke husker drøftelser om, hvorvidt Justitsministeriet reelt helst ikke ville have de to fængslede arabere udleveret til Danmark.

Lise-Lotte Nilas⁵⁷

Lise-Lotte Nilas har forklaret bl.a., at hun i januar 1983 blev ansat i Justitsministeriet med virkning fra den 1. marts 1983, hvor hun begyndte i 3. kontor, som det hed dengang. Her var hun, indtil hun i begyndelsen af 1984 rykkede til ministeriets 4. kontor.

Peter Rhedin og Henning Fode var henholdsvis kontorchef og souschef. På et tidspunkt, inden hun stoppede i kontoret, overtog Eivind Linde Jensen stillingen som souschef. I den sidste del af tiden i kontoret var Peter Rhedin sygemeldt. Efter hun forlod kontoret, blev Carl Christian Duus kontorchef. Kontoret hørte under Poul Lundbæk-Andersen som afdelingschef, og Niels Madsen var departementschef. I kontoret var de øvrige på hendes stillingsniveau bl.a. Hanne Schmidt, der blev ansat i efteråret 1983, og som hun delte kontor med, samt Ida Heide-Jørgensen, der vist tog sig af personalesager. Desuden var Torsten Heselbjerg "ældre" fuldmægtig i kontoret.

Hun arbejdede med forskellige sagsområder, herunder retshjælpssager. Rets-hjælpssagerne bestod overvejende af anmodninger fra udlandet om f.eks. afhøringer i Danmark. Hun mener, at anmodninger om retshjælp fra anklagemyndigheden skulle gå gennem statsadvokaten til Justitsministeriet, men hun kan ikke udelukke, at den enkelte politikreds kunne fremsætte anmodning herom direkte til ministeriet. For de fleste landes vedkommende skulle ministeriet videre-sendende anmodningerne ad diplomatisk vej gennem Udenrigsministeriet, men der var lande, bl.a. Tyskland, som Justitsministeriet kunne sende anmodningerne direkte til. Hun mener, at retsanmodninger til Frankrig skulle sendes ad diplomatisk vej.

Efter PET-kommissionens henvendelse til hende om sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den

57 Protokol 57.

2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris, kan hun huske, at der var en sag herom, men ud over denne overordnede erindring om sagen, husker hun ikke noget i øvrigt.

Foreholdt brev af 6. juli 1983 fra Justitsministeriet til det franske Justitsministerium, forklarede hun, at det er hendes initialer, der står i øverste venstre hjørne af brevet, hvilket betyder, at hun var sagsbehandler på sagen og har skrevet udkast til brevet. Af brevet fremgår blandt andet:

"Politimesteren i Lyngby efterforsker for tiden en sag vedrørende væbnet røveri af 8.304.800 danske kr. fra en pengetransport forøvet den 2. marts 1983.

I den anledning har dommer Sølling, Lyngby ret, under henvisning til art. 3 i den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager, fremsat vedlagte retsanmodning af 28. juni 1983 til vedkommende myndighed i Frankrig om, at der må blive foretaget en undersøgelse for fingeraftryk på de hos de i Frankrig fængslede Mohamed Abdel Rahman Toman (Gazi), ... og Hassan Mahmood Munder... fundne 6 mill. danske kr., er er taget i bevaring af det franske toldvæsen.

Med henvisning til sagens nærmere omstændigheder henvises til vedlagte sagsfremstilling af 30. juni 1983 fra politimesteren i Lyngby.

Under henvisning til vedlagte udskrift af retsbogen af 28. juni 1983 skal man anmode Dem om at yde den fornødne bistand til gennemførelsen af retsanmodningen.

Der vedlægges kopi af de relevante danske lovbestemmelser samt oversættelse til fransk af sagens dokumenter.

Den nærmere aftale om retsanmodningens praktiske gennemførelse kan træffes direkte med politimesteren i Lyngby ..., eventuelt gennem Interpol.

Det tilføjes at den i retsbogsudskriften omtalte retsanmodning af 14. april 1983 på grund af sagens hastende karakter er fremsat direkte gennem Interpol. Retsanmodningen af 14. april 1983 er imødekommet af Cour d'Appel de Paris, Tribunal de Grande Instance D'Evry Parquet, den 27. april 1983.

..."

Desuden blev hun foreholdt den i brevet omtalte retsbog af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby, hvorefter de franske myndigheder bl.a. anmodedes om en fingeraftryksundersøgelse af de beslaglagte pengesedler, og det nævntes, at fingeraftryk optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med pengesedlerne fra røveriet i Lyngby, ville blive stillet til rådighed af dansk politi,

samt at der alternativt anmodedes om frigivelse af de beslaglagte pengesedler til Rigspolitichefen, CFI, mod, at Nationalbanken sendte et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed. Hertil forklarede hun, at det ikke bringer noget frem i erindringen om selve sagen. Hun vil henset til adresseringen tro, at brevet af 6. juli 1983 blev sendt direkte til det franske Justitsministerium og ikke ad diplomatisk vej. Det er muligt, at det skyldtes, at de ønskede retsskridt lå inden for området af konventioner, som både Danmark og Frankrig havde tiltrådt. Hun husker ikke, hvordan sager af denne karakter blev fordelt mellem de forskellige sagsbehandlere på området. I forbindelse med behandlingen af en sag som denne udarbejdede sagsbehandleren et udkast til brev. Sagen blev herefter lagt videre til enten en overreferent eller direkte til kontorchefen. Det var typisk kontorchefen, der underskrev brevene.

Da retsanmodninger af den foreliggende art var behandlet af en dommer, skulle de som udgangspunkt videreekspederes, men man vurderede naturligvis, om en anmodning gav mening, inden man videresendte den. Ud over indholdet af anmodningen ville man også se efter, at alle de fornødne bilag mv. fulgte med. Hvis anmodningen ikke gav mening, ville man vende tilbage over for den pågældende politikreds. Hun husker ikke præcist, hvilke bilag mv. der var påkrævet, men der skulle bl.a. være en rimelig indgående sagsfremstilling, herunder vedrørende sagens bevisligheder. Politikredsen sendte typisk ikke hele sagen ind i forbindelse med retsanmodningen.

Hun blev foreholdt telegram af 31. oktober 1983 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet videresendt af Udenrigsministeriet den 1. november 1983 til Justitsministeriets 3. kontor under henvisning til telefonsamtale med hende.⁵⁸ Hertil forklarede hun, at det ikke bringer noget frem i erindringen.

Foreholdt telegram af 4. november 1983 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet videresendt af Udenrigsministeriet den 7. november 1983 til Justitsministeriet attention hende,⁵⁹ forklarede hun, at det heller ikke bringer noget frem i erindringen. Hvis indholdet af et telegram havde betydning for Justitsministeriets sag, ville hun orientere sin overordnede herom.

Hun blev foreholdt brev af 9. november 1983 til politimesteren i Lyngby fra Justitsministeriet med genpart til PET. Hendes initialer er anført i øverste venstre hjørne af brevet. Brevet var en orientering om, at Justitsministeriet endnu ikke

58 Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

59 Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

havde fået svar fra de franske myndigheder vedrørende retsanmodningen fremsendt ved brev af 6. juli 1983. Hertil forklarede hun, at det ikke bringer noget frem i erindringen. Hun mindes ikke selv at have haft kontakt med PET i forbindelse med denne sag. Hvis der blot var tale om at give PET en besked, var det noget, hun som fuldmægtig ville kunne gøre. Hvis det imidlertid var en drøftelse eller en nævnelse for PET, så var det typisk på departementschefniveau, muligvis med deltagelse af afdelingschefen.

Hun blev foreholdt notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen, Den danske Ambassade i Paris.⁶⁰ Hertil forklarede hun, at hun ikke erindrer dengang at have hørt om de i notitsen nævnte drøftelser, herunder om at Justitsministeriet "ville græde tørre tårer", hvis de to arabere blev løsladt. Hun har givetvis haft en telefonsamtale eller flere med Bent Andersen i forbindelse med sagen, men hun husker ikke noget herom.

Foreholdt fremsendelsesnote af 5. december 1983 til Udenrigsministeriet med hendes underskrift og brev af 6. december 1983 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet med hendes initialer i øverste venstre hjørne, forklarede hun, at der formentlig alene var tale om videreekspeditioner af materiale til Udenrigsministeriet.

Hun blev foreholdt fremsendelsesnote af 8. december 1983 til Udenrigsministeriet fra Justitsministeriet underskrevet af hende. Ved noten blev fremsendt udateret brev fra Justitsministeriet underskrevet af Peter Rhedin.⁶¹ Hertil forklarede hun, at hun ikke kan genkende håndskriften på det udaterede brev. Der kan være tale om en tilføjelse efter en telefonisk drøftelse. For en umiddelbar betragtning kunne håndskriften minde om Ib Bjerregaard Pedersens, når man sammenholder med hans håndskrift på bilag fra Udenrigsministeriet. Hun husker ganske enkelt ikke, hvordan det rent faktisk var dengang. En beslutning om ikke at gøre fængslingskendelsen gældende blev i hvert fald ikke truffet på fuldmægtigniveau, da det jo stort set var det, der gjorde op med spørgsmålet om udlevering.

Hun husker ikke, om sagen gav anledning til opmærksomhed i Justitsministeriet. Hun tænker, at hun selv har syntes, at det var en mere interessant sag end gennemsnittet, fordi den udsprang af et stort røveri, der omtaltes som det største nogensinde.

60 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

61 Det udaterede brev er gengivet i afsnit 3.4.2.

Hun blev foreholdt fremsendelsesnote af 19. januar 1984, hvorved hun blandt andet fremsendte artikel i B.T. fra 30. december 1983 med overskriften "Den franske forbindelse" om røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 til ambassaden i Paris att: Bent Andersen. Hertil forklarede hun, at hun ikke husker denne ekspedition. Det var sædvanligt, at de tog presseklip til en sag, hvis den blev omtalt i aviserne. Hun mindes ikke, om der var en opfølgning på fremsendelsen af avisudklippet.

Hun blev foreholdt brev af 27. januar 1984 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet med hendes initialer i øverste venstre hjørne. I brevet anmodedes der under henvisning til Justitsministeriets brev af 6. juli 1983 til det franske Justitsministerium bl.a. om, at det søgtes oplyst, hvorvidt de franske myndigheder havde truffet nogen afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr., der var taget i bevaring med henblik på ekspertundersøgelse. Hertil forklarede hun, at der er tale om en rykker.

Hanne Schmidt⁶²

Hanne Schmidt har forklaret bl.a., at hun i sommeren 1983 blev ansat i Justitsministeriet. Her begyndte hun den 1. september 1983 i ministeriets 3. kontor, hvor hun var frem til marts 1986. Stillingsbetegnelsen var sekretær under de første to års ansættelse, hvorefter man blev fuldmægtig. Et af hendes arbejdsområder i kontoret var retsanmodninger. Hendes overreferent i den første tid var primært fuldmægtig Eivind Linde Jensen. Peter Rhedin og Henning Fode var henholdsvis kontorchef og souschef, da hun begyndte i kontoret. Efter Peter Rhedins død blev Carl Christian Duus kontorchef.

I retsanmodningssager var Justitsministeriet i høj grad postkontor, idet opgaven i vidt omfang bestod i, at ministeriet videresendte politikredsens anmodninger til udenlandske myndigheder gennem Udenrigsministeriet og danske ambassader, der varetog kommunikationen med de udenlandske myndigheder. Inden videresendelsen var det ministeriets opgave at påse, at det fornødne materiale var til stede, og at retsanmodningen var udfærdiget i den rette form. Justitsministeriets prøvelse af en retsanmodning bestod således primært i en konstatering af, om de formelle forhold var i orden, herunder at der var en sagsfremstilling, at der forelå en oversættelse af de relevante danske bestemmelser osv., men det ville eksempelvis også blive eftersat, om den omhandlede kriminalitet var af en sådan karakter, at der var grundlag for det pågældende retsskridt. Der var således også til dels en kontrol af sagens materielle indhold.

62 Protokol 61.

Hun var involveret i nogle ekspeditioner i sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris. Sagen adskilte sig fra andre sager af denne karakter, idet det var specielt med en sag, der drejede sig om røveri af 6 mio. d.kr. Sagen var på sekretærniveau først blevet behandlet af Lise Lotte Nilas, og på et tidspunkt var hun kommet ind i sagen. Hun delte kontor med Lise Lotte Nilas, og de tog hastesager for hinanden, når der var behov herfor, men hun husker ikke konkret baggrunden for, at hun kom ind og foretog ekspeditioner i sagen, ligesom hun ikke husker, om hun overtog sagen, eller det var af andre grunde, at hun foretog ekspeditioner i sagen.

Hun blev foreholdt, at det af notits af 21. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen bl.a. fremgår:

"Ifølge Herluf Hansen, R.II, har politimesteren i Lyngby opnået en dommerkendelse, ifølge hvilken de to palæstinensere skal arresteres. Kontorchef Rhedin i justitsministeriets 3. kontor har imidlertid endnu ikke taget stilling til, om begæringen bør fremmes. Forudsætningen herfor er, at der foreligger klart bevis for palæstinenserens skyld i form af det danske bankpersonales fingeraftryk på de pengesedler (6 mill. kr.), som palæstinenserne T og G har indført i Frankrig og som er konfiskerede af de franske myndigheder.
..."

Desuden blev hun foreholdt, at det af telex af 7. december 1983 til Justitsministeriet attention kontorchef Peter Rhedin fra Bent Andersen bl.a. fremgår:

*"FORTROLIGT – H A S T E R
 UNDER HENVISNING TIL TELEFONSAMTALE AF D.D. BEKRAEFTES HERVED DE AF KABINETSDIREKTOER BLANTARD D.D. FREMSATTE TILBUD VEDROERENDE UDLEVERINGSSAGEN TOMAN OG GHAZY:*

...
TIL GENGAELD HERFOR ANMODER DET FRANSKE JUSTITSMINISTERIUM OM,
1) AT DEN DANSKE FAENGLINGSKENDELSE TRAEKKES TILBAGE
...
GRUNDLAGET FOR OVENSTAAENDE ER ET FRANSK SYNSPUNKT OM, AT DET IKKE VIL VAERE MULIGT AT TILBAAGEHOLDE DE TO PALAESTINEN-

SERE PAA DET NUVAERENDE GRUNDLAG. DET FREMGIK AF SAMTALEN, AT FRANKRIG VILLE STAA FRIT MED HENSYN TIL ANVENDELSEN AF SEDLERNE, DERSOM DET NOEDVENDIGE BEVIS IKKE BLEV FOERT.

...

Hertil forklarede hun, at hun ikke har haft drøftelser med Peter Rhedin om begæringen om udlevering af de to arabere til Danmark. Hun mener, at hun først kom ind i sagen på et senere tidspunkt, og at hendes ekspeditioner i sagen vedrørte de mange millioner danske kroner, der var beslaglagt i Frakrig.

Hun er ikke bekendt med, at PET skulle have været involveret i sagen. Hun blev foreholdt brev af 9. november 1983 til politimesteren i Lyngby fra Justitsministeriet med genpart til PET. Af brevet fremgår bl.a., at Justitsministeriet ikke havde modtaget svar på retsanmodningen fremsendt til det franske Justitsministerium den 6. juli 1983 om undersøgelse af de 6. mio. kr. for fingeraftryk. Desuden fremsendte Justitsministeriet kopi af det tidligere nævnte telegram af 31. oktober 1983 fra ambassaden i Paris vedrørende den afsagte dom i Frankrig. Hertil forklarede hun, at hun ikke mindes i forbindelse med sin behandling af sagen at have set et brev, hvoraf det fremgik, at der skulle være sendt en genpart til PET. Det er muligt, at der var to sager. En vedrørende beslaglæggelsen af pengene og en vedrørende udleveringen af de to arabere, og at hun kun har set den ene. Foreholdt, at de to retsanmodninger tilsyneladende blev behandlet under samme journalnummer i Justitsministeriet, forklarede hun, at hvis der kun var et journalnummer, ville Justitsministeriets akter om begge anmodninger sædvanligvis ligge samlet på en sag. Det kunne ske, at fortrolige dokumenter fra en sag blev opbevaret i et pengeskab. Hun har imidlertid ikke erindring om, at det skulle have været tilfældet i den foreliggende sag. Som sekretær ville hun ikke være involveret i drøftelser om sagen med PET. Det ville formentlig være kontorchefen eller souschefen, der havde sådanne drøftelser.

Hun blev foreholdt notits af 1. februar 1984 med continuation af 2. februar 1984 udarbejdet af Bent Andersen⁶³ og en videresendelsespåtegning af samme dato fra Udenrigsministeriet til Justitsministeriet under henvisning til telefonsamtale samme dag med hende. Hertil forklarede hun, at man i Justitsministeriet talte om, at det var irriterende med det langtrukne forløb omkring udleveringen af pengesedlerne, hvilket skyldtes franskmændene, der efter opfattelsen i Justitsministeriet, var modvillige. Disse frustrationer drøftede hun med blandt andre

63 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

Lise Lotte Nilas. Hun har ikke nogen konkret erindring om, hvad det skulle betyde, "at retsanmodningen vil blive frosset".

Hun har ingen erindring om særlige drøftelser som følge af, at de to arabere var tilknyttet PFLP, eller drøftelser af hensigtsmæssigheden af at få to arabere med denne baggrund udleveret til Danmark.

Hun har ingen konkret erindring om at have haft personlig kontakt til Lyngby Politi i forbindelse med sagen, men det ville være almindeligt i en retsanmodningssag, at hun havde kontakt til en jurist hos politiet. Det var ofte nødvendigt af hensyn til at kunne drøfte eksempelvis praktiske forhold i en sag. Hun blev foreholdt notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester i Lyngby Politi, Søren Sørensen.⁶⁴ Hertil forklarede hun, at det er sandsynligt, at hun som ansvarlig for sagen blev orienteret om denne samtale, men hun har ingen erindring herom.

Hun var ikke involveret i drøftelser om, hvorvidt ministeriet i forbindelse med udleveringssagen vedrørende de to arabere kunne gå ind og sige, at betingelserne for udlevering ikke var opfyldt, uanset at der forelå en kendelse herom fra Retten i Lyngby. Hvis det var tilfældet, ville hun kunne have husket det. Det var ministeriets afgørelse, om en udleveringsbegæring skulle fremsættes eller ej over for de udenlandske myndigheder. Hun husker ikke, om der gjaldt specielle regler i forhold til Frankrig. Foreholdt, at Frankrig ikke havde tiltrådt Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere, forklarede hun, at udgangspunktet var, at man gik frem efter reglerne i de europæiske konventioner i forhold til europæiske lande, selv om det enkelte land eventuelt ikke havde ratificeret den pågældende konvention.

Foreholdt, at det er fremgået af forklaringer for kommissionen fra daværende medarbejdere i Udenrigsministeriet, at Justitsministeriets holdning til spørgsmålet om udlevering af de to arabere efter Udenrigsministeriets opfattelse var "ulden", og at man i Justitsministeriet "ville græde tørre tårer", hvis de to arabere ikke blev udleveret, forklarede hun, at det ikke bringer noget frem i erindringen om drøftelser i denne retning i Justitsministeriet. Hun blev formentlig først involveret i sagen på et tidspunkt efter, at spørgsmålet om udlevering af de to arabere var afsluttet. Hun ved fra PET-kommissionens beretning, at der blev fremsendt en telex med retsanmodningen om udlevering af de to arabere til de franske myndigheder, men denne telex blev aldrig fulgt op af en formel fremsendelse fra Justitsministeriet. Det var imidlertid ikke noget, som hun hørte om

64 Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

dengang, og hun vil antage, at det skyldes, at dette forløb lå forud for, at hun kom ind i sagen.

Af brev af 3. oktober 1984 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet med hendes initialer i øverste venstre hjørne fremgår bl.a.:

"Ved skrivelse af 6. juli 1983 til det franske justitsministerium fremsendte justitsministeriet en af dommer Sølling, Lyngby ret, den 28. juni 1983 fremsat retsanmodning til vedkommende myndighed i Frankrig om, at der måtte blive foretaget undersøgelse for fingeraftryk på de hos de i Frankrig fængslede Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mahmood Munder fundne 6 millioner danske kroner, der var taget i bevaring af det franske toldvæsen.

...

I denne forbindelse blev fingeraftryk, optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med de pengesedler, der blev røvet ved røveriet i Lyngby, stillet til rådighed for det franske politi.

Danmarks Nationalbank oplyste i den anledning, at man var villig til at ombytte de sedler, som blev ødelagt ved undersøgelsen, med nye sedler, såfremt de i Frankrig i bevaring tagne sedler er ægte.

...

Justitsministeriet har nu forstået, at der ikke vil blive foretaget yderligere undersøgelser af pengesedlerne i Frankrig. Justitsministeriet skal dog i den forbindelse anmode om at blive underrettet, såfremt der i Frankrig måtte fremkomme oplysninger, som er relevante for det danske politis efterforskning af det i Lyngby begåede røveri.

I den anledning skal man meddele, at ombytning af de ødelagte sedler snarest vil finde sted.

...

Ovenstående bedes meddelt de franske myndigheder.

Der henvises til telefonsamtale den 3. oktober 1984 med fuldmægtig Bjerregaard- Pedersen og R.II.J.nr. 27.L.549."

Foreholdt dette, forklarede hun, at der var frustration i Justitsministeriet over, at Frankrig ikke ville udlevere alle pengesedlerne til Danmark. De eneste sedler, der blev udleveret til Danmark, var sedler, der var blevet beskadiget i forbindelse med franskmændenes undersøgelse heraf. Baggrunden for, at det endte sådan, var, at de franske myndigheder ikke ville medvirke. Hun ved ikke, om det hang sammen med, hvorvidt det kunne bevises, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby.

Hun blev foreholdt brev af 24. maj 1985 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet med hendes initialer påført i øverste venstre hjørne.⁶⁵ Hertil forklarede hun, at hun mindes, at der var kontakt direkte mellem den danske dommer og den franske undersøgelsesdommer, idet det var meget usædvanligt. Denne kontakt uden om "hele systemet" fik man ved ekspedition af formalia klaret på en eller anden måde, som hun ikke husker præcist.

Af brev uden læselig datering fra Justitsministeriet til politimesteren i Lyngby med hendes initialer i øverste venstre hjørne fremgår, at Justitsministeriet fremsendte nogle dokumenter modtaget fra det franske udenrigsministerium, og det bemærkedes, at Udenrigsministeriet den 28. august 1985 havde meddelt, at de pengesedler, som på begæring af de danske myndigheder var blevet undersøgt for fingeraftryk i Frankrig, var afleveret til ambassaden i Paris, og sedlerne ville via Udenrigsministeriet blive overgivet til Nationalbanken. Foreholdt dette, forklarede hun, at det som nævnt blev fundet utilfredsstillende i Justitsministeriet, at man ikke kunne få udleveret alle pengesedlerne.

Ida Heide-Jørgensen⁶⁶

Ida Heide-Jørgensen har forklaret bl.a., at hun den 1. januar 1984 begyndte som "delefuldmægtig" mellem Justitsministeriets 1. afdeling og 3. kontor. Hun var fuldmægtig i 3. kontor indtil den 1. september 1986. Hendes arbejdsområde var personalesager i begge kontorer, men i pressede situationer kunne hun få til opgave at skrive en stabel sager under. Det skete navnlig i en periode, hvor kontorchefen i 3. kontor, Peter Rhedin, var syg, og souschefen, Eivind Linde Jensen, også havde en del sygdom.

Hun havde ingen erindring om sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris, da PET-kommissionen henvendte sig til hende. I forbindelse med henvendelsen konstaterede hun, at hun havde været involveret i behandlingen af sagen som underskriver. Hun har ikke på noget tidspunkt været sagsbehandler på sagen, og hun har ingen erindring om sagen.

⁶⁵ Brevet er gengivet nedenfor i Torsten Hesselbjergs forklaring.

⁶⁶ Protokol 63.

Hun blev foreholdt brev af 8. februar 1985 til Udenrigsministeriet fra Justitsministeriet underskrevet af hende. Af brevet fremgår:

"Ved skrivelse af 6. juli 1983 til det franske justitsministerium fremsendte justitsministeriet en af dommer Sølling, Lyngby ret, den 28. juni 1983 fremsat retsanmodning til vedkommende myndighed i Frankrig om at der måtte blive foretaget undersøgelse for fingeraftryk på de hos de i Frankrig fængslede Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mohmood Munder fundne 6 millioner danske kroner, der var taget i bevaring af det franske toldvæsen.

Baggrunden for anmodningen var en formodning om, at pengesedlerne stammede fra et den 2. marts 1983 begået røveri mod en pengetransport, hvorved udbyttet var 8.304.000 danske kroner.

Danmarks Nationalbank oplyste i den anledning, at man var villig til at ombytte de sedler, som blev ødelagt ved undersøgelsen, med nye sedler, såfremt de i Frankrig i bevaring tagne sedler er ægte.

Den 9. september 1984 meddelte det franske udenrigsministerium Den danske Ambassade i Paris, at undersøgelsen af de danske pengesedler var afsluttet, og at undersøgelsen ikke havde vist noget resultat. Samtidig anmodede udenrigsministeriet om, at de undersøgte pengesedler måtte blive ombyttet med intakte pengesedler.

I den anledning meddelte justitsministeriet i skrivelse af 3. oktober 1984 til udenrigsministeriet, at det er en forudsætning for Danmarks Nationalbanks ombytning af sedlerne, at disse er ægte, og man anmodede derfor om at de ødelagte sedler blev sendt til Danmarks Nationalbank. Justitsministeriet meddelte samtidig, at de franske myndigheder kunne træffe nærmere aftale om ombytningen af pengesedlerne med Den danske Ambassade i Paris.

I skrivelse af 18. januar 1985 har dommer Augusta Filippi, retten i Bobigny, rettet henvendelse til dommeren i Lyngby med anmodning om, at en ombytning af de omhandlede pengesedler må ske snarest muligt. Skrivelsen er via politimesteren i Lyngby videresendt til justitsministeriet til videre foranstaltning.

I den anledning skal justitsministeriet anmode udenrigsministeriet om via Den danske Ambassade i Paris at rette henvendelse til de franske myndigheder og meddele, at aftale om ombytning af pengesedlerne kan træffes med Den danske Ambassade i Paris. Som tidligere meddelt er det en forudsætning for ombytningen at de omhandlede pengesedler er ægte, hvilket forinden en erstatning af pengesedlerne er mulig, må undersøges af Danmarks Nationalbank.

Til orientering vedlægges en kopi af ovennævnte skrivelse fra dommer Augusta Filippi.”

Hertil forklarede hun, at det ikke bringer noget frem i erindringen, ligesom hun ikke husker eventuel kontorsnak i Justitsministeriet om sagen dengang.

Eivind Linde Jensen⁶⁷

Eivind Linde Jensen har forklaret bl.a., at han i perioden fra ca. 1980 til 1985 var fuldmægtig i Justitsministeriets 3. kontor. Som følge af kontorchef Peter Rhedins død forblev han i kontoret i længere tid end normalt for at sikre kontinuitet. Hans hovedområde var personalesager, hvilket vil sige, at han behandlede spørgsmål vedrørende politiets jurister. Herudover havde han almindelig sagsbehandling, herunder udleveringssager, der var del af et selvstændigt referat og lidt særegne. Referatet omfattede alle former for retsanmodninger og retshjælp i anledning af henvendelser til udenlandske myndigheder. Der var en til to fuldmægtige på dette referat. Carl Christian Duus efterfulgte Peter Rhedin som kontorchef. I maj 1985 forlod han kontoret, da han selv blev kontorchef i Direktoratet for Kriminalforsorgens 2. kontor.

Han har ikke nogen konkret erindring om sagsekspeditioner i sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris.

Han er ikke bekendt med, om der var kontakt mellem Justitsministeriet og PET i forbindelse med behandlingen af sagen, hvilket ikke betyder, at han kan udelukke, at det var tilfældet, men det var i givet fald ikke noget, som han havde eller skulle have kendskab til. Hvis der havde været kontakt, ville det formentlig have været kontorchefen, som havde den.

Han blev foreholdt brev af 9. november 1983 til politimesteren i Lyngby fra Justitsministeriet med genpart til PET underskrevet af ham. Af brevet fremgår bl.a., at Justitsministeriet ikke havde modtaget svar på retsanmodningen fremsendt til det franske Justitsministerium den 6. juli 1983 om undersøgelse af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk. Desuden fremsendte Justitsministeriet kopi af et telegram af 31. oktober 1983 fra ambassaden i Paris vedrørende den afsagte dom i Frankrig i de to araberes straffesag. Hertil forklarede han, at han ikke har nogen erin-

67 Protokol 60.

dring om denne ekspedition i sagen. Sagerne på dette område var karakteriseret ved, at der var en række ekspeditions-mæssige skridt, og han kunne underskrive sådanne sædvanlige ekspeditioner. Ministeriet havde til opgave i første række at kontrollere, at materialet fra politikredsen var korrekt, herunder at det var den rigtige retsbog, der medfulgte, og at der var henvist til de rigtige bestemmelser osv. Dernæst bestod opgaven i at orientere politikredsen om sagens forløb, og det foreholdte brev er et eksempel herpå. Han har ingen erindring om baggrunden for, at der blev sendt genpart af brevet til PET. Hvis der fra hans side har været en eller anden form for henvendelse til PET, så var det ikke noget, der havde gjort noget større indtryk eller havde efterladt varige spor.

Han blev foreholdt ovennævnte telegram af 31. oktober 1983, fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet videresendt af Udenrigsministeriet den 1. november 1983 til Justitsministeriets 3. kontor.⁶⁸ Hertil forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen.

Foreholdt notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen,⁶⁹ forklarede han, at han ikke har nogen erindring om de i notitsen nævnte drøftelser, herunder om at Justitsministeriet "ville græde tørre tårer", hvis de to arabere blev løsladt. 3. kontor var et travlt kontor, og måden at overleve på i et travlt kontor er selvfølgelig ved at have et vist friskprog. Det betød ikke noget som helst for den sædvanlige sagsbehandling, men man kunne sagtens sige et eller andet i en eller anden stemning eller med et eller andet ordvalg, der måske for udenforstående kunne virke ejendommeligt.

Han kan ikke udelukke, at han under sagens behandling talte med Bent Andersen og eventuelt Herluf Hansen fra Udenrigsministeriet, men han har ingen konkret erindring herom. Han formoder, at hans navn er påført som kontaktperson af den pågældende person i Udenrigsministeriet, idet han på et tidspunkt efter den 22. november 1983 afløste Henning Fode, da han forlod kontoret. Han kan ikke udelukke, at de to araberes tilknytning til PFLP gav anledning til særlige overvejelser i Justitsministeriet, men han har ingen konkret erindring herom. Imidlertid kan han næsten med sikkerhed sige, at det ikke betød noget som helst for hans sagsekspedition i sagen. Kontorets ånd var – kan man sige lidt slagordagtigt – at man skulle ekspedere sagerne ret effektivt, ret hurtigt og med høj kvalitet. "Så der blev kørt efter bogen også i denne sag." Han har ingen erindring om, at han i nogen sag har været med til at bremse en retsanmodning. Bl.a. be-

68 Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

69 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

lært af sagen om Jan Bonde Nielsen var der fokus på, at retsanmodningerne ikke led af en eller anden formel fejl, og at de blev ekspederet fuldstændig stringent efter bogen og med sikkerhed for, at tingene var til stede "i første hug", sådan at anmodningerne blev sendt korrekt frem. Efter fremsendelsen blev der fulgt op på sagen efter et erindringssystem, hvor der først blev sat en frist på formentlig to måneder og derefter en måned. På grundlag af det foreholdte vil han formode, at man i den konkrete sag, hvor der var tale om to personer, der havde en forbindelse til en terrororganisation, ville have sikkerhed for, at man så at sige havde fundamentet i orden og mistankegrundlaget ligeså, før man ville gå videre med det næste skridt. Det vil sige, at man ville have sikkerhed for, at pengene kunne forbindes med røveriet, før man ville fremme udleveringsbegæringen. Som nævnt foretog ministeriet imidlertid efter hans erindring sædvanligvis alene en ordensmæssig kontrol i forbindelse med videreekspedition af retsanmodninger, og man foretog således ikke en nærmere materiel prøvelse, herunder af mistankegrundlaget. Når der forelå en retsafgørelse, var ministeriets behandling af sagen ikke som sådan en efterkontrol af, at grundlaget for det pågældende retsskridt var lødigt. Han har ingen erindring om, hvordan spørgsmålet om mistankegrundlaget blev rejst i den foreliggende sag. Han husker heller ikke, om det gav anledning til noget specielt, at Frankrig ikke havde tiltrådt Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere. Der var visse lande som de nordiske og Tyskland, som Justitsministeriet kunne korrespondere direkte med i denne type sager, mens man med andre lande, herunder Frankrig, skulle korrespondere gennem Udenrigsministeriet.

Han blev foreholdt, at politimester Søren Sørensen i sin forklaring for kommissionen den 2. marts 2012 bl.a. forklarede:

"... Det indgik ikke i Lyngby Politis overvejelser, at Justitsministeriet var beføjet til at foretage en yderligere bevisvurdering."

Hertil forklarede han, at Justitsministeriet alene foretog en kontrol af, at de formelle ting var i orden, at bilagene var til stede og så at sige let tilgængelige for den udenlandske myndighed, og så blev det sendt videre med det samme. Der var altid tidspres i de sager. Han har ingen erindring om, at der var særlige beviskrav i forhold til Frankrig.

Han blev foreholdt det danske forbehold til art. 12 i udleveringskonventionen:

"Danske myndigheder skal, når særlige omstændigheder skønnes at gøre det påkrævet, kunne anmode det land, der fremsætter en udleveringsbegæring, om at tilvejebringe bevismateriale, der sandsynliggør, at den

pågældende er skyldig, og afslå begæringen, hvis materialet findes utilstrækkeligt.”

Hertil forklarede han, at han ingen erindring har om, hvorvidt man i forbindelse med overvejelserne om at fremsende og opretholde begæringen, foretog en vurdering af, om den franske stat efter konventionen da kunne pålægges at efterkomme den kendelse, der var afsagt. Han erindrer heller ikke, at man var inde i nogen drøftelse af, hvorvidt forbeholdet fra dansk side kunne begrænse muligheden for en udlevering.

Foreholdt notits af 19. januar 1984 udarbejdet af Bent Andersen,⁷⁰ forklarede han, at notitsen ikke bringer noget frem i erindringen, herunder om den nævnte avisartikel, men han kan som tidligere forklaret sagtens have haft en telefonsamtale med Bent Andersen. Det vil ikke undre ham, at han selvfølgelig har stået fast på, at nu var der sendt en retsanmodning af sted, og den måtte man så have svar på.

Han blev foreholdt, at Willy Pedersen i den nævnte avisartikel er citeret for følgende

”... Hvis vi kan bevise, det er vores penge, så bliver det et diplomatisk slagsmål, om de skal udleveres til Danmark. Det er helt sikkert, at den franske lovgivning er anderledes end vor. Den siger, at pengene tilhører staten, fordi de stammer fra et forsøg på ulovlig valuta-udførsel fra Frankrig. ...”

Hertil forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen.

På spørgsmålet, hvorvidt der havde været kontakter mellem Justitsministeriet og Lyngby Politi, i forbindelse med at Lyngby Politi skulle standse efterforskningen i sagen, forklarede han, at der godt kan have været en sådan kontakt, men ikke om at standse efterforskningen i sagen. Det var usandsynligt, at han som fuldmægtig havde været impliceret i og sige noget om, at man skulle standse en efterforskning eller ej. Det ville stride imod hans opfattelse af, hvad han foretog sig dengang, hvis han skulle have blandet sig i politiets efterforskning. Det havde han ingen baggrund for at kunne gøre eller ønske om i øvrigt.

Han har ingen erindring om at have deltaget i et møde med Lyngby Politi i forbindelse med sagen. Hvis det havde været tilfældet, vil han tro, at han kunne huske

70 Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

det, da det ville være meget usædvanligt. Han kan godt have talt i telefon med politimesteren eller vicepolitimesteren i Lyngby eller en anden politijurist, som har villet spørge til, hvor langt sagen var kommet, og om der ville blive rykket, men han har ingen erindring herom.

Han blev foreholdt notat af 2. februar 1984 udarbejdet af politimester Søren Sørensen.⁷¹ Hertil forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen, men at han læser det som om, at man gentager et eller andet, der er fremsendt, og det vel er derfor, at man ikke finder, at man bør sende noget en gang til, som man allerede venter svar på. Han er som nævnt sikker på, at han ikke har haft drøftelser med nogen om, hvorvidt Lyngby Politis efterforskning af røveriet skulle standse.

Foreholdt, at det af en notits udarbejdet af Bent Andersen bl.a. fremgår, at Justitsministeriets holdning til sagen efter Udenrigsministeriets opfattelse var "ulden", forklarede han, at han ingen erindring har om, at denne sag skulle være blevet ekspederet anderledes end alle andre sager af denne karakter, og han har intet kendskab til, at Justitsministeriet skulle have indsat en særlig bremse i sagsbehandlingen i denne sag.

Overvejelser omkring hensigtsmæssigheden af at få to arabere med tilknytning til PFLP udleveret til Danmark er for hans vedkommende retrospektive betragtninger. Der kan som før nævnt godt have været nogle udtalelser og drøftelser herom i Justitsministeriet. Det var en ting. Noget andet var, at kontakten til de franske myndigheder blev varetaget af Udenrigsministeriet. Det kan vel tænkes, at man var lidt mere "på mærkerne" i Justitsministeriet i denne sag, hvis der var den slags terroristiske elementer i sagen, men ham bekendt betød det ikke, at sagen skulle behandles anderledes end andre sager.

Han blev foreholdt continuation af 28. november 1983 i notits af 28. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen.⁷² Hertil forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen.

I denne type sager afventede Justitsministeriet ikke en forudgående uformel undersøgelse af, hvorvidt en retsanmodning måtte antages at blive imødekommet af det andet land. Når ministeriet modtog en retsanmodning, skete det, at man kunne se, at der havde været en forudgående kontakt til den relevante udenland-

⁷¹ Notatet er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁷² Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

ske myndighed, men det betød ikke noget for ministeriets behandling af sagen. Hvis de formelle krav var opfyldt, blev anmodningen videresendt. Såfremt de formelle betingelser var opfyldt i den foreliggende sag, var det således usædvanligt, hvis retsanmodningen ikke blev videresendt, men han har ingen erindring om, at det var tilfældet.

Han blev foreholdt, at det af den tidligere foreholdte notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen fremgår, at det danske Justitsministerium ikke ville konvertere arrestordren til en udleveringsbegæring, medmindre det teknisk kunne bevises, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, og at hvis beviset ikke blev ført, ville der ikke blive fremsat udleveringsbegæring, og at det af den oven for nævnte notits af 28. november 1983 yderligere bl.a. fremgår:

"...

Vi nævnede, at vi var klare over vanskeligheden ved undersøgelsen, at dommeren af denne grund havde anvendt den akutte procedure samt at der ikke ville blive fremsat begæring om udlevering, dersom beviset for røveri eller hæleri ikke var ført. Begæringen kunne ikke hvile på mistanke (présomptions). Dette nævnede Blantard, gjorde den franske stilling endnu mere vanskelig.

..."

Hertil forklarede han, at det kunne tyde på, at såfremt der har været overvejelser af juridisk karakter, så var det vel et spørgsmål om, at Justitsministeriet skulle sørge for, at i hvert fald de danske betingelser forelå opfyldt, for at man kunne foretage det pågældende retsskridt, og så ved Udenrigsministeriets bistand skulle søge at overbevise de franske myndigheder om, at det var på et niveau, der opfyldte de franske myndigheders krav, men det er ikke noget, som han har nogen erindring om. Han må nærmest stadigvæk svare nej til, at der i Justitsministeriets prøvelse af det formelle grundlag også var indbefattet en prøvelse af, om beviskravet i konventionen var tilstrækkeligt opfyldt. Den sagsbehandling, som han mener, at han kan udtale sig med en vis baggrund om, gik på, at Justitsministeriet skulle – om man så må sige – sørge for, at en retsbog i givet fald var beskrevet med den terminologi, der anvendes i retsplejeloven for det pågældende retsskridt, sådan at man ikke i den fremmede myndighed i oversendelserne kunne se, at der stod et i loven, og der stod noget andet i retsanmodningen. Det var på det plan, at kontrollen var. Det var ikke en nærmere vurdering af, hvorvidt de franske eventuelle krav for det pågældende retsskridt var på højde med eller højere end vores krav. Om konventionsbetingelserne gav Danmark et retskrav på bistand hos de franske myndigheder og dermed en prøvelse i ministeriet af, om man skulle fremme en begæring eller ej, udelukkede ikke, sådan

som situationen var dengang, at ministeriet fremsendte retsanmodninger også til lande, hvor Danmark ikke havde noget nærmere retsligt samarbejde eller fremsatte begæring om noget, der måske ikke var sædvanligt eller inden for konventionens rammer, med den mulighed eller risiko, at de udenlandske myndigheder ville sige, "at dette her vil vi ikke have med at gøre, og det har vi god grund til ikke at gøre." Andre gange konstaterede ministeriet bare, at det ville de i kraft af deres myndighedsforvaltning gerne acceptere, og så gik de videre med sagen, hvilket var godt for ministeriet.

Henning Fode⁷³

Henning Fode har forklaret bl.a., at han i april 1976 begyndte som fuldmægtig i Justitsministeriet. Han husker ikke præcis, hvornår han kom til det daværende 3. kontor, politikontoret, men det var formentlig omkring 1981/82. Her var han indtil den 1. december 1983, hvor han blev konstitueret som kontorchef i Justitsministeriets 2. kontor. Den 1. november 1984 blev han politimester i PET, hvilket han var indtil 1. oktober 1987.

Politikontoret behandlede bl.a. sager om retshjælp og udlevering til og fra Danmark i straffesager. Den type sager var i hvert fald dengang en lille smule besværlige, idet sagsgangen var meget formaliseret. Det betød imidlertid også, at sagerne var udmærkede at bruge til oplæring, hvorfor det sædvanligvis var de lidt yngre medarbejdere, der behandlede disse rutinesager, hvorefter sagerne typisk blev lagt til souschefen. Det skete en gang imellem, at kontorchefen blev involveret i sager af den type.

Retsanmodninger fra Danmark til udlandet ville typisk udspringe af, at den lokale politikreds i en konkret sag havde brug for at få gennemført særlige efterforskningsskridt i udlandet, eller havde et ønske om udlevering. Sagsgangen ville sædvanligvis være således, at politikredsen indhentede fornøden tilladelse hos den lokale byret til at begære et efterforskningsskridt i udlandet eller udlevering fra udlandet, hvorefter sagen ville blive sendt til statsadvokaten og videre til Justitsministeriet, der ville formulere begæringen i overensstemmelse med formalia i henhold til konventionerne på området. Derefter ville begæringen blive oversendt til Udenrigsministeriet, der oversendte den til det pågældende lands udenrigsministerium, der ville formidle begæringen videre i dette lands system. Sagen skulle således ikke sendes gennem rigsadvokaten til Justitsministeriet.

73 Protokol 69.

I sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris, mener han, at der blev anvendt en metode, som man brugte i hastesager. Metoden gik ud på at fremsende en hasteanmodning gennem Interpol til det andet lands myndigheder, hvorefter denne anmodning blev fulgt op af en formel retsanmodning, der skulle komme meget hurtigt og umiddelbart derefter. Formålet med hasteanmodninger var at undgå, at beviser blev ødelagt, og at mistænkte personer fik mulighed for at stikke af. Justitsministeriet ville typisk ikke være involveret i kommunikationen med Interpol og de udenlandske myndigheder inden fremsendelsen af den formelle retsanmodning. Han husker ikke, om han var involveret i behandlingen af sagen fra Lyngby, da Justitsministeriet fik den ind i juni 1983. Hen mod slutningen af efteråret 1983 var han meget involveret i sagen.

Han blev foreholdt retsbog af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby, hvorefter de franske myndigheder bl.a. anmodedes om en fingeraftryksundersøgelse af de beslaglagte pengesedler, og det nævntes, at fingeraftryk optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med pengesedlerne fra røveriet i Lyngby, ville blive stillet til rådighed af dansk politi, samt at der alternativt anmodedes om frigivelse af de beslaglagte pengesedler til Rigspolitechefen, CFI, mod, at Nationalbanken sendte et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed. Desuden blev han foreholdt brev af 6. juli 1983 fra Justitsministeriet til det franske Justitsministerium underskrevet af kontorchef Peter Rhedin.⁷⁴ Hertil forklarede han, at henset til det stjålne beløbs størrelse var sagen kendt af kontorets medarbejdere, herunder ham. På det tidspunkt var der ikke grundlag for, at sagen skulle højere op end på kontorchefniveau.

Foreholdt retten i Lyngbys kendelse af 16. august 1983 om varetægtsfængsling af de to arabere, samt retsanmodning af 16. august 1983 fra retten i Lyngby om udlevering fra Frankrig af de to fængslede arabere til Danmark under henvisning til Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere og om beslaglæggelse af 6 mio. d.kr., som de to arabere var i besiddelse af ved deres anholdelse, forklarede han, at han ikke præcist husker, hvilke drøftelser man da havde om sagen i Justitsministeriet. I øvrigt havde Frankrig ikke tiltrådt Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere, som derfor ikke fandt anvendelse. Der forelå heller ingen bilateral

74 Brevet er refereret i afsnit 3.4.2.

aftale mellem Danmark og Frankrig om udlevering af lovovertrædere. Derfor var Frankrig ikke folkeretligt forpligtet til at udlevere de to arabere til Danmark, og udlevering skulle ske efter nationale franske regler. Derimod havde Frankrig tiltrådt Den Europæiske Konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager, som omfattede de foreliggende begæringer vedrørende efterforskningsskridt med hensyn til at sikre fingeraftryk på pengesedlerne.

Sagsbehandlingsmæssigt betød det ikke noget, at Frankrig ikke havde tiltrådt udleveringskonventionen. Sager om udlevering blev normalt fremsendt til Frankrig på samme måde, som hvis Frankrig havde tiltrådt konventionen. Man henholdt sig formentlig til det, som man kan kalde international courtoisie, hvor-efter lande, der var så nærtstående, som de europæiske lande var på daværende tidspunkt, var interesseret i at samarbejde med hinanden, men altså ikke på et folkeretligt forpligtende grundlag, men på et nationalt grundlag. Under alle omstændigheder skulle det bevismæssige grundlag for en udlevering naturligvis være til stede. Det, man så måske forstod på et senere tidspunkt – hvilket fremgik af referaterne fra den danske konsul i Paris, der sad med sagerne – var, at franskmændene i den foreliggende sag gav udtryk for, at de ikke var interesseret i at udlevere de to arabere. Også derfor måtte man sikre sig, at det bevismæssige grundlag var i orden for ikke at risikere at få en blank afvisning under henvisning til formalia. Efter Justitsministeriets opfattelse var man ikke forpligtet til at lægge rettens bevisvurdering til grund i denne type sager. Der foregik således også en materiel prøvelse hos ministeriet. Nogen gange sendte man sagen tilbage til politikredsen med en tilkendegivelse om, at grundlaget ikke var i orden, og at man måtte bede om, at der blev foretaget yderligere efterforskning, inden man ville fremsende retsanmodningen. I den foreliggende sag mente Justitsministeriet, at udleveringsbegæringen ikke ville blive imødekommet, hvis der ikke kom stærkere beviser end det blotte forhold, at de to arabere havde været i besiddelse af 6 mio. d.kr., uanset at de to araberes besiddelse af det store pengebeløb i danske kroner 6-8 uger efter røveriet gjorde, at der var meget, som pegede på, at der kunne være noget om det. I sager af denne karakter var det typisk ikke hele politiets sag, som blev indsendt til ministeriet sammen med retsanmodningen. Ministeriet ville sædvanligvis få de bilag ind, som hægtede de mistænkte op på en forbindelse til kriminaliteten.

Han husker ikke præcist, hvilket materiale der fulgte med fra politiet dengang, og det kan være svært for ham at huske, hvad han selv oplevede på daværende tidspunkt, og hvad der er rekapituleringer ud fra, hvad han senere har læst i forbindelse med dels PET-kommissionens undersøgelse dels under forberedelsen til denne afhøring i Blekingegade-kommissionen. Efter underhåndsmeldingerne fra Frankrig stod det imidlertid klart for Justitsministeriet, at uden en kobling

mellem pengene og røveriet i Lyngby, så ville en anmodning om udlevering af de to arabere ikke blive imødekommet. Det var derfor, at begæringen om undersøgelse af pengesedlerne eller indpakningen af dem for fingeraftryk blev sat i værk.

Han blev foreholdt brev af 17. august 1983 fra politimesteren i Lyngby til Statsadvokaten for Sjælland, hvor det indstilledes, at der i overensstemmelse med retsanmodningen fra Retten i Lyngby af 16. august 1983 så vidt muligt omgående over for de franske myndigheder fremsattes begæring om udlevering af de to anholdte palæstinensere til retsforfølgelse i Danmark og om beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. Af brevet fremgår yderligere bl.a.:

”...

Den 12. august 1983 blev det overfor Lyngby politibekræftet, at de i bevaring tagne penge i henhold til troværdig kilde i en venligsindet tjeneste angiveligt kommer fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på P.F.L.P.s (Folkefronten til Palæstinas Befrielse) vegne. ...”

Hertil forklarede han, at man i Justitsministeriet på et ret tidligt tidspunkt vidste, at PET kendte til de to arabere, idet de havde været i Danmark i 1982, og at den franske efterretningstjeneste var bekendt med, at de var tilknyttet PFLP. Han bekendt vidste man i Justitsministeriet ikke mere, end hvad der fremgik af den ovenfor citerede kildeoplysning. En sådan kildeoplysning kunne ikke bruges til andet end at retningsstyre efterforskningen. Han husker ikke, hvornår man i Justitsministeriet blev klar over de franske myndigheders holdning til spørgsmålet om udlevering af de to arabere. Sagen som helhed tog sin begyndelse i april 1983, og det blev mere og mere klart, jo længere man kom hen på efteråret 1983, hvad franskmændenes holdning var. Han husker ikke, om man på dette tidspunkt i august 1983 var klar over, at franskmændene ville træne fingeraftryksundersøgelsen. Baggrunden for, at anmodningen om udlevering ikke blev videresendt på dette tidspunkt, var, at der som nævnt skulle mere til for at kunne begære de to arabere udleveret, end det forhold alene at de havde været i besiddelse af de 6 mio. d.kr. Han husker ikke præcist, hvordan man i Justitsministeriet på dette tidspunkt nåede frem til, at man ikke ville videresende retsanmodningen. Hvis grundlaget for en retsanmodning ikke var i orden, var anklagemyndigheden ud fra objektivitetsprincippet nødt til at undlade at fremme den, og de fik en voksende fornemmelse af, at sagen ikke kunne holde, hvis man ikke fik yderligere, der støttede, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby, men hvornår denne fornemmelse begyndte, kan han ikke huske.

Af rapport af 23. september 1983 "vedr. røveri af kr. 8,3 mill. forøvet d. 2.3.1983 ud for Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby" udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen bl.a. om samtale mellem dommer Sølling og den franske undersøgelsesdommer fremgår bl.a., at fremgangsmåden med hensyn til originalkendelsen mv. var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Erik Merlung, Justitsministeriet og politimester Ole Stig Andersen, PET. Vicekriminalkommissær Willy Pedersen var udpeget til koordinering af CFI-mandens afrejse til Paris mv. Hertil forklarede han, at man var nødsaget til at bede franskmændene om straks at foretage fingeraftryksundersøgelse af alle sedlerne, og derfor tilbød man som bistand fra dansk side at sende en medarbejder fra CFI til Frankrig. Han har ikke nogen præcis erindring om drøftelserne herom, eller hvem der deltog heri.

Han blev foreholdt telegram af 31. oktober 1983 fra konsul på ambassaden i Paris, Bent Andersen, til Udenrigsministeriet videresendt af Udenrigsministeriet den 1. november 1983 til Justitsministeriets 3. kontor om eventuel udlevering til Danmark af Toman og Ghazi med reference til telefonsamtale med Herluf Hansen den 24. oktober 1983.⁷⁵ Hertil forklarede han, at man på dette tidspunkt var klar over, at der var kræfter i Frankrig, som arbejdede for, at udleveringen af de to arabere ikke skulle blive gennemført.

Foreholdt telegram af 4. november 1983 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet videresendt af Udenrigsministeriet den 7. november 1983 til Justitsministeriet,⁷⁶ forklarede han, at man i Justitsministeriet som nævnt på et ret tidligt tidspunkt var klar over, at de to arabere havde tilknytning til PFLP. PET havde registreret de to arabere i forbindelse med, at de havde været i Danmark i 1982, og der havde været kontakt mellem PET og den franske efterretningstjeneste vedrørende de to arabere, men der var ham bekendt ikke drøftelser om, hvorvidt man burde undlade at begære de to arabere udleveret til Danmark af frygt for, at PFLP eller andre organisationer måtte forsøge at true dem ud af fængslet, begå terroraktioner eller lignende. Hvis der havde været sådanne drøftelser, ville han ikke have været involveret heri. Drøftelser mellem PET's politimester og Justitsministeriet foregik alene med departementschefen. Hvis PET var bekymret for konsekvenserne af udlevering af de to arabere til Danmark, da ville det derfor være departementschefen, som PET's politimester ville have kontaktet.

Foreholdt, at ovenstående telegram af 4. november 1983 blev videresendt fra Justitsministeriet til Lyngby Politi ved påtegning underskrevet af ham, forkla-

⁷⁵ Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁷⁶ Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

rede han, at han ikke husker baggrunden for, at det var ham, som skrev under. På dette tidspunkt var han blevet mere involveret i sagen, idet der skulle lægges en strategi for sagens videreførelse. Drøftelserne bl.a. mellem ham og Peter Rhedin gik ikke på, hvorvidt man skulle forsøge at få de to arabere udleveret, men på hvordan sagen skulle køres videre med de besværligheder, der var forbundet med den, herunder problemerne vedrørende det retlige grundlag og franskmændenes modstand. Han er ikke bekendt med, om Peter Rhedin drøftede sagen med afdelingschefen eller departementschefen, men han tror ikke, at det var tilfældet, idet Peter Rhedin i givet fald ville have fortalt ham det.

Han blev foreholdt notits af 21. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen.⁷⁷ Hertil forklarede han, at han ikke husker drøftelser med Udenrigsministeriet om, hvordan man skulle forholde sig i sagen. I Justitsministeriet betragtede man Udenrigsministeriet som ren og skært ekspeditionskontor i denne type sager, og Herluf Hansen skulle blot videresende de sager, der blev sendt over til Udenrigsministeriet fra Justitsministeriet. Derimod havde Justitsministeriet glæde af tilbagemeldingerne fra konsulatet i Paris om, hvordan franskmændene reagerede på henvendelserne, således at man kunne agere herpå. Han tror ikke, at Herluf Hansen har dannet sin mening om sagen ud fra telefonsamtaler med Justitsministeriet. Han tror, at Herluf Hansen har ment, at det gik for langsomt.

Han blev foreholdt notits af 22. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen.⁷⁸ Hertil forklarede han, at notitsen er fra 8 dage inden, at han forlod kontoret, og det er derfor formentlig en samtale med ham, der refereres til. Han mener ikke på noget tidspunkt at have talt med Bent Andersen. Han talte med Herluf Hansen, der refererede videre til Bent Andersen. Det citerede må derfor være Bent Andersens referat af samtaler med Herluf Hansen, som havde talt med ham. Foreholdt, at han for PET-kommissionen i sin forklaring den 5. august 2008 bl.a. forklarede, at han ikke ville betvivle, at punkt 2) i ovennævnte notits var udtryk for Justitsministeriets holdning på det tidspunkt, forklarede han, at det ikke var påkrævet med beviser for de to araberes skyld, men der skulle skabes en mere bestyrket mistanke end den begrundede mistanke, der lå til grund for Retten i Lyngbys varetægtsfængsling af de to arabere, om, at de pågældende havde været involveret i røveriet i Lyngby, eller at pengene stammede fra røveriet. For eksempel kunne man have skabt en kraftigere formodning, hvis man kunne bevise, at de to arabere havde været i Danmark omkring gerningstidspunktet og derefter havde forladt Danmark, hvilket man imidlertid ikke kunne. En anden

⁷⁷ Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁷⁸ Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

mulighed var fingeraftryk på pengesedler eller lignende, der kunne bevise, at de stammede fra bankrøveriet. Det kunne være fingeraftryk fra bankrøverne eller bankpersonalet. Det lykkedes ikke at skaffe den kobling mellem pengene i Paris og røveriet i Lyngby, der var nødvendig for at overbevise franskmændene om, at beviset også ville holde i retten. Hvis de to arabere kom til Danmark, ville de ikke kunne dømmes for noget, og de ville formentlig ikke udtale sig, blot fordi de var kommet hertil. Der var derfor ingen forventning om, at man ville kunne få noget som helst ud af at få de pågældende personer udleveret til Danmark, hvis ikke man fik koblet pengene til bankrøveriet.

Han har læst PET-kommissionens beretning vedrørende Poul Lundbæk-Andersens forklaring om, at den ansvarlige ledelse i Justitsministeriet måtte have gjort sig overvejelser om den situation, som Danmark ville bringe sig i, hvis de to arabere blev udleveret til Danmark. Han var imidlertid ikke selv bekendt med overvejelser af en sådan karakter. I politikontoret drejede sagsbehandlingen sig på dette tidspunkt alene om mistankekravet, og hvor bestyrket det i givet fald var.

Foreholdt notits af 28. november 1983 udarbejdet af Bent Andersen,⁷⁹ forklarede han, at det kan være, at Herluf Hansen efterhånden var blevet frustreret, for Udenrigsministeriet var ikke på noget tidspunkt koblet af sagen. Justitsministeriet var bekendt med tanken om at ombytte alle pengesedlerne, og det havde været drøftet, men franskmændene var meget besværlige vedrørende dette spørgsmål. Når franskmændene sagde, at det kunne tage flere år at gennemføre fingeraftryksundersøgelserne af pengesedlerne, og de ikke ønskede at få bistand fra en medarbejder fra CFI, kunne det tages som et indicium for, at franskmændene ønskede at trænere sagen. Ud fra Bent Andersens indberetninger kunne Justitsministeriet kun opfatte franskmændenes manglende samarbejdsvilje som udtryk for, at franskmændene reelt ikke ønskede at samarbejde om udlevering af de to arabere. Franskmændene ville heller ikke sende pengesedlerne til undersøgelse i Danmark, og det endte da også med, at alle pengene gik i den franske statskasse. Dog blev nogle af pengesedlerne i 1985 sendt til Danmark fra Frankrig. Sedlerne blev undersøgt, men der blev ikke fundet relevante fingeraftryk på dem.

Foreholdt telex af 7. december 1983 til Justitsministeriet, attention: Kontorchef P. Rhedin, fra konsul Bent Andersen,⁸⁰ forklarede han, at han da havde forladt 3. kontor, men han kendte godt udfaldet af sagen, der på nær spørgsmålet ved-

⁷⁹ Notitsen er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁸⁰ Telexen er gengivet i afsnit 3.4.2.

rørende pengesedlerne fandt sin endelige afslutning omkring den 12. – 14. december 1983.

Da han 1. november 1984 tiltrådte som chef for PET, fik han en indføring i de løbende efterforskninger og problemkomplekser, som PET beskæftigede sig med, herunder en opdatering på den viden, som PET havde om Appel-gruppen, og den efterforskning, der havde kørt mod gruppen fra en gang i slutningen af 70'erne.

Efter Jens Holger Jensens død var sagerne i Århus vedrørende DSB ebbet ud, og den resterende del af Appel-gruppen forekom ikke specielt interessant i begyndelsen af hans periode som politimester i PET. Som det fremgår af PET-kommissionens beretning var PET's interesse for gruppen nedkølet i perioden fra 1982 til omkring 1985/86, hvor PET begyndte at interessere sig for gruppen igen. Han mener ikke, at man i PET havde foretaget egentlige efterforskningsskridt mod Appel-gruppen vedrørende røveriet i Lyngby. Det var PFLP-vinklen i sagen, som interesserede PET.

Han har læst, at PET var involveret i at tilvejebringe fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer til brug for sammenligning med fingeraftryk fra pengesedlerne i Paris i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby, men det er ikke noget, som han har nogen præcis erindring om. I forbindelse med de forskellige røverier var der et samarbejde mellem PET og de berørte politikredse. PET kunne bistå med teknisk ekspertise på nogle områder såsom med rumaflytning og fremskaffelse af fingeraftryk, men det var ikke PET's opgave at efterforske røverierne.

Han blev foreholdt, at det fremgår af akter fra PET, at PET udlånte fingeraftryk af nogle af Appel-gruppens medlemmer til Lyngby Politi i november 1985. Hertil forklarede han, at han ikke vil udelukke, at han var informeret herom, men det var ikke noget, som krævede hans godkendelse. Det ville typisk være kriminalinspektør Per Larsen, som var inde over godkendelse af bistand til det åbne politi f.eks. med fremskaffelse af fingeraftryk. I øvrigt var det hans indtryk, at der på det tidspunkt, hvor han tiltrådte hos PET, hverken hos PET eller hos Lyngby Politi foregik nogen synderlig efterforskning af røveriet i Lyngby. Det var en uopklaret sag, der selvfølgelig lå og ventede på, at der måske kom et gennembrud, men der var ikke egentlig aktiv efterforskning i sagen mere, hvorfor der ud over bistanden vedrørende fingeraftryk heller ikke skete videre fra PET's side.

Torsten Hesselbjerg⁸¹

Torsten Hesselbjerg har forklaret bl.a., at han i foråret 1981 blev ansat i Justitsministeriets 3. ekspeditions kontor, som det hed dengang. Året efter blev han udpeget som sekretær for en kommissionsdomstol nedsat i henhold til lov nr. 85 af 17. marts 1982 til undersøgelse af visse forhold vedrørende post- og telegrafvæsenet. Sekretærarbejdet var mere end et fuldtidsjob. Derudover havde han en række yderligere opgaver, hvilket indebar, at han stort set helt og holdent var ude af almindelig fordeling i 3. kontor i tre år frem til kommissionsdomstolens afgivelse af beretning i maj 1985. Han kom herefter tilbage i almindelig sagsfordeling i 3. kontor. I mellemtiden var han formentlig blevet ældste fuldmægtig. Da han kom tilbage i fordeling, var Carl Christian Duus blevet kontorchef i 3. kontor, efter at den hidtidige kontorchef, Peter Rhedin, i august måned året før var afgået ved døden. Poul Lundbæk Andersen og Niels Madsen var henholdsvis afdelingschef og departementschef.

Der var 2-4 fuldmægtige – normalt to helt unge og en ældre – som bl.a. havde med retsanmodninger at gøre. Som souschef eller ældste fuldmægtig ledede man alle kontorets sagsområder, og om eftermiddagen havde man til opgave at skrive under. Der kunne være tale om 30-50 sager til underskrift, herunder mange banale ekspeditionssager.

Han blev foreholdt brev af 24. maj 1985 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet underskrevet af ham. Af brevet fremgår som følger:

”Ved skrivelse af 6. juli 1983 til det franske justitsministerium fremsendte justitsministeriet en af dommer Sølling, Lyngby ret, den 28. juni 1983 fremsat retsanmodning til vedkommende myndighed i Frankrig om, at der måtte blive foretaget undersøgelse for fingeraftryk på de hos de i Frankrig fængslede Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mahmood Munder fundne 6 millioner danske kroner, der var taget i bevaring af det franske toldvæsen.

Danmarks Nationalbank oplyste i den forbindelse, at man var villig til at ombytte de sedler, som blev ødelagt ved undersøgelsen med nye sedler, såfremt de i Frankrig i bevaring tagne sedler er ægte.

Efter at have fået oplyst fra de franske myndigheder, at undersøgelsen af pengesedlerne var afsluttet uden resultat, meddelte justitsministeriet i

81 Protokol nr. 58.

skrivelse af 3. oktober 1984 til udenrigsministeriet, at nærmere aftale om ombytningen af pengesedlerne kunne træffes med Den danske Ambassade i Paris. Det blev i den forbindelse fremhævet, at det er en forudsætning for ombytningen af de ødelagte sedler, at disse er ægte, og man anmodede derfor om, at de ødelagte sedler måtte blive sendt til Danmarks Nationalbank til undersøgelse.

I skrivelse af 18. januar 1985 rettede dommer Augusta Filippi, retten i Bobigny, henvendelse til dommeren i Lyngby med anmodning om, at ombytning af de omhandlede pengesedler måtte ske snarest muligt.

I den anledning anmodede justitsministeriet i skrivelse af 8. februar 1985 udenrigsministeriet om via Den danske Ambassade i Paris at rette henvendelse til de franske myndigheder og meddele, at aftale om ombygningen af pengesedlerne kan træffes med ambassaden.

Under henvisning hertil samt til telex af 1. og 14. april 1985 fra Den danske Ambassade i Paris sendes vedlagt udskrift af retsbogen fra Lyngby ret af 30. april 1985, hvorefter den af dommer Sølling afsagte kendelse om beslaglæggelse af de omhandlede pengesedler ophæves.

Endvidere sendes vedlagt en skrivelse fra dommeren ved Lyngby ret, Jette Krog, til dommer Augusta Filippi, retten i Bobigny. Det bemærkes i den forbindelse, at dommer Sølling nu er pensioneret.

Dokumenterne bedes ved udenrigsministeriets foranstaltning via Den danske Ambassade i Paris videresendt til dommer Augusta Filippi.

...

Sagen bedes betragtet som hastende. Der henvises i den forbindelse til telefonsamtale den 14. maj 1985 med fuldmægtig I. Bjerregaard Petersen."

Hertil forklarede han, at hans opgave i forbindelse med dette brev alene var at skrive under, og som underskriver skulle han vurdere, om brevet forekom fornuftigt. Han havde ikke været inde i selve sagsbehandlingen, men han har muligvis drøftet sagen med sagsbehandleren, inden han skrev brevet under. Han havde selvfølgelig hørt om sagen tidligere, men han havde ikke været inddraget i nogen beslutninger desangående, ligesom han ikke havde fået nogen briefing om sagen. Hvad han tidligere havde hørt om sagen var eventuel snak over frokostbordet, herunder muligvis om at franskmændene ikke var særlig samar-

bejdsvillige. Han hørte ikke på noget tidspunkt om drøftelser af, hvorvidt der var forskellige interesser involveret i spørgsmålet om udlevering af de to arabere.

Han er ikke bekendt med, hvorvidt Justitsministeriet havde kontakt med PET i forbindelse med sagen. Kontakten mellem Justitsministeriet og PET blev i vidt omfang varetaget af departementschefen, men var det spørgsmål af mindre betydning kunne kontakten godt foregå på et lavere niveau.

Af brev uden læselig datering fra Justitsministeriet til politimesteren i Lyngby underskrevet af ham fremgår, at Justitsministeriet fremsendte nogle dokumenter modtaget fra det franske udenrigsministerium, og det bemærkedes, at Udenrigsministeriet den 28. august 1985 havde meddelt, at de pengesedler, som på begæring af de danske myndigheder var blevet undersøgt for fingeraftryk i Frankrig, var afleveret til den danske ambassade i Paris, og sedlerne ville via Udenrigsministeriet blive overgivet til Nationalbanken. Foreholdt dette, forklarede han, at det ikke bringer noget frem i erindringen, herunder overvejelser i ministeriet om ombytning af alle pengesedlerne.

Langt hovedparten af sagerne i 3. kontor var rene ekspeditionssager, men en gang imellem var der nogle problematiske sager, der ikke gik lige efter en snor. Man videresendte ikke kritikløst retsanmodninger. Han vil tro, at en sag som den foreliggende havde fået en speciel behandling i den forstand, at Peter Rhedin var meget inde over den, og det har formentlig været Peter Rhedin, der har håndteret den. Han har ingen viden herom, men han kan ikke forestille sig andet end, at Peter Rhedin har nævnt sagen opad, også fordi Søren Sørensen var indblandet, og Søren Sørensen kendte Niels Madsen. Ud fra sit indtryk dengang vil han tro, at den reelle nævnelser af en sag om, hvorvidt man skulle bakke en udleveringsbegæring op eller ej, primært er foregået for Niels Madsen, idet Poul Lundbæk Andersen mest fungerede som personalechef, men Poul Lundbæk Andersen har formentlig været orienteret herom. Imidlertid har han ikke noget konkret kendskab til, hvad der var tilfældet. Det er alene ud fra sit kendskab til sagsgangene i ministeriet, at han vil tro, at det er foregået på denne måde.

Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 183, hvor der beskrives en episode i foråret 2008 i forbindelse med en frokost i Politihistorisk Selskab:

"...

Det er primært PET-kommissionens nye undersøgelse, som bliver tema for diskussionen. Undervejs udtrykker Torsten Hesselbjerg også sin bekymring over, at jeg er så engageret i sagen, at jeg ligefrem holder foredrag

om den. Rigspolitichefen er ikke sikker på, at det er helt foreneligt med min kommende post som næstformand i foreningen. Jeg protesterer. Det viser jo netop mit engagement i politiets historie, argumenterer jeg. Der hersker i det hele taget en noget underlig stemning ved bordet, og jeg fornemmer en vis uvilje mod min person, navnlig fra Torsten Hesselbjerg. På et tidspunkt i diskussionen antyder han, at jeg har optrådt illoyalt over for politiet i mine foredrag. Det afviser jeg på det kraftigste.

"Min eneste interesse er, at Lyngby-sagen bliver fuldt belyst," siger jeg, og det lader til, at de fleste ved bordet giver mig ret. Men midt i diskussionen hører jeg – nærmest som en sidebemærkning – Erik Justesen sige til Hesselbjerg:

"Det var nu alligevel meget godt, at vi i tide fik brændt de sagsakter inde i Justitsministeriet."

Torsten Hesselbjerg nikker indforstået, men jeg mener at kunne se, at han finder det upassende, at hans souschef udtaler sig så kategorisk og provokerende i mit påhør. Selvom bemærkningen ikke bliver uddybet yderligere, føler jeg et stærkt ubehag ved situationen. Der er selvsagt øl på bordet, men Justesens kommentar lyder nu langt fra som det rene fuldemands-snak. Det lyder heller ikke som en spøg. Alligevel nægter jeg at tro på, at to af politiets øverste ledere ligefrem sidder og praler med, at det er lykkedes dem at fjerne vigtige beviser i en sag, som offentligheden har krævet fuldt belyst.

Da jeg forlader Tivoli, kan jeg mærke vreden boble i hele kroppen. Mage til arrogance skal man da lede længe efter.

...

Så snart jeg kommer hjem, skriver jeg en e-mail til Torsten Hesselbjerg, hvor jeg beder ham svare på, om han virkelig mener, at min person er et problem for Politihistorisk Selskab. I så fald har jeg øjeblikkeligt tænkt mig at træde ud af bestyrelsen.

Svaret lader vente på sig. Men kort efter bliver jeg begavet med nogle overraskende oplysninger, som gør, at jeg selv vælger at trække mig fra bestyrelsen i Politihistorisk Selskab.

..."

Hertil forklarede han, at han holdt en lille tale under den årlige frokost i Politihistorisk Selskab, hvor han som regel tilbragte omkring 1 ½ time, inden han gik tilbage til arbejdet. Der blev ikke drukket øl, men vin til maden, og de fik hver et til to glas vin. Erik Justesen havde foreslået Jørn Moos som næstformand i foreningen, og han kendte selv Jørn Moos som en flink og venlig mand. Der kan meget vel være blevet sagt noget i retning af det citerede under frokosten, hvilket Erik Justesen formentlig har gjort for at drille Jørn Moos. Erik Justesen og Jørn

Moos var gode kollegaer. Det er en grovkornet form for spøg, men det er absurd og lidt trist, at Jørn Moos kan være blevet vred over det. Jørn Moos kunne jo bare have spurgt, om det var rigtigt, og så kunne de have fortalt ham, at det ikke var tilfældet. Imidlertid var der fred og fordragelighed under frokosten. Kort tid efter frokosten fik han et ganske kort brev fra Jørn Moos. Heri stod noget i retning af, at Jørn Moos for at undgå eventuelle interessekonflikter gerne ville udtræde af bestyrelsen. Episoden i Tivoli blev ikke nævnt.

Carl Christian Duus⁸²

Carl Christian Duus har forklaret bl.a., at han blev konstitueret som kontorchef i Justitsministeriets 3. kontor – også kaldet politikontoret – i henhold til brev af 10. september 1984. Det skete efter den hidtidige kontorchef, Peter Rhedins, død. Han var da konstitueret statsadvokat hos rigsadvokaten, hvor han kun kom til at være i en ganske kort periode. Forinden var han "vokset op" i ministeriets lovfdeling. Da han tiltrådte i kontoret, var Eivind Linde Jensen kontorets souschef. Han forlod kontoret omkring den 1. september 1989, hvor han blev vicerigspolitichef.

Han blev hurtigt "kastet ind i maskinrummet", og kontorets medarbejdere satte ham ind i de verserende sager. Han husker ikke, at der var særlige problemstillinger, som han blev introduceret til. Han mener ikke, at han fik en forhåndsbriefing om sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris. Han husker, at sagen var der, fordi ekspeditionen af forskellige former for retsanmodninger var et væsentligt og for ham nyt område, men som en af andre – som han oplevede det dengang – rutinemæssige sager. Sagen var speciel, derved at det var et røveri af mange penge, og nogen var anholdt i Frankrig. Sagsbehandleren på sagen, Hanne Schmidt, der ikke bare lagde sager til underskrift med omhyggelige referater, kom også jævnligt ind på hans kontor og nævnte sager, og han husker, at hun nogle gange var inde med den konkrete sag. Ifølge sin erindring har han aldrig fra hende eller fra afdelingschef Poul Lundbæk Andersen eller departementschef Niels Madsen eller på anden måde erfaret, at der var noget med PET i sagen. Den blev behandlet på helt sædvanlig vis i postbehandlingen, og der var således ikke tale om en "pengeskabssag". Den gik ind i journalen og blev journaliseret på sædvanlig måde, kom ind med posten, og de forskellige ekspeditioner blev overladt til sagsbehandleren. Det var

82 Protokol 59.

en ganske ordinær rutinemæssig rethjælpssag. Hvis der havde været anledning til det, havde han mulighed for at gå til Poul Lundbæk Andersen eller til Niels Madsen med spørgsmål i sagen. Imidlertid mindes han ikke, at der skulle have været anledning hertil. Hvis det havde været tilfældet, vil han tro, at han havde kunnet huske det i dag.

Han har ingen erindring om, at det skulle være blevet nævnt, at de to anholdte arabere havde tilknytning til PFLP, ligesom han ikke har kendskab til eller har været involveret i, om de pågældendes tilknytning til PFLP gav anledning til overvejelser om hensigtsmæssigheden i at få dem udleveret til Danmark. Hvis han havde hørt om sådanne overvejelser, eller der havde været kontakt med PET, ville han have kunnet huske det. Ministeriets opgave var at se efter, om de formelle betingelser i rethjælpskonventionen var opfyldt, og han var ikke inde i selve materien i sagen.

Han blev foreholdt brev af 3. oktober 1984 fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet underskrevet af ham. Af brevet fremgår som følger:

"Ved skrivelse af 6. juli 1983 til det franske justitsministerium fremsendte justitsministeriet en af dommer Sølling, Lyngby ret, den 28. juni 1983 fremsat retsanmodning til vedkommende myndighed i Frankrig om, at der måtte blive foretaget undersøgelse for fingeraftryk på de hos de i Frankrig fængslede Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mahmood Munder fundne 6 millioner danske kroner, der var taget i bevaring af det franske toldvæsen.

...

I denne forbindelse blev fingeraftryk, optaget i Danmark af en række personer, der havde haft berøring med de pengesedler, der blev røvet ved røveriet i Lyngby, stillet til rådighed for det franske politi.

Danmarks Nationalbank oplyste i den anledning, at man var villig til at ombytte de sedler, som blev ødelagt ved undersøgelsen, med nye sedler, såfremt de i Frankrig i bevaring tagne sedler er ægte.

I en skrivelse af 25. januar 1984 til den danske ambassade i Paris meddelte det franske udenrigsministerium, at der var foretaget arrest i pengesedlerne, og at disse nu var til undersøgelse for fingeraftryk, som begæret af de danske myndigheder.

I en skrivelse af 27. marts 1984 fra dommer Augusta Filippi, retten i Bobigny, til dommer Sølling, retten i Lyngby, blev det meddelt, at 500 pengesedler á 1.000 kr. var undersøgt for fingeraftryk, og at disse pengesedler ikke længere kunne benyttes. Samtidig anmodede dommeren om, at den danske nationalbank erstattede de 500 pengesedler, der var beskadiget af teknikerne ved undersøgelsen, med intakte pengesedler.

Der blev ikke i den anledning foretaget yderligere af de danske myndigheder, idet man afventede undersøgelse af de resterende pengesedler for fingeraftryk.

Den 9. september 1984 meddelte det franske udenrigsministerium den danske ambassade i Paris, at undersøgelsen af de danske pengesedler er afsluttet, og at undersøgelsen ikke har vist noget resultat. Samtidig anmodede udenrigsministeriet om, at de undersøgte pengesedler måtte blive ombyttet med intakte pengesedler, som begæret i den ovennævnte skrivelse af 27. marts 1984 fra dommer Filippi til dommer Sølling.

Justitsministeriet har nu forstået, at der ikke vil blive foretaget yderligere undersøgelser af pengesedlerne i Frankrig. Justitsministeriet skal dog i den forbindelse anmode om at blive underrettet, såfremt der i Frankrig måtte fremkomme oplysninger, som er relevante for det danske politis efterforskning af det i Lyngby begåede røveri.

I den anledning skal man meddele, at ombytning af de ødelagte sedler snarest vil finde sted.

Da det er en forudsætning for Danmarks Nationalbanks ombytning af sedlerne, at disse er ægte, skal man anmode om, at de ødelagte sedler sendes til Danmarks Nationalbank. Nærmere aftale om den praktiske gennemførelse af ombytningen af pengesedlerne kan træffes med den danske ambassade i Paris.

Ovenstående bedes meddelt de franske myndigheder.

Der henvises til telefonsamtale den 3. oktober 1984 med fuldmægtig Bjerregaard- Pedersen og R.II.J.nr. 27.L.549."

Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke mindes at have talt med Ib Bjerregaard-Pedersen eller nogen medarbejder i Udenrigsministeriet. Det har formentlig være Hanne Schmidt, der varetog kontakten til Udenrigsministeriet. I

forbindelse med hans underskrift på breve som dette tog han på baggrund af udkast til brev og indstilling fra sagsbehandleren ansvaret for, at de foreslåede ekspeditionsskridt skete i overensstemmelse med gældende regler, herunder at betingelserne for de ønskede efterforskningsskridt mv. var opfyldt. Han har ikke erindring om drøftelser om at bytte alle de fundne pengesedler i Frankrig med pengesedler fra Nationalbanken.

Foreholdt telegram af 1. april 1985 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet⁸³ videresendt af Udenrigsministeriet til Justitsministeriet under henvisning til ham, forklarede han, at han vil antage, at telegrammet er sendt til Justitsministeriet med angivelse af hans navn, idet han har været ansvarlig ved at underskrive de seneste breve i sagen fra Justitsministeriet. Det ville være nærliggende, at han har lagt telegrammet videre til sagsbehandleren.

Han blev foreholdt telegram af 11. april 1985 fra Bent Andersen til Udenrigsministeriet videresendt af Udenrigsministeriet til Justitsministeriet attention ham. Med telegrammet fulgte ambassadens udkast til brev fra dommer Sølling til dommer Filippi. Hertil forklarede han, at han ikke erindrer noget om særlige formaliteter, der skulle afklares mellem dommerne.

Poul Lundbæk Andersen⁸⁴

Poul Lundbæk Andersen har forklaret bl.a., at han i 1980 blev afdelingschef i Justitsministeriet. Det var han frem til 1986, hvor han efterfulgte Niels Madsen som departementschef.

Hans to primære arbejdsområder som afdelingschef var personaleledelse og varetagelsen af ministeriets budget samt det overordnede budget for politi, domstole og Kriminalforsorgen. Derudover var han medlem mellem fire kontorchefer, herunder chefen for daværende 3. kontor, og departementschefen. Det var dog ikke således, at sagerne skulle nævnes for departementschefen gennem ham. De pågældende kontorchefer vurderede selv, hvorvidt de ville spørge ham til råds, når der var behov for at drøfte en sag, eller om de ville nævne sagen direkte for departementschefen. Det sidste var det sædvanlige.

Peter Rhedin var kontorchef i 3. kontor i den første periode af Justitsministeriets behandling af sagen om udlevering fra Frankrig af to personer med tilknytning til PFLP, der var mistænkt for at have forbindelse til røveriet mod en penge-

⁸³ Telegrammet er gengivet i afsnit 3.4.2.

⁸⁴ Protokol 64.

transport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, samt om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to nævnte personer var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris. Peter Rhedin var indlagt på hospital i perioder fra 1983 og frem til sin død i 1984. Carl Christian Duus efterfulgte Peter Rhedin. Souschef i kontoret var Henning Fode, der på et tidspunkt i den relevante periode blev afløst af Eivind Linde Jensen.

Han har ingen erindring om at have været involveret i sagen i sin tid i Justitsministeriet.

I den periode, hvor han var afdelingschef, skete der voldsomme ting i Europa og den øvrige verden, herunder flykapringer. Han drøftede af og til med Niels Madsen, kontorcheferne, politiets ledelse og Kriminalforsorgen, hvad man skulle gøre, hvis man fik personer fængslet i Danmark, hvor det var åbenlyst, at personernes tilknytning til en terrororganisation indebar en risiko for hævnaktioner og befrielsesforsøg, herunder i form af trusler mod danske fly, turister mv., og hvordan man i givet fald kunne forberede sig herpå. Konklusionen på drøftelserne var, at det var svært at udarbejde en egentlig køreplan for håndteringen af en sådan situation. Han ved ikke, om der var sådanne overvejelser i forbindelse med den konkrete sag, men man havde således generelt vendt, hvad konsekvenserne kunne være af at bede om at få udleveret personer som de to arabere til Danmark. Det forekommer ham, at overvejelser af denne karakter var særdeles saglige, idet man i en sag som den foreliggende selvfølgelig måtte overveje, hvad risiciene ved en udlevering var i forhold til, hvad man kunne opnå herved.

Han har ingen erindring om, hvorvidt der var kontakt mellem Justitsministeriet og PET i forbindelse med behandlingen af sagen. I visse sager foregik kontakt mellem Justitsministeriet og PET på kontorchef-niveau, men i politisk betændte sager foregik kontakten som alt overvejende hovedregel direkte mellem PET's politimester og departementschefen. Han blev som afdelingschef alene involveret i sådanne kontakter, hvis departementschefen ikke var tilgængelig, og der var tale om et akut spørgsmål.

Jim Olsen⁸⁵

Jim Olsen har forklaret bl.a., at i umiddelbar forlængelse af, at han så gerningsmændene til røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 flygte, kørte han ind til færdselspolitistationen i Nærum. På stationen oplyste han, at han havde overværet noget, der lignende en del af enten

85 Protokol 39.

et røveri eller et mord. Betjenten, som modtog ham, spurgte herefter sine kollegaer, om de havde hørt, at der skulle være sket noget mistænkeligt i området, hvilket de ikke havde. Desuden ringende betjenten til Københavns Politi, som heller ikke havde fået melding om noget mistænkeligt i området. Herefter fik han besked om, at han kunne gå igen. Imidlertid blev der råbt efter ham, at han skulle komme tilbage, da han var på vej ind i sin bil. Betjenten oplyste ham om, at han havde været vidne til Danmarks største røveri, og han skulle vente på stationen, indtil der kom nogle politifolk, der ville afhøre ham. Han blev foreholdt afhøring af ham selv refereret i politirapport af 2. marts 1983 "vedr. overfald på pengetransport Den danske Bank, på Lyngbygårdsvej 143, Lyngby". Hertil forklarede han, at det godt kan passe, at det var den første afhøring af ham foretaget af en af betjentene på stationen. Det gengivne i afhøringsrapporten passer i det store hele med hans erindring fra dengang bortset fra, at det ikke er rigtigt, at gerningsmændene ikke fattede mistanke til, at de blev iagttaget. Efter afhøringen fik han besked på at vente på, at der ville komme betjente fra Lyngby Politi for at afhøre ham. Han husker ikke nærmere om den efterfølgende afhøring af ham et par timer senere af betjentene fra Lyngby Politi. Senere på gerningsdagen, efter at han havde været hjemme at spise, blev han hentet på sin bopæl og kørt ind for at se i fototeket på Politigården i København. Han blev foreholdt rapport af 2. marts 1983 udarbejdet af kriminalpolitiet i Lyngby "vedr. vidnet Jim Olsens gennemsyn af fotos i FOTOTEKET i anledning af røverisk overfald på pengetransport fra Den Danske Bank på Lyngbygårdsvej 143, 2800 Lyngby." Hertil forklarede han, at han ikke ud fra de foreviste fotografier kunne genkende nogen som mulige gerningsmænd, men han udtog nogle som "typer". I tiden herefter havde han kontakt med politiet næsten hver dag. Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 89 f.:

"...

Det er Jim selv, der har ringet til mig så mange år efter. Han er tilsyneladende ivrig efter at fortælle sin historie.

...

I de næste tre-fire timer opholdt Jim Olsen sig på stationen, hvor han blev afhørt af flere forskellige hold af politifolk.

"Igen og igen måtte jeg fortælle min historie. Det andet hold, som afhørte mig, var anført af Københavns nuværende chefkriminalinspektør, Per Larsen, som dengang arbejdede i PET. Det er jeg helt sikker på," fortæller Jim Olsen, ... "

Hertil forklarede han, at han havde fået henvendelser både fra DR og TV2 om at deltage i programmer vedrørende Blekingegadebanden, hvilket han havde takket nej til. På et tidspunkt herefter så han på internettet, at Jørn Moos beskæftigede

sig med sagen. Han havde mere tillid til Jørn Moos som tidligere kriminalmand end til pressen, og han henvendte sig derfor til Jørn Moos med sin viden. Efterfølgende har han alene talt med Jørn Moos og Jeppe Facius om sagen. På gerningsdagen kendte han ikke Per Larsen på forhånd. Per Larsen var til stede under en af afhøringerne på stationen i Nærum. Han blev foreholdt, at Per Larsen i sin forklaring for kommissionen den 14. marts 2012 bl.a. forklarede, at "det er taget ud af den blå luft", at Per Larsen skulle have afhørt Jim Olsen på gerningsdagen, og udtalelsen er "absurd" bl.a. som følge af, at det ville være utænkeligt, at PET's operative chef selv skulle tage ud for at afhøre et vidne. Hertil forklarede han, at efter han havde fået besked på at vente på stationen i Nærum, skulle der ud over betjente fra Lyngby Politi også komme nogle betjente fra København for at afhøre ham. Han husker ikke, i hvilken rækkefølge han blev afhørt af disse folk. Per Larsen var sammen med en yderligere person, men det var kun Per Larsen, som han talte med. Han gav Per Larsen en beskrivelse af røverne. Per Larsen gav ham et visitkort, som han desværre har mistet. Han kan ikke sige, om det kan have været en anden betjent, som han har forvekslet med Per Larsen. Fra Lyngby Politi kom også to personer. Det var efter afhøringen af disse to hold af betjente, at han kørte hjem og spiste. Han overværede ikke rapportskrivningen i forbindelse med nogen af afhøringerne på noget tidspunkt i forløbet.

Dagen efter gerningsdagen kom nogle folk fra Lyngby Politi hjem til ham og afhørte ham på ny. Han blev bedt om at gentage, hvad han havde sagt dagen før, og muligvis fik han også forevist et fotoalbum. I de første 14 dage efter gerningsdagen var der en lang række møder med politiet, og det er svært i dag at udskille de enkelte møder fra hinanden. Han blev foreholdt rapport af 4. marts 1983 udarbejdet af Lyngby Politi, hvoraf bl.a. fremgår, at han selv ringede til stationen og oplyste, at han havde set et foto i BT den 4. marts 1983 af en mand, som han genkendte som en af gerningsmændene. Foreholdt dette og foto af Rolf Kenneth Carlsson i BT den 4. marts 1983, forklarede han, at det var det foto, som han henviste til i samtalen, og at han mente, at Rolf Kenneth Carlsson passede som type på en af gerningsmændene. Af rapporten fremgår bl.a. som følger vedrørende hans efterfølgende gennemgang af fotos i fototeket samme dag:

"... Da han kom til nr. 26 dvælede han længe ved dette billede, hvorpå han så resten af kasetebillederne færdig. Derpå "kørte" han tilbage til nr. 26, som han herefter erklærede med 100% sikkerhed var identisk med manden i den hvide jakke, som satte sig ind til højre på bagsædet i Mazdaen. Foto nr. 26 er af:

Rolf Kenneth Karlsson

...

Hertil forklarede han, at det er en korrekt gengivelse af, hvad der skete bortset fra, at han udpegede nr. 26 som værende den, der kørte bilen, og det var ikke med 100% sikkerhed, at han udtog Rolf Kenneth Carlsson som gerningsmand, det var mere som type, at han udtog denne. Han blev foreholdt bl.a. følgende fra kontinuation af 6. marts 1983 i ovenævnte rapport:

“... ”

Afhørte var 100 % sikker på, at B var identisk med personen, som han i fototeket den 4. marts 1983 havde udtaget et billede af som værende identisk med:

Rolf Kenneth Karlsson

... ”

Han forklarede hertil, at han aldrig har sagt, at han var 100% sikker på, at Rolf Kenneth Carlsson var en af gerningsmændene, eller i øvrigt sat tal på, hvor sikker han var på sin genkendelse. Han har sagt, at med ”meget, meget stor sandsynlighed” var Rolf Kenneth Carlsson en af gerningsmændene. Han blev foreholdt følgende fra ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekin-gegadesagen”, s. 90:

“... fortæller Jim Olsen, der flere gange over de næste uger blev hentet ind for at se det almindelige politis forbryderalbum igennem. Det var dog uden resultat.

“Alene første gang må jeg have set billeder af omkring 500 kriminelle. Men jeg kunne ikke identificere nogen. I hvert fald ikke med sikkerhed.”

Herefter afbrød politiet kontakten med Jim Olsen. Men et par måneder senere henvendte ordensmagten sig pludselig igen og bad om hans hjælp.

... ”

Hertil forklarede han, at dette er en mere dækkende beskrivelse, end at han var 100% sikker på, at Rolf Kenneth Carlsson var en af gerningsmændene.

Af rapport af 8. marts 1983 udarbejdet af Lyngby Politi fremgår bl.a., at svensk politi medbragte to fotomapper med fotos af personer, der havde gjort sig skyldig i røveri, og at fotomapperne blev forevist ham, hvorefter han udtog Rolf Kenneth Carlsson ”som værende 100% identisk med personen, som han den 2. marts 1983 havde set siddende i højre side på bagsædet i den sølvgrå Mazda 929, som han i sin egen bil havde forfuldt ad Helsingørmotorvejen i Lyngby.” Foreholdt dette forklarede han, at han ikke erindrer denne fotoforevisning.

Han blev foreholdt rapport af 9. marts 1983 udarbejdet af Lyngby Politi, hvoraf bl.a. fremgår, at han fik forevist fotomapper indeholdende blandt andre et foto af en kvinde, der tidligere havde været sigtet for at have begået et røveri sammen med blandt andre Rolf Kenneth Carlsson. Af rapporten fremgår videre:

”...

Ved gennemgang af fotomappen udtog vidnet billedet af

[navnet på ovennævnte tidligere sigtede kvinde]

som han med 50 % sikkerhed mente var identisk med kvinden, som han den 2. marts 1983 havde set siddende i venstre side på bagsædet i den sølvgrå Mazda 929, der blev benyttet ved røveriet.

Vidnet blev herefter foreholdt, at han i signalementet af kvinden havde oplyst, at hun skulle have sort hår og at ovennævnte kvinde efter billedet at skønne form. havde blont eller lyseblondt hår. Herefter oplyste vidnet, at det sorte hår ikke havde virket naturligt, hvorfor han ikke ville udelukke, at kvinden kunne have farvet sit hår eller muligt kunne have anvendt paryk.

Vidnet fik herefter forevist et billede der var taget i fuld størrelse af [navnet på ovennævnte tidligere sigtede kvinde] i forening med Clark Oderht Olafsson.

Efter at have set dette billede oplyste vidnet, at han nu med 75 % sikkerhed mente, [navnet på ovennævnte tidligere sigtede kvinde] var identisk med kvinden han havde set i den sølvgrå Mazda 929, som blev benyttet ved røveriet. Hun måtte dog have farvet sit hår eller benyttet paryk. Hendes ansigt svarede nøje til kvinden, som han havde set i den sølvgrå Mazda. Det var derfor udelukkende grundet håret, at vidnet ikke med 100 % sikkerhed kunne sige, at hun var identisk med kvinden, som han havde set i ovennævnte bil.”

Hertil forklarede han, at han ikke erindrer denne fotoforevisning.

Af rapport af 18. marts 1983 udarbejdet af Lyngby Politi fremgår bl.a., at Jim Olsen fik forevist 10 billeder af kvinder fremsendt af svensk politi. ”Efter at have set billederne oplyste han, at ingen af kvinderne var identiske med kvinden, som han havde set i den sølvgrå Mazda 929. ... Vidnet oplyste dog, at han – som tiden gik – havde sværere ved at huske personerne, som han havde set i den sølvgrå Mazda 929.” Foreholdt dette, forklarede han, at han ikke husker denne forevisning af fotos, men han kan godt huske sin bemærkning om, at det med tiden blev sværere at huske personerne, som han havde set på gerningsdagen.

Af rapport af 21. marts 1983 udarbejdet af Lyngby Politi fremgår bl.a. følgende:

"... Jim Olsen ... fik i dag forevist ... pegede han straks på foto ... af Rolf Kenneth Carlsson

...

og udtalte, at han virkede bekendt. Han havde set ham før og forbandt ham med den mand, som afhørte tidligere ved gennemgang af fotos og dias har udpeget som værende den mand, der var ikklædt en hvid jakke og som satte sig på bagsædet i Mazdaen på Helsingørmotorvejen. ... Han fik herefter forevist farvefoto ... og udtalte, at der ikke var noget at tage fejl af. "Den næse kan jeg ikke tage fejl af". ...

Afhørte er stadig ikke i tvivl om, at den udpegede mand er identisk med den ovenanførte i hvid jakke.

Ovenanførte genkendelse er sket med 100% sikkerhed."

Foreholdt dette forklarede han, at han ikke har sat procenter på, hvor sikker han var i sin genkendelse. Han brugte ordene, "stor sandsynlighed" og "er meget sikker på, at det er dem". Han blev foreholdt, at heller ikke en meget sikker udpegning af nogle mistænkte harmonerer med det ovenfor citerede fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90 om, at han ikke kunne identificere nogen med sikkerhed i perioden fra gerningstidspunktet og frem til, at politiet afbrød kontakten med ham. Hertil forklarede han, at han hver gang af politiet fik forevist mange billeder. Han udpegede ikke nogen bestemt ved disse forevisninger, og han blev derefter bedt om at udtage typer, herunder vedrørende mund, næse og øjne, og det var disse karakteristika, som han var meget sikker på, når han udtalte, at han var meget sikker og lignende.

Han blev foreholdt rapport af 13. april 1983 udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen fra Lyngby Politi. Af rapporten fremgår bl.a., at han fik forevist 23 fotos, hvoriblandt der var et foto af en mistænkt mand, men han kunne ikke udpege nogen af de foreviste "som værende i lighed med nogen af de personer, som han så i flugtbilen ..." Desuden fremgår det af rapporten, at han fik forevist et foto af en mistænkt kvinde, hvortil han udtalte, "at den afbildede kvinde [som ikke var identisk med den ovenfor nævnte tidligere medsigtede kvinde] havde en ganske stor lighed med kvinden, der befandt sig i flugtbilen, idet han specielt mente at genkende træk ved kvindens næse og hendes hårs farve og form. ..." Hertil forklarede han, at han ikke erindrer denne forevisning af fotos.

Af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90 f., fremgår bl.a.:

"...

Herefter afbrød politiet kontakten med Jim Olsen. Men et par måneder senere henvendte ordensmagten sig pludselig igen og bad om hans hjælp.

"De tog mig med til et bryllup. Jeg mener, at det var i Hørsholm Kirke. Her skulle jeg så stå et par gader væk og se på en række gæster, som ankom til brylluppet. De ville se, om jeg kunne genkende nogen af dem som røverne. Men det kunne jeg ikke," fortæller Jim Olsen, som i dag mener, at det var Politiets Efterretningstjeneste, der stod bag den aktion.

... "

Foreholdt dette, forklarede han, at han fik at vide, at en af de mistænkte skulle giftes. Han stillede sig ved døren til Hørsholm Rådhus sammen med to betjente og kikkede over mod en hvid kirke. De stod der omkring en halv time. Han fik at vide, at han skulle holde øje med personer, som kom gående eller kørende i bil. Imidlertid skete der ikke rigtig noget, og der kom ingen, som han blev bedt om at kigge nærmere efter. Han blev aldrig klog på, om brylluppet skulle være på rådhuset eller i kirken. Hans fornemmelse var, at det var i kirken. Tidspunktet for denne episode husker han ikke præcist, herunder om det var sommer. Det var i hvert fald hundekoldt. Han havde ikke set betjentene tidligere. På baggrund af senere hændelser mener han, at betjentene var fra PET. Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 91:

"...

Flere måneder efter røveriet, i sommeren 1983, kontaktede politiet igen Jim Olsen på hans arbejdsplads, Heka Stillads Service i Vanløse. Han blev hentet ind på kontoret, hvorefter alle andre blev bedt om at forlade rummet.

"Denne gang sagde de direkte, at de kom fra PET. De ville have mig til at se på nogle fotos af nogle mistænkte. Derefter viste de mig billeder af en række personer, som var taget både herhjemme og i udlandet. Jeg kunne genkende tre af dem og udpegede dem som deltagere i røveriet. Det drejede sig om en høj, halvskaldet mand med briller, en kvinde med mørkt pagehår og endelig den lille mand, som havde truet mig med en pistol. Jeg var helt sikker i min sag. Og jeg ved også, at de personer, jeg så, er nogle af dem, der senere blev kendt som Blekingegadebanden," slutter Jim Olsen.

... "

Hertil forklarede han, at det er rigtigt, at de tre betjente præsenterede sig som kommende fra PET. Den ene af dem navngav sig og fremviste et visitkort. De andre navngav sig ikke. De bad de øvrige to til tre personer i lokalet om at gå ud, herunder i hvert fald en af ejerne af firmaet. Herefter fik han forevist nogle sort/hvide fotos af dansk udseende personer. Fotografierne var optaget i en park i enten Paris eller Schweiz, hvilket af stederne husker han ikke. Som han erindrer det, genkendte han en af mændene og en af kvinderne på fotografierne. Han husker ikke, at han genkendte den mand, som havde truet ham med pistol. Han blev foreholdt, at der i ingen af politirapporterne fra 1983 er oplysning om, at han skulle have forklaret noget om en pistol, herunder at han skulle være blevet truet hermed. Hertil forklarede han, at: "Når man får stukket sådan en op, og han sidder og peger på dig, giver det et sådant indtryk, at man aldrig glemmer det." Han forklarede herom under den første afhøring på stationen i Nærum og også i de senere afhøringer vedrørende hændelsesforløbet. Han fik ingen tilbagemelding om det videre forløb efter denne henvendelse fra PET. Han mener, at episoden fandt sted i august/september 1983, idet han i oktober 1983 flyttede til Sønderjylland.

Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 113:

"...

Men hvor stor var hjælpen til det almindelige politi egentlig, når PET ikke ville dele ud af det materiale, som kunne fælde gerningsmændene? Man havde jo friske fotos og nye fingeraftryk. For de billeder af bandens medlemmer, som øjenvidnet Jim Olsen fik at se i sommeren 1983, var efter alt at dømme helt nye. Og han udpegede formentlig også de rigtige gerningsmænd, uden at det gav PET anledning til at kontakte det almindelige politi.

... "

Hertil forklarede han, at de fotos, som PET viste for ham på hans arbejdsplads, var helt nye. Der var ikke tale om "fototeks"-fotografier. Fotografierne var fra en skov eller en park. Han fik oplyst, hvor billederne var optaget, men han husker ikke i dag, om det var i Paris eller Schweiz. Der var også udenlandsk udseende personer på fotografierne.

Af rapport af 19. december 1989 udarbejdet af Københavns Politi "Angående fotokonfrontation/forevisning af fotomappe i relation til vidnet Jim Olsen's iagttagelser i sagen" fremgår bl.a.:

"...

Da vidnet efterfølgende var næsten oppe på siden af flugtbilen, bemærkede han, at den mandlige bagsæde passager havde en pistol i hånden. Pistolen blev holdt, så den pegede op imod loftet i bilen og pegede således ikke direkte mod vidnet.

...

Fortsat torsdag 21.12.89

...

Vidnet udtalte herefter, at foto nr. 4 lignende utrolig godt den sign. C, og det var som nævnt specielt på håret, øjenbryn og næsen. Direkte adspurgte vidnet herefter, at han var 70-75% sikker på, at kvinden på foto nr. 4 var identisk med sign. C, som vidnet så i den grå bil på motorvejen.

...

Han fik herefter forevist foto nr. 1-38 af mændene, men han var ikke i stand til at udpege sign. A eller B, heller ikke som type.

...

Sluttelig oplyste vidnet, at han var villig til at vidne i retten, men han krævede, at hans navn og adresse blev beskyttet, ligesom han ikke ville stå ansigt til ansigt med de sigtede/tiltalte.

..."

Foreholdt dette forklarede han, at som han husker det, udpegede han en kvinde som type og to mænd som mulige gerningsmænd.

Fra ovenævnte rapport blev han yderligere foreholdt følgende:

"...

Forespurgt oplyste vidnet, at han havde set foto's tidligere i sagen – nærmere på gerningsdagen den 02.03.83 i Fototeket, hvor han ikke kunne udtage nogen. Senere havde han et par gange i løbet af 1983 set fotomapper, dog uden han kun udpege nogen, men han har kunnet påpege nogle træk, der svarede til kvinden, sign. C. Sluttelig havde han set nogle fotos fra Sverige, hvor han udtog en kvinde, men kun som type.

..."

Hertil forklarede han, at han mener, at det er korrekt, at han tidligere kun havde udtaget typer. Han mener ikke, at han den 21. december 1989 i forbindelse med

afhøringen blev spurgt om, hvorvidt han tidligere havde udtaget gerningsmændene på fotos. Han tænkte ikke selv på at nævne det. Han er en sådan type, der ville tro, at politiet selv havde styr på det hidtidige forløb.

I forbindelse med hans vidneforklaring for Østre Landsret i nævningsagen mod Blekingegadebanden blev hans ønske om anonymitet og om ikke at skulle stå ansigt til ansigt med de tiltalte ikke opfyldt. Han havde fået oplyst, at man ville arbejde på at opfylde hans ønske herom, og at han ville få et svar herpå fra statsadvokat H.C. Abildtrup. Han fik senere at vide, at det kunne godt ordnes, og han bare skulle møde op til vidneafhøringen. Imidlertid var de tiltalte til stede, da han kom ind i retssalen, og spørgsmålet om anonymitet blev ikke drøftet. Han blev spurgt om sit navn, hvorefter der blev "gået lige til sagen". Der gik herefter panik i ham, og han sagde nej til alt, som han blev spurgt om. Han blev foreholdt bl.a. følgende fra sin forklaring som gengivet i Østre Landsrets retsbog af 15. oktober 1990:

*"... På et tidspunkt var vidnet oppe på siden af bilen, og en pistol kom frem i venstre bagrude, hvorfor vidnet drejede fra ved frakørslen til Nærum. Vidnet følte det som en trussel. Han husker ikke, om pistolen var pegende. Den kom nærmest lige op over vindueskarmen. ... Foreholdt at han skulle have udtalt, at han ved foto af Rolf Karlsson var 100% sikker, forklarede vidnet, at det nok er rigtigt.
..."*

Han forklarede hertil, at han ikke kan huske dette. Det eneste, han husker fra afhøringen, er, at han gik i panik, da han så en af de tiltalte i retssalen. Han blev foreholdt følgende fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 166:

*"...
Det andet hovedvidne, Jim Olsen, der havde set røverne på Helsingør-motorvejen, følte sig tilsyneladende heller ikke tryk ved situationen, da han mødte frem i retten.
"Jeg var blevet lovet, at jeg kunne få lov til at vidne, uden at de tiltalte så mig. Det havde statsadvokat H.C. Abildtrup personligt garanteret. Men da jeg ankom, blev jeg ført ind i retssalen, hvor de alle sammen sad. Jeg var bange. Derfor valgte jeg at besvare benægtende, da jeg fik forevist billeder af dem. Men sandheden er, at jeg udmærket kunne kende dem. Også i 1990," siger Jim Olsen i dag.
..."*

Hertil forklarede han, at han i dag kun husker brudstykker fra forløbet omkring afhøringen, men det er rigtigt, at han kunne genkende nogle af de tiltalte som gerningsmænd til røveriet. Efter retsmødet gik der mange tanker gennem hans hoved, og på dette tidspunkt afsluttede han sagen for sit vedkommende. Derfor handlede han ikke rationelt ved at undlade at rette fornyet henvendelse til politiet med oplysning om, at han faktisk godt kunne genkende nogle af de tiltalte som gerningsmænd.

3.4.4 Kommissionens sammenfatning

I det følgende sammenfatter kommissionen – på grundlag af den ovenfor gengivne dokumentation og vidneforklaringerne – det sandsynlige forløb vedrørende efterforskningen af røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 og PET's overvågning af Appel-gruppen, herunder PET's viden om gruppen i tiden november 1982 til februar 1985.

Som det fremgår af kapitel 3, afsnit 3.3.4, var status vedrørende PET's overvågning af Appel-gruppen ved indgangen til november 1982, at PET – i tiden op til – kun i ganske få tilfælde havde iværksat observation af nogle af medlemmerne af gruppen, og der var ingen igangværende telefonaflytninger af gruppens medlemmer. Overvågningen bestod således hovedsageligt i overskudsinformation fra overvågningen af herboende PFLP-medlemmer og korrespondance fra antageligvis Marwan el Fahoum til en postboks, som Appel-gruppen benyttede. Af overvågningen fremgik, at Appel-gruppens medlemmer fortsat havde kontakt til PFLP, og kontakten var af en sådan karakter, at PET var overbevist om, at Appel-gruppen bistod PFLP operationelt. PET mistænkte gruppen for at stå bag grov berigelseskriminalitet, men overvågningen havde ikke ført til oplysninger, der med sikkerhed havde fastslået, at det var tilfældet.

Sati Bakiers hustru gav den 11. november 1982 telefonisk Sati Bakier telefonnummeret på Peter Døllner.

Under en telefonsamtale den 15. november 1982 omtalte en herboende palæstinenser over for Sati Bakier, at en person ved navn Ghazi ville komme til København.

Et højtstående PFLP-medlem var på "lynvisit" i København den 16. november 1982, hvor vedkommende bl.a. mødtes med Sati Bakier og Talal Zouabi. Samme dag rejste PFLP-medlemmet videre til Sverige, hvorfra han skulle returnere til København den 21. november 1982 bl.a. for at mødes med to andre PFLP-ledere.

Den tidligere nævnte Ghazi blev også omtalt under en telefonsamtale den 17. november 1982 mellem Sati Bakier og en person ved navn Mahmoud, der befandt sig i Stockholm. Mahmoud var antageligvis den lokale PFLP-repræsentant i Gøteborg, og han oplyste således, at Ghazi fra Amerika var ankommet dagen før, og Mahmoud bekræftede, at Ghazi var "ham med brillerne".

De to PFLP-ledere, der skulle mødes med det højtstående PFLP-medlem, ankom den 19. november 1982 til København. Med stor sikkerhed overnattede den ene af dem hos Talal Zouabi. Der blev den 20. november 1982 afholdt et møde med deltagelse af bl.a. de to PFLP-ledere samt Sati Bakier og Hassan Abu-Daya. PFLP-lederne fløj den 21. november 1982 til Paris, uden at det var lykkedes at gennemføre det planlagte møde med det højtstående PFLP-medlem. Pågældende rejste den 24. november 1982 med tog fra København til Paris. Sati Bakier gjorde sig ved henvendelse til PFLP-folk i Paris store anstrengelser for, at det højtstående PFLP-medlem kunne mødes i Paris med de to PFLP-ledere, der den 21. november 1982 var afrejst fra København.

Efter PET's opfattelse var de tre PFLP-medlemmers besøg i Danmark omgærdet med helt usædvanligt "hemmelighedskræmmeri", og kun fortællelser, herunder navnlig fra PFLP-repræsentanten i Gøteborg, havde muliggjort en identificering, hvis rigtighed skulle kontrolleres. PET antog således, at de to PFLP-ledere, der fra den 19. til den 21. november 1982 havde været i Danmark, var Ghazi Ahmad Ali Masoud og Mohamed Abdel-Rahman Abdel-Kader Toman. Via bookinglister fra flyselskaber blev det fastslået, at de havde opgivet Sati Bakier som kontaktperson i Danmark.

Identificeringen var lykkedes ved hjælp fra PET's samarbejdspartnere, og PET videregav også oplysninger herom til samarbejdspartnere. En samarbejdspartner oplyste den 1. december 1982 til PET bl.a., at Ghazi Masoud havde boet i USA fra 1971 til 1981, hvor han havde været den lokale leder af PFLP. I juni 1981 var Ghazi Masoud blevet deporteret til Libanon, hvor han tilsyneladende var blevet en del af PFLP's udenrigsforbindelsesafdeling. For nylig var Ghazi Masoud flyttet til Damaskus, hvor han var ansvarlig for forbindelser og koordination af terroristaktiviteter i Vesteuropa.

I en PET-notits af 15. december 1982 vedrørende Torkil Lauesen blev det bl.a. anført, at der i tiden op til den 15. december 1982 havde været stille om Appel-gruppen, men det var ikke ensbetydende med, at gruppen ikke eksisterede eller udførte opgaver for PFLP i Danmark. Sådanne episoder var blot ikke kommet PET for øre. Det var konstateret, at der den 1. december 1982 var betalt for yderligere tre måneders leje af den postboks, som gruppen benyttede til kom-

munikation med Marwan el Fahoum. I afdeling T's årsberetning for 1982 blev det bl.a. anført, at Appel-gruppen formentlig ikke havde haft kontakt med PFLP i løbet af 1982. Dette viser, at PET på dette tidspunkt ingen oplysninger havde, der gav mistanke om dels mulig planlægning af, dels ligefrem igangværende kriminelle aktiviteter fra Appel-gruppens side.

Da en pengetransportbil fra Den Danske Bank onsdag den 2. marts 1983 var ankommet til dagens sidste bankafdeling, og den ene af de to bankbetjente i bilen netop var steget ud af bilen med en tom pengesæk og en pakke penge, hørte bankbetjenten løbende skridt bag sig og blev i det samme slået i baghovedet. Han fik flere slag og blev grebet bagfra. Imidlertid fik han vristet sig løs og løb hen mod banken. Inden bankbetjenten nåede hen til banken, hørte han et højt råb, hvorefter han vendte sig om og så en mand, der sigtede på ham med en pistol. Bankbetjenten kastede sig derefter på jorden, hvor han forblev, indtil gerningsmændene var kørt fra stedet. Den anden bankbetjent var samtidig blevet overfaldet inde i bilen, hvor han havde fået et hårdt slag i panden med et redskab. Efterfølgende var han blevet hevet ud af bilen og kastet på jorden, hvor han havde fået flere slag, inden de to gerningsmænd var kørt fra stedet i pengetransportbilen. Gerningsmændene kørte pengetransportbilen ind på et stisystem, der førte under Helsingørmotorvejen. Bilen blev efterladt ved en sti i nærheden af en buslomme. Her havde gerningsmændene tømt bilen for indhold. De havde fået hjælp hertil af en mand og en kvinde, som vidner forinden havde set stående ved en forbindelsessti til buslommen. Et vidne havde set gerningsmændene sætte sig ind i en sølvgrå Mazda 929, der holdt i buslommen. Udbyttet fra røveriet var anbragt i bagagerummet. På flugtbilen var monteret svensk nationalitetsmærke og svensk nummerplade. Mazdaen kørte fra buslommen med høj hastighed mod nord ad Helsingørmotorvejen. Det kontante udbytte fra røveriet var ca. 8.294.000 kr. og ca. 30.000 kr. i udenlandsk valuta.

Et vidne, Niels Rygaard Hansen, forklarede den 3. marts 1983 til politiet bl.a., at han den 2. marts 1983 sammen med sin veninde var kommet cyklende ad en sti, og umiddelbart inden en tunnel, hvor stien førte op til Helsingørmotorvejen, havde de set en bil fra Den Danske Bank komme kørende mod dem. Bilen standsede kort efter at have passeret dem, og vidnet vendte sig om og så bl.a. en mand med almindelig ansigtsform, muligvis briller og lyst hår, der var skjult af en hætte, som var bundet meget tæt om ansigtet. Manden havde en sølvgrå automatpistol i hånden. Han så yderligere en person fra bilen. Denne person var lille og havde ligeledes en hætte, der var snøret tæt til ansigtet. Den lille person bar på en sæk, og de løb op ad skrænten mod en holdeplads på Helsingørmotorvejen. Under en afhøring den 15. marts 1983 angav Niels Rygaard Hansen, at han ville kunne genkende manden med pistolen. Niels Rygaard Hansen gennemså

den 16. marts 1983 fototeket, hvor han ikke kunne udtage nogen personer, der var identisk med manden med pistolen. På daværende tidspunkt var der ikke fotografier af Appel-gruppens medlemmer i fototeket.

Et vidne, Jim Olsen, forklarede ifølge politirapport den 2. marts 1983 på Nærum færdselspolitistation bl.a., at han samme dag havde set en grå Toyota personbil holde i en buslomme. I bilen sad en kvinde på bagsædet og en mand ved rattet. Frem fra et buskads bag buslommen kom to mænd bærende på noget blå/hvid stribet dynebetrækslignende tøj mellem sig, som de smed ind i bilen på bagsædet, hvorefter de satte sig ind i bilen. Bilen kørte derefter stille og roligt ad Helsingørmotorvejen mod nord. Inde i bilen begyndte de tre passagerer at klæde sig om. De tog nogle nylonjakker af, hvis hætter havde været godt snøret til om hovedet. Jim Olsen tabte herefter kontakten med bilen ved frakørslen til Nærum. Han havde ikke meget benzin på bilen og ville derfor hurtigst muligt kontakte politiet. Jim Olsen angav at kunne genkende kvinden og en af mændene. Den mand, som Jim Olsen kunne genkende, var iført hvid nylonjakke og havde en gang under kørslen vendt sig om og orienteret sig bagud. Jim Olsen mente ikke, at manden havde fattet mistanke til, at de var blevet iagttaget. Samme dag gennemgik Jim Olsen efterfølgende fotografier i fototeket og udtog to mænd og en kvinde som typer. Kommissionen har konstateret, at det i lighed med senere rapporter vedrørende afhøringer af Jim Olsen ikke fremgår, hvorvidt Jim Olsen havde læst rapporten igennem, og rapporten er ikke underskrevet af Jim Olsen.

Jim Olsen har for kommissionen forklaret bl.a., at Per Larsen var til stede på stationen i Nærum under en af flere afhøringer af Jim Olsen på gerningsdagen. Per Larsen har forklaret bl.a., at "det er taget ud af den blå luft", at han skulle have afhørt Jim Olsen.

Per Larsen var da nytiltrådt kriminalinspektør i PET, og intet i sagsmaterialet angiver, at PET blev involveret i afhøringer efter røveriet den 2. marts 1983, ligesom PET ingen indikationer havde på, at Appel-gruppen kunne have forbindelse til røveriet. Kommissionen lægger derfor til grund, at Per Larsen ikke selv foretog eller deltog i afhøring af Jim Olsen på gerningsdagen.⁸⁶

86 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90, hvoraf fremgår bl.a.: "... I de næste tre-fire timer opholdt Jim Olsen sig på stationen, hvor han blev afhørt af flere forskellige hold af politifolk. 'Igen og igen måtte jeg fortælle min historie. Det andet hold, som afhørte mig, var anført af Københavns nuværende chefkriminalinspektør, Per Larsen, som dengang arbejdede i PET. Det er jeg helt sikker på,' fortæller Jim Olsen, ..."

Flugtbilen blev den 2. marts 1983 om aftenen fundet på en parkeringsplads nær ved Vedbæk Station. På stationens herretoilet gemt bag en cisterne blev der opdaget en herrejakke, der efter jakkens mærkat at dømme var solgt i et svensk varehus. Bag jakkens for var en svensk lotteribon fra engang i januar 1983 og en indkøbsseddel skrevet på svensk. På indkøbssedlen blev der sikret et brudstykke af et fingeraftryk. Sammen med jakken blev der desuden fundet en pengesæk, der hidrørte fra røveriet i Lyngby.

Det blev senere konstateret, at de svenske nummerplader på flugtbilen var fjernet fra en bil i Sverige på et tidspunkt i tidsrummet fra midten af december 1982 til 22. januar 1983. Flugtbilen var stjålet i København NV mellem den 22. og 23. februar 1983. Flugtbilen bar ikke spor af opbrydning.

Det fremgår af akterne fra Lyngby Politi, at man antagelig den 3. marts 1983 modtog oplysninger om eventuelle gerningsmænd fra PET. Ingen af Appel-gruppens medlemmer fremgik af oplysningerne.

Lyngby Politis efterforskning af røveriet blev efter de afgivne forklaringer ledet af vicepolitimester Jørgen Galle. Den daglige ledelse af efterforskningen blev varetaget af stationsleder Thor Pedersen og kriminalkommissær Willy Pedersen. Politimester Søren Sørensen var også i et vist omfang "inde over sagen". Kriminalassistentene Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen var hovedansvarlige for den faktiske efterforskning. De fik den 3. marts 1983 til opgave at efterforske sporene, der pegede mod Sverige, hvor de herefter befandt sig den næste måneds tid.

Jim Olsen ringede den 4. marts 1983 til Lyngby Politi og oplyste ifølge politirapport, at han i BT havde set et foto af en mand, som han genkendte som den gerningsmand, der havde haft en hvid nylonjakke på. Jim Olsen gennemgik herefter en række fotos i fototeket af mænd fra Norge, Sverige og Finland. Han erklærede med 100% sikkerhed, at svenskeren Rolf Kenneth Carlsson var identisk med manden i den hvide nylonjakke.

Jim Olsen har over for kommissionen forklaret bl.a., at det ikke var med 100% sikkerhed, at han udtog Rolf Kenneth Carlsson som gerningsmand. Det var mere som type, at han udtog denne.

To kriminalbetjente fra Lyngby Politi og Jim Olsen rekonstruerede den 6. marts 1983 begivenhedsforløbet den 2. marts 1983, hvorunder han så de formodede gerningsmænd. Jim Olsen angav ifølge politirapport, at han kunne genkende manden i den hvide nylonjakke, idet han havde set manden uden hætte over

hovedet. Jim Olsens forklaring adskilte sig fra hans tidligere gengivne, idet han forklarede, at gerningsmændene formentlig følte sig forfulgt eller jagttaget, idet den ene af mændene og kvinden, der sad på bagsædet af flugtbilen, flere gange vendte sig om og så efter ham eller patruljevogne. Jim Olsen angav, at han var 100% sikker på, at manden på bagsædet var identisk med Rolf Kenneth Carlsson. Umiddelbart syd for frakørslen ved Nærum kørte Jim Olsen fra, idet han ikke længere turde følge efter, da han ikke havde ret meget benzin på sin bil.

Jim Olsen har over for kommissionen forklaret bl.a., at han aldrig har sagt, at han var 100% sikker på, at Rolf Kenneth Carlsson var en af gerningsmændene, eller i øvrigt sat tal på, hvor sikker han var på sin genkendelse. Han har sagt, at med "meget stor sandsynlighed" var Rolf Kenneth Carlsson en af gerningsmændene.⁸⁷

Den 4. marts 1983 skrev Arne Siezing fra Rigspolitiets rejseafdeling, der fra forudgående efterforskning havde kendskab til Appel-gruppens medlemmer, til Willy Pedersen og henledte opmærksomheden på fire personer, herunder en kvinde, som efter hans opfattelse på grundlag af tidligere efterforskning kunne være gerningsmændene til røveriet i Lyngby. Ingen af de pågældende havde tilknytning til Appel-gruppen. Arne Siezings første indskydelse var således ikke, at Appel-gruppens medlemmer stod bag røveriet i Lyngby.⁸⁸

På et senere tidspunkt, men muligvis fortsat i begyndelsen af efterforskningen af røveriet, ringede Arne Siezing til Willy Pedersen. Efter Willy Pedersens forklaring for kommissionen fortalte Arne Siezing, at rejseafdelingen i forbindelse med brandattentaterne mv. i Århus havde efterforsket mod nogle personer, der interesserede PET. Trafikdrabet på Jens Holger Jensen blev bl.a. nævnt i samtalen. Mønsteret i røveriet i Lyngby, herunder brutaliteten, kunne passe på disse personer. Arne Siezing anbefalede derfor Willy Pedersen at kontakte PET for at høre nærmere om de pågældende, som Willy Pedersen ikke fik navnene på. Efter

87 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90, hvoraf fremgår bl.a.: "... fortæller Jim Olsen, der flere gange over de næste par uger blev hentet ind for at se det almindelige politis forbryderalbum igennem. Det var dog uden resultat. 'Alene første gang må jeg have set billeder af omkring 500 kriminelle. Men jeg kunne ikke identificere nogen. I hvert fald ikke med sikkerhed.' ..."

88 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 85, hvoraf fremgår bl.a.: "... Og sandheden er, at Lyngby Politi rent faktisk modtog en meget konkret henvendelse fra kolleger i det åbne politi umiddelbart efter røveriet. En henvendelse, der pegede på, at gerningsmændene var danske. Et ukendt tip. Jeg stirrer vantrø på min gamle kollega Arne Siezing, som sidder i sofaen over for mig. 'Siger du, at I også rettede henvendelse til Lyngby Politi efter røveriet mod pengetransporten?' spørger jeg og læner mig frem i stolen. 'Ja, Ernst Søndergaard og jeg var igen enige om, at det her lignede noget, vi kendte fra vores tid i Århus. At det var 'vores forbrydere';" svarer Siezing uden at fortrække en mine. ..."

Arne Siezings henvendelse ringede Willy Pedersen til PET. I fortsættelse heraf mødtes Willy Pedersen ifølge sin forklaring for kommissionen efterfølgende med kriminalassistenterne Paul Erich Ropers og Poul Erik Dinesen fra PET, der orienterede ham om personerne fra Appel-gruppen, som Arne Siezing og Ernst Søndergaard Pedersen havde efterforsket imod i Århus, herunder deres navne, i hvert fald fødselsdata og muligvis tillige personnumre, beskæftigelse, bopæl, hvad de var mistænkt for, og at de støttede PFLP. Willy Pedersen så under mødet fotos af nogle af medlemmerne. Der var tale om amatørfotografier taget på lang afstand. Willy Pedersen drøftede ikke med PET spørgsmålet om at anvende fotografierne til fotokonfrontation, idet fotografierne efter Willy Pedersens opfattelse efter deres karakter ikke var anvendelige hertil. Der blev på mødet talt om, at Lyngby Politi ikke måtte afsløre PET's efterforskning mod gruppen, uden at det i givet fald på forhånd blev drøftet med PET. Derfor blev det aftalt, at PET fortsatte sin efterforskning mod gruppen, og hvis der dukkede noget op af interesse for Lyngby Politi, ville Lyngby Politi blive underrettet. Det har ikke været muligt for kommissionen at tidsfæste Willy Pedersens ovennævnte møde med PET.

Jim Olsen var den 8. marts 1983 på ny til afhøring hos Lyngby Politi, hvor han ifølge politirapport i fotomapper fra Sverige udtog et billede af Rolf Kenneth Carlsson som værende 100% identisk med den mand, der havde siddet på bagsædet af flugtbilen. Den 9. marts 1983 foreviste to betjente fra Lyngby Politi Jim Olsen en fotomappe med fotografier af kvinder, hvori var indsat et foto af en svensk kvinde, der var sigtet for et bankrøveri i Danmark i forening med bl.a. Rolf Kenneth Carlsson og Clark Olafsson. Ved gennemgang af fotomappen udtog Jim Olsen i henhold til politirapport med 50% sikkerhed denne kvinde som kvinden, han havde set siddende på bagsædet af flugtbilen. Jim Olsen blev foreholdt, at han tidligere havde oplyst, at kvinden i flugtbilen havde sort hår, og at denne kvinde formentlig havde blondt eller lyseblondt hår. Hertil oplyste Jim Olsen, at det sorte hår ikke havde virket naturligt, hvorfor han ikke ville udelukke, at kvinden i flugtbilen kunne have farvet sit hår eller have anvendt paryk. Jim Olsen fik herefter forevist et foto af den svenske kvinde i forening med Clark Olafsson. På baggrund heraf oplyste Jim Olsen, at han nu med 75% sikkerhed mente, at den svenske kvinde var identisk med kvinden i flugtbilen. Jim Olsen har over for kommissionen forklaret, at han ikke erindrer disse fotoforevisninger.

En kriminalassistent fra Lyngby Politi henvendte sig den 9. marts 1983 til PET og oplyste, at sporene i sagen pegede på en tidligere røveridømt person, der var kendt som medlem af Ananda Marga-sekten. I den forbindelse blev kriminalassistenten orienteret om Ananda Marga-sekten og herunder om yderligere personer med tilknytning hertil. PET bistod Lyngby Politi med en række oplysninger vedrørende dette spor i hvert fald frem til den 25. marts 1983.

Jim Olsen fik den 18. marts 1983 hos Lyngby Politi forevist fotos fremsendt af svensk politi af ti svenske kvinder. Han udtog en af dem som type. Samme sted fik Jim Olsen den 21. marts 1983 forevist en af Lyngby Politis fotomapper, og ifølge politirapport udtog han herfra Rolf Kenneth Carlsson med bemærkning om bl.a., at "Den næse kan jeg ikke tage fejl af." Det var anført i rapporten, at genkendelsen var sket med 100% sikkerhed. Over for kommissionen har Jim Olsen forklaret bl.a., at han ikke har sat procenter på, hvor sikker han var i sin genkendelse. Han brugte ordene, "stor sandsynlighed" og "er meget sikker på, at det er dem", hver gang han fik forevist mange billeder. Han udpegede ikke nogen bestemt ved disse forevisninger, og han blev derefter bedt om at udtage typer, herunder vedrørende mund, næse og øjne, og det var disse karakteristika, som han var meget sikker på, når han udtalte, at han var meget sikker og lignende.

I Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris blev Hassan Mahmood Munder og Abdul Mohammed Toman, der begge havde pas fra Yemen, den 26. marts 1983 anholdt for overtrædelse af de franske valutaregler, idet de i forbindelse med deres planlagte udrejse til Damaskus havde 6 mio. d.kr. med sig bl.a. i foret af en anorak. Hassan Mahmood Munder forklarede ved anholdelsen, at pengene var indsamlet i Frankrig og var beregnet til at hjælpe flygtninge i Damaskus.

PET blev den 29. marts 1983 fra en samarbejdspartner underrettet om de to araberes anholdelse. Det blev oplyst bl.a., at Abdul Mohammed Toman var kendt som PFLP-repræsentant i Vest-Berlin, mens Hassan Mahmood Munder var ukendt af samarbejdspartneren. Efter Hassan Mahmood Munders egne oplysninger havde han i 1982 besøgt sin fætter i Sverige. Samarbejdspartneren anmodede om oplysninger om de to anholdte.

Det kan konstateres, at oplysningerne om de 6 mio. d.kr. og PFLP-forbindelsen var de første konkrete spor, der kunne føre til en mistanke om, at Appel-gruppen kunne være involveret i røveriet. Præcis hvornår PET blev opmærksom på denne mulige sammenhæng har kommissionen ikke kunnet fastlægge.

PET oplyste den 5. april 1983 til samarbejdspartneren bl.a., at PET ikke havde kendskab til, at Abdul Mohammed Toman siden november 1982 skulle have været i Danmark, og at PET ikke havde kendskab til de 6 mio. d.kr.

Den 6. april 1983 orienterede PET Lyngby Politi ved Willy Pedersen om anholdelsen af de to arabere med 6 mio. d.kr. Willy Pedersen var herefter i kontakt med Interpol København, der ikke havde modtaget underretning herom. Efter aftale sendte Interpol København en telex med anmodning om nærmere oplysninger vedrørende anholdelsen af de to arabere til Interpol Paris. PET blev orienteret

herom. På kopi af et radiogram, der antageligvis var en opfølgning på Willy Pedersens kontakt med Interpol, fra Interpol af 6. april 1983 fundet i PET's akter er det med håndskrift anført bl.a.: "Kopi Pm Lyngby Underretning Sket pr. telefon d. 7.4.83 kl. 0945." Det håndskrevne er også i kopi, og fremsendelsesnoten fra Interpol sidder stadig på kopien i PET's akter. Henset hertil og til sammenhængen, herunder den forudgående kontakt mellem Willy Pedersen og Interpol, kan det lægges til grund, at den telefoniske underretning den 7. april 1983 var fra Interpol til Lyngby Politi. Søren Sørensen har for kommissionen forklaret bl.a., at han ingen erindring har om, hvordan Lyngby Politi blev gjort bekendt med anholdelsen af to palæstinensere med 6 mio. d.kr. i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris. Der er således ikke sikre holdepunkter for, at der var kontakt mellem Søren Sørensen og PET i denne forbindelse.⁸⁹

Johannes Helmer Pedersen var da fortsat i Sverige, hvor Thor Pedersen orienterede ham om, at der var kommet en henvendelse fra PET om, at nogle danskere kunne være interessante i forbindelse med efterforskningen af røveriet. Johannes Helmer Pedersen skulle komme hjem snarest muligt og forfølge dette spor sammen med Karsten Høy Petersen, der var i Holland eller Belgien for at undersøge, om Rolf Kenneth Carlsson opholdt sig hos en kvinde der. Det svenske spor blev ifølge forklaringerne herefter foreløbigt skrinlagt. Der er forskellige forklaringer om, hvorvidt PET i forbindelse med den første henvendelse til Lyngby Politi meddelte, at oplysningerne fra PET ikke måtte tilgå andre end ledelsen hos Lyngby Politi. Henset til navnlig Willy Pedersens forklaring herom finder kommissionen, at der ikke er grundlag for at fastslå, at PET skulle have sat en sådan begrænsning. Derimod forekommer det naturligt, at det af hensyn til PET's hemmeligholdelse af PET's overvågning af Appel-gruppen mv. har væ-

89 Kan sammenholdes med PET-kommissionens beretning bind 9, s. 303, hvoraf fremgår bl.a.: "Den 6. april 1983 modtog dansk politi gennem Interpol en ny meddelelse om anholdelsen og tilstedeværelsen af beløbet ca. seks millioner i danske kroner, og dagen efter, den 7. april, fik politimester Søren Sørensen, der var chef for Lyngby Politikreds, fra PET meddelelse om anholdelsen."

Desuden kan det sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 92, hvoraf fremgår bl.a.: "Ifølge den officielle forklaring var det efterretningsstjenesten selv, der den 7. april 1983 – mere end en måned efter røveriet – rettede henvendelse til politimesteren i Lyngby, Søren Sørensen. ..."

ret tilkendegivet, at Lyngby Politi skulle gå varsomt til værks med oplysningerne om Appel-gruppen som forklaret for kommissionen af Søren Sørensen.⁹⁰

Nogle dage senere mødtes Johannes Helmer Pedersen, Karsten Høy Petersen og Thor Pedersen på stationen i Lyngby, hvor de to kriminalassistenter blev orienteret om fundet af de 6 mio. d.kr. på de to arabere. Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen fik besked om, at oplysningerne fra PET skulle holdes hemmelige og kun måtte drøftes med ledelsen. Der var aftalt et møde med PET, hvor de to kriminalassistenter ville få nærmere oplysninger.

Efter Johannes Helmer Pedersens og Karsten Høy Petersens hjemkomst fra bl.a. Sverige var der ifølge Willy Pedersen stort set ikke andet end det franske spor at efterforske, og efterforskningsgruppen blev derfor skåret ned til at bestå af ham, Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen.

Der er forskellige forklaringer om, hvem fra Lyngby Politi der deltog i nævnte møde med PET, hvilket kan skyldes, at der var flere møder. Antallet af møder, og på hvilke møder de enkelte oplysninger blev givet, har heller ikke kunnet fastlægges med sikkerhed. Imidlertid kan det lægges til grund, at i et eller flere af disse møder deltog Willy Pedersen, Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen fra Lyngby Politi. Fra PET deltog Poul Erik Dinesen og sandsynligvis Paul Erich Ropers, politifuldmægtig Poul Mose Hansen samt kriminalinspektør Per Larsen. De to sidstnævnte muligvis kun i begrænset omfang.

På det første møde blev medarbejderne fra Lyngby Politi orienteret om Appel-gruppen. De fik herunder oplyst navnene på Niels Jørgensen, Jan Weimann, Torkil Lauesen og Peter Døllner, og PET redegjorde for, at der kunne være en forbindelse mellem Appel-gruppen og de to arabere, som var blevet anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen. Kontakten mellem Appel-gruppen og de to arabere skulle være foregået gennem herboende palæstinensere, herunder navnlig

90 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 92, hvor af fremgår bl.a.: "... PET fortalte politimesteren, at man lå inde med vigtige oplysninger om en lille gruppe danske statsborgere, der meget vel kunne stå bag røveriet mod Den Danske Banks pengetransport måneden forinden. Efterretningstjenesten understregede dog over for Søren Sørensen, at han kun måtte indvie sine nærmeste underordnede i henvendelsen. Søren Sørensen gik videre til stationens daglige leder, nu afdøde kriminalinspektør Thor Pedersen, med den kryptiske henvendelse fra PET. Kriminalinspektøren insisterede imidlertid på, at oplysningerne også skulle gives videre til de to kriminalassistenter Karsten Høy og Johannes Pedersen. Ellers ville han ikke selv høre noget som helst om PET's efterretninger. Alene og kun af den grund fik Pedersen og Høy lov at høre om sagen. ..."

Sati Bakier. Lyngby Politi blev også orienteret om, at de to arabere et halvt år tidligere havde været i København i et par dage.

Ifølge Johannes Helmer Pedersens forklaring for kommissionen blev de på møderne med PET orienteret om, at det var fortrolige oplysninger, som de ikke måtte tale med andre end ledelsen i Lyngby Politi om, og de fik ikke noget materiale udleveret. De fik også pålæg af Poul Erik Dinesen om, at oplysningerne ikke måtte skrives ind i rapporter eller bruges som begrundelse i anmodninger til retten om indgreb i meddelelseshemmeligheden. Karsten Høy Petersen har om et af møderne med PET forklaret bl.a., at PET-medarbejderne havde en mappe, der ikke var ret tyk, med oplysninger i. Han spurgte, om de kunne få kopi af akterne i mappen, hvortil han fik at vide, at der ikke måtte udleveres kopier af akterne, men de kunne få lov at tage notater af oplysningerne i materialet. PET skulle herefter, inden de gik, kontrollere notaternes indhold for at sikre sig, at det var oplysninger, som måtte medtages. Det blev indskærpet dem, at de ikke måtte anvende oplysningerne fra PET i egne rapporter eller til indhentelse af tilladelser til indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Det kan hertil bemærkes, at PET's oplysninger og materiale om Appel-gruppen var fortroligt materiale omfattet af Statsministeriets dagældende sikkerhedscirkulære vedrørende sikkerhedsbeskyttelse af bl.a. klassificerede informationer, og det var i overensstemmelse med dette cirkulære at pålægge Lyngby Politi restriktioner med hensyn til anvendelsen af oplysningerne fra PET om Appel-gruppen. Desuden var restriktionerne efter kommissionens vurdering sagligt velbegrundede i det naturlige hensyn til hemmeligholdelsen af PET's overvågning af Appel-gruppen, der i vidt omfang bestod af overskudsinformation fra overvågning af palæstinensiske kredse i Danmark med tilknytning til PFLP. Hvis Lyngby Politi ønskede at bruge oplysningerne eller få udleveret materiale fra PET uanset dets fortrolige karakter, måtte Lyngby Politi derfor konkret anmode PET om tilladelse hertil. Ved en sådan henvendelse måtte hensynet til hemmeligholdelsen af PET's overvågning afvejes over for betydningen af en egentlig inddragelse af oplysningerne i efterforskningen af røveriet i Lyngby. På dette tidspunkt var der ingen konkrete oplysninger, som med nogen større sikkerhed indicerede, at Ap-

pel-gruppen var involveret i røveriet. Hensynet til hemmeligholdelsen af PET's overvågning måtte derfor veje tungt.⁹¹

På et møde – angiveligvis nogle dage efter – med deltagelse af i hvert fald Johannes Helmer Pedersen, Karsten Høj Petersen fra Lyngby Politi og Poul Erik Dinesen fra PET fik medarbejderne fra Lyngby Politi bl.a. personlige oplysninger om medlemmerne af Appel-gruppen.

Der er forskellige forklaringer fra Willy Pedersen samt Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høj Petersen om, hvorvidt PET benægtede at have fotos og fingeraftryk af medlemmerne af Appel-gruppen. Henset hertil kan det ikke lægges til grund, at PET oplyste, at man ikke havde fotos af Appel-gruppens medlemmer, og det kan heller ikke lægges til grund, at PET på anmodning nægtede at udlevere fotos af Appel-gruppens medlemmer til Lyngby Politi. Med hensyn til fingeraftryk havde man kun med sikkerhed Peter Døllners fingeraftryk, og hans fingeraftryk var efter sagen i Århus tilgængelige hos Centralbureauet for Identifikation (CFI).⁹² Som det fremgår senere i sammenfatningen bistod PET i oktober 1983 Lyngby Politi med indhentelse af fingeraftryk fra Jan Weimann og Torkil Lauesen. Lyngby Politi havde også mulighed for at anmode PET om bistand til optagelse af aktuelle fotos. Kommissionen finder ikke, at PET af egen drift burde have foreslået dette.

91 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 93, hvoraf fremgår bl.a.: "... PET fortalte betjentene fra Lyngby, at Appel-gruppen levede en under cover-tilværelse i Danmark, og at man mente, det var dem, der var gerningsmænd i Lyngby. PET fremlagde også navne og cpr-numre på de fire gruppemedlemmer, som man helt konkret mistænkte for at stå bag røveriet mod pengetransporten ved Fortunbyen på Lyngbygårdsvej. De hed Niels Jørgensen, Jan Weimann, Peter Døllner og Torkil Lauesen. Oplysningerne var sensationelle. Men der var lige ét problem, meddelte PET-folkene. Lyngby Politi måtte ikke bruge dem til noget. Kriminalbetjentene fra Lyngby måtte love, at de hverken ville benytte PET's informationer til at bede om rettens tilladelse til aflytninger, ransagninger eller anholdelse af de mistænkte, ligesom de fik totalforbud mod overhovedet at orientere andre kolleger i det øvrige kriminalpoliti om deres nye viden. Ikke engang de kriminalbetjente, der arbejdede med at opklare røveriet, måtte få besked. ..."

Desuden kan det sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 93, hvoraf fremgår bl.a.: "... Da de tre kriminalfolk noget forvirrede og slukørede forlod Bellahøj, brokkede de sig højtlydt til hinanden over de mange restriktioner. For PET's instruks betød reelt, at Karsten Høj og Johannes Pedersen var bundet på hænder og fødder. Før mødet stod Lyngby Politi uden gennembrud i sagen, men kunne dog efterforske de spor, der fandtes. Nu var de indviet i et brandvarmt spor, men havde reelt forbud mod at følge det. PET's mange betingelser og krav var med andre ord en spændetrøje, der forhindrede dem i at foretage sig noget fornuftigt i den videre efterforskning. ..."

92 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 94 f., hvoraf fremgår bl.a.: "... På dette tidspunkt var Karsten Høj og Johannes Pedersen ikke klar over, om PET rent faktisk lå inde med dugfriske fotos, fingeraftryk og andre detaljer om de mistænkte. Men det var egentlig også ligegyldigt. Lyngby Politi kunne ikke få adgang til mere end det, PET allerede havde vist dem. ..."

Det kan konstateres, at Lyngby Politi efter dels disse møder med PET, dels henvendelsen fra Arne Siezing, kendte til alle oplysninger af væsentlig betydning for grundlaget for mistanken mod Appel-gruppen. Herefter var det henset til den i kapitel 3, afsnit 3.1.4 beskrevne ansvarsfordeling op til Lyngby Politi eventuelt at indlede en konkret og målrettet efterforskning mod Appel-gruppen.

Efter aftale med Lyngby Politi skulle en medarbejder fra Københavns Politi, der i anden sammenhæng den 9. april 1983 skulle til møde i Paris, i forbindelse hermed kontakte den franske politiafdeling, som behandlede sagen vedrørende de to anholdte arabere for at få flere oplysninger om dem og deres adkomst til de 6 mio. d.kr.

Interpol Paris oplyste den 8. april 1983, at de franske toldmyndigheder havde beslaglagt udelukkende 500 og 1.000 kr.-sedler, og at sedlerne virkede brugte. Interpol København orienterede den 9. april 1983 Interpol Paris om omstændighederne ved røveriet i Lyngby. Til brug for vurdering af, om man skulle anmode om tilladelse til, at dansk politi kunne være til stede under afhøring af de to arabere, bad Interpol København samtidig om fotos og fingeraftryk af dem samt om deres forklaringer om, hvorfra pengene stammede.

Lyngby Politi foreviste den 13. april 1983 Jim Olsen fotos af bl.a. en kvinde, der var bekendt til Rolf Kenneth Carlsson. Ifølge politirapport udtalte Jim Olsen, at kvinden havde en ganske stor lighed med kvinden i flugtbilen, idet han specielt mente at genkende træk ved kvindens næse og hår. Han kunne ikke med sikkerhed sige, om kvinden var identisk med kvinden i flugtbilen. Over for kommissionen har Jim Olsen forklaret, at han ikke erindrer denne forevisning af fotos.

Den 13. april 1983 henvendte en samarbejdspartner sig til PET for at få bekræftet oplysninger om, at de 6 mio. d.kr. skulle stamme fra et bankrøveri begået i Danmark, og at de danske myndigheder i den anledning stod over for at komme til Frankrig for at foretage nogle undersøgelser. Desuden bad samarbejdspartneren om alle sagens detaljer.

PET orienterede den 14. april 1983 ovennævnte samarbejdspartner om, at en medarbejder fra Københavns Politi havde været i Paris i forbindelse med en anden sag, og medarbejderen havde forsøgt at få et møde med den franske undersøgelsesdommer i sagen om de 6 mio. d.kr., men det var ikke lykkedes. Undersøgelsesdommeren var dog blevet orienteret om, at der forelå mulighed for, at de 6 mio. d.kr. kunne stamme fra røveriet i Lyngby. Undersøgelsesdommeren havde oplyst medarbejderen om, at hvis dansk politi kom med en retsanmodning fra en dansk domstol, så ville undersøgelsesdommeren ikke modsætte sig, at

dansk politi eventuelt kunne foretage en afhøring af de to anholdte. PET var vidende om, at Lyngby Politi overvejede at indhente en retshjælpsanmodning. Hvis samarbejdspartneren fandt det formålstjenligt, at der rejste en medarbejder fra Lyngby Politi og en medarbejder fra PET til Paris, ville PET gerne medvirke her-til. PET gjorde opmærksom på, at der ikke fandtes sikre beviser for, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby. Teorien herom byggede på, at de fundne 6 mio. d.kr. var i brugte 500 og 1.000 kr.-sedler, hvilket var samme seddeltyper, der var stjålet ved røveriet. Desuden var røverne tilsyneladende flygtet til Sverige efter røveriet, og den ene anholdte, Hassan Mahmood Munder, havde efter det oplyste familie i Sverige, ligesom han i 1982 havde været i Sverige. Endvidere havde PET fra anden side fået information om, at Hassan Mahmood Munder den 10. februar 1983 havde fået udstedt visum til Sverige, og at han i den sammenhæng hævdede, at han var ansat ved Sydymens ambassade i Stockholm.

Lyngby Politi anmodede under henvisning til Den Europæiske Konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager den 14. april 1983 Retten i Lyngby om, at det måtte blive bestemt, at Lyngby Politi gennem det franske politi og med den franske undersøgelsesdommers godkendelse måtte have lejlighed til at afhøre Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood i forbindelse med røveriet i Lyngby. Desuden ønskedes der tilladelse til visitation af de pågældende og mulighed for gennemsyn af de personlige effekter, som måtte være frataget dem, herunder gennemsyn af de danske pengesedler. Yderligere ønskedes fransk politis bistand til bl.a. eftersyn af hotelbog, gæstekartotek eller lignende for hotel Hilton i Paris for så vidt angik marts 1983. Endelig ønskedes fotos og fingeraftryk af de pågældende udleveret. Retten i Lyngby tog ved kendelse af 15. april 1983 Lyngby Politis anmodning til følge og udfærdigede en retsbog (rets-anmodning) med det ønskede indhold.

Interpol København oplyste den 18. april 1983 Lyngby Politi om, at de to anholdte arabere ved anholdelsen havde haft en hel del navne og telefonnumre på sig, herunder et dansk telefonnummer, der viste sig at tilhøre Sati Bakier.

Der er forskellige forklaringer om, hvorvidt efterforskerne fra Lyngby Politi var bekendt med, at de skulle rejse med AA fra PET til Paris.⁹³ Det fremgår imidlertid af det skriftlige materiale, at det blev planlagt, at Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen ledsaget af AA den 25. april 1983 skulle rejse til Paris i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby. Interpol Paris ville sørge for afhentning af dem i lufthavnen i Paris, og samme dag ville der være møde

93 En kvindelig tolk fra PET ledsagede AA.

med Interpol. Dagen efter var der arrangeret møde med den franske undersøgelsesdommer, der behandlede sagen mod de to arabere. AA skulle bo på et andet hotel end de to medarbejdere fra Lyngby Politi. Det forventedes, at AA ville blive kontaktet af en af PET's samarbejdspartnere.

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at han og Karsten Høy Petersen inden afrejsen til Paris var til et yderligere møde hos PET. Mødet hos PET var kommet i stand, efter at de hjemkommet fra det andet møde havde beklaget sig til Thor Pedersen og Søren Sørensen over de restriktioner, der var blevet lagt på anvendelsen af oplysningerne, som de havde fået af PET. På dette yderligere møde fik han og Karsten Høy Petersen imidlertid stillet et så kæmpestort materiale til rådighed, at det var helt uoverskueligt. De fik ikke oplysning om, hvor i materialet der eventuelt kunne være noget af betydning for dem, og det ville tage dem selv flere uger, hvis de skulle læse alt materialet igennem. Materialet bestod af aflytningsmateriale fra en længere periode. Ingen fra PET bistod ved gennemgangen af materialet, som lå på et bord, da de ankom. Eftersom ingen andre måtte indvies i de fortrolige oplysninger, var der ikke mulighed for f.eks. at lave et læsehold hos Lyngby Politi. I øvrigt var det tæt på afrejsen til Paris, og der var kun de to på sagen som efterforskere. Det gjorde, at de tidsmæssigt var meget hængt op.

Karsten Høy Peteren har om mødet forklaret bl.a., at de bladrede ringbindet med de seneste aflytninger igennem og konstaterede, at det var "fuldstændig uinteressant". Aflytningerne, som de fik stillet til rådighed, var flere år gamle. De følte sig helt til grin, idet de havde forventet, at PET havde helt friske aflytninger, når PET anså gruppen for at være farlig.

Det kan hertil bemærkes, at kommissionen har gennemgået PET's materiale, og der er ikke konstateret andre væsentlige spor heri end dem, som Lyngby Politi allerede var bekendt med. Den seneste aflytning af medlemmer af Appel-gruppen var afsluttet i 1982, og der var efter efterforskningen i Århus ikke fremkommet yderligere konkrete indikationer på, hvori gruppens mulige kriminalitet bestod. Der var således ikke grundlag for den opfattelse, som efterforskerne fra Lyngby havde dannet sig, at PET havde flere oplysninger af væsentlig interesse. I øvrigt har Willy Pedersen forklaret for kommissionen, at det ikke var hans fornemmelse, at PET holdt oplysninger tilbage. Når efterforskerne fra Lyngby Politi ikke stolede på, at PET ikke havde yderligere væsentlige oplysninger, forekommer det rimeligt, at PET derefter gav dem mulighed for at konstatere det ved selvsyn, uanset at materialet var omfangsrigt.

Den franske efterretningstjeneste oplyste den 22. april 1983 den franske statsadvokat om, at Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood var kendt for deres aktiviteter til fordel for PFLP. Desuden blev det oplyst, at Munder Hassan Mahmood sandsynligvis var identisk med Ghazi Ali Massoud.

Interpol Paris orienterede den 25. april 1983 Interpol København om, at den franske undersøgelsesdommer efter gennemgang af retsanmodningen af 15. april 1983 fra Retten i Lyngby havde bemærket, at det danske politi ikke kunne få tilladelse til at ransage hos de anholdte, idet sagen i Frankrig ikke vedrørte røveriet i Lyngby. Retsanmodningen burde derfor ændres i overensstemmelse hermed. Derimod var der mulighed for at give Lyngby Politi oplysning om ethvert dokument, papir eller noteshæfte, som de anholdte var i besiddelse af. De øvrige dele af retsanmodningen kunne tillades. Herefter bestemte Retten i Lyngby den 25. april 1983 efter anmodning, at Lyngby Politi var berettiget til at modtage de oplysninger, som undersøgelsesdommeren havde peget på.

Undersøgelsesdommeren orienterede den 26. april 1983 Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen om, at hun gerne ville have et resumé af sagen og kopier af rapporter, der viste en eventuel sammenhæng mellem røveriet i Lyngby og beslaglæggelsen af de 6 mio. d.kr. i Paris. Under henvisning til, at der kunne være en risiko for, at de anholdte arabere blev udsat for et attentat, valgte undersøgelsesdommeren at overlade det til præsidenten for undersøgelsesdommerne i Paris at behandle spørgsmålet om tilladelse til afhøring og anden undersøgelse vedrørende de to arabere. Præsidenten gav tilladelse til at foretage dels de anmodede undersøgelser som endeligt afgrænset ved retsanmodningen af 25. april 1983 fra Retten i Lyngby, dels afhøringer med deltagelse af en medarbejder fra fransk politi.

Under afhøringen den følgende dag af Mohamed Abdel Rahman Toman og Ghazi Ali Massoud deltog bl.a. Karsten Høy Petersen, Johannes Helmer Pedersen og AA. Ingen af de anholdte måtte efter de franske myndigheders bestemmelse afhøres om omstændigheder, der blot tangerede den verserende sag i Paris. Mohamed Abdel Rahman Toman forklarede bl.a., at han ikke havde hørt tale om røveriet i Lyngby, og at han ikke kendte andre i Skandinavien end sin bror. Ved besøget i Skandinavien havde han kun været i Stockholm og var alene på rejsen. Han havde ikke været i København på noget tidspunkt. Tidligere havde han besøgt Belgien én gang, hvorimod han havde besøgt Holland flere gange. Han kunne/ville ikke sige, hvornår disse besøg havde fundet sted. Under opholdene i Holland/Belgien havde han ikke haft møder med skandinaviske personer. Forevist et foto af Rolf Kenneth Carlsson forklarede han, at han ikke kendte ham. Afhøringen sluttede, efter at Mohamed Abdel Rahman Toman angiveligt ikke øn-

skede at besvare yderligere spørgsmål, da han var blevet foreholdt, at det beviseligt var usandt, at han fløj fra Stockholm til Berlin, idet han rejste fra Stockholm til København og den 21. november fra København til Paris. Ghazi Ali Massoud nægtede helt at udtale sig.

De anholdte arabere ville senere blive afhørt af den franske undersøgelsesdommer, og efterforskerne fra Lyngby Politi fik oplyst, at de i kraft af en retsanmodning kunne rekvirere akterne herfra.

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at AA under opholdet i Paris ville overvære alt, som han og Karsten Høy Petersen foretog sig, mens AA selv flere gange trak sig tilbage med den franske efterretningsofficer og drøftede nogle ting, som de ikke måtte høre. Der var ikke deciderede gnidninger mellem dem og AA, men der var ikke tale om et samarbejde, herunder udveksling af oplysninger.

AA har forklaret bl.a., at Lyngby Politi havde ansvaret for efterforskningen i sagen, så han var med på rejsen "på sidelinjen". Under opholdet havde han drøftet sagen med den franske søstertjeneste, men den kunne ikke bidrage med noget af relevans, idet sagen henhørte under undersøgelsesdommeren.

Det kan hertil bemærkes, at kommissionen ikke har kunnet konstatere, at PET i forbindelse med AA's ophold i Paris skulle havde modtaget væsentlige oplysninger, som Lyngby Politi ikke fik kendskab til.⁹⁴

Lyngby Politis efterforskere besigtigede den 29. april 1983 de 6 mio. d.kr., som befandt sig i en bank i Charles de Gaulle-lufthavnen. De noterede numrene på en række nye og ubrugte 1.000 kr. - sedler. Pengene skulle forblive i det franske toldvæsens varetægt, idet de senere skulle konfiskeres ved rettens behandling

94 Kan sammenholdes med "Blekingegadebanden", s. 544, hvoraf fremgår bl.a.: "I 1990 udgav efterretningsagenten Daniel Burroni under pseudonymet Daniel Burdan bogen "DST- Neuf ans à la division antiterroriste" om sine oplevelser i antiterrorafdelingen i DST, ligesom han flere gange er blevet interviewet til danske aviser. Burdan beretter, at han i foråret 1983 tog imod de to kolleger, en mand og en kvinde [tolken], fra den danske efterretningstjeneste, PET, da de kom til Paris for at undersøge forholdene omkring de to anholdte palæstinensere og de seks millioner danske kroner. Men hans opgave var ikke at hjælpe danskerne: På forhånd havde han af sin chef i DST fået besked på, at de danske efterretningsfolk så vidt muligt skulle hindres i at undersøge noget som helst. Daniel Burdans forklaring er, at der var gået politik i sagen, da det gik op for efterretningstjenesten, at de to anholdte, Toman og Massoud, begge var højt placeret i PFLP. Selv om DST anså PFLP for en terrororganisation, havde man flere gange tidligere oplevet fra politisk hold at blive stoppet, når man forsøgte at efterforske og retsforfølge medlemmer af PFLP. Årsagen var ifølge Burdan frygt for represalier. ... Bortforklaringerne virkede tilsyneladende: Ifølge Burdan rejste de to danske PET-medarbejdere slukørede hjem fra Paris uden at have fået nogen form for resultater ud af deres besøg. ..."

af sagen som følge af overtrædelse af de franske regler om udførsel af fremmed valuta.

Efter hjemkomsten fra Paris skrev AA den 2. maj 1983 en rapport om rejsen, herunder at Munder Hassan Mahmood formentlig var identisk med Ghazi Ahmed Ali Massoud, og at der havde foreligget oplysninger om, at der var risiko for, at Ghazi Ahmed Ali Massoud ville blive likvideret, hvorfor undersøgelsesdommeren kun nødtvunget havde besluttet, at de to anholdte arabere måtte udtages til afhøring. AA har forklaret bl.a., at han ved rejsens afslutning ikke aftalte noget med Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen om sagens videre forløb, idet han efter hjemkomsten ikke skulle have mere med sagen at gøre.

I en rapport af 4. maj 1983 udarbejdet af Johannes Helmer Pedersen vedrørende afhøringen af Munder Hassan Mahmood anførtes bl.a., at det ved undersøgelse af hans forhold senere var blevet fastslået, at han ikke arbejdede som diplomat, men virkede som leder af terrororganisationen PFLP, hvorfor han i juni 1981 blev udvist af USA. Lyngby Politi var således blevet orienteret om Ghazi Ahmed Ali Massouds tilhørsforhold til PFLP og dermed antageligvis også hans rette identitet.

Søren Sørensen har forklaret bl.a., at efter Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersens hjemkomst fik han det indtryk, at der var fransk modvilje mod at foretage undersøgelse for fingeraftryk på pengesedlerne. Som følge heraf fik han den tanke, at hvis man fik en erklæring fra Nationalbanken om, at Nationalbanken ville restituere pengene, da ville franskmændene muligvis gå med til en ombytning af disse, således at de beslaglagte pengesedler kunne komme til Danmark og blive undersøgt her i landet. Han gjorde kriminalpolitiet bekendt med, at et forslag om ombytning af pengesedlerne kunne indebære, at franskmændene opfattede det som et udtryk for, at Lyngby Politi ikke havde tiltro til, at franskmændene var i stand til at foretage en kvalificeret undersøgelse af sedlerne. På stationen havde de også drøftet, at det var muligt, at det franske toldvæsen havde en interesse i, at der ikke blev påvist en sammenhæng mellem pengene og røveriet i Lyngby, idet pengene i så fald kunne forventes udleveret til Danmark uden kompensation herfor til Frankrig. Det var desuden muligt, at toldvæsenet, eventuelt tolderne, som havde anholdt araberne, personligt ville få del i pengene, hvis der ikke blev påvist en forbindelse til røveriet i Lyngby.

Poul Mose Hansen har forklaret bl.a., at efter politifolkenes hjemkomst fra Paris var det fortsat Lyngby Politi, der skulle "sætte dagsordenen", idet det var Lyngby Politis sag og dermed Lyngby Politi, der havde ansvaret for efterforskningen. Således var det Lyngby Politi, der bestemte, om der skulle anmodes om udleve-

ring af de anholdte mv., og PET blev alene orienteret herom. Der var ingen aftale efter hjemkomsten om, at PET konkret skulle foretage yderligere. PET fortsatte sin overvågning af PFLP-området og holdt øje med, om der dukkede oplysninger af interesse for efterforskningen af røveriet op, men PET var ikke som sådan involveret i efterforskningen af røveriet. Det var helt i overensstemmelse med instruksen til chefen for PET, hvorefter den lokale politimester har kompetencen til og ansvaret for at efterforske en konkret sag. PET måtte ikke blande sig i den lokale politimesters kompetence, hvilket PET tog ganske alvorligt. PET havde derimod en pligt til at hjælpe og bistå, hvilket man gjorde i videst muligt omfang.

I et notat af 5. maj 1983 udarbejdet af de franske politimyndigheder blev det bl.a. anført, at de foretagne undersøgelser ikke havde godtgjort, at Mohamed Abdel Rahman Toman og Munder Hassan Mahmood havde deltaget i røveriet i Lyngby, ligesom der ikke havde kunnet påvises en forbindelse mellem de røvede penge i Lyngby og de to anholdte. Imidlertid udelukkede de danske efterforskere ikke, at der ved en kommende retsanmodning ville blive anmodet om en undersøgelse af fingeraftryk på de 6 mio. d.kr. med henblik på en sammenligning med de danske bankfunktionærers fingeraftryk.

Jim Olsen har over for kommissionen forklaret bl.a., at på et tidspunkt, som han ikke husker præcist, fik han at vide, at en af de mistænkte skulle giftes. Han stillede sig ved døren til Hørsholm Rådhus sammen med to betjente og kikkede over mod en hvid kirke. De stod der omkring en halv time. Han fik at vide, at han skulle holde øje med personer, som kom gående eller kørende i bil. Imidlertid skete der ikke rigtig noget, og der kom ingen, som han blev bedt om at kigge nærmere efter. Han blev aldrig klog på, om brylluppet skulle være på rådhuset eller i kirken. Hans fornemmelse var, at det var i kirken. Han havde ikke set betjentene tidligere. På baggrund af senere hændelser mener han, at betjentene var fra PET.

Af materialet fra PET fremgår, at PET i denne periode havde et meget begrænset fokus på Appel-gruppen, og der er intet, som tyder på, at PET foretog egentlig efterforskning vedrørende røveriet i Lyngby. Henset hertil og til, at ingen øvrige oplysninger støtter Jim Olsens forklaring, finder kommissionen det usandsyn-

ligt, at medarbejdere fra PET skulle have henvendt sig til Jim Olsen som forklaret af denne.⁹⁵

PET observerede den 9. maj 1983 Marwan el Fahoum fra hans ankomst til Danmark med flyvebåd fra Sverige til hans afrejse til Sofia fra Kastrup Lufthavn senere på dagen. Han mødtes ikke med nogen, mens han blev observeret.

Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen henvendte sig den 10. maj 1983 til Sati Bakier, idet Sati Bakiers telefonnummer var fundet hos de to anholdte arabere i Paris. Sati Bakier forklarede bl.a., at det ville være umuligt at indsamle 6 mio. d.kr. i Skandinavien til den palæstinensiske sag, uden at han havde kendskab til det, hvilket han ikke havde. Forevist fotos af Mohamed Abdel Rahman Toman og Ghazi Ahmed Ali Massoud nægtede Sati Bakier først at kende dem. Han erkendte dog, at han havde set Mohamed Abdel Rahman Toman for 3-4 år siden i Berlin, hvor Mohamed Abdel Rahman Toman var formand for de palæstinensiske flygtninge. Han kendte imidlertid ikke hans navn, og han havde aldrig haft besøg af ham. Sati Bakier nægtede ethvert kendskab til de 6 mio. d.kr. i Paris. Han var helt sikker på, at pengene ikke hidrørte fra nogen indsamling i Skandinavien. Pengene kunne kun hidrøre fra noget kriminelt. Sati Bakier ville undersøge sagen nærmere. Det ses heraf, at man ved afhøringen af Sati Bakier ikke anvendte efterretningsoplysningerne om, at han havde haft kontakt til Mohamed Abdel Rahman Toman og Ghazi Ahmed Ali Massoud i november 1982.

I en opsummerende rapport af 10. maj 1983 redegjorde Johannes Helmer Pedersen for efterforskningen vedrørende Rolf Kenneth Carlsson, fundet af de 6 mio. d.kr. i Paris og afhøringen af Sati Bakier. Johannes Helmer Pedersen har herom forklaret bl.a., at svenskerne mente, at det var usandsynligt, at Rolf Kenneth Carlsson eller Clark Olofsson havde begået røveriet i Lyngby, og at pengene herefter var endt hos de to arabere. Selv var de heller ikke i tvivl om, at det rigtige spor var det danske. "Man kan imidlertid aldrig sige aldrig, når man ikke har nagelfaste beviser eller tilståelse."

95 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90, hvoraf fremgår bl.a.: "... Herefter afbrød politiet kontakten med Jim Olsen. Men et par måneder senere henvendte ordensmagten sig pludselig igen og bad om hans hjælp. 'De tog mig med til et bryllup. Jeg mener, at det var i Hørsholm Kirke. Her skulle jeg så stå et par gader væk og se på en række gæster, som ankom til brylluppet. De ville se, om jeg kunne genkende nogen af dem som røvere. Men det kunne jeg ikke,' fortæller Jim Olsen, som i dag mener, at det var Politiets Efterretningstjeneste, der stod bag den aktion. ..."

Den Danske Bank oplyste den 16. maj 1983 Karsten Høy Petersen om, at det ikke ud fra de noterede seddelnumre fra sedlerne i Paris var muligt for banken at finde ud af, om nogle af sedlerne stammede fra røveriet i Lyngby, idet der ikke blev ført nogen nummerkontrol i bankerne.

Nationalbanken bekræftede den 16. maj 1983 over for Lyngby Politi, at banken var villig til at ombytte de beslaglagte 6 mio. d.kr. i Paris med nye sedler, idet de efter undersøgelse for fingeraftryk ville være ubrugelige som betalingsmiddel.

PET oplyste den 19. maj 1983 til en samarbejdspartner bl.a., at efterforskningen af røveriet i Lyngby havde vist, at der formentlig var svenske kriminelle involveret, herunder Rolf Kenneth Carlsson. Gennem samarbejdet mellem efterforskningsgruppen fra Danmark og svensk politis "rejsehold" var det bragt i erfaring, at Munder Hassan Mahmood den 10. februar 1983 havde fået visum til Sverige, idet han udgav sig for at være diplomat ved Sydyemens ambassade i Stockholm. Han skulle også have været i Sverige for at besøge sin familie. PET mente, at Munder Hassan Mahmood var identisk med Ghazi Ahmed Ali Massoud, der var medlem af PFLP's "Foreign Spheres Departement." Desuden oplyste PET om de to araberes rejse til Danmark i november 1982. Dette tyder efter kommissionens opfattelse på, at PET ikke følte sig sikker på, at det var Appel-gruppen, som stod bag røveriet.

Nationalbanken meddelte den 20. maj 1983 Lyngby Politi bl.a., at Nationalbanken ikke var i stand til at oplyse, hvornår og til hvilket pengeinstitut pengesedlerne, som efterforskerne fra Lyngby Politi havde skrevet numre ned på, var udbetalt, men at det med en meget høj grad af sikkerhed kunne konstateres, at sedlerne var udbetalt før den 2. marts 1983. Lyngby Politi forespurgte den 27. maj 1983 Interpol om, hvilke formaliteter der efter fransk ret skulle være opfyldt for, at man kunne stille spørgsmål til de to anholdte arabere bl.a. vedrørende de 6 mio. d.kr., herunder om dansk politi kunne deltage i afhøringen og stille spørgsmål. Desuden bad Lyngby Politi om at få oplyst, hvilke formaliteter der efter fransk ret skulle være opfyldt for, at der kunne foretages undersøgelse for fingeraftryk på de 6 mio. d.kr. i Paris, og for at en medarbejder fra CFI kunne deltage i undersøgelsen og herunder medbringe relevante fingeraftryk til sammenligning. Johannes Helmer Pedersen har herom forklaret bl.a., at de opfattede Frankrig som et vanskeligt land at samarbejde med, og de ville derfor trække på Interpols erfaring med franske forhold.

Karsten Høy Petersen og Johannes Helmer Pedersen henvendte sig den 31. maj 1983 på ny til Sati Bakier, der bl.a. oplyste, at ingen, som han havde været i kontakt med, havde kendskab til de 6 mio. d.kr. i Paris. Sati Bakier ville gennem sine

kontakter til Røde Halvmåne i Damaskus forsøge at få yderligere oplysninger bl.a. om, hvorfor de to arabere rejste til Paris, og hvem der skulle have pengene. Af udskrift fra PET's akter af aflytning samme dag af Sati Bakiers telefon fremgik bl.a., at Sati Bakier i en samtale med sin broder omtalte henvendelsen fra efterforskerne fra Lyngby Politi. Det kan konstateres, at der intet mistænkeligt var ved samtalen.

Den franske efterretningstjeneste orienterede den 10. juni 1983 PET om, at Mun-der Hassan Mahmood over for dommeren i sagen havde indrømmet, at hans rette identitet var Ghazi Massoud. Han påstod, at han brugte falsk identitet for at beskytte sig mod zionistiske terrorister, og at han arbejdede for en komité for beskyttelse af personer udvist af Libanon, samt at han var menigt medlem af PLO. Abu Khalil, der var leder af den nævnte komité, havde bedt ham modtage en sum penge i Paris fra en Schmidt eller Smith, der den 25. marts 1983 ville give ham pengene på hotel Hilton. Pengene var resultatet af en indsamling foretaget hos sympatisører og militante i Europa. Desuden oplyste den franske tjeneste, at i henhold til en troværdig kilde, som var yderst sårbar i forbindelse med PFLP, kom de 6 mio. d.kr. fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne PFLP. Pengene skulle være blevet bragt til Frankrig måske ved hjælp af en PFLP-repræsentant i Danmark og overgivet til Ghazi Massoud i Paris. Den franske tjeneste bad PET hurtigst muligt meddele, hvad man mente om disse oplysninger.

Det kan konstateres, at denne oplysning fra den franske tjeneste var den første nye væsentlige oplysning, der kunne støtte en mulig mistanke mod Appel-gruppen efter anholdelsen af de to arabere i Paris.

Interpol Paris oplyste den 17. juni 1983 som svar på Lyngby Politis tidligere nævnte forespørgsel af 27. maj 1983 bl.a., at spørgsmålet om de 6 mio. d.kr. skulle fremføres i en retsanmodning. Undersøgelsesdommeren ville ikke kunne afslå en afhøring som beskrevet, men undersøgelsesdommeren kunne bestemme, om afhøringen skulle foretages af fransk politi, eller om undersøgelsesdommeren selv skulle foretage afhøringen. En sagkyndig fra CFI ville ikke kunne deltage i undersøgelse af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk. Fransk politi ville derimod efter anmodning fra dansk politi kunne foretage en sådan undersøgelse. Sammenligningsaftryk ville i givet fald kunne fremsendes gennem Interpol.

På begæring af Lyngby Politi udfærdigede Retten i Lyngby efter artikel 3 i Den Europæiske Konvention af 20. april 1959 om gensidig hjælp i straffesager den 28. juni 1983 en retsbog, hvori der anmodedes om, at der måtte blive foretaget en undersøgelse for fingeraftryk på de 6 mio. d.kr. i Paris. Det blev oplyst, at finger-

aftryk optaget af en række personer i Danmark, der havde haft berøring med de pengesedler, der blev røvet i Lyngby, ville blive stillet til rådighed af dansk politi, som ville være villig til at bistå ved undersøgelsen. Det blev også oplyst bl.a., at Nationalbanken havde givet tilsagn om ombytning af pengesedler, der måtte blive beskadiget ved undersøgelsen. Alternativt anmodedes om frigivelse af de 6 mio. d.kr. ved oversendelse af pengene til Rigspolitiet, idet Nationalbanken havde givet tilsagn om, at der ville blive sendt et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed. Søren Sørensen har herom forklaret, at det var hans ide, at anmodningen blev formuleret alternativt for at undgå at støde franskmændene. Der var imidlertid ingen tvivl om, at efterforskerne ønskede pengene til Danmark. Han mener ikke, at der da var drøftelser med f.eks. Statsadvokaten eller Justitsministeriet om, hvilken fremgangsmåde man skulle følge.

Det endelige anklageskrift i de franske myndigheders sag mod Mohamed Abdel Rahman Toman og Ghazi Ali Massoud forelå den 1. juli 1983. Begge blev tiltalt for uden forudgående tilladelse at have udført 6 mio. d.kr. og smugleri. Desuden blev Ghazi Ali Massoud tiltalt for anvendelse af identiteten Munder Hassan Mahmood.

Justitsministeriet fremsendte ved brev af 6. juli 1983 retsanmodningen af 28. juni 1983 fra Retten i Lyngby til det franske Justitsministerium. Det blev anført bl.a., at den nærmere aftale om retsanmodningens praktiske gennemførelse kunne træffes direkte med politimesteren i Lyngby, eventuelt gennem Interpol. Det blev tilføjet, at den i retsbogsudskriften omtalte retsanmodning af 14. april 1983⁹⁶ på grund af sagens hastende karakter var fremsat direkte gennem Interpol, og den var blevet imødekommet af en fransk domstol.

Hertil kan det bemærkes, at retsanmodningen af 15. april 1983 ligesom retsanmodningen af 28. juni 1983 var fremsat i medfør af artikel 3 i Den Europæiske Konvention af 20. april 1959, som både Danmark og Frankrig havde ratificeret. Om fremgangsmåden ved fremsættelse af retsanmodninger bl.a. efter artikel 3 mellem landene fremgår af konventionens artikel 15, stk. 1, at de omhandlede begæringer skal fremsendes af den begærende stats Justitsministerium til den anmodede stats Justitsministerium og tilbagesendes gennem de samme myndigheder. Efter stk. 2 kan retsanmodninger dog i hastende sager sendes direkte fra den begærende stats judicielle myndigheder til den anmodede stats judicielle myndigheder. Retsanmodningerne skal herefter sendes tilbage gennem justits-

96 Retsanmodningen var rettelig af 15. april 1983, hvor retten tog Lyngby Politis begæring af 14. april 1983 om udfærdigelse af en retsanmodning til følge.

ministerierne. Det ses heraf bl.a., at som udgangspunkt skal retsanmodninger efter artikel 3 i konventionen gå gennem landenes respektive justitsministerier, dog kan der gøres undtagelse herfra i sager, der haster. Man havde øjensynligt vurderet, at sagen hastede i forbindelse med retsanmodningen af 15. april 1983 og derfor anvendt hasteproceduren i det tilfælde. Det kan i øvrigt konstateres, at det tilsyneladende først var i forbindelse med retsanmodningen af 28. juni 1983, at Justitsministeriet blev involveret i sagen, og ministeriet sendte retsanmodningen, der vedrørte fingeraftryksundersøgelse og eventuel ombytning af de 6 mio. d.kr., videre til det franske Justitsministerium i overensstemmelse med retshjælpskonventionens almindelige fremgangsmåde.

Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen har forklaret bl.a., at Lyngby Politi i løbet af sommeren 1983, hvor de var ved at løbe tør for efterforskningsmuligheder i sagen, rekvirerede en kopi af akterne fra Glostrup-sagen og Vesterport-sagen, idet der var lighedspunkter mellem fremgangsmåden ved disse forhold og røveriet i Lyngby. I Glostrup-sagen var der ingen oplysninger om Appel-gruppen. Som det fremgår af kapitel 3, afsnit 3.3.2, er der i akterne fra Vesterport bl.a. en rapport af 19. april 1982 med et tip om fire navngivne medlemmer af Appel-gruppen. Johannes Helmer Pedersen har herom forklaret, at når der ikke var foretaget efterforskning mod Appel-gruppen i forbindelse med røveriet ved Vesterport, gik han ud fra, at det skyldtes, at der var lagt restriktioner på anvendelsen af tippet, således at det ville kræve PET's tilladelse at anvende det. Karsten Høy Petersen har forklaret, at denne rapport ikke lå i det materiale, som de havde fået fra Københavns Politi, hvilket formentlig skyldtes, at rapporter af denne karakter ikke indgik i det materiale, som de havde indhentet.

Interpol København anmodede den 25. juli 1983 Interpol Paris om oplysning om, hvornår der kunne forventes svar på retsanmodningen fra Retten i Lyngby, som Justitsministeriet havde fremsendt den 6. juli 1983 til det franske Justitsministerium. Desuden anmodedes om oplysning om, hvilken dato de to arabere kunne blive løsladt. Lyngby Politi fik kopi af anmodningen fra Interpol København.

Jim Olsen har foreholdt uddrag⁹⁷ fra "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 90 over for kommissionen forklaret bl.a., at det er rigtigt, at han flere måneder efter røveriet blev kontaktet af tre betjente på sin arbejdsplads. De tre betjente præsenterede sig som kommende fra PET. Den ene af dem navngav sig og fremviste et visitkort. De andre navngav sig ikke. De bad de øvrige to til tre personer i lokalet om at gå ud, herunder i hvert fald en af ejerne af firmaet. Herefter fik han forevist nogle sort/hvide fotos af dansk udseende personer. Fotografierne var optaget i en park i enten Paris eller Schweiz, hvilket af stederne husker han ikke. Som han erindrer det, genkendte han en af mændene og en af kvinderne på fotografierne. Han fik ingen tilbagemelding om det videre forløb efter denne henvendelse fra PET. Han mener, at episoden fandt sted i august/september 1983. De fotos, som PET viste for ham, var helt nye. Fotografierne var fra en skov eller en park. Han fik oplyst, hvor billederne var optaget, men han husker ikke i dag, om det var i Paris eller Schweiz. Der var også udenlandsk udseende personer på fotografierne.

Kommissionen har ved sin gennemgang af materiale ikke fundet antydning af, at PET da havde fotos af Appel-gruppens medlemmer optaget i Paris, Schweiz el. lign. Jim Olsens forklaring harmonerer ikke med hans sikre udpegelse af Rolf Kenneth Carlsson som gerningsmand. Som tidligere nævnt fremgår det af materialet fra PET, at PET havde et meget begrænset fokus på Appel-gruppen i tiden omkring marts 1983, og der er intet, som tyder på, at PET foretog nogen egentlig efterforskning vedrørende røveriet i Lyngby. I 1986 udarbejdede PET en oversigtsrapport af 28. august 1986⁹⁸ om Appel-gruppen og dens medlemmer, hvor man samlede alle væsentlige oplysninger om gruppen, og her ville oplysninger om en udpegning som beskrevet af Jim Olsen efter al sandsynlighed have indgået i afsnittet om mistanken mod Appel-gruppen vedrørende røveriet i Lyngby, hvilket ses ikke at være tilfældet. På den baggrund finder kommissionen det ubetænkeligt at tilsidesætte Jim Olsens forklaring om i 1983 over for PET at have

97 Uddraget var som følger: "... Flere måneder efter røveriet, i sommeren 1983, kontaktede politiet igen Jim Olsen på hans arbejdsplads, Heka Stillads Service i Vanløse. Han blev hentet ind på kontoret, hvorefter alle andre blev bedt om at forlade rummet. "Denne gang sagde de direkte, at de kom fra PET. De ville have mig til at se på nogle fotos af nogle mistænkte. Derefter viste de mig billeder af en række personer, som var taget både herhjemme og i udlandet. Jeg kunne genkende tre af dem og udpegede dem som deltagere i røveriet. Det drejede sig om en høj, halvs kaldet mand med briller, en kvinde med mørkt pagehår og endelig den lille mand, som havde truet mig med en pistol. Jeg var helt sikker i min sag. Og jeg ved også, at de personer, jeg så, er nogle af dem, der senere blev kendt som Blekingegadebanden," slutter Jim Olsen. ..."

98 Se kapitel 3, afsnit 3.6.2.

udpeget medlemmer af den senere kendte Blekingegadebande som gerningsmænd til røveriet.⁹⁹

Willy Pedersen spurgte den 4. august 1983 telefonisk PET, om Lyngby Politi i forbindelse med en retsanmodning om udlevering af de to anholdte arabere fra Frankrig måtte bruge oplysningen fra den franske tjeneste om, at en af tjeneestens kilder i PFLP skulle have bekræftet, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby. Ved samme lejlighed oplyste Willy Pedersen, at de to arabere formentlig stod foran løsladelse, og at de nok kun ville blive sigtet for valuta-smugling. Lyngby Politi ville også kontakte Justitsministeriet med henblik på at søge råd vedrørende en sådan udleveringssag. Det blev aftalt, at Willy Pedersen ikke måtte anvende den nævnte oplysning, medmindre den franske tjeneste kunne godtage dette. Det følger af oplysningen om Willy Pedersens forespørgsel, at Lyngby Politi var informeret om de tidligere nævnte efterretningsoplysninger, som PET den 10. juni 1983 havde modtaget fra den franske tjeneste. I begyndelsen af august 1983 kendte Lyngby Politi således alle væsentlige oplysninger, som PET lå inde med.

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at der engang i august 1983 kom en oplysning om, at en af araberne havde tilstået, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby. Som han husker det, fik de i en telefonsamtale med Interpol eller PET at vide, at oplysningen fra den franske efterretningstjeneste om, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby, var fra en af de anholdte.

Kommissionen kan hertil bemærke, at der ikke er oplysninger i øvrigt, som støtter, at det var en af de anholdte, som skulle have givet disse oplysninger.

PET henvendte sig den 4. august 1983 til den franske søstertjeneste og viderebragte forespørgslen fra Lyngby Politi om anvendelsen af oplysningen fra den franske tjeneste.

Interpol Paris orienterede den 6. august 1983 Interpol København om, at retsanmodningen af 28. juni 1983 var blevet videredelegeret til den ældste undersøgel-

⁹⁹ Kan sammenholdes med Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 113, hvoraf fremgår bl.a.: "... Men hvor stor var hjælpen til det almindelige politi egentlig, når PET ikke ville dele ud af det materiale, som kunne fælde gerningsmændene? Man havde jo friske fotos og nye fingeraftryk. For de billeder af bandens medlemmer, som øjenvidnet Jim Olsen fik at se i sommeren 1983, var efter alt at dømme helt nye. Og han udpegede formentlig også de rigtige gerningsmænd, uden at det gav PET anledning til at kontakte det almindelige politi. ... "

sesdommer, som ville udpege de eksperter, der skulle foretage de begærede undersøgelser.

Det kan hertil bemærkes, at der heri indirekte lå, at man ikke imødekom den alternative anmodning om ombytning af de 6 mio. d.kr. med andre penge fra Nationalbanken.

Af en intern note i Lyngby Politis akter fremgår, at Lyngby Politi samme dag havde fået meddelelse fra Interpol om, at retsanmodningen havde "siddet fast" i systemet i Frankrig, men at den nu befandt sig hos den "ældste" undersøgelsesdommer i Paris.

PET rykkede den 11. august 1983 den franske tjeneste for svar på den tidligere nævnte forespørgsel af 4. august 1983 fra Lyngby Politi. PET henviste til, at man var bekendt med, at sagen mod de to arabere snarest kunne forventes færdigbehandlet i Frankrig, og løsladelse af araberne ville utvivlsomt have til følge, at de danske politimyndigheder næppe ville kunne komme videre med efterforskningen af røverisagen.

Den franske tjeneste svarede den 11. august 1983 PET, at man var indforstået med, at oplysningerne blev brugt med følgende formulering: *"De beslaglagte midler kommer i henhold til en troværdig kilde i en ventligsindet tjeneste angiveligt fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne."* Formuleringen er ordret gengivet i en håndskreven note dateret samme dag fundet blandt Lyngby Politis akter.

De to arabere skulle den 22. august 1983 stilles for retten i Frankrig, og i den forbindelse anmodede Interpol Paris den 16. august 1983 Interpol København om relevante og udførlige oplysninger om omstændighederne ved røveriet i Lyngby.

Retten i Lyngby afsagde den 16. august 1983 kendelse om varetægtsfængsling af Mohamed Abdel Rahman Toman og Hassan Mahmood Munder, under henvisning til at der forelå begrundet mistanke om, at de havde gjort sig skyldige i hæleri med hensyn til røveri i Danmark vedrørende de 6 mio. d.kr., som de begge var fængslet i Paris for at have forsøgt at udsugle fra Frankrig til Damaskus. Retten bestemte desuden, at de 6 mio. d.kr., som det franske toldvæsen havde taget i bevaring, skulle beslaglægges. Retten tog derimod ikke anmodningen om varetægtsfængsling af araberne for medvirken til røveri til følge.

Samme dag udfærdigede Retten i Lyngby på anmodning fra Lyngby Politi en retsanmodning under henvisning til art. 1 i Den Europæiske Konvention af

13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere. I henhold hertil anmodede retten om, at de to arabere måtte blive udleveret til Danmark til retsforfølgning. Der blev henvist til rettens ovennævnte kendelse om varetægtsfængsling af de to arabere. Desuden anmodedes der under henvisning til art. 20 i den nævnte konvention om, at der skete beslaglæggelse hos de to arabere af de 6 mio. d.kr. for at forhindre, at der ved eventuel domfældelse i Frankrig af de to arabere skete udlevering af pengene til dem.

Lyngby Politi sendte i overensstemmelse med den interne procedure i anklagemyndigheden den 17. august 1983 retsanmodningen af 16. august 1983 til Statsadvokaten for Sjælland med indstilling om, at der så vidt muligt omgående over for de franske myndigheder fremsattes begæring om udlevering af de to arabere til retsforfølgning i Danmark og om beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. Lyngby Politi bad yderligere om, at der i henhold til artikel 16 i konventionen om udlevering af lovovertrædere fremsattes anmodning om foreløbig anholdelse og fængsling af de to arabere, indtil der efter fremsendelse ad sædvanlig diplomatisk vej kunne foreligge en officiel anmodning om udlevering rettet til de franske myndigheder.

Af artikel 12 i ovennævnte konvention fremgår bl.a., at begæring i henhold til konventionen som udgangspunkt skal fremsættes ad diplomatisk vej. I hastende sager kan de kompetente myndigheder i den begærende stat anmode om foreløbig anholdelse og fængsling af den eftersøgte person, jf. artikel 16. Begæring om foreløbig anholdelse kan bl.a. fremsættes gennem Interpol. En foreløbig fængsling kan bringes til ophør, hvis den stat, over for hvilken begæring er fremsat, ikke senest 18 dage efter anholdelsen har modtaget bl.a. begæring om udlevering.

Danmark havde ratificeret konventionen, hvilket Frankrig ikke havde. Konventionen var derfor ikke gældende mellem Danmark og Frankrig, der heller ikke i øvrigt havde indgået udleveringsaftale. Efter forklaringerne for kommissionen fra ansatte i Justitsministeriet og Udenrigsministeriet kan det lægges til grund, at Danmark over for lande som Frankrig uanset manglende udleveringsaftale gik frem efter konventionen.

I et følgebrev af 17. august 1983 til Statsadvokaten for Sjælland i forbindelse med fremsendelsen af retsanmodningen om udlevering af de to arabere skrev Lyngby Politi bl.a., at man fortsat ikke havde modtaget officiel meddelelse om, hvorvidt de franske myndigheder kunne imødekomme retsanmodningen af 28. juni 1983 om undersøgelse af pengesedlerne. Desuden blev det i brevet oplyst, at det den 12. august 1983 var blevet bekræftet over for Lyngby Politi, at de 6 mio. d.kr. i

henhold til en troværdig kilde i en venligsindet tjeneste angiveligt kom fra et væbnet røveri begået i Danmark af medlemmer af en ekstremistisk organisation i dette land på PFLP's vegne.

Statsadvokaten for Sjælland videresendte den 17. august 1983 anmodningen fra Lyngby Politi til Justitsministeriet med samme indstilling som Lyngby Politi.

Interpol København informerede den 17. august 1983 Interpol Paris om retsanmodningen af 16. august 1983. Det blev oplyst, at oversættelse heraf ville blive fremsendt dagen efter, og at retsanmodningen også ville blive fremsendt ad officielle kanaler.

Den franske undersøgelsesdommer havde den 17. august 1983 en samtale med dommeren i Lyngby. Herunder oplyste undersøgelsesdommeren, at det var nødvendigt, at en dansk politimand inden den 22. august 1983 bragte de fingeraftryk til Paris, der skulle sammenlignes med eventuelle fingeraftryk fra de 6 mio. d.kr. Desuden oplyste undersøgelsesdommeren, at Lyngby Politi skulle anmode om en ny afhøring af de toldere, der havde fundet pengene, samt om tilladelse til at overvære denne afhøring. Denne kommunikation mellem de to dommere angående den praktiske fremgangsmåde ved undersøgelsen af pengesedlerne var ikke i overensstemmelse med retshjælpskonventionen eller Justitsministeriets angivelse i brev af 6. juli 1983 til det franske Justitsministerium om, at nærmere aftale om den praktiske gennemførelse af retsanmodningen af 28. juni 1983 kunne træffes direkte med politimesteren i Lyngby, eventuelt gennem Interpol.

Fingeraftryk af bankpersonale i Den Danske Bank, der kunne have været i kontakt med udbyttet fra røveriet i Lyngby, blev den 18. august 1983 sendt til Interpol Paris fra Interpol København, som desuden bad om at få stillet Frank Madsen til disposition for dansk politi, således at han kunne være til stede på retsmøder vedrørende de to arabere den 22. og 23. august 1983.

Interpol København anmodede den 19. august 1983 Interpol Paris om oplysning om, hvorvidt den emballage, som de beslaglagte penge havde befundet sig i, tillige var blevet beslaglagt, idet det i bekræftende fald kunne være nyttigt at sammenligne denne emballage med emballage, der havde været anvendt til at emballere de stjålne penge med.

Fingeraftrykkene fra bankpersonalet ankom til Paris den 19. august 1983, og det blev samme dag bekræftet, at Frank Madsen ville deltage i de to nævnte retsmøder.

Interpol Paris oplyste den 30. august 1983 Interpol København om, at de 6 mio. d.kr. ved beslaglæggelsen ikke befandt sig i emballage så som plastikposer eller papirposer. Pengene havde derimod ligget i de anholdtes lommer, en attaché-taske og en rejsetaske. De to tasker var ikke blevet beslaglagt.

Frank Madsen havde inden retsmødet den 22. august 1983 et møde med en fransk anklager, der bekræftede, at man havde modtaget retsanmodningen af 16. august 1983 fra Retten i Lyngby vedrørende udlevering af de to arabere. Retsmødet den 22. august 1983 drejede sig om en afvisningspåstand fra arabernes forsvarere, og sagen blev udsat til den 26. august 1983 på rettens stillingtagen hertil. På det efterfølgende retsmøde den 26. august 1983 afgjorde retten, at der ikke var grundlag for at afvise sagen, og sagen blev udsat til den 19. september 1983 på fortsat behandling.

Der var muligvis et møde den 8. september 1983 mellem Lyngby Politi og PET med deltagelse af bl.a. Per Larsen, Poul Mose Hansen, Paul Erich Ropers og Poul Erik Dinesen fra PET. I et notat, der kan forbindes med mødet, fundet i Lyngby Politis akter, er navnene på Niels Jørgensen, "Thorkild" Lauesen, Peter Døllner og Jan Carl Weimann nedskrevet med angivelse af, at det ikke var sikkert, at man havde fingeraftryk af Niels Jørgensen, mens man havde fingeraftryk af Peter Døllner. Dette stemmer overens med, at man havde fingeraftryk af Peter Døllner fra den tidligere straffesag mod ham,¹⁰⁰ mens man ikke med sikkerhed vidste, om fingeraftryk optaget under ransagning af Niels Jørgensens lejlighed den 6. marts 1981 stammede fra Niels Jørgensen.¹⁰¹ Torkil Lauesen og Jan Weimann havde PET ikke fingeraftryk fra.

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at Arne Siezing fra rejseafdelingen en gang i løbet af sommeren eller hen mod efteråret 1983 var ude hos Lyngby Politi, hvor Arne Siezing havde en samtale med Willy Pedersen om røveriet, men han hørte ikke dengang nærmere om, hvad samtalen havde drejet sig om. Efter at han og Karsten Høy Petersen var kommet tilbage fra Paris, havde de brugt meget tid på spørgsmålet om fingeraftryk, men når tiden tillod det, foretog navnlig han selv observationer ved Appel-gruppens medlemmers bopæle, hvor han registrerede deres køretøjer og hvilke personer, de var sammen med. Han gjorde det af egen drift. Han skrev ikke rapporter om det, idet der aldrig kom noget egentligt brugbart ud af det. På et tidspunkt havde han set et foto af Niels Jørgensen. De øvrige havde han ikke set fotografier af. Det var svært at foretage

100 Se kapitel 3, afsnit 3.1.4.

101 Se kapitel 3, afsnit 3.1.4.

andre efterforskningsskridt mod Appel-gruppen, da de ikke havde oplysninger, der kunne danne grundlag for en aflytnings- eller ransagningskendelse.

Gennem Interpol København fik Lyngby Politi den 14. september 1983 meddelelse om, at den franske undersøgelsesdommer ønskede at blive ringet op af dommeren i Lyngby den 16. september 1983 efter kl. 14.30. Politimesteren i Lyngby besluttede, at beskeden ikke skulle gives videre til dommeren i Lyngby, og via Interpol skulle undersøgelsesdommeren gøres bekendt med, at dommeren i Lyngby ikke havde noget med sagen at gøre.

Ligeledes den 14. september 1983 oplyste Interpol over for Lyngby Politi, at undersøgelsen af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk var afsluttet. Det havde været umuligt at undersøge pengesedlerne, idet de var behandlet eller oversprøjtet med paraffin eller lignende. Der var således ikke fundet nogen fingeraftryk på sedlerne. Desuden blev det oplyst, at plastemballagen til pengesedlerne omtalt i rapport af 26. marts 1983 fra toldvæsnet ikke kunne findes og formentlig var smidt væk.

Samme dag henvendte Lyngby Politi sig til Nationalbanken, der oplyste, at danske pengesedler ikke var behandlet med nogen form for paraffin eller andet, der kunne hindre en undersøgelse for fingeraftryk. Nationalbanken ville undersøge muligheden for at hjælpe Lyngby Politi med eventuelt at få de 6 mio. d.kr. til Danmark. Dagen efter oplyste Nationalbanken bl.a., at Nationalbanken ikke kunne forlange eller anmode om at få udleveret de 6 mio. d.kr. Det eneste, man kunne tilbyde på daværende tidspunkt, idet man også fra Nationalbankens side kendte til fransk bureaukrati, var, at man kunne holde øje med eventuelt paraffinbehandlede pengesedler, men dog uden at man kunne garantere, at disse stammede fra de 6 mio. d.kr.

CFI orienterede den 15. september 1983 Lyngby Politi om bl.a., at det var svært af få fingeraftryk fra pengesedler, men det var muligt, og CFI var villig til at undersøge de 6 mio. d.kr., hvis pengene kom til Danmark.

Samme dag anmodede Lyngby Politi Interpol om at spørge de franske myndigheder om, hvornår der ville fremkomme erklæring vedrørende undersøgelsen af pengesedlerne. Interpol København bad herefter Interpol Paris om at oplyse, hvorvidt undersøgelsen var afsluttet, og hvad resultatet heraf i givet fald var.

Interpol Paris meddelte via Interpol København den 16. september 1983 Lyngby Politi, at Interpol Paris ikke ville rette henvendelse til den franske undersøgelsesdommer om, at dansk politi ikke kunne give en dansk dommer besked om

at ringe til undersøgelsesdommeren, idet man ikke kunne henvende sig til en undersøgelsesdommer om noget sådant, da det i Frankrig var undersøgelsesdommeren, der gav ordrerne.

Kommissionen kan hertil bemærke, at det i Danmark er politiet, der efterforsker en sag, og dommere er ikke involveret heri ud over i forbindelse med stillingtagen til, om begærede retsskridt vedrørende efterforskningen kan foretages, mens undersøgelsesdommere i Frankrig er involveret i efterforskningen. Det praktisk rigtige havde derfor været, at den franske undersøgelsesdommer i denne forbindelse havde kommunikeret med Lyngby Politi, hvilket desuden ville have været i overensstemmelse med de danske regler.

Interpol orienterede samme dag Lyngby Politi om, at Interpol havde fået oplyst, at man ved undersøgelsen af pengesedlerne i Paris havde anvendt otte forskellige metoder. CFI havde over for Interpol oplyst, at man anvendte ninhydrin-metoden i Danmark. Interpol var ikke bekendt med, om man havde anvendt denne metode i Paris.

Lyngby Politi fik den 19. september 1983 oplysning fra Interpol om, at fransk-mændene over for Interpol benægtede, at der den 26. marts 1983 havde været nogen plastikindpakning af de 6 mio. d.kr. i lufthavnen. Interpol foreslog på den baggrund, at Lyngby Politi skulle foranledige udfærdiget en retsanmodning med ønske om, at de i toldvæsnets rapport af 26. marts 1983 omtalte plastikindpakninger blev undersøgt for fingeraftryk, idet man herefter fra fransk side enten ville være nødt til at erkende, at man havde smidt plasticindpakningen væk, eller også måtte man oplyse, hvor den befandt sig.

Den franske undersøgelsesdommer og dommeren i Lyngby havde den 21. september 1983 en telefonsamtale. Samtalen blev overværet af bl.a. Søren Sørensen, Jørgen Galle, Thor Pedersen og Willy Pedersen. Undersøgelsesdommeren oplyste, at undersøgelsen af pengesedlerne i Frankrig var afsluttet, da der ikke var fundet nogen brugelige aftryk. Der var foretaget stikprøvevis undersøgelse af sedlerne under anvendelse af otte forskellige metoder, herunder bl.a. ninhydrin-metoden. Dommeren i Lyngby anmodede om, at alle 7000 pengesedler blev undersøgt for fingeraftryk, hvilket, man forstod, kunne imødekommes. Det blev aftalt, at en medarbejder fra CFI kunne deltage i de videre undersøgelser af pengesedlerne i Paris, idet man således ville kunne undersøge sedlerne efter ninhydrin-metoden. Willy Pedersen blev efterfølgende udpeget til at koordinere CFI-medarbejderens afrejse til Paris mv. Undersøgelsesdommeren oplyste yderligere, at sagen mod de to arabere vedrørende valutasmugling forventedes afsluttet den 29. september 1983, og at de formentlig ville få en straf svarende

til varefængslingsperioden og derefter blive udvist og udsendt af Frankrig umiddelbart efter. "Ordlyden" af retsanmodningen om udlevering af de to arabere til Danmark var sendt pr. telex til undersøgelsesdommeren, der havde videregivet telexen til den ret, hvor de to araberes sag skulle afgøres. Telexen ville kun have retsvirkning i 18 døgn fra tidspunktet fra "ikrafttrædelsen (det franske løsladelsestidspunkt)", hvorefter den originale retsanmodning skulle være fremme ad diplomatisk vej. I Lyngby Politis rapport af 23. september 1983 om telefonsamtalen mellem de to dommere var anført, at den originale retsanmodning for indværende var i det danske Justitsministerium, hvor man afventede eventuelt positivt resultat af fingeraftryksundersøgelsen af pengesedlerne. Hvornår og hvordan Lyngby Politi var blevet orienteret om, at Justitsministeriet ikke havde videresendt retsanmodningen, har det ikke været muligt for kommissionen at fastslå.

Kommissionen kan hertil bemærke, at navnlig efter daværende fuldmægtig i Justitsministeriet, Eivind Linde Jensens, forklaring lægger kommissionen til grund, at hvis de formelle krav til en retsanmodning var opfyldt, da sendte ministeriet sædvanligvis anmodningen videre uden prøvelse af det materielle grundlag, herunder bevisgrundlaget. Den foreliggende sag drejede sig imidlertid om udlevering fra Frankrig til Danmark af to yemenitiske statsborgere, som ingen tilknytning havde til Danmark. Dertil kom, at de to arabere havde relationer til PFLP, som på den tid var involveret i internationale terrorhandlinger. Kommissionen finder derfor, at det må antages at have været en usædvanlig sag. Det ville derfor være naturligt, hvis sagen blev mere indgående behandlet end andre retshjælpssager.

Det har ikke været muligt for kommissionen at fastlægge, hvilke overvejelser der herefter førte til, at ministeriet, som det fremgår af ovenstående rapport af 23. september 1983 fra Lyngby Politi, besluttede ikke at fremsende retsanmodningen til Frankrig, før end man havde et eventuelt positivt resultat af undersøgelsen af pengesedlerne for fingeraftryk. Når det ikke har været muligt, skal det navnlig ses i lyset af, at Justitsministeriets akter i retshjælpssagen – som senere beskrevet – blev destrueret i år 2000, hvorfor de ikke har været tilgængelige for kommissionen, og at flere centralt placerede personer i Justitsministeriet, Udenrigsministeriet samt Lyngby Politi af naturlige årsager ikke har kunnet afgive forklaring. Endvidere har flere vidner som følge af navnlig den lange tid, der er gået, siden begivenhederne fandt sted, haft begrænset erindring om væsentlige omstændigheder.

Efter kommissionens opfattelse tegner der sig to mulige forklaringer.

Den ene forklaring kan være, at der har indgået politiske og sikkerhedsmæssige betragtninger i Justitsministeriets overvejelser. Den ansvarlige kontorchef i det daværende politikontor og dermed for sagen i Justitsministeriet var Peter Rhedin. Som det fremgår af sagsforløbet, var han involveret i behandlingen af sagen. Poul Lundbæk Andersen, der da var afdelingschef og Peter Rhedins foresatte, har forklaret bl.a., at kontorcheferne selv vurderede, hvorvidt de ville spørge ham til råds, når der var behov for at drøfte en sag, eller om de ville nævne sagen direkte for departementschef Niels Madsen, hvilket var det sædvanlige. Poul Lundbæk Andersen erindrer ikke at have været involveret i udleverings-sagen. Det vil sige, at det ikke kan udelukkes, at Peter Rhedin drøftede sagen med Niels Madsen, der kan have forelagt den for Erik Ninn Hansen, som da var justitsminister.¹⁰² Kommissionen kan imidlertid konstatere, at spørgsmålet om udlevering af de to arabere ikke har været behandlet i Embedsmændenes og Regeringens Sikkerhedsudvalg.

Den anden forklaring kan være, at Justitsministeriet antog, at Frankrig ikke ville udlevere de to arabere, hvis der ikke fremkom et stærkere bevisgrundlag. En sådan antagelse kunne i givet fald finde støtte i, at Danmark har taget et forbehold over for artikel 12 i konventionen om udlevering af lovovertrædere. Efter forbeholdet kan Danmark, når særlige omstændigheder gør det påkrævet, anmode et land, der fremsætter en udleveringsanmodning over for Danmark, om at tilvejebringe bevismateriale, som sandsynliggør, at den pågældende er skyldig, og afslå anmodningen, hvis materialet findes utilstrækkeligt. Som nævnt fulgte Danmark over for Frankrig udleveringskonventionen, uanset at Frankrig ikke havde ratificeret den. Frankrig ville derfor efter et gensidighedsprincip kunne stille samme bevismæssige krav til Danmark som det, der fremgår af Danmarks forbehold over for artikel 12. Uanset at en udleveringssag skulle afgøres efter fransk ret, ville spørgsmålet om bevisgrundlaget derfor med stor sandsynlighed blive relevant, hvis de to arabere protesterede mod udlevering til Danmark, hvilket det måtte antages, at de ville gøre. Henset til, at der ikke var noget bevis for, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, var der derfor en nærliggende risiko for, at en fransk domstol ville træffe afgørelse om, at de to arabere ikke kunne udleveres til Danmark.

102 Se dog daværende fuldmægtig i Justitsministeriet Henning Fodes forklaring, hvorefter han ikke er bekendt med, om Peter Rhedin drøftede sagen med afdelingschefen eller departementschefen, men han tror ikke, at det var tilfældet, idet Peter Rhedin i givet fald ville have fortalt ham det.

Der er således uvished om, hvad der var baggrunden for Justitsministeriets manglende fremsendelse af retsanmodningen til Frankrig. Imidlertid kan det konstateres, at henset til sammenkoblingen i rapporten af 23. september 1983 fra Lyngby Politi mellem den manglende fremsendelse af retsanmodningen og et positivt resultat af fingeraftryksundersøgelsen, da var Justitsministeriets begrundelse herfor over for Lyngby Politi antageligvis, at bevisgrundlaget ikke var tilstrækkeligt stærkt. Af Johannes Helmer Pedersens forklaring og sagens akter fremgår, at omkring dette tidspunkt var eneste tilbageværende spor, der ikke var udtømmende behandlet, sporet vedrørende pengesedlerne og de to arabere i Frankrig. Alene ved hjælp af fingeraftryksundersøgelsen var det praktisk muligt at styrke bevisgrundlaget. Det tjente derfor ikke noget formål at tilbagesende sagen til Lyngby Politi med anmodning om at fremkomme med yderligere beviser til styrkelse af bevisgrundlaget, eftersom dette ikke var muligt for Lyngby Politi. I overensstemmelse hermed havde Lyngby Politi, hvilket fremgår af Lyngby Politis rapport af 23. september 1983, taget til efterretning, at fremsendelse af anmodningen om udlevering af de to arabere afventede et eventuelt positivt resultat af fingeraftryksundersøgelsen.

I Lyngby Politis rapport af 23. september 1983 om samtalen mellem undersøgelsesdommeren og dommeren i Lyngby var det afslutningsvis anført, at fremgangsmåden med hensyn til retsanmodningen vedrørende udlevering af de to arabere var aftalt mellem politimester Søren Sørensen, statsadvokat Merlung og PET's politimester Ole Stig Andersen. Det har ikke ved vidneforklaringer eller i øvrigt været muligt for kommissionen at fastlægge, hvad den nævnte aftalte fremgangsmåde var, og hvad baggrunden herfor var.

Willy Pedersen har forklaret bl.a., at det uanset tilkendegivelsen fra undersøgelsesdommeren vedrørende bistand fra CFI endte med, at franskmændene ikke ønskede, at der kom en medarbejder fra CFI til Frankrig for at bistå med undersøgelsen.

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at han og Karsten Høy Petersen i starten af efteråret 1983 var begyndt at få andre sager og ikke længere arbejdede på fuld tid på Lyngby-røveriet. Af tidsmæssige årsager stoppede hans observationer mod Appel-gruppens medlemmer derfor. De tog sig herefter af de oplysninger, som kom ind i sagen, men der var ikke længere nogen aktiv efterforskning.

Hertil kan kommissionen bemærke, at det – på baggrund af den hidtidige sammenfatning – således kan lægges til grund, at da Lyngby Politis aktive efterforskning i sagen sluttede, havde PET videregivet alle væsentlige oplysninger, som PET lå inde med, der kunne knytte Appel-gruppen til røveriet. Kommissionen har

ikke konstateret, at PET senere skulle være kommet i besiddelse af yderligere beviser eller oplysninger, der kunne have væsentlig betydning for den fortsatte efterforskning af røveriet.

Mohamed Abdel Rahman Toman og Ghazi Ali Massoud blev den 6. oktober 1983 idømt henholdsvis 1 og 2 års fængsel for den tidligere nævnte tiltale. Desuden blev de 6 mio. d.kr. konfiskeret, og de dømte skulle betale en bøde af tilsvarende størrelse.

PET iværksatte den 11. oktober 1983 observation af Torkil Lauesen, Jan Weimann og Niels Jørgensen med det hovedformål at sikre finger- og håndaftryk fra dem. Desuden skulle deres eventuelle kontakter til palæstinensiske kredse afdækkes. I PET's rapport herom blev det angivet, at baggrunden herfor var røveriet i Lyngby, den senere anholdelse af de to PFLP-medlemmer i Paris og oplysningen fra de franske myndigheder om, at pengene hidrørte fra et røveri i Danmark begået af en sympatisørgruppe til PFLP, hvilket havde givet mistanke om, at det var Appel-gruppen, der muligvis stod bag. Willy Pedersen har forklaret bl.a., at efter drøftelser med PET gennemførte PET en uautoriseret indhentelse af fingeraftryk fra medlemmerne af Appel-gruppen.

På den baggrund og henset til det nævnte mulige møde den 8. september 1983 mellem PET og Lyngby Politi finder kommissionen, at det kan lægges til grund, at den iværksatte observation med henblik på sikring af finger- og håndaftryk fra de kendte medlemmer af Appel-gruppen, som man ikke havde aftryk af, skete efter aftale med Lyngby Politi.

Ved en håndskreven tilførsel i PET's ovennævnte rapport om sikring af finger- og håndaftryk fra gruppens medlemmer blev det anført, at man allerede havde fingeraftryk af Niels Jørgensen. Det må antageligvis være de fingeraftryk, som man havde sikret i hans lejlighed under ransagning den 6. marts 1981.¹⁰³

Lyngby Politi spurgte den 14. oktober 1983 Interpol om bl.a., hvorvidt de to arabere var blevet dømt den 6. oktober 1983, og om de efter fransk lovgivning kunne blive løsladt, inden dommen skulle fuldbyrdes. Desuden spurgtes om, hvilket land araberne ville blive udvist til, og om den danske anholdelsesbeslutning var taget i betragtning i forbindelse med spørgsmålet om udvisning, samt hvilke forholdsregler man havde taget som følge af anholdelsesbeslutningen. Endelig

103 Se nærmere herom i kapitel 3, afsnit 3.1.

blev der spurgt om, hvornår der kunne forventes et resultat af undersøgelsen af pengesedlerne, og hvorvidt undersøgelsen var afsluttet.

PET's observationsafdeling henvendte sig den 18. oktober 1983 til PET's afdeling T, idet observationsafdelingen fandt oplysningerne om Torkil Lauesen, Jan Weimann og Niels Jørgensen "forældede", da der i lang tid ikke havde været foretaget observation mod dem. Dette understøtter det overordnede billede af, at PET igennem en længere periode havde haft meget lidt fokus på Appel-gruppen.

Den 20. oktober 1983 blev der sikret et brugbart fingeraftryk fra Torkil Lauesen, og den 2. november 1983 lykkedes det at få brugbare fingeraftryk fra Jan Weimann. PET observerede ikke noget bemærkelsesværdigt i forbindelse med sikringen af fingeraftrykkene.

Willy Pedersen har forklaret bl.a., at omkring det tidspunkt, hvor efterforskningen af sagen blev afsluttet hos Lyngby Politi, udleverede PET fingeraftrykkene af Appel-gruppens medlemmer til ham under et møde. Willy Pedersen lagde fingeraftrykkene ned i en skuffe på sit kontor. Da sagen på et senere tidspunkt blev sat i bero, gav han fingeraftrykkene til den daværende leder af CFI. Han forklarede lederen af CFI omstændighederne omkring dem og meddelte, at fingeraftrykkene ikke måtte bruges, idet de ikke var registrerede, men at han syntes, at det var sikrest, nu hvor sagen blev sat i bero, at de lå hos CFI, således at man vidste, hvor de var, hvis de på et senere tidspunkt skulle blive aktuelle. Lederen af CFI lagde aftrykkene i sin egen skuffe.

Ambassaden i Paris meddelte den 31. oktober 1983 i et telegram til Udenrigsministeriet, at begge arabere havde anket deres domme og oplyste, at Ghazi Ali Massouds advokat efter dommen to gange havde henvendt sig til Institut français de droit comparé og udbedt sig oplysninger om problematikken vedrørende udlevering til Danmark. Instituttet havde begge gange videregivet forespørgslen til ambassaden. Den første henvendelse havde ambassaden besvaret med en mundtlig redegørelse vedrørende sædvaner om udleveringer mellem Frankrig og Danmark, idet de to lande ikke havde indgået aftale om udlevering. Advokaten havde ved den anden henvendelse bedt om oplysninger vedrørende dansk lovgivning om straf og udlevering. Dette havde ambassaden afslået, under henvisning til at advokaten kunne indhente oplysningerne gennem den franske udenrigstjeneste. Ambassaden oplyste desuden, at instituttet i fortrolighed havde oplyst, at advokaten ved begge henvendelser til instituttet havde optrådt aggressivt, og at advokaten i denne sag havde "kraftig støtte i ryggen", og at man med "alle til rådighed stående midler" ville modsætte sig en eventuel dansk anmodning om udlevering af de to arabere i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyng-

by. Det blev endvidere oplyst, at appelretten formentlig ville behandle anken i november. Araberne var fortsat varetægtsfængslet, og det tilføjedes, at fængslede i sager som den foreliggende ofte opnåede betinget løsladelse, når halvdelen af straffen var afsonet.

Udenrigsministeriet videresendte den 1. november 1983 ambassadens telegram med ovenstående oplysninger til Justitsministeriet.

Ambassaden oplyste den 4. november 1983 i en telex til Udenrigsministeriet, at generaladvokaten i Paris havde oplyst, at fastsættelsen af tidspunktet for ankesagen var blevet udsat som følge af de undersøgelser, der for øjeblikket fandt sted i henhold til dommeren i Lyngbys retsanmodning vedrørende fingeraftryk. Retsmødet ville formentlig finde sted midt i december. Under henvisning til, at der ikke var indgået en udleveringsaftale mellem Danmark og Frankrig, henledte ambassaden opmærksomheden på, at Frankrig kun var forpligtet til at opretholde varetægtsfængslingen i 20 dage af en person, som var begæret udleveret. Det kan bemærkes, at fristen på 20 dage muligvis har været efter fransk ret, idet fristen i henhold til udleveringskonventionen er 18 dage.

Ambassaden oplyste desuden, at Ghazi Ali Massouds advokat på ny havde henvendt sig til instituttet, som havde oversat en del af den danske straffelovgivning for advokaten. Ifølge advokaten havde de to arabere ikke været i Danmark i 1983. Derimod havde de i 1982 været på et 48-timers ophold i Danmark, hvor de havde haft kontakt med en i Danmark boende palæstinenser. I øvrigt havde advokaten beklaget sig over de mange rettergangsfejl, der skulle være begået fra både dansk og fransk side.

Udenrigsministeriet videresendte den 7. november 1983 telexen med disse oplysninger til Justitsministeriet.

Justitsministeriet orienterede den 9. november 1983 Lyngby Politi om, at Justitsministeriet ikke havde modtaget svar på retsanmodningen af 28. juni 1983 fremsendt den 6. juli 1983 til det franske Justitsministerium om undersøgelse af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk. Desuden fremsendte Justitsministeriet kopi af det tidligere nævnte telegram af 31. oktober 1983 fra ambassaden i Paris til Udenrigsministeriet. Justitsministeriet sendte genpart af orienteringen til PET.

Jean-Pierre Plantard fra det franske Justitsministerium meddelte den 10. november 1983 ambassaden i Paris, at han ønskede et møde med konsul ved ambassaden i Paris, Bent Andersen, og ambassadør Ole Bierring vedrørende sagen.

Justitsministeriet videresendte den 17. november 1983 den tidligere nævnte telex af 4. november 1983 fra ambassaden i Paris til Lyngby Politi.

Daværende fuldmægtig i Udenrigsministeriet Herluf Hansen orienterede den 21. november 1983 Bent Andersen om, at der forelå en kendelse fra Retten i Lyngby om varetægtsfængsling af de to arabere, og at kontorchef i Justitsministeriet, Peter Rhedin, endnu ikke havde taget stilling til, om begæringen burde fremmes. Forudsætningen herfor var, at der forelå klart bevis for de to araberes skyld i form af det danske bankpersonales fingeraftryk på de 6 mio. d.kr.

Herluf Hansen orienterede desuden Bent Andersen om retsanmodningen af 28. juni 1983 om fingeraftryksundersøgelse af de 6 mio. d.kr., og om at de franske myndigheder havde oplyst, at det ville tage et år, inden undersøgelsen var tilendebragt. Undersøgelsen ville kunne gennemføres hurtigere i Danmark. Imidlertid krævede en undersøgelse af sedlerne i Danmark, at Frankrig var villig til at udlevere pengesedlerne mod godskrivelsesbevis. Bent Andersen havde i en notits om orienteringen fra Herluf Hansen gengivet, at Herluf Hansen mente, at det på det forestående møde på ambassaden var rimeligt, at franskmændene spillede ud og fortalte, hvad den egentlige hensigt med mødet var. Herluf Hansen bemærkede, at ambassadøren naturligvis selv kunne bestemme, om ambassaden kun ville holde sig til det tidligere i samtalen nævnte. Om nødvendigt ville ambassadøren imidlertid også kunne gengive Herluf Hansens personlige opfattelse af sagen, som gik ud på, at det danske Justitsministeriums stillingtagen var lidt "ulden", og at man i virkeligheden måske ikke ønskede de to arabere til Danmark med de eventuelle følger, som dette ville kunne have. Ambassadøren ville, hvis han ønskede det, kunne kontakte Peter Rhedin direkte om sagen. Noget tydede på, at Danmark ikke ville kræve udlevering, og han ville "ikke blive overrasket, dersom hele sagen gik i vasken."

Herluf Hansen har forklaret bl.a., at han måtte have udledt af samtaler med Justitsministeriet, at Justitsministeriets holdning til sagen var "ulden". Han talte ofte med medarbejderne fra Justitsministeriet og kendte dem derfor godt, hvorfor de kunne "sige alt muligt" til hinanden. Han tror ikke, at anvisningen om, at ambassadøren eventuelt kunne gengive hans personlige opfattelse af sagen, har været drøftet med Justitsministeriet, der næppe "ville blande sig i, hvordan de skulle instruere ambassadøren". Justitsministeriet ville aldrig tilkendegive, at de franske myndigheder måtte gøres bekendt med, at ministeriets holdning var "ulden", idet det reelt ville være en kontraordre. Han erindrer ikke situationen klart, men han må have fundet anledning til at få den opfattelse af Justitsministeriets holdning til sagen.

Ifølge notits udarbejdet af Bent Andersen oplyste Henning Fode den 22. november 1983 formentlig Herluf Hansen om, at den franske efterretningstjeneste havde oplyst PET om, at der var al mulig grund til at tro, at de to arabere var medlemmer af PFLP. Denne oplysning måtte imidlertid ikke videregives til det franske Justitsministerium, selv om de antageligvis var klar over det. PET måtte ikke nævnes på mødet med det franske Justitsministerium. Henning Fode op-ridsede grundlaget for sagen bl.a. således, at dommeren i Lyngby havde varetægtsfængslet de to arabere på baggrund af en stærk mistanke om røveri af eller hæleri med hensyn til de 6 mio. d.kr., som skulle være røvet fra Den Danske Bank i Lyngby. Der havde også været tale om, at de 6 mio. d.kr. skulle stamme fra salg af narkotika, hvilket dog var mindre sandsynligt. Det danske Justitsministerium ville ikke videresende retsanmodningen om udlevering af de to arabere til de franske myndigheder, medmindre det teknisk kunne bevises ved undersøgelse af alle pengesedlerne eller ved stikprøver, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby. Til det formål havde Justitsministeriet fremsendt retsanmodningen af 28. juni 1983 om undersøgelse af sedlerne for fingeraftryk direkte til det franske Justitsministerium. Frankrig havde endnu ikke svaret herpå, og Justitsministeriet havde derfor rykket for svar for tre uger siden. Resultatet ville være helt afgørende for spørgsmålet om udlevering, idet det i øvrigt ville være teknisk vanskeligt at bevise en forbindelse mellem de to arabere og røveriet i Lyngby. Hvis de to arabere skulle blive betinget løsladt, inden undersøgelsen var afsluttet, ville "det danske Justitsministerium græde tørre tårer."¹⁰⁴ Ministeriet ville desuden have forståelse for, at man i Frankrig ikke ville kunne varetægtsfængsle de to arabere i mere end 20 dage med henblik på udlevering. Hvis de to arabere blev løsladt, ville Danmark forbeholde sig ret til at kræve pengene udleveret, såfremt der blev ført bevis for en forbindelse til røveriet i Lyngby. Henning Fode havde desuden nævnt, at det franske Justitsministerium formentlig kendte til alle disse facetter, og de danske myndigheder måtte vide, hvad Frankrig ville gøre med de to arabere, hvilket antageligvis var at sende dem til Yemen. Justitsministeriet var enig med ambassaden i, at appelsagen ikke ville kunne stilles i bero, indtil den omstændelige undersøgelse af de 6 mio. d.kr. var tilendebragt, da varetægts-

104 Dette var Bent Andersens gengivelse af, hvordan Herluf Hansen havde opfattet Justitsministeriets holdning til sagen, hvilket kan sammenholdes med "Blekingegadebanden", s. 557, hvoraf fremgår bl.a.: "... Eller som Henning Fode udtrykte det over for konsulen på den danske ambassade: Dersom Toman og Massoud skulle opnå "løsladelse inden undersøgelsen er afsluttet, vil det danske justitsministerium græde tørre tårer".

Desuden kan det sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 98, hvoraf fremgår bl.a.: "I sin bog om Blekingegadebanden skriver Peter Øvig Knudsen, at en fremtrædende embedsmand fra politikortet fortalte den danske ambassade i Paris, at man i "Justitsministeriet ville græde tørre tårer", hvis udleveringen af palæstinenserne ikke blev til noget. Ordene kom angiveligt fra den daværende fuldmægtig Henning Fode, ..."

fængslingen ikke ville kunne udstrækkes ud over strafudmålingen i ankesagen. Hvis appelsagen blev afgjort i begyndelsen af december, og 1. instans-dommen herved blev stadfæstet, ville i hvert fald Mohamed Abdel Rahman Toman meget hurtigt blive løsladt, og det ville Ghazi Ali Massoud formentlig også.

Det kan hertil bemærkes, at på baggrund af Bent Andersens ovennævnte notitser og Herluf Hansens forklaring kan kommissionen ikke udelukke, at Justitsministeriet af politiske og sikkerhedsmæssige årsager var modstræbende/tilsyneladende tøvende og reelt ikke ønskede de to arabere udleveret til Danmark. Der er imidlertid ikke sikre holdepunkter for, at det var tilfældet.

Af aflyttede samtaler af Sati Bakiers telefon den 21. november 1983 fremgik bl.a., at han var blevet afskediget som leder af PFLP i Skandinavien, og at han var udtrådt af PFLP. Baggrunden herfor var angiveligt, at han havde fået ordre på at udføre en opgave, der kunne medføre, at han skulle i fængsel i 4-5 år. Han havde nægtet at udføre opgaven, og han havde herefter fået valget mellem enten at udføre opgaven eller at blive afskediget. Hassan Abu-Daya indtrådte som ny leder af PFLP i Skandinavien efter Sati Bakier. Det kan konstateres, at der ikke er noget, som tyder på, at PET havde nogen indikation af, hvad det var for en opgave, som Sati Bakier havde nægtet at udføre.

PET iværksatte herefter den 23. november 1983 med rettens tilladelse aflytning af Hassan Abu-Dayas telefon. Aflytningen varede uafbrudt til den 22. august 1988.

Ole Bierring og Bent Andersen havde den 25. november 1983 et møde med Jean-Pierre Plantard og tre andre medarbejdere fra det franske Justitsministerium og Udenrigsministerium. Franskmændene gav udtryk for, at hvis 1. instans-dommen, der forekom hård, vedrørende de to arabere blev stadfæstet eller formildet, måtte der regnes med, at de pågældende hurtigt blev udvist. Franskmændene bemærkede, at der var begået procedurefejl fra dansk side derved, at den første retsanmodning var sendt direkte fra den danske dommer til den franske dommer, bl.a. uden at retsanmodningen samtidig var sendt til det danske Justitsministerium. Ambassadens medarbejdere lovede at sørge for berigtigelse heraf. Franskmændene oplyste desuden, at undersøgelsen af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk ville tage flere måneder, selv om der kun blev taget stikprøver, idet der skulle tages ti aftryk af hver seddel. Dette kunne formentlig ikke nås inden ankesagen og inden eventuel fremsættelse af anmodning om udlevering af de to arabere. Fra dansk side blev det bl.a. nævnt, at der ikke ville blive fremsat begæring om udlevering af de to arabere, hvis der ikke fremkom bevis for en sammenhæng mellem dem og røveriet i Lyngby, idet begæringen ikke "kunne hvile på mistanke". Hertil bemærkede Jean-Pierre Plantard, at det gjorde den franske

stilling endnu mere vanskelig. På forespørgsel oplyste Jean-Pierre Plantard, at undersøgelsen af de 6 mio. d.kr. ville blive fortsat, uanset om araberne blev udvist af Frankrig, og Danmark ville få sedlerne udleveret, hvis det omtalte bevis blev ført. Bent Andersen bemærkede i sit notat om mødet, at der her var tale om en selvmodsigelse, idet Jean-Pierre Plantard forinden havde sagt, at den franske domstol havde foretaget arrest i de 6 mio. d.kr., og at en af de andre franskmænd havde nævnt, at der skulle forhandles herom – især med toldvæsenet – som kunne kræve inddækning i de 6 mio. d.kr. til betaling af toldbøden. Det var Bent Andersens og Ole Bierrings indtryk, at Jean-Pierre Plantard "var ude på dybt vand i dette spørgsmål." Det blev fra dansk side i øvrigt fremhævet, at sagen burde gå sin gang, og at man på alle måder ville bidrage til at oplyse sagen. Man ville således rekvirere materiale fra det danske Justitsministerium og snarest overgive det til det franske Justitsministerium. Man ønskede undersøgelsen af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk fortsat med henblik på herved få ført bevis for, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby. Hvis tiden ikke tillod franskmændene at tilbageholde de anholdte arabere, ville man subsidiært fremsætte krav om tilbagelevering af de 6 mio. d.kr.

Bent Andersen har i brev af 9. september 2008 til PET-kommissionen oplyst bl.a., at de franske mødedeltagere nævnte de mange attentater, der havde været iværksat mod Frankrig, og det var Bent Andersens indtryk, at Frankrig på den baggrund helst så, at de to arabere ikke blev udleveret til Danmark. Derimod huskede Bent Andersen ikke, hvilke overvejelser der blev gjort om sagen i det danske Justitsministerium, ligesom han ikke huskede noget om PET's involvering i sagen.

Efter Bent Andersens gengivelse af forløbet af mødet den 25. november 1983 synes det således, at det var fra dansk side, at spørgsmålet om krav til bevis blev taget op, hvilket ikke forekommer at være i overensstemmelse med Herluf Hansens tidligere gengivne indstilling den 21. november 1983 om, at det ville være rimeligt, at franskmændene spillede ud og fortalte, hvad den egentlige hensigt med mødet den 25. november 1983 var. Det har ikke været muligt for kommissionen at fastlægge baggrunden for, at man fra dansk side tog bevistemaet op, herunder om der havde været forudgående kontakt direkte mellem Peter Rhedin og ambassadøren. En eventuel kontakt mellem den ansvarlige kontorchef i Justitsministeriet og den danske ambassadør i Paris kan i hvert fald ikke afvises, når Herluf Hansen ifølge Bent Andersens notits i indstillingen af 21. november 1983 udtrykkeligt anførte dette som en mulighed over for Bent Andersen.

Bent Andersen ringede den 28. november 1983 til Herluf Hansen og orienterede ham om mødet. Herluf Hansen foreslog, at hvis man ikke kunne få de 6 mio. d.kr.

udleveret, da kunne man forlange dem byttet, således at Frankrig fik et tilsvarende beløb i andre sedler.

Justitsministeriet sendte den 5. december 1983 på foranledning af Bent Andersen en sagsfremstilling vedrørende Lyngby-sagen oversat til fransk til Udenrigsministeriet, som videresendte den til Bent Andersen. I sagsfremstillingen blev det hidtidige forløb gennemgået, herunder fremsættelsen af retsanmodningen af 28. juni 1983, med bemærkning om, at undersøgelsen i henhold hertil endnu ikke var gennemført. Det blev desuden nævnt, at der fra dansk side ikke var taget stilling til spørgsmålet om udlevering af de to arabere til Danmark, idet det bevismæssige grundlag for en sådan eventuel retsanmodning endnu ikke skønnedes at være til stede. Det blev også nævnt, at de fremsatte retsanmodninger havde til formål at fremskaffe bevismateriale, der ville kunne danne grundlag for en udleveringsbegæring. Der blev taget forbehold om fremsættelse af anmodning om frigivelse af de 6 mio. d.kr.

Under henvisning til det tidligere beskrevne møde af 25. november 1983 mellem Ole Bierring, Bent Andersen, Jean-Pierre Plantard m.fl. og det herunder fremsatte ønske fra fransk side om oplysninger til brug for eventuel udlevering af de to arabere til Danmark sendte ambassaden i Paris den 6. december 1983 til det franske Justitsministerium ovenævnte sagsfremstilling udarbejdet af Justitsministeriet og Lyngby Politis begæring af 14. april 1983 til Retten i Lyngby om en retsanmodning.

Dommeren i Lyngby anmodede den 6. december 1983 Udenrigsministeriet om, at en vedlagt tilladelse til den franske dommer måtte blive fremsendt gennem ambassaden. Tilladelsen var en opfølgning på en telefonsamtale, som de to dommere havde haft samme dag. Ved tilladelsen autoriserede dommeren i Lyngby den franske dommer til at sende retsanmodningen af 28. juni 1983 til anklagemyndigheden. Ambassaden videresendte den 7. december 1983 tilladelsen til den franske dommer.

Ambassaden i Paris oplyste den 7. december 1983 Justitsministeriet om, at Frankrig ved Jean-Pierre Plantard havde fremsat et tilbud i sagen. Efter tilbudet skulle de 6 mio. d.kr. forblive i Frankrig, indtil undersøgelsen heraf for fingeraftryk var afsluttet. Der var indtil videre undersøgt en fjerdedel af sedlerne, og det ville tage ca. 6 måneder at undersøge de resterende sedler. Hvis der blev ført bevis for, at de to arabere havde gjort sig skyldige i "tyveri" af de 6 mio. d.kr., ville de 6 mio. d.kr. blive givet tilbage til Danmark. Til gengæld herfor skulle fængslingskendelsen af 16. august 1983 vedrørende de to arabere trækkes tilbage. De danske myndigheder måtte ikke stille efterforskningen i bero og skulle fortsat

bestræbe sig på at fremskaffe det nødvendige bevis samt underrette de franske myndigheder om resultatet af disse bestræbelser. Det blev oplyst, at grundlaget for tilbuddet var et fransk synspunkt om, at det ikke ville være muligt at tilbageholde de to arabere på det foreliggende grundlag. I øvrigt havde det af samtalen med Jean-Pierre Plantard fremgået, at Frankrig ville stå frit med hensyn til anvendelsen af de 6 mio. d.kr., hvis det omtalte bevis ikke blev ført.

Justitsministeriet anmodede den 8. december 1983 Udenrigsministeriet om at videresende et brev til ambassaden i Paris. I brevet blev det oplyst, at efter dansk ret fremsættes en udleveringsbegæring af Justitsministeriet, og Justitsministeriet havde som meddelt i den tidligere sagsfremstilling ikke fremsat anmodning om udlevering af de to arabere, ligesom ministeriet ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for at fastholde en anmodning, som måtte være fremsat af Interpol herom. Det blev til orientering tilføjet, at efterforskningen af sagen i Danmark fortsattes. Af en håndskreven tilføjelse på brevet fremgik, at Justitsministeriet endvidere skulle meddele, at man ikke ønskede at gøre den afsagte fængslingskendelse gældende i Frankrig. Udenrigsministeriet sendte samme dag brevet til ambassaden i Paris. Den håndskrevne tilføjelse var indarbejdet i brevtæksten.

Det kan hertil bemærkes, at Justitsministeriets brev ikke umiddelbart kan læses som en tiltrædelse af det franske tilbud. Det fremstår derimod som en redegørelse for den danske holdning i sagen på det foreliggende grundlag, hvortil der var tilføjet en meget afgørende sætning om, at man ikke ønskede at gøre den afsagte fængslingskendelse gældende i Frankrig. Herved opgav Justitsministeriet at få udleveret de to arabere til Danmark. Justitsministeriet havde som øverstansvarlig for anklagemyndigheden, jf. den dagældende § 106 i retsplejeloven, kompetence til at træffe en sådan beslutning.¹⁰⁵ Henset til, at tilføjelsen angiveligt blev skrevet efter oversendelsen til Udenrigsministeriet, har der formentlig

105 Kan sammenholdes med spørgsmål nr. 471 (Alm. del) stillet til justitsministeren den 17. marts 2008 af Folketingets Retsudvalg og ministerens svar af 1. april 2008: *"Kan ministeren bekræfte, at det strider mod Danmarks Grundlov, såfremt Justitsministeriet har tilsidesat en dom fra Lyngby Ret, der krævede udlevering af 2 palæstinensere samt 6 millioner kroner fra Frankrig i forbindelse med opklaring af den daværende røveri-sag?"*

Svar: *"... Det følger imidlertid af fast praksis, at udleveringsbegæring – bortset fra til nordiske lande – fremsættes af Justitsministeriet eventuelt ved benyttelse af diplomatiske kanaler, jf. herved principperne i den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957 og dennes anden tillægsprotokol af 17. marts 1978. Det er en forudsætning for Justitsministeriets fremsættelse af en udleveringsbegæring, at retten har fundet, at betingelserne for varetægtsfængsling af den pågældende er opfyldt. Det er imidlertid efterfølgende op til anklagemyndigheden og Justitsministeriet at afgøre, om der herudover er det fornødne grundlag for at fremsætte udleveringsbegæringen over for myndighederne i det land, hvor den pågældende opholder sig. Det afgøres efter national ret i det land, hvor personen opholder sig, om udleveringsbegæringen kan imødekommes."*

været drøftelser mellem Udenrigsministeriet og Justitsministeriet i forbindelse med tilføjelsen. Det har imidlertid ikke været muligt for kommissionen at fastslå, om det har været tilfældet, og i givet fald hvem der har drøftet spørgsmålet, og hvad indholdet eller baggrunden var for drøftelserne.

Det kan således ikke udelukkes, at der som tidligere nævnt indgik politiske og sikkerhedsmæssige overvejelser i Justitsministeriets beslutning om at opgive at få udleveret de to arabere til Danmark, hvilket kan have været baggrunden for, at Justitsministeriet i denne situation ikke prøvede at presse de franske myndigheder, men derimod efterkom ønsket om at opgive udlevering af de to arabere uden at stille modkrav, som eksempelvis kunne have været udlevering af de 6 mio. dkr. i form af ombytning heraf med nye sedler fra Nationalbanken. Ligeledes kan det ikke udelukkes, at kravet blev opgivet, under indtryk af at franskmændene lagde hindringer i vejen for de undersøgelser, der skulle bidrage til, at Justitsministeriet kunne fremme behandlinger af retsanmodningerne.

Franskmændene havde i tilbuddet af 7. december 1983 klart tilkendegivet, at det ikke ville være muligt at tilbageholde de to arabere på det foreliggende bevisgrundlag, og på mødet den 25. november 1983 havde franskmændene oplyst bl.a., at fingeraftryksundersøgelsen ville tage flere måneder yderligere og således formentlig ikke kunne være afsluttet inden ankesagen. En anden mulighed, som heller ikke kan udelukkes, er derfor, at Justitsministeriet opgav at fremsætte anmodningen om udlevering af de to arabere, henset til at det ikke tidsmæssigt lod sig gøre at tilvejebringe det fornødne bevisgrundlag for udlevering af dem, inden de blev løsladt. Såfremt Justitsministeriet ikke havde meddelt, at man ikke ville gøre fængslingskendelsen gældende i Frankrig, skulle retten i Frankrig, der gennem Interpol havde modtaget retsanmodningen om udlevering af de anholdte, sandsynligvis varetægtsfængsle de to arabere i 18 eller 20 dage efter dom, hvor de ellers kunne være løsladt, idet man skulle afvente, at den originale retsanmodning fremkom, jf. principperne i udleveringskonventionen, eller efter fransk ret. Hvis vurderingen var, at det ikke var muligt inden udløbet af fængslingen at føre det fornødne bevis, savnede fremsendelse af anmodningen formål.

Justitsministeriet burde straks have underrettet anklagemyndigheden om, at det var opgivet at kræve de to arabere udleveret. Det efterfølgende forløb viser imidlertid, at Lyngby Politi sandsynligvis først på et senere tidspunkt fik oplysning herom.

Bent Andersen havde den 9. december 1983 en samtale med en medarbejder på det tidligere omtalte franske retsinstitut. Medarbejderen oplyste, at Ghazi Ali

Massouds advokat havde "hjem søgt" ham på instituttet og privat hele ugen. Advokaten havde oplyst, at der var begået rettergangsfejl fra fransk side, idet de to araberes kufferter var blevet ransaget i lufthavnen uden deres tilstedeværelse, og der var åbnet post på et posthus.

Jean-Pierre Plantard oplyste i en telefonsamtale med Bent Andersen ligeledes den 9. december 1983, at der samme dag fandt forhandlinger sted mellem toldvæsenet og de to arabere med deres advokater. De dømte arabere havde trukket anken tilbage, og de ville formentlig blive løsladt meget hurtigt. Jean Pierre Plantard ville sende kladde til en diplomatisk note til Bent Andersen.

Den 19. december 1983 orienterede Jean-Pierre Plantard Bent Andersen om, at araberne var blevet løsladt den 12. december 1983, og at de havde givet afkald på de 6 mio. d.kr., der nu tilhørte toldvæsenet.

Jean-Pierre Plantard sendte den 20. december 1983 Bent Andersen et udkast til en diplomatisk note. I fremsendelsesbrevet foreslog Jean-Pierre Plantard, at noten skulle sendes ad diplomatisk vej til de danske myndigheder med henblik på at få en afslutning på sagen. Ifølge udkastet bekræftede de franske myndigheder, at uanset udfaldet af sagen mod de to arabere i Frankrig forpligtede de franske myndigheder sig til, at de 6 mio. d.kr. forblev hos de sagkyndige personer, indtil undersøgelsen af sedlerne iværksat i henhold til retsanmodningen af 28. juni 1983 var afsluttet. Hvis det ved undersøgelsens afslutning måtte vise sig, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, ville de blive afleveret til de danske myndigheder. I modsat fald kunne de franske toldmyndigheder disponere over beløbet. Bent Andersen accepterede telefonisk udkastet. Det kan på den baggrund konstateres, at Jean-Pierre Plantard forsøgte at skabe grundlag for en afslutning på sagen, hvilket ikke havde været nødvendigt, hvis der allerede var indgået en aftale mellem Danmark og Frankrig.

Undersøgelsen af pengesedlerne i Frankrig blev afsluttet den 22. december 1983. Af rapporten herom fremgik bl.a., at opgaven havde været at registrere eventuelle spor af fingeraftryk på de 7000 pengesedler og sammenligne disse spor med aftryk fra 62 personer fra Danmark. Konklusionen var, at der ved undersøgelse af 500 sedler var fundet nogle spor af fingeraftryk. Syv spor havde relativt synlige mønstre, men antallet af specifikke karakteristika var for lavt til, at identifikation kunne foretages i henhold til det franske system for optælling af overensstemmelsespunkter. De danske myndigheder fik først senere underretning om undersøgelsens afslutning.

En samarbejdspartner orienterede den 23. december 1983 PET om, at de to arabere var blevet løsladt den 12. december 1983 efter indgåelse af forlig med toldvæsenet på grundlag af et forslag fremsat af deres forsvarere, og at sagen var sluttet. Araberne havde den 15. december 1983 forladt Frankrig for at rejse til Algier. De 6 mio. d.kr. var fortsat beslaglagt med henblik på nærmere undersøgelse.

Appel-gruppen og efterforskningen af røveriet i Lyngby blev hverken nævnt i PET's afdeling C's eller afdeling T's årsberetning for 1983.

I en avisartikel 30. december 1983 i BT, der blev sendt fra Justitsministeriet til ambassaden i Paris den 19. januar 1984, blev det anført bl.a., at de to araberes ankesag var blevet behandlet den 6. december 1983, men dansk politi havde endnu ikke hørt om resultatet heraf. Dommeren i den franske sag havde fra første færd afvist et samarbejde med Danmark. Først efter flere retsanmodninger havde dommeren ladet de beslaglagte penge undersøge for fingeraftryk. Resultatet af undersøgelsen var endnu ikke kommet. Willy Pedersen var citeret for at have udtalt, at man for længst havde tilbudt Frankrig at bytte de 6 mio. d.kr. med andre sedler fra Nationalbanken, men det var blevet afslået. Dansk politi havde sigtet de to arabere for medvirken til røveriet i Lyngby, og en udleveringsbegæring lå klar i Justitsministeriet, men begæringen afventede den langsomme undersøgelse af pengesedlerne, idet Lyngby Politi var nødt til "officielt" at få bekræftet, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, førend man kunne begære de to arabere udleveret. Spørgsmålet var, om det kunne nås, inden de blev løsladt. Afslutningsvis var det anført i artiklen, at der var flere teorier om, hvordan araberne havde fået fat i pengene. En var, at røverne havde været bestilt til at udføre kuppet og havde fået del i udbyttet. En anden var, at røverne havde solgt de 6 mio. d.kr. til en lille kurs i dollar eller anden hård valuta for at slippe af med "millionerne" i en fart.

Lyngby Politi var således, da ovennævnte avisartikel blev skrevet, ikke bekendt med, at de to arabere var blevet løsladt. Det foreligger ikke oplyst, hvornår Justitsministeriet, som skulle orientere Lyngby Politi, modtog underretning herom.

Politimesteren i Lyngby henstillede den 12. januar 1984 til Justitsministeriet under henvisning til et radiogram af 3. januar 1984 fra Interpol, at man henvendte sig til ambassaden i Paris for at få oplyst, om der nu forelå en afgørelse i ankesagen, eller om den fortsat verserede uanset de to araberes løsladelse og udvisning. Desuden ønskede politimesteren underretning om, hvorvidt de 6 mio. d.kr. var blevet endeligt konfiskeret til fordel for den franske stat.

Justitsministeriet sendte den 19. januar 1984 til ambassaden i Paris en avis-artikel fra 18. januar 1984 i Aktuelt. Af artiklen fremgik bl.a., at Lyngby Politi gennem Interpol nogle dage forinden havde rykket Frankrig for svar i sagen om undersøgelse og udlevering af de 6 mio. d.kr. Den hårdnakkede franske tavshed om de 6 mio. d.kr. og de to arabere havde lammet efterforskningen af det mest lovende spor i sagen. Hos Lyngby Politi tvivlede man på, at fingeraftrykkene af de bankfolk, der før røveriet havde haft de 6 mio. d.kr. i hænderne, var brugt til en sammenligning. Willy Pedersen var citeret for at sige bl.a., at hvis det kunne bevises, at det var penge fra røveriet i Lyngby, så ville det blive et diplomatisk slagsmål, om pengene skulle udleveres til Danmark. Desuden var han citeret for at sige, at de ikke kunne se, hvor de 6 mio. d.kr. ellers skulle stamme fra.

Justitsministeriet oplyste ligeledes den 19. januar 1984 over for Bent Andersen, at Willy Pedersens udtalelser til Aktuelt var på eget initiativ, og udtalelserne stemte ikke nødvendigvis overens med Justitsministeriets opfattelse. Ad diplomatisk vej havde Justitsministeriet fremsat en forespørgsel til det franske Justitsministerium, om de 6 mio. d.kr. var konfiskerede, eller om der var foretaget arrest i beløbet, idet man ønskede en præcisering heraf. Samtidig havde man udbedt sig en "standpunktsbeskrivelse" af den franske undersøgelse af pengesedlerne for fingeraftryk.

Det franske Udenrigsministerium sendte den 25. januar 1984 et brev til ambassaden i Paris. Brevet var helt i overensstemmelse med det tidligere nævnte udkast til diplomatisk note sendt den 20. december 1983 fra Jean-Pierre Plantard til Bent Andersen. Ambassaden sendte den 26. januar 1984 brevet videre til Udenrigsministeriet med anmodning om, at det tilgik Justitsministeriet.

Dommeren i Lyngby havde den 26. januar 1984 en telefonsamtale med den franske undersøgelsesdommer. Undersøgelsesdommeren oplyste, at hun inden for en kort frist skulle udlevere de 6 mio. d.kr. til det franske toldvæsen. Pengene var ved dommen af 6. oktober 1983 ikke blevet konfiskeret til fordel for den franske stat. Hvis man fra dansk side fastholdt tilbuddet om, at de 6 mio. d.kr. kunne byttes med et tilsvarende beløb i danske kroner, anmodede undersøgelsesdommeren om en fornyet retsanmodning under henvisning til det i retsanmodningen af 28. juni 1983 fremsatte tilbud, samtidig med at der fremsendtes garanti fra Nationalbanken for, at det tilsvarende beløb på 6 mio. d.kr. ville blive overført til en fransk bank. Undersøgelsesdommeren bad om at få telefonisk besked om de danske myndigheders holdning inden den 5. februar 1984. På forespørgsel oplyste undersøgelsesdommeren, at en udskrift af dommen af 6. oktober 1983 ville kunne rekvireres hos den franske anklagemyndighed, og fingeraftryksundersø-

gelsen var ifølge en rapport, som undersøgelsesdommeren havde modtaget den 26. december 1983, afsluttet med et negativt resultat.

Kommissionen kan konstatere, at ovenstående henvendelse fra den franske undersøgelsesdommer til dommeren i Lyngby var i strid med kompetencefordelingen og fremgangsmåden efter retshjælpskonventionen. Desuden fremstår undersøgelsesdommerens tilkendegivelse ukoordineret i forhold til det franske Udenrigsministeriums tilkendegivelse i brevet af 25. januar 1984.

Justitsministeriet anmodede ved brev af 27. januar 1984 Udenrigsministeriet om at søge oplyst, hvorvidt der var faldet dom i ankesagen, og i bekræftende fald om dommen var endelig samt om dommens indhold. Desuden bad man oplyst, om de franske myndigheder havde truffet nogen afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr. Udenrigsministeriet sendte samme dag brevet til ambassaden i Paris til udtalelse.

Den 27. januar 1984 kvitterede ambassaden i Paris over for det franske Udenrigsministerium for modtagelsen af det tidligere nævnte brev af 25. januar 1984 og bekræftede i samme forbindelse en efterfølgende telefonisk aftale. Kommissionen har ikke oplysninger om, hvad denne efterfølgende telefoniske aftale gik ud på.

Nationalbanken var ifølge brev af 30. januar 1984 til Lyngby Politi fortsat villig til at ombytte de 6 mio. d.kr.

Ved retsanmodning af 31. januar 1984 fra Retten i Lyngby udfærdiget efter anmodning fra Lyngby Politi anmodedes domstolen i Frankrig om at frigive de 6 mio. d.kr. og oversende pengene til Rigspolitiet i Danmark. Det oplystes, at Nationalbanken havde garanteret, at de 6 mio. d.kr. ville blive ombyttet med nye sedler, og erklæringen herom vedlagdes. Desuden anmodedes der under henvisning til den tidligere retsanmodning af 16. august 1983 om, at der over for den franske undersøgelsesdommer blev fremsat anmodning om, at beslaglæggelsen af de 6 mio. d.kr. opretholdtes, idet beløbet antageligvis hidrørte fra røveriet i Lyngby.

På baggrund af samtalen mellem de to dommere den 26. januar 1984 forekommer det forståeligt, at Lyngby Politi indhentede denne retsanmodning, idet Lyngby Politi ikke kunne vide, at undersøgelsesdommeren handlede uden opbakning fra det franske Justitsministerium. Henset til det franske Udenrigsministeriums brev af 25. januar 1984, som Justitsministeriet endnu ikke havde modtaget, og Justitsministeriets brev af 27. januar 1984 fremstår indhentelsen af retsanmod-

ningen imidlertid ukoordineret i forhold til det danske Justitsministeriums dialog med de franske myndigheder.

Undersøgelsesdommeren oplyste den 1. februar 1984 Bent Andersen om, at fingeraftryksundersøgelsen var afsluttet den 26. december 1983,¹⁰⁶ men hun nægtede at oplyse resultatet heraf. Dommeren i Lyngby og Bent Andersen havde samme dag en telefonsamtale, hvorunder dommeren i Lyngby oplyste, at resultatet af undersøgelsen ifølge undersøgelsesdommeren var negativt. Bent Andersen blev bedt om at meddele undersøgelsesdommeren, at der var en ny retsanmodning undervejs. Dette gjorde han samme dag, og undersøgelsesdommeren accepterede at "holde" på de 6 mio. d.kr., selv om undersøgelsesdommerens mandat hertil udløb den 5. februar 1984, hvor pengene skulle udleveres til toldvæsnet. Undersøgelsesdommeren ville ikke vide noget om ambassadens aftale med de franske myndigheder og accepterede ingen indblanding fra disse.

Kommissionen kan konstatere, at også dette var i strid med kompetencefordelingen efter retshjælpskonventionen, og det fremtræder ganske uhensigtsmæssigt, at den franske undersøgelsesdommer ikke drøftede og koordinerede sagen med de øvrige franske myndigheder.

Den 1. februar 1984 underrettede Bent Andersen dommeren i Lyngby og Jørgen Galle om, at der den 7. december 1983 var indgået en aftale mellem Justitsministeriet og det franske Justitsministerium samt Udenrigsministerium om, at Danmark gav afkald på udlevering af de to arabere mod, at de 6 mio. d.kr. ville blive tilbageleveret til Danmark, hvis den igangværende fingeraftryksundersøgelse heraf viste en forbindelse til røveriet i Lyngby. Desuden oplyste Bent Andersen, at undersøgelsen antoges at ville vare 6 måneder fra december 1983 og frem. Hvis resultatet af undersøgelsen ikke viste nogen forbindelse med røveriet i Lyngby, skulle de 6 mio. d.kr. udleveres til toldvæsnet og forblive der, hvilket ville sige, at de ville gå ind toldvæsnets kasse. Rapport af 26. december 1983 om fingeraftryksundersøgelsen ville ifølge undersøgelsesdommeren kunne rekvireres gennem dommeren i Lyngby. Dommeren i Lyngby og Jørgen Galle havde aldrig hørt om aftalen mellem Justitsministeriet og de franske myndigheder, og der var enighed om, at der var et kommunikationsproblem mellem dem og det danske Justitsministerium. De ville sætte sig i forbindelse med Justitsministeriet og bede om kopi af den note, som ambassaden havde sendt.

106 Oplysningen kan sammenholdes med, at ambassaden i Paris den 7. december 1983 meddelte Justitsministeriet, at det franske Justitsministerium bl.a. havde oplyst, det der indtil videre var undersøgt en fjerdedel af sedlerne og at det ville tage ca. 6 måneder at undersøge de resterende sedler.

Det kan hertil bemærkes, at Justitsministeriet den 1. februar 1984 ikke havde modtaget brevet/noten af 25. januar 1984 fra det franske Udenrigsministerium, som ambassaden havde fremsendt. Desuden havde Justitsministeriet som tidligere beskrevet modtaget et tilbud af 7. december 1983 fra det franske Justitsministerium, og Justitsministeriet havde ikke accepteret dette. Derimod havde Justitsministeriet den 8. december 1983 i stedet tilkendegivet, at man ikke ville gøre fængslingskendelsen vedrørende de to arabere gældende i Frankrig, og det franske Udenrigsministerium havde ved brevet af 25. januar 1984 tilkendegivet bl.a., at hvis det ved undersøgelsen af de 6 mio. d.kr. måtte vise sig, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, ville de blive afleveret til Danmark. At Lyngby Politi ikke havde hørt om aftalen mellem Justitsministeriet og de franske myndigheder, skyldtes således antageligvis, dels at Justitsministeriet først modtog franskmændenes tilkendegivelse af 25. januar 1984 efter Bent Andersens samtaler den 1. februar 1984 med bl.a. Lyngby Politi, dels at der ikke forelå en egentlig aftale.

Udenrigsministeriet sendte den 1. februar 1984 Justitsministeriet det tidligere nævnte brev af 26. januar 1984 fra ambassaden i Paris sammen med det franske Udenrigsministeriums brev af 25. januar 1984.

Peter Rhedin oplyste i en samtale den 2. februar 1984 med Bent Andersen i henhold til Bent Andersens notits herom, at retsanmodningen af 31. januar 1984 ville blive "frosset" i Justitsministeriet. Der ville derimod komme et "rykkerbrev", hvori der spurgtes "til sagens stilling". Bent Andersen havde talt med Herluf Hansen, der havde oplyst, at hvis ambassaden "havde lyst", kunne den overrække "noten" og sige, at den var forårsaget af, at den franske dommer havde meddelt den danske dommer, at fingeraftryksundersøgelsen var afsluttet, og at man desuden fra dansk side, hvis franskmændene ønskede det, ville kunne aflevere en retsanmodning, hvori det foresloges, at de 6 mio. d.kr. blev ombyttet.

Det har ikke været muligt for kommissionen med sikkerhed at fastslå, hvad "noten" var.

Daværende fuldmægtig i Justitsministeriet Eivind Linde Jensen meddelte telefonisk den 2. februar 1984 Søren Sørensen ifølge et notat, som Søren Sørensen efterfølgende udarbejdede, at ministeriet ikke fandt, at ministeriet burde fremsende retsanmodningen af 31. januar 1984 til de franske myndigheder. At de 6 mio. d.kr. den 5. februar 1984 ville blive udleveret til det franske toldvæsen forringede efter ministeriets opfattelse ikke de danske myndigheders mulighed for i henhold til den mellem Danmark og Frankrig indgåede aftale – der også omfattede det franske toldvæsen – at få pengene udleveret. Derfor var der ef-

ter ministeriets opfattelse ikke grund til at anmode om ny beslaglæggelse. Med hensyn til overførslen af pengene til Danmark henholdt ministeriet sig til det tidligere nævnte brev af 27. januar 1984 til Udenrigsministeriet, hvor man bl.a. bad om at få oplyst, om de franske myndigheder havde truffet nogen afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr. Ministeriet havde derfor valgt at nøjes med at orientere Udenrigsministeriet om den nye retsanmodning og dommeren i Lyngbys telefonsamtale den 26. januar 1984 med undersøgelsesdommeren. Dommeren i Lyngby var blevet underrettet herom af Justitsministeriet og var ifølge ministeriet enig i det anførte. Dommeren ville i forbindelse med en telefonsamtale den 3. februar 1984 underrette undersøgelsesdommeren om, at udleveringen af de 6 mio. d.kr. til det franske toldvæsen toges til efterretning.

Det kan hertil bemærkes, at det var i overensstemmelse med retshjælpskonventionen, at Justitsministeriet henholdt sig til tilkendegivelsen fra det franske Udenrigsministerium, der var den kompetente myndighed, og et eventuelt yderligere tiltag måtte afvente svar på Justitsministeriets brev af 27. januar 1984 til Udenrigsministeriet. Den parallelle kommunikation med den franske undersøgelsesdommer fremstod ukoordineret med de øvrige franske myndigheder og havde som beskrevet medført misforståelser. Det er derfor kommissionens opfattelse, at det var sagligt begrundet, at Justitsministeriet ikke ville følge op på undersøgelsesdommerens henvendelse ved at videresende retsanmodningen af 31. januar 1984 til de franske myndigheder. Retsanmodningen kunne efter sit indhold imidlertid have givet Justitsministeriet anledning til at overveje, om der var mulighed for konkret at tage spørgsmålet om ombytning af pengesedler op, når de franske myndigheder havde besvaret Justitsministeriets brev af 27. januar 1984. Se i øvrigt herom nedenfor i forbindelse med Justitsministeriets brev af 3. oktober 1984 til Udenrigsministeriet.

Johannes Helmer Pedersen har forklaret bl.a., at han, Karsten Høy Petersen og Thor Pedersen på et møde efter denne samtale blev orienteret af Jørgen Galle om, at ministeriet ikke ville videresende retsanmodningerne, og at der ikke skulle ske mere i sagen. Han og Karsten Høy Petersen protesterede højlydt over, at de blev stoppet, men fik da besked på, at "de ikke skulle finde på at lave numre og ikke prøve på at skaffe pengene hjem gennem personlige kontakter hos de franske kollegaer. Deres tid i politiet ville hurtigt være forbi, hvis de ikke fulgte ordren." Det var hele efterforskningen som sådan, som de skulle stoppe med, hvilket var en konsekvens af, at de ikke kunne få retsanmodningen igennem. Når dette ikke kunne lade sig gøre, havde de ikke flere efterforskningsmuligheder. Han kan ikke sige, om det var Justitsministeriet eller Lyngby Politis ledelse, som traf beslutningen om, at efterforskningen i sin helhed skulle stoppe.

Karsten Høy Petersen har forklaret bl.a., at han og Johannes Helmer Pedersen i begyndelsen af 1984 blev kaldt ind på Thor Pedersens kontor, hvor Jørgen Galle og muligvis Willy Pedersen allerede sad. Jørgen Galle fortalte dem, at Justitsministeriet havde ringet og tilkendegivet, at ministeriet ikke ville have, at Lyngby Politi fortsatte med at prøve at få de 6 mio. d.kr. til Danmark, og man ønskede heller ikke, at efterforskningen fortsatte. Det fik straks ham og Johannes Helmer Pedersen op "i det røde felt", og de protesterede inderligt herimod. Thor Pedersen var lige så rasende, og de anførte, at både det franske toldvæsen og Nationalbanken var indstillet på at ombytte sedlerne. Imidlertid fik de at vide, at det kunne de ikke imod Justitsministeriets beslutning. Han forstod det således, at det var Jørgen Galle, som var blevet ringet op af Justitsministeriet. De fik ikke yderligere begrundelse for, at efterforskningen skulle stoppe. Jørgen Galle sagde, at hvis de gennem deres kontakter i Paris forsøgte at få pengene til Danmark, var deres tid i politiet forbi.

Willy Pedersen har forklaret bl.a., at efterforskningen i Lyngby sluttede, da der ikke var flere spor at forfølge, og sagen blev derefter sat i bero. Han husker ikke nærmere om, hvordan beslutningen om at indstille efterforskningen blev truffet, eller hvordan det blev meddelt Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen.

Søren Sørensen har forklaret bl.a., at først, da han blev ringet op af Justitsministeriet, hørte han, at retsanmodningen af 16. august 1983 ikke straks var blevet videreeksperderet af Justitsministeriet, og at det tværtimod var blevet besluttet ikke at videresende den. Justitsministeriet ville således ikke bistå med at forfølge sporet vedrørende pengesedlerne, og pengene var det sidste spor at holde sig til, idet de to arabere var blevet udsendt af Frankrig. De følte, at sagen herved skred yderligere for dem. Han hørte ikke om, at Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersen omkring tidspunktet for hans og Jørgen Galles notater om samtaler med Justitsministeriet fik meddelelse om, at de ikke skulle efterforske yderligere i sagen. Det var op til kriminalkommissæren at disponere efterforskningen og allokere kriminalpolitifolk til de enkelte opgaver. Det blandede juristerne sig ikke i.¹⁰⁷

107 Kan sammenholdes med "Blekingegadebanden", s. 560 f, hvor fremgår bl.a.: "... Embedsmanden ringede for at orientere politimesteren om, at Justitsministeriet ikke havde tænkt sig at videresende den ny anmodning om udlevering af pengene til franskmændene. ... Den daværende politimester, Søren Sørensen, bekræfter i dag, at meddelelsen kun kunne forstås på én måde: Hans overordnede i Justitsministeriet ønskede ikke, at der blev foretaget yderligere i sagen. ..."

Eivind Linde Jensen har forklaret bl.a., at han er sikker på, at han ikke har haft drøftelser med nogen om, hvorvidt Lyngby Politis efterforskning af røveriet skulle standse. Det var usandsynligt, at han som fuldmægtig havde været impliceret i og sagde noget om, hvorvidt man skulle standse en efterforskning eller ej. Det ville stride imod hans opfattelse af, hvad han foretog sig dengang, hvis han skulle have blandet sig i politiets efterforskning. Det havde han ingen baggrund for at kunne gøre eller ønske om i øvrigt.

Disse forklaringer giver anledning til at bemærke, at – som det fremgår af Lyngby Politis tidligere nævnte rapport af 23. september 1983 – var Lyngby Politi allerede på dette tidspunkt bekendt med, at retsanmodningen af 16. august 1983 ikke var videresendt fra Justitsministeriet til Frankrig. Af den tidligere nævnte avisartikel af 30. december 1983 i BT fremgik desuden, at det var alment kendt.¹⁰⁸

Intet i Jørgen Galles og Søren Sørensens samtalereferater tyder på, at Justitsministeriet havde en holdning til, hvorvidt Lyngby Politis efterforskning i sagen skulle stoppe, eller at Justitsministeriet tilkendegav, at det skulle ske. På denne baggrund og efter de afgivne forklaringer er det kommissionens vurdering, at det var efterforskningsledelsen i Lyngby Politi, der som den kompetente myndighed besluttede at indstille efterforskningen, i det omfang det skete. Det eneste spor, som da aktivt efterforskedes, var de eventuelle fingeraftryk på pengesedlerne i Frankrig, og det blev ikke opgivet at forfølge dette spor. I den forbindelse var det – som tidligere nævnt – sagligt foreløbig at afvente de franske myndigheders svar på Justitsministeriets forespørgsel af 27. januar 1984 om, hvorvidt der var truffet afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr.

Efter gennemgangen af sagsforløbet er det kommissionens opfattelse, at frustrationen hos Lyngby Politi i vidt omfang hang sammen med den krydsende kommunikation, der som tidligere beskrevet i ikke uvæsentlig grad var en følge

108 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 101, hvoraf fremgår bl.a.: "... Lyngbys tidligere politimester Søren Sørensen erindrer forløbet som besynderligt. Han husker, at man ventede tålmodigt til et stykke ind i 1984 på både penge og arrestanter uden at få at vide, at anmodningerne aldrig var sendt videre fra Danmark. Og uden at få at vide, at de fængslede for længst var løsladt og havde forladt Frankrig. At sagen med andre ord var afsluttet. ..."

Kan desuden sammenholdes med "Blekingegadebanden", s. 550 f, hvoraf fremgår bl.a.: "... Af denne korrespondance fremgår det, at retsanmodningen om udlevering af de mistænkte palæstinensere og beslaglæggelse af de røvede penge aldrig blev videresendt fra Justitsministeriet til de franske myndigheder. ... Uanset hvem der traf beslutningen, blev den imidlertid ikke meddelt politiet i Lyngby. Her afventede både politiledelsen og efterforskerne fortsat svar fra Frankrig på den udleveringsanmodning, som de troede var blevet videresendt af Justitsministeriet. ..."

af, at den franske undersøgelsesdommer ikke fulgte reglerne i retshjælpskonventionen.¹⁰⁹

PET ses ikke at have været involveret i spørgsmålet om at stoppe efterforskningen.¹¹⁰

Af et PET-notat af 7. februar 1984 fremgår, at CFI havde oplyst, under hvilket journalnummer man opbevarede Niels Jørgensens fingeraftryk. Det fremgår ikke, hvad baggrunden for dette notat var.

Ambassaden i Paris sendte den 13. februar 1984 oversættelse af Justitsministeriets brev af 27. januar 1984 til det franske Udenrigsministerium. Ambassaden bad om oplysninger til brug for besvarelse af de rejste spørgsmål.

Marwan el Fahoum var i Danmark den 18. februar 1984, hvor han mødtes med Hassan Abu-Daya.

PET orienterede den 22. februar 1984 en samarbejdspartner om, at man ikke havde kunnet fastslå, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby, men Nationalbanken havde oplyst, at et så stort beløb ikke lovligt var blevet udført af Danmark, ligesom ingen hverken danske eller udenlandske banker skulle kunne udlevere et så stort beløb i dansk valuta, uden at Nationalbanken blev involveret. Det mentes ikke, at de to arabere havde deltaget direkte i røveriet i Lyngby. Det

109 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 97, hvoraf fremgår bl.a.: "... Røverisagen endte det følgende år i det rene ingenting, selvom der faktisk var indledt et fornuftigt samarbejde mellem dommeren i Lyngby og den tilsvarende dommer i Paris. Den franske lokaldommer ville gerne udlevere de to fængslede palæstinensere – såvel som de beslaglagte seks millioner kroner, som nu formelt tilhørte det franske toldvæsen. For dem var det en sag om valutasmugling, så de havde ingen problemer med at give de konkrete penge til dansk politi, blot de fik et tilsvarende beløb tilbage. Alt kørte på det niveau efter planen. Problemet var blot, at det danske justitsministerium ikke ønskede at følge den plan. For efter at de uformelle aftaler mellem retten i Lyngby og den lokale domstol i Paris var kommet på plads, skulle det formelle arbejde med at bringe de to sager gennem de to landes retslige og diplomatiske systemer sikres. Det indebar blandt andet, at Justitsministeriet skulle sende anmodninger videre til myndighederne i Paris. Men det gjorde ministeriet ikke. Brevene blev i stedet stoppet på deres vej gennem systemet og blev aldrig sendt videre fra ministeriets Politikontor til Udenrigsministeriet, der skulle ekspedere henvendelserne gennem det franske diplomati. Lyngby Politi ventede således i månedsvis uden at vide, at Frankrig og Danmark tilsyneladende havde indgået en aftale om at ignorere deres ønske om en udlevering af terrorister og penge. Sagen var bremsset fra højeste sted. Henvendelserne kom aldrig længere end til politikontoret i Slots-holmsgade i København, hvor ingen officielt i dag aner, hvad der er sket. ..."

110 Kan sammenholdes med spørgsmål nr. 178 (Alm. del) stillet til justitsministeren den 7. januar 2008 af Folketingets Retsudvalg: "Vil ministeren redegøre for, i hvilket omfang PET bad kriminalpolitiet indstille sin efterforskning af Blekingegadebandens aktiviteter fra 1983 og frem?"

var i udkast til orienteringen af samarbejdspartneren anført, at der var visse indicier, som pegede på, at røveriet muligvis var blevet begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til PFLP. Dette var i udkastet med håndskrift ændret til, at en af teorierne gik på, at røveriet kunne være begået af en dansk/svensk sympatisørgruppe til PFLP.

Poul Mose Hansen har herom forklaret, at det var ham, som havde foretaget de håndskrevne ændringer i udkastet. Baggrunden for ændringerne var, at "indici-er" efter hans opfattelse var for stærkt et ord, hvorfor han ville svække formuleringen. De skulle ikke give udtryk for noget, som der ikke var grundlag for.

Der er ingen oplysninger om, hvorvidt Lyngby Politi og Justitsministeriet var bekendt med ovennævnte oplysninger fra Nationalbanken.

Den 16. marts 1984 oplyste PET retten om, at man ikke ønskede forlængelse af postkendelsen vedrørende postboks 190, der havde været lejet af Appel-gruppen under navnet Per Mortensen, idet brevboksen ikke havde været benyttet siden den sidste forlængelse af kendelsen, og der var ikke betalt leje for længere tid end til december 1983. Det kan konstateres, at PET herefter ingen igangværende indgreb havde i meddelelshemmeligheden over for Appel-gruppen.

Dommeren i Lyngby havde den 23. marts 1984 efter anmodning fra Bent Andersen en telefonsamtale med den franske undersøgelsesdommer. Hun spurgte, hvordan en eventuel udveksling af de 6 mio. d.kr. rent praktisk kunne finde sted. Undersøgelsesdommeren var blevet rykket for aflevering af pengene til toldvæsnet. Hertil svarede dommeren i Lyngby, at der ikke var noget til hinder for, at undersøgelsesdommeren udleverede de 6 mio. d.kr. til toldvæsnet, og han anmodede desuden undersøgelsesdommeren om et eksemplar af rapporten af 26. december 1983 vedrørende undersøgelsen af sedlerne. Undersøgelsesdommeren svarede, at den ville blive sendt ad diplomatisk vej.

Nogen tid efter denne samtale ringede Bent Andersen til dommeren i Lyngby og meddelte, at undersøgelsesdommeren havde præciseret, at man ville have de 510 pengesedler, der var blevet ødelagt ved fingeraftryksundersøgelsen, erstatet. Undersøgelsesdommeren ønskede endvidere at blive ringet op af dommeren i Lyngby. Det aftaltes, at dommeren i Lyngby skulle ringe til undersøgelsesdommeren den 26. marts 1984 kl. 11.00.

Justitsministeriet oplyste i forlængelse heraf over for Lyngby Politi, at begæringen om erstatning af de 510 pengesedler skulle fremsættes ad diplomatisk vej. Dommeren i Lyngby gav den 26. marts 1984 over for Lyngby Politi udtryk for, at

han fandt det rettest, at Justitsministeriet kontaktede undersøgelsesdommeren i anledning af spørgsmålet om erstatning af de 510 sedler.

Drøftelser mellem Jørgen Galle og Peter Rhedin førte til, at fremgangsmåden blev, at Jørgen Galle ringede til Bent Andersen og bad ham om at meddele undersøgelsesdommeren, at begæringen om erstatning af de 510 sedler skulle fremsættes ad diplomatisk vej i overensstemmelse med retshjælpskonventionen, hvilket eventuelle andre fremtidige begæringer fra undersøgelsesdommeren også skulle. Bent Andersen underrettede undersøgelsesdommeren herom, og ifølge Bent Andersens notits om samtalen med undersøgelsesdommeren var hun indforstået hermed.

Undersøgelsesdommeren sendte imidlertid den 27. marts 1984 et brev til dommeren i Lyngby, hvori hun bad dommeren i Lyngby om at opfordre Nationalbanken til at ombytte de 510 beskadigede pengesedler, hvilket skulle ske, med henblik på at undersøgelsesdommeren kunne tilbagelevere det samlede antal beslaglagte pengesedler i henhold til retsanmodningen fra dommeren i Lyngby. Brevet viser, at undersøgelsesdommeren – uanset sin tilkendegivelse over for Bent Andersen – fortsat ikke fulgte den i retshjælpskonventionen angivne fremgangsmåde. Dommeren i Lyngby besvarede ikke denne henvendelse.

Lyngby Politi foretog den 7. juni 1984 en afhøring af Rolf Kenneth Carlsson i Kumla fængslet i Sverige i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby. Rolf Kenneth Carlsson forklarede bl.a., at han efter den 2. marts 1983 havde foretaget flere bokssprængninger, og hvis han havde haft noget med røveriet i Lyngby at gøre, havde det ikke været nødvendigt for ham at udføre disse sprængninger.

Karsten Høj Petersen har herom forklaret bl.a., at det var rent proforma, at de med henblik på at lukke det svenske spor tog til Sverige og afhørte Rolf Kenneth Carlsson. De vidste godt, at Rolf Kenneth Carlsson ikke var gerningsmand til røveriet.

Ambassaden i Paris oplyste ved brev af 10. september 1984 til Udenrigsministeriet, at en af ambassadens medarbejdere den 9. september 1984 havde haft en samtale med Bruno Delaye fra det franske Udenrigsministerium. Bruno Delaye havde givet medarbejderen en "Aide Memoire", hvori det blev opridset bl.a., at det var aftalt mellem de danske og franske myndigheder, at hvis fingeraftryksundersøgelsen ikke viste, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby, da ville de blive tilbageleveret til det franske toldvæsen, som oprindeligt havde konfiskeret beløbet. Det blev nævnt, at fingeraftryksundersøgelsen var afsluttet, og

der var ikke herved blevet påvist en forbindelse mellem de 6 mio. d.kr. og røveriet i Lyngby. Under henvisning til, at undersøgelsesdommeren ikke havde modtaget svar på sit brev af 27. marts 1984 til dommeren i Lyngby, anmodede det franske Udenrigsministerium om, at svar herpå blev givet gennem Udenrigsministeriet og ambassaden i Paris.

Det kan konstateres, at Justitsministeriet ikke havde fået svar på sin henvendelse af 27. januar 1984 til de franske myndigheder. En af grundene hertil kan have været undersøgelsesdommerens parallelle kommunikation med dommeren i Lyngby i strid med retshjælpskonventionen.

Udenrigsministeriet sendte den 12. september 1984 ambassadens ovennævnte brev af 10. september 1984 til Justitsministeriet.

Justitsministeriet skrev den 3. oktober 1984 til Udenrigsministeriet bl.a., at man nu havde forstået, at der ikke ville blive foretaget yderligere undersøgelser af pengesedlerne i Frankrig, og man bad Udenrigsministeriet meddele de franske myndigheder, at ombytningen af de ødelagte sedler snarest ville finde sted. De ødelagte sedler skulle sendes til Nationalbanken, idet en forudsætning for ombytning var, at sedlerne var ægte. Nærmere aftale om den praktiske gennemførelse af ombytningen kunne træffes med ambassaden i Paris.

Efter kommissionens vurdering havde det været rigtigst, hvis Justitsministeriet da på baggrund af forløbet, herunder Justitsministeriets telefonsamtale den 2. februar 1984 med politimesteren i Lyngby vedrørende begrundelsen for ikke at fremsende retsanmodningen af 31. januar 1984, havde udøvet bestræbelser på at få udleveret alle de beslaglagte pengesedler med henblik på ombytning som ønsket af Lyngby Politi og som muliggjort af Nationalbankens tilsagn om medvirken hertil.

Udenrigsministeriet bad den 5. oktober 1984 ambassaden i Paris om en udtalelse om Justitsministeriets brev af 3. oktober 1984.

Ambassaden meddelte den 16. oktober 1984 det franske Udenrigsministerium, at ombytningen af de beskadigede pengesedler snart kunne finde sted. Betingelsen for ombytningen hos Nationalbanken var, at sedlerne var ægte. Det var derfor nødvendigt at sende sedlerne til Nationalbanken. Hvis det franske Udenrigsministerium ønskede det, var ambassaden parat til at formidle, at sedlerne kom til Nationalbanken.

I et udateret notat skrev Bent Andersen, at man fra fransk side havde takket for den positive meddelelse, og man ville snarest modtage de beskadigede sedler. Desuden skrev han: "Evt. tage hele det konfiskerede beløb og konvertere til check!", og at Justitsministeriet var enig i det foretagne.

Det kan hertil bemærkes, at det ikke har været muligt for kommissionen at fastlægge, om det fra dansk side da blev foreslået over for de franske myndigheder, at man udleverede alle de 6 mio. d.kr. mod at få en check på dette beløb.

Den franske undersøgelsesdommer sendte den 4. december 1984 fotokopi af en række dokumenter til dommeren i Lyngby. Desuden bemærkede undersøgelsesdommeren, at såfremt hun havde kunnet forudse de besværligheder, som hun havde fået i forbindelse med ombytningen af de beskadigede pengesedler, så ville hun have returneret retsanmodningen uden at have gennemført den. I øvrigt havde hun personligt kun kendskab til dommeren i Lyngby fra denne sag, og hun ville bede om, at han satte hende i stand til at tilbagelevere de 6 mio. d.kr. til det franske toldvæsen, idet de skulle tilbageleveres efter endt undersøgelse. Det kan bemærkes, at også denne henvendelse var i strid med kompetencefordelingen og fremgangsmåden efter retshjælpskonventionen.

Hverken Appel-gruppen eller røveriet i Lyngby blev nævnt i PET's afdeling 2's årsberetning for 1984.

Det franske toldvæsen anmodede ved brev af 16. januar 1985 undersøgelsesdommeren om ophævelse af den franske rets beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. Undersøgelsesdommeren svarede den 18. januar 1985, at beslaglæggelsen var foretaget i forbindelse med gennemførelsen af en retsanmodning fra dommeren i Lyngby, og det tilkom herefter alene den pågældende som rekvirerende dommer at træffe afgørelse om toldvæsnets anmodning om tilbagelevering af de 6 mio. d.kr. Undersøgelsesdommeren ville derfor sende anmodningen herom til dommeren i Lyngby. Det kan igen konstateres, at dette også var i strid med kompetencefordelingen og fremgangsmåden efter retshjælpskonventionen.

Som tilkendegivet skrev undersøgelsesdommeren samme dag den 18. januar 1985 til dommeren i Lyngby og medsendte toldvæsnets brev af 16. januar 1985. I brevet anførte undersøgelsesdommeren, at alene dommeren i Lyngby var bemyndiget til at efterkomme anmodningen fra toldvæsnet. Undersøgelsesdommeren bemærkede, at hun fandt dommeren i Lyngbys adfærd uforståelig, og at den satte hende i en ubehagelig situation, som hun ville være taknemmelig for, at han gjorde alt for at få hende ud af. Der kan herom henvises til de foregående bemærkninger vedrørende undersøgelsesdommerens fremgangsmåde.

Under henvisning til ovennævnte brev af 18. januar 1985 anmodede Justitsministeriet den 8. februar 1985 Udenrigsministeriet om at meddele de franske myndigheder, at aftale om ombytning af de beskadigede pengesedler kunne træffes med ambassaden i Paris. Udenrigsministeriet videresendte den 13. februar 1985 anmodningen til ambassaden i Paris til videre foranstaltning.

Ambassaden orienterede ved telegram af 1. april 1985 Udenrigsministeriet om, at ambassaden – indtil et møde den 27. marts 1985 med det franske Udenrigsministerium – ikke havde hørt fra de franske myndigheder siden ambassadens tilkendegivelse den 16. oktober 1984 over for det franske Udenrigsministerium vedrørende de beskadigede pengesedler og franskmændenes svar, der gik ud på, at ambassaden snarest ville modtage de beskadigede sedler. På mødet den 27. marts 1985 havde franskmændene imidlertid oplyst, at ombytningen af de nævnte pengesedler var gået i hårdknude på grund af et internt fransk problem, idet undersøgelsesdommeren nægtede enhver dialog og korrespondance med de franske myndigheder. Undersøgelsesdommeren ville kun modtage henvendelser fra dommeren i Lyngby, og de franske myndigheder var i øvrigt ret chokerede over tonen i undersøgelsesdommerens breve. Ambassadens tilkendegivelse af 16. oktober 1984 var forsøgt forkyndt for undersøgelsesdommeren, men hun havde nægtet at modtage forkyndelsen. På den baggrund anmodede de franske myndigheder nu – efter kommissionens opfattelse noget usædvanligt – om de danske myndigheders bistand til afslutning af sagen. De franske myndigheder ville derfor høre, om det var muligt, at dommeren i Lyngby kunne svare undersøgelsesdommeren. Ambassaden havde hertil lovet at viderebringe en forespørgsel om, hvorvidt en af dommeren i Lyngby udarbejdet svarskrivelse ad diplomatisk vej ville kunne overleveres til undersøgelsesdommeren. Ambassaden indstillede til Udenrigsministeriet, at de franske myndigheders anmodning blev imødekommet. I givet fald ville ambassaden udarbejde et udkast til brev fra dommeren i Lyngby til undersøgelsesdommeren.

Kommissionen kan konstatere, at ovenstående understøtter indtrykket af, at mange af problemerne i kommunikationen vedrørende udleveringen af pengesedlerne fra Frankrig til Danmark havde sammenhæng med den franske undersøgelsesdommers tilsidesættelse af kompetencereglerne og fremgangsmåden efter retshjælpskonventionen.

Udenrigsministeriet sendte den 9. april 1985 kopi af ambassadens telegram af 1. april 1985 til Justitsministeriet.

Den 11. april 1985 sendte ambassaden et telegram til Udenrigsministeriet med et udkast til brev fra dommeren i Lyngby til undersøgelsesdommeren. Udenrigs-

ministeriet sendte samme dag udkastet til Justitsministeriet. Ifølge tekstudkastet bemyndigede dommeren i Lyngby undersøgelsesdommeren til at hæve beslaglæggelsen af de 6 mio. d.kr. foretaget i henhold til retsanmodning af 28. juni 1983. Vedrørende de beskadigede pengesedler ville ombytning kunne ske, når undersøgelsesdommeren ønskede det. De beskadigede sedler skulle sendes til Nationalbanken, og ambassaden i Paris var parat til at medvirke hertil.

Retten i Lyngby afsagde den 30. april 1985 kendelse om, at rettens kendelse om beslaglæggelse af de 6 mio. d.kr. ophævedes, og at den i den anledning fremsatte retsanmodning af 16. august 1983 til de franske myndigheder tilbagekaldtes.

Justitsministeriet sendte den 24. maj 1985 kendelsen af 30. april 1985 til Udenrigsministeriet tillige med et brev fra dommeren i Lyngby til undersøgelsesdommeren. Teksten i brevet til undersøgelsesdommeren var identisk med det udkast, som ambassaden havde formuleret i telegrammet af 11. april 1985 til Udenrigsministeriet. Den 29. maj 1985 videresendte Udenrigsministeriet brevet med bilag til ambassaden i Paris, der den 3. juni 1985 sendte det modtagne til det franske Udenrigsministerium.

Ambassaden modtog den 22. august 1985 en pakke med 508 beskadigede 1.000 kr.-sedler fra det franske toldvæsen til ombytning i Nationalbanken. Udenrigsministeriet sendte den 4. september 1985 sedlerne til Nationalbanken. Justitsministeriet blev orienteret herom, ligesom Justitsministeriet på forhånd havde orienteret Lyngby Politi om, at Udenrigsministeriet den 28. august 1985 havde meddelt, at de beskadigede sedler ville blive overgivet til Nationalbanken gennem Udenrigsministeriet. Justitsministeriet sendte desuden Lyngby Politi dokumenter vedrørende undersøgelsen i Frankrig af pengesedlerne, herunder fotos af de fundne fingeraftryk på pengesedlerne og sammenligningsaftrykene fra det danske bankpersonale. Dokumenterne havde Justitsministeriet modtaget fra det franske Justitsministerium.

CFI meddelte den 9. september 1985 Willy Pedersen, at man gerne ville se på fotografierne af de fundne fingeraftryk, og man ville også gerne undersøge de beskadigede pengesedler.

Nationalbanken orienterede den 10. september 1985 Lyngby Politi om, at man havde modtaget 508 1.000 kr.-sedler fra Frankrig. Sedlerne kunne henset til beløbets størrelse ikke udleveres, men en politimand kunne undersøge sedlerne i Nationalbanken. Willy Pedersen aftalte samme dag med CFI, at CFI ville sende en fingeraftryksekspert til Nationalbanken for at undersøge sedlerne.

Det franske toldvæsen modtog den 3. oktober 1985 nye sedler som erstatning for de 508 beskadigede sedler. Justitsministeriet blev orienteret herom den 11. oktober 1985. Sagen om udlevering af de 6 mio. d.kr. sluttede hermed, og det kan konstateres, at Danmark aldrig fik udleveret alle pengene, men kun den del heraf, der var blevet beskadiget som følge af undersøgelsen for fingeraftryk i Frankrig.

PET udlånte den 12. november 1985 fingeraftryk af Jan Weimann og Torkil Lauesen til Lyngby Politi ved Johannes Helmer Pedersen.

CFI orienterede den 13. januar 1986 Lyngby Politi om, at man havde undersøgt de beskadigede pengesedler, som Nationalbanken havde modtaget, samt fotografierne af de i Frankrig optagne fingeraftryk. Ved undersøgelsen var der fundet et aftryk, som kunne bruges. Aftrykket kunne dog ikke bruges til 100% identifikation. Dette aftryk var sammenholdt med fire personers aftryk efter ønske fra Lyngby Politi. Efter Willy Pedersens forklaring sammenholdt med PET's udlevering den 12. november 1985 af Jan Weimanns og Torkil Lauesens fingeraftryk til Lyngby Politi, kan det lægges til grund, at de fire omtalte personer var de kendte medlemmer af Appel-gruppen.

I forbindelse med den fornyede efterforskning af røveriet i Lyngby efter røveriet og drabet på en politimand ved Købmagergade Postkontor blev det i et notat af 23. december 1988 fra Københavns Politi udarbejdet af kriminalassistent Jørn Moos anført, at "Lyngby politi siger, at der "blev lagt låg på sagen" fra justitsministeriets side i forbindelse med retsanmodningerne vedr. de to anholdte arabere samt udlevering af de 6 millioner til undersøgelse her i landet." Desuden blev det anført, "at PET havde stillet alt materiale til rådighed for sagen, og der fandtes ikke heri nogen notater, hvoraf det fremgik, at der skulle være lagt låg på".

Johannes Helmer Pedersen, der blev udlånt til Københavns Politi fra Lyngby Politi i forbindelse med efterforskningen efter røveriet og drabet ved Købmagergade Postkontor, har herom forklaret bl.a., at inden Jørn Moos' udarbejdelse af notatet havde han og Jørn Moos været til møde hos Jørgen Galle, der havde bekræftet, hvordan Johannes Helmer Pedersen og Karsten Høy Petersens efterforskning af røveriet var sluttet.

Jørn Moos har om notatet forklaret bl.a., at Johannes Helmer Pedersen havde sagt til ham, at såfremt Johannes Helmer Pedersen på egen hånd sagde noget om det rigtige forløb i Lyngby, da ville det indebære, at Johannes Helmer Pedersen blev afskediget og mistede sin pension. De tog herefter ud til Lyngby Politi og holdt et møde med Jørgen Galle. Jørgen Galle redegjorde for sagens forløb,

herunder at man på et tidspunkt ikke kunne komme videre, da der blev lagt låg på sagen fra PET's og Justitsministeriets side. Hans umiddelbare reaktion var, at det ikke kunne passe, men det fastholdt Jørgen Galle og Johannes Helmer Pedersen, hvilket var baggrunden for, at han skrev notatet af 23. december 1988 til Annemette Møller. Han bad Annemette Møller henvende sig til Justitsministeriet på baggrund af notatet, og det var således med henblik på at give hende et skriftligt grundlag for den personlige henvendelse til ministeriet, at han havde udarbejdet notatet. Annemette Møller vendte tilbage og meddelte, at der ikke fra nogens side var lagt låg på.

Annemette Møller har om notatet af 23. december 1988 forklaret bl.a., at hun ikke husker det pågældende notat. Hun vil tro, at hun er gået videre til politidirektør Poul Eefsen med spørgsmålet. Hun husker ikke, om de foretog sig noget i anledning af notatet, og hun mener ikke, at de i den anledning henvendte sig til ministeriet. Hvis det var kommet til en henvendelse, ville det have været naturligt, at det var sket på departementschefniveau, og at det således var Poul Eefsen, der havde henvendt sig til departementschefen.

Det kan til ovennævnte notat og forklaringerne herom bemærkes, at PET havde instrueret Lyngby Politi om, at oplysningerne fra PET's overvågningsmateriale skulle holdes hemmelige, hvilket som tidligere redegjort for var i overensstemmelse med Statsministeriets dagældende cirkulære om sikkerhedsbeskyttelse af bl.a. klassificerede informationer og efter kommissionens vurdering sagligt velbegrundet i det naturlige hensyn til hemmeligholdelsen af PET's overvågning af Appel-gruppen og palæstinensiske kredse i Danmark med tilknytning til PFLP. Hvad angår Justitsministeriet er kommissionen – som gennemgået i det foregående – ikke stødt på oplysninger, der peger på, at ministeriet pålagde Lyngby Politi at stoppe efterforskningen af røveriet. Beslutningen herom må sandsynligvis være truffet af efterforskningsledelsen i Lyngby Politi. Tilsvarende er det sandsynligt, at det var efterforskningsledelsen, uden at Justitsministeriet havde andel heri, der i givet fald tilkendegav, hvilke konsekvenser det ville have

for de involverede medarbejdere hos Lyngby Politi, hvis de fortsatte efterforskningen af egen drift.¹¹¹

Som nævnt genoptog Københavns Politi efter røveriet og drabet ved Købmagergade Postkontor den 3. november 1988 efterforskningen af røveriet i Lyngby og afhørte i den anledning på ny vidnet Niels Rygaard Hansen, der under Lyngby Politis afhøring af ham den 15. marts 1983 havde angivet, at han kunne genkende den af gerningsmændene, der havde truet ham med en pistol. Under den fornyede afhøring fik han forevist en mappe med fotos af Appel-gruppens medlemmer og andre mistænkte fra deres omgangskreds. Niels Rygaard Hansen udtalte herefter, at Niels Jørgensen med meget stor sandsynlighed var identisk med den person, der havde truet ham med pistol. Han genkendte ansigtsformen og det specielle blik i den pågældendes øjne. Dagen efter oplyste Niels Rygaard Hansen, at han havde tænkt situationen igennem igen, og nu følte han sig endnu mere sikker i udtagelsen af Niels Jørgensen. Han genså fotoet af Niels Jørgensen og udtalte, at det var det samme ansigt, som han kiggede i øjnene den 2. marts 1983.

Det kan hertil bemærkes, at kommissionen som tidligere redegjort for ikke har fundet, at det kan lægges til grund, at PET i 1983 skulle have oplyst, at man ikke havde fotos af Appel-gruppens medlemmer, og Lyngby Politi havde som nævnt haft mulighed for at anmode PET om bistand til optagelse af aktuelle fotos.

Københavns Politi afhørte også på ny vidnet Jim Olsen. Under afhøring den 19. december 1989 forklarede Jim Olsen bl.a., at da han var næsten oppe på siden af flugtbilen, bemærkede han, at den mandlige passager havde en pistol i hånden. Pistolen blev holdt, så den pegede op imod loftet i bilen og pegede således ikke direkte mod ham. Den mandlige bagsædepassager stod nu ret utydeligt i hans

111 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 156, hvor af fremgår bl.a.: *"Da jeg startede i den særlige efterforskningsgruppe inde på Københavns Politigård i december 1988, skulle jeg orientere de andre om Lyngby-kuppet. Jeg startede med at give den "milde" version om sporene til Sverige, om de anholdte, som vi ikke kunne afhøre i Paris og pengene, som vi ikke kunne få herop," fortæller Johannes Pedersen. "Den historie medførte en lang række "venlige" spørgsmål fra kollegerne, hvor det nærmest lå indbygget, at Karsten Høj og jeg ikke kunne finde ud af noget som helst. At vi var nogle platfodede panserbasser: "Hvorfor kunne I ikke finde ud af noget i Frankrig?" og "Hvorfor stoppede I pludselig arbejdet?" lød det blandt andet. Johannes Pedersen – der fem år tidligere var blevet truet med fyring, hvis ikke han stoppede sit arbejde, og som end aldrig havde fortalt sine nærmeste ved Lyngby Politi, hvad der egentlig var sket – blev nu så provokeret, at han lagde alle kort på bordet: "For første gang nogensinde gav jeg den fulde forklaring. Jeg fortalte, hvad der var sket ude i PET, og hvad PET og Justitsministeriet havde gjort over for os. Jeg fortalte direkte, hvordan vi var blevet truet. Det medførte tvivlende blikke fra de tilstedeværende, ikke mindst fra Jørn Moos, der direkte udtrykte, at han tvivlede på min historie, og at han ikke mente, at myndighederne kunne finde på at gøre sådan noget i en efterforskning af et røver af særlig farlig karakter".*

hukommelse. Der var fortsat nogle træk fra kvinden i flugtbilen, som sagde ham noget. Under kommissionens afhøring af Jim Olsen blev han foreholdt, at der ingen af politirapporterne fra 1983 var oplysning om, at han skulle have forklaret noget om en pistol, herunder at han skulle være blevet truet hermed. Hertil forklarede han, at: "Når man får stukket sådan en op, og han sidder og peger på dig, giver det et sådant indtryk, at man aldrig glemmer det." Han forklarede herom under den første afhøring på stationen i Nærum og også i de senere afhøringer vedrørende hændelsesforløbet. Det kan hertil bemærkes, at det må anses for helt usandsynligt, at en så betydningsfuld oplysning om, at en af gerningsmændene truede med en pistol, ikke ville fremgå af Lyngby Politis rapporter, hvis Jim Olsen havde forklaret herom.

Københavns Politi genafhørte Jim Olsen den 21. december 1989. Ifølge afhøringsrapporten forklarede han bl.a., at han bemærkede, at manden på bagsædet sad med en pistol i hånden, hvorfor han straks faldt tilbage og kørte op ad frakørslen til Nærum. Det kan bemærkes, at Jim Olsen ifølge tidligere nævnte rapport fra Lyngby Politi af 6. marts 1983 forklarede bl.a., at han kørte fra ved afkørslen, da han ikke længere turde følge efter flugtbilen, idet han ikke havde ret meget benzin på sin bil. Under Københavns Politis fornyede afhøring af ham forklarede han i henhold til rapporten yderligere bl.a., at han muligvis fortsat kunne genkende kvinden, idet han stadig havde et billede af hende i sit hoved. Han kunne huske signalementet af to af mændene, men han havde svært ved at huske deres ansigter, hvorfor en genkendelse var usandsynlig. Han fik efterfølgende forevist fotos af 13 kvinder, og han udtog herfra tre, herunder den i kapitel 1, afsnit 1.4.1, nævnte kvinde, som anklagemyndigheden besluttede ikke at rejse tiltale mod under Blekingegade-sagen. Han udtalte, at hun lignende meget – specielt på næsen, øjenbryn og håret – men kvinden på fotoet var for rund i ansigtet. Der var flere ting ved de to øvrige udtagne kvinder, som ikke passede med, hvordan han huskede kvindens udseende. Adspurgte udtalte han, at han var 70-75% sikker på, at vedkommende var identisk med den kvinde, som han havde set i flugtbilen. Herefter fik han forevist fotos af 38 mænd, men han var ikke i stand til at udtage nogen herfra som mulige gerningsmænd.¹¹² Jim Olsen oplyste under afhøringen desuden bl.a., at han flere gange i løbet af 1983 havde set fotomapper, dog uden at han havde kunnet udpege nogen, men han havde kunnet påpege nogle træk, der svarede til kvinden i flugtbilen. Sluttelig havde han set nogle fotos fra Sverige, hvorfra han udtog en kvinde, men kun som type.

112 Kommissionen har gennemset fotomappen med de 38 mænd og konstateret, at der er fotografier af Appel-gruppens medlemmer heri.

Jim Olsen har over for kommissionen forklaret, at som han husker det, udpegede han den 21. december 1989 en kvinde som type og to mænd som mulige gerningsmænd, hvilket kan konstateres ikke at stemme overens med politirapporten vedrørende afhøringen. Det kan desuden konstateres, at Jim Olsens forklaring den 21. december 1989 som gengivet i politirapporten ikke stemmer overens med rapporter vedrørende Lyngby Politis afhøringer af ham den 8., 9. og 21. marts 1983, ifølge hvilke Jim Olsen ved forevisning af fotos udtog Rolf Kenneth Carlsson som værende 100% identisk med den mandlige bagsædepassager i flugtbilen og udtalte, at en veninde til Rolf Kenneth Carlsson med 75% sikkerhed var identisk med den kvindelige bagsædepassager, ligesom han i henhold til rapport om afhøring den 13. april 1983 om en anden veninde til Rolf Kenneth Carlsson forklarede, at hun havde ganske stor lighed med den kvindelige bagsædepassager i flugtbilen.

Under den fornyede afhøring den 21. december 1989 oplyste Jim Olsen i øvrigt, at han var villig til at vidne i retten, men han krævede, at hans navn og adresse blev beskyttet, ligesom han ikke ville stå ansigt til ansigt med de tiltalte.

Niels Rygaard Hansen udtog i forbindelse med sin vidneforklaring den 15. oktober 1989 i Østre Landsret under retssagen mod Blekingegadebanden et foto af Niels Jørgensen og forklarede herom, at han ikke kunne sige, om det var den person, som han havde set, men det lignede ham. Billedet af personen var blevet noget sløret i årenes løb, men da han så Niels Jørgensens billede i 1989, var billedet kommet tydeligt frem igen. Han vidste ikke, hvad der specielt havde fået ham til at udtage Niels Jørgensen, men udtrykket, at han med "meget stor sandsynlighed" havde udtaget Niels Jørgensens billede, dækkede godt.

Ligeledes den 15. oktober 1989 forklarede Jim Olsen i Østre Landsret som vidne under retssagen mod Blekingegadebanden bl.a., at han på et tidspunkt var oppe på siden af bilen, og der kom en pistol frem i venstre bagrude, hvorfor han drejede fra ved frakørslen til Nærum. Han følte det som en trussel. Han huskede ikke, om pistolen var pegende. Den kom nærmest lige op over vindueskarmen. Jim Olsen blev i landsretten foreholdt, at han ved forevisning af foto af Rolf Kenneth Carlsson skulle have udtalt, at han var 100% sikker på, at Rolf Kenneth Carlsson var en af gerningsmændene. Hertil forklarede han, at det nok var rigtigt. Han blev også forevist fotografier af kvinder fra fototeket, og han forklarede hertil, at han havde udtaget et foto af nr. 4.¹¹³ Han var sikker – ikke 100% – på, at det var

113 Foto nr. 4 var af den tidligere omtalte kvinde, som anklagemyndigheden havde besluttet ikke at rejse tiltale mod under Blekingegade-sagen.

kvinden fra flugtbilen.¹¹⁴ Desuden fik Jim Olsen forevist fotos af bl.a. de tiltalte fra Blekingegadebanden, og ingen af disse fotos sagde ham umiddelbart noget.

Jim Olsen har over for kommissionen forklaret bl.a., at i forbindelse med hans vidneforklaring i nævningsagen mod Blekingegadebanden blev hans ønske om anonymitet og om ikke at skulle stå ansigt til ansigt med de tiltalte ikke opfyldt. Han havde fået oplyst, at man ville arbejde på at opfylde hans ønske herom, og at han ville få et svar herpå fra statsadvokaten. Han fik senere at vide, at det kunne godt ordnes, og at han bare skulle møde op til vidneafhøringen. Imidlertid var de tiltalte til stede, da han kom ind i retssalen, og spørgsmålet om anonymitet blev ikke drøftet. Han blev spurgt om sit navn, hvorefter der blev "gået lige til sagen". Der gik herefter panik i ham, og han sagde nej til alt, som han blev spurgt om. Det eneste, han husker fra afhøringen, er, at han gik i panik, da han så en af de tiltalte i retssalen. I dag husker han kun brudstykker fra forløbet omkring vidneafhøringen, men han kunne genkende nogen af de tiltalte som gerningsmænd til røveriet. Efter retsmødet gik der mange tanker gennem hans hoved, og på dette tidspunkt afsluttede han sagen for sit vedkommende. Derfor handlede han ikke rationelt ved at undlade at rette fornyet henvendelse til politiet med oplysning om, at han faktisk godt kunne genkende nogle af de tiltalte som gerningsmænd.

Det kan hertil bemærkes, at anklagemyndigheden burde have orienteret Jim Olsen om anklagemyndighedens stillingtagen til hans ønske om navne- og adressebeskyttelse samt ønsket om ikke at skulle stå ansigt til ansigt med de tiltalte. Imidlertid kan det konstateres, at Jim Olsen også inden retssagen i forbindelse med afhøringen af ham havde fået forevist fotos af bl.a. Blekingegadebandens medlemmer uden at genkende dem. Henset hertil og til hans tidligere sikre udtagelse af Rolf Kenneth Carlsson som gerningsmand må det antages, at hans eventuelle genkendelse af medlemmer af Blekingegadebanden i forbindelse med afhøringen i landsretten ville være blevet tillagt en meget ringe – om nogen – bevismæssig værdi.

114 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 166, hvoraf fremgår bl.a.: "... Det andet hovedvidne, Jim Olsen, der havde set røverne på Helsingør-motorvejen, følte sig tilsyneladende heller ikke tryk ved situationen, da han mødte frem i retten. "Jeg var blevet lovet, at jeg kunne få lov til at vidne, uden at de tiltalte så mig. Det havde statsadvokat H.C. Abildtrup personligt garanteret. Men da jeg ankom, blev jeg ført ind i retssalen, hvor de alle sammen sad. Jeg var bange. Derfor valgte jeg at besvare benægtende, da jeg fik forevist billeder af dem. Men sandheden er, at jeg udmærket kunne kende dem. Også i 1990," siger Jim Olsen i dag. ... "

Niels Jørgensens beskikkede forsvarer under Blekingegade-sagen anførte den 2. november 1990 over for Københavns Politi, at der savnedes en forklaring på, hvorfor Niels Rygaard Hansen ikke i marts/april 1983 fik forevist fotografier af Jan Weimann, Torkil Lauesen, Niels Jørgensen og Peter Døllner.

Københavns Politi oplyste den 28. november 1990 som svar på ovenstående, at Københavns Politi ikke kunne besvare, hvorfor vidnet Niels Rygaard Hansen ikke havde set observationsfotografier fra PET, men billedernes kvalitet samt udelukkelsen af vidnet ved en efterfølgende konfrontation in natura, hvis vidnet havde set observationsfotografierne, kunne have spillet ind. Desuden tilføjedes, at det var Lyngby Politi, der havde stået for efterforskningen af røveriet i Lyngby, hvorfor Lyngby Politi måtte have taget en eventuel afgørelse om forevisning af observationsfotografierne, hvis det overhovedet havde været på tale. Der var tale om efterforskningsmæssige hensyn, som ikke nedskrives.

Willy Pedersen har som tidligere nævnt for kommissionen forklaret bl.a., at han under et møde i 1983 hos PET så nogle fotografier af medlemmer af Appel-gruppen. Der var tale om amatørfotografier taget på lang afstand. Han drøftede ikke med PET spørgsmålet om at anvende fotografierne til fotokonfrontation, idet fotografierne efter hans opfattelse efter deres karakter ikke var anvendelige hertil.

Efter anklageskriftet blev Niels Jørgensen, Torkil Lauesen, Jan Weimann, Peter Døllner, Karsten Møller Hansen, Bo Weimann tiltalt for at have begået røveriet i Lyngby.

Ingen af de pågældende blev dømt for dette forhold ved landsrettens dom af 2. maj 1991.

I år 2000 destruerede Justitsministeriet akterne i den sag, der vedrørte behandlingen af retsanmodningerne til Frankrig. Ministeriet har i forbindelse med folketingsspørgsmål nr. 470 (Alm. del) stillet af Folketingets Retsudvalg den 17. marts 2008 oplyst, at akterne blev destrueret, idet sager i den pågældende journalgruppe (sager vedrørende retshjælp til og fra udlandet) i henhold til Justitsministeriets kassationsplan for den pågældende journalperiode kunne kasseres ved udgangen af 1997. Sagen blev således destrueret sammen med Justitsministeriets øvrige sager i den pågældende journalgruppe, der efter Statens Arkivers bestemmelse ikke skulle afleveres til Statens Arkiver.

I svar på folketingsspørgsmål nr. 546 (Alm. del) stillet af Folketingets Retsudvalg den 3. april 2008 oplyste ministeriet yderligere, at kassationsplanen fremgik af Rigsarkivets brev af 28. juni 1999, som vedlagdes i kopi. Det oplystes, at Rigsar-

kivet havde udarbejdet kassationsbestemmelserne på baggrund af en gennemgang af et udvalg af ministeriets sager, i hvilken forbindelse Rigsarkivet havde vurderet, hvilke sagstyper der var bevaringsværdige. Det fremgik af brevet af 28. juni 1999 fra Rigsarkivet bl.a., at de sagstyper, der opregnedes i kassationsplanen, kunne kasseres, når de efter ministeriets vurdering ikke længere havde retlig eller administrativ betydning. Ministeriet oplyste desuden, at på grund af den meget store sagsmængde foretoges der ikke i forbindelse med kassationen en konkret vurdering af de enkelte sagers bevaringsværdighed, men kun en generel vurdering af sagskategorierne.

Kommissionen kan hertil bemærke, at der i år 2000 ikke var oplysninger fremme, som tydede på, at sagen fortsat havde retlig eller administrativ betydning. Det var først i forbindelse med udgivelsen i 2007 af Peter Øvig Knudsens bøger om Blekingegadebanden, at der kom et fornyet fokus på efterforskningen af røveriet i Lyngby. Kommissionen finder derfor, at det kan lægges til grund, at destruktionsen af sagen skete i overensstemmelse med Rigsarkivets kassationsbestemmelser.

Per Larsen udtalte i et interview i DR2 programmet "Historien om Politiets Efterretningstjeneste" vist den 14. oktober 2007 vedrørende efterforskningen af røveriet i Lyngby bl.a., at han mente, at PET havde været meget åbne over for Lyngby Politi og havde givet Lyngby Politi en fidus til, hvem der kunne være gerningsmændene. Der var et samspil med efterforskerne fra Lyngby Politi, som sad ude hos PET og fik lejlighed til at se dele af, hvad PET havde, for PET "lukkede jo ikke hele skatkammeret op, for alt hvad der var". Det, der kunne være meget relevant, blev sorteret ud til Lyngby Politi.

Det kan hertil bemærkes, at som tidligere redegjort for kan kommissionen konstatere, at PET havde orienteret Lyngby Politi om alle oplysninger af væsentlig betydning for grundlaget for mistanken mod Appel-gruppen. Hvad PET måtte have udeladt var således ikke oplysninger, som det kunne være betænkeligt at udelade. Derudover kan det nævnes, at der i den tidligere nævnte rapport af 23. december 1988 udarbejdet af Jørn Moos blev anført, at PET havde stillet alt materiale til rådighed for sagen, og det kan konstateres, at der ikke under Københavns Politis efterforskning i sagen blev fundet yderligere oplysninger af væsentlig relevans for Lyngby-forholdet i materialet fra PET. Desuden er der ikke nogen af de vidner, som har afgivet forklaring for kommissionen, herunder Johannes Helmer Pedersen, som både deltog i Lyngby Politis og Københavns Politis efterforskning af sagen, der har kunnet pege på konkrete oplysninger af relevans, som PET skulle have tilbageholdt over for Lyngby Politi. Henset hertil og til Per Larsens forklaring for kommissionen, ændrer det gengivne fra inter-

viewet af Per Larsen ikke ved kommissionens vurdering af, at PET ikke tilbageholdt væsentlige oplysninger over for Lyngby Politi.

Ud over efterforskningen af røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983 og behandlingen af udleverings- og undersøgelsesspørgsmålene af de 6 mio. d.kr. er PET's overvågning af Appel-gruppen i tiden november 1982 til februar 1985 gennemgået i dette afsnit.

Det kan konstateres, at PET på intet tidspunkt i perioden havde telefonaflytninger mod Appel-gruppen, og det eneste indgreb i meddelelshemmeligheden over for Appel-gruppen var mod en postboks. Indgrebet blev imidlertid afsluttet, idet postboksen ikke havde været benyttet i en længere periode, og der var ikke betalt yderligere leje for postboksen. De eneste observationer mod gruppens medlemmer var i efteråret 1983, i forbindelse med at PET bistod Lyngby Politi med indhentelse af fingeraftryk fra Jan Weimann og Torkil Lauesen. Der blev intet bemærkelsesværdigt observeret i forbindelse hermed. PET havde således meget lidt fokus på Appel-gruppen i perioden, og de eneste interessante oplysninger, der bidrog med nyt til overvågningen af gruppen, var anholdelsen af de to arabere i Paris med de 6 mio. d.kr. og oplysningen fra den franske efterretnings-tjeneste om, at de 6 mio. d.kr. i henhold til en troværdig kilde kom fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne PFLP.¹¹⁵ Disse oplysninger bidrog til mistanken om, at Appel-gruppens kriminelle aktiviteter bestod i grov berigelseskriminalitet, men der var fortsat ingen konkrete beviser herfor, og PET foretog ingen målrettet overvågning mod Appel-gruppen til afklaring heraf.

115 Kan sammenholdes med "Blekingegadebanden", s. 548, hvoraf fremgår bl.a.: *"Kriminalpolitiet havde i mod-sætning til PET ingen adgang til at følge de mistænktes rejseaktiviteter. Især for Niels Jørgensens vedkom-mende var disse ellers ganske omfattende, specielt i månederne efter Lyngby-kuppet. Resten af 1983 besøgte Niels Jørgensen således PFLP's hovedkvarter i Damaskus mindst fire gange, fremgår det af efterretnings-tjenestens materiale. Via sin normale rute over Athen var Niels Jørgensen således i Damaskus i maj, juni, september og november 1983."*

Kommissionen kan hertil bemærke, at det efter kommissionens gennemgang af PET's materiale kan lægges til grund, at PET's og Københavns Politis oplysninger om Niels Jørgensens rejseaktiviteter i 1983 stammer fra materiale, som man først kom i besiddelse af i forbindelse med efterforskningen efter røveriet og drabet ved Købmagergade Postkontor.

3.4.5 Kommissionens konklusioner

PET's rolle i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby den 2. marts 1983

PET's mistanke om, at Appel-gruppens medlemmer stod bag røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby den 2. marts 1983, var til at begynde med begrundet i en forudgående mistanke om, at Appel-gruppens eventuelle kriminelle aktiviteter bestod i grov berigelseskriminalitet sammenholdt med PET's kendskab til Appel-gruppens forbindelse til PFLP, herunder til herboende palæstinensere, der i efteråret 1982 havde fået besøg af de to arabere, der den 26. marts 1983 blev anholdt i Charles de Gaulle-lufthavnen i Paris i besiddelse af 6 mio. d.kr., der – kunne det formodes – stammede fra røveriet i Lyngby. Ved anholdelsen var araberne i besiddelse af bl.a. Sati Bakiers telefonnummer. Der foreligger ikke sikre oplysninger om, hvorvidt PET eller medarbejdere fra rejseafdelingen havde mistanke mod Appel-gruppen inden anholdelsen af de to arabere i Paris. Mistanken mod Appel-gruppen blev i forløbet efter anholdelserne i Paris bestyrket af, at den franske efterretningstjeneste den 10. juni 1983 oplyste, at – i henhold til en troværdig kilde – kom de 6 mio. d.kr. fra et væbnet røveri begået i Danmark af personer fra en ekstremistisk organisation i Danmark på vegne PFLP. Kommissionen har kunnet konstatere, at PET ikke havde andre oplysninger, der kunne være af væsentlig betydning for det almindelige politis efterforskning mod Appel-gruppens medlemmer.

Som det fremgår af kommissionens sammenfatning, underrettede PET Lyngby Politi om PET's mistanke mod Appel-gruppens medlemmer. Lyngby Politi fik alle de ovennævnte oplysninger vedrørende mistankegrundlaget,¹¹⁶ men i forbindelse med videregivelsen af oplysningerne om Appel-gruppen til Lyngby Politi instruerede PET medarbejderne fra Lyngby Politi om, at overvågningsmaterialet skulle holdes hemmeligt, hvilket var i overensstemmelse med Statsministeriets dagældende sikkerhedscirkulære om sikkerhedsbeskyttelse af bl.a. klassificerede informationer og efter kommissionens vurdering sagligt velbegrundet i det naturlige hensyn til hemmeligholdelsen af PET's overvågning af Appel-gruppen og palæstinensiske kredse i Danmark med tilknytning til PFLP. Hvis det viste sig af betydning for Lyngby Politis efterforskning at anvende dele af de fortrolige

116 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 94 f, hvor af fremgår om møderne hos PET bl.a.: "... Det var dog Høy og Pedersens indtryk, at efterretningstjenesten lå inde med meget mere, end man lod dem vide. Og at dømme efter PET's halvfordækte henvendelser til øjenvidner som Jim Olsen må man næsten antage, at PET havde meget mere i ærmet. ..."

oplysninger fra PET's materiale, havde Lyngby Politi mulighed for at henvende sig til PET herom.

I denne sammenhæng bemærker kommissionen, at det som redegjort for i sammenfatningen ikke kan lægges til grund, at PET oplyste, at man ikke havde fotos af Appel-gruppens medlemmer, eller at PET på anmodning nægtede at udlevere fotos af Appel-gruppens medlemmer til Lyngby Politi.¹¹⁷ I oktober 1983 tilvejebragte PET på foranledning af Lyngby Politi fingeraftryk fra Jan Weimann og Torkil Lauesen (politiet lå i forvejen inde med fingeraftryk af Peter Døllner og antageligvis af Niels Jørgensen). På tilsvarende vis kunne Lyngby Politi også have anmodet PET om bistand til optagelse af aktuelle fotos. Kommissionen finder ikke, at PET af egen drift burde have foreslået dette.

Endelig bemærker kommissionen, at PET indhentede samtykke fra den franske efterretningstjeneste til, at Lyngby Politi måtte anvende oplysningen af 10. juni 1983, hvilken oplysning kunne indgå i en henvendelse til retten om afsigelse af bl.a. fængslingskendelse. På den baggrund lægger kommissionen til grund, at PET ikke modvirkede det almindelige politis opklaring og strafforfølgning i forhold til Appel-gruppens medlemmer i forbindelse med røveriet i Lyngby, og at PET henledte Lyngby Politis opmærksomhed på Appel-gruppens medlemmer. PET's samarbejde med det almindelige politi og bistand betød bl.a., at Lyngby Politi var i stand til at få en kendelse fra Retten i Lyngby om varetægtsfængsling af de to arabere in absentia og en retsanmodning om udlevering af dem til Danmark, ligesom bistanden gjorde det muligt for Lyngby Politi i samarbejde med CFI at sammenholde det delvise fingeraftryk, der var fundet på pengesedlerne, med fingeraftryk fra Appel-gruppens medlemmer.

Behandlingen af spørgsmålet om udlevering fra Frankrig af de to personer med tilknytning til PFLP

Lyngby Politi indhentede den 16. august 1983 en retsanmodning fra Retten i Lyngby bl.a. om udlevering af de to arabere til Danmark fra Frankrig som begrundet mistænkte for hæleri med hensyn til 6 mio. d.kr. fra røveriet i Lyngby. Retsanmodningen var udfærdiget under henvisning til Den Europæiske Konvention af

117 Kan sammenholdes med "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 88, hvoraf fremgår bl.a.: "... *"Og du er ikke i tvivl om, hvem du så den dag?" "nej, det var Niels Jørgensen fra Blekingegadebanden." Niels Rygaards oplysning er interessant, for i dag ved vi, at PET havde billeder af Niels Jørgensen. Men PET holdt materialet så tæt ind til kroppen, at Lyngby Politi ikke engang kunne få tilladelse til at lave en kopi af billedet, de kunne vise til gjenvidner som ham. Gad vide, om ikke sagen havde set anderledes ud, hvis Niels allerede i 1983 havde haft mulighed for at identificere Niels Jørgensen."*

13. december 1957 om udlevering af lovovertredere. Den 17. august 1983 sendte Lyngby Politi retsanmodningen til Statsadvokaten for Sjælland med indstilling om bl.a., at der så vidt muligt omgående over for de franske myndigheder fremsattes begæring om udlevering af de to arabere til retsforfølgning i Danmark. Statsadvokaten videresendte samme dag retsanmodningen til Justitsministeriet med samme indstilling som Lyngby Politi. Danmark havde ratificeret den nævnte konvention om udlevering af lovovertredere, hvilket Frankrig ikke havde. Imidlertid kan det efter forklaringerne for kommissionen fra de ansatte i Justitsministeriet og Udenrigsministeriet lægges til grund, at Danmark over for lande som Frankrig gik frem efter konventionen. Ud over at blive sendt til Justitsministeriet blev retsanmodningen straks sendt til de franske myndigheder gennem Interpol, men en sådan fremsendelse skulle efter konventionen følges op af en fremsendelse gennem Justitsministeriet for at få retsvirkning.

I en rapport af 23. september 1983 anførte Lyngby Politi bl.a., at den originale retsanmodning for indeværende var i det danske Justitsministerium, hvor man afventede et eventuelt positivt resultat af undersøgelsen af de 6 mio. d.kr. for fingeraftryk.

Som redegjort for i sammenfatningen lægger kommissionen til grund, at hvis de formelle krav til en retsanmodning var opfyldt, sendte ministeriet sædvanligvis anmodningen videre til udlandet uden prøvelse af det materielle grundlag, herunder bevisgrundlaget. Den foreliggende sag drejede sig imidlertid om udlevering fra Frankrig til Danmark af to yemenitiske statsborgere, som ingen tilknytning havde til Danmark. Dertil kom, at de pågældende havde relationer til PFLP, som på den tid var involveret i internationale terrorhandlinger. Kommissionen må på den baggrund gå ud fra, at sagen ikke var en sædvanlig retshjælpssag, hvorfor det ville være nærliggende, såfremt sagen blev behandlet med en anden opmærksomhed end andre retshjælpssager. De overvejelser, der blev gjort, og som førte til, at ministeriet besluttede ikke at fremsende retsanmodningen af 16. august 1983 til Frankrig, før end man havde et eventuelt positivt resultat af undersøgelsen af pengesedlerne for fingeraftryk, har det ikke været mulig for kommissionen at fastlægge. Når det ikke har været muligt, skal det navnlig ses i lyset af, at Justitsministeriets akter i retshjælpssagen blev destrueret i år 2000, og at helt centralt placerede personer i Justitsministeriet, Udenrigsministeriet og Lyngby Politi af naturlige årsager ikke har kunnet afgive forklaring. Endvidere har flere vidner især som følge af den lange tid, der er gået, siden begivenhederne fandt sted, haft mere eller mindre begrænset erindring om væsentlige omstændigheder.

Som anført i sammenfatningen tegner der sig to mulige forklaringer på sagsbehandlingen i Justitsministeriet.

Den ene forklaring kan være, at der i Justitsministeriets overvejelser har indgået politiske og sikkerhedsmæssige betragtninger. Den ansvarlige kontorchef i det daværende politikontor og dermed for sagen var Peter Rhedin, og som det fremgår af forklaringerne og af det senere sagsforløb, var han involveret i behandlingen af sagen. Poul Lundbæk Andersen, der da var afdelingschef og Peter Rhedins foresatte, har forklaret bl.a., at kontorcheferne selv vurderede, om de ville spørge ham til råds, når der var behov for at drøfte en sag, eller om de ville nævne sagen direkte for departementschef Niels Madsen, hvilket var det sædvanlige. Poul Lundbæk Andersen erindrer ikke at have været involveret i udleveringssagen. Det vil sige, at det ikke kan udelukkes, at Peter Rhedin drøftede sagen med Niels Madsen, som kan have forelagt den for Erik Ninn Hansen, der da var justitsminister. Om det har været tilfældet er uvist, men kommissionen kan konstatere, at spørgsmålet om udlevering af de to arabere ikke har været behandlet i Embedsmændenes og Regeringens Sikkerhedsudvalg.¹¹⁸

Den anden forklaring kan være, at Justitsministeriet antog, at Frankrig ikke ville udlevere de to arabere, hvis der ikke fremkom et stærkere bevisgrundlag. En sådan antagelse kunne i givet fald finde støtte i, at Danmark har taget et forbehold over for artikel 12 i konventionen om udlevering af lovovertrædere. Efter forbeholdet kan Danmark, når særlige omstændigheder gør det påkrævet, anmode et land, som fremsætter en udleveringsanmodning over for Danmark, om at tilvejebringe bevismateriale, der sandsynliggør, at den pågældende er skyldig, og afslå anmodningen, hvis materialet findes utilstrækkeligt. Som nævnt fulgte Danmark over for Frankrig udleveringskonventionen, uanset at Frankrig ikke havde ratificeret den. Frankrig ville derfor efter et gensidighedsprincip kunne stille samme bevismæssige krav til Danmark som det, der fremgår af Danmarks forbehold over for artikel 12. Uanset at en udleveringssag skulle afgøres efter fransk ret, ville spørgsmålet om bevisgrundlaget derfor med stor sandsynlighed blive relevant, hvis de to arabere protesterede mod udlevering til Danmark, hvilket det måtte antages, at de ville gøre. Henset til at der ikke var noget bevis for, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby, var der derfor en nærliggende risiko

118 Kan sammenholdes med "Blekingegadebanden", s. 550, hvoraf fremgår bl.a.: "... Både Statsadvokaten og Rigsadvokaten behandlede udleveringsbegæringen som en ekspeditionssag, men det samme kom mod sædvanen ikke til at ske, da begæringen nåede Justitsministeriet. På højeste sted i ministeriet havde man nemlig sine grunde til ikke at efterkomme politiets ønske om at få palæstinenserne udleveret til Danmark. ..."

for, at en fransk domstol ville træffe afgørelse om, at de to arabere ikke kunne udleveres til Danmark.

Der er således uvished om, hvad der var baggrunden for, at Justitsministeriet ikke fremsendte retsanmodningen af 16. august 1983 til Frankrig. Som nævnt kobledes Lyngby Politi imidlertid i rapporten af 23. september 1983 ministeriets manglende fremsendelse af retsanmodningen sammen med, at man afventede et positivt resultat af fingeraftryksundersøgelsen. Justitsministeriets begrundelse over for Lyngby Politi var således antageligvis, at bevisgrundlaget ikke var tilstrækkeligt stærkt. Efter forklaringerne var eneste tilbageværende spor, der omkring dette tidspunkt ikke var udtømmende behandlet af Lyngby Politi, sporet vedrørende de to arabere i Frankrig og pengesedlerne. I praksis var den eneste realistiske måde at sikre bevis for en sammenhæng mellem de beslaglagte penge i Frankrig og røveriet i Lyngby, en fingeraftryksundersøgelse. Det tjente derfor ikke noget formål, hvis Justitsministeriet tilbagesendte sagen til Lyngby Politi med anmodning om, at politiet fremkom med yderligere beviser til styrkelse af bevisgrundlaget. Dette var ikke muligt for Lyngby Politi, og i overensstemmelse hermed havde Lyngby Politi taget til efterretning, at fremsendelse af anmodningen om udlevering af de to arabere afventede et eventuelt positivt resultat af fingeraftryksundersøgelsen.

Der pågik herefter i en periode gennem Udenrigsministeriet og ambassaden i Paris diplomatiske drøftelser mellem Danmark og Frankrig vedrørende udleveringssagen.

Som redegjort for i sammenfatningen kan det på baggrund af notitser udarbejdet af daværende konsul ved ambassaden i Paris, Bent Andersen, og daværende fuldmægtig i Udenrigsministeriet, Herluf Hansens, forklaring for kommissionen om de diplomatiske drøftelser mellem Danmark og Frankrig ikke udelukkes, at Justitsministeriet af politiske og sikkerhedsmæssige årsager var modstræbende/tilsyneladende tøvende, og at Justitsministeriet reelt ikke ønskede de to arabere udleveret til Danmark, men der er ikke sikre holdepunkter for, at det var tilfældet.

Frankrig meddelte den 7. december 1983 gennem ambassaden i Paris, at man ikke fandt, at der var grundlag for at tilbageholde de to arabere, og fra fransk side fremsattes et tilbud, hvorefter Danmark på sin side bl.a. skulle trække fængslingskendelsen af 16. august 1983 tilbage. I forbindelse med tilbuddet nævnte franskmændene bl.a., at det ville tage ca. 6 måneder yderligere, inden undersøgelsen af pengesedlerne var gennemført. Justitsministeriet svarede den 8. december 1983 – formentlig efter drøftelser med Udenrigsministeriet – bl.a.,

at man ikke ønskede at gøre den afsagte fængslingskendelse gældende i Frankrig. Det har imidlertid ikke været muligt for kommissionen at fastslå, hvem der fra Udenrigsministeriet og Justitsministeriet i givet fald drøftede spørgsmålet, og hvad indholdet eller baggrunden for drøftelserne var.

Det kan således ikke udelukkes, at der indgik de omtalte politiske og sikkerhedsmæssige overvejelser i Justitsministeriets beslutning om at opgive at få udleveret de to arabere til Danmark, hvilket kan have været baggrunden for, at Justitsministeriet i denne situation ikke prøvede at presse de franske myndigheder, men derimod efterkom ønsket om at opgive udlevering af de to arabere uden eksempelvis at have stillet som betingelse, at de 6 mio. d.kr. blev udleveret og ombyttet med nye sedler fra Nationalbanken.

Franskmændene havde i tilbuddet af 7. december 1983 klart tilkendegivet, at det ikke ville være muligt at tilbageholde de to arabere på det foreliggende bevisgrundlag, og på et møde den 25. november 1983 havde franskmændene oplyst bl.a., at fingeraftryksundersøgelsen ville tage flere måneder yderligere, og således formentlig ikke kunne være afsluttet inden behandlingen af arabernes ankesag. En anden mulighed, som heller ikke kan udelukkes, er derfor, at Justitsministeriet opgav at fremsætte anmodningen om udlevering af araberne, under indtryk af at det ikke tidsmæssigt lod sig gøre at tilvejebringe det fornødne bevisgrundlag for udlevering af dem, inden de blev løsladt. Såfremt Justitsministeriet ikke havde meddelt, at man ikke ville gøre fængslingskendelsen gældende i Frankrig, skulle retten i Frankrig, der gennem Interpol havde modtaget retsanmodningen om udlevering af de anholdte, sandsynligvis have varetægtsfængslet de to arabere i 18 eller 20 dage efter dom, hvor de ellers kunne være løsladt, idet man skulle afvente, at den originale retsanmodning fremkom, jf. principperne i udleveringskonventionen, eller efter fransk ret. Hvis vurderingen var, at det ikke var muligt inden udløbet af fængslingen at føre det fornødne bevis, savnede fremsendelse af anmodningen imidlertid formål.¹¹⁹

119 Kan sammenholdes med spørgsmål nr. 171 (Alm. del) stillet til justitsministeren den 7. januar 2008 af Folketingets Retsudvalg: *"Kan ministeren bekræfte, at Justitsministeriet i 1983 accepterede et fransk forslag om ikke at kræve Ghazy Massoud og Mohamed Toman udleveret til Danmark, samt i givet fald hvilke overvejelser der lå bag dette."* Ved besvarelsen af spørgsmålet den 22. februar 2008 blev der henvist til, at det var regeringens opfattelse, at overvejelser om yderligere undersøgelse af myndighedernes behandling af sagen vedrørende Blekingegadebanden burde afvente udfaldet af PET-kommissionens arbejde.

Desuden kan det sammenholdes med samme udvalgs spørgsmål nr. 217 (Alm. del) stillet til justitsministeren den 28. november 2008: *"Vil ministeren redegøre for Justitsministeriets beslutning om ikke at kræve to palæstinensere udleveret i forbindelse med Blekingegadebandens røveri i Lyngby? Der henvises til indslag i TV-Avisen den 31. oktober 2008 kl. 18.30."* Ved besvarelsen af spørgsmålet den 25. februar 2009 blev det bl.a. anført, at justitsministeren fandt det rigtigst at afvente PET-kommissionens undersøgelse.

De to arabere blev herefter løsladt den 12. december 1983, og den 15. december 1983 rejste de til Algier.

Kommissionen har således ikke fundet, at det kan lægges til grund, at Justitsministeriet modvirkede det almindelige politis og anklagemyndighedens forsøg på at få udleveret de to arabere til strafforfølgning i Danmark.

Som det fremgår af sammenfatningen, er der ikke noget, som tyder på, at PET i noget nævneværdigt omfang var involveret i spørgsmålet om udlevering af de to arabere.

Behandlingen af spørgsmålet om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler, som de to personer med tilknytning til PFLP var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris

Lyngby Politi indhentede den 28. juni 1983 en retsanmodning fra Retten i Lyngby om, at der måtte blive foretaget en undersøgelse for fingeraftryk på de 6 mio. d.kr. i Frankrig. Alternativt anmodedes der om, at de 6 mio. d.kr. blev frigivet og oversendt til Rigspolitiet, idet Nationalbanken havde givet tilsagn om, at der til gengæld ville blive sendt et tilsvarende beløb til den kompetente franske myndighed. Retsanmodningen blev fremsat efter Den Europæiske Konvention af 20. april 1959 om gensidig hjælp i straffesager, som både Danmark og Frankrig havde ratificeret.

Justitsministeriet sendte den 6. juli 1983 retsanmodningen til det franske Justitsministerium. Ved fremsendelsen anførte Justitsministeriet bl.a., at nærmere aftale om retsanmodningens praktiske gennemførelse kunne træffes direkte med politimesteren i Lyngby, eventuelt gennem Interpol.

Interpol oplyste den 6. august 1983, at retsanmodningen var blevet videredelegeret til undersøgelsesdommeren, der ville udpege de eksperter, som skulle foretage fingeraftryksundersøgelsen. Heri lå indirekte, at Frankrig ikke imødekom den alternative anmodning om ombytning af de 6 mio. d.kr. med andre penge fra Nationalbanken.

I forbindelse med gennemførelsen af fingeraftryksundersøgelsen henvendte undersøgelsesdommeren sig den 17. august 1983 direkte til dommeren i Lyngby om praktiske forhold ved undersøgelsen. Som redegjort for i sammenfatningen var undersøgelsesdommerens henvendelse ikke i overensstemmelse med den i retshjælpskonventionen beskrevne fremgangsmåde og det danske retssystem, hvortil kom, at det havde været både hensigtsmæssigt og praktisk, hvis under-

søgelsesdommeren i overensstemmelse med Justitsministeriets angivelser i stedet havde henvendt sig til Lyngby Politi.

Efter meddelelse den 14. september 1983 fra Interpol til Lyngby Politi om, at undersøgelsesdommeren anmodede om at blive ringet op af dommeren i Lyngby, besluttede politimesteren i Lyngby, at beskeden ikke skulle gives videre til dommeren i Lyngby, og undersøgelsesdommeren skulle via Interpol gøres bekendt med, at dommeren i Lyngby ikke havde noget med sagen at gøre.

Den 16. september 1983 meddelte Interpol imidlertid Lyngby Politi, at Interpol ikke ville henvende sig til undersøgelsesdommeren, idet det i Frankrig var undersøgelsesdommeren, der gav ordrene. Lyngby Politis kommunikation med Frankrig om retsanmodningen fortsatte derfor gennem dommeren i Lyngby.

Undersøgelsesdommeren oplyste den 21. september 1983, at der var foretaget stikprøvevis undersøgelse af pengesedlerne, og at der ikke var fundet nogen brugelige aftryk. Det blev i forbindelse hermed aftalt, at en medarbejder fra Centralbureauet for Identifikation (CFI) kunne deltage i de videre undersøgelser af pengesedlerne i Paris. Efter forklaringerne for kommissionen ønskede franskmændene imidlertid alligevel ikke bistand fra CFI, og det kom derfor ikke til at ske.

Lyngby Politi afsluttede omkring dette tidspunkt anden øvrig efterforskning i sagen, og det var herefter alene fingeraftryksundersøgelsen, der manglede.

Den 14. oktober 1983 forespurgte Lyngby Politi gennem Interpol, hvordan undersøgelsen af pengesedlerne forløb. I en periode herefter var der drøftelser med det franske Justitsministerium gennem ambassaden i Paris bl.a. om retsanmodningen af 28. juni 1983. Af referater fra disse drøftelser fremgår bl.a., at Justitsministeriet tre uger inden den 22. november 1983 havde rykket for svar på retsanmodningen. Drøftelserne mandede ud i, at det franske Justitsministerium den 7. december 1983 fremsatte tilbud om, at hvis der blev ført bevis for, at de to arabere havde gjort sig skyldige i "tyveri" af de 6 mio. d.kr., ville pengene blive givet tilbage til Danmark. Frankrig ville derimod stå frit med hensyn til anvendelsen af de 6 mio. d.kr., hvis det omtalte bevis ikke blev ført.

Justitsministeriet accepterede ikke dette tilbud, men kom med en positiv tilkendegivelse om sin del af en eventuel aftale. Denne del gik ud på, at Danmark ikke ville gøre fængslingskendelsen vedrørende araberne gældende i Frankrig.

Den 15. december 1983 blev araberne udsendt af Frankrig, og det franske Justitsministerium og ambassaden i Paris drøftede efter udsendelsen, hvordan man kunne få sagen afsluttet. Det blev aftalt, at de franske myndigheder skulle fremsende en "diplomatisk note", hvorefter de 6 mio. d.kr. forblev hos de sagkyn-dige personer i Frankrig, indtil fingeraftryksundersøgelsen var færdig. Hvis det ved undersøgelsens afslutning måtte vise sig, at de 6 mio. d.kr. stammede fra røveriet i Lyngby, ville de blive afleveret til de danske myndigheder. I modsat fald kunne de franske toldmyndigheder disponere over beløbet.

Det franske Udenrigsministerium sendte den 25. januar 1984 et brev til ambassaden i Paris med henblik på fremsendelse til Justitsministeriet gennem Udenrigsministeriet. Brevet var helt i overensstemmelse med den ovenfor omtalte "diplomatiske note".

Uden koordination hermed henvendte den franske undersøgelsesdommer sig den 26. januar 1984 egenrådigt til dommeren i Lyngby og oplyste, at hun inden for en kort frist skulle udlevere de 6 mio. d.kr. til det franske toldvæsen. Hvis man fra dansk side fastholdt tilbuddet om, at de 6 mio. d.kr. kunne ombyttes med et tilsvarende beløb i danske kroner, bad undersøgelsesdommeren om en fornyet retsanmodning, der gik ud herpå. Desuden oplyste undersøgelsesdommeren, at ifølge en rapport, som hun havde modtaget den 26. december 1983, var fingeraftryksundersøgelsen afsluttet med et negativt resultat.

Hendes henvendelse til dommeren i Lyngby var i strid med såvel kompetencefordelingen som fremgangsmåden efter retshjælpskonventionen. Imidlertid afstedkom henvendelsen, at Lyngby Politi indhentede en retsanmodning af 31. januar 1984 fra Retten i Lyngby til de franske myndigheder bl.a. om oversendelse af de 6 mio. d.kr. til Rigspolitiet.

I mellemtiden havde Justitsministeriet, der hverken var bekendt med brevet af 25. januar 1984 fra det franske Udenrigsministerium til ambassaden eller undersøgelsesdommerens henvendelse den 26. januar 1984 til dommeren i Lyngby, ved brev af 27. januar 1984 gennem Udenrigsministeriet bedt de franske myndigheder om at oplyse, om de franske myndigheder havde truffet nogen afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr.

Den 1. februar 1984 var der direkte forbindelse mellem dommeren i Lyngby, Lyngby Politi og ambassaden i Paris. Herunder orienterede ambassaden ifølge notater fra ambassaden og Lyngby Politi om bl.a., at der den 7. december 1983 var indgået en aftale mellem Justitsministeriet og det franske Justitsministerium om, at Danmark gav afkald på udlevering af de to arabere, mod at de 6 mio.

d.kr. ville blive tilbageleveret til Danmark, hvis den igangværende fingeraftryk-sundersøgelse viste en forbindelse til røveriet i Lyngby. Var resultatet af undersøgelsen negativ, skulle de 6 mio. d.kr. udleveres til det franske toldvæsen og forblive der. Da Lyngby Politi aldrig havde hørt om denne aftale, var der enighed mellem ambassaden og Lyngby Politi om, at der var et kommunikationsproblem i forhold til Justitsministeriet.

Som redegjort for i sammenfatningen var der imidlertid – uanset ambassaden i Paris' ovenstående oplysning til Lyngby Politi – ikke indgået en egentlig aftale mellem Danmark og Frankrig med det ovenfor gengivne indhold. Desuden var Justitsministeriet ikke da bekendt med det franske Udenrigsministeriums brev af 25. januar 1984, idet Udenrigsministeriet først videresendte det til Justitsministeriet den 1. februar 1984. Det var således i vidt omfang disse forhold – som Justitsministeriet var uden indflydelse på – der efterlod det indtryk, at der var et kommunikationsproblem mellem Justitsministeriet og Lyngby Politi.

Justitsministeriet meddelte den 2. februar 1984 Lyngby Politi, at ministeriet fandt, at retsanmodningen af 31. januar 1984 ikke burde fremsendes til de franske myndigheder. At de 6 mio. d.kr. ville blive udleveret til det franske toldvæsen forringede efter ministeriets opfattelse ikke muligheden for at få pengene udleveret til Danmark i henhold til det franske Udenrigsministeriums tilkendegivelse. Justitsministeriet henholdt sig derfor til sit brev af 27. januar 1984 til Udenrigsministeriet, hvor man spurgte bl.a., om de franske myndigheder havde truffet afgørelse med hensyn til den videre behandling af de 6 mio. d.kr.

Som redegjort for i sammenfatningen var det i overensstemmelse med retshjælpskonventionen, at Justitsministeriet henholdt sig til tilkendegivelsen fra det franske Udenrigsministerium, der var den kompetente myndighed. Den franske undersøgelsesdommers parallelle kommunikation med dommeren i Lyngby i strid med retshjælpskonventionen fremstod ukoordineret med de øvrige franske myndigheders sagsbehandling og havde som beskrevet ført til misforståelser.

Det er derfor kommissionens opfattelse, at det var sagligt begrundet, at Justitsministeriet ikke ville følge op på undersøgelsesdommerens henvendelse til dommeren i Lyngby og derfor meddelte Lyngby Politi, at ministeriet ikke burde videresende retsanmodningen af 31. januar 1984 til de franske myndigheder.

Herefter var der først baggrund for eventuelt at komme med andre udspil, når der forelå svar på ministeriets brev af 27. januar 1984. Der kom imidlertid aldrig svar herpå.

I marts 1984 henvendte undersøgelsesdommeren sig gennem ambassaden i Paris til dommeren i Lyngby om ombytning af 510 pengesedler, der var blevet beskadiget ved undersøgelsen af pengesedlerne i Frankrig.

Efter drøftelser med Justitsministeriet prøvede Lyngby Politi gennem ambassaden i Paris forgæves at gøre den franske undersøgelsesdommer det klart, at anmodning om ombytning af de 510 pengesedler skulle fremsættes ad diplomatisk vej i overensstemmelse med retshjælpskonventionen, og dommeren i Lyngby undlod at besvare undersøgelsesdommerens henvendelse.

Det franske Udenrigsministerium oplyste den 9. september 1984, at fingeraftryksundersøgelsen var afsluttet, og at der ikke herved var blevet påvist en forbindelse mellem de 6 mio. d.kr. og røveriet i Lyngby. Desuden bad det franske Udenrigsministerium om svar på undersøgelsesdommerens henvendelse om ombytning af de 510 beskadigede pengesedler.

Justitsministeriet tog dette til efterretning og fik foranstaltet en ombytning af de 510 pengesedler. De 510 pengesedler var imidlertid kun en mindre del af det samlede antal sedler, og spørgsmålet om ombytning af alle sedlerne blev ikke i denne forbindelse eller senere taget op igen.

Sagen om undersøgelse og udlevering af de 6 mio. d.kr. endte således med, at den franske undersøgelse for fingeraftryk var negativ, og Danmark fik udleveret de 510 sedler, der efter undersøgelsen var beskadigede, mod at erstatte dem med nye sedler.

Af ovenstående gennemgang – og i øvrigt af hele sagsforløbet som beskrevet i sammenfatningen – ses, at der blev gjort store anstrengelser på at få gennemført fingeraftryksundersøgelsen af de 6 mio. d.kr., herunder fra Justitsministeriets side.

Efter kommissionens vurdering havde det imidlertid været rigtigst, hvis Justitsministeriet efter det franske Udenrigsministeriums henvendelse den 9. september 1984 på baggrund af det hidtidige forløb, herunder Justitsministeriets telefonsamtale den 2. februar 1984 med politimesteren i Lyngby vedrørende begrundelsen for ikke at fremsende retsanmodningen af 31. januar 1984, havde udøvet bestræbelser på at få udleveret alle de beslaglagte pengesedler med henblik på ombytning som ønsket af Lyngby Politi og som muliggjort af Nationalbankens tilsagn om medvirken hertil.

Efter en samlet vurdering af sagsbehandlingen, som den fremgår af dokumentationen, og efter forklaringerne i tilknytning hertil, er der dog intet, der giver kommissionen anledning til at antage, at undladelsen af at søge samtlige pengesedler ombyttet skete for at forhindre Lyngby Politi i at få gennemført en undersøgelse af pengesedlerne.¹²⁰ I den forbindelse er det vigtigt at bemærke, at de to arabere lang tid forinden var udsendt af Frankrig. Resultatet af fingeraftryksundersøgelsen havde således ikke da nogen betydning for udleveringen af araberne.

Kommissionen finder således, at det ikke kan lægges til grund, at Justitsministeriet havde til hensigt at modvirke det almindelige politis forsøg på at få udleveret de danske pengesedler, som de to personer med tilknytning til PFLP var i besiddelse af, da de blev anholdt i Paris.

I øvrigt kan det tilføjes, at intet antyder, at PET i sin sagsbehandling havde at gøre med spørgsmålet om udlevering og undersøgelse af de danske pengesedler.

120 Kan sammenholdes med spørgsmål nr. 174 (Alm. del) stillet til justitsministeren den 7. januar 2008 af Folketingets Retsudvalg: *"Ministeren bedes oplyse, hvilke overvejelser der i 1983 lå til grund for, at Justitsministeriet over for de franske myndigheder frafaldt kravet om selv at tage fingeraftryk af de danske pengesedler (i alt 6 mio. d.kr.), der var beslaglagt i Frankrig."* Ved besvarelsen af spørgsmålet den 22. februar 2008 blev der bl.a. henvist til, at det var regeringens opfattelse, at overvejelser om yderligere undersøgelse af myndighedernes behandling af sagen vedrørende Blekingegadebanden burde afvente udfaldet af PET-kommissionens arbejde.

Andre oplysninger og påstande vedrørende centrale myndigheders rolle

Kommissionens undersøgelse skal omfatte bl.a. de oplysninger og påstande vedrørende centrale myndigheders rolle, der er beskrevet i "Blekingegadebanden" og "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen". Enkelte oplysninger og påstande heri har der ikke været anledning for kommissionen til at komme ind på i det forudgående, og de gennemgås derfor i det følgende.

Til det anførte s. 104 og 163¹²¹ i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen" og s. 779 i "Blekingegadebanden"¹²² kan det bemærkes, at som redegjort for i sammenfatningen skyldtes frustrationen omkring tidspunktet, hvor det angiveligt blev besluttet at stoppe efterforskningen af røveriet i Lyngby, i vidt omfang krydsende kommunikation mellem en række myndigheder, hvilket i ikke uvæsentlig grad var forårsaget af, at den franske undersøgelsesdommer handlede i strid med kompetencefordelingen og fremgangsmåden efter retshjælpskonventionen. Der er intet i samtalereferater udarbejdet af politimesteren og vicepolitimesteren i Lyngby Politi, der peger på, at Justitsministeriet tilkendegav noget om, hvorvidt Lyngby Politis efterforskning i sagen skulle stoppe. Som følge heraf og efter de for kommissionen afgivne forklaringer er det kommissionens opfattelse, at det var efterforskningsledelsen i Lyngby Politi, der som den kompetente myndighed traf den operative beslutning herom. PET ses ikke at have været involveret i spørgsmålet om at stoppe efterforskningen af røveriet i Lyngby.

121 Af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 104, fremgår bl.a.: *"De to interne notater fra ledelsen i Lyngby Politi har ikke været forelagt PET-kommissionen. Men de eksisterer stadig, og de udpeger navngivne medarbejdere i Justitsministeriet som dem, der stoppede opklaringen af danmarkshistoriens største røveri."*

Desuden fremgår det af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 163, bl.a.: *"... Justitsministeriet vidste, at det var usandt, når man meddelte os andre, at der ikke var lagt låg på sagen. Ligesom Per Larsen fra PET må have vidst det. ..."*

122 I "Blekingegadebanden", s. 779, er det i forbindelse med beskrivelsen af omstændighederne omkring den manglende tiltalerejsning efter den dagældende § 114 i straffeloven anført bl.a.: *"... Denne forklaring skaber i hvert fald en rød tråd af kontinuitet i de justitsministerielle beslutninger tilbage fra 1983, da ministeriet greb ind for at standse efterforskningen mod Blekingegadebandens medlemmer efter det danmarkshistoriske store røveri mod en pengetransport i Lyngby. ..."*

Det kan til s. 183 og 185¹²³ i "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen" bemærkes, at da Justitsministeriets retshjælpssag om udlevering af de to arabere og undersøgelse og udlevering af pengesedlerne i år 2000 blev destrueret, forelå der ikke oplysninger om, at sagen fortsat havde retlig eller administrativ betydning. Først da Peter Øvig Knudsens bøger om Blekingegadebanden udkom i 2007, blev der sat fokus på bl.a. efterforskningen af røveriet i Lyngby, og i januar 2008 meddelte PET-kommissionen Justitsministeriet, at kommissionen, der allerede havde behandlet og beskrevet PET's overvågning af Blekingegadebanden, som følge af den offentlige debat fandt, at kommissionen yderligere burde undersøge nogle spørgsmål om røveriet i Lyngby.¹²⁴ Kommissionen finder derfor som redegjort for i sammenfatningen, at det kan lægges til grund, at destruktionsen af retshjælpssagen skete i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgik af Rigsarkivets kassationsbestemmelser fra 1999.

123 Af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 183, fremgår bl.a.: "... Det er primært PET-Kommissionens nye undersøgelse, som bliver tema for diskussionen. Undervejs udtrykker Torsten Hesselbjerg også sin bekymring over, at jeg er så engageret i sagen, at jeg ligefrem holder foredrag om den. Rigspolitichefen er ikke sikker på, at det er helt foreneligt med min kommende post som næstformand i foreningen. Jeg protesterer. Det viser jo netop mit engagement i politiets historie, argumenterer jeg. Der hersker i det hele taget en noget underlig stemning ved bordet, og jeg fornemmer en vis uvilje mod min person, navnlig fra Torsten Hesselbjerg. På et tidspunkt i diskussionen antyder han, at jeg har optrådt illoyalt over for politiet i mine foredrag. Det afviser jeg på det kraftigste. "Min eneste interesse er, at Lyngby-sagen bliver fuldt belyst," siger jeg, og det lader til, at de fleste ved bordet giver mig ret. Men midt i diskussionen hører jeg – nærmest som en sidebemærkning – Erik Justesen sige til Hesselbjerg: "Det var nu alligevel meget godt, at vi i tide fik brændt de sagsakter inde i Justitsministeriet." Torsten Hesselbjerg nikker indforstået, men jeg mener at kunne se, at han finder det upassende, at hans souschef udtaler sig så kategorisk og provokerende i mit påhør. Selvom bemærkningen ikke bliver uddybet yderligere, føler jeg et stærkt ubehag ved situationen. Der er selvsagt øl på bordet, men Justesens kommentar lyder nu langt fra som det rene fuldemandssnak. Den lyder heller ikke som en spøg. Alligevel nægter jeg at tro på, at to af politiets øverste ledere ligefrem sidder og praler med, at det er lykkedes dem at fjerne vigtige beviser i en sag, som offentligheden har krævet fuldt belyst. ..."

Desuden fremgår af "Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen", s. 185, bl.a.: "... Efter at Justitsministeriet valgte at lukke Lyngby-sagen i 1987, blev dokumenterne først opbevaret i ti år. I 1997 kunne de rutinemæssigt makuleres, men man valgte alligevel at bevare dem i yderligere tre år. Og først næsten et år efter at PET-Kommissionen var blevet nedsat, valgte Justitsministeriet at tilintetgøre papirerne. Ja måske ligefrem at "brænde dem", som Erik Justesen malende havde beskrevet det hen over frokostbordet på Divan 3 i Tivoli. ..."

124 Se kapitel 1, afsnit 1.1.

Til s. 200¹²⁵ – også i ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen” – bemærkes det, at der ikke for kommissionen er fremkommet oplysninger om, at Lyngby Politi skulle have overvejet at afhøre eller anholde medlemmer af Appel-gruppen i forbindelse med efterforskningen af røveriet i Lyngby. Som redegjort for i sammenfatningen var mistanken desuden så svagt underbygget, at indkaldelse til afhøring af gruppens medlemmer i givet fald måtte hvile på et meget spinkelt grundlag, ligesom der ikke ses at have været grundlag for at foretage anholdelse. Der er således ingen holdepunkter for at udtale, at PET i forbindelse med Lyngby-sagen forbød det almindelige politi at indkalde medlemmer af Appel-gruppen til afhøring eller anholde dem.

125 Af ”Politiets hemmeligheder – Jørn Moos genåbner Blekingegadesagen”, s. 200, fremgår bl.a.: ”... *Politiets Efterretningstjeneste kendte udmærket Blekingegadebanden. Ligesom Rejseholdet kendte dem, politiet i Århus kendte dem, Glostrup kendte dem, København kendte dem, Lyngby kendte dem og Gladsaxe kendte dem. Men PET forbød det almindelige politi at afhøre eller anholde banden. Måske fordi de oplysninger, efterretningstjenesten samlede gennem overvågning og aflytning af banden, var så værdifulde i det internationale spil mellem efterretningstjenesterne, at prisen først blev for høj, da Henning og Grethe Egtved Jensen mistede deres søn en tidlig efterårs morgen i 1988. ...*”

